

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק י"ח

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְחַזְּקוֹת וְהַתְעוּרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שִׁיְהִי.

* * *

בְּנוֵי וּמֵיֻסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נִתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב, בְּגָלִיל
שְׁנַת תשע"ו

ספר
אֲשֶׁר בַּנְּחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל

טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
יצחק ישראל יוקר
054-6554554

כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְבָר

הַנְּהַ חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כְּמָה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְּקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהַתְּמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵיָא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תְּלָמִידוֹ.

וְהַנְּהַ סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֻדְרַת הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרֶךְ מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכְּמָה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכְּמָה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֻדְרַת אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנֹדֵפֵס עַד עֵתָה, דְּבָר הַמְּסַתְּכֵם בִּיּוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסֻדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֻדְרַת הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סֻדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבָר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּסִים עֵתָה אֶת כָּרְךָ
יח, וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכַּרְכִּים
כְּפִי סֵדֵר הַשָּׁנִים, כָּרְךָ אַחַר כָּרְךָ, וּבְלַבְנוּ תִקְוָה, שְׁכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזָה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשֵׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְעַל מֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֹקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֹךְ בְּיוֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאִפְּן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיוֹן
לְשַׁכַּל תַּחְתּוֹן, מַעֲלָא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם יַעֲצוּת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מִעֲמֵד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים יַעֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְּמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזָה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁיתְמִיד בָּהֶם, וְאֵז וַיְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחֵי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'כְּלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינֵי לֹא רִאֲתָהּ
אֱלֹקִים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִ'מָ'ה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור. הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרפנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-פן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לה על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שפדור. וכל זמן שנשא אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשיזכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו

ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-ה'ר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולכלי לומר ולהמציא סברות כרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידיים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתנו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו' וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול היים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשוט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפייהם כאלו

מִצְטַעְרִים עַל הָרָאשׁוֹנִים, שֶׁכָּבֵר יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים, וְלִמָּה לָּהֶם עוֹד; וּבִאֲמַת לֹא בְדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ" (קִהְלַת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָּהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׂיֵשׁ מִכָּבֵר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שְׂיֵשׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּסְגָּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׂרׁוּאִים בְּחוּשׁ, שְׂיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂיֵשׁ לָהֶם חַיּוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְחִיָּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יַדֵּי דְבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלְפַעֲמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יַדֵּי דְבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חִשְׁקָה בְּתוֹרָה, וּמִבְּלָה יִמְיוֹ עָלֶיהָ כְּרֵאוֹי כִּי לְכָךְ נִוְצָר, יֵשׁ פְּנָאֵי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵין וּלְהַבִּיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שְׂרֵאוֹנוֹ כְּמָה גְדוֹלִים, שֶׁהָיוּ בְקִיָּאִים בְּכִמָּה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלִמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחֹמֶר מֵהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכָמָתָם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צֶל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוֹ וְאַרְךְ יָמֵינוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אַרְךְ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַת נְצַחִים?! וְהֵלֵא כְּמָה תְּחַבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכְמָה סִפְרִים לְאַלְפִים וְלְרַבּוֹת מְחַבְּרִים בְּשִׁבִיל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֹמֶר כְּמָה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הָאֲחֵרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין לְעֶצְמָנוּ צִידָה לְדַרְכָּנוּ הַרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וְכָבֵר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבִהְבָּלָיו וּבְטַעֲוִיּוֹתָיו וְכוּ', וְכְמָה סִפְרִים וְתַחבּוּלוֹת אֵין מִסֵּפֶר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדִי לְמַצֵּא עֲצָה וְתַחבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בְּנוֹ לְהַצִּיל כָּלָם מִנֵּי שַׁחַת, וּלְהַחְיֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצַחִים,

לקרובם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוצה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכו', וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכו', וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו

הַעֲשָׂבִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ, וּבִזָּה הַפֶּחַ הַחֲדָשׁ שֶׁל הַהֶרְכָּבָה דּוֹקָא מִרְפְּאִין כָּל מִינֵי חוֹלָאוֹת וְכוּ', עֵין שָׁם; וְדָבָר זֶה יְכוּל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמַחֲיֵב לַעֲשׂוֹתוֹ – לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק הָאֲמֵת בְּעוֹלָם, וְלַהֲצִיל נַפְשׁוֹת מִרְדַּת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׂוֹאֵל אוֹתוֹ, מִטַּל עָלָיו חַיִּיב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הִרְבָּה דוּרוֹת תְּלוּוִיִּים בְּנַפְשׁ זוֹ, וְאִם תִּרְחַקְהוּ בַעֲנֻה שֶׁל שָׁקֵר, אֶתְּהָ הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּוִיִּים בּוֹ וְכוּ', וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְאִין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה – כְּשׂוֹזְכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֲמֵת בְּחִבְרִיו, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ אֲשֶׁר הַחֲשֵׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפָּשְׁטוּ בְּעוֹלָם, וְנִתְקַיְּמוּ בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים (אֵיכָּה ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אֲבֵנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", דְּהֵינּוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְּגַלְגָּלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם בְּעֵתִים הַלְלוּ נְסִיווֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא שְׁעָרוּם אֲבוֹתֵינוּ וְאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ כְּלִי שׁוֹם גֹּזְמָא כָּלֵל, מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמְּבוּל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִין מִי שִׁיִּרְחַם עֲלֵיהֶם כָּלֵל, כִּי נִתְפָּשְׁטוּ סְפָרֵי מִינּוֹת וְנִאֻפוּ לְאֲלָפִים וְלִרְבָּבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפָּסוּ בְּזֶה בְּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְחִבְרָא חִבְרֵי אֵית לֵיהּ, וְחִבְרָא דְחִבְרֵי חִבְרֵי אֵית לֵיהּ, וְאֶחָד מִכְּשִׁיל אֶת חִבְרוֹ, וְשׁוֹם רֹאשׁ יְשִׁיבָהּ וּמִשְׁגִּיחַ אִינוּ יוֹדַע מִזֶּה כָּלֵל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִינוּ יוֹדַע), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחַם; עַל-כֵּן הַהֶכְרַח לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבָר בְּכַמָּה מִינֵי דְבוּרִים, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: כְּשִׁיגִיעַ בְּכַתִּיבְתוֹ לַעֲנִין "אֲמוּנָה" אוֹ "צְדִיק", יִרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אֵי אֲפִשֶׁר לְהַנְצִיל וְלַצַּאת מִהַחֲשֵׁךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֲמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמַתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הָאֲמֵתִי, הָרוֹפֵא הַמְּמַחֶה מְאֹד מְאֹד (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרַן, חֶלֶק א', סִימָן ל), וְהוּא וְאֲנָשָׁיו יְכוּלִים לִירֵד אֶל כָּל מִינֵי צְנוּרוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְלָהּ, וּלְהָרִים אֶת הַנְּפִשׁוֹת שֶׁנִּשְׁקָעוּ שָׁם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרַן, חֶלֶק א', סִימָן ח).

עַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי הַזִּוְכָה לְהַתְּקָרֵב אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת מִיחִידֵי

הַקְדָּמָה

י

הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקנת כל הדורות ותקנת כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן פן יהי רצון!

ספר אֲשֶׁר בַּנְחַל

פרק יח

ב' תצה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ראה ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות. ימי
שנותינו הבל, ומי יודע מה ילד יום, על-פן ההכרח לשמר מאד את
הזמן היקר, שלבל ילך בהבל וריק, חס ושלום. ואמרו חכמינו
הקדושים במדרש (קהלת ובה, פרשה ו, סימן יג): הואיל והבל הם ימיו
של אדם וכצל הם, מה הנאה יש לו בחיים? אלא תעסק בדברי
תורה שפלו חיים, עין שם; ועל-פן, חמדת לבבי, אין שום עצה
אחרת לבנך, רק ללמד עמו תורה, ולהורות לו הדרך אשר ילך בה.
אתה עשה את שלך, דבר לפניו דברי תורה והתעוררות והתחזקות,
והשם יתברך הטוב יעשה את שלו. וכבר אמרו חכמינו הקדושים
(ברכות ז): אגמירו בנייכו תורה, כי היכי דליגרסו בהו"א, עין שם;
ומצות חנוך היא ענין נפלא. וחכמינו הקדושים הזהירו על זה הרבה
מאד, עד שאמרו (פסחים קיג): מי שיש לו בנים, ואין מגדלם לתלמוד

(א) תלמדו את בניכם דברי תורה, כדי שיהיו גורסים בהם.

תורה, הרי זה מנדה לשמים, עין שם. ואיתא בתוספתא ערובין, (פרק ב'): לא נמנעו בני ישראל מלשלח עירוביהן ביד בניהם ובנותיהם הקטנים, כדי לחנכן במצוות, עין שם; ואמרו חכמינו הקדושים (ספא מב.): קטן היודע לנענע חייב בלולב, להתעטף — חייב בציצית, לשמר תפלין — אביו לוקח לו תפלין, יודע לדבר — אביו לומדו תורה וקריאת שמע, עין שם; ואמרו בירושלמי (במות, פרק א', הלכה א'): אמו של ר' יוחנן היתה מוליכה עריסתו לבית-המדרש, בשביל שיתדבקו אנניו בדברי תורה, עין שם; ובמדרש שיר השירים (פרשה א) איתא: צריך אדם להכניס בנו לתורה, ולחנכו בלמוד, שיאריך ימים בעולם; ואמרו בילקוט משלי (רמז תתקנ) על פסוק (משלי יג, כד): "חושף שבטו שונא בנו", וכי יש אדם ששונא בנו? אלא מתוך שאינו מוכיחו על התורה והחכמה ודרך ארץ, עתיד לשנאו, אבל אם מוכיחו — נעשה אוהבו, עין שם; בודאי בא הדבר קשה מאד מאד, כי יש בנים שהם בטבעם רעים מאד ומצערים את אביהם ואת אמם, עד שמתפוצצים העצבים מהם (עס פלאצט די נערון פון זיי), אבל מה לעשות זהו צער גדול בנים, שהוא צער גדול מאד מאד, שמעיק לאדם מאד מאד, אבל מצד שני צריכים לסבלנות גדולה עם בנים, ומפל שפן לא להכותם, כי אמרו חכמינו הקדושים (מועד קטן יז): "לפני עור לא תתן מכשול" (ויקרא יט, יד) — במכה לבנו הגדול הפתוב מדבר, עין שם; ועל-פן להכות אין זו עצה כלל, ובפרט כפי שידוע לנו, שרבונו ז"ל לא אחז מזה כלל. העקר הוא תפלה, להתפלל אבות על בנים. ושמעתי מאחד מאנשי שלומנו, שהיו לו בנים שיצאו לתרבות רעה, רחמנא לצלן, ולא היתה לו שום עצה, ותפס אמנות אבותינו בידי, והיה עומד ימים שלמים בציון רבי שמעון בר יוחאי ז"ל במרון, ומתפלל ומתחנן שבניו יחזרו בתשובה, ובלה על זה זמנים שלמים, והשם יתברך היה בעזרו, ונתקבלה תפלתו, ובניו הם עכשו שומרי תורה ומצוות. בודאי אפה צודק, די קינדער קענען דיר אוועק הרגינען, אבל אין זו עצה, כי יתפוצצו מהם עצביך (עס וועט דיר פלאצן די נערון

פון זיי); על-פֿן השְׁלֵף על השֵׁם יְהוָה, ומסר אֶת עֲצָמָךְ לַגְּמְרֵי אֱלֹוֹי יתְבַרְךָ, וְתִזְרַק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם עַל הָאָרֶץ, וּבְכֹה לְפָנָיו יתְבַרְךָ, שְׁבִנְיָךְ וּבְנוֹתֶיךָ לֹא יֵצְאוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְתַרְבוֹת רְעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְתוֹכֵל לְהַשִּׂיאָם בְּנֵעוּרָם מִמֶּשׁ, וַיְהִיו שְׂמוֹרִים מִן הַחֶטָּא. וְאֵל תַּחֲשַׁב שֶׁהִיא תִּפְלַת שְׁוֹא, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי כָּבֵד הָיָה מַעֲשֵׂה כְּזָה (עֵין בְּתַנּוּא דְּבֵי אֱלֹוֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק יח): מַעֲשֵׂה בְּכַהֵן שֶׁהָיָה יָרָא שְׁמַיִם בְּסִתְרָה, וְהָיוּ לוֹ עֲשָׂרָה בָּנִים וּנְקֻבוֹת, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם הָיָה מִתְפַּלֵּל וּמִשְׁתַּטַּח וּמִלַּחֲךָ בְּלִשְׁוֹנוֹ עֶפֶר, כְּדִי שְׁלֹא יָבוֹא אֶחָד מֵהֵן לְיַדֵּי עֲבָרָה וְלִידֵי דְבָר מְכַעַר. אָמְרוּ, שְׁלֹא עָבְרוּ יָמִים, וְרָאָה אֶת כָּל בָּנָיו מִשְׁמָשִׁים בְּכַהוֹנָה, וּבְנוֹתָיו נִשְׂוֹאוֹת לְכַהֲנִים, עֵין שָׁם; עַל-פֿן, חֲמִדַת לְכַבִּי, שְׁכוּחַ תִּשְׁפַח אֶת הָעֲגֻמַת נַפֶּשׁ שְׁגוּרָם לָךְ, תַּתְּחִיל מֵעַכְשָׁו, וְתִבְקַשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִלְּפָנָיו יתְבַרְךָ: אֲנֵא יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, חוּס וְחַמֵּל עַל נַפְשֵׁי הָאֲמֻלָּה, וְזַפְנֵי לְבָנִים טוֹבִים, בָּנִים יָרְאִים וְשְׁלֵמִים, בָּנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, בָּנִים בְּעַלֵּי דְרַךְ אֶרֶץ, וְזַפְנֵי לְהַשִּׂיא אֶת בְּנֵי וּבְנוֹתֵי סְמוּךְ לְפֶרֶקָן מִמֶּשׁ, אָתָּה, אָבִי שְׁבַשְׁמִים, יוֹדַע כַּמָּה סְבֻלָּתִי, כַּמָּה מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת מַצְעַר גְּדוּל בְּנֵי וּבְנוֹתִי, עַד אֲשֶׁר כְּשָׁל כַּח הַסְּבָל, אֲכַלְנִי קוֹר בַּחֲרָף וְחָם בְּקִיץ, עַד שֶׁטְפַלְתִּי עִמָּהֶם, וְעַדִּין אֵינִי זוֹכֵה לְנַחַת מֵהֶם. אָבִי שְׁבַשְׁמִים! חוּס וְחַמֵּל עַל נַפְשׁ אֲמֻלָּל כְּמוֹנִי, נַפְשׁ שְׁבוּרָה כְּחֶרֶס הַגִּשְׁבָּר כְּמוֹנִי, וְעַזְרָנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי לְרִאוֹת נַחַת מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִי, שְׁאֲזוּפָה לְגִדְלָם בְּנִקְל, וְשִׁבְרָ אֶת טִבְעָם הָרַע, וְתַכְנִים בָּהֶם לֵב טוֹב וְרוּחַ נְדִיבָה, וְיַחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה אֵלֶיךָ, וַיִּקְיֵמוּ דוֹרוֹת וְדוֹרֵי דוֹרוֹת יָרְאִים וְשְׁלֵמִים אֲמִתִּיִּים, וַיִּקְדְּשׁוּ שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם, וַיִּגְלוּ וַיִּפְרָסְמוּ אֱלֻקוֹתֶיךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן בֵּן יְהִי רַצוֹן אָמֵן וְאָמֵן!

וְאִם תִּסְתַּפֵּל קֶצֶת בְּ"עֲלִים לְתַרוּפָּה" מִכְּתָבִי מוֹהֲרָנִ"ת ו"ל (מִכְּתָב שַׁעַד), שָׁם תִּרְאֶה וְתִבִּין מִרְחוֹק אֶת הַמְרִירוֹת וְהַצְעַר גְּדוּל בָּנִים שֶׁהָיָה לוֹ, וְאִיךָ שֶׁסְּבָל צְרוֹת רַבּוֹת מִבְּנָיו, וּמָה עָשָׂה? הַחֲזִיָּה אֶת עֲצָמוֹ עִם הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, וְהִרְבֵּה בַתְּפִלָּה לְפָנָיו יתְבַרְךָ. וְאִם אֲסַפֵּר לָךְ תִּסְמְרָנָה שְׁעֵרוֹת רֵאשֶׁף. בְּנוֹ ר' שְׁכָנָא הָיוּ לוֹ כְּשֵׁרוֹנוֹת נִפְלְאִים, וְחָשַׁב מוֹהֲרָנִ"ת ו"ל, שֶׁהוּא יִקַּח מִמֶּנּוּ הַהִנְהָגָה — לְפֶרֶסֶם דַּעַת רַבְּנֵי ו"ל בְּעוֹלָם, אֲבָל לְבִסוּף הַלֶּךְ וְקָבֵל עֲבוּדָה אֲצֵל הַמְּלוּכָה,

וכמה פעמים הצרף ללכת בלי כסוי וכו', והיה למוהרנ"ת ז"ל צער גדול מזה, ואמר לו פעם אחת: איידער אזא פרנסה וואלט מיר ליבער גיווען זאלסט זיין א מחזר על הפתחים^ג. ובנו השני ר' יצחק, אשר היה באמת גרא וחרד לדבר השם, היו לו צרות בענין שלום-בית, שנתגרש בפעם הראשונה פי היא מאנה בו, ובפעם השנייה היתה לו אשה רעה, אשר מוהרנ"ת ז"ל אמר: אם לא היה בני גרוש כבר פעם אחת, הייתי מכריחו לגרש את המרשעת הזו. ודבר זה עלה לו חיים (עס האט איהם גיקאסט גיזונד^ד), מרב צער ועגמת נפש שהיו לו בעבור זה. ובנו ר' דוד צבי נפל מכל המדרגות, רחמנא לצלן, ונעשה בעל מום, רחמנא לצלן, והצרף מוהרנ"ת ז"ל לפרנסו כל ימי חייו. וכן מבנו ר' יוסף יונה, היה לו ביעת נעוריו צער ועגמת נפש רבה, פי היתה דרכו להתעקש על כל דבר, ומרר את חיי אביו. ותוכל כבר לשער איזה צער גדול בניו היה לו למוהרנ"ת ז"ל, מלבד זאת שהיו לו רדיפות כל ימי חייו בחנם על לא דבר, הן מכל המתנגדים בכלליות ומאנשי שלומנו בפרטיות. ומלבד זה היה עני מדכא כל ימי חייו, והיה מלא חובות תמיד. תוכל לציר אילו חיים היו לו, ואף-על-פי-כן על-ידי עצותיו ולמודו הטוב של רבנו ז"ל, החזיק את עצמו כל ימי חייו הקדושים, ועוד החזיק רבים רבים מבני ישראל, והשאיר לנו השארה כזאת, אשר דורי דורות מחיים ומחזקים את עצמם על ידה, ועוד יחיו ויחזקו את עצמם כלל ישראל עם דבוריו המתקים והערכים בהתגלות בן דוד, שאז תתגלה גדלת רבנו ז"ל. על-כן, אהובי, ידידי, חזק! חזק! חזק! ואל תפל בדעתך כלל, רק בקש רחמים, והוא יתברך יעזר לך.

הדורש שלומך...

ג) עם כזו פרנסה כבר עדיף היה לי, ויותר אהוב היה עלי, שתהיה קבצן מחזר על הפתחים.

ד) זה עלה לו בבריאות שלו.

אָשֶׁר ב' תצו בַּנְחַל טו
ב' תצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אֱלוֹל ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

לְדַעְתִּי תִשְׁלִים תִּכְף-וּמִיד עִם חֲמִיד וְחִמוּתְךָ, וְכֵן תֹּאמַר
לְאִשְׁתְּךָ שֶׁתִּבְקֶשׁ סְלִיחָה מִהָאָבָא וְהָאֵמָא, כִּי אֶסוּר לְצַעַר אֶת חֲמִיו
וְחִמוּתוֹ. וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (מְכִילְתָּא יְתְרוֹ יח, ז), שֶׁחֵיב אָדָם
בְּכַבוֹד חֲמִיו. וְלָמְדוּ אֶת זֶה מִמֶּשֶׁה רַבְּנּוּ. וְלָכֵן רָאָה לְפִיִּס אֶת חֲמִיד
וְחִמוּתְךָ, וְכֵן אִשְׁתְּךָ צָרִיכָה לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מִהוֹרְיָה.

יֵשׁ דְּבוּר מִרַבְּנּוּ ז"ל: עִם טוֹב פּוֹעֲלִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאִשֶּׁר עִם
אֱלִימוּת; וְאִם אֵתָה רוֹאָה שֶׁפּוֹעֲלִים עִם אֱלִימוּת, אֲזִי אִם הֵייתָ הוֹלֵךְ
בְּטוֹב, הֵייתָ פּוֹעֵל הַרְבֵּה יוֹתֵר יָפָה. וְהַדְּבוּר הַזֶּה שֶׁיֵּךְ לְכָל דְּבָר. וְאִף
שֶׁרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר אֶת זֹאת לְגַבֵּי יְלָדִים, עִם כָּל זֹאת הַדְּבוּר הַזֶּה שֶׁיֵּךְ
לְכָל פֶּרֶט וּפְרָט בְּחַיִּים, שֶׁבְּדַרְךָ טוֹבָה יְכוּלִים לְפַעַל הַרְבֵּה יוֹתֵר
יָפָה; כִּי מֵה יִהְיֶה כְּשֶׁתִּבְרַח עִם אִשְׁתְּךָ, וְתִגְרְמוּ מַחְלָקַת בְּחַנּוּם,
וְתִהְיֶה שְׁנֵאָה וְקִנְיָה וְכוּ' בֵּין הַמְּשֻׁפָּחוֹת?! יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּכּוּפֵף אֶת
רֵאשֶׁךָ, וְתִבְקֶשׁ סְלִיחָה, וּבְזֶה יִגְמַר כָּל הַסְּפוּר. אִין זוּ עֲצָה לְבָרַח,
צָרִיכִים לְבָרַח רַק אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תִּתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שֶׁאֵתָה צָרִיךְ, וְכָל מֵה שֶׁכּוֹאֵב
לְךָ, תִּבְקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן תִּבְרַח אֶל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְתִתְחִיל
לְלַמֵּד שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִשְׁנֵיּוֹת, וְתַחֲטֹף בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים
מִשְׁנֵיּוֹת, וְכֵן תִּתְחִיל לְלַמֵּד שְׁעוּר בִּש"ס, שֶׁתִּתְחִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא, וְכֵן שְׁעוּר בְּשִׁלְחַן עָרוּךְ, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם כַּמָּה
סִימָנִים, וְרַק לְשֵׁם תִּבְרַח.

כַּלָּף לְךָ מְכָל הַדְּמִיוֹנוֹת וְכוּ', וּבְפֶרֶט מֵאֲלֵה הַרְשָׁעִים הַמְּסִיתִים
אוֹתְךָ שֶׁתִּהְיֶה בְּרִיב עִם חֲמִיד וְחִמוּתְךָ וְכוּ', הֵם רְשָׁעִים אַרוּרִים שֶׁרַק

רוצים את הרע שלך, תכופף את ראשך, ותבקש מהם סליחה, וזו דעת רבנו ז"ל. וכבר ידועה אמרת מוהרנ"ת ז"ל, ואפלו אם חמיו וחמותו רבים אתו, וזורקים לו את הכרים והכסותות מחוץ לחלון, אבל אחר-כך מכניסים את זה בחזרה, כדאי להשאיר אתם וכו' וכו'. וזה דבור של מוהרנ"ת ז"ל. ורואים שזו היתה דעת רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, ולא של אלו החמומי מח שסתם מחממים אותך, שתייה בקטטות ובמריבות עם חמיה וחמותך, עד שלבסוף גם השלום-בית שלך יתפוצץ וכו' וכו'. כי סוף כל סוף הם ההורים של אשתך וכו'. ואף שאתה כותב שאשתך עומדת לימינך, אל תאמין לזה, כי סוף כל סוף הם ההורים שלה, ועליך להחזיק מעמד ולא להשבר.

העקר בזה העולם הוא רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומטה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך. ויכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא גם בבית חמיה וחמותך, וגם שם יכולים להתבודד אל הקדוש-ברוך-הוא. וכל אלו הלמודים שלמדו אותך, הם מפגם הברית, פגם המח, שנתקלקל להם המח, ומזה באה כל המחלקת והמריבות. וכן מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עה), שכל המחלקת והמריבות באות מהדמים שלא עבדו בהם את הקדוש-ברוך-הוא. ועל-כן תעשה כל מיני פעלות שבעולם, שיהיה שלום בינך לבין חמיה וחמותך. וכן אשתך תבקש סליחה, וביחד תגורו באהבה, אחנה ורעות, ותדונו אחד את זולתו לכף זכות, וכך תוכל להיות איש כשר כל ימי חייה.

נא ונא תזכר אשר התכלית היא רק לעבד את הקדוש-ברוך-הוא, ולא דברים אחרים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אֲשֶׁר ב' תצו בנחל יז
ב' תצו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים א' דראש חדש אלול ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויחדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

והנה עכשו הם ימי אלול, שצריכים לשמר מאד מאד על
הימים האלו, שהם ימי רצון, ולכן כל יום וכל שעה וכל רגע
מהחדש הזה, מאד מאד יקר, וצריכים לשמרם מאד, ולנצל את
הזמן היקר. וידוע מה שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן
ו'), שבחדש אלול, אז מתגלה דר"ף התשובה; הינו מי שרוצה לחזור
בתשובה, וללכת על דר"ף הזו, צריך להיות בק"י בשוב ובק"י
ברצוא, ושתי פעמים בק"י עולה מספר דר"ף; הינו כשיהודי רוצה
לחזור בתשובה, יש לו עליות וירידות, מצד אחד הנשמה מושכת
אותו אל האין סוף ברוך הוא, לחזור ולהכלל תמיד באין סוף ברוך
הוא, ולהיות בטל ומבטל בו יתברך. ומצד שני, נמשך בתורה אל
הרע, שממנו רוצה לברח. ועל זה אדם צריך להיות בק"י, שהוא
שם יחוד ברכה קדושה, בסוד (תהלים קלט, ח): "אם אפס שמים שם
אפה, ואציעה שאול הנח"; הינו אדם צריך תמיד להתחזק בין
בעליה ובין בירידה, לעולם ימשך את עצמו לגמרי אל האין סוף
ברוך הוא, ויבטל את עצמו אליו יתברך. אבל אם, חס ושלום, נופל
בתורה, וחוזר אל סורו, ועושה את הרע שעשה עד עתה, רחמנא
לישזבן, אסור לו להשבר, אלא לעשות התחלה חדשה, פי גדול
אדוננו רב להושיע, ורחמיו יתברך על כל מעשיו, ואסור להתנאש
בשום פנים ואפן. אם יש לאדם שתי הבקיאיות האלו, שהן בק"י
ברצוא ובק"י בשוב, אזי הוא הולך על דר"ף התשובה. וזה סוד
(שיר השירים ו, ג): "אני לדודי ודודי לי", ראשי תבות אלול, אני
לדודי — זה סוד עיל, שאדם נמשך לגמרי לאין סוף ברוך הוא,
ואינו רוצה כלום רק להכלל לאין סוף ברוך הוא, ולהיות בטל

ומבטל בעצם עצמיות אלקותו יתברך. 'ודודי לי' — זה סוד ונפיק; הינו כשאדם חוזר חזרה ונופל לעמקא דתהומא רבא, אסור לו להתיאש בשום פנים ואפן, אלא ימשיך את הקדוש-ברוך-הוא על עצמו, וידע שגם במקומות המטנפים, גם שם יכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, תענית, פ"ק א', הלכה א', דף ג.): אם יאמר לך אדם היכן אלקיך, תאמר לו בכרך גדול של רומי. שגם שם אף שמלאים גלולים ועבודה זרה, גם שם מסתר הוא יתברך. ומוכא בדבריו ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן יב): שאפלו שאדם נופל בין הקלפות והסטרוא אחרא, אסור לו להתיאש, אלא להמשיך את הקדוש-ברוך-הוא גם במקומו, רק יחזר בתשובה שלמה. שכל זה סוד חדש אלול, שאדם הרוצה לחזר בתשובה אל הקדוש-ברוך-הוא, צריך לחגור מתניו, שתהיינה לו שתי הבקאיות האלו: בק"י בנצוא ובק"י בשוב, ופעמים בק"י עולה דר"ף, שזו דרך התשובה. ואי אפשר לחזר בתשובה, אלא מי שיש לו הבקאיות האלו; כי על-פירב אנו רואים, שמי שמתלהב אל הקדוש-ברוך-הוא, ורוצה לחזר בתשובה, הנה לבו בוער מאד להתקדש ולהתנזר מהכלי העולם הזה, ולהיות צדיק קדוש כמו כל הצדיקים הקדושים הדבוקים בו יתברך, והנה הוא נופל בחזרה בחלישות הדעת גדולה מאד, וחוזר אל סורו, רחמנא לצלן. ודבר זה קורה אצל כל בעל תשובה. ועל זה גלה לנו רבנו ז"ל יצחק נוראה ונפלאה מאד, לא להשבר משום דבר, אלא להתחזק — בין בעליה ובין בירידה.

וזה כלל גדול בחזרה בתשובה, שאדם צריך לקבל על עצמו, שהוא לא יעזב את הקדוש-ברוך-הוא בשום פנים ואפן יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה. פי הרבה הרבה צריך לעבר על כל מי שחוזר בתשובה, והעקר לא להתיאש כלל. אם אדם כל-כף חזק בעצמו, שהוא לא יעזב אותו יתברך — בין בעליה ובין בירידה, אזי מוצא חן בעיני הקדוש-ברוך-הוא ובעיני בני-אדם. שזו פונת אלויל' ראשי תבות: א'הוב ל'מעלה ו'נחמד ל'מטה. פי כשאדם חזק בדעתו, שהוא לא יחזר לאחוריו, אפלו שיעבר עליו מה

שִׁיעֵבֶר, זֶה מֵה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה וְאוֹהֵב, וְכֵן בְּנֵי-אָדָם אוֹהֵבִים אוֹתוֹ. כִּי רוֹאִים שֶׁהוּא בֹעַל תְּשׁוּבָה רְצִינִי, וְלֹא מִן הַשְּׁפָה וְלַחֲוִץ.

לְזֹאת, יְדִידֵי הַיָּקָר, עֲכָשׁוּ בִימֵי אֱלוֹל הָאֵלוֹ, תִקְבַּל עַל עֲצָמָךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר, וְאִז תִּהְיֶה בְּטוֹחַ, שֶׁאֲתָה הוֹלֵךְ עַל דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה.

עֲלֶיךָ לְזַכֵּר, שֶׁעֲקָר הַתְּשׁוּבָה הוּא וְדוּי דְבָרִים, לְהִתְוֹדֵת אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִסְפֹּר לוֹ כֹּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְכֹכֵל שֶׁתִּרְבֶּה בְּדַבּוּר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, יוֹתֵר תִּזְכֶּה לְדַבֵּק עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבַּרַךְ. וְזֶה עֲקָר הַתְּשׁוּבָה — שִׁיתְוֹדֶה אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִדַּבֵּר אֵלָיו כְּאֲשֶׁר יִדַּבֵּר הָאִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. וְזֶה בְּעֲצֻמוֹ סוּד הַתְּשׁוּבָה. שֶׁמֶצַד אֶחָד — הָאָדָם צָרִיךְ לְהִחְזִיק עֲצֻמוֹ כְּאִזּוֹב וּכְתוֹלַעַת מִמֶּשׁ, וּמֶצַד שְׁנֵי — צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי הַתְּחַזְקוֹת; הֵינּוּ כִּי אֵין עוֹד דְּבָר שֶׁיְכוּל לְצַמְצֵם אֶת הָאָדָם כְּמוֹ סוּד הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת. כִּי עִם תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת אָדָם יְכוּל לְהִיּוֹת רְחוּק וְיְכוּל לְהִיּוֹת קְרוֹב, כִּי כֹל מֵה שֶׁעוֹלָה יוֹתֵר לְמַעְלָה, וּמִבֵּין וּמִשְׁכִּיל בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וּמִרְגִּישׁ בְּהִירוֹת הַמַּחֲזִין, וּמֵאִיר לוֹ הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, יוֹתֵר צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְלִבְקֵשׁ וְלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ שֶׁלְּבַל יִפֹּל בְּאִיזוֹ גְּאוֹת וַיִּשׁוֹת, כְּעֵס וּקְפִידוֹת; כִּי בְּנִקְל לוֹ לְאַבֵּד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי יִשׁוֹת וְגְאוֹת, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם בּוֹכֵה וּמִבְּכָה עִמוֹ שָׁמַיִם וָאָרֶץ, לְבַל יִהְיֶה נִדְחָה מִפְּנֵי יִתְבַּרַךְ, וְעוֹשֶׂה אֶת עֲצֻמוֹ דֵּל, עֲנִי וְאֲבִיוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה מַעְלָה מַעְלָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר; כִּי כֹכֵל שֶׁאָדָם מִחְזִיק אֶת עֲצֻמוֹ שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ, הוּא עוֹלָה בְּהַשְׁגוֹת יוֹתֵר גְּבוּהוֹת, שֶׁכֹּל זֶה סוּד בְּקִי בְּרִצּוֹא, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁתְּמִיד יְכוּלִים לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר מַעְלָה מַעְלָה. וּמֶצַד שְׁנֵי תְּמִיד יְבַקֵּשׁ וְיִתְחַנֵּן אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְיִתְחַזֵּק וְיִחְזִיק מִמֶּעַד בְּכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְיִחְיֶה עֲצֻמוֹ עִם כֹּל מִינֵי נִקְדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ. שֶׁכֹּל זֶה סוּד בְּקִי בְּשׁוֹב, שֶׁאֲפִלוֹ שְׁנַפְּל בְּמִקּוֹם שְׁנַפְּל, אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ. וְלִכֵּן הַעֲצָה הַיָּקָרָה שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁגִּלָּה לָנוּ אֶת דֶּרֶךְ הַתְּבוּדוֹת,

זֶה מַחְזֵק אֶת הָאָדָם — הֵן בְּעִלְיָהּ וְהֵן בִּירִידָהּ. וְזֶה בְּעֶצְמוֹ שְׁתֵּי הַבְּקִיאוֹת — בְּקִי בְרָצוּא וּבְקִי בְּשׁוֹב.

וַיֵּשׁ לֹאמֹר, שְׁזֶה (דְּבָרִים טז, יח): "שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֵּן לָךְ" וגו'; שׁוֹפֵט זֶה בַּחֲנִינֵת עֵיל, שְׁאָדָם צָרִיף לְשֹׁפֵט אֶת עֶצְמוֹ תָּמִיד אִם אִינוּ מְטַעֵה אֶת עֶצְמוֹ. כִּי בְּנִקְל יְכוּלִים לִפְלֹ בְּדַמְיוֹנוֹת, וְלַחֲשֹׁב שְׁכָבֵר הַגִּיעַ לְאִיזוֹ מִדְּרָגָה בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְשׁוֹטֵר זֶה בַּחֲנִינֵת וְנַפְיָק, שְׁאָדָם צָרִיף לְשֹׁמֵר עַל עֶצְמוֹ, שְׁלֵא יִפֹּל וְלֹא יֵצֵא מִדְּרָכֵי הַקְּדוּשָׁה. וְלִכֵּן תִּרְאֶה שְׁלַעוּלָם קוֹרְאִים פְּרִשֵׁת שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים בְּחֹדֶשׁ אֱלוֹל, כִּי זֶה בְּעֶצְמוֹ סוּד כְּוֹנֵת אֱלוֹל, אֲיֵנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לֵי, בַּחֲנִינֵת שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים כְּנ"ל; מֵצֵד אֶחָד צְרִיכִים לְשֹׁפֵט אֶת עֶצְמוֹ שְׁלֵא יִטַּעֵה עֶצְמוֹ, שְׁכָבֵר הַגִּיעַ לְמִדְּרָגָה עֲלִיוֹנָה וְכוּ', וּמֵצֵד שְׁנֵי צְרִיכִים לְשֵׁים שׁוֹטֵר, לְשֹׁמֵר שְׁלֵא יִפֹּל בְּנִקְבָּא דְתַהוּמָא רַבָּא, בְּעֶצְבוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוּרָה.

הַעֲקָר תִּהְיֶה רְגִיל עֲכָשׁוּ בִימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים לֹאמֹר הֲרַבָּה תְּקוּנֵי-זֶהָר, כִּי לְמוֹד תְּקוּנֵי-זֶהָר מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה שְׁנֹדְבָקוּ בָּהּ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו הַמְּרַבִּים. וְאֵף שְׁאֲמִירַת תְּקוּנִים מְסַגְּלַת כָּל הַשָּׁנָה, עִם כָּל זֹאת בְּחֹדֶשׁ אֱלוֹל הַזֶּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בִּיּוֹתֵר, לֹאמֹר הֲרַבָּה תְּקוּנֵי-זֶהָר. וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַזּוֹכֶה בִּימֵי אֱלוֹל לְהִתְחִיל וּלְסַיֵּם אֶת כָּל הַתְּקוּנֵי-זֶהָר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תְּקוּן לְנִשְׁמָה כְּאֲמִירַת תְּקוּנֵי-זֶהָר. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן קכז): מֶה שְׁנוֹהֲגִים לֹאמֹר תְּקוּנִים בְּאֱלוֹל, שֶׁהַגּוֹן שֶׁל הַתְּקוּנִים, וְגַם מִהַחֲלִישׁוֹת לֵב שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד אֹז, מִחֲמַת שְׁמֵתָאֲחֵר אֹז מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ יוֹתֵר מִרְגִּילוֹתוֹ, מִכָּל זֶה נִעֲשֶׂה דְבָרִים עֲלִיוֹנִים וְתְּקוּנִים גְּדוּלִים לְמַעַלָּה בְּכָל הַעוֹלָמוֹת; וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֶצְמוֹ, וּבְמִקוֹם לְסַגֵּף אֶת עֶצְמוֹ בְּסַגּוּפִים שְׁמַחֲלִישִׁים אֶת גּוּפוֹ וְשׁוֹבְרִים אוֹתוֹ, יוֹתֵר טוֹב לְקַחַת אֶת סִפֵּר הַתְּקוּנִים וּלְסַיְּמוֹ בִימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים. וְתִהְיֶה עֲקָשׁוֹן גְּדוּל עַל זֶה. וְאִם הָיוּ יוֹדְעִים בְּנֵי-אָדָם אֶת מַעַלַּת אֲמִירַת תְּקוּנֵי-זֶהָר בִּימֵי אֱלוֹל, הָיוּ מְהַדְרִים בָּזֶה מְאֹד מְאֹד לְסַיְּמוֹ כְּלוֹ בְּחֹדֶשׁ זֶה. וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כְּמָה דְּפִים תְּקוּנִים, שְׁזֶהוּ תְּקוּן לְנֶפֶשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שְׁלוֹ.

אָשֶׁר ב' תצו בַּנְחָל כּא

נא ונא, אל תהיה בטלן, ותתחזק מאוד מאוד בימים אלו למעט בדבור, כי חבל לפטפט דברים בטלים, כי ימים אלו ימי רצון, ויכולים להגיע בהם אל המדרגות הכי עליונות, אם רק לא יטעה את עצמו, שנה (קהלת א, יג): "וַיִּנְתַּתִּי אֶת לְבִי לְדָרוֹשׁ", ראשי תבות: אֵלֵי־וַיֵּל; שְׂבִימִים הָאֵלֹהִים אָדָם צָרִיךְ לְתַת אֶל לְבוֹ לְדָרֵשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְתַקֵּן אֶת מַעֲשָׂיו. אף חבל מאוד, אם עובר לו החדש הזה בלי לדרש ולחפש ולבקש אחריו יתברך, כי בזה החדש הקדוש-ברוך-הוא נמצא בחוץ, בסוד (קהלת ה, ח): "מִלֶּךְ לְשֹׁדֵה נֶעְבֵּד"; שְׂבִיחַדֵּשׁ זֶה יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשֹׁדֵה; כי בראש השנה הוא יושב על כסא דין ומשפט בארמונו ובהיכלו כבִּיכּוּל. לכן עכשו בחדש אלו יכולים למצא את המלך בחוץ בשנה דיקא. ועל-כן אשרי האיש שאינו מטעה את עצמו, ומחפש ומבקש עד שמוצא את הקדוש-ברוך-הוא בחדש זה, ושׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז וְשׁב וְרַפָּא לוֹ.

מה אמר לך, ידידי היקר! העקר שׁבְכָל העקרים בחדש הזה, חדש אלו, להכין את עצמו לבוא אל רבנו ז"ל על ראש השנה, שׁרְבֵנו ז"ל הפליג מאוד מאוד במעלת הראש השנה שלו, ומאד מאוד בקש את כל אנשי שלומנו ואמר (חיי-מוהר"ן, סימן תג): הראש השנה שלי עולה על הכל, והנה פלא אצלי, מאחר שהמקרבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי, שיהיו כלם על ראש השנה, איש בל יעדר, כי כל הענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז, שׁכָל מי שׁסָר לְמַשְׁמַעְתּוֹ וּמִקְרָב אֵלָיו, יִהְיֶה עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצִלוֹ, לֹא יִחְסַר אִישׁ. ומי שׁזוּכָה לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, רָאוּי לוֹ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, אֲכָלוּ מַעֲדָנִים וּשְׂתוּ מִמַּתְקִים, כִּי חֲדוֹת הַיּוֹגִ"ה הֵיא מְעֻזָּכֶם (נחמיה ח, י); וְזֶה נֶאמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה; וְעַל-כֵּן רָאֵה, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְהַכִּין אֶת עַצְמְךָ בַּחֲדָשׁ הַזֶּה לְבּוֹא אֶל רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר אָז מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַתְּקוּנִים; אֲשֶׁר־מִי שׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

אני מאוד מאוד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתכניס את דברי אלה בתוך לבך, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, אֵין דְּבָר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה. וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שֶׁהָאֲפִיקוֹרְסוֹת כָּל-כָּף מִתְגַּבְּרֵת וּמִתְפַּשְׁטֵת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן אֲמוּנָה. וְזוֹ אַחֲרֵיּוֹת עֲצוּמָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רמ), אֲשֶׁר לְהִיּוֹת מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת זֶה אַחֲרֵיּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, אֲבָל מֵצַד שְׁנֵי תַדַע, שֶׁזֶה תִּקּוּן גַּפְּלָא לְכָל הַחֲטָאִים שֶׁאֲדָם חֲטָא, כִּי אֵין עוֹד תִּקּוּן גְּדוֹל מִזֶּה שֶׁאֲדָם זוֹכֵה לְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן אֲמוּנָה, אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֵה לְזֶה.

רְאֵה לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל, כִּי מְלַמֵּד צָרִיךְ סִבְלָנוּת, כִּי אֲסוּר לְהַכּוֹת יְלָדִים, וְלֹא לְצַעֵק עֲלֵיהֶם, אֶלָּא לִילֵךְ עִמָּהֶם בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית, וְאִזּוֹ הַיְלָדִים יֵאָהָבוּ אוֹתָךְ, וְאִתָּה תֵּאָהָב אוֹתָם. וְעַל כָּל־ם — צָרִיכִים הֵרֵבָה לְהַתְּפַלֵּל לְפָנַי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל תְּלָמִיד וְתְלָמִיד, כְּדֵי שֶׁתְּצַלִּיחַ אִתּוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב מְאֹד מִי שֶׁלּוֹמֵד עִם בְּנֵי תוֹרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

אֲשֶׁר ב' תצט בַּנְחַל כג
ב' תצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אור ליום שני לסדר שופטים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר, הַרוּצָה לְהַאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹרוֹת
צְחָצְחוֹת הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאֵד מָאֵד נִנְדָעוּעַתִּי לְשִׁמְעַ, שְׁאַתָּה
רוּצָה לְהַתְגַּרֵּשׁ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן מַעֲצוֹת רְעוֹת כָּאֵלוֹ, וְאִינִי יוֹדֵעַ מִי
נָתַן לְךָ עֲצוֹת כָּאֵלוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

אֲסוּר לְהִיּוֹת אֱלִים בְּבֵית, כִּי זֶה מִדַּת כּוֹתִים לְהַכּוֹת אֶת הָאִשָּׁה,
רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן (עֵינֵי בְּרַמ"א אָבוֹ הַעֲזָר, סִימָן קנ"ד, סַעִיף ג'); וְעֲלֶיךָ לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִזְ יִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם-בֵּית.

אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל הִיָּה שְׁלוֹם-בֵּית הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּחַיִּים, כִּי בְּלִי
שְׁלוֹם-בֵּית אֵין כְּלוּם, וְעַל-כֵּן, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁלֵא תִתְגַּרֵּשׁ, אֶלֶּא אָנִי
מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּכְּף-וּמְיָד תְּבוֹא אֵלַי, וְאִם אֶפְשָׁר עִם הָאִשָּׁה, וְנִדְבַר
יַחַד וְנִרְאָה אֵיךְ יְכוּלִים לְסַדֵּר הָעֲנִינִים.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר — בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן לֹא לְרִיב, רַק תְּבוֹאוּ
תַּכְּף-וּמְיָד אֵלַי, וְאִנִּי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת שְׁלֵיחַ טוֹב.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִתֵּן לְךָ דַעַת וְשִׁכְל.
וְעֲלֶיךָ לְצַעֵק ע' קָלִין בְּכָל יוֹם אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּדִי שְׁיִזְדַּכֵּךְ
מִחֶךָ, כִּי מִי שְׁפוּגָם בְּבֵרִית, חֵס וְשְׁלוֹם, הַמַּח שְׁלוֹ בְּצַמְצוּם גְּדוּל.
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ בְּכָל יוֹם לְצַעֵק בְּקוּלֵי קוּלוֹת אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ בְּאִיזָה יַעַר אוֹ בְּשִׁדָּה אוֹ בְּמִרְתָּף שְׁאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְעַל-יְדֵי
שְׁתַּצַּעֵק בְּקוּלֵי קוּלוֹת אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְדַּכֵּךְ
מִחֶךָ.

רְאֵה לְבוֹא תַּכְּף-וּמְיָד עִם אִשְׁתְּךָ, וְאִנִּי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תק.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שופטים ב' דראש חדש אלול ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, בני, אחי וחברי היקר, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, האברך האהוב לי כבן ממש ... נרו יאיר.

מכתבך הנעים לנכון קבלתי, וממש חיים חדשים נפתח בי. חמדת לבכי! עכשו הם ימי אלול הקדושים, צריכים להיות בשמחה עצומה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה עצומה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך, ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מישבין עצמן. והעקר להשתדל לישוב עצמו היטב מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העולם הזה — הן התאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף, כגון: כבוד, ואז בודאי ישוב אל השם יתברך. ועקר ישוב הדעת זוכים על-ידי שמחה וכו', עין שם; ועל-פן תכף-ומיד פשוזוכים לבוא לידי שמחה, זוכים לישוב הדעת, וכשפאים לישוב הדעת, אז דיקא זוכים לישוב אליו יתברך. ורואים שהכל דמיון גדול, ולא יהיה נשאר מכל התאוות והמדות הרעות שום דבר, רק מה שזכה האדם לחטף בזה העולם איזו דבקות בו יתברך, איזה דבור תורה ותפלה שחטפו, או איזו מצנה שזכו לקיים בזה העולם. מה אמר לך, תהלה לאל, יש ויש לנו במה לשמח, שזכינו בצל העובר הזה לחטף פעם איזו דבקות בו יתברך, ואילו דברי תורה ותפלה, ואילו מצוות הקדושות — זה חלקנו לנצח נצחים.

חמדת לבכי! אודות הצרות שנסתבכת בהן וכו', אין עצה אחרת מלצאת מכל הסבך, כי אם על-ידי תפלה — לבקש ממנו יתברך, כי רק הוא יתברך יכול להושיע אותך. ומה שאתה כותב, שאף שאתה מאמין בו יתברך, אבל מרב חלישות דעתך ומרירות

אֲשֶׁר ב' תָּק בְּנַחֵל כה

שְׁעוֹבֵרֵת עֲלֶיךָ אֶתָּה נוֹפֵל בְּעֵינַיִךְ בְּעֵנֵן הַבְּטָחוֹן, וְאִין לָךְ בְּטָחוֹן
חֲזֵק שְׁיַעְזוֹר לָךְ, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי כָּבֵד כָּתַב הַרְמַב"ן בְּסֵפֶר הָאֱמוּנָה
וְהַבְּטָחוֹן, פָּרָק א': "הָאֱמוּנָה הִיא כְּמוֹ הָאֵילָן, וְהַבְּטָחוֹן כְּמוֹ הַפְּרִי"
וְכוּ', "כָּל הַבוֹטָח — מֵאֲמִין, לְפִי שְׂאִין אָדָם בּוֹטָח אֲלֵא בְּמִי
שְׂמֵאֲמִין בּוֹ שֶׁהֵיכָלֵת בְּיָדוֹ לְמַלֵּא שְׂאֵלְתוֹ, וְאִין כָּל הַמֵּאֲמִין —
בוֹטָח, כִּי לִפְעָמִים יֵרָא שְׂמֵא יִגְרַם הַחֲטָא אוֹ שְׂמֵא קָבַל כְּבָר עַל
מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים בְּנִסִּים שֶׁעָשָׂה לוֹ הַבּוֹרֵא" וְכוּ'; הָרִי לָךְ תְּשׁוּבָתְךָ
בְּצַדִּיק, שְׂאֵתָה מִתְּבַלְבֵּל בֵּין אֱמוּנָה לְבֵין בְּטָחוֹן. וְעַל-כֵּן אִין לָךְ
לְהִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, כִּי כֵן הוּא הָאֱמֵת, בּוֹדָאי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָאִישׁ הָאֱלֹקִי
הַרְמַב"ן, בּוֹדָאי עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהָאֵילָן שֶׁהוּא הָאֱמוּנָה יִהְיֶה נוֹשֵׂא
פְרוֹת, שֶׁהֵם הַבְּטָחוֹן, אֲבָל אִין לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כִּשְׁהָאֵילָן אִינוֹ נוֹשֵׂא
פְרוֹת. וּבַפְּרָטִיּוֹת אֶפְלוּ כִּשְׁתִּהְיֶה חֲזֵק בְּבְטָחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁיַעְזוֹר לָךְ,
וּמֵבִיא שֵׁם הַרְמַב"ן הַקְּדוֹשׁ עַל-פִּי מֵאֲמָרָם ו'ל (אָבוֹת א): "אֵל תִּהְיֶה
כְּעַבְדִּים הַמְשַׁמְשִׁין אֶת הָרֵב עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרִס", כְּלוֹמַר
כִּשְׁתְּשַׁמְשׁוּ אוֹתוֹ, אֵל יִהְיֶה בְּטָחוֹנְכֶם בּוֹ לְקַבֵּל אֶת הַשָּׂכָר, לְהַזְכִּיר
לְכֶם עֲוֹנוֹתֵיכֶם, כְּמוֹ הַמַּעֲיִן בְּתַפְלָתוֹ (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ד). עֵינֵן שָׁם; עַל-כֵּן
חִפָּה חִפָּה, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, וּבּוֹדָאי תּוֹשַׁע, כִּי אִין עֲצָה אַחֲרֵת
רַק בְּטָחוֹן, כְּאֲשֶׁר שְׂמַעְנוּ מֵרַבְּנוּ ו'ל שְׂאֵמַר (חֵי-מוֹהֲר"ן, סִימָן תִּקְא):
נֶאֱהָר בְּטָחוֹן. וְהִנֵּה מְבֹאֵר (בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימָן עו), כִּי הַבְּטָחוֹן
הוּא בְּחִינַת הַסְּתַפְלוּת, שְׂמִסְתַּפֵּל וְצוֹפֶה בְּעֵינָיו לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד,
וּבוֹטָח בּוֹ, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קמ"ה, טו): "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ"; כִּי
עַל-יְדֵי הַהַסְּתַפְלוּת בְּבְטָחוֹן, גַּם-כֵּן עוֹשֶׂה כְּלִי, דְּהֵינּוּ גְבוּל וְזָמַן, כִּי
הַשְּׁפָעָה יוֹרֶדֶת מִלְּמַעְלָה תָּמִיד, אֵף כִּשְׁהִיא בְּלֵא זָמַן, כִּי לִפְעָמִים
דְּבָר שְׁצָרִיךְ לוֹ עֲכָשׁוּ יְבוֹא בְּשִׁתִּים אוֹ שֶׁלֵּשׁ שָׁנִים, אֵף עַל-יְדֵי
הַסְּתַפְלוּת בְּבְטָחוֹן עוֹשֶׂה לְהַשְּׁפָעָה גְבוּל וְזָמַן שְׂיָבוֹא הַשְּׁפַע בְּעַת
וּבְזָמַן שֶׁהוּא צָרִיךְ וְכוּ', עֵינֵן שָׁם; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, חֲזֵק וְחֲזֵק בְּבְטָחוֹן
חֲזֵק, כִּי בּוֹדָאי לֹא יַעֲזוֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשְׁלַמִּי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ה'): לְעוֹלָם אֵל יִהְיֶה הַפְּסוּק הַזֶּה זֶז
מִפִּיךָ "אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטָח בְּךָ", עֵינֵן שָׁם; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(מְנַחוֹת כ"ט): כָּל הַתּוֹלָה בְּטָחוֹנוֹ בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָרִי לוֹ לְמַחְסֵה
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֵינֵן שָׁם; וְאָמְרוּ בַּמְדָּרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה

ד', סימן ט'), זֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (תהלים קמו, ג): "אֵל תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים" וְגו', אָמַר ר' סִימוֹן בְּשֵׁם ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: כָּל מִי שְׁבוּטָח בַּהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זוֹכֶה לְהִיּוֹת כִּיּוֹצֵא בּוֹ, מִנִּין? שְׁנֵאמַר (יְרֵמְיָה יז, ז): "בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּה' וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ", עֵינֵי שָׁם; וְאִם שְׂאֵתָה חוֹשֵׁב כִּנְ"ל, שְׂאֵתָה פּוֹחַד, כִּי מַעֲשֵׂיךָ אֵינָם יָפִים, שְׂיַעֲזֹר לְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּכֹר אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (מִדְּרָשׁ שׁוֹחֵר טוֹב, תהלים קמא): יֵשׁ שֶׁהוּא בּוֹטָח עַל מַעֲשֵׂים נְאִים וְיֵשׁ שְׁבוּטָח עַל מַעֲשֵׂה אַבּוֹתָיו, וְאֵי בּוֹטָח בְּךָ, אִף-עַל-פִּי שְׂאִין בִּי מַעֲשֵׂים טוֹבִים, עֵינֵי שָׁם; הֲרִי לְךָ, שְׂאָסוּר לְחַקֵּר בַּדְּבָרִים אֱלוֹ הַעֲקָר הוּא הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִבְטָח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁבוּדָאֵי יַעֲזֹר לִי יְהִיֶּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה. וְזֶהוּ עֲקָר הַחֲכָמָה הָאֱמֵתִית — לְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וְלִהְפּוֹךְ עֲקָר הַטְּפָאוֹת — כְּשֶׁמְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ חֲקִירוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכוּ'. וְעֵינֵי שָׁם בְּפָרֵק א', מֵה שְׁכָתָב הַרְמֵב"ן הַקְּדוֹשׁ. כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר (תַּעֲנִית כד): בָּא חֲבִקּוּק וְהַעֲמִידֵם עַל אַחַת (חֲבִקּוּק ב, ד): "וְצִדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה", וְכְתוּב אֶחָד אוֹמֵר (קִהְלֹת ז, יב): "הַחֲכָמָה תִּחְיֶה בְּעַלְיָהּ" (הֵינּוּ פַעַם כְּתוּב כִּי הָאֱמוּנָה מְחִיָּה וּפַעַם כְּתוּב שֶׁהַחֲכָמָה תִּחְיֶה?) אֵלָּא נִמְצְאוּת אוֹמֵר: "הָאֱמוּנָה הִיא הַחֲכָמָה, וְהַחֲכָמָה הִיא הָאֱמוּנָה", וְהִיא סְבִיבוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים פט, ט): "וְאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ" עֵינֵי שָׁם; עַל-פֶּן כִּלְךָ מִדְּרָךְ זוֹ, מִלְּחַקֵּר אַחַר הֶבֶל וְכוּ', רַק בְּטַח בֵּה', וַיַּעֲזֹר לְךָ, כִּי הַבְּטָחוֹן הוּא יְסוּד מוֹסֵד בְּחַיִּים וּמְחִסָּה לְאָדָם, וּמְכַנִּים בּוֹ אַרְיִכוֹת אַפִּים וְנִחְמָה וְתִקְוָה, וּמְסִיר כָּל מִינֵי פְחָדִים שֶׁל הֶבֶל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה יב, ב): "אֲבַטַח וְלֹא אֶפְחָד", וְדָבָר זֶה רְאִיתִי אֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים תִּלְמִידֵי רַבְּנוּ ז"ל, עֲנִינִים לְהַפְלִיא פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, אִיךָ שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם בְּיָדָם אֶפְלוֹ פְּרוּטָה אַחַת לְפּוֹרְטָה, וְגַם לֹא הָיָה לָהֶם מְרֵאָה מְקוּם שֶׁל מְמוֹן, וְהָיוּ שְׂאֲנִינִים וְשְׁלוֹיִם כְּמוֹ הַעֲשִׂיר הַכִּי גְדוֹל, וְכִשְׁבָּא הַזְּמַן וְהִרְגַע שֶׁהָיוּ נִצְרָכִים, הִמְמוֹן בָּא לָהֶם בְּנִסֵּי נְסִים שְׁדוּד הַטְּבַע מִמֶּשׁ. וְזֶהוּ מַעֲשֵׂים בְּכָל יוֹם אֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הָאֱמֵתִיִּים, וּבּוּדָאֵי מְקַדִּימִים קָדָם הַרְבֵּה תַּפְלָה וּבִקְשָׁה, כִּי אֵין עֲצָה אַחֲרֵת רַק לְשַׁטַּח כְּפָיו אֱלֹוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְהָיָה ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל רְגִיל לְסַפֵּר, כִּי אֶצֶל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לֹא רָאוּ

אֲשֶׁר ב' תְּקַא בְּנַחֵל כּו

שום חלוק וְהַשְׁתַּנּוּת בְּפָנָיו קִדְּם הַיְשׁוּעָה לְאַחַר הַיְשׁוּעָה, תְּמִיד הָיָה מְלֵא תִקְוָה, רַק קִדְּם הַתְּפִלָּה לְאַחַר הַתְּפִלָּה רָאוּ אֲצִלוּ הַשְׁתַּנּוּת גְּדוּלָה, כַּמָּה פְּעָמִים אַרְע שְׁנַסַּע עִמּוֹ יַחַד, וְהָיָה לְמוֹהַרְנֵת ו"ל יְסוּרִים רַבִּים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה — הֵן בְּעַסְקֵי בֵיתוֹ וְהֵן בְּעַסְק הַהִדְפָּסָה וְהַפְּצַת דַּעַת רַבְּנוֹ ו"ל בְּעוֹלָם, וְהָיָה בְּעַל חוֹב גְּדוּל. וְעַל כָּלֵם — בָּזוּ אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, עַד שֶׁר' נַחְמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֶר לֹא הִבִּין אֵיךְ אָדָם יְכוּל לְסַבֵּל צָרוֹת וּמְרִירוֹת וּבְזִיוּנוֹת כְּאֵלוֹ וְכו'.

אֵךְ מוֹהַרְנֵת ו"ל אָמַר לוֹ: חֲכֵה לִי קֶצֶת, וְנִכְנַס בְּאֵיזָה שְׂדֵה אוֹ חֲדָר מִיַּחַד אוֹ בְּמִתְּנָף, וְצַעַק וּבְכָה הַרְבֵּה אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וְשָׁפַךְ אֶת כָּל לְבוֹ הַמֶּר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, וּכְשִׁיצָא מִשָּׁם הָיָה אָדָם אַחַר לְגַמְרֵי. וְדָבַר זֶה רָאָה אֲצִלוּ הַרְבֵּה פְּעָמִים. עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, אֵל תְּפִל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, רַק בְּרַח לָךְ אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וְסוּף הַכְּבוֹד יָבוֹא, אֵל תְּחַלֵּשׁ דַּעְתְּךָ עַכְשָׁיו כָּלֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, כִּי בּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, כִּי הוּא מְלֵא רַחֲמִים וְחַסְדִּים, וּבּוֹדָאֵי תַפֵּץ לְהִיטִיב לָךְ, וַיְמָה שְׁמַתְעַכֵּב הַשֵּׁפַע הוּא מִסְתַּרֵי הַהִשְׁגָּחָה, רַק חֲזַק לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה תְּמִיד, וְתִהְיֶה סִבְלָן עַל כָּל הַבָּא אֵלֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ב' תְּקַא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסִדְר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה אוֹדוֹת כָּל הָעַסְק ... לְדַעְתִּי לֹא כְּדָאֵי אֲפִלוּ לְדַבֵּר מְזֵה, וּבְכָלֵל, אִם הִיִּית בּוֹרַח מִמוֹשֵׁב לְצִים, הָיָה בְּעִזְרָךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי הִלְצִנּוֹת עוֹקְרַת אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, וּמְטַפֶּשֶׁת אֶת הַדַּעַת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת. וּכְבָר אָמַרְוּ חֲכָמֵינוּ

הַקְדוּשִׁים (ירושלמי, ברכות, פֶּרֶק א', הַלְכָה ב'): קָשָׁה הִיא הַלִּיצְנוּת, שְׁתַּחֲלֹתָה יְסוּרִים וְסוּפָה כְּלִיָּה; וְהִיא אַחַת מֵהַפְתּוֹת שְׂאִינָן מִקְבָּלוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה (סוּטָה מ.ב.); וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ יְסוּרִים מְרוּרִים, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (עֲבוּדָה זָרָה יח.): כָּל הַמְתְּלוֹצֵץ — יְסוּרִים בָּאִים עָלָיו; וְאָמַר לִיָּה רָבָא לְרַבְנָן בְּמִטְוֵתָא מִיִּיכּוֹ דְלָא תַתְּלוּצְצוּ דְלָא לִיתּוּ עַל־יִיכּוֹ יְסוּרִים. וּבִאוֹתֵיזוֹת דְרַבִּי עֲקִיבָא אִיתָא: כָּל אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ לִיצְנוּת, אֵין דְנִים בְּגִיְהֵנוּם תַּחֲלָה אֶלָּא הוּא, עֵינֵן שָׁם; וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אִם אַתָּה רוֹצֵה שְׁתַּהַיְיָה לָךְ הַצְּלָחָה בְּחַיִּיךָ, בְּרַח לָךְ מִכָּל מִינֵי פְתוֹת הַמְדַבְּרוֹת לִיצְנוּת וּדְבָרִים בְּטָלִים וְשֵׁל מַה בְּכָךְ, כִּי זֶה יַעֲקֹר אוֹתָךְ לְגַמְרִי. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁתַּדַּעְתּוּ שֶׁל רַבְּנּוּ ו'ל תְּלוּי רַק בְּמִדַּת הַתְּמִימוּת וְהַפְּשִׁיטוּת, וּבַפְּרָט עֲנִינֵן הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֵלֶיָּה, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת וְסְלוּק דַּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּכָל דוֹר יֵשׁ לְצִים אַחֲרִים, וְלַהֲפוּךְ, לְהַבְדִּיל, יֵשׁ עוֹבְדֵי הַשֵּׁם; אֵלוֹ חַיִּים וְאֵלוֹ חַיִּים, אֵלוֹ מֵתִים וְאֵלוֹ מֵתִים, אֵלוֹ חַיִּים חַיִּים נְצַחִים, וּדְבוּקִים בּוֹ יַתְּבַרְךָ — אֲשֶׁרִיָּהֶם וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָם, וְאֵלוֹ חַיִּים חַיִּים שֶׁל מִיתָה נְצַחִית — אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְחֲלָקָם; עַל-כֵּן תִּישָׁב עֲצָמְךָ הַיָּטֵב, הַשֵּׁם יַתְּבַרְךָ עוֹזְרֶךָ בְּזִכּוֹת חֲנָם לְהַתְּוֹדַע מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה, גַּחַל נוֹכַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, רַבִּי הַמְּבִין אוֹתָךְ, רַבִּי הַמְּרַחֵם עָלֶיךָ, רַבִּי הַמְּקַרֵּב אוֹתָךְ אֵלָיו יַתְּבַרְךָ, מִדּוּעַ תִּשָׁב בְּכָל לִילָה בְּמִסְבַּת מוֹשָׁב לְצִים, וְתִבְלָה אֶת הַלֵּילוֹת הַמְּאִירִים בְּדְבָרִים בְּטָלִים וְכוּ? ! יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְבָרַח אֵלָיו יַתְּבַרְךָ וְאֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן עַל-פִּי דַעַת רַבְּנּוּ ו'ל. וְאִם אֲמַנָּם הַלֵּב כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד שֵׁישׁ גַּם אֲצַלֵּינוּ לְצִים, וְעַל יָדָם נִתְרַחֲקוּ בַּעֲתֵים הַלָּלוֹ הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת וְכוּ, מַה לַּעֲשׂוֹת? ! בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם, שְׁתַּהַיְיָה לוֹ בְּחִירָה, וְהִיא אֶחָד מֵהַדְּבָרִים הַכִּי מִפְּלֵאִים בְּעוֹלָם, שְׁנַתְּנוּ כַח לְהַעֲלִים וְלְהַסְתִּיר כָּל-כָּךְ אֶת הָאֱמֶת, עַד שִׁיִּהְפְּכוּ אֶת הַשֶּׁקֶר לְאֱמֶת וְהָאֱמֶת לְשֶׁקֶר, וְתַהַיְיָה לָהֶם סְבָרוֹת מְזִיפּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן וְכוּ, מַה לַּעֲשׂוֹת? ! אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרֵת — רַק לְמַסֵּר אֶת עֲצָמֵנוּ אֵלָיו יַתְּבַרְךָ, וְלֹא נַחְרִישׁ וְלֹא נִתֵן דִּי עַד שִׁיעֲזָרְנוּ.

אֲשֶׁר ב' תִּקְבּ בְּנַחֵל כֹּט

יְדִידֵי הַיְקָר! עוֹבְרִים הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, וּמֵה שְׂזוּכִים לַחֲטָף בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וּמַצּוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים — זֶה חֲלָקְנוּ לְנַצַּח נְצַחִים.

חֲמִדַּת לְבָבִי, אֵל תּפֹּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, הָעֵבֶר אֵין, הָעֵקֶר לְהִתְחִיל מֵעַכְשָׁו, וְצָרִיכִים לְבָרַח מִחֲבוּרַת לְצִים הַמְבִיָּשִׁים וּמְדַבְּרִים עַל בְּנֵי-אָדָם, כִּי יֵשׁ בָּזֶה עוֹן פְּלִילִי. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — "לְשִׁמְעַ" בְּזִיוְנוּ לְדָם וּלְשִׁתְּקָ, וְלֹא הִהְפּוּךְ — "לְבִזּוֹת" בְּנֵי-אָדָם; וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ אִיךְ יָכוֹל אָתָּה לְכַנּוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּשֵׁם 'בְּרִסְלָבֶר חֲסִיד', כְּשֶׁהוּא עֹדִין מְלֵא לִיצְנוּת, וְעוֹד מְכַנֵּס צֶלֶם בְּהִיכָל שְׂבִיבִית מְדַרְשָׁנוּ הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, לְלַמֵּד בְּרַבִּים בְּדֶרֶךְ וּבְאִפְסָן בָּזֶה — לְתַרְףּ וּלְבִזּוֹת יְרֵאִים וְשְׁלָמִים, וְיַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי לִיצְנוּת וְכוּ' וְכוּ', אִךְ מֵה נַעֲשֶׂה?! הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, לְרַחֵק אֶת מִי שְׂאִינוֹ רְאוּי לְהִתְקַרֵּב (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה') עַל-פִּי (מִשְׁלֵי טו, לֵא): "אֲזַן שׁוֹמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תְּלִיץ", לְשׁוֹן תְּלוּנָה וּמְרִיבָה, כְּשֶׁאֲתָה שׁוֹמַעַ מְרִיבוֹת שְׂבִיץ הַצְּדִיקִים, תִּדְעַ שְׂזֶה מְשִׁמִּיעִים אוֹתָךְ תּוֹכַחָה עַל שְׂפִגְמַת בְּטַפֵּי מַחֲדָ, שְׂעַל זֶה נֶאֱמַר (שֵׁם ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיגוּ אַרְחוֹת חַיִּים", עֵין שָׁם.

עַל-כֵּן, יְדִידֵי הַיְקָר, רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁו, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּרַגַע זֶה אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מֵה שְׂעֵבֶר עָלֶיךָ, וְתִתְּוֶדֶה בְּפֶה מְלֵא, וְתֹאמַר לוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֲתָה מִתְחַרֵּט, וּבְנוֹדָי תִּזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְתְּשׁוּבָה, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ. וְרַבְּנוּ ז"ל הִבְטִיחַ לָנוּ (עֵין חַיֵּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁכ), שְׂאֵם נְצִיַּת אוֹתוֹ בְּאַמַּת, אֲזִ לֹא תִהְיֶה דְרָגָה בְּעוֹלָם, שְׂלֹא יָבִיא אוֹתָנוּ אֵלֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תִּקְבּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,

הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָרָה לְהַצְדִּיק נֶחֱל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְזְכוּת הַרְבִּים תִּגַּן עָלַי, וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל פְּגָמַי, כִּי כָּל הַמְּזוּכָה אֶת הַרְבִּים אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ (אָבוֹת ה', יח), וּבִפְרָט כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, גּוּלָה, הַלְכָה ה') עַל-פִּי (בִּיצָה טז): גּוּל וְאֵינוּ יוֹדֵעַ לְמִי גּוּל, יַעֲשֶׂה מֵהֶם צְרָכֵי רַבִּים; הֵינּוּ עַל-יְדֵי עוֹנוֹת וּבִפְרָט פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, גּוֹרֵם שְׁעוֹד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תְּחַטָּאנָה, כִּי הַנְּשָׁמוֹת תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁרוֹצֵה לְתַקֵּן, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ לְמִי עוֹד גָּרַם לְחֲטָא, הַתְּקוּן — שֶׁיַּעֲשֶׂה צְרָכֵי רַבִּים. וְאֵילוֹ צְרָכֵי רַבִּים גְּדוֹלִים יֵשׁ מְלֻזְכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵם הַדְּפֻסֹת וְהַפְּצַת דַּעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן חִילָּךְ לְאוֹרֵייתָא, וְתִרְבֶּה מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּאַסְפַּת מְעוֹת לְצַדִּיקַת הַהַדְפָּסָה, וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן נִצְחִי.

תְּמַדַּת לְכַבִּי! בְּטַל רְצוֹנְךָ לְרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי שֶׁיִּבְטַל רְצוֹן אַחֵרִים לְרְצוֹנְךָ (אָבוֹת ב'); אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לה): יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים רֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִרְמְיָה ב', ג): "קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית" וְגו', כִּי הֵם חֶלֶק אֵלוֹךְ מִמַּעַל מִמַּשׁ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ רֵאשִׁית הַכֹּל, וְעַקֵּר הָאָדָם הוּא הַמַּחֲמֵשׁ-מִחֲשָׁבָה, שֶׁהוּא הַנִּשְׁמָה, וְעַל-כֵּן גַּם הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם נִקְרָאת רֵאשִׁית, כִּי תַחֲלַת הַכֹּל תְּלוּי בַּמַּחֲשָׁבָה שֶׁהִיא הַנִּשְׁמָה, כִּי סוּף מַעֲשֶׂה בַּמַּחֲשָׁבָה תַחֲלָה, כִּי הַכֹּל צָרִיךְ לַעֲבֹר קֹדֶם בַּמַּחֲשָׁבָה וּבַמַּחֲשָׁבָה הָאָדָם, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד, וּלְקַדֵּשׁ אֶת הַמַּחֲמֵשׁ-מִחֲשָׁבָה, וְלִהְיוֹת עִמָּל"ק שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּה סִפ"ק, גַּם הוּא נִקְרָא רֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עִמָּלְק" וְגו'; וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁעַקְרוֹ הוּא לְבַלְבֵּל תְּמִיד אֶת מַחֲשְׁבוֹת הָאָדָם, וְלִהְיוֹת בְּהֵן סִפְקוֹת בְּאַמוּנָה (שְׁמוֹת יז, ז): "הֵי שׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם

אֲשֶׁר ב' תִּקְג בְּנַחֵל לֹא

אֵין", וְלִבְלָבֵל אֶת רֵאשִׁית הָאָדָם שֶׁהוּא הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ בְּאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִחְשֹׁב תָּמִיד מַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת, מִכָּל שָׁכַן וְכָל שָׁכַן כְּשֹׁזוּכִים לְהַפְיִץ אֶת הַרְעִיוֹן הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, שֶׁהוּא דַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַנ"ל...

ב' תִּקְג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ אִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח נֹצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבִּי אֲמֵת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, אֲשֶׁר מְאִיר בְּנוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהָאָרֶז וּבְנֵעַם וּבְזִיו כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלָל.

חֲמִדַת לְכָבִי! רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שֶׁעֵקֶר כַּחֲנוּ הוּא בְּפִינוּ, וְזֶה חֲרַבְנוּ אֲשֶׁר עָמָה אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְנֹצָח אֶת הַמְּלַחְמָה (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֲלָק א', סִימָן ב'); וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְכָבִי, יוֹמָם וְלַיְלָה פֶּתַח פִּיךָ, וְתִדְבָּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִתְּךָ, עִמְךָ וְאַצְלָךְ, הָעֵקֶר אֵל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתְּךָ מְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם; כִּי זוֹהִי עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל יַחְרָה אִפּוֹ עַל שׁוּם דְּבָר וּבְלִבּוֹל שְׁבַעֲוֹלָם, וּמָמָה שְׁיִבּוּהוּ וַיִּחְרְפוּהוּ וְכוּ'.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּסָחִים קִיח.): בְּשַׁעַה שְׁאָדָם הָרֵאשׁוֹן שָׁמַע "קוֹץ וְדַרְדַּר תְּצַמִּית לָךְ", הַתְּחִיל לְבַכּוֹת וְאָמַר: אֲנִי וְחַמּוֹר נֹאכַל בְּאָבוּס אָחָד?! וּבְכָה הִרְבֵּה מְאֹד; וּמִי יוֹדַע כְּדֵי לְתַקֵּן

לב אֲשֶׁר ב' תקג בַּנְחֹל

את זאת, הצרכת לבוא למקום ערבוביה כזו בין ערלים פחותים
כאלו וכו', וכו', מי יודע למה הצרכת לישיב ביניהם וכו', ובודאי
פונתו יתברך לטובה, ובקרוב תפטר מזה לגמרי וכו'.

חמדת לבבי! מובא בחובת הלבבות על חכם אחד, שנסע
בספינה אחת, והיו בספינה הרבה ערלים ופחותי ערך, והחכם ישב
לבדו בקרן זווית ולמד תורה, ופתאום קם עבד שפל ונבזה, והלך
אליו לקרן זווית, והשתין על החכם והלך לו. ואמר החכם, שמעולם
לא הרגיש עצמו מאשר כאותו רגע, שבא לבטול כזה בעיניו, עד
שהרגיש באמת שהוא אינו כלום, ובא לענוה ולבטול אמת. ומה
היה עושה ר' אברהם בר' נחמן ז"ל כשנסע לאומן אל ציון רבנו
ז"ל, ומרב עניויותו הצרף לישיב בדרךגא התחוננה בין ערלים ופחותי
ערך, ערבים וכו', אף-על-פי-כן לא בלבב עצמו כלל, רק פתח את
ה"לקוטי-מוהר"ן", והתחיל בו. וכשהגיע אל החוף ברוסיה, גמר
את כל ה"לקוטי-מוהר"ן", ולא הסתפל על שום בריה שבעולם,
העקר שהמח לא היה בגלות, רק שיהיה בן חורין, ויתפלל תמיד
אליו יתברך: "רבנו של עולם, חוס ורחם עלי, והרחב דעתי, ואזכה
להכלל בך יתברך תמיד. אנא אבי, אב הרחמן, הצליחה דרפי כזה
העולם, ובכל מקום שאפנה אצליח — בין ברוחני ובין בגשמי,
ואזכה לשוב בתשובה אמתית אליך בכל לבבי כל ימי חיי. חוס
ורחם עלי שאזכה להתקרב אל ראש צדיקיה, ואזכה להכניס בדעתי,
שכל מאורעותי הם לטובתי. חוס ורחם עלי, שאזכה לסגור עיני
ולסתם אזני, ולהאריך אפי ולבלם פי מפל הבלי העולם הזה, ולא
אבלבל עצמי כלל מפל מה שנעשה עמי כזה העולם, רק אזכה
לידע, שבכל תנועה ותנועה שלי, שם אלופו של עולם, ואין שום
מקרה כלל, וכל מה שנארע עמי הוא בהשגחתך הפרטי פרטית,
אשר משגיח עלי בהשגחה נפלאה. רבנו של עולם, חוס וחמל עלי,
והוציאני מן המיצר והחובות, וזפני לשפע דקדושה, שאזכה לעסק
בתורתך מתוך הרחבת הדעת מעתה ועד עולם, אמן בן יהי רצון.

ידידך הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ב' תקד בַּנְחָל לַג

מִכָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁבְּעוֹלָם יְכוּלִים לְצֵאת, אִם לֹא יֵיָאֵשׁ
עֲצָמוֹ מִהַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְכָל מֵה שְׂיִרְבֶּה לְהַתְּבוּדָד וְלִהַתְּפִלָּל
לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה שְׂיִתְיָשֵׁר לְכָבוֹ מִכָּל מִיָּנִי עַקְמוּמִיּוֹת,
וְיִזְכֶּה לְהַרְגִישׁ אֶת עֲרֻכוֹת נַעַם זֵיו אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת,
וְיֵאִיר בּוֹ אוֹר הַשְּׂמֵחָה.

ב' תקד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְפִדְיוֹן לְנִכּוֹן קַבְלָתִי. הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִמְתִּיק
מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכֶּה לְהַצְלָחָה בְּעַסְקֶיךָ. וְיִזְכֶּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטִי-מִוֵּה"ר, חֶלֶק א', סִימָן כט): מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאֵל וּמִתֵּן יְכוּן בְּכָל
הַלּוֹךְ וְהָלוֹךְ, שְׂיִפְרִישׁ מִזֶּה צְדָקָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׂאִין
שׁוֹם דְּבָר מִקֶּרְהָ, "וּמִהַשֵּׁם מְצַעְדֵי גִבּוֹר" (תְּהִלִּים לו', כז), אֵין אָדָם
הוֹלֵךְ לְמִקּוֹם שֶׁהוּא רוֹצֵה, אֶלָּא לְמִקּוֹם שְׂמוּלִיכִים אוֹתוֹ; וּבְנִדְאֵי
הָאָדָם מִתְקַן בְּכָל מְקוֹם הַלּוֹכוֹ, וְאִם יֵטֵה אֲזָנוֹ וְלִכְבוֹ אֶל הַשְּׂגָחַת
חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, יִרְאֶה וְיִשְׁמַע וְיִבִּין נִפְלְאוֹת.

וְהַיּוֹם נִסְעָתִי עִם אֶחָד בְּדֶרֶךְ, וְטָעִינוּ שְׂתֵי פְעָמִים, וְהִיָּתָה לְנֶהֱג
חִלְשׁוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָה, וְחִזְקָתִי אוֹתוֹ, וְאִמְרָתִי כַּנ"ל, שְׂאִין אָדָם
הוֹלֵךְ לְמִקּוֹם שֶׁהוּא רוֹצֵה וְכוּ', וְלִבְסוּף הָיָה, שְׂנִתְגַּלְגַּל וּבָאֵנוּ לְשָׁנֵי
מְקוּמוֹת, וּמְכַרְנוּ שְׁנֵי סְפָרִים מְסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִמְרָתִי לוֹ: אִתָּה
רוֹאֶה, שֶׁהַכָּל בְּהַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, וּמִי יוֹדֵעַ מֵה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה עִם שְׁנֵי
הַסְּפָרִים שְׂמְכַרְנוּ לְשָׁנֵי אֲנָשִׁים, כִּידוּעַ לָנוּ מֵה עוֹשִׂים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
עִם הָאָדָם הַמְּעִיֵן בָּהֶם.

חֲמִדַת לְכַבִּי! חֲזוּק וְאַמֵּץ וְאַל תִּפְּל בְּדַעַתְךָ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה,

לד אֲשֶׁר ב' תקה בַּנְחָל

רק הכנס במח מחשבתך אמתת אלקותו יתברך המלא כל הארץ כבודו, ואין דבר נעשה מעצמו, רק הכל בתשבון צדק, ותראה להחיות את עצמך עם איזה גנון (שיחות-הרון, סימן רעג). למען השם, הרחק ממך העצבות והמרה שחורה, וכדאי לבלות אפלו שעות ביום לשמע כלי זמר ונגונים של שמחה, מאשר להסתובב במרה שחורה, בעצבות ומרירות וכו'. ובפרט מי שפכר נכשל במה שנכשל וכו', עליו נמשכת בכל פעם העצבות והמרירות וכו'. וכדאי לך לעיין קצת בכל יום בספר "מקור השמחה", המדבר נפלאות ממעלת השמחה והחדנה.

ידידך הדורש שלומך...

ב' תקה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר שופטים ה'תשל"ז.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, כי הנסיון הכי קשה בעתים הללו, זה ענין האמונה. וכמו שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל ואמר (שיחות-הרון, סימן כו), שמלמעלה ישפכו כפירות ואפיקורסות, כדי לנסות אותנו. ולכן צריכים מאד מאד להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), שצריכים לחפש ולבקש בעצמו איך אוחדו באמונה. ויש סובלי חלאים, שעקר הסבל שלהם זה רק מתמת חסרון האמונה הקדושה.

ורואים בחוש, בני-אדם מדברים בלשון צחוק דברי כפירות, וכן בדקות יש שאומרים ווערטלעך (בדיחות) נגד הקדוש-ברוך-הוא, רחמנא לצלן, אפלו הם מלאים ארס של כפירות, וצריכים לברח מהם לגמרי, כמו שבורחים מאש שורף. ולדעתי עקר

אֲשֶׁר ב' תקה בנחל לה

החדושי תורה בעתים הללו צריך להיות רק בדבורי אמונה, פי לפולים וכו' וחקירות וכו' ופשטים וכו', יש כבר אלפים ורכבות ספרים, בן ירבו, אבל עכשו בדור הזה, שהערב-רב מתפשטים ומעבירים על הדת, רחמנא לצלן, מליונים מנשמות ישראל, כל חדושינו צריכים להיות רק באמונה פשוטה בלי שום חכמות והשכלות. ומי שזוכה להכניס עצמו יותר באמונה פשוטה, מעלתו גבוהה בשמים. ועקר גלוי האמונה הקדושה, שאדם ידבר הרבה עמו יתברך בלשון שרגיל בה, באשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו. וכזה נמדדת האמונה של האדם. ומהרנ"ת ו"ל אומר, שתבת א'מ'ו'נ'ה' ראשי תבות (יחזקאל א, א): "נ'פתחו ה'שמים ו'אראה מ'ראות א'לקים"; פי האמונה צריכה להיות כל-כף חזקה אצל האדם, עד שיראה בעיני שכלו את רוחניות חיות אלקותו יתברך, המחיה ומקיימת את כל הבריאה כלה.

העקר ראה, ידידי היקר לי מאד, לצאת מהעצבות והמרה שחורה שונדבקה בך, אשר זה בא מחטאת נעורים, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות עצבות, סימן א'): מי שלא תקן חטאת נעורים, על-ידי-זה באות לו דאגות. ולכן ראה לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל בשביל פגם הברית, הנקראים "תקון הכללי", חק ולא יעבר, והם העשרה מיני נגינה, שהבעטליר מרפא בהם את הבת מלכה — נשמות ישראל, כמובא בדבריו הקדושים (ספורי-מעשיות, מעשה יג, מיום ו); ותרגיל עצמך למצא תמיד את הטוב שיש בך, ותדון עצמך לכף זכות, ותשתדל רק לחפש ולבקש את הטוב שבך, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן רפב), ואז תיקא תרגיש אחרת לגמרי. ולמען טובתך הנצחית, אל תמשיך עצמך אל הצער, פי כל הנמשך אחר הצער — הצער נמשך אחריו. הוי דן עצמך לכף זכות. ותאמין בכוח הגדול של רבנו ז"ל, שבפרוש גלה לנו נוראות נפלאות מגדלת הבורא יתברך שמו, ואיך שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפלו מהמצבים הכי ירודים עדין יכולים לצאת. ובודאי אם תהיה חזק בכל זה, אזי יתהפך הגלגל, ותזכה לראות נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, ויבא

לו אֲשֶׁר ב' תקו - ב' תקז בַּנְחַל

עֲלִיךָ שְׁפַע, עַד שְׁתִּזְכֶּה לְצֵאת מְכַל חוֹבוֹתֶיךָ וְצָרוֹתֶיךָ, וְטוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, הַרוֹצֵה לְהָאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת חֶשֶׁק לְלַמֵּד, מוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו'ל (שיחות-ה'ר"ן, סִימָן צא): סִגְלָה לְהַתְמַדָּה בַּתּוֹרָה, שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד, הוּא — לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בֵּר יִשְׂרָאֵל, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה; כִּי יֵשׁ שְׂשִׁים רַבּוּי אוֹתִיּוֹת לַתּוֹרָה כְּנֶגֶד שְׂשִׁים רַבּוּא יִשְׂרָאֵל; וּכְשֶׁמְדַבְּרִים עַל בֵּר יִשְׂרָאֵל, הָרִי זֶה מְחַסֵּר אוֹת בַּתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה פְּסוּלָה, חֵס וְשְׁלוֹם. וַיֵּשׁ לְרַמּוֹז, בְּשִׁבִיל זֶה מִתְחַלֵּת הַתּוֹרָה 'בְּרֵאשִׁית' וּמְסִימַת 'יִשְׂרָאֵל', כִּי שְׁנֵיהֶם רֵאשִׁי תְבוֹת: 'יִשְׂרָאֵל' — יֵשׁ שְׂשִׁים רַבּוּא אוֹתִיּוֹת לַתּוֹרָה. בְּרֵאשִׁיּוֹת — בְּתוֹרָה יֵשׁ שְׂשִׁים רַבּוּי אוֹתִיּוֹת, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

אֲשֶׁרֵינוּ, שִׁישׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה, הַמְכַנִּים בָּנוּ חֶשֶׁק וְתִשׁוּקָה לַתּוֹרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה,

אֲשֶׁר ב' תְּקוּ בַּנְּחֹל לז

שׁוֹתָה מִהַנְּחֹל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

עֲלִיךָ לְשִׁמְחַת מְאֹד מְאֹד שְׂאֵתָה זוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבֵּי נוֹרָא וּנְפִלָא בְּזַה, אֲשֶׁר בְּזַה רְאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת עֲצָמְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, יֵשׁ כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה מְעַלְיָמִים וּמַסְתִּירִים אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנוֹרָא הַזֶּה, וְאֲנַחְנוּ הַיְרוּדִים וְהַשְּׁפָלִים זְכִינוּ בְּזִכּוּיֹת חַנּוּם לְהַתְנוּדַע מִרַבֵּי אֲמַת בְּזַה, רַבֵּי נוֹרָא וּנְפִלָא בְּזַה, בְּזַה רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַת כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

אִךְ הַהֲכָרַח לֹא לְךָ, שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר עַקֵּר הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, זֶהוּ רַק כְּפִי הַתְּמַדָּה רַבָּה וְשִׁקִּידָה נְפִלָאָה בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, כִּי פָּנָיו, שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב); וְלִכֵּן כָּכָל שְׂאֵדָם לֹא יוֹתֵר אֶת סַפְרֵי הַצְּדִיק, דְּמֹת דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל הַחֲכָם מְצַטִּירֵת לְפָנָיו, כִּי בְּסַפֵּר שֶׁל הַחֲכָם נִרְשָׁמַת וּמְצַטִּירֵת דְּמֹת הַחֲכָם. כִּי אֵלּוּ הַדְּבוּרִים וְהָאוֹתִיּוֹת הַנִּרְשָׁמִים בְּסַפֵּר, הֵם שְׁכָל הַחֲכָם, נִשְׁמַתוֹ וּפָנָיו, וְעַל-כֵּן כָּכָל שְׂאֵדָם לֹא יוֹתֵר אֶת הַסֵּפֶר שֶׁל הַצְּדִיק, כֵּן גִּחְתַּק בּוֹ יוֹתֵר הַצְּדִיק. וְכֵן מוּבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעג), שֶׁהַצְּדִיק מְכַנְּסֵי אֶת נַפְשׁוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב, בְּסוּד (שְׁבַת קה): אֲנָא נִפְשִׁי כְּתִבִית יְהִיבִית; הֵינּוּ שֶׁהַכּוֹתֵב נוֹתֵן נַפְשׁוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב, וְגַם פְּנִימִיּוֹת נַפְשׁוֹ. וְלִכֵּן הָעַקֵּר לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַד שִׁיְהִיּוּ שְׂגוּרִים עַל פִּיו, וְרַק בְּזַה תְּלוּיָהּ הַהֲתַקְרְבוֹת אֵלָיו. וְלִכֵּן כָּל מִי שְׂרוּצָה לְהַקְרֵא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, עָלָיו לְהַתְמִיד מְאֹד בְּסַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים: "לְקוּטִי-מוֹהַר"ן", "סַפְּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סַפְּרֵי-הַמְּדוּת", וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת הַמְּדַפְּסוֹת בְּסַפְרֵי: "שִׁיחוֹת-הַר"ן" וְ"חַיֵּי-מוֹהַר"ן". וְזֶה צְרִיכִים לְדַעַת בְּעַל-פִּה מִמֶּשׁ. וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׂאֵדָם לֹא יוֹתֵר תְּמִיד אֶת סַפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, עַל-יְדֵי-זֶה זְאִיר בּוֹ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. וְכַבֵּר אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ב, ה): "לֹא עִם הָאֲרָץ חֲסִיד". וְכִמוֹ שֶׁבְּכָל-לַיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אִם אֵין לּוֹמְדִים, הָרִי הוּא בּוֹר וְעִם הָאֲרָץ, כַּמּוֹ-כֵן בַּהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת חֲסִיד

לה אשר ב' תקו בנחל

שלו, צריך ללמד הרבה את ספריו הקדושים, ורק בזה נמדד המקרב. ואת זאת צריכים לדעת היטב היטב, כי בעוונותינו הרבים, כל מאן דהו שרק אתמול התקרב וכו', הוא כבר היום הוגה דעות וכו', בשעה שאינו יודע בין ימינו לשמאלו מה רבנו ו"ל רוצה, ומהו ענין רבנו ו"ל. לזאת כל הרוצה להיות מקרב אל רבנו ו"ל, מכרח ללמד את ספריו הקדושים. כי בלי זה הוא סתם מטעה את עצמו ואת אחרים גם יחד, וזה ברור. וידוע איך רבנו ו"ל הפליג מאד במעלת ספריו הקדושים, ובפרט בספרו הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן", שרצה שגלמנו הרבה מאד. ופעם אחת אמר (תי"מוהר"ן, סימן שמו): מאחר שיצא בעולם, אני חפץ מאד שילמדו אותו, וצריכים ללמד אותו הרבה, עד שיהיה שגור בעל-פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאד להשם יתברך, אשר אין ערוך אליו. וכן הפליג מאד במעלת הלומד ספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן", ואמר (שם שמו), שהיא מצוה גדולה ללמד ספרו הרבה, ויכולים להיות נעשה בעל מח גדול על-ידי ספרו. כי יש בו שכל גדול ועמקות נפלאה מאד על-פי פשוטן של דברים, וגם אם יתמיד בספריו, יכול לזכות להיות איש פשוט באמת, ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הקדושים. כי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה על-פי פשוטו כלל. ובאמת ראינו, שכל מי שלמד יותר את ספריו רבנו ו"ל, האיר בו האור של רבנו ו"ל בהארה נראתה ונפלאה עד מאד, באפן אחר לגמרי.

ומכל שכן וכל שכן מי שזוכה לקבץ עצמו בקביעות עצומה ללמד בכל יום ספריו מוהר"ן ו"ל, שהם: ה"לקוטי הלכות", הבנויים ומיסודים על-פי דברי רבנו ו"ל, אזי תהיה לו התחזקות עצומה, וכבר לא יצטרך שום דבורים מאף אחד, כי ההתחזקות וההתעוררות והשכל העמק והעצות התמימות והפשוטות המוכחות שם, אין בשום ספר בעולם כלל. ולא פעם אחת שמעתי מתלמידי ר' אברהם בר' נחמן ו"ל, שאמרו בשמו: "כל אלו שלמדו הרבה "לקוטי הלכות", התחזקו והחזיקו מעמד באפן אחר לגמרי". ולכן מאחר שזכית להתודע מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, עליך

אֲשֶׁר ב' תְּקוּז בְּנַחֵל לט

להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, לשקד על דלתות ספרי רבנו ז"ל ותלמידו מוהרנ"ת ז"ל מדי יום ביומו, ואז תרגיש טעם אחר לגמרי בהתקרבות אל רבנו ז"ל. וזכור כלל זה, כי תצטרכו לימים הבאים; כי עובר על כל אחד ואחד בזה העולם מה שעובר: צרות ויסורים, קטנות ומכאובים, ובפרט מי שזוכה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, ורוצה לילך בדרךיו, עליו עובר יותר מכלם, כי הסמ"ך-מ"ם עוזב את כל העולם כלו, ולוקח את עצמו רק על עם ישראל, ועוזב את כל אחד ולוקח עצמו רק על מי שרוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל. כי עליו מתפשטים המניעות והבלבולים יותר מהכל, ויש בזיונות קשים ומרים להיות מקרב אל רבנו ז"ל מבית ומבחוץ. וזה הנסיון הכי קשה; כי הסמ"ך-מ"ם הדביק תויות בענין רבנו ז"ל וכו', פאלו מי יודע מה זה וכו', כי תמיד מסתובבים סביב היכל רבנו ז"ל משגעים ומטרפים וכו' וכו', והם אשר גורמים את השם רע על אנשי שלומנו היקרים. אשר באמת אין לכל אלו הטפוסים המוזרים שום שיכות אל דבר רבנו ז"ל. אף מחמת שהיכל של רבנו ז"ל פתוח בלי שום דלתות, וכל הרוצה לבוא ולהפגס — נכנס וכו', מזה בא גדל הנסיונות שנעלם ונסתר האור הגנוז של רבנו ז"ל, עד שהם הגורמים כל המחלקת והמריבות שיש לכל מי שרוצה להתקרב אל רבנו ז"ל. והכל בא מחמת שהעולם אינם יודעים את נעם הלאמודים שיש בספרי רבנו ז"ל; כי אם היו יודעים מה רבנו ז"ל לומד עם אנשיו וכו', ואל אילו מדרגות יכול להביאם וכו', לא היתה שום מניעה בענין ההתקרבות, אלא מחמת שהאור נעלם ונסתר מעיני כל העולם, משם באים כל המשגעים והמטרפים שמסתובבים סביב וכו' וכו', והם גורמים שם רע על הצדיק ואנשיו. וזה עקר המניעה, בעוונותינו הרבים. אבל באמת עליך להסביר לחבריך וכן להוריך היקרים, אשר באמת אין לכל אותם אנשים שום שיכות אל דבר רבנו ז"ל. ויש דבור מרבנו ז"ל, שאמר פעם בזו הלשון: "אם העולם היו יודעים איך אני לומד עם אנשי דרך ארץ, היו קיסרים ומלכים שולחים את בניהם אלי". ומי שמפיר מקרוב את אנשי שלומנו היקרים, ההוגים ושוקדים בספרי רבנו ז"ל בהתמדה ובשקיזה נפלאה, ומתבודדים עצמם עמו יתברך,

וּמְקִימִים אֶת דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְשׁוֹקְדִים בַּתּוֹרָה, כְּפִי סֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד שְׁלוֹ (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו), וְזוֹכִים לְהִיּוֹת וּלְטִיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה: תַּנ"ף, שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא, רַמְב"ם, טוֹר, שְׁלַחַן עָרוּף, סְפָרִי הַזֶּהר וְהַתְקוּנִים וְכָל הַמְדַרְשִׁים כָּלָם וְכוּ' וְכוּ', הוּא כְּבָר מְסַתְּפֵל עַל כָּל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב בְּצוּרָה אַחֲרַת, וְרוֹאֶה שֶׁהֵנָּה לְפָנָיו אֲנָשִׁים מִשְׁכָּמָם וּמְעַלָּה, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם הַמְשֻׁתָּקִים אַחַר הַתְּכַלִּית הַנְּצַחִית, וְאֵין לָהֶם זְמַן לְכָל הַשְּׁטִיּוֹת וְהוֹפְוִחִים וְהַמְרִיבוֹת, הַמְבִיאִים אֵלֶּה הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא. כְּעֵין שְׁאֲמָרוֹ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכוֹת ו):
הַאִי דוֹחֲקָא דְהוּי בְּכֻלָּהּ מְנִייהוּ;

וְלִכֵּן רְאֵה מַה לְפָנֶיךָ, וְאִם תִּזְכֶּה לְמַצֵּא חֲבוּרָה שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל רְצוֹנָם וְחֻפְצָם הוּא רַק עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ תּוֹרָה וְתַפְלָה, כְּפִי רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, רְאֵה לְדַחֵף רֵאשֶׁף בִּינִיָּהֶם, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

בְּעֵינַי רֵאשׁ הַשָּׁנָה, עָלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁהַקְּבוּץ הַקְדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק בְּאוֹמֵן, וְלֹא בְּמִקוֹם אַחֵר, וְזֶה בְּרוּר, אִךְ כָּל זְמַן שֶׁהַגְּבוּלוֹת סְגוּרִים, מַצִּד מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַתְקַבֵּץ שָׁם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אִךְ שְׁזַכֵּנוּ כְּבָר שְׁנִפְתַּחוּ קִצַּת הַשְּׁעָרִים, וּמֵדֵי פַעַם בְּפַעַם נוֹסְעוֹת קְבוּצוֹת קְבוּצוֹת שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲבָל עֲדִין מַעֲצָם הִישׁוּעָה אֲנַחְנוּ רְחוּקִים, שֶׁהֲצִיּוֹן הַקְדוּשׁ סְגוּר וּמְסוּגָר בְּפָנָי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהַגִּיעַ לְשֵׁם עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְדוּשׁ, אֲזִי בְּכָל מְקוֹם שָׂרָק מִתְקַבְּצִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּהַתְקַשְׁרוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֵׁם הוּא הַקְּבוּץ, וְאִסוּר לֹאמַר שֶׁבְּמִקוֹם זֶה נִמְצָא רַבְּנוּ ז"ל יוֹתֵר מִמְּקוֹם אַחֵר, כִּי כִּף אָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל פַּעַם לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשֶׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רְאוּי לְנִסְעַ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְלְדַחֵף רֵאשׁוּ בִּינִיָּהֶם, וְדַבֵּר אֶת זֶה לְעֵינַי רֵאשׁ הַשָּׁנָה; וְעַל-כֵּן לֹא טוֹב אֵלֶּה הַדְּבָרִים שֶׁאַתָּה פּוֹתֵב, כְּאֵלֶּה רַבְּנוּ ז"ל מְצַמְצָם רַק בְּמִקוֹם אֶחָד וְכוּ', הַכֵּל הַכֵּל וְרַעוּת רוּחַ וְדַמְיוֹן גְּדוֹל. רַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא רַק בְּמִקוֹם שְׁלוֹמֵדִים אֶת סְפָרָיו הַקְדוּשִׁים, וּמְקִימִים אֶת עֲצוּתוֹ הַקְדוּשׁוֹת, וּמְתַנְהִיגִים עַל-פִּי דְרָכּוֹ, וְזֶה בְּרוּר.

אֲשֶׁר ב' תקח בַּנְחֹל מא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲצִל רַבְּנוּ ז"ל, וְיִמֵי יִתֵּן שֶׁכָּבֵד נִזְכָּה שְׂיִפְתָּחוּ לָנוּ הַשְּׁעָרִים הַסְּגוּרִים, וְנִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוּנוֹ הַקְדוּשׁ בְּעִיר אוֹמֵן, וְלִקְבֹּל אֶת תְּקוּנָיו הַנִּצְחִיִּים. וְלַעֲת עֵתָה נִתְחַזַּק בְּמָקוֹם שְׁאַנְחֵנוּ נִמְצָאִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּמָקוֹמוֹ. וְהַעֲקֹר לְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁתְּהִיָּה אַהֲבָה גְדוֹלָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים. כִּי עַל זֶה עוֹמֵד הַסֵּמ"ך-מ"ם לְהַפְרִיעַ מְאֹד, כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד מִפְּחָד שֶׁתְּהִיָּה אַחַדוֹת וְאַהֲבָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ; כִּי אִם הִיְתָה אַחַדוֹת וְאַהֲבָה גְדוֹלָה בֵּין כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֶחָד הִיָּה מְכַבֵּד אֶת זולתו, אִף שְׂאִינוֹ הוֹלֵךְ כְּפִי דַעְתּוֹ וְכוּ', הִיָּה כָּבֵד עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי. כִּי כָּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְפָנָי שְׂיִצְא מְעִיר בְּרִסְלָב וְנִסְע לְעִיר אוֹמֵן לְהַסְתַּלַּק לְעֵילָא וְלַעִילָא, בְּעֵת שְׂיִצְא מִפְּתַח הַבַּיִת וְלַחוּץ, לְעֵלוֹת עַל הָעֵגְלָה, עֹמֵד אֲצִל הַמְּזוּזָה וְהַנִּיחַ יָדוֹ עָלֶיהָ, וְכָף אָמַר: תִּרְאוּ לְהַתְקַבֵּץ יַחַד וְלְהַתְפַּלֵּל יַחַד, כִּי אִם תִּתְפַּלְלוּ בְּכַוְנָה, אוֹלַי תּוּכְלוּ לְהַמְשִׁיף אוֹתִי לְכָאן עוֹד פְּעַם (עִין חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן קפ"ז); עֹמֵד וּרְאֵה וְהַתְבוּנֵן, אֶת עַמְקוֹת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, אִם הִיְתָה אַחַדוֹת וְאַהֲבָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמַר חֲזוּק עַל אִף חֲלוּקֵי הַדַּעוֹת שְׂיִשׁ בֵּינֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ', הִיוּ זוֹכִים לְהַמְשִׁיף אֶת רַבְּנוּ ז"ל אֲלֵיהֶם כְּבַחִיִּים חִיוֹתוֹ. וְהַסֵּמ"ך-מ"ם יוֹדֵעַ אֶת זֹאת, עַל-כֵּן גּוֹרֵם בְּלִבּוֹל וְכוּ', וַיֵּשׁ אֵי הַבְּנוֹת וְכוּ', מְרִיבוֹת וּפּוֹחִים וְכוּ'; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂבוּרַח רַק אֶל סִפְרֵיו הַקְדוּשִׁים, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקח.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָרָה, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ וְכוּ', עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר הָעֲנִין שֶׁל חוֹבוֹת קֶשֶׁה

עד מאד, לומר לאדם, שילך ללוות כסף, אין זה קל, כי להיות בעל חוב זהו הענש הגדול ביותר, ואין צער גדול מזה כשיש לאדם נושים, ומתדפקים על דלתו, ואין לו לשלם, אשר אז נשבר כחרס ממש ונעשה עבד, כמו שכתוב (משלי כב, ז): "עבד לזה לאיש מלוה"; כי הלזה חי תמיד בחששות ובפחדים מה יהיה וכו'. על-פן להיות בעל חוב אין גרוע מזה, עד כדי כך, שרבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן קכב): יותר טוב להיות בעל חוב לעצמו מלהיות בעל חוב לאחרים; הינו אם אתה צריך איזה מלבוש או איזה דבר מאכל, כדאי להמתין ולהיות בעל חוב לעצמו ולא לאחרים. ורואים שיש לבני-אדם מחלה ללוות כסף מהבריות, אשר זוהי מחלה ככל המחלות, עד שאדם נעשה רגיל בזה, ואף שאינו זקוק לכסף הוא רץ תמיד ללוות מאחרים, הרי הוא דומה בנוטל סמים, רחמנא לישזבן, והוא בכלל "לזה רשע ולא ישלם" (תהלים לו, כא). ואמלל גדול הוא, אמנם הולך לבית-הפנסת, מניח תפלין, שומר שבת, אוכל פשר, אבל אם אינו משלם — אזי הוא רשע. ואם עוד מעז פניו כלפי המלוה, הוא רשע מרשע, כי אם לזה אדם כסף, עליו להשיב את ההלוואה, ואף שאינו יכול לשלם הכל בבת אחת, ישלם טפין טפין, כל יום מעט דמעט, והמלוה רואה שמשתדל לשלם, אזי ילוה לו שוב ושוב, כי רואה שהוא איש נאמן. אבל אם איננו מקפיד להחזיר, ולא די בזה אלא עוד מתחצף ומעז פנים, וקרא רשע ארור. כי בזה גורם שהלוה יסגר דלתו בפני לויים, אשר באמת נזקקים להלוואה והם אנשים כשרים, וישלמו בחזרה, ובעבור ששהוא התחצף ולא השיב ההלוואה, לא ילוו גם לאחרים. כל זה נאמר על כלל החובות, אשר יש להשמר בהם מאד, ומי שהוא איש נאמן וירא שמים לבסוף ישלם את כל חובו, כל יום אפלו קצת דקצת. ובודאי להיות בעל חוב זו הקללה הגדולה ביותר, וכזה מביא את כל הצרות. ולכן לא הייתי מיעץ ללוות כספים. אבל היות שלהיות בראש השנה אצל הצדיק הקדוש והנורא, בוצינא קדישא רבנו ז"ל, שאז דנים את האדם על מעשיו שעשה כל השנה, ומי יודע אילו גזרי דינים עומדים לגור עליו, אזי צריך עורף-דין גדול, שימליץ טוב בעדו, ומה לא יעשה אדם העקר לזכות בדין? ! אזי

אֲשֶׁר ב' תקט - ב' תקי בַּנְחַל מג

כְּדַאי לְלוֹות כֶּסֶף בְּעִבּוֹר הַנְּסִיעָה, לְנִסֵּעַ אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ, אִם יִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּעִיר אֹמֶן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אָבֵל יִזְכֹּר הַיֵּטִב, שֶׁלֹּא תִהְיֶה מִצְוֵה הַבָּאָה בְּעִבְרָה, וְכָל יוֹם וַיּוֹם יִחְזִיר לַמַּלְוֶה מִשָּׂהוּ, עַד שֶׁיָּשִׁיב אֶת כָּל הַהֲלוֹאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תקט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

בְּעֵנִין מֵה שֶׁשָּׂאֵלְתָּ וְכוּ', עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי טָבַע שֶׁל אִשָּׁה — "כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה" (תְּהִלִּים מֵה, יד), וְאֵינָה רוֹצֵה לְהִסְתּוֹבֵב בְּחֻצוֹת, עַל-כֵּן יִקְנֶה הַבַּעַל בְּעִבְרָה חֻטִּים וְצָמֵר וְתִסְרַג אוֹ תִתְפַּר וְכוּ' כְּחִפְצָה וְרִצּוֹנָה, וְתִהְיֶה עֲסוּקָה בְּמִשָּׂהוּ, וּמִפְעַם לְפַעַם בְּמִשָּׁךְ הַיּוֹם יָבוֹא לְבֵיתוֹ מֵהַכּוֹלָל וְכוּ', וַיִּשְׂמַח וַיִּחְזַק אוֹתָהּ, עַד שֶׁיַּעֲזֹרֵם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּתֵּן לָהֶם זֶרַע שֶׁל קִימָא, וְאִז תִּהְיֶה עֲסוּקָה עִם הַיְלָדִים. אָבֵל עַד אִז, צָרִיךְ לְרִאוֹת שֶׁהָאִשָּׁה תִתְעַסֵּק בְּמִשָּׂהוּ, וְכִךְ יִחִיו כְּזוּג יוֹנִים; כִּי מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב שֶׁהָאִשָּׁה תִהְיֶה עֲסוּקָה וְכוּ', כִּי הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִיָּדֵי שְׁעָמוּם (כְּתוּבוֹת נט:), רַחֲמָנָא לְצַלְן, אָבֵל אֲסוּר לְהִלְחִיץ אֶת הָאִשָּׁה, רַק לִילֶךְ בְּדַרְכֵי נַעַם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' תקי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שֶׁאֵלְתָּךְ וְכוּ', צָרִיכִים לְהִסְבִּיר לְאָב שֶׁסָּנְדַק צָרִיךְ לְהִיּוֹת

מד אשר ב' תקיא בנחל

גדול בְּיִשְׂרָאֵל, אֶחָד מִחֲכָמֵי הַדּוֹר. וְאִם יִסְבְּרוּ כֶּךָ לְאָב, וּבְאֵמַת יִקְחוּ אֶחָד מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר, גְּדוּלֵי הַרְבָּנִים, הָאָב יִמְחַל וַיִּתֵּר. בְּוַדָּאֵי אִם יִתְנוּ לַהוֹרִים מֵהַצַּד הַשְּׂנִי, אֲשֶׁר הֵם שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, זֶה תְהִיָּה פְּגִיעָה בְּאָבָא, אֲבָל אִם יַעֲשׂוּ פְשָׁרָה, שְׁמִכְבָּדִים אֶחָד מִגְּאוּנֵי הָעוֹלָם, מִגְּאוּנֵי הַדּוֹר, אֲזִי הָאָב שֶׁל הָאִישׁ אוֹ שֶׁל הָאִשָּׁה יִתֵּר, וְהַכֹּל יַעֲמֵד עַל מְקוֹמוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ב' תקיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֵת מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אֵךְ מִפְּאֵת טְרוּדוֹתֵי הַרְבּוֹת נִתְעַכְּבָה תְּשׁוּבָתְךָ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁבַעֲרַב שֶׁבַת הַשְּׁטָן מִשְׁתַּגֵּעַ, עַד כְּדֵי כֶּךָ, שְׁחַכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים מְסַפְּרִים (גִּטִּין נב.), שְׁרַבֵי מְאִיר הָיָה בָּא לְבֵית אֶחָד בְּכָל עָרַב שֶׁבַת, וְלֹא הָיָה זֶה מִשָּׁם עַד שֶׁנִּכְנְסָה שֶׁבַת, כִּי הָיוּ בּוֹ מְרִיבוֹת בֵּין הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה. וְשָׁמַע אֵיךְ הַשְּׁטָן צָעַק: וַיִּלֵּה לִי לְשָׁטָן, שְׁרַבֵי מְאִיר גֵּרִשְׁנִי. כִּי בְּעָרַב שֶׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת נִבְרָאוּ הַשְּׂדִים וְהָרוּחוֹת. לְזֹאת אֲזִי הַזְּמַן הַכִּי מְסַפֵּן שְׁלֵא תִקְרִינָה מְרִיבוֹת. וְצָרִיכִים לְהַשְׁמֵר בְּשְׁלוֹם-בֵּית כָּל הַשְּׁבוּעַ וּבִפְרָט בְּיוֹם הַשֶּׁבַת. וְכֵן מוּבָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (עֵין תְּקוּנֵי-זֵהַר, תְּקוּנָה מַח, דָּף פה.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת לה, ג): "לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם" — לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ הַכַּעֲס בְּיוֹם הַשֶּׁבַת. כִּי אֲזִי צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר שְׁלֵא לְהִיּוֹת בְּחִמָּה וְזַעַם; כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת הַבָּאוֹת לְאָדָם בְּשִׁשֶּׁת יְמֵי הַחֹל, בָּאוֹת בְּזִכּוֹת שֶׁבַת (זֵהַר ח"ב דף פח:), וְהִיּוֹת שֶׁהַשְּׁטָן יוֹדֵעַ זֹאת, לְכֵן מְבִיא כָּל מִינֵי כַּעֲסִים דִּיקָא בְּעָרַב שֶׁבַת, כְּדֵי שְׁלֵא יִקְבְּלוּ שְׁפַע כָּל יְמֹת הַשְּׁבוּעַ. וְכָךְ

אֲשֶׁר ב' תְּקִיב בְּנַחֲל מֵה

גֶּאֱרַע, שֶׁהַבְּעַל מִתְחִיל לְצַעֵק עַל הָאִשָּׁה: מִדּוּעַ לֹא סִימַתְּ וְכוּ', וְהָאִשָּׁה עוֹנָה, וְיוֹצֵאוֹת קִטְטוֹת וּמְרִיבוֹת, וְכוּעָסִים עַל הַיְלָדִים וּמְכִים אוֹתָם וְכוּ' וְכוּ'. עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִיּוֹת פְּקֻחַ, וְתַחַת אֲשֶׁר לְכַעַס עַל הָאִשָּׁה, יֵשׁ לְתַתּ לָהּ יָד וְכַתֵּף, וּלְהַכִּינֵן אֶת הַנְּרוֹת מִבְּעוֹד יוֹם, וְכֵן הַשְׁלָחַן יְהֵא עָרוּף מִקִּדְּם בְּבִקְרוֹ שֶׁל יוֹם, אֲשֶׁר בְּזֶה מְגִרְשִׁים אֶת הַשֵּׁטֶן מִתּוֹךְ הַבַּיִת. עַל-כֵּן רְאֵה לְהַשְׁמֵר מִמִּדַּת הַכַּעַס בְּפָרֵט בְּעָרֵב שַׁבָּת, כִּי בְּכָל בֵּיתִי יִשְׂרָאֵל הַשֵּׁטֶן עֹמֵל לְהַכְשִׁיל בָּהּ אֶת הָאָדָם וּלְהַכְנִיסוֹ בְּעַצְבִּים, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ רַע, חַס וְשָׁלוֹם, כָּל הַשְּׁבוּעַ. וְעַל זֶה צָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ — עַל מִדַּת הַשָּׁלוֹם בְּעָרֵב שַׁבָּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תְּקִיב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכוּ'. עֲלִיךְ לְדַעַת, אֲשֶׁר לְכָל סִבָּה יֵשׁ מִסַּבֵּב, אִין זֶה בָּא מִיוֹם לְיוֹם, אִם יֵשׁ בֵּין הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה אַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, יְכוּלִים לְפַעַל זֶה אֲצֵל זֶה כָּל אֲשֶׁר רוּצִים; וְאִם הִיא כָּל-כָּף מִתְעַקֶּשֶׁת, סִימֵן שֶׁמִּפְרִיעַ לָהּ מִשְׁהוֹ. לְזֹאת הִיְתִי מִיַּעַץ לְשִׁנִּיכֶם, לְגִשֶׁת לְצַדִּיק גָּדוֹל, לְחַכֵּם אֲמִתִּי, וְתַתִּיעֶצוּ אִתּוֹ. אֲבָל צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד לֹא לִילֵךְ אֶל כָּל מִינֵי צְבוּעִים וְרַמָּאִים, הַנִּמְצָאִים הַיּוֹם, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וּמִתְלַבְּשִׁים בְּאַצְטֵלָא דְרַבָּנָן, וְהֵם אֲשֶׁר גּוֹרְמִים אַחֲרֵי-כֵן שִׁיתְגַּרְשׁוּ בְּנֵי הַזּוּג, אֲשֶׁר אוֹי לוֹ לְמִי שִׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּמַחִיקַת שֵׁם הַשָּׁם; כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה — שָׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא — יִ"ה, וְכִשְׁמִתְגַּרְשִׁין, נִשְׁאָר רַק אֵשׁ וְאֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְלִכֵּן אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁעוֹזֵר לְזוּג לְהַתְגַּרֵּשׁ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן. עַל-כֵּן אִין זֶה עֲצָה לְהַתְגַּרֵּשׁ, אֶלָּא לִילֵךְ אֶל צַדִּיק קְדוֹשׁ, וְהוּא בְּנֹדָאֵי יַפְעַל אֲצֵלְכֶם כָּל אֲשֶׁר צָרִיכִים. הַכֶּפֶל הַדְּבָר, אִם קוֹרֵה דְבָר בְּזֶה, בְּנֹדָאֵי הַצַּד שֶׁכָּנְגָד אֲשֵׁם בְּדְבָר, כִּי לְכָל סִבָּה יֵשׁ מִסַּבֵּב. עַל-כֵּן צָרִיכִים לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ

אחר הצדיק האמת, ולבוא אליו, והוא יתקן את שגיכם.

הדורש שלומך...

ב' תְּקִיג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויורדפו אל האברך היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

את מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות.

רבנו ז"ל אומר, אשר בערב ראש השנה ראוי לתן על פדיון
(שיחות הר"ן, סימן ריד). ובאמת יש להבין, מהו הענין של פדיון נפש?
אלא אנחנו יודעים שישנם כ"ד בתי דינים, ובכל בית-דין דנים את
האדם (עין תיי-מוהר"ן, סימן נה). וכך אומרים חכמינו הקדושים (ראש
השנה טז), אשר בכל יום יום אדם נדון, בכל שעה ושעה אדם נדון.
השם אדני יכולים לגלגלו בעשרים וארבעה צרופי אותיות, שאלו
הם העשרים וארבעה בתי דינים. כל שעה ושעה משעות היממה,
משך עשרים וארבע שעות מאיר שם אדני בצרוף אחר, שאלו
אותיות הדין, שהקדוש-ברוך-הוא דן את האדם. ואם דנים את
האדם, הרי זה מסכן, כי יכולים למצא אצלו דברים שליליים,
דברים שאינם נושאים חן. על-פני צריכים לבא אל צדיק קדוש,
היודע לעשות פדיון, היכול לקחת שם הוני"ה ולהכניסו בשם אדני
ולהמתיק את הדין של השעה הזו. אבל צריכים לבקש הרבה את
הקדוש-ברוך-הוא למצא צדיק דבוק באין סוף ברוך הוא, היכול
לעשות פדיון, פי לא כל אחד יכול לעשות פדיון. וכמאמר רבנו
ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), שרק הצדיק הגדול יכול לעשות
פדיון נפש; וזה לגבי כל השנה, אף בפרט בערב ראש השנה, יש
ענין נורא מאד לתת על פדיון. ואמר רבנו ז"ל על עצמו (תיי-מוהר"ן,
סימן תקלט), שאלו הנה לו איש צדיק, שיהיה ראוי לעשות לו פדיון,
הנה נוהן לו על פדיון בכל יום ובכל עת. ודבר מזה הרבה, פי

אֲשֶׁר ב' תְּקִיד בְּנַחַל מִז

פְּדִיוֹנוֹת הֵם דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמוֹצֵא אֶת הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת הַיְכוֹל לָתֵת לוֹ פְּדִיוֹן נָפֶשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד וּמְצַפֶּה לְרְאוּתָךְ...

ב' תְּקִיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! עֲלִיךָ לְהִסְבִּיר לְאַבִּיךָ בְּנַחַת וּבְנֵעַם, שְׂיִכְנַס בּוֹ
שְׁכָל וְדַעַת אֲמִתִּי; כִּי עַל מַה וְלָמָּה אָנוּ עֹדִין בְּגָלוּת זֶה אֲלֵפִים שָׁנָה?
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יִזְמָא ט.): מִפְּנֵי שִׁנְאָת חֲנָם חָרַב מִקְּדָשׁ
שְׁנִי, וְעֹדִין מִרְקַד בִּינָן. מַה הַתְּכָלִית בְּזֵה הָעוֹלָם? מַדּוּעַ נִבְרָאנוּ?
מַה אָנוּ עוֹשִׂים וְלָמָּה מְסִתּוּבְכִים פֹּה? הֲלֹא סוּף כָּל סוּף נִצָּא מִזֶּה
הָעוֹלָם — אִם בְּרָצוֹנְנוּ אוֹ שְׁלֹא בְּרָצוֹנְנוּ, זֶה עֲבָדָה שְׂאִין עֲלֶיהָ
עוֹרְרִין, "כִּי עָפַר אֶתָּה וְאֶל עָפַר תָּשׁוּב" (בְּרֵאשִׁית ג, יט); אָדָם צָרִיךְ
לְצִאת מִזֶּה הָעוֹלָם מִקֶּדֶם אוֹ אַחֲר־כֵּךְ, וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דְּבָר. אֲזִי
אִם-כֵּן לָמָּה נִבְרָאנוּ וּמַה תְּכַלִּיתָנוּ? לְלַמֵּד תּוֹרָה שֶׁהִיא חֲכָמָה
אֱלֹקִית, חֲכָמַת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו שֶׁהֵן רְצוֹנוֹ
יִתְבָּרַךְ. יִשְׁנֵם טְבָעִים רַבִּים בֵּין בְּנֵי אָדָם; יִשְׁנוּ טְבַע שְׂמַח אוֹ עֲצוּב,
קָרִיר אוֹ חֵם וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד נִמְשָׁךְ לְדָרֶךְ אַחֲרָת, אֲבָל
כָּל הַדְּרָכִים אִם הֵן בְּנוֹיּוֹת עַל אֲדִנֵּי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, עַל דְּבָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, עַל יְסוּדוֹת הַשְּׁלֵחַן עָרוּךְ, אִין מִשְׁנֵה בְּאִיזוֹ דְּרָךְ
הַבֵּן הוֹלֵךְ, הַעֲקָר שֶׁיְהִיָּה בְּרִיא, שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה וַיִּקְיֵם מִצְוֹת, וַיְהִיָּה
לוֹ נַחַת. כִּי זֶה עֲקָר הַגָּלוּת שְׂבָגֵי-אָדָם גּוֹרְמִים לְעֲצָמָם — שְׂפִיכוֹת
דָּמִים וּמְרִיבוֹת בְּחָנָם, וּמִזֶּה נוֹבֵעַת הַגִּזְעָנוּת, שְׂאוֹי וְאֲבוֹי לָנוּ מִיּוֹם
הַדִּין עַל כֵּךְ; הִנֵּה נוֹלַד בֵּן לְמִשְׁפָּחָה חֲסִידִית, לְמַד בִּישִׁיבָה לִיטְאִית
וְנִעֲשָׂה לִיטְאִי, הָאֵב מוֹרֵט שְׁעֵרוֹת רֵאשׁוֹ עַל שְׂנַעֲשָׂה לִיטְאִי. וְהֵלֵא

שוטה הוא האב, כי בוא ותן תורה לפני הרבוננו של עולם, שבנך לומד תורה, ויהיה רב וגדול בישראל וכו'. וכן להפך נולד בן למשפחה ליטאית מכהנת, ונעשה הבן חסיד, האב אוכל את עצמו. והלא איזה אב שוטה, כי מה לך עצוב, היה שמח, ברוך השם, בנך שומר שבת, מקיים את המצוות בשמחה, מגדל ילדים על-פי התורה; וכן בין חסידות לחסידות, יש כל מיני מריבות, וההורים מצטערים, כשהבן מחסידות זו עבר לחסידות אחרת וכו', אשר הכל בא מקטנות הדעת, מהגלות; כי הלא הכל צמח מהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע. מה משנה איזה חסיד אתה?! שוטה שבמותך, העקר להיות ירא ה' וסר מרע. מה אכפת אל איזו חסידות אתה שיהי? הלא הכל בא משרש אחד וכו'! ולכן מה חשוב איזה חסיד הוא, העקר שהילד הולך בדרך התורה, ורוים ממנו נחת, ורוצים לעזור ולראות את הטוב אצלו וכו'. ויותר מזה אין צריך להפריע, כי הכל בא מגאות וישות. וכן רואים בין אשכנזים לספרדים, וכל ענין הגזענות, הכל בא מרשעות ומשנאת חנם שעדין מרקד בינן. אם יש לאדם אמונה פשוטה בהקדוש-ברוך-הוא, ורוצה רק את התורה והמצוות, אזי אין אכפת לו מה בנו או בתו, העקר שיהיו בעלי יראת שמים, וילכו בדרך התורה והשלחן ערוך. כי יש לעם ישראל את השלחן ערוך, אשר כלול מאשכנזים ומספרדים. ועלינו לשמח שהקדוש-ברוך-הוא בחרנו מכל העמים. ה'שלחן' זה ה'בית יוסף', וה'מפה' זה הרמ"א. ועל-כן זוהי שטות גדולה להצטער בצער שוא, אם הבן הולך בדרך זו או אחרת, אדרבה צריכים רק לחפש ולמצא את הקדוש-ברוך-הוא, ואז תתבטלנה כל השטיות, ולא יהיה אכפת באיזו דרך הולכים, העקר שהולכים בדרך ה' ובדרך התורה והמצוות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תקטו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שופטים ה'תשל"ז.

שלום וברכה אל ידידי היקר ... גרו יאיר.

אָשֶׁר ב' תַּקטוּז בְּנַחַל מַט

עֲלִידָה לְדַעַת, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא עֵקֶר הַיְשׁוּעָה. וּבַפֶּרֶט בִּימֵי אֱלֹהִים
הַקְדוּשִׁים, צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה מְאֹד. וַיֵּשׁ לָנוּ, בְּרוּךְ
הַשֵּׁם, בְּמָה לִהְיוֹת שְׂמִיחִים, שֶׁנִּבְרָאנוּ מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה הַשְּׂמִיחָה
הַכִּי גְדוּלָהּ. וְאִם תִּתְבּוֹנֵן בְּרֹאֵי הַהִסְטוֹרִיָּה, מָה עָבַר עָלַי עִם יִשְׂרָאֵל
אֲלֵפִים שָׁנוֹת גְּלוּתָם, שֶׁסָּבְלוּ מִגּוֹיִים אֲכֻזָּרִים, רְשָׁעִים אַרְוֵרִים.
וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, אָנוּ יְהוּדִים שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּחֵר בָּנוּ, וְאָנוּ בְּחֵרנוּ בּוֹ. וְאִם אֵין לָנוּ שׁוּם מִצְוָה, רַק מִצְוַת
הַאֲמוּנָה, הִיא כְּבָר כְּלוּלָה מְכֹל הַמִּצְוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קִיט,
פ״ו): "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה". וְלִכֵּן עַל כָּל אֶחָד לְשִׂמְחָה שֶׁנִּבְרָא מִזֶּרַע
יִשְׂרָאֵל. וַיְכַמּוּ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן י'),
שֶׁהַשְּׂמִיחָה הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמִיחוֹת. כִּי בְּכָל דְּבַר הַסֵּמ"ךְ-מ"ם
מְנַסֶּה לְשִׁבֵר אֶת הָאָדָם, אֲבָל בְּזֶה לֹא יִצְלִיחַ. כִּי אִם יִשְׂרָה הָאָדָם
בְּשִׂמְחָה גְדוּלָה כָּל רִגְעַ וְרִגְעַ, שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל, אֵינוֹ אֶפְרִיקָנִי אוֹ
תַאֲלִינְדִי, סִינֵי אוֹ יַפְנֵי וְכוּ' וְכוּ', אֲלֵא אֲשֶׁרִיו שֶׁנִּבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל,
אֲזִי לֹא יִשְׁבֵר אֶף פַּעַם, וְשִׂמְחָתוֹ תִּהְיֶה מִתְמַדָּת וְלֹא תִדַּע גְּבוּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תַּקטוּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר
וְהַנְּעֻלָה, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינַי שְׂדוּכִים אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ שְׂאֵתָה שׁוֹאֵל וְכוּ'. צְרִיכִים
לְדַעַת, שֶׁאָדָם בְּעֲצָמוֹ חָיִב בְּסָבָל שֶׁהוּא סוּבָל, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
זָמַן לְכָל אֶחָד אֶת זְוִיגוֹ, כִּי כָּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוּטָה ב.):
אַרְבָּעִים יוֹם קָדָם יִצִּירַת הַיּוֹלָד בֵּת קוֹל יוֹצֵאת מִן הַשָּׁמַיִם וּמְכַרְזֵת:
בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי. נִמְצָא, שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ זְוִיגוֹ, אֲבָל הָאָדָם מְרַחֵקוּ

מחמת מעשיו הרעים. כי כִּף מוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן פז), כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, גוֹרֵם לְעֲצָמוֹ שְׁזוּוּגוֹ יִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְקָשָׁה לוֹ מְאֹד לְמַצְאוֹ, וְאִף שֶׁכָּבַר מוֹצְאוֹ, הִיא מְנַגֶּדֶת אֵלָיו. וְהַעֲצָה לָזֶה — פְּנוּת אֱלוֹל. הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבְּנֵי ו"ל (שם, סימן ו'), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְשֵׁתֵק, וְלֹא לְעֵנוּת לְמַחְרָפוֹ דָּבָר, וְכִשְׁמַבְזִים וּמְחַרְפִּים אוֹתוֹ — יָדָם; אֲשֶׁר זֶהוּ סוּד הַתְּשׁוּבָה. וְאִי אֶפְשָׁר לְשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה רַק כְּשֶׁקוֹנֶה לְעֲצָמוֹ אֶת הַמִּדָּה הַזֹּאת לְסִבֵּל וְלֹא לְעֵנוּת לְמַחְרָפוֹ, וְאִף שְׁעוֹלִים לוֹ קִשְׁיוֹת וּסְפִקוֹת, אִיךָ יִתְכַן וּמָה יִהְיֶה וְאִיךָ יִהְיֶה וְכוּ', אִף אִם הוּא זוֹכֵה לְדָם וְלִשְׁתֵּק עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו — זֶה פְּנוּת אֱלוֹל. וּמַגְלָה לָנוּ רַבְּנֵי ו"ל סוּד גְּפֵלָא; בְּשַׁעֲה שֶׁאֲבָרְהֵם אֲבִינוּ הֵלֵךְ וְקָרָא לְאַלְיַעֲזָר עַבְדּוֹ, וְצִוְהוּ לִילֵךְ לְחַפֵּשׂ זְוֹג לְבָנוּ יִצְחָק, אָמַר לוֹ (בְּרֵאשִׁית כד, ח): "וְיֵאֵם ל'א תֵּאבֶה הָאִשָּׁה ל'לְכַת א'חֲרִיךְ"; פֶּה מְנַח הַסּוּד שֶׁל מְצִיאת הַזְּוֹג: וְיֵאֵם ל'א ל'לְכַת א'חֲרִיךְ — רֵאשִׁי תְּבוּת אֱלוֹל, עַל-יְדֵי פְּנוּת אֱלוֹל — "תֵּאבֶה הָאִשָּׁה" ל'לְכַת א'חֲרִיךְ, שֶׁתִּמְצָא אֶת הַזְּוֹג; הֵינּוּ אִם אָדָם אֵינוֹ בְּרָרָן, תִּכְף-וּמִיד יִמְצָא זְוֹגוֹ, אִם אָדָם רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֲזִי תִכְף-וּמִיד מוֹצָא זְוֹגוֹ, כִּי אֵין חֲסֵרִים זְוֹגִים, יִשְׁנֵם אֶלְפֵי אֶלְפִים רִוָקִים וְרִוָקוֹת, מְסִתּוֹכְבִּים כְּבַעוֹלֵם הַדְּמִיוֹן, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, וְנַעֲשִׂים בְּנֵי עֲשָׂרִים, עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ, שְׁלֹשִׁים, שְׁלֹשִׁים וְחֲמֵשׁ וְכוּ', וְעַדִּין מְחַפְּשִׁים זֶה אֶת זֶה, מִי גָרַם לְהִגִּיעַ לְמַצָּב כֵּזֶה? הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ, שֶׁהוּא בְּרָרָן וּמְלֹא קִשְׁיוֹת וּסְפִקוֹת — הֵאֵם מִתְאִים לִי לְקַחַת אֶת זֶה?! וְכִף בּוֹרְרִים וּבּוֹרְרִים, אֲזִי אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֲנִי הִבֵּאתִי לָכֶם זְוֹג טוֹב מִן הַשָּׁמַיִם, וְאֵינְכֶם רוֹצִים לְקַבְּלוֹ, לָכוּ וְחַפְּשׁוּ עוֹד וְעוֹד. וְאֵינְכֶם קוֹלְטִים שְׁבִין כִּף עוֹבֵר יוֹם, שְׁבוּעָה, חֹדֶשׁ, שָׁנָה וְעוֹד שָׁנָה, עַד שֶׁמִּתְחִילִים לְהִתְבוֹנֵן עַל עֲצָמָם, וְרוֹאִים שֶׁנִּפְלָה כָּבַר שִׁיבָה בְּשַׁעֲרָם. לְזֹאת כְּדֵי לְמַצָּא אֶת הַזְּוֹג, עַקֵּר הַעֲצָה לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְלֹא לְשֵׁאל שְׁאֵלוֹת, אֶלָּא לְהִתְחַתֵּן מִפְּנֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִוָּה לְהִיּוֹת שְׁמוּרִים מִעֲבָרוֹת. וְזוֹ כָּל פְּנוּת אֱלוֹל: "אֲנִי ל'דוּדֵי וְיָדוּדֵי ל'י" — רֵאשִׁי תְּבוּת אֱלוֹל; כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ רוֹצֵה כְּלוּם, רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזֶהוּ "אֲנִי ל'דוּדֵי", אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה רַק אוֹתוֹ, שֶׁזֶהוּ "וְיָדוּדֵי ל'י" — אֵין חֲסֵר לִי כְּלוּם. עַל-כֵּן אִם אִתָּה רוֹצֵה לְמַצָּא

אֲשֶׁר ב' תְּקִיז בְּנַחֵל נא

זוּוּגָה, עֲלִיף לְקַיֵּם מֵאֲמָרָם ו"ל (יְבִמוֹת סג): נְחוֹת דְּרָגָה וְנָסִיב אֶתְתָּא ; אָדָם צָרִיף לְרֵדֵת מְדֻרְגָה אַחַת נְמוּכָה יוֹתֵר, אֲזִי יִמְצָא תְּכַף-וּמְיָד זוּוּגוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת. וְלֹא כְּפִי שְׁאֲנוּ רוֹאִים בְּמַצִּיאוֹת, שְׁאָדָם בְּרָרָן, וְכָל הַצָּעָה שְׁמַצִּיעִים לוֹ מוֹצֵא בָּהּ חֲסָרוֹנוֹת, וְחוֹשֵׁב שְׁאִין זֶה מְסַפִּיק בְּעִבּוּרוֹ. אָבֵל אִם אָדָם יוֹדֵעַ שְׁאִינְנוּ שְׁנֵה דְבָר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זְמַן לוֹ אֲשֶׁה, אֲזִי תְּכַף-וּמְיָד הָיָה מוֹצֵאִים זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה נְשִׂאִים לְשֵׁם שָׁמַיִם. לְזֹאת רָצָה רַבְּנוּ ו"ל, שְׁיִתְחַתְּנוּ בְּגִיל צָעִיר מְאֹד, לְפָנֵי שְׁנִפְקָחוֹת הָעֵינַיִם, וְכִף חוֹסְכִים הַרְבֵּה צְרוּת וּבְעִיּוֹת. עַל-כֵּן מִי שְׁרוּצָה לְמַצָּא זוּוּג, צָרִיף לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, כְּדֵי לְהַקִּים בֵּית לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִהְיוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת, אֲזִי בְּנָקֵל יִמְצָא אֶת זוּוּגוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תְּקִיז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְּךָ וְכוּ', עֲלִיף לִידַע, אֲשֶׁר רַמ"ח מַצּוֹת עָשָׂה יִשְׁנָן כְּנֶגֶד רַמ"ח אֵיבָרִים שְׁבָאָדָם, וְשֵׁס"ה מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה יִשְׁנָן כְּנֶגֶד שֵׁס"ה גֵּידִים שָׁבוּ. כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עַל לְאוֹ, אוֹ מְבַטֵּל עָשָׂה, הוּא פּוֹגֵם בְּאֵיזָה גֵּיד אוֹ אֵיבָר שְׁבִגּוּפוֹ, וְהַגֵּיד הַזֶּה נַעֲשֶׂה חֲסֵר. אִם-כֵּן, אֵיךְ יְכוּלִים לִידַע אֵיזָה אֵיבָר אוֹ אֵיזָה גֵּיד שִׁיף לְמָה שְׁפָגַם? אֵלֶּא מוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קַעח): אֵיךְ יְכוּלִים לְדַעַת בְּאֵיזָה אֵיבָר יֵשׁ חֲסָרוֹן? אֵלֶּא אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּכָל גּוּפוֹ וְאֵיבָרָיו, וְאִם בְּאֵיזָה אֵיבָר אֵינּוּ יְכוּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, סִימָן שְׁנִגְדוֹ שְׁפָגַם, אִם אָדָם מְרַגֵּישׁ כְּאִב בְּאֵיזָה גֵּיד, בְּסִימָן שְׁפָגְדוֹ פָּגַם. לְזֹאת, עָקֵר הַתְּקוּן — לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה; וּבִפְרָט בְּחֵדֵשׁ אֱלוּל. וְהַשְׂמֵחָה הַכִּי גְדוּלָה, שְׁבָרוּךְ הַשֵּׁם, נִבְרָאנוּ יְהוּדִים, וְלֹא עָשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וְלֹא

נב אָשֶׁר ב' תְּקִיחַ בַּנְּחָל

נְבָרָאנוּ יַפְנִים אוּ סִינִים, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אָנוּ מְאֲמִינִים בְּנֵי מְאֲמִינִים;
אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לֵהוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תְּקִיחַ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשֵׁי לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִשְׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָךְ הַקָּר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֲנִי מִצְטַעַר מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה,
שְׁעוֹבָרִים עֲלֶיךָ חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים מְעִזֵי פָנִים שְׂבִדוֹר, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נַחֲלֶשֶׁת דַּעְתְּךָ. מָה אִמַּר לְךָ, אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מְכַל מָה אַתָּה נִצּוֹל
עַל-יְדֵי אֱלוֹ הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים, הֵייתָ שֹׁשׁ וְשִׂמַח עַד מְאֹד.
וְרַבְנוּ ז"ל כְּשִׁחֲזַר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָמַר, שֶׁהֵבִיא לָנוּ מִתְּנָה —
מִחֲלָקֶת, כְּאוֹמֵר, שֶׁעֲכָשׁוּ כָּבֵד לֹא נִצְטָרְךָ לְהַתְעַנּוֹת כָּלֵל, רַק
הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים שֶׁיַּעֲבִרוּ עֲלֵינוּ, זֶה תִּהְיֶה עִקַּר תְּשׁוּבַתְנוּ.

חֲמַדַּת לְכָבִי! צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׁכָל הַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה
מִפְּלֶגֶת מְאֹד מְאֹד, לֹא הִגִּיעוּ אֶל מִדְּרָגָתָם הַנִּשְׁגָּבָה וְהַנּוֹרָאָה
בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, רַק עַל-יְדֵי בְּזִיוֹנוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים; כִּי
עֲכָשׁוּ בַדּוֹר הַזֶּה עַל-יְדֵי מַעוֹט פְּעֻלוֹת יְכוּלִים לְהִגִּיעַ לְמִדְּרָגַת רַבִּי
עֲקִיבָא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר זֹאת הָאֲרִיז"ל לְתַלְמִידוֹ רַבִּי חֵיִים וַיִּטַּל ז"ל;
כִּי בְּכֹל יוֹם אֹר הַגְּאֻלָּה דּוּפֵק, שְׂיִוְכַל "הַיּוֹם" אֶפְלוּ הַקָּטָן
וְהַפְּחוֹת מִיִּשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיג הָאֲרָה עֲצוּמָה בְּנִפְשׁוֹ, אִם יִבְרַח אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת עַד כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ, מָה שֶׁהִיָּה צָרִיךְ לָזֶה
בְּזִמְן הַקּוֹדֵם אֶלֶף אֶלְפֵי תַעֲנִיּוֹת. וּבְלִבְד שֶׁיְהִיָּה בְּלֵב אֲמַת דּוֹרְשֵׁי
יְחוּדְךָ, וְלֹא יִרְצֶה רְצוֹן אַחֵר, רַק רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֲמַת, וְאֶפְלוּ אִם
יַעֲבִרוּ עֲלָיו חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת מְעִזֵי פָנִים שְׂבִדוֹר,
וְיִהְיֶה בְּעֲצָמוֹ גִּמְף וְשִׁפְל וְנִבְזָה עַד הַדִּיוּטָא הַתְּחַתּוֹנָה; כִּי צָרִיךְ

אֲשֶׁר ב' תְּקִיחַ בְּנִחַל נג

שְׁתַּדַּע, שְׁהִרַע מִתְגַּבֵּר גַּם־כֵּן בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי כְמוֹ שְׂאוֹר
גְּאֵלֶת מְשִׁיחַ מִתְגַּבֵּר בְּכָל יוֹם, וְדוֹפֵק בְּכָל שְׁעָה בְּהֶאֱרָה וְנֹעַם וְזִיו
עֲצוּם עַל אֵלוֹ הַצְּדִיקִים הַנְּדוּשִׁים בְּעַקֵּב, כֵּן כְּנִגְדָם מִתְגַּבֵּר הִרַע וְעֲזִי
פָּנִים תִּתְקַע־ד דוֹרוֹת, "אִישׁ אֶת רְעֵהוּ חַיִּים בְּלִעּוֹ" (אָבוֹת ג, ב),
וְהֶאֱפִיקוֹרְסוֹת וְהַמִּינוֹת לְכָל מִיגִיחַן מִתְגַּבְרוֹת וּמִתְפַּשְׁטוֹת בְּכָל פַּעַם
יֹתֵר יוֹתֵר, וּמָה נִשְׁאָר לָנוּ? רַק מְעַט, זְעֵר שָׁם, זְעֵר שָׁם, אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, צְדִיקֵי הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּם, הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְסוּבָלִים בְּזִיוֹנוֹת וּבּוֹשׁוֹת "מִבֵּית וּמִבְּחוּץ", וְהֵם לְלַעַג וּלְקָלָס, וְהַכֵּל
מִדְּבָרִים עֲלֵיהֶם, כֹּל דְּבַר אָסוּר, וְאֲבִדוֹ שָׁמָּה לְגַמְרִי, אֶף־עַל־פִּי־כֵן
אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי הַמְּדַבֵּק עֲצָמוֹ עִמָּהֶם, וּמְכַנִּיעַ אֶת עֲצָמוֹ אֲלֵיהֶם, אֲזִי
גַם־כֵּן יִזְכֶּה־שִׂיאֵירוֹ עֲלָיו אֲוֵרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּאִיר וּמוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם בְּהֶאֱרָה
וּבְנֹעַם וּבְזִיו כְּזֶה כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּצִהָרִים.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אַתָּה, בְּנִי, אֵינְךָ, וַיְהִי אֱלֹהִים עִמָּךְ! בָּרַח לְךָ
מִמוּשָׁב לְצִים אֲשֶׁר מִסְתּוֹכְבִּים בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, אֲשֶׁר הֵם מִסְטֵרָא
דְּעַרְב־רַב, וְהַדְּבִק עֲצָמְךָ רַק אֶל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַקְּדוּשִׁים הַתְּמִימִים,
הַמִּתְבּוֹדְדִים תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק חֲזַק וְאַמֵּץ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

חֲמַדַּת לְכַבִּי! נָא וְנָא אֶל תִּפְגַּס עִם שׁוֹם בְּרִיָּה בּוֹכוֹחִים, רַק
בְּטֵל עֲצָמְךָ אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכִמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה כֵּן יִהְיֶה. מָה אָמַר
לְךָ, חֲמַדַּת לְכַבִּי! יְכוּלִים לַחְיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם עַל־יְדֵי הַקְּדוּמוֹתָיו שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל חַיּוֹת אֲמִתִּית וְנִצְחִית, לְחַדָּשׁ אֶת הַמַּחֲזִין בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
מִחֲדָשׁ בְּאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל
מג, ב): "וְהֶאֱרַךְ הָאִירָה מִכְּבֹדוֹ וְגו', וּבְלִבְדֵי שִׁיחֵיהָ, אֶהוּבִי, בְּלֵב
אֲמֵת, לֵב דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, סוּבָל וּמְאָרִיף אִפּוֹ עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר
עָלָיו. וּבְלִיל רַבִּיעִי זֶה דְּבִרְנוֹ הַרְבֵּה עַל־פִּי הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי־מֹהֲרָן,
חֶלֶק ב', סִימָן פּוּז, וְתִהְיֶה לְאֵל, הֵיוּ דְבוּרִים נִפְלְאִים, וְנִתְחַדְּשׁוּ
חֲדוּשִׁים עֲצוּמִים. וְאִם הָיָה נִכְתָּב, הָיָה נִעֲשֶׂה מְזֶה קוֹנְטֵרַס שְׁלָם,
וּמֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאֲמֵת נִבְקַשׁ, שִׁיחֵיו אֲמַרְיָנוּ לְרַצּוֹן, וַיַּעֲזְרוּ אֶת
נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב וּלְהִתְקַרֵּב אֲלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֲמֵת וּבְתִמִּים, כִּפִּי

שקבלנו מרבנו ז"ל, אשר לאורו נסע ונלך תמיד.

הנ"ל...

ב' תקיט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שופטים ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, האברך השוטה מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. ומה אמר לך, תהלה לאל, יש לנו ספרי רבנו ז"ל, המלאים עצות והתחזקות ודרכים נפלאות ועצות ישרות על כל ענין וענין שעובר על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות, ועלינו רק להכניס את מחנו ודעתנו בהם, ולשאב מלא חפנים. וכבר הפליג רבנו ז"ל מאד מאד ממעלת ספריו הקדושים, שייכולים להעשות בעל תשובה ובעל מח גדול על-ידי ספריו הקדושים (תיי-מוהר"ן, סימן שמט); אשרי שיאחז בהם! והנה בסעדה שלישית דברנו הרבה על-פי התורה "ואיה השעה לעולה" (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב); כי העקר למצא את השם יתברך בכל עניניו בתמימות ובפשיטות גמורה. וצריך להסתפל בכל דבר שעושה, שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשגיח כלל על כבוד עצמו, רק אם יש בזה כבוד השם יתברך — יעשה, ואם לאו — לאו, ואזי בודאי לא יפשל לעולם. וצריך לבקש ולחפש תמיד אחריו יתברך, וזהו עקר התשובה — כשמחפש ומבקש אחריו יתברך.

חמדת לבבי! פדאי לך שתלמד עכשו התורה הנפלאה הזו, ולומר אחריה התפלה, ואם יהיה לך פנאי, תראה ללמד עליה כל ההלכות, ואז תפתחנה עיניך, ותצעק: "גיוואלד וואו בין איך"; כי כל תורה מ"לקוטי-מוהר"ן" וההלכות עליה הם כמו סגיה

אֲשֶׁר ב' תְּקִיט בְּנַחֵל נה

שְׁלֵמָה. וּפְעַם אַחַת הִתְאוּנֵן בַּחֹר אֶחָד לְפָנַי אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, בְּאֲשֶׁר הֵלֵךְ לְמִכָּר סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּאַיִזָּה בֵּית־מִדְרָשׁ, וְהָרַב דָּשָׁם בָּזָה אוֹתוֹ וְהַחֵל לְשָׂאֵל אוֹתוֹ שְׁאֵלוֹת בְּאַיִזוֹ סְגִיָּה בִּשְׁ"ס, וּכְשֶׁהִבְחֹר לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִשְׁיבוֹ, אָזַי בָּזָהוּ מְאֹד. וְהִשְׁיב לוֹ הָאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, מִדּוּעַ תִּפֵּל כָּל־כֶּךָ בְּדַעְתְּךָ?! לָמָּה לֹא שְׂאַלְתָּ אֶת הָרַב כְּמָה שְׁאֵלוֹת בְּסִגְיָה "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי", וְהָיִיתָ מוֹכִיחוֹ עַל פְּנֵיו, שְׁשֵׁם הוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינוֹ לְשִׁמְאֵלוֹ וְכוּ'. עַל־כָּל־פְּנִימִים כָּל תּוֹרָה מִ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן" הִיא סְגִיָּה עֲמֻקָּה; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיעֲמִיק עֲצָמוּ בָהֶם, וְאֵז יַחֲיָה חַיִּים נְצַחִים.

אַהוּבֵי, יְדִידֵי! בְּרַח לְךָ לְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ, וְכִבֵּר לֹא תִצְטָרֵךְ דְּבוּרִים מְשׁוּם בְּרָיָה שְׁבַעֲוֵלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

הָעֶקֶר לְבְרַח תְּמִיד מְלִיצְנוֹת, שֶׁהִיא אָבִי אַבוֹת הַטְּמָאָה, וְרַב הָעוֹלָם הַמְתַּרְחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ הוּא רַק מַחֲמַת לִיצְנוֹת, שְׁמִפְּחַד שִׁיעֲשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיצְנוֹת. וְרַבְּנוּ ז"ל מְסַפֵּר, כִּי הַשְּׂדִים, דְּרַכָּם לַעֲשׂוֹת תְּמִיד לִיצְנוֹת (עֵין בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ג'), וְהֵם מִתְקַבְּצִים חִבּוּרוֹת חִבּוּרוֹת, וְעוֹשִׂים לִיצְנוֹת וְכוּ', עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן צָרִיכִים לְבְרַח מִקְבוּץ שֶׁל לִיצְנוֹת כְּמוֹ שְׁבוּרָחִים מֵאֵשׁ מִמֶּשׁ, כִּי שָׁם הוּא מְקוֹם הַשְּׂדִים. וּמוֹהַר"ן ת"ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, סֵפֶר תּוֹרָה, הִלְכָה ג'); שֶׁעֶקֶר הַלִּיצְנוֹת נִמְשָׁךְ מִגְּאוֹת, כִּי לֹא יֵאמַר לִיצְנוֹת, עַד שִׁיתְגַּאֵה בְּדַעְתּוֹ, וַיַּחֲשִׁיב אֶת עֲצָמוֹ לְמַשְׁהוֹ, עַד שֶׁהוּא כְּבָר מִבֵּין עַל חִבְרוֹ לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ לִיצְנוֹת. וְכֵן אָמַר, שֶׁעֶקֶר פֶּתַח הַטְּמָאָה הוּא לִיצְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא ל.ח.): הֵבֵא לְטָמֵא — פּוֹתַחִין לוֹ, שְׁנֵאמַר: "אִם לְלָצִים הוּא יִלְיִץ". וְעַל־כֵּן בֵּינוֹן שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מִזֶּה הַפְּסוּק דִּיקָא, כִּי הֵבֵא לְטָמֵא פּוֹתַחִים לוֹ, מִשְׁמַע מִזֶּה, שֶׁלִּיצְנוֹת בְּעֲצָמָה הִיא עֶקֶר פֶּתַח הַטְּמָאָה, וּבָזָה בְּעֲצָמוֹ מִתְחִילִין לִפְלֹל לְשָׂאוֹל תַּחֲתִית. וְהֵתָם הַקְּדוּשׁ הִיָּתָה דְרָכּוֹ לֹאֵר

תמיד: נאהר אן ליצנותי; ותכף-ומיד פשהשיבו לו: בודאי אן ליצנות, התחיל לדבר עמם, כי עם לצים לא רצה לדבר כלל. וחקמינו הקדושים אמרו (סוטה מב.), שפת ליצנים אינה מקבלת פני שכנה; כי באמת כשיש לאדם אמונה אמיתית, ברה ומזככת, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, והוא אתו, עמו ואצלו, בודאי היה נזהר לא לעשות ליצנות מאחרים, כי גם הן בריותיו יתברך, חיות אלקותו יתברך, ועל-כן כשעושה ליצנות, בזה מראה לדעת שאין לו אמונה, ועל-כן מגרש את השכנה, ואינו זוכה לקבל פני שכנה. והיה אחד מאנשי שלומנו תמים ופשטן גדול, בשעה שדברו לפניו ליצנות, היה רגיל לומר בקול רם: רבנו של עולם, הצילני מליצנות, שלא אמר שום ליצנות, שלא אשמע שום ליצנות, וחדר על זה כמה פעמים, עד שהלה התביש והתחרט, ופסק לדבר.

ב' תקכ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארך לנכון קבלתי וגם המעות לצדקת ההדפסה; אשריך — שיש לך חלק בהפצת המענינות חוצה.

חמדת לבבי! אל תירא ואל תחת, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ובודאי לא יעזב אותך, אפה ברח לך רק אליו יתברך, ותספר לפניו את כל לבך בפרטי פרטיות מה שעובר עליך, כאשר מדברים שני חברים ואוהבים נאמנים יחד; כי באמת, אחרי ככלות הכל, מה יש לו לאדם, ומי יש לאדם, אם לא השם יתברך

בְּעֶצְמוֹ?! וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ רְגִילִים לומר: אֶלְמָלֵא לֹא אֶתִּינָא
 לְהָאֵי עֲלָמָא, אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי שְׁיִגְלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל אֶת עֲנִינֵי
 "הַתְּבוּדָּוֹת", וְהוּא עֲנִינֵי הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, גַּם-כֵּן הָיָה כְּדָאֵי;
 כִּי לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ עֵקֶר הַיַּחֲוֹד וְהַזְּוִיג דְּקִדְשָׁה, כְּמֵאַמְרֵם ז"ל
 (כְּתוּבוֹת) רְאוּהָ מְדַבְּרֵת וְכוּ'; כִּי מָה מְקַשֵּׁר שְׁנֵי בְנֵי-אָדָם? רַק הַדְּבֹר.
 וּמְכַל שֶׁכֵּן וְקַל וְחֹמֶר, מָה מְקַשֵּׁר אֶת הָאָדָם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ? רַק הַדְּבֹר;
 לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ, וְכָל
 מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, וּמָה שְׁמַעִיק לוֹ וּמָה שְׁכּוֹאֵב לוֹ.
 וְאִם הָאָדָם רְגִיל בְּזֶה, אָז דִּיקָא חֵי חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְעִימִים; כִּי
 כָּל מָה שְׁזוֹכָה הָאָדָם לְבְרַח אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן נִצּוֹל מִצָּרוֹת יוֹתֵר.
 וְכְמֵאַמְרֵם ז"ל (תְּמִיד לִב): הַרוּצָה שְׁיִחְיֶה — יָמוּת. וְכֵן הָיָה אֲנִשֵּׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמֵתִיִּים רְגִילִים לומר: "אֲזוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְועֵט אוֹנוּ הָעֵלְפִין
 מִיר וְועֵלֵן בְּשָׁלוֹם אֵן קוֹמְעֵן אוּיְף יַעֲנֶע וְועֵלְט!". וְדְבֹר זֶה הָיָה
 רְגִיל אֶצְלָם מְאֹד. כִּי זֹהִי מִדַּת הַצְּדִיקִים — לְזַכֵּר אֶת תְּכֵלֶתֶם
 הַנִּצְחִית בְּכָל יוֹם וְיוֹם (עֵינֵן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שְׁצַרְיָךְ
 לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַזְּכוּרֹן הַזֶּה וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (קִהְלֵת רַבָּה, פְּרָשָׁה ז'): "וְהַחֵי יִתֵּן אֵל לְבוֹ" (קִהְלֵת ז, ב) — אֵלֹו צְדִיקִים
 שְׁנוֹתָנִים מִיִּתְחֵן כְּנֶגֶד לְבוֹ, עֵינֵן שָׁם. וּמְסַפֵּר, שְׁפַעַם אַחַת נִסְע
 מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל עִם תְּלָמִידוֹ ר' אֶפְרַיִם בֶּר' נִפְתָּלִי ז"ל (בְּעַל מְחַבֵּר
 סֵפֶר לְקוּטֵי אֲבָן), וְהָיָה בַּחוּץ קוֹר גְּדוֹל וְשֵׁלֵג וְקָרַח הַרְבֵּה, וְלֹא
 מְצָאוּ עֲגֻלָּה, וְהִצְרִיכוּ לִילֵךְ רְגִילֵי עִם מִשָּׂא פְּכֵד. נֶאֱמַר ר' אֶפְרַיִם
 וְאַמַּר לְפָנָי מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל: אוּי וְועֵן קוֹמְט מְעַן שׁוִינֵן אֱהִיִּים" וְהַשִּׁיב
 לוֹ מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל: וְואֵס וְועֵט שׁוִינֵן זֵיִין דוּ וְועֵסְט קוֹמְעֵן אֱהִיִּים,
 וְועֵסְטוּ עֲרָשְׁט הָאֲבָן צָרוֹת פּוֹן דִּי וְוייב מִיט דִּי קִינְדֵער אֵן פֶּרְנֶסָה
 וְכוּ', אֲבָעֵר אִיךְ וְוִיל שׁוִינֵן קוֹמְעֵן צוּ מִיִּין אֲמֵתְעִין הִיִּים [בְּעוֹלָם
 הַבָּא]^ט.

(ז) אִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרְנוּ נִגִיעַ בְּשָׁלוֹם אֵל הָעוֹלָם הַהוּא.

(ח) מְתִי נִגִיעַ כְּכֹר הַבִּיתָה?

(ט) מָה כְּכֹר יִהְיֶה כְּשִׁתְּגִיעַ הַבִּיתָה, אוּ אֲזוּ תַחֲלִנָה הַצָּרוֹת... מִהֲאִשָּׁה... מִהִלְדִּים... כָּלִי
 פֶּרְנֶסָה... אֲבָל אֲנִי... כְּכֹר רוּצָה לְהִגִיעַ לְבֵיתִי הָאֲמֵתִי, שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא.

חֲמַדַּת לְבָבִי! מַה לָּךְ לִפְתּוֹד? אֲדַרְבֶּה! זֶהוּ עֵקֶר תִּקְוַתְךָ,
שָׂאתָ בּוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַתָּה מוֹכֵן וּמְזַמֵּן בְּכָל עֵת וְרַגַע לְמַסֵּד
נִפְשֶׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ח.), שֶׁתִּפְּלֵת
"לְעֵת מְצוּא" (תהלים לב, ז), זוּהִי הַמִּיתָה, שִׁיתְּפַלֵּל אָדָם שֶׁתִּהְיֶה לוֹ
מִיתָה קְלָה, וְאִזּוּ דִיְקָא יִפְּלֵל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שִׁימּוֹתוֹ
— אֵלּוּ הַצְּדִיקִים שֶׁבְּמִיתָתָן קְרוּיִים חַיִּים (שם יח.), כִּי כָּל יְמֵיהֶם הָיוּ
נִכְלָלִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּבֵר אֵין חֲלוּק וְהַפְּרֵשׁ אֶצְלָם בֵּין
חַיִּים לְמִיתָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כא); וּמַה גַּם כִּשְׂאָדָם
מִתְבוֹדֵד בְּכָל יוֹם, וְעוֹשֶׂה לְעֶצְמוֹ חֲשִׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, עָלָיו נֹאמֵר (קֹהֵלֶת
ג, ב): "עֵת לְלָדֵת וְעֵת לָמוּת". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירושלמי מְגִלָּה
א, ט): אֲשֶׁרִי אָדָם שֶׁשָּׁעַת מִיתָתוֹ כִּשְׁעַת לִידָתוֹ; כִּי כָּל יוֹם הוֹסֵפֵל
עַל אַחֲרִיתוֹ וְשָׁב בְּחִשּׁוֹבָה אֲמִתִּית, וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(שַׁבָּת קַנְג.): שׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ, וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזָה יוֹם
יָמוּת? אֵלָּא יָשׁוּב הַיּוֹם, שֶׁמָּא יָמוּת לְמַחֵר; נִמְצָא, שֶׁכָּל יָמָיו
בְּחִשּׁוֹבָה. כִּי (תַּעֲנִית יא.): בְּשָׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ, כָּל
מַעֲשָׂיו נִפְרָטִין לִפְנָיו, וְאוֹמְרִין לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ עָשִׂיתָ בְּמִקּוֹם פְּלוֹנִי, בְּיוֹם
פְּלוֹנִי, וְהוּא אוֹמֵר הֵן וְכוּ'; עַל-כֵּן כִּשְׂאָדָם אֵינוֹ מַחֲכֶה עַד הַיּוֹם
הַהוּא, רַק מְקַדִּים עֶצְמוֹ, וּמִתְנַדֵּה לִפְנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מַעֲשָׂיו,
וּמְסַפֵּר עֲגֻנָּיו לִפְנָיו יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ כָּבֵר אֵין עָלָיו שׁוֹם דִּין וּמִשְׁפָּט, כִּי
כְּשִׂישׁ דִּין לְמַטָּה, אֵין דִּין לְמַעְלָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן טו);
וְלֹא עוֹד אֵלָּא, שֶׁכָּל עוֹנוֹתָיו מִתְהַפְּכִין לְזִכִּיּוֹת, וְלֹא עוֹד אֵלָּא שֶׁאֵינוֹ
זוֹ מִשָּׁם, עַד שֶׁמוֹחֲלִין לוֹ. וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, תִּשְׁחַק מִכָּל הָעוֹלָם
הַזֶּה! וְלִזֶּה זֹכִים עַל-יְדֵי שֶׁמְחַזֵּק עֶצְמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי (מְשָׁלִי לא,
כה): "עֲזוּ וְהִדְר לְבוֹשָׁה" (אִם הִתְלַבֵּשׁ כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּלְבוּשׁ הָעֲזוּ
וְהִתְחַזְּקוֹת), (אִזִּי זֹכָה) "וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן" (כְּשָׁבָא הַיּוֹם
הָאַחֲרוֹן הוּא כָּבֵר שׁוֹחֵק מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה). וְזֶה מַה שֶׁאָמְרוּ
(פְּתוּבוֹת קד): מִת מִתּוֹךְ הַשְּׁחֹק, סִימָן יָפָה לוֹ; כִּי שׁוֹחֵק כָּבֵר מִכָּל
הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל פַּעַם אַחַת בְּשָׁעָה שֶׁרָאָה
לְוִיָּה, וְהִקְרוּבִים הִלְכוּ אַחֲרֵי הַמַּטָּה וּבְכוּ מְאֹד מְאֹד, עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ
ז"ל: דַּעַר מִת קָעַר זִיף צוֹ לֵאכֵן אֲמַעַר זַיִּי וַוִינְעֵן פֶּאֲרוֹוֹאֵס אֵיף בֵּין
נִישְׁט גַּעבְלִיבְעֵן נֵאָף אַבִּיסֵל אוּיף דִּי וועלֵט פֶּאֲרִשׁוֹוֹאַרְץ צוֹ ווערֵן,

כי (בראשית רבה, פרשה ט', סימן ה'): "והנה טוב מאד" — זה המות; ואמרו במדרש (רות רבה, פרשה ב, סימן ז'): הכל למות והכל למיתה, ואשרי לאדם שיוצא בשם טוב מן העולם; ועל-כן, ידידי היקר, העבר אין, ברח לך מכל מיני סכסוכים ומחלקת עם בני-אדם, רק ברח לך אליו יתברך, ותספר רק לפניו יתברך את כל לבך, ומה לך עם בני-אדם?! כי מה יעשה לך אדם?! ומה יכולים לעזור לך? מה שמיעד בשבילך, לא יוכל אדם לקחת ממך, ומה שנגזר עליך, לא תוכל להתחבא מזה. ועל-כן אין שום עצה, רק להסתיר עצמו בצל כנפיו יתברך, וכל מה שעובר עליך, תקשר את עצמך יותר אצלו יתברך, אשר הוא יתברך תקנותך ותכליתך, ורק הוא יעזור לך. העקר אל תירא ואל תחת משום בריה שבעולם יהיה איך שיהיה. ותאמין לי, ידידי היקר, שראוי לנו לשמח מאד על נעם חלקנו, שאנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, רבי רחמן כזה, רבי המבין אותנו, אשרינו! וראוי לנו למסר את נפשנו לגלותו ולפרסמו לכל העולם כלו במסירות נפש, ולא להסתכל על שום בריה שבעולם, אפלו על אנשי שלומנו. וראוי לכל אחד מאנשי שלומנו שייעזב את כל עסקו המדמה, וישליך את עצמו בעסק הקדוש והנורא הזה — להפיץ דעתו של רבנו ז"ל בעולם, הן שיידבר עם אחרים והן שיידפיס ספרי רבנו ז"ל ופיצם בעולם, והן שיחדש בעצמו חדושין דאורייתא על קטב זה, כי מה ישאר ממנו, אם לא רק דבר זה.

הדורש שלומך...

ב' תקכא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו ואיר.

מכתבך לנכון קבלתי וגם מכתב גיסד, ואם ירצה השם, אראה

לסדר את הענין על הצד היותר טוב, ואין צריך לדאג כלל.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַעֲקָר הוּא הָאֲמוּנָה, לְהַכְנִיִּים אֶת כָּל מַחוּ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע וּלְהַיָּדַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטֵי פְּרִטֵי, וְעַל־כֵּן מֵה לְדַאֵג וּלְהִתְפַּחַד מִמִּישֶׁהוּ? ! וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שְׁעַל־יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה זֹכִיִּים לְאֲרִיכוֹת אַפִּיִּים (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), שְׁמֵאֲרִיךְ אִפּוֹ עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו. וְכִבֵּר אֶמְרוּ חַז"ל (בְּכוּרוֹת מו:): אֵיזוֹ הַפֶּרֶת פָּנִים, פְּרָצוּף פָּנִים עִם הַחֹטֵם; אֵיךְ יְכוּלִּים לְהַכִּיר אֶת הָאָדָם? עַל־יְדֵי פָּנָיו, אִם הוּא בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, הוּא מְסֻטָּרָא דְקַדְשָׁה (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: כג, קנג), וּמֵאִיר בּוֹ אוֹר הַצְּדִיק הָאֲמֵת. וְכֵן אִם הוּא מֵאֲרִיךְ אִפּוֹ, בְּזֵה יוֹדְעִים שֶׁהוּא מְסֻטָּרָא דְקַדְשָׁה, וּלְהַפּוּף — לְהַפּוּף וְכוּ'. עַל־כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, עֲשֵׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְכֵן תֵּאֲרִיךְ אַפְּךָ עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תַּכְנִיִּים אֶת כָּל מַחֲךָ בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲזוֹ כָּבֵר לֹא תִצְטָרֵךְ אֶת שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם. רֵאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַל־כָּל־פָּנִים תּוֹרָה אַחַת מִ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן", וְתֹאמֶר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת", וְאֲזוֹ תַחֲיֶה חַיִּים נְעִימִים. אֲשֶׁרִינוּ שֵׁישׁ לָנוּ תּוֹרוֹת פְּאֵלוֹ וְתְּפִלוֹת פְּאֵלוֹ, וְתִשְׁתַּדַּל בְּעֲצָמְךָ לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה נְאֻה מְכַל תּוֹרָה — הֵן בְּעַל־פִּי בְשִׁעַת הַתְּבוּדוֹת, וְהֵן לְרֹשֶׁם לַעֲצָמְךָ עַל־פִּי הַכְּתָב תְּפִלָּה נְאֻה, כִּי הַבַּעַל תְּפִלָּה וְאֲנִשְׁוִי הִיוּ לָהֶם חֲבוּרִים רַבִּים שֶׁל תְּפִלוֹת, תַּחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֵיתָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל לְכוּן בְּפִסּוּק "פּוֹתַח אֶת יְדִיךָ" רֵאשִׁי תְּבוֹת אַפִּי, וְסוֹפֵי תְּבוֹת: חַת"ךְ — שֵׁם הַמְּמַנֶּה עַל הַפְּרָנְסָה וְכוּ', עֵינִי שֵׁם; וְיִוָּבֵן עַל־פִּי מֵה דֵאֵיתָא בְּלְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סח, לְהַזְהִיר מְאֹד מְאֹד עוֹן הַפֶּעַס, וְחֲמָנָא לְצִלָּן, הַעוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְעַל יְדוֹ מְפָסִיד וּמֵאֲבֵד מְמוֹנוֹ הָרְאוּי לוֹ; כִּי עַל־יְדֵי

אָשֶׁר ב' תַּקְכַּב בְּנַחַל סָא

הַפֶּעַס שֶׁהוּא טוֹרֵךְ נִפְשׁוֹ בְּאָפוֹ, מְאָבֵד פְּרָנְסָתוֹ וּמְמוֹנֹו, וְזֶהוּ שְׁצָרִיךְ לְכוּן חַת"ךְ אַפ"י, הֵינּוּ חַתָּךְ אֶת כַּעֲסֶךָ הֵבֵא בְּאָפֶךָ; הֵינּוּ שְׁתַּבְּטַל אֶת הַפֶּעַס, וְאִזּוּ יָבוֹא עָלֶיךָ שְׁפַע הַמָּמוֹן וְהַפְּרָנְסָה בְּשִׁפְעַ גְּדוּל וְכוּ', וְהִבֵּן.

ב' תַּקְכַּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא הַתְּשֻׁל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נ"י.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכוּן קַבְּלָתִי, וְתַכְף-וּמְדִ שְׁלַחְתִּי לָךְ כָּל הַסְּפָרִים שֶׁבִקְשָׁתָּ, הֵינּוּ: "לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן", "סִפֵּר הַמַּדּוּת", "סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "לְקוּיטִי-עֲצוֹת", "קַצּוּר-לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן", וְשְׁלַחְתִּי לָךְ אֵלּוֹ שְׁזִכִּיתִי לְהַדְפִּיס, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּלְמַד בְּהֵם תָּמִיד, וְהֵם יַחֲיוּ אוֹתָךְ, וְהֵם יְדַרְיִכוּ אוֹתָךְ עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן וְכוּ'. מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינִן לָךְ טוֹב מִסְּפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאַשְׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּהֵם, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ לְנַצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֵיִתָּא בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים (מוֹבָא בְּחַמְרָא טָבָא), שְׁאֲמוֹת הַתְּבָה: שְׁלֵשׁ מְאוֹת אָמָה (אֲרֵךְ הַתְּבָה) חֲמֵשִׁים (רַחְבָּה), וְשְׁלֵשִׁים (קוּמְתָה), הוּא גִרְמָז בְּצִירוּף תַּבַּת לְשׁוֹן, לְהוֹרוֹת כִּי הֵם פָּגְמוּ בְּלְשׁוֹן, עֵינֵי שָׁם; יוֹבֵן עַל-פִּי הַיּוֹצֵא מִצְרוּפֵי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכַתָּב וּבְעַל-פֶּה, אֲשֶׁר הַמְּבוּל וְהַחֲשֶׁף הַמְּכַסֶּה אֶת הָאֲרֶץ הוּא הוּא הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת בְּעֲצָמָם, שְׁמִסְבֵּב וּמְבַלְבֵּל אֶת מַחַ הָאָדָם, לְרַחֲקוֹ וּלְעַקְרוֹ לְגַמְרֵי מְאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כָּל זֶה עַל-יְדֵי פָגַם הַדְּבוּר, שְׁמַעוֹרֵר סִכַּת נוֹצְרִים, סִכַּת עֲכוּ"ם (עֵינֵי לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מַח) הֵינּוּ שְׁמִסְבֵּב בְּחֲשֶׁף וְאַפְלָה,

וְקִלְפַת הַסְטֵרָא אַחְרָא מְסַבֶּבֶת אוֹתוֹ, וְצָר וְמָר לוֹ מְאֹד, וּמְכַסֶּה אֶת
 כָּל הַנְּסִים בְּדֶרֶךְ הַטֵּבַע, עַל-יְדֵי שְׁפוּגִים בְּדַבּוּר, בְּחִינַת דְּפָרִיטָא
 שְׁפֹנְתִיהָ (עֵינ שָׁם, סִימָן ז'); וְאִזּוּ נִדְעָתוֹ מִבְּלִבְלַת מְאֹד בְּמַחְשְׁבוֹת
 זְרוֹת, שְׁנַקְרָאוֹת מִבּוּל (עֵינ שָׁם, סִימָן מד), וְלִבּוֹ סִחְרָחַר בְּסִפְקוֹת
 וּבִהְרָהוּרִים רַעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵינ שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן יב), וְכָל זֶה
 עַל-יְדֵי פֶגַם הַדַּבּוּר וְהַלְשׁוֹן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבְּרַת תְּבַעֲרַת הַמְדוּרָה
 שֶׁל תְּאֹת נֶאֱוָף, שְׁכָל הַשְּׁבָעִים אֲמוֹת הָעוֹלָם כְּלוּלִים בָּהּ (עֵינ שָׁם,
 חֶלֶק א', סִימָן יט); שְׁכָל זֶה עֲנִינ דוֹר הַמְּבּוּל, שְׁמִתְגַּבֵּר בְּעוֹלָם — נֶאֱוָף
 וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וּכְשֶׁהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עַל הָאָדָם, וּמְקַרְבּוֹ אֶל הַצְּדִיק
 הָאֱמֵת וְנִכְלָל בּוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נ'ח', שְׁתַּמִּיד הוֹלֵךְ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ
 בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים טז, ו): "שׁוֹיִתִּי הַיְיָ" הַלְּגַדִּי תַמִּיד", שְׁזוֹ בְּחִינַת
 הַתְּקַשְׁרוֹת עוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת "אֶת הָאֱלֹקִים הַתְּהִלֵּךְ
 נ'ח", שְׁתַּמִּיד הֵיךְ דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִקְשֶׁר הַחַי"ת וְהַנּוֹ"ן,
 וְנַעֲשֶׂה נ'ח' (עֵינ לְקוּטִי-מוֹהֶר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'); וְזֶה "וְנַח מְצֵא חַי"ן"
 בְּעֵינֵי הַיְיָ" הַזֶּה, אִזּוּ מְצִיָּה אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַעֲשׂוֹת תְּבָהּ לְהַסְתֵּר מִמִּי
 הַמְּבּוּל וְכוּ'. וְעֵינ בְּלְקוּטִי-מוֹהֶר"ן (חֶלֶק א', סִימָנִים: ט, קיב), שְׁזוֹ הַתְּבָהּ
 מְרַמְזֶת עַל תְּבַת הַתְּפִלָּה, שְׂיִרְבֶּה בַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ
 לְבֵין קוֹנוֹ מִפְּנִימִיּוֹת נִקְדַּת הָאֱמֵת שְׁבִלְכּוּבוֹ, וְאִזּוּ יִנְצַל מִמִּי הַמְּבּוּל
 הַשְּׁוֹטְפִים עַל הָעוֹלָם, וְזֶה "צִהַר תַּעֲשֶׂה לְתַבָּה", שְׁתַּרְאָה שְׂיֵאִירוּ
 תְּבוֹת הַתְּפִלָּה בְּאֱמֵת וְכוּ', וְאִזּוּ יִשְׁתַּוְּקַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִלְּמַעְלָה
 לְשַׁכֵּן אֶצְלָךְ, אִזּוּ יֵאִיר לְךָ; כִּי עַל-יְדֵי אֱמֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חוֹמֵד
 לְשַׁכֵּן עִם הָאָדָם, וְאִזּוּ "וּפְתַח הַתְּבָהּ בְּצִדָה תְּשִׂים"; הֵינּוּ הַתְּבוֹת
 הַיּוֹצְאוֹת בְּאֱמֵת מִפִּיךָ הֵן תְּשַׁמְּנֶה לְךָ פְּתַח בַּחֲשֵׁךְ שְׂאֵתָה נִצּוֹד בּוֹ,
 וְתוּכַל לְצֵאת מִהַמְּקוֹם שְׁגֹלְפֶדֶת, וְיַחֲזֹר וְיֵאִיר לְךָ, עֵינ שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.
 נִמְצָא, שְׁזֶה עֶקֶר הַתְּקוּן, עַל-יְדֵי שְׁקִלְקַל בְּרִית הַלְשׁוֹן וְהַמְּעוֹר
 שְׁתַּלּוּיִים זֶה בְּזֶה, עֶקֶר הַתְּקוּן — לְהַתְּחַבֵּא בְּתַבַּת הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא
 מְגִינ "לְשׁוֹן" כַּנ"ל; לְשַׁפֵּךְ בְּאֱמֵת לִבּוֹ כַּמִּים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁתַּצֵּא
 גַּפְשׁוֹ מִהַמְּסָפִים וְהַחֲשֵׁךְ. וְזוֹ צִעֲקַת אִי"ה הַמּוֹבֵאת בְּלְקוּטִי-מוֹהֶר"ן
 (חֶלֶק ב', סִימָן יט), שְׁעַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקְּדוּשׁ שְׁמֻקְדֵשׁ אֶת דַּבּוּרוֹ,
 זוֹכֶה לְהַכְנִיס וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל תְּאֹת נֶאֱוָף לְגַמְרֵי מְמוּנוֹ, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה
 רְצוֹן.

ב' תקכג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר פי תצא ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... נרו ואיר.

מכתבך לנכון קבלתי. והנה אודות... דע לך כי על-פי עין
האמת, אין שום עצה אחרת בעולם לתן לך, רק לברח אליו יתברך,
ותמסר את עצמך בידו יתברך דיקא, וכל מה שישטענו עמך, אתה
תדבר בקול רם לפניהם אליו יתברך, ואל תתבייש מפני המלעיגים
כלל, "כי אין לך עוד מקום בטוח להסתר מפגעי וממקרי הזמן,
כמו אצלו יתברך", ואף שתראה בעיניהם פשוטה — מה בכך,
מוטב שיהיה שוטה כל ימיו, ואל יהיה רשע בעיני המקום אפלו
שעה אחת (עדות, פרק ד'); וזכור תזכר דבר זה מאד מאד, כי אין
מי שישוע אותך רק השם יתברך, ועל-פן ברח לך רק אליו יתברך.

הדורש שלומך...

מובא בשם האריז"ל (עין קב הישר, פרק א', ו'חמרא טבא' בחקמי):
כשמניחין היד על המזוזה, שכתוב עליה שם שד"י, זכון יצור, כי
מלוי אותיות יו"ד צד"י רי"ש סופי תבות שד"י, רצה לומר על-ידי
המזוזה, ששם חקוק שד"י, הוא זוכה להנצל מיצור הרע, עד כאן
לשונו; יובן היטב ויעלה בקנה אחד על-פי דאיתא בלקוטי-הלכות,
(פרדון, הלכה ד', אות יז), ענין מזוזה שקובעין על פתח הבית, כי דרך
שם נכנסין מחוץ לפנים, ושם צריכין שמירה גדולה מהחיצונים
הנאחזין בחוץ (שהוא היצור הרע הרוצה לעשות את האדם משגע
ממש, כמבאר בפנים), על-פן צריכין לקבץ מזוזה שם אצל הפתח,
כי המזוזה היא כלליות התורה, כי נכתבין בה שתי הפרשיות:
"שמע" ו"יהיה אם שמוע", שהם קבלת על מלכות שמים ועל מצוות,

שָׁהֵם כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, שְׁעַל־יְדִי־זֶה מְכַנְיַעִין מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא הַכְּסִילוּת, הֵינּוּ הַיִּצָּר הַרַע. וְזֶה מְחִינֵן לָהּ בְּאַלְוֵתָא דְחַקִּיק עָלֶיהָ שְׁמוֹת וְכוּ' (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א'); כִּי הַמְזוּזָה הִיא בְּצוּרַת מַקֵּל, וְהִיא כְּלָה שְׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, וְעַל־יְדִי־זֶה מְכַנְיַעִים אֶת הַיִּצָּר, כִּי סִגְלַת הַבַּל וְכוּ', מַה יַעֲשֶׂה לָּךְ אָדָם וְכוּ'? ! וּמִכָּל שֶׁכֵּן מַה לָּךְ לְהַקְפִּיד עַל וְכוּ'? ! הֲלֹא הוּא עוֹזֵר לָךְ בְּחַנּוּם, מֵרַב חֲטָאִיד וְעוֹנוֹתֶיךָ הִנֵּה רְאוּי לָךְ לְשַׁכַּר בְּגִי־אָדָם בְּכֶסֶף מְלֵא, שָׁהֵם יִלְכוּ וְכוּ', וְעַכְשָׁו בְּרַב רַחֲמֵי וְתַבְרַךְ זְמַן לָךְ הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, שְׁמוֹסְרִים נִפְשָׁם וְעוֹשִׂים זֹאת בְּחַנּוּם וְכוּ', וְעוֹד מִפְּסִידִים בְּשִׁבְלֶךָ כֶּסֶף וְעוֹזְרִים לָךְ וְכוּ', בְּיָדָי אֵין רְאוּי לָךְ לְכַעַס, אֲדַרְבֶּה! תַּן תּוֹדָה לְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ (וְהִבֵּן מִמָּה שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

בְּזֶה שֶׁהָאָדָם מַצְעֵר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ עֲגָמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה שְׁעוֹדֵין אֵינּוּ כְּרָצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ, עַל־יְדִי־זֶה נִדְבָק בְּרוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים, וְהַצְעֵר וְהָעֲגָמַת נֶפֶשׁ הַזֹּאת תְּבִיאוּ אֶל מַעְלוֹת גְּדוֹלוֹת, וְלֹהֲפוּךְ — כְּשֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁכָּבֵר הוּא כְּרָצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ, וְאֵינּוּ מַצְטַעֵר כָּלֵל, אֲזִי הוּא בַּחוּץ לְגַמְרֵי, וְעוֹדֵין לֹא טַעַם שׁוֹם אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת.

אֶךְ צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּעַת הַצְעֵר וְהָעֲגָמַת נֶפֶשׁ, וּלְנַחֵם אֶת עֲצָמוֹ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שֵׁישׁ לוֹ צַעַר וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ לֹא בְּשִׁבִיל מְמוֹן וְלֹא בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת, כִּי אִם אֲשֶׁר בְּרָצוֹנִי לְהַתְּדַבֵּק עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וְאֵינּוּ עוֹלָה לִי, אֲשֶׁר גַּם הַחֲזוּק בְּזֶה הוּא מַעְלָה גְּדוֹלָה וַיִּדְבִּיק אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יְתַבְרַךְ.

וְצָרִיךְ לִידַע, שֶׁאִם לֹא יַחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ, יְכוּל לִפְלֹל לְבוֹר עִמָּךְ, וְחַס וְשְׁלוֹם, לְעֵבְרוֹת גְּמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלְן; כִּי דִיקָא בְּמָקוֹם גְּבוּהָ כְּזֶה, שֶׁהוּא אוֹחֵז שֵׁם לְהַשְׁתַּוֵּקֵק אֵלָיו יְתַבְרַךְ, כְּרוּךְ הַסְטֵרָא אַחְרָא מְאֹד, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרִיָּה לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד לְכַף זְכוּת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שֶׁזֶה כָּל עֵקֶר צַעֲרֵי וַיְסוּרֵי, שֶׁאֵינִי יְכוּל לְהִיּוֹת כְּרָצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ, וְאֵינִי רוֹאֶה שֶׁכָּל הָעוֹלָם מַצְטַעֲרִים עַל צַעַר שֶׁל הַבַּל — זֶה אֵין לוֹ

אֲשֶׁר ב' תִּקְוֶה בְּנִחַל סה

כבוד, וְזֶה אֵין לוֹ מְמוֹן, וְזֶה אֵין לוֹ בֵּית וְכוּ' וְכוּ'.

חֹזֵק וְהִתְחַזֵּק פִּי בֵּא יוֹם יִשׁוּעָתְךָ אִם תִּהְיֶה חֹזֵק בְּדַעְתְּךָ
לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דְּבָר.

ב' תִּקְוֶה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְרֵנוּ לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר פִּי תִצַּא ה'תש"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, נִרְ לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עָלֵינוּ ... נִרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב גִּיּוֹסֵךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ
הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְזִמְנֵי מְצַמְצָם מְאֹד מְאֹד, וְדַבְרֵי רִיבוֹת בְּשִׁעְרֵנוּ בְּחֻמֵּם
עַל לֹא דְבָר וְכוּ', עַל-פֶּן לֹא אוֹכַל לְהֵאָרִיךְ.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת הָעֲנִיּוֹת שֶׁאֵתָה מְדַבֵּר, צְרִיף שֶׁתִּדַּע, פִּי חֹזֵ"ל
הַקְדוּשִׁים אֲמָרוּ (נְדָרִים מֵא): אֵין עָנִי אֶלֶּא בְּדַעַת, וּבִזְהַר הַקְדוּשׁ
(פְּרָשַׁת עֵקֶב רַעֲג): אֵיתָא אֵית עָנִי דְאִסְתַּלַּק מִנִּיהַ דַּעַתִּיהַ, כְּגוֹן אֵיּוֹב
דְאִתְמַר בֵּיהַ' (אֵיּוֹב לֵד, לֵה): "אֵיּוֹב לֹא בְּדַעַת יְדַבֵּר", פִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ
דַּעַת, וְיִוְדַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אָדָם זֶה לֹא מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר,
וְעוֹמֵד חֹזֵק כְּעַמּוּדָא תְקִיפָא בְּהַאי עֲלֵמָא² (עֵין לְקוּטִי מוֹהֲרָן, חֵלֶק א',
סִימָנִים: קִנְה, רֵנ); וּבְאַמַּת צְרִיף שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, אֲשֶׁר לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עָנִי, וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל פְּעַם
מִחֲדָשׁ, וְאִזְ דִּיקָא יִזְכֶּה לִישׁוּעָה, כְּמוֹכָא שֵׁם בִּזְהַר הַקְדוּשׁ עַל פְּסוּק
(תְּהִלִּים קטז, ו): "דְּלוֹתֵי וְלֵי יְהוֹשִׁיעַ", דְּבַקֵּשׁ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִדָּה
יָפָה לִישְׁרָאֵל וְלֹא אֲשַׁכַּח כְּמִדָּה דְּדִלוּת, וְאֶקְשׁוּ עֲלֶיהָ, הֲלֹא אֲמָרוּ
שֶׁעָנִי חָשׁוּב כְּמַת, וְתִרְצוּ — דְּכֹל עָמָא וְלִישְׁנָא (יִשְׁעִיָה ח, כֵּא): "וְהִזְהִי

(י) יֵשׁ עָנִי שֶׁמִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ דַּעַתוֹ, כְּמוֹ אֵיּוֹב, שֶׁנֶּאֱמַר בּו.
(כ) כְּעַמּוּד חֹזֵק בְּזֶה הָעוֹלָם.

כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה למעלה", אבל ישראל אינון קימא דקדשא בריה הוא בהאי מדה, ולא מכחישינן ביה, ובגין דא במדה דא יתפרקון, הדא הוא דכתיב (שמואל-ב כב, כח): "וְאֵת עַם עֲנִי תוֹשִׁיעַ", עין שם; וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן תקצג): מע טאהר דעם אייבערשטען נישט נאך געבן²; הינו שצריך תמיד לבקש ממנו יתברך הצטרכותו, ואף שבקש כבר, ומלא לו השם יתברך משאלות לבו לטובה, אבל עדין אסור להשאר בזה, רק צריכים לבקש יותר ויותר, און נישט נאך געבן, עין שם.

חמדת לבבי! ברח לך מכל מיני בני-אדם הרוצים לעקרך מחייה הנצחיים מדעת רבנו ז"ל, כי בלעדי רבנו ז"ל תהיה אבוד לגמרי, כאשר אתה לבד יודע מזה.

אקוה להשם יתברך, שזופה עוד להתועד יחד, ואז נדבר פנים אל פנים. ההכרח לקצר עכשו, ותראה למסר דרישת שלום לגיסקך.

הדורש שלומך...

תאמין לי, אותם אנשי שלומנו היקרים, שלא הטעו את עצמם, הם דיקא זכו למה שזכו; אשריהם ואשרי חלקם, יהי חלקי עמהם!

מוהר"ן ת"ז"ל עקר הנהגתו היתה תמימות ופשיטות גדולה, והתמיד מאד בתפלה והתבודדות, והתמיד בתורה הקדושה יומם ולילה, תמיד למד שעורים קבועים, בין שהיה בביתו, בין שנסע על הדרך, שום דבר לא מנעו, ואפלו כשישב בבית-הספר, גם שם למד תורה והתבודד. וכן כתב בכל יום חדושי תורה שזכה לחדש על-פי ההקדמות הנוראות שקבל מרבנו ז"ל, וכן הרבה לדבר עם

(ל) בקש הקדוש-ברוך-הוא מדה יפה לתנה לישראל ולא מצא, כמו מדת הדלות, והקשו על זה — והלא עני חשוב כמת? ותוצו, שכל עם ולשון נאמר בהם: "והיה כי ירעב" וגו', אבל ישראל הם מאמתים את השם יתברך במדה זו ולא מכחישים אותו, ובגלל זה במדה זו יגאלו. זה שאמר הכתוב וכו'.

(מ) אסור 'לותר' להשם יתברך.

(נ) ולא לותר.

בְּגֵי-אָדָם, וְהַכְנִיס בָּהֶם תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְעַסַּק בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וּמְדַרְשִׁים וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ וְכוּ' וְכוּ'. וְהָיָה מְלֵהִיב כָּל-כָּף אֶת לֵב אֲנָשָׁיו, עַד שֶׁהָיוּ תְּמִיד בּוֹעֲרִים אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וְהִתְמִידוּ מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְקִימַת חֲצוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדָדוֹת, עַד שֶׁכָּל מִי שֶׁרָאָה אוֹתָם, הִכִּיר בָּם שֶׁהֵם זֶרַע בְּרַךְ ה'. וְהָיוּ בּוֹעֲרִים כָּל-כָּף אֵלָיו יְתִבְרָךְ, עַד שֶׁכָּבַר לֹא הָיָה לָהֶם פְּנָאִי, מְרַב הִתְמַדְתָּם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, כְּדֵי לְחַזְקָם וּלְאַמְצָם עוֹד, וּלְבַל יִתְרַשְׁלוּ, חַס וְשְׁלוֹם.

וְעַל כָּל תְּלָמִיד שֶׁלוֹ הָיָה חֵן מִיָּחָד, וְהָאִיר בּוֹ אוֹר רַבָּנוּ ז"ל בְּאִפְּן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁהַכְנִיס בּוֹ מוֹהַרנ"ת ז"ל. דְּבוֹרָם הָיָה תְּמִיד מְרַבָּנוּ ז"ל וְלֹא בְּעִנְיָן אַחֵר, עֲצָם הִתְמַדְתָּם בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל, וְהִתְמִידוּ בְּקִימַת חֲצוֹת וְתַפְלָה וְהִתְבּוֹדָדוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יְתִבְרָךְ.

ב' תקכה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִצֵּא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַאֲבִרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי. וְהִנֵּה אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ מְאֹד, שֶׁתִּרְאֶה לְבְרַח מְדַאֲגוֹת הַמְּעִיקוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְמַרְרוֹת חַיָּיו שֶׁל אָדָם. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (סִנְהֵדְרִין ק:) לֹא תַעֲלֵל דְּוִיָּא (דְּאָגָה) בְּלִבֶּךָ, דְּגַבְרֵי גַבְרִין קָטַל דְּוִיָּא; הֵינּוּ שְׁלֹא תַכְנִיס דְּאָגָה לְלִבֶּךָ, כִּי אֲנָשִׁים גְּבוּרִים כְּבָר הִרְגָה וְכִלְתָּהּ הַדְּאָגָה. וּבִפְרָטִיּוֹת מִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם. וְאָמְרוּ חז"ל (יבמות ג:) 'שְׁלֹא תִצַּר צָרַת מְחָר, כִּי לֹא תִדַּע מַה יֵּלֵד יוֹם שֶׁמָּא מְחָר בָּא וְאֵינָנוּ — נִמְצָא, מְצֻטָּעַר עַל הָעוֹלָם שֶׁאֵין שְׁלוֹ.'.

הַעֲקָר, חֲמִדַת לְבָבִי, תִּרְאֶה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ.

וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בַּפְּרָטִיּוֹת. וְכֵן תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים, וְהֵם יִחְזְקוּ אוֹתְךָ וַיֹּאמְרוּ אֶת לְבָבְךָ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּבְכַטְחוֹן חֲזָק. וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (יומא עה.): "דְּאָגָה בָּלֵב אִישׁ יִשְׁחָנָה" (משלי יב, כה), חַד אָמַר יִשְׁחָנָה מִדַּעְתּוֹ [שֶׁהוּא הַתְּבוּדָדוֹת, לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ], וְחַד אָמַר יִשְׁחָנָה לְאַחֵרִים [שֶׁהוּא נִקְדַּת הַחֵבֵר, לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ]. וְדַבֵּר זֶה נִהְיָו תָּמִיד אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים — לְהִתְוַעֵד יַחַד עִם חֵבְרִים, וּלְדַבֵּר דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, וְהִזְכִּירוּ אֶחָד אֶת חֵבְרוֹ עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִית. וּמְסַפֵּר, שָׂרְבִי שְׁמוּאֵל אֵיזִיק, תִּלְמִיד רַבֵּנוּ ז"ל, הָיָה אֵשׁ לוֹהֵט מִמֶּשׁ בְּעִבּוֹדָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וּבַפֶּרֶט תְּפִלָּתוֹ וְהַתְּבוּדָדוֹתוֹ הִיָּתָה לְהַפְּלִיא, וְהָיָה יְכוּל לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ שְׁעוֹת שְׁעוֹת רְצוּפוֹת בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְהָאֵרִיךְ בַּתְּפִלָּה כָּל הַיּוֹם, וְהָיָו לוֹ הַרְּבָה תִּלְמִידִים שֶׁגַּם הִתְנַהֲגוּ כָּךְ כְּמוֹ רַבֵּי הִירֶשׁ לֵיב הַרְּב מִבְּרֶסְלָב, שֶׁהָיָה בְּנוֹ שֶׁל ר' אֶהְרֵן הַרְּב מִבְּרֶסְלָב, וְעוֹד הַרְּבָה אַנְשִׁים, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, וְכֵן ר' מֵאִיר לֵיב בְּלַעֲכֶעֶר הָיָה גַם־כֵּן מֵאַנְשֵׁיו, אֵף שֶׁהָיָה רַגִּיל לְהַכְּנִס בְּכָל פַּעַם אֶל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, כִּי הוּא הָיָה גֵר בְּעִיר בְּרֶסְלָב, אֵף־עַל־פִּי־כֵן הִיָּתָה כָּל הַתְּנַהֲגוּתוֹ עַל־פִּי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁקָּבַל מִר' שְׁמוּאֵל אֵיזִיק כְּפִי שֶׁהוּא קָבַל מִרַבֵּנוּ ז"ל (הוּא הָיָה רַבּוֹ שֶׁל ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן בִּנְגֻלָּה, כִּי הָיָה לַמְּדִן עֲצוּם, וְרַבֵּי נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֶר שָׁלַח אֶת בְּנוֹ לְלַמֵּד אֶצְלוֹ). וְהִיָּתָה דְּרָכָם שֶׁל ר' הִירֶשׁ לֵיב וְר' מֵאִיר לֵיב לְהִתְוַעֵד בְּכָל פַּעַם, וּלְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אִישׁ אֶת רַעְהוֹ, וּפַעַם אַחַת בְּפוּרִים כְּשֶׁהִתְאַסְּפוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְאַנְשֵׁי הָעִיר אֶצְלֵי הַרְּב מִבְּרֶסְלָב ר' הִירֶשׁ לֵיב, וּפְתָאוּם נִכְנַס גַּם ר' מֵאִיר לֵיב, וְהָיָה כְּבָר מְבֹסֵם מְאֹד, וּמְרַב הַשְּׂכָרוֹת נִפְלַעַל הָאֶרֶץ, וְאֵז תַּכְּף קָם ר' הִירֶשׁ לֵיב, וְהִכְרִיז בְּקוֹל: "מֵאִיר לֵיב, וְוִי הָאֶלְסְטוֹ אֵין דִּי סְפִירָה"; וְתַכְּף־וּמִיד כְּשֶׁשָּׁמַע דְּבוּרִים אֵלוֹ, קָם עַל רַגְלָיו, וְהִתְחִיל לְסַפֵּר מִסְפָּר הַשָּׁנִים וְהַחֲדָשִׁים וְהַיָּמִים וְהַשְּׁעוֹת שֶׁכָּבַר הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְסִיָּם: כֵּךְ לַמִּד אוֹתָנוּ ר' שְׁמוּאֵל אֵיזִיק שֶׁנִּסְפָּר סְפִירָה בְּכָל יוֹם וּלְזֹכֵר הֵיטֵב הֵיכֵן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם, וְכִמָּה כְּבָר עָבַר עָלֵינוּ מִיָּמֵי חַיֵּינוּ וְכוּ', וּפַעַם אַחַת סָפְרוּ לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁר' שְׁמוּאֵל אֵיזִיק הָיָה רַגִּיל לֹמַר, אִם יֹאמַר קְרִיאַת שְׁמַע הַיּוֹם כְּמוֹ שְׂאֵמַר אֶתְמוֹל, הָיָה מְנִיחַ אֶת עַצְמוֹ לְחַתֵּךְ

אָשׁר ב' תּקוּו בְּנַחַל סט

ראשו, וְהָשִׁיב עַל זֶה מוֹהַרְנ"ת ו"ל: אֵיהֶם הָאֵט דְּעַר רַבִּי גַעֲפִירֵט אוֹיֵף דִּי שְׂאָרְף פּוֹן מַעֲסַעַר אָבְעַר אוּנְזוּ הָאֲבֹן אַנְדְּעַרְשׁ מְקַבֵּל גִּיּוּעַן פּוֹן רַבִּין, אַז מ'קֶען נִישְׁט דַּאוּוּעֶנְען יוֹם הַקְּדוּשׁ מִיט פִּנְנָה דַּאוּוּעֶנְט מְעַן צוּ מְאָרְגֵן בִּי 'גָּאט נֶאמְעַן' מִיט פִּנְנָה^ס; כִּי כָל לַמּוֹדוּ שְׁל מוֹהַרְנ"ת ו"ל הִיָּה רַק עַל־פִּי "אַזְמֶרְהָ לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (עִין לְקוּטֵי־מוֹהַרְנ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּב), וְהִיָּה רַגִּיל לֹמַר לְאַנְשֵׁינִי 'נֶאֱהָר אַזְמֶרְהָ' 'נֶאֱהָר אַזְמֶרְהָ', וְהִיָּה לַמּוֹדוּ רַק בְּדַרְךְ הַתְּחִיבִית, מַה דְּהִנֵּה הִנֵּה, הָעֶקֶר לְהַתְּחִיל מַעֲכָשׁוּ, וְלֹא לִפְלִ בְּדַעְתּוֹ, מִשׁוּם דְּכַר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְחִזְק עֲצָמוֹ בְּכָל הָאֲפָנִים לְהִיּוֹת, אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלְרַקֵּד וּרְקוּדִים, וְזֶה יִרְחִיב אֶת לְבוֹ אַחֲר־כֶּף לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

מַה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי אַמֶּת כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחִזֵּק אוֹתָנוּ. לְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבְחָךְ הַנְּצַחִית תְּכַנְּסִים אֶת כָּל מַחְךָ וְחוּשֵׁיךָ בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין לָךְ טוֹב מִזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תּקוּו

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֶפֶשׁ.

מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְקִרְאָת הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה שְׂבַשְׂרִתָּנִי, שְׂיֵשׁ בְּדַעְתְּךָ לְנִסְעֵ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל בְּעִיר אוּמָן, רַק אַתָּה

ס) אוֹתוֹ הַרְבֵּי הוֹלִיךְ עַל חוּדוֹ שֶׁל סִפִּין, אֲבָל אָנוּ קַבְלָנוּ אַחֲרַת מְהֻרְבֵּי! שְׂאֵם אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַתְּפַלֵּל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים הַקְּדוּשׁ בְּכַנְּנָה, מִתְּפַלְלִים בְּ"שֵׁם ה'" בְּכַנְּנָה ("שֵׁם ה'" הוּא כְּנוֹי לְמַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים) כְּאוֹמֵר: מִתְּחִילִים מַעֲתָה מִחֲדָשׁ דִּיקָא. (ע) רַק אַזְמֶרְהָ.

עֲכָשׁוּ מִסִּפֵּק, כִּי אַתָּה עֲדִין מַחֲכָה לְוִיזָה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בּוֹדָאֵי יַעֲזוֹר לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִתְקַבֵּל אֶת הַוִּיזָה בְּנִקְל בְּעוֹד יוֹם אוֹ יוֹמִים, וְתִסַּע בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשָׁבוֹעַ הַבָּא. אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְאוֹדוֹת כֶּסֶף, יִזְמַן לָךְ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה לָךְ בְּנִקְל עַל הוֹצָאוֹת. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְנִסְעַ מִשָּׁם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל אֲצֵל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ בִירוּשָׁלַיִם, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּה קְדֻשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבּוֹדָאֵי תִפְעַל שָׁם מַה שֶּׁתִּפְעַל, הָעֵקֶר תִּרְאֶה לְהַכְנִס עִם אֲמוּנָה פְּשוּטָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאִז תִּרְגִּישׁ שְׁאַתָּה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּה קְדֻשָׁתָהּ. וְלִמְעַן טוֹבֶתְךָ הַנְּצַחִית, שְׁלַבֵּל תְּבַלְבֵּל דַּעְתְּךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי מַה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, אֵינן אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֵלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֵלִין ז:), וּבּוֹדָאֵי דוֹמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצֻמִּיּוֹת חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, רַק שְׁנַתְּלִבֵּשׁ וְנַתְּגַשֵּׁם בְּלְבוּשׁ וּבְגָשִׁם כְּזֶה. הָעֵקֶר אַתָּה בָּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּפְחַד וְאֵל תִּירָא מִשׁוּם עֶרֶל וּמִשׁוּם פְּקִיד, כִּי עֲנִנְךָ תִּלְוִי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וְהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה שְׁתַּגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ וְלֵאמֹר, וְתִהְיֶה נִכְנָס בְּשָׁלוֹם וְיּוֹצֵא בְּשָׁלוֹם בְּרִשׁוֹת, וּמִמֶּשׁ תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת. הָעֵקֶר אֵל תִּפְחַד וְאֵל תִּירָא כָּלֵל, מִסֵּר נִפְשֶׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית עַל כָּל הַלִּיצְנוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁו, וְעַל הַכַּעַס שֶׁכַּעֲסָתָ עַד עַכְשָׁו וְעַל הַדְּבָרִים בְּטָלִים שֶׁדַּבַּרְתָּ עַד עַכְשָׁו וְכו'.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ, שְׁאַנּוּ זוֹכִים לִידַע מִרְבִּי אֲמֵת כְּזֶה, תִּכְנִיס אֶת כָּל חוֹשֵׁיךָ רַק בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְתִרְאֶה לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה אֵילֹה חַדוּשֵׁי תוֹרָה, וְעֵקֶר הַחַדוּשֵׁי תוֹרָה, אֵיךְ לְהַתְחַדֵּשׁ וּלְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבָרַח מִכָּל הַכְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה. עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲכָשׁוּ, חֲדָשׁ אֱלֹהִים, חֲדָשׁ הַרְחֻמִּים וְהַסְּלִיחוֹת. מַה דְּהוּהוּ הוּוּהוּ, הָעֵקֶר מַעֲכָשׁוּ עָשָׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. רֹאה גַם רֹאה אֵיךְ שְׁבִימֵי נְעוּרֶיךָ בְּעֶרְתָּ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יִשְׁבַּת בְּמִקּוֹם פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְצַעֲקָתָ וּבְכִיתָ לְפָנָיו

אֲשֶׁר ב' תקכו בנחל עא

יתברך בצעקות ובכיות, שתזכה לצאת מהר'ע' והחשף שגלפדת
בהם וכו', וכך עברו עליך ימים ושנים, ועכשו בימי גדלתך, התחלת
להתקנר. לא-כן, אחי, אין ראוי לך לעשות כן, רק התחל התחלה
חדשה בכל פעם, כאשר התנהג רבנו ז"ל, אף שתזכה בכל רגע למה
שתזכה, אף-על-פי-כן לא עמד על עמדו אפלו רגע, ותמיד ישב בלב
נשבר, ובכה לפניו יתברך, איך זוכים להיות יהודי וכו'.

חמדת לבבי! גם אתה כבר ראית עד עכשו מהשם יתברך נסים
ונפלאות שעשה עמך, אקווה שעוד תזכה לראות נסים ונפלאות
להבא, ובפרט שתזכה להגיע אל ציון רבנו ז"ל בשבוע הבא בנקל
בלי מניעות ועפובים. היה נכון... כי בא בא היום והשעה והרגע
שתזכה להשתטח על ציון רבנו ז"ל, ותבקש שם רחמים ותחנונים
על עצמך ועל כלל ישראל ועל כלל העולם, ויקים "שלח נא ביד
תשלח" (שמות ד, יג), שישלח לנו השם יתברך את הגואל צדק,
ויוליכנו קוממיות לארצנו, ויבנה בית-המקדש במהרה בימינו.

הדורש שלומך...

ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל] אמר, שכל הדבורים שלנו אינם
בשביל לעשות את האדם במרה שחורה, חס ושלום, אדרבה
אומרים לנו להיות בשמחה תמיד, ושגזפר את אחריתנו ותכליתנו,
ונלקט בכל יום נקודות טובות מהיהדות כמה שרק יכולים ללקט.

ואמר, שצריך האדם להזהר מאד מאד להיות ער בתצות, כי
אז יוצא פרוז בכל העולמות, ואף שאין אנו זוכים לשמע זאת,
אף-על-פי-כן בשאדם זוכה להיות אז ער, אזי יכולה נשמתו לקבל
איזו התעוררות מהפרוזה האלו. ואמר שבפרט בלילי החורף, שהם
לילות ארכים מאד, אשרי ואשרי מי שהוא ער בלילה, והתצות
נותנת חיות לכל היום.

ומה שכתוב (ישעיה ה, כ): "שמים חשף לאור ואור לחשף", זה
סובב על ענין תצות, שרוב העולם אומרים, שאז הוא חשף, ולהפוך
הבלי העולם הזה הוא אור, ובאמת אינו כן. ועל זה צועק הנביא

עב אֲשֶׁר ב' תקכו בַּנְחֹל

יִשְׁעָהּ: "הוּי אוֹמְרִים לְרַע טוֹב וְלַטּוֹב רַע, שְׁמַיִם חֶשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֶשֶׁךְ, שְׁמַיִם מֵר לְמַתְק וּמַתְק לְמֵר"; עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְחֻצוֹת זֶהוּ עֵקֶר הַטּוֹב וְהָאוֹר וְהַמְּתִיקוֹת, וְהֵם מְהַפְּכִים זֹאת. (שם כא-כב): "הוּי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדּוּ פְּנֵיהֶם נְבִנִים, הוּי גְבוּרִים לְשִׁתוֹת יַיִן וְאֲנָשֵׁי חֵיל לְמַסָּךְ שְׂכָר", עַיִן שָׁם.

וּמוֹהֲרַנְתָּ ו' ל אָמַר, שְׁבֻזְמֵן חֻצוֹת, הָאָדָם יוֹשֵׁב מִמָּשׁ בְּגֵן-עֵדֶן, וּבַכְּרֵט כְּשִׁזְזִיכָה לְדַבֵּר אֲזוּ עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, אֲזוּ יוֹצֵא כְּרוֹז בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְאוֹמֵר (שִׁיר הַשִּׁירִים ת, יג): "חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלָךְ". תִּדְעַ, בֶּן-אָדָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא פֹה עֲכָשׁוּ עִם כָּל פְּמִלְיָה שֶׁל מַעֲלָה, וְשׁוֹמְעִים קוֹלָךְ, "כִּי קוֹלָךְ עָרַב וּמְרָאךָ נִאֻוָּה" (שם ב, יד). הַנוֹכַח לְתֵאֵר אֶת הַנְּעִימוֹת וְהַתְּעִנוּג הַזֶּה, הַיֵּשׁ עוֹד נְעִימוֹת וְהַתְּעִנוּג גְּדוֹל מְזֵה, מְלִישָׁב אֲזוּ כְּכִיכּוֹל עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ וְעִם כָּל נְשִׁמוֹת הַצְּדִיקִים בְּגֵן-עֵדֶן! (אִיכָה ב, יט): "קוֹמִי רַנִּי בְּלִילָה לְרֵאשׁ אֲשִׁמּוּרוֹת, שְׂפָכִי כַּמִּים לְבָךְ נִכַח פְּנֵי ה'" וְגו'; כִּי אֲזוּ הוּא יוֹשֵׁב נִכַח פְּנֵי הַשֵּׁם מִמָּשׁ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְהַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים אֲזוּ לְפָנָיו וּמִשְׁתַּעֲשָׁעִים עִמוֹ, וְעַל-כֵּן הָאֵם יֵשׁ עוֹד נֵעַם וְזִיו אוֹר וְחַיּוֹת וּמַתִּיקוֹת מְזֵה! ?

וְאָמַר ר' לוי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ו'ל], שְׁכָל מַה שֶּׁהָאָדָם עוֹשֶׂה אֲזוּ בְּשִׁעַת חֻצוֹת, הוּא יָקָר מְאֹד מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ — הֵן אֲמִירַת חֻצוֹת וְ"שְׁעָרֵי צִיּוֹן" וְ"לְקוֹטֵי-תְּפִלוֹת", וְהֵן תְּהִלִּים וְהֵן מִשְׁנֵיּוֹת וְהֵן עַיִן יַעֲקֹב וְזֵהר, כָּל חַד כְּפִי מַחוּ וְהַשְׁגָּתוֹ, זֶה יָקָר אֲזוּ אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד, וּמִי שֶׁרַק זֹזְכָה לְטָעַם טָעַם חֻצוֹת, אֲזִי כְּבָר אֵין יְכוּלִים לְהַטְעוֹתוֹ. וְרַבְּנּוֹ ו' ל כְּבָר אָמַר (תַּיִי-מוֹהֲרַן, סִימָן רס): אִיֵּהָר הָאֵט שׁוֹיִן פֶּאֶרְזוֹכֵט אוֹנְגְּרִישֶׁע וּוִיִּין⁶; וְעַל-כֵּן אִי אֲפָשָׁר כְּבָר לְהַטְעוֹתְכֶם.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לְבָרַח מוֹכּוּחִים, כִּי לְעוֹלָם לֹא נוֹכַח לְהַצְּלִיחַ עִם וּכּוּחִים, שֶׁהֵם רַק מְקַרְרִים אֶת הַדַּעַת וְהַלֵּב וְהַתְּשׁוּקָה וְהַחַיּוֹת. וּמִסְפָּר בְּשִׁעָה שֶׁגִּרְשׁוֹ אֶת מוֹהֲרַנְתָּ ו' ל מְעִיר בְּרִסְלָב לְעִיר נְעַמְרוֹב

(b) אֵתֶם כְּבָר טָעַמְתֶּם מֵהַיַּיִן הַהוֹנְגְּרִי.

אֲשֶׁר ב' תִּכְוֶה בְּנַחֵל עג

לְשַׁלֵּשׁ שָׁנִים (כַּמּוּבָא בְּעָלִים לְתַרוּפָה), וְהָיָה לוֹ אֶז בְּזִיזוֹנוֹת רַבִּים עַד מָאד, וְחִתְּנוּ ר' בְּרוּךְ הָיָה תָּמִיד מִתּוֹכָח עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְהָיָה רוֹצֵה לְהוֹכִיחַ כִּי חוֹתְנוֹ מוֹהֲרָנ"ת ז"ל הוּא אִישׁ כָּשֶׁר וְכוּ', וְלֹא כְּאֲשֶׁר בּוֹדִים עָלָיו הַמְתַּנְּגָדִים, וְהָיְתָה דְרָכּוֹ לְהַכְנִס בְּכּוֹפֵחִים רַבִּים. וְהוֹכִיחוּ מוֹהֲרָנ"ת ז"ל וְאָמַר לוֹ: מָה אַתָּה צָרִיךְ זֹאת, כִּי לֹא יוֹעִיל כָּלָל! עָלִינוּ רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וְשִׂיחָה בִּינֵינוּ לְבֵין קוֹנְנוֹ, וְכֹל מִה שָּׁאֵנוּ צָרִיכִים, עָלִינוּ רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תַּכְנִס בְּכּוֹפֵחִים, כִּי הוּא מַעֲשֵׂה נְעוּרוֹת, כִּי לֹא תִפְעַל כָּלָל, אֲדַרְבָּה! טַבַּע הָאָדָם לְהִיּוֹת מְנַצֵּחַ, וְכֹל מִה שֶׁתִּרְצֶה לְהוֹכִיחַ לוֹ אֶת הָאָמֶת הוּא יִנְצַח אוֹתָךְ, וּמֵאוּמָה לֹא תִשָּׂא בְּעַמְלֶךָ. וְאָמַר ר' לוי יִצְחָק (גַּרוֹ זְאִיר) [ז"ל], אִם יְכוּלִים לְדַבֵּר עִם אֶחָד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — מִה טוֹב וּמִה נְעִים, אֲבָל אִם אֵינוֹ רוֹצֵה לְשִׁמְעַ, רַק רוֹצֵה סֶתֶם לְהִתְוַפֵּחַ, לְמָה לִי לְגַמְרֵי לְדַבֵּר עִמּוֹ?! אֲדַרְבָּה! הוּא יֹאמֵר לִי דְבוּרִים כְּאֵלוֹ שְׂאִינִי רוֹצֵה לְשִׁמְעַ.

וְאָמַר, שֶׁהִיא זְכוּת גְּדוּלָה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַמְּאִינִים בְּגִדְלָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אִם זוֹכִים לְהִתְוַעֵד עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, וְלִדְבַר מַגְדֵּלֵת רַבְּנוּ ז"ל — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְצָרִיךְ לִידַע, כִּי לְסַמ"ך-מ"ם כָּל הָעֲנִיָּן הַזֶּה הוּא כְּעֵצָם בְּגִרּוֹנוֹ, וְעַל-כֵּן עוֹשֶׂה וְיַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִתְוַעְדוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יַחַד פַּעַם בְּשָׁבוּעַ וְלִדְבַר מִרַבְּנוּ ז"ל. וּבְשַׁעֲהַ שְׁמִתּוֹעַדִּים יַחַד צָרִיכִים לְדַבֵּר רַק מִרַבְּנוּ ז"ל וּמַעֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְלֹא לְהַכְנִס, חַס וְשָׁלוֹם, בְּאִיזָה וּכְפִיחַ. וְכֵן הִתְנַהֵג מוֹהֲרָנ"ת ז"ל בְּשַׁעֲתַ הַמַּחֲלָקַת הַגְּדוּלָה עָלָיו, שֶׁהָיָה מְבַזִּים וּמְחַרְפִּים אוֹתוֹ מִנְעַר וְעַד זָקֵן, וְהָיָה הַרְבֵּה מִיַּדִּידוֹ בְּאִים אֲצִלוֹ בְּשַׁעֲתַ לְמוֹדוֹ, וְרָצוּ לְהַכְנִס עִמּוֹ בְּכּוֹפֵחַ, וְהוּא סַבָּב בְּכָל פַּעַם אֶת הַדְּבוּר רַק מִרַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה רַגִּיל לוֹמֵר: דִּי אֶלְע נְוֹאס הָאֲבָן גִּיעַרְדֵּט הָאֲבָן זִיךְ נִישְׁט דְּעַר הָאֶלְטֵן^א בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַק נְפָלוּ וְנִתְרַחְקוּ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאוֹתָם הַצְּדִיקִים שֶׁבְּרַחוּ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, הֵם גְּדָלוֹ וְהַצְּלִיחוּ. וְסִפֵּר,

(צ) כָּל אֵלוֹ שֶׁדְּבָרוֹ וְנִכְנְסוֹ עִם וּכּוֹפֵחִים, לֹא הִחְזִיקוּ מִעַמְד.

שְׁתַּכְּף־וּמִיד אַחַר חֲתַנְתּוֹ רָאָה פַּעַם אַחַת, אִיךָ שֶׁעָשִׂיר גְּדוֹל מְבֹהָה מְאֹד מְאֹד אֶת חוֹתְנּוֹ ר' אֶהְרֵן קוֹבְלִיטְשֶׁעַר בְּרַבִּים, וְרָצָה ר' לִוי יִצְחָק לַעֲזֹר לְחוֹתְנּוֹ וְלַצֶּעֶק עַל הָעָשִׂיר, וְתַכְּף־וּמִיד הִשְׁתִּיקוּ ר' אֶהְרֵן וְאָמַר לוֹ: שְׂוִיִּיג דָּאס אִיז אוּנְזַעַר זַאךְ כַּאֲפֵן בְּזִיוּנוֹת אוּן שְׂוִיגְעוּןִי.

וְאָמַר, שְׂרָאָה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, אֲנִשִּׁי שְׁלוּמְנוּ הָאֲמַתִּיִּים, שְׁהִיו דְּבוּקִים בּוֹ יְתִבְרַךְ, וְעִסְקוּ בְּצַרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה, וּבַפֶּרֶט אוֹתָם שֶׁקָּרְבוּ רְחוּקִים, הֵם הָיוּ סוֹבְלִים בְּזִיוּנוֹת וְשִׁפְיכוֹת דְּמִים אֲפֹלוּ מִשָּׂאֵר אֲנִשִּׁי שְׁלוּמְנוּ שֶׁחֲשָׁדוּ אוֹתָם בְּמָה שֶׁחֲשָׁדוּ, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן שִׁתְּקוּ לְמַחְרְפֵיהֶם וְלַמְבֻזֵיהֶם, וְלֹא עָנוּ לָהֶם שׁוּם דְּבָר. וְאָמַר, שְׂרַבְנוּ ז"ל, כְּשֶׁחֲזַר מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל אָמַר: הִבֵּאתִי לָכֶם מַתָּנָה — מִחֻלְקֶת; וְעַל־כֵּן כָּדִי לְצַמַח אִי אֶפְשֶׁר כִּי אִם עַל־יְדֵי מִחֻלְקֶת, כְּמוֹ־כֵן כָּל אֶחָד בַּפֶּרֶטִיּוֹת, אִי אֶפְשֶׁר לוֹ לְצַמַח וְלַהֲתַגְדֵּל בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, רַק עַל־יְדֵי שְׁיֵשׁ עָלָיו מִחֻלְקֶת וּמְנִיעוֹת וְעַפּוּבִים, וְהוּא בּוֹרַח אֲזַי בְּיֹתֵר אֵלָיו יְתִבְרַךְ. וּמוֹהַרְנ"ף ז"ל בְּאֵלוּ הַשְּׁלֹשׁ שָׁנִים הַנ"ל שֶׁהָיָה מְגַרֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אֲזַי דִּיקָא הִצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד בְּרוּחָנִיּוֹת, וְהֶעֱקַר — מִפְּנֵי שָׂאֵף אֶחָד לֹא רָצָה כָּבֵר לְגִשֵׁת אֵלָיו, וְחֲשָׁדוּהוּ בְּמָה שֶׁחֲשָׁדוּהוּ (כְּמוּבָא בְּאַרְיִכוֹת בְּסִפּוֹר יְמֵי הַתְּלָאוֹת, עֵין שֵׁם); וְעַל־כֵּן בָּרַח רַק אֵלָיו יְתִבְרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלֹא נִכְנַס עִם שׁוּם בְּרִיָּה בְּשׁוּם וְכוּת, כָּל הַיּוֹם דְּבַר עֲמוֹ יְתִבְרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְחִדְּשׁ חֲדוּשִׁים דְּאוּרִייתָא, וְהִתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וּבְשַׁעֲרָה שֶׁהוֹלִיכוֹ אוֹתוֹ לְבֵית־הַסֵּהַר וְצִעְקוֹ אַחֲרָיו זְלוּלִים וְקַלְלוֹת, וּבַפֶּרֶט בְּתוֹ שֶׁל מִשָּׁה חִינְקִיס בְּזָתָה אוֹתוֹ וְקַלְלָה אוֹתוֹ בְּבִזְיוּנוֹת וּבְקַלְלוֹת כְּאֵלוּ, אֲשֶׁר הַשׁוּטֵר הָעַרְלִי שֶׁהוֹלִיךְ אוֹתוֹ בְּשִׂרְשֻׁרָאוֹת שֶׁל בְּרָזֵל, לֹא הָיָה יָכוֹל לְשַׁמַּע זְלוּלִים וּבִזְיוּנוֹת כְּאֵלוּ וּגְרַשׁ אוֹתָהּ מִשָּׁם. וּכְשֶׁשָּׂאֵלוּ אַחֲרֶיךָ אֶת מוֹהַרְנ"ף ז"ל, אִיךָ הֵייתָם יְכוּלִים לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת וְחֲרוּפִים וְגִדּוּפִים כְּאֵלוּ? הֵשִׁיב: אִיךָ הָאֵב זִיךְ אוֹיִס גִּימָאֵלֵט אֲטָ אִיז שׁוִין פֶּעַרְצִיג יֵאָהֵר פּוּן ר' נְתוּן כָּל־כֶּף הָיָה מְקַשֵּׁר

ק) שְׁתַּק! כִּי זֶה הַעֲנָן שְׁלֵנוּ — לְחַטָּף בְּזִיוּנוֹת וְלֵדֵם וְלִשְׁתַּק.
 ר) צִרְתִּי לְעִצְמִי, שְׁבִגִי־אֲדָם מְדַבְּרִים עָלַי כְּכֹר אַרְבָּעִים שָׁנָה לְאַחַר פְּטִירְתִּי.

אֲשֶׁר ב' תרעג בַּנְחַל עה

בו יתְבַרַךְ, שְׂאֵף בְּתַקְוָה בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמַיִם כְּאֵלוֹ בְּרַח אֱלֹהֵי יתְבַרַךְ.

חזר, אחי, על הדבור הזה שְׂאֵמַר אֶז מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל: "וואס הער איך זיי, האט וועט מען שוין זאגן עס איז שוין פֿערצייג יאהר נאך ר' נתנ'ן"ש. ועל-כֵּן גַם אַתָּה אָט וועט מען שוין זאגן עס איז שוין פֿערצייג יאהר נאך..."

וְזֶה בְּרוּר מְאֹד, כִּי יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֵבֵל, אָט אִיז נֶאֱכַט אָט אִיז טָאג [הִנֵּה לִילָה וְהִנֵּה יוֹם], וְעוֹד מְעַט כְּבָר נִהְיָה שֵׁם בְּעֶלְמָא דְאַתִּי. וּמָה יִשְׂאָר מֵאַתָּנוּ? רַק מָה שְׂזַכֵּינוּ לְחַטָּף בְּזֶה הָעוֹלָם אֵיזָה דְבֹר טוֹב בְּהַתְּבוּדוֹת, אִיזוּ מְצִנָּה, אֵיזָה לְמוֹד בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה וְכוּ' וְכוּ'. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, דָּאס דַּעַם רַעֲבִינִים וְאָךְ הָאט זיך אויס גֶּעפִירט. בְּכָל דוֹר וְדוֹר דִּיקָא דוֹרְךְ אַזוֹינַע מְעַנְטֶשֶׁן וואס מען האט זיי גִיאָגט. דְבַר רַבְּנֵי ז"ל נִשְׂאָר וְנִמְשָׁךְ בְּעוֹלָם דִּיקָא עַל-יַדֵּי הָאֲנָשִׁים שְׂרָדְפוּ וּבְזוֹ אוֹתָם כָּל יָמֵי חַיֵּיהֶם — וְשִׁתְּקוּ. כִּי כָּךְ קִבְּלָנוּ מֵרַבְּנֵי ז"ל — לְדוּם וּלְשִׁתְּקָ לְמַחְרְפוֹ וּלְמַבּוּזוֹ, וְאִז דִּיקָא יִצְלִיחוּ.

וְאָמַר ר' לוי יִצְחָק: בְּרִסְלָבֵר חֲסִידוֹת אִיז אַזוֹי אַ חֲסִידוֹת, אִז מְעַן מִיז שְׁווייגַען אויף די בְּזִיוּנוֹת אִין נִישְׁט עֲנִטְפֶען, וְלֹא שִׁיךְ עֲפֶעס זיך אָן גַּעמַען פֿאַרן כְּבוֹד פּוֹן רַבִּין וואס ווייִסְטוּ דַעַן וואס דַּעַר כְּבוֹד פּוֹן רַבִּין אִיז אַ עָקָר כְּבוֹד רַבְּנֵי ז"ל הוּא רַק לְבָרַח אֱלֹהֵי יתְבַרַךְ, וּלְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ לְפָנָיו יתְבַרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שְׂעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת.

וְאָמַר: אִז אַ אִיד אִיז זוכָה און מֵאֲכַט אויף דַּעַר וועלֶט גוֹט (הֵינּוּ שְׂעוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יתְבַרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם) וועט עַר הָאָבֶן אויף יַעֲנֵעַר וועלֶט גוֹט². וְסִפֵּר שֶׁר' גַּעֲצִי בַּא אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ

ש) מָה אָנִי שׁוֹמַע אוֹתָם? הִנֵּה כְּבָר אוֹמְרִים: "זֶה כְּבָר אַרְבָּעִים שָׁנָה אַחֲרֵי ר' נַתָּן".

ת) הִנֵּה כְּבָר יִגִּידוּ זֶה כְּבָר אַרְבָּעִים שָׁנָה אַחֲרָיו...

א) חֲסִידוֹת בְּרִסְלָבֵר הִיא חֲסִידוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר הִתְּכַרַח לְשִׁתְּקָ וְלֹדֵם עַל הַבְּזִיוּנוֹת, וְלֹא שִׁיךְ לְחַבֵּעַ אֶת עֲלָבוֹן כְּבוֹד רַבְּנֵי ז"ל. מָה אַתָּה יוֹדֵעַ, מָהוּ כְּבוֹד רַבְּנֵי ז"ל?

ב) כְּשִׁיחֵידֵי זוכָה וְעוֹשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה טוֹב, יִהְיֶה לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא טוֹב.

בַּחֲלוֹם לַחֲתָנוּ ר' בְּרוּךְ, וּשְׁאָלוֹ חֲתָנוּ: וְאוּס אִיז מִיט אִיִּךְ דָּאֲרִטְןִי.
וְהַשִּׁיב לוֹ ר' גַּעְצִי: עֵס אִיז מִיר נִישְׁט שְׁלֶעֲכֵט נֶאֱהָר אִיךְ הָאֵב
גִּיקְעֵנֵט מֵאֵכֵן בְּעֵסֶרֶר. וְסִיִּים ר' לִוִי יִצְחָק: לְזֹאת כְּשֶׁאֲנִחְנוּ עוֹד
עֲכָשׁוּ בַחַיִּים חַיִּוֹתָנוּ, עֲלִינוּ לְהִתְיַשֵּׁב מְאֹד מְאֹד, דָּאֵס מְעַן קָעַן מֵאֵכֵן
בְּעֵסֶרֶר, וְאַף שְׁנִדְמָה לָנוּ, שְׁאָנוּ עוֹשִׂים טוֹב הַרְבֵּה, אַף-עַל-פִּי-כֵן
מְעַן קָאָן מֵאֵכֵן נֶאֱדָר בְּעֵסֶרֶר. וְאֵם יִתְיַשֵּׁב בְּעֵצְמוֹ בְּאַמַּת בְּיִשׁוּב הַדַּעַת
אַמְתִּי, יִרְאֶה שְׂיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת טוֹב יוֹתֵר, וְיִהְיֶה יָפֵה יוֹתֵר, כִּי אֵין
לָזֶה שְׁעוֹר כָּלֵל.

הָיָה אַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ (ר' נַחֲמָן בֶּר' יִצְחָק לִיִּב, תְּלִמִּידוֹ
שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד בְּעִיר יֵאֵס), שְׁקֵדֵם הִסְתַּלְקוּתוֹ בָּאוּ אֵלָיו
הַחֲבֵרָא קְדִישָׁא, וְאָמְרוּ לוֹ: קוּם וְהִתְוֹדֶה. עָנָה וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם
חוֹשְׁבִים שְׁחִכִּיתִי עַד עֲכָשׁוּ? בְּכָל יוֹם וְיוֹם, תִּהְיֶה לָאֵל, הַתְּוֹדִיתִי
וְזָכַרְתִּי וְחִשְׁבִּיתִי עַל הַיּוֹם הַזֶּה, וְהַתְּוֹדִיתִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם. (ר' נַחֲמָן
הַגַּז"ל הָיָה עוֹבֵד הַשֵּׁם נִפְלָא כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְהָיָה
מִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׁעוֹת שְׁעוֹת רְצוּפוֹת, וְעֵצָם שְׁקִידָתוֹ בַּתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל — אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר
כָּלֵל, וְסִיִּים ש"ס וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ וְזֵהר וְכֹתְבֵי הָאֲרִיז"ל פְּעָמִים אֵין
מִסְפֵּר, וְהָיָה בְּקִי נִפְלָא בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְאַף שְׁאָבִיו ר' יִצְחָק לִיִּב
הָיָה מִתְּלַמְּדֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה בַעַל מוֹפֵת גְּדוֹל וְאִישׁ פֶּלְאָא,
אַף-עַל-פִּי-כֵן בָּנוּ קִבֵּל הַרְבֵּה אֶצֶל מוֹהֲרַנְי"ת ז"ל, וּמְחַמַּת שְׁהַמְלִיךְ
נִיקוּלָאֵי הֶרְשַׁע הַצָּר הַרְבֵּה מְאֹד בְּיָמֵים הָהֵם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן
מִי שְׁהָיָה בִּיכְלָתוֹ לְבָרַח לְמַדִּינַת רוֹמְנִיָה, שְׁהָיָה שָׁם מְלֶךְ אַחֵר —
בְּרַח, וְעִיר יֵאֵס לֹא הָיְתָה רְחוּקָה מֵהַגְּבוּל, וְעַל-כֵּן בְּרַחוּ לְשֵׁם הַרְבֵּה
מֵאַחֲרֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהִתְיַשְׁבוּ שָׁם, וְהָיוּ גַם הַרְבֵּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
שְׁגָרוּ שָׁם, וּבִינֵיהֶם ר' נַחֲמָן הַגַּז"ל, וְהֵעֵמִיד דוֹר שְׁלָם שֶׁל בָּנִים וּבְנֵי
בָּנִים חִסִּידֵי בְּרִסְלָב, וְהָיוּ בָּאִים בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה
לְאוּמָן עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל). וְסִיִּים ר' לִוִי יִצְחָק: הַיּוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ אֵלֶּה,

ג) אִיךְ הַמְצָב עִמָּכֶם שָׁם?

ד) זֶה לֹא רַע לִי, אִיךְ יִכְלַתִּי לַעֲשׂוֹת טוֹב יוֹתֵר.

ה) שְׁאִפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת טוֹב יוֹתֵר.

אָשֶׁר ב' תּקוּז בּנְחַל עז

שְׁאַנְחֵנוּ עוֹמְדִים לְפָנַי רַבֵּי אָמֶת כְּזָה, הַמְּאִיר בְּנוֹ אָמֶת נִפְלְאָה, וְעֵלֵינוּ לְהִתְנַהֵג בְּאָמֶת וְלַחֲשֹׁב עַל תְּכַלִּיתֵנוּ בְּכָל יוֹם בְּאָמֶת; כִּי אֲצַלְנוּ הוּא הַפְּלִטִין שֶׁל אָמֶת (עֵין בְּשִׁיחוֹת שְׁלֹאֲחֵר הַסְּפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת), וְכָל מָה שְׁמַדְבְּרִים יוֹתֵר מִרַבְּנוּ ו"ל, יוֹתֵר אָמֶת תִּהְיֶה נְחַקְקֶת בּוֹ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), וְכָל דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל הוּא רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן כָּל מָה שְׁיִרְבֶּה הָאָדָם לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, יִהְיֶה יוֹתֵר מִקֶּשֶׁר אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְיֵאִיר לוֹ מִחוּ עִם אָמֶת יוֹתֵר בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁיֵאֲחֹז עֲצָמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו בְּרַבְּנוּ ו"ל, וְאֵז יִהְיֶה טוֹב לוֹ כְּזָה וּבְכָא.

דִּידֵךְ לְנִצָּח...
...

ב' תּקוּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד אָנִי מַצְטַעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מְכֹל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּבִפְרָט אֵיךְ שֶׁקָּמוּ אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, וּמַדְבְּרִים עָלֶיךָ בְּגֵאוּה וּבֹז וְכו'.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! הִיָּה רְאוּי לְךָ עַכְשָׁו לְקַרְא אֶת הַמְּכָתֵב (בְּתַחֲלַת עֲלִים לְתַרוּפָה) שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ ו"ל לְאַחֵיו ר' יַחִיאֵל, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ בְּאֲמָצַע דְּבָרָיו: "כִּי כָל זֶה לְגַדֵּל אוֹתָךְ וּלְהַרְבּוֹת כְּבוֹדְךָ וּלְגַדֵּל שְׁכָלְךָ, כִּי כְּמוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְכָל מִימֵי זְרַעוֹנִים לְבּוֹא לְתַכְלִית גְּדוּלָם, אֲלֵא עַד שְׁנוֹתַיִן מִתַּחֲלָה הַגִּרְעִין בְּעֶפֶר, וְאַחֲרֵיכֶּן הַגִּרְעִין נִתְּבַלָּה וְאַחֲרַיִן נּוֹבְלוּ יִפְרַח וְיִצְיֵץ, וְנִעֲשֶׂה אֵילָן גְּדוּל. כֵּן הַדְּבָר הַזֶּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה שְׁמִשְׁפִּילִין אוֹתָךְ עַד עֶפֶר, עַל-יְדֵי-זֶה תִּתְגַּדֵּל וְתִצְיֵץ וְתִפְרַח בְּעוֹלָם. אֵלּוּ הָיוּ יוֹדְעִין אֵלּוּ הַרְשָׁעִים מְזָה, בְּנֹדָאֵי לֹא הָיוּ מְבִיזִין אוֹתָךְ, כִּי כָּל כְּוֹנָתָם לְרַע", עֵין שָׁם; לְדַעֲתִי, אֵינְךָ צָרִיךְ הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוּלָה יוֹתֵר

עַה אֲשֶׁר ב' תַּכְזו בַּנְחָל

ממכתב זה, אף ליתר שאת, מדוע לא תזכר מה שעבר על רבנו ז"ל, שדברו עליו מה שדברו, ועד היום נמצאים שוטים המדברים וכו', ורבנו ז"ל מסר שמו ונפשו וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רס) ומכל שכן מה שעבר על מוהרנ"ת ז"ל מאנשי שלומנו בעצמם ומשאר אנשי העולם — אין לשער ואין לספר כלל, ולא נחה דעתם, עד שהכניסו אותו בבית הסהר בחרפות ובכזיונות וכו' וכו'. ומה עשה? ברח רק אליו יתברך (ואם ירצה השם, כשיהיה לי פנאי אסדר לה דרוש נפלא מכל מאמרי חז"ל בגמרא ובמדרשים ובזהר הקדוש ושאר ספרים הקדושים, להראות לה איה ששל כל גדולי העולם חלקו וכוונם וחרפונם מיום ברא אלקים אדם על האדמה). ועל-כן מדוע תפל כל-כהן בדעתך?! הלא מכל הצרות והיסורים אין עצה אחרת, רק לברח יותר אליו יתברך בתמימות ובפשטות, ולדבר לפניו יתברך, ולספר לו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות וכו'. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ג): כשחולקין על האדם, נמצא — שרודפין אותו, והוא בורח בכל פעם להשם יתברך, כי השם יתברך בכל מקום, בבחינת (תהלים קלט): "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנח"; נמצא, שבכל מקום בורח להשם יתברך, וזה בחינת (שמות יד, י): "ופרעה הקריב" — שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים (שמות רבה, פרשה כא, סימן ה), שעל-ידי רדיפתו אותם, נתקרכו יותר להשם יתברך, עין שם. ובאמת אין עצה אחרת כלל, ותכף-ומיד כשבורח אליו יתברך ומסתיר עצמו בצל כנפיו יתברך, תכף-ומיד אין לו כבר ממה להתפחד כלל.

חמדת לבבי! בזה העולם עובר על כל אחד מה שעובר, ואי אפשר להנצל מזה כלל רק על-ידי התורה והתפלה שהם המחסה והמגן להסתר בהם. בוער אש היצר הרע, בוערת המחלקת, ובוערות העניות והדחקות והחובות, בוערות הצרות והמרירות בבית ובחוץ וכו' וכו', ואין שום עצה אחרת, רק להדביק מחשבתו בחזקה בו יתברך, להכניס במח מחשבתו, איה שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש,

אֲשֶׁר ב' תּקִיז בְּנִחַל עֵט

וְדוֹמָם, צוֹמָח, חִי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ מִמֶּשׁ. וְכֵן לְהִתְמַיֵּד מְאֹד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וּבִפְרָט "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד נֶעֱם וְחַיּוֹת מֵהֶם, כִּי הַתּוֹרוֹת וְהַתְּפִלוֹת הֵן הֵן הַחַיּוֹת וְהַתְּחִיּוֹת שֶׁלָּנוּ, וְלוֹיֵא זֹאת מִי יוֹדֵעַ מָה הִיָּה לָנוּ.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים שֶׁתִּרְגֵּיל עֲצָמָךְ לֹא לְדַבֵּר מֵאַחַר כָּלֵל רַק מֵהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ וּמִרְבֵּנוּ ז"ל דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְיִרְאַת שְׁמַיִם, וְיֹתֵר מִזֶּה, אַחֲרֵי הַיְקָר, הַכֹּל הֶבֶל, הֶבֶל הֶבְלִים, הֶבֶל שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ כָּלֵל.

יְדִידֵי הַיְקָר! אֲסוּר לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ כָּלֵל, כִּי הַנְּפִילָה בְּדַעְתּוֹ, זֶה גְרוּעַ יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹנוֹת. הֵן אֲמַת עֲשִׂיתָ כְּבָר עַד עֲכָשׁוּ מָה שֶׁעֲשִׂיתָ, וְנִלְכַדְתָּ בַּפֶּחַ יוֹקְשִׁים, שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד לָךְ לְצִיאַת, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂאֵתָה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְכוּ'. הָאֵם זֹהִי הָעֵצָה לְעֹזֵב הַכֹּל וְלִפְלֵ בְּדַעְתָּךְ?! הֲלֹא זֶה רוּצָה לְרִאוֹת בְּךָ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְעַל-כֵּן חוֹסֵה עַל גַּפְשֶׁךָ, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת אִיךָ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִהְפֹּךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה אֶל תוֹךְ הַשְּׂמִחָה, וְאִז תִּפְּלִיחַ דְרָבְךָ לְנִצָּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

כְּשֶׁתִּרְגֵּיל עֲצָמָךְ לֹא לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים כָּלֵל, אִז דִּיקָא תִּרְגֵּישׁ חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים וְכוּ'. וְיִדוּעַ שֶׁעַל ר' גַּחְמָן טוֹלְטִישִׁינְעֵר עֲבָרָה מְרִירוֹת הַרְבֵּה, שֶׁקָּמוּ עָלָיו אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עוֹבְדֵי הַשֵּׁם, וּבִתּוֹכָם ר' סְנֵדֵר מִטִּירְהוּוִיצָא, וְחִלְקוּ עָלָיו מְאֹד. וּפַעַם אַחַת גָּכַס ר' גַּחְמָן טוֹלְטִישִׁינְעֵר לְקִלוּז בְּשִׁבְרוֹן רוּחַ כְּזֶה, עַד שֶׁמָּצָא אֶת אִישׁ אַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְהִתְחִיל לְשַׁטַּח צַעְרוֹ הַקָּשָׁה וְכוּ', וְאִיךָ שְׂרוּדְפִים אוֹתוֹ עַל שׁוֹם דְּבָר וְכוּ', וְסִפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְאִיךָ שְׂר' סְנֵדֵר חוֹלֵק עָלָיו בְּחִנָּם עַל לֹא דְבָר. וְהָאִישׁ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הִחֵל לְצַעֵק

וּלְהִתְאַנֵּחַ: ר' נחמן, איך וויל נישט הערן פון איין אנדרען (פאומר שאין פדאי לדבר מאחרים). והשיב לו ר' נחמן טולטשינער: לאנג לעבן זאלט איהר¹; כי הבין תקף-ומיד ששהלה צודק, ומה לנו לדבר מאחרים לגמרי?! וספר בנו ר' אברהם (בעל מחבר ספר באור הלקוטים), שהאיש הזה היתה לו אריכות ימים מאד מברכת אביו. הכלל, ידידי היקר, יש לנו צרות ומרירות בעצמנו כל-כף כל-כף, ולמה לבלבל דעתנו בתנאים מאחרים, ואם תאמר הלא הוא עז פנים, מה לעשות?! עלינו למסר עצמנו רק אליו יתברך, "והאלקים יבקש את נדבך" (קהלת ג, טו), והשם יתברך הטוב יעזר לנו, ונסתיר את עצמנו רק בצל אמונתו יתברך.

צריך להרגיל עצמו לבלי להתחיל לדבר עם שום ברך שבעולם (כי אם המכרח מאד מפני פרנסה, וגם אז יכון בדברו שמדבר ומבקש ממנו יתברך, שהוא מלא כל הארץ כבודו). ואם אחד ישאל אותך דבר — תענהו, וכשתראה ותבין שתצא איזו מחלקת מהדבורים או איזה לשון-הרע וכו', תהיה רגיל לומר איני יודע, כמאמר התנא (ברכות ד): למד לשונך לומר איני יודע, ועל-ידי-זה תזכה לחיות חיים נעימים ונצחיים, כי (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו"; עקר הרוח סערה שנתהוה במח האדם נמשך מפגם הדבור (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח); ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מריבה, סימן לה): מי שעצור במלין, על-ידי-זה לא יוכל לו שום אדם, עין שם; ואמר (שם, אות הצלחה, סימן יג): מי שאינו מדבר דברים בטלים, מצליח בכל מעשיו, עין שם.

(ו) רבי נחמן, אני לא רוצה לשמע מאחר.

(ז) תחיו חיים ארכים.

אָשֶׁר ב' תַּקְחָה בַּנְּחָל פּא
ב' תַּקְחָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה
מִהַנְּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אודות ענין הפדיונות וכו', איני יודע מה שאלתך, הלא רבנו
ו"ל אָמַר (שיחות-ה"ן, סימן ריד): עָרַב רֹאשׁ הַשָּׁנָה רְאוּי לְתַן עַל
פְּדִיּוֹן; וְצָרִיכִים לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת גְּדוּלָה בְּלִי שׁוּם
חֲכָמוֹת. כִּי כִּף הֵם דְּבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל פְּשׁוּטִים כְּמִשְׁמָעִם, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ
וּלְחַפֵּשׁ אִישׁ כְּשֶׁר הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלְתַן לוֹ בְּעָרַב רֹאשׁ הַשָּׁנָה עַל
פְּדִיּוֹן, וְלִרְשֵׁם אֶת שְׁמוֹ וְשֵׁם אָמוֹ, וְהוּא יֹאמֶר אֶת הַתְּפִלָּה שֶׁל
הַפְּדִיוֹנוֹת הַמּוֹבָאֵת אֶצְלָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַמְתַּקֵּת הַדֵּינִים.
וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל מַה שְּׁאַתָּה שׁוֹאֵל. וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנֵי ו"ל
(חיי-מוה"ר"ן, סימן תקלט), שְׁטוֹב מְאֹד לְתַן בְּכָל עֵת עַל פְּדִיוֹנוֹת
לְצַדִּיקִים, אֲפֵלוּ שְׁלֹא בְּעֵת צָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם. וְסִפֵּר מִכַּמָּה אֲנָשִׁים
מִמְּדִינַת קִיר"ה (קִיסָר יְרוּם הוֹדוֹ) שֶׁהִיא אוֹסְטְרִיָּה, שָׂרְגִילִים מְאֹד
לְהַרְבוֹת בְּנִתְיַנַּת פְּדִיוֹנוֹת תְּמִיד. וְאָמַר רַבְּנֵי ו"ל, שְׁאֵלוּ הִיָּה לוֹ אִישׁ
צַדִּיק שֶׁהִיָּה רְאוּי לַעֲשׂוֹת לוֹ פְּדִיּוֹן, הִיָּה נוֹתֵן לוֹ עַל פְּדִיּוֹן בְּכָל יוֹם
וּבְכָל עֵת. כִּי פְּדִיוֹנוֹת הֵם דְּבָר גְּדוּל מְאֹד, וְהוּא הַמְתַּקֵּת הַדֵּינִים.
וּבִפְרָט מִי שְׁזוֹכָה לְתַת פְּדִיּוֹן בְּעָרַב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יִהְיֶה בְּטוֹחַ
בְּהַמְתַּקֵּת הַדֵּינִים עַל כָּל הַשָּׁנָה. וְעַלֵּינוּ לְקַיֵּם אֶת זֹאת בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַשְׁיטוֹת. וּבּוֹדָאֵי צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכָּה לְמַצֵּא
אֶת הַצַּדִּיק הַדְּבוּק בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ כָּבֵר שׁוּם הַסְתַּפְּלוּת
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכָל מְגַמְתוֹ רַק עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תּוֹרָה וּתְפִלָּה,
וַיּוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹן. וּבּוֹדָאֵי אִם מְחַפְּשִׁים מוֹצְאִים, כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי
רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ח'), שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ אַחַר
הַצַּדִּיק. וּמְבָאָר בְּדְבָרֵי מוה"רנ"ת ו"ל (לקוטי-הלכות, שלוּחִין, הִלְכָה ה'),
שְׁבּוֹדָאֵי יֵשׁ בֵּין תְּלַמִּידֵי הַצַּדִּיק אֲנָשִׁים מְבַחֲרִים, שְׁדַבְּקִים בְּאֵין סוֹף
בְּרוּךְ הוּא, וְקַבְלוּ מִמֶּנּוּ אֶת דַּעְתּוֹ בְּשְׁלֵמוֹת; כִּי הַצַּדִּיק מְשֹׁאֵיר

תלמידים כאלו, אשר הם ממשיכים את אורו מדור לדור, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סח); העקר לזכור את דברי התם הקדוש שאמר: "נאהר אן ליצנות", רק בלי ליצנות (עין ספורי מעשיות, מעשה ט' מהחכם ותם); וצריך שתזכר, שענין רבנו ז"ל הוא תמימות גדולה עד מאד, עמק עמק מי ימצאנו. וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל לפני הסתלקותו: "להגיד שלא התפללתי מספיק — איני יכול, להגיד שלא למדתי מספיק — איני יכול, כי שמרתי את הזמן, אבל מי יודע אם יצאתי ידי חובת מדת התמימות של רבנו ז"ל, אשר התמימות שלו עמק עמק מי ימצאנו". עמד וראה אם בעל גפש אתה, איך מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו מתפאר, ששמר את הזמן, ואינו צריך לתן את הדין — לא על התפלה ולא על התורה, כי הרבה בזה כל ימי חייו, אלא מתאונן על מדת התמימות של רבנו ז"ל, שלא הגיע לסוף דעתו. כי באמת כל הענין של רבנו ז"ל הוא תמימות עמקה מאד; כי הרי כל הענין של תפלה ומהתבודדות הוא ענין נורא ונפלא מאד, הפרוץ עם תמימות פשוטה ועמקה מאד. כי ההכרח לסלק את הדעת והשכל לגמרי, כי אחרת אף פעם לא יתבודד להקדוש-ברוך-הוא, כי אי-אפשר לדבר להקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו כדבר איש אל רעהו, אלא כשזוכה לסלק את דעתו וחקמתו ונעשה כאין לגמרי, ומדבר אליו יתברך כילד קטן אשר מדבר אל אביו, ומבקש ומתחנן ומפציר: אבא, אבא, תן לי זה וכו', תן לי זה וכו'. לכן כל העצות של רבנו ז"ל צריכים לקיים בלי שום חכמות כלל. וכן הפליג רבנו ז"ל בענין מעלת "פראסטיק", כמובא (שיחות-הר"ן, סימן קנד) ואמר, שהעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על-ידי ענין "פראסטיק" (תמימות), שהיה מדבר הרבה ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות, ועל-יד-זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר אז: אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה (הינו חדוש כזה), הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה. (כלומר שהיה מזדרז כל-כף בעבודתו יתברך, עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה, היה עושה ביום אחד). והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של תמימות ופשיטות. ואמר: "אי, אי פראסטיק".

אֲשֶׁר ב' תַּקְכַּט בְּנַחֵל פַּג

גם אָמר, שְׁדַבֵּר עִם כַּמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים מְפֹלְגִים בְּמַעֲלָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְאָמְרוּ גַם-כֵּן שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנִיָּן "פְּרָאֵסְטִיק", כִּי עָסְקוּ בְּעִבּוּדְתָם בְּפִשְׁטוּת גְּמוּרָה בְּהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁדַבְּרוּ הֶרְבֵּה עִמּוֹ יְתִבְרַךְ כִּילְדִים וּכְנָשִׁים, שְׂאִינָם מְבִינִים שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת עֲצָמִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ, אֲשֶׁרֵי לָהֶם!

לְכֵן רָאָה, יְדִידֵי הַיָּקָר, מַה לְפָנֶיךָ, רָאָה לְלַמֵּד הֶרְבֵּה סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלַקְיָם כָּל הַנְּאָמָר בָּהֶם בְּתַמִּימוּת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וּבְפָרֵט רָאוּי לָךְ לְשַׁקֵּד בְּ"סֵפֶר הַמְּדוּת", וְלַקְיָם כָּל מְדָה וּמְדָה בְּאֲשֶׁר הִיא, כִּי הֵנָּה הַשְּׂגוּת עֲלִיוֹנוֹת גְּבוּהוֹת עַד מְאֹד שֶׁהַשִּׁיג רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תַּקְכַּט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַחֲתָן הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַרוּצָה לְהָאִיר אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצַחוֹת, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת שֶׁשָּׂאֵלְתָּ, הָאֵם יֵשׁ לְקַבֵּעַ חֲתָנָה בִּימֵי אֵלוּל, שְׁמוּבָא שְׂאִין עוֹשִׂים חֲתָנוֹת בְּיָמֵים הָאֵלֶּה, עָלֵי לֹאמַר לָךְ, שְׂאִין שׁוּם חֲשֵׁשׁ לְהַתְּחַתֵּן בַּחֲדָשׁ הַזֶּה, כִּי כֹךָ מְבָאָר בְּסֵפֶר "שְׁדֵי חֲמֹד" (מַעֲרַכַת חֲמֹן וְכֹלָה וְחַפָּה, סִימָן כג). מַה שֶׁהוֹסִיפוּ מְאֲנָשֵׁי הָעִיר הַזֹּאת, לֹאמַר שֶׁגַם בְּכָל חֲדָשׁ אֵלוּל אֵין נוֹהֲגִים בּוֹ לַעֲשׂוֹת חֲפָה, לֹא רָאִיתִי וְלֹא שָׁמַעְתִּי מִנְהַג זֶה, וְאֲנִי מַעֲיֵד עַל עֲצָמֵי, שֶׁנִּכְנַסְתִּי לְחַפָּה בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תְּבִנָּה וְתַכּוּנָן בַּחֲדָשׁ אֵלוּל, וְהִזְיָה הַכְּנַסַת פְּלָה בְּבֵית הַרְבֵּה הַגְּדוֹל הַמְּפָרָסֵם מוֹהַר"ר יִצְחָק פְּרַחֵי, וְהָיוּ עַל הַחֲפָה כְּמַעַט כָּל גְּדוּלֵי הַדּוֹר, וְרַבְּנֵי וּגְאוּנֵי תַקִּיפֵי דְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל זִיע"א, עִינֵן שָׁם.

וְעַל-כֵּן אֵין שׁוּם חֲשָׁשׁ, לֹא מִצַּד הַהִלְכָה וְלֹא מִצַּד הַמְנַהֵג. וְאֲדַרְבֵּהּ בַּחֲזוֹר שְׁלֹא קַיִם עֲדִין מִצְוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִתְחַתֵּן תַּכְּף-וּמְיָד קִדְּם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהַמְחַמֵּיר בְּזֶה אֵינוֹ אֶלָּא מִן הַמְתַּמְיָהִים. וּבַפֶּרֶט עַל-פִּי דַעַת רַבְּנֵנוּ ו"ל, שְׁגָלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ"ז), שְׁפָנַת אֱלוֹל הִיא תַקּוֹן לְפָגַם הַבְּרִית, וּבְשַׁעֲהָ שְׂאֲבָרְהֶם אָבִינוּ שְׁלַח אֶת אֱלִיעֶזֶר לְמִצְאָ שְׁדוּף בַּעֲבוּר בָּנוּ, מָסַר לוֹ אֶת הַסּוּד, אֵיךְ זֹכִים לְמִצְאָ זְוִיג בְּנִקְל, וְאָמַר לוֹ (בְּרֵאשִׁית כד, ח): "וַיֵּאֵם ל'א תֹאבָה הָאִשָּׁה ל'לֶכֶת א'חֲרַיךְ" וְגו', כִּי רֹאשֵׁי תַבּוֹת שְׁל פְּסוּק זֶה הֵם אוֹתִיּוֹת אֱלוֹל, וּבְאֲמֻצַּע הֵם תַּבּוֹת "תֹּאבָה הָאִשָּׁה", כִּי עַל-יְדֵי סוּד פְּנֹת אֱלוֹל, עַל-יְדֵי-זֶה "תֹּאבָה הָאִשָּׁה" — נַעֲשֶׂה בָּהּ רְצוֹן אֱלֹוֵי. כִּי עַל-יְדֵי סוּד פְּנֹת אֱלוֹל, הָאִשָּׁה רוֹצָה לְבֹא אֵלָיו; כִּי מִי שְׁקִשָּׁה לוֹ לְמִצְאָ אֶת זְוִיגוֹ, זֶה רַק מְחַמַּת פָּגַם הַבְּרִית, שְׂאֲדָם קִלְקַל בְּרִיתוֹ, וּבַפֶּרֶט בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה שְׁל (בְּרֵאשִׁית כ, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ", עַל-יְדֵי-זֶה קִשָּׂה לוֹ לְמִצְאָ אֶת זְוִיגוֹ. וְאֶפְלוּ אִם כָּבֵר מוֹצֵא אֶת זְוִיגוֹ, הִיא תִּהְיֶה מִתְּנַגְּדַת לוֹ, וְלֹא תִּהְיֶה נוֹטָה אַחַר רְצוֹנוֹ. וְעַל-יְדֵי פְּנֹת אֱלוֹל יְכוּלִים לְהַפִּיךְ אֶת הַכֹּל. הָרִי שְׁלֶךְ לְפָנָיִךְ, שְׁלִפֵי דְבָרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, דִּיקָא בִימֵי אֱלוֹל יְכוּלִים לְמִצְאָ אֶת הַזְוִיג. וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שְׁבִיכְלִתֶּךָ לְהִתְחַתֵּן בַּחֲדָשׁ אֱלוֹל דִּיקָא, וְאֵל תַּחֲכָה פְּרָגַע.

וּכְבֵר יְדוּעַ, שְׁמֹזֵל אֱלוֹל — בְּתוּלָה, שְׁבַחֲדָשׁ אֱלוֹל יְכוּלִים לְמִצְאָ אֶת זְוִיגוֹ, וְזֶה עוֹלָה בְּקִנְיָה אַחַד עִם דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל. וְזֶה סוּד (עֲמוּס ה, ב): "קַיִם ב'תּוֹלַת י'שְׂרָאֵל", רֹאשֵׁי תַבּוֹת הַשָּׁם הַקְּדוּשׁ יב"ק, שֶׁהוּא סוּד י'חֹוד, ב'רְכָה, ק'דְשָׁה, שְׁזָה סוּד הַבְּקִיאוֹת שְׂצָרִיכִים בַּחֲדָשׁ אֱלוֹל. כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'). וְכֹל זֶה הוּא סוּד פְּנֹת אֱלוֹל. הָרִי שְׁלֶךְ לְפָנָיִךְ, שְׂדִיקָא בַּחֲדָשׁ אֱלוֹל צְרִיכִים לְהִתְחַתֵּן, כְּדֵי שְׂיִכְנַס לְקִרְאֵת הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה אָדָם הַשָּׁלֵם. וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לַחֲשָׁשׁ כָּלֵל וּכְלָל, וְתַכְּף-וּמְיָד תִּתְחַתֵּן.

וּיְדוּעָה הַשִּׁיחָה שְׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל, שְׂאָמַר: אִם הִיִּיתִי יְכוּל לְפַעַל אֶצֶל הָעוֹלָם, הִיִּיתִי עוֹשֶׂה הַיּוֹם תְּנָאִים וּמְחַר חֲפָה, וְלִהְיֶה קְדִים אֶת הַכֹּלָה שְׂבָעָה יָמִים. כָּל-כֶּף רָצָה רַבְּנֵנוּ ו"ל שְׂיִתְחַתְּנוּ תַכְּף-וּמְיָד, וְלֹא

לְמַשָּׁךְ בֵּין הַתְּנָאִים לַחֲפָה כְּנֶהוּג עֲכָשׁוּ. כִּי אֶצֶל רַבְּנֵי ו"ל הָיָה עֵקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית — לְהַתְּחַתֵּן תַּכְּף־וּמְיָד. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְמַחִין נְקִיִּים אֲלֵא עַל־יְדֵי שְׂזוּכִים לְהַתְּחַתֵּן, שְׂזֵה הָיָה אֶצֶל רַבְּנֵי ו"ל עֵקֶר גָּדוֹל מְאֹד — לְהַתְּחַתֵּן מֵה שְׂיֹתֵר מֵהָר בְּגִיל צָעִיר, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר; אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְקִים אֵת זֹאת.

וַיֵּשׁ לֹוֹמֵר בְּפָרְשָׁה זֹו (כִּי תִצֵּא כג, טו): "כִּי הִנֵּי"ה אֱלֹקֵיךָ מִתְּהַלֵּךְ בְּקָרֵב מִחֲנֹךְ, לְהִצִּילְךָ וְלִתֵּת אִוִּיבֶיךָ לְפָנֶיךָ, וְהָיָה מִחֲנֹךְ קְדוֹשׁ, וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר, וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ". שְׂזֵה סוֹבֵב עַל תִּקּוּן הַבְּרִית, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְשֹׁמֵר מְאֹד שֶׁהַמְּחַנֵּה שָׁלוֹ, הִינּוּ גּוֹפוֹ, יִהְיֶה קְדוֹשׁ, "וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר", שֶׁהוּא פָּגַם הַבְּרִית, אֲלֵא "וְהָיָה מִחֲנֹךְ קְדוֹשׁ", שְׂזֵה מֵה שֶׁתַּכְּמִינּוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרְשָׁה כד, סִימָן ו'): כָּל מְקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא גֵדֵר עֲרוֹת"ה, שָׁם אַתָּה מוֹצֵא קְדוּשָׁה. וְזֵה זוֹכִים דִּיקָא עַל־יְדֵי חֲדָשׁ אֱלוּל; הִינּוּ אִם אָדָם מְכוּן כְּפִנּוֹת אֱלוּל, עַל־יְדֵי־זֵה זוֹכָה לְתִקּוּן הַבְּרִית, וְנִתְקִים אֶצְלוֹ: "לְהִצִּילְךָ וְלִתֵּת אִוִּיבֶיךָ לְפָנֶיךָ", רָאשֵׁי תְבוֹת אֱלִי־וִל, שְׂנִצּוֹל מִהָאוִיב שֶׁהוּא הַיָּצֵר הָרַע. וְזֵה מֵה שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב לא, א): "בְּרִית כְּרַתִּי לְעֵינַי, וְמָה אֶתְבוֹנֵן עַל בְּתוּלָה"; עַל־יְדֵי שְׂזוּכִיתִי לְשֹׁמֵר עַל עֵינַי, שֶׁהֵן סוֹד תְּמוּזָה וְאָב, שֶׁהֵם שְׁתֵּי הָעֵינַיִם, כְּמוֹבָא (בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר, מֵאֲמֵר תְּמוּזָה־אב), עַל־יְדֵי־זֵה זוֹכִיתִי לְשִׁמִּירַת הַבְּרִית. וְלָכֵן "מָה אֶתְבוֹנֵן עַל בְּתוּלָה", שֶׁהוּא מִזֵּל אֱלוּל; כִּי כִּבְר תִּקְנֵתִי אֵת בְּרִיתִי, עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, שֶׁהִקְדַּמְתִּי בְּשָׁנֵי הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תְּמוּזָה וְאָב, וְאִין לִי כִּבְר מֵה לְהַתְּבוֹנֵן וְלִפְשָׁפֶשׁ בְּמַעֲשֵׂי בְּחֲדָשׁ אֱלוּל; כִּי עַל־יְדֵי שְׂשׂוּמָרִים אֵת הָעֵינַיִם, נִצּוֹלִים מִפָּגַם הַבְּרִית. כִּי (סְנֵהֲדִין מֵה). אִין יָצֵר הָרַע שׁוֹלֵט, אֲלֵא בְּמָה שֶׁעֵינַי רֹאוֹת.

הַכָּלל וְהָעֵקֶר שְׂצָרִיכִים לְהַתְּחַתֵּן מֵה שְׂיֹתֵר מֵהָר, וּבְפָרֵט אִם הוּא רֹק, יִשְׁתַּדֵּל לְהַתְּחַתֵּן עוֹד קֹדֵם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּדֵי שְׂיָבֵא לְרַבְּנֵי ו"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אָדָם הַשָּׁלֵם, וְלֹא פֶלֶג גּוֹף, חֵס וְשָׁלוֹם. וְדַעַת לְגִבוֹן, שְׂאִין כְּדֹאֵי לְרִיב בְּעִבּוֹר זֵה, אֲלֵא לְשַׁכְנֹעַ בְּדַרְךָ נַעַם וְשָׁלוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּי תִצֵּא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל יְדֵי הַיָּקָר ... גֵּרוּ יֵאִיר.

בְּעֵינַי שְׂאֵלֶתְךָ אֹדוֹת אֲמִירַת ה'תקון הַכְּלָלִי. יָדוּעַ שְׂאֵנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְגִילִים לְאֲמָרוֹ כֹּל יוֹם אַחֵר הַתְּפִלָּה. וְכֵן צָרִיךְ כֹּל אָדָם לַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמוֹ הַרְגֵל, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), שֶׁהַתְּקוּן הַכְּלָלִי זֶהוּ תְּקוּן הַמַּחַם, וְעַל-יְדֵי תְּקוּן הַמַּחַם זֹכִים לְפִרְנָסָה בְּנִקְל וְלְכָל הַטּוֹבוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת. וּמִחֲמַת שְׂכָלְנוּ צָרִיכִים יְשׁוּעוֹת, פִּרְנָסָה וְכֹל טוֹב, לְכֵן אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׂיִכּוֹל לֹאמֵר בְּכֹל יוֹם עֲשֵׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים; כִּי הֲלֹא מִחֲנוּ מְקַלְקֵל מְאֹד, גּוֹפְנוּ מְלַכְלֵךְ מְאֹד, וְעֲלִינוּ לְהַפִּיר אֶת מְקוֹמֵנוּ וְלְהַתְּחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים. וְהִנֵּה הִיָּה צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּרַבְּנוּ ז"ל, שְׂאוֹרוֹ הוֹלֵךְ וּמִתְּפַשֵּׁט בְּעוֹלָם, וְאִם אָמַר וְגַלְיָה לְפָרְסָם לְכֹל אֶת סוּד ה'תקון הַכְּלָלִי, אֵינִן לְחַקֵּר בְּזֵה, אֲלֵא לְאֲמָרוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת; הִנֵּה כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לְרוֹפֵא וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ מְרָשָׁם, הוֹלֵךְ וְקוֹנֶה אֶת הַתְּרוּפָה מִן הַרוֹקֵחַ, וְנוֹטֵלָה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁב פְּעַמִּים, אוֹלֵי הַרוֹפֵא טָעָה, וְכֹתֵב תְּרוּפָה לֹא נְכוֹנָה, כִּי בְּשֶׁר וְדָם הוּא, וְכוּ' וְכַדּוּמָה כֹּל מִינֵי סְפָקוֹת שְׂעֵלוּלִים לְהַכְּנִס בְּאָדָם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הָאָדָם סוֹמֵךְ עַל הַרוֹפֵא וְכוּ' וְכוּ', וְנוֹטֵל אֶת הַתְּרוּפָה בְּתַמִּימוֹת, וְהִנֵּה בָּא צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, וְנָתַן תְּקוּן לֹאמֵר אֶת הַעֲשֵׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, אֲזִי צָרִיכִים לְקַיְמוֹ בְּפִשְׁטוּת, וְאֵינִן לְשֵׂאֵל שְׂאֵלוֹת וְקִשְׁיוֹת, וּבְנוֹדָאֵי הוּא מוֹעִיל לְכֹל אֶחָד. אֲבָל אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי הָאִישׁ הַזּוֹכֶה לְנִסְעֵ לְאוּמָן וְלֹאמֵר שֶׁם אֶת הַעֲשֵׂרָה מְזֻמּוֹרִים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', וְלִתֵּן שֶׁם פְּרוּטָה לְצִדְקָה, אֲשֶׁר הַבְּטִיחַ עַל כֶּף רַבְּנוּ ז"ל, עַל-יְדֵי שְׁנֵי עֵדִים כְּשֶׁרִים וְנִגְאָמָנִים, שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נְצַחִית. וְעוֹד לֹא הִיָּה צְדִיק בְּעוֹלָם מְאָדָם הַרְאֵשׁוֹן עַד יְמֵינוּ אֵלּוּ, שְׂיִטֵּל עַל עֲצָמוֹ אַחֲרֵי עִם שְׁנֵי עֵדִים קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים, הָאֶחָד — ר' אֶהְרֹן מְבַרְסֵלֵב, וְהָאֶחָד — ר' נְפֹתָלִי מְנַעֲמְרוֹב, שֶׁהֵיוּ צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, בְּעַלֵּי מְדַרְגָּה, וְלִקְחָם רַבְּנוּ ז"ל לְעֵדוּת. אֲזִי מִי שְׂשׁוֹמֵעַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ, בְּנוֹדָאֵי יַעֲשֶׂה כֹּל הַמְּאָמְצִים

והפעלות שבעולם לקימה. ושום דבר לא יהיה בעבורו מניעה, ותעלה הנסיעה כמה שתעלה, בעבור כמה מאות דולר יזכה להיות על ציון רבנו ז"ל, ויסע מסוף העולם ועד סופו לקיים את הבקשה של רבנו ז"ל. ובפרט בראש השנה, אשר אז הוא יום הדין הקדוש והנורא. וכשעומד אדם לפני דין פה בארץ, לפני שופט בשר ודם, ונגזר דינו לגדודם וכדומה, יקח את העורך-דין הגדול ביותר, שיוציא משפטו לאור ויצא זכאי. על אחת כמה וכמה כשעומד אדם במשפט לפני מלך מלכי המלכים, יעשה מאמצים על אנושיים ומסירות נפש גדולה להיות אצל רבנו ז"ל, שהוא יהיה העורך-דין שלו, ויוציא פאור משפטו אים קדוש. וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), שהצדיק יכול לעשות ראש השנה, כי יכול לדון את כל אחד לכף זכות. על-כן אשרי האדם היכול לנסע לאומן לראש השנה — אשר גדל מעלתו אין לתאר ולשער כלל. וכן הדבר, אם אדם חולה במחלה ממארת, חס ושלום, לא עלינו, ילך אל הפרופסור הגדול ביותר שיכול לרפאותו. ואף שיהיה בקצה העולם, לא יסתכל על זאת, אלא יסע נסיעות ויטלטל בטלטולים עד שיגיע עריו, פן ואולי יהיה בידו לרפאותו מחליו. רבנו ז"ל הוא הרופא הגדול ביותר, שיש בכחו להוציאנו מהחלאים. כמובא (ספורי מעשיות, מעשה יג, מיום ו'), שרבנו ז"ל הוא מרפא נפשות, עין שם. לזאת אין זמן יותר טוב מראש השנה להיות אז אצל ציון רבנו ז"ל, שאז דנים את האדם מה יקרה אתו כל השנה. כי הנה רואים צרות ויסורים העוברים על כל אחד ואחד, על-כן ראוי לנו לילך אל העורך-דין הגדול ביותר ואל הרופא הממחה ביותר שיוציא משפטנו לאור, ותבוא עלינו שנה טובה ומתקה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תקלא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תצא ה'תשל"ז.

שלום וברכה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר ...
נרו זאיר.

אודות שאלתך בענין תפלה בערב ראש השנה בקברות צדיקים בכלל, ובציון רבנו ז"ל בפרט. הנה ידוע, אשר הרמ"א כותב בשלחן ערוך, שבערב ראש השנה, אז המנהג לצאת לקברות הצדיקים. ושאלת השאלה, כיצד הולכים לקברות צדיקים להתפלל ולבקש, הלא צריכים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא? אלא התרוץ הוא, שאין באים לבקש ישועה מהצדיק, אלא באים אל הצדיק, ונותנים פרוטה לצדקה, ואומרים את ה'תקון הכללי, ומבקשים שבזכות הצדיק השוכן פה, זכותו הגדולה תעמד לנו, ובזכותו הקדוש-ברוך-הוא יביא לנו ישועה, ויגאלנו ממצוקותינו.

ידוע, שרבנו ז"ל קדם הסתלקותו דבר על כף. וכך אמר לבתו אדל, פשנקה על הדלת, וצעקה: אבא, אבא תנני להכנס. ופתח לה הדלת, וענה ואמר: בתי היקרה! בן יהיה כשאצא מזה העולם, ותבואי על קברי, ותדפקי ותאמרי: אבא, אבא, אשמע אותך, וכל אשר תבקשי ממנו יתברך, אהיה לך למליץ ישר. לזאת באים דיקא בערב ראש השנה, שהוא היום האחרון של השנה אל ציון רבנו ז"ל. ומוכא בספורי-מעשיות (מעשה א'), מהבת מלך שגאבדה, והשני למלך בקשה הרבה מאד, וביום האחרון אבדה וכו', ואמרה לו: העקר תשמר על יום האחרון לא לישן וכו', עינין שם.

ידידי היקר, היום האחרון של השנה, הוא הקדוש ביותר, ויכולים אז לתקן כל אשר פגמו משך כל השנה. על-כן, באים אז אל רבנו ז"ל ומבקשים: "אבא אבא! ראה איה עברה עלינו השנה, ותהא לנו למליץ ישר, שלא ידונו אותנו לכף חוב, ויתנו לנו פרנסה בשפע כל השנה, אנו צריכים בריאות וכל טוב" וכו' וכו'.

אֲשֶׁר ב' תְּקַלֵּב בְּנִחַל פֶּט

וְאֵין חֶסֶר עַל מַה לְהִתְפַּלֵּל. וּבְיַדַי הַזְּכוּת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל תִּגְן בְּעַדְךָ
בְּלִי שׁוּם סִפֵּק כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תְּקַלֵּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיְמֵי הַנִּחַל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ זְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

גַּא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי
בְיַדַי כָּל מַה דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד, וְכָל מַה שְׁעוּבָר עָלֶיךָ זֶה
מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם
יֹדֵעַ, אֲשֶׁר כָּל מְאוּרְעוּתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין
עוֹלָם הַבָּא. וְעַל-כֵּן בִּידְעִיָּה זֹו בְּעֶצְמָה, שֶׁתִּדַּע שְׁכָל מַה שְׁעוּבָר
עָלֶיךָ זֶה מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה אֶתָּה מִמְּשִׁיף עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְתִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׁכִינַת עֲזוּ יִתְבָּרַךְ. וּבְקִאֻמַּת עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי חַיֵּי הָאָדָם
הֵם כָּל-כָּף קִצְרִים בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, וְלָכֵן צְרִיכִים לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם
טוֹב אִמְתִּי וְנִצְחִי, כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה, וְכֵאן זֶה
עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה, שְׁצְרִיכִים לְגַשֵּׁם אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל לְעַבְדָּה
וּלְמַעֲשֵׂה; הֵינּוּ כִּי בְּקִאֻמַּת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הֵם רוּחַנִיּוֹת, אִוֵּר מְאוּרוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲבָל עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שְׁגִלְךָ עִם צִיצִית דִּיקָא, עִם תְּפִלִּין דִּיקָא,
עִם זָקֵן וּפְאוֹת דִּיקָא, שְׁנִיתֵן צְדָקָה דִּיקָא, שְׁתִּהְיֶה מְזוּנָה עַל פְּתַח
בְּתִינּוּ דִיקָא, וְכֵן כָּל הַמְצוּוֹת לְקִיּוּמָן פְּשוּטוֹ כְּמַשְׁמַעוֹ בְּדֶרֶךְ גְּשָׁמִית,
וְלִשְׁמַח מְאֹד מְאֹד בְּהֵן, וְעַל-יְדֵי שְׂמִחַת הַמְצוּוֹת יִכְנֹס בְּשִׂמְחָתוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עֶרְףְּ אֵלֵיָּהּ, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן ה'), שְׁנַעֲשֵׂה בְּחִינַת נְבִיא, שֶׁהוּא רְאִשֵׁי תְבוּת: "בְּיֹא
זְבֵא נִישָׂא אֶלְמוּתָיו", שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְהַרְגִישׁ טַעַם וְנֵעַם בְּמְצוּוֹת
דִּיקָא, וּכְבָר אֵינּוּ רוֹצֵה שׁוּם שְׂכָר עַל הַמְצוּוֹת, כִּי זֶה בְּעֶצְמוֹ הַשְּׂכָר

צ אֲשֶׁר ב' תְּקַלֵּג בְּנַחֵל

שָׁלוֹ, וְזֶה הָעוֹלָם הֵבֵא שָׁלוֹ עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה; אֲשֶׁר מִי שְׁזוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל כָּל זֶה.

אִם אַתָּה רוֹצֵה שְׁתַּתְּנוּצֵץ לָךְ אִיזוֹ הַתְּנוּצָצוֹת דְּקַדְשָׁה, תִּתְמַיד בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ לְטוֹב כָּל הַיָּמִים...

ב' תְּקַלֵּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לָךְ, אָסוּר לְהַתְיַאֵשׁ אֶפְלוּ בַּמַּצְבִּים הַכִּי קָשִׁים שְׁעוֹבָרִים עַל בֶּן-אָדָם וְכוּ', עַקֵּר הַעֲצָה רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת חֲשָׁבוֹנוֹת לְבְנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר הֵם מִמִּילָא אֵינָם יְכוּלִים לַעֲזוֹר לָךְ, רַק לְשִׁבֵר אוֹתָךְ. וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ אֶת זֶה?! וְאֶפְלוּ אֶת אֲשֶׁתְּךָ אֵינְךָ צָרִיךְ לַעֲרַב בְּעֶסֶק הַפְּרָטִי שְׁלָךְ, בְּאִפְּן שְׁלֹא תִשְׁבֵּר אוֹתָךְ. וְעַל זֶה צָרִיכִים עֲקֻשָׁנוֹת גְּדוּלָּה עַד מְאֹד. וְיִדוּעַ הַסְּפוּר, שְׁקָדָם חַג הַפֶּסַח אֲשֶׁת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הַצִּיקָה לוֹ, שְׁעֵדִין אֵין עַל צָרְכֵי הַחַג וְכוּ', וְהוּא שָׁתַק וְלֹא עָנָה לָהּ שׁוֹם דְּבַר, רַק כְּשִׁינְצָאָה, אָמַר לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ: אוֹי הָאֵט זֵי מִיט מִיר אָפּ גִּילְעֶרְנֵט א פֶּרַק אֵין מְרָה שְׁחוּרָה..."; הָרִי רוֹאִים, שְׁגָם עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עֵבֵר כָּל זֶה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים עֲצָבִים חֲזָקִים, שְׁקוֹרִין שְׁטַאָרְקֵעַ נְעֶרְוִינ, וְאֵל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֵלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְכָל

(ח) אוֹי, לְמַדָּה אוֹתִי פֶּרַק בְּמַרְה שְׁחוּרָה.

אֲשֶׁר ב' תְּקֵלֶד בְּנַחֵל צֵא

צַעַר וְעִגְמוֹת נִפְשׁ שָׁבָא לְאָדָם, הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק, וּבִידְעוּת אֱלוֹ
נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים, וַיִּתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן.

רְאֵה רַק לְבָכוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר הוּא הַכְּתֹבֶת הַיְחִידָה
שֶׁמְבִינָה אוֹתָךְ, כִּי גָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל. וְאַלְמֵלֵא לֹא נִתְקַרְבְּנוּ אֶל
רַבְּנוּ ז"ל רַק לְקַבֵּל אֶת זֶה, כִּכְּר הַיְתָה כְּדָאִית כָּל הַהִתְקַרְבוּת, וּמִכָּל
שָׂכָן שְׂזָכִינוּ לְהִמּוֹן עֲצוֹת וּדְרָכִים וּנְתִיבוֹת — אֲשֶׁרִינוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תְּקֵלֶד.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, לֵיל שְׁשִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְהַבְחוֹר הַשּׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

רְאֵה לְשֵׁתְךָ וְלֹא לְעִנּוֹת לַהוֹרִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי עוֹן פָּגַם כְּבוֹד
אֵב וְאִם הוּא מְאֹד מְאֹד חָמוּר, וְכָל עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל זֶה לְקַיֵּם אֶת
הַתּוֹרָה, וְלֹא הַהַפּוּךְ וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵל תִּשְׁמַע לְעֲצַת הַיְלָדִים, אֲשֶׁר
זֶה הָרֶס וְכוּ', אֵתָה תִתְמַיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה וּבִקְיֻם הַמִּצְוֹת
בְּהַדּוּר וּבִשְׂמִיחָה, וְתִשְׁמַר עַל הַזְּמַנִּים, וְתִתְקַן אֶת הַמִּדּוֹת, וְאִז תִּרְאֶה
אִיךָ שֶׁהַהוֹרִים בְּעֲצָמָם יַעֲזְרוּ לְךָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל. וְאִיךָ
שֶׁבְהִתְחַלָּה יֵאמְרוּ לְךָ, שִׁיְהִי לְךָ קִשָּׁה לְמִצָּא זְוִיג, כִּי אֵתָה
בְּרִסְלָבֶר... אָבֵל אִם תַּעֲלִים וְתִסְתִּיר אֶת כָּל הַהִתְקַרְבוּתָךְ וְכוּ', אִז
תִּרְאֶה שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. וּבְאֵמֶת כָּל עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל הוּא תִפְלָה
וְהַתְּבוּדוֹת, שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְזֶה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְקוֹם,
כִּי הוּא יִתְפָּרֵךְ מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְיְכוּלִים לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְפָּרֵךְ
בְּכָל מְקוֹם שֶׁבְּעוֹלָם, וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְפָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן לֹא נוֹרָא אִם
לֹא תְּבוּא בְּרִישׁ גְּלִי לְבֵית מְדֻרְשָׁנוּ, רַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם
שְׁלוֹמֵדִים אֶת סִפְרֵיו וְכוּ', וּמִדֵּי פַעַם בְּפַעַם תִּתְוַעַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ

צב אשר ב' תקלה בנחל

היקרים בלי ידיעתם, וכך תמנע ממך מחלקת ומריבות וצער ועגמת נפש בחנם, על לא דבר. מה לעשות?! זה הבחירה והנסיגה בדור הזה, שדבר רבנו ז"ל צריך להיות נעלם ונסתר, וכל פרח וכו', וכל מאן דהו וכו', שלא קרא ולא שנה ולא שמש תלמידי חכמים, בורים ועמי הארץ מתפרסמים בעולם, ואינם אלא מקלות פשוטים וכו', מה לעשות?! כף ברא הקדוש-ברוך-הוא את העולם — בשביל הבחירה והנסיגה מתפרסמים טאטרין, שקננים, צבועים ורמאים, שהם מאורי אש, ומעלימים את הצדיקים, שהם מאורי אור, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן 20); ועל-כן אל תשים לב לכל זה, רק חזק ואמץ ותשתק, והכל יתהפך לטוב. הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תקלה.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר כי תצא ה'תשל"ז.

שלום וברכה אל ידידי היקר ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, פי השמחה היא עקר הישועה. ובפרט בימי אלול הקדושים, צריכים להיות בשמחה עצומה מאד. ויש לנו, ברוך השם, במה להיות שמחים, שנבראנו מזרע ישראל, אשר זו השמחה הכי גדולה. ואם תתבונן בראי ההסטוריה, מה עבר על עם ישראל אלפים שנות גלותם, שסבלו מגויים אכזריים, רשעים ארורים. וברוך השם, אנו יהודים שומרי תורה ומצוות, הקדוש-ברוך-הוא בחר בנו, ואנו בחרנו בו. ואף אם אין לנו שום מצוה, רק מצוות האמונה, שהיא כבר כלולה מכל המצוות, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצוותיך אמונה". ולכן על כל אחד לשמח שנברא מזרע ישראל. וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן 20), שהשמחה הזו עולה על כל השמחות. כי בכל דבר הסמ"ך-מ"ם מנסה לשבור את האדם, אבל בזה לא יצליח. כי אם ישרה האדם

אֲשֶׁר ב' תִּקְלוּ בְּנַחֵל צג

בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה כָּל רָגַע וְרָגַע, שְׂתַהֲלֶה לְאֵל, אֵינּוּ אֶפְרִיקָנִי אוֹ תַאֲיִלְנָדִי, סִינִי אוֹ יַפְנֵי וְכוּ' וְכוּ', אֶלֶּא אֲשֶׁרֵי שְׁנַבְרָא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, אֲזִי לֹא יִשְׁבֵּר אֶף פְּעַם, וְשִׂמְחָתוֹ תִּהְיֶה מִתְמַדָּת וְלֹא תִדַּע גְּבוּל. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשִּׂמַּח תְּמִיד בְּשִׂמְחַת יְהוּדוּתוֹ, שָׂאזּוֹ יַעֲבֹר עַל כָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁלוֹ, וְיִמְחַל לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; כִּי עָקֵר מַחִילַת הָעוֹנוֹת תְּלוּי רַק כְּפִי מִדַּת הַשִּׂמְחָה שֶׁל הָאָדָם, כִּי "עַז וְחִדְנָה בְּמִקוּמוֹ", וְאֶצְלוֹ יִתְבַּרֵּךְ חֲשׂוֹב רַק שִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא שֶׁרֶשׁ הַקְּדוּשָׁה, רוּחַנִיּוֹת חַיִּית אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁנִכְלָל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי תִקְוָה הַשְּׂשׂוֹן וְהַשִּׂמְחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תִּקְלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסִדְרָה כִּי תֵצֵא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְרַחֲמִים וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וַיִּגְיַעוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֶחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ וְהַמְּלֵא מְרִירוֹת לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כָּעַל כָּל הוֹן שֶׁכִּתְבָתְךָ, שָׂאָף שֶׁלְפִי דַעְתָּךְ כְּבָר אַבְדָתְךָ שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, וְאֵין לָךְ שׂוֹם תִּקְוָה כָּל־ל — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, רַק מְסֻרָת אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵּךְ, כִּי אֵין לָךְ כְּלוּם רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! זֹהִי הַמְּדַרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה בְּעוֹלָם, לְזָכוּת שֶׁיָּבוֹא אֶל בְּטוֹל כְּזֶה, עַד שֶׁלֹּא יַחֲפֹץ וְלֹא יִקְנֶה אֶל שׂוֹם שְׂכָר, רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. מַה אִמַר לָךְ, בְּנֻדָּאֵי הַצָּעֵר מִתְגַּבֵּר וְכוֹאֵב הַלֵּב לְשִׁמְעַ וְלִקְרָא עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב צָרוֹת וּמְרִירוֹת כְּאֵלוֹ מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, עַד שֶׁנִּדְמָה שֶׁנִּבְּרָתְךָ וְכוּ', אֶף בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ אֲנִי מִתְנַחֵם, שְׁעַל-כָּל-פְּנִים אֶתָּה רֵץ וּבוֹרַח רַק אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵּךְ, מַה שְּׂרוּאִים שְׁעַל-פִּי-רַב כְּשֶׁעוֹבְרַת עַל הָאָדָם אֵיזוֹ מְרִירוֹת וְכוּ', לְבוֹ מִתְעַקֵּם בְּקִשְׁיוֹת וְכוּ', וְנִתְהַפֵּף לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָן, מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְנִכְנָס בְּסִפְקוֹת וּבְמְרִירוֹת, אֲשֶׁר זֶהוּ מֵר

מֵאֵד, מֵרַמְמוֹת מַמֶּשׁ וְכוּ', אֲבָל אֶצְלָךְ הוּא הַהַפּוּךְ, שְׂאֵתָה בּוֹרַח
בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵתָה בּוֹכָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כְּתִינוּק
קִטָּן. אַחִי, אַחִי! אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ וּמַבִּין וּמֵאֲמִין מַה שְּׁנַעֲשֶׂה מִהַבְּכִיּוֹת
וְהַצָּעֵר וְהַעֲגַמַת גִּפְשׁ שְׁלָךְ, הֵייתָ רוֹקֵד מֵרַב שְׂמִחָה. וּמוֹבָא בְּזֵהָר
הַקְּדוֹשׁ (פֶּרֶשֶׁת וַיְחִי רַכָּג): וְהֵינּוּ דְתַנְיִנֵן כָּל בַּר נֶשׁ דְּאֹשִׁיד דְּמַעֲיִן קָמָה
דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַף עַל גַּב דְּאֶתְגָּזֵר עֲלָהּ עֲנִשָּׂא יִתְקַרַע וְלֹא יִכִּיל
הֵהוּא עֲנִשָּׂא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ, מִנְלֵן מְלֵאָה, דְּהָא לֹאָה אֶתְגָּזֵר לְמַהְוִי
חוּלְקָא דְעֵשׂוֹ, וְהִיא בְּכַעוּתָהּ אֶקְדִּימַת לִיהּ לִיעֻקֵּב, וְלֹא אֶתְיַהֲיֵבַת
לִיהּ לְעֵשׂוֹ עֵינֵן שָׁם; וּבְזֵהָר הַקְּדוֹשׁ (פֶּרֶשֶׁת תְּרוּמָה קִסָּה). כְּתִיב (תְּהִלִּים
ק. ב): "עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה", דְּהָא אֶצְטְרִיךְ
דְּלֹא לְאַחֲזָאָה בָּהּ עֲצִיבוּ. וְאִי תִימָא אִי הָכִי הָאִי מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּצַעֲרָא
וּבְדוּחָקָא דְלֹא יִכִּיל לְמַחְדֵּי לְבָהּ, וּמַגּוּ דוּחָקִיה אִית לִיהּ לְמַתְבַּע
רַחֲמֵין קָמִי מְלָפָא עֲלָאָה, אִי הָכִי לֹא יִצְלִי צְלוּתָא כָּלֵל, וְלֹא יַעוּל
בְּעֲצִיבוּ כָּלֵל, דְּהָא לֹא יִכִּיל לְמַחְדֵּי לְבָהּ וְלֹאֲעֲלֵא קָמָה בְּחֻדְוָהּ, מֵאִי
תְּקוּנָא אִית לִיהּ לְהָאִי בַר נֶשׁ, אֲלֵא וְדֹאִי הָא תְּנִינֵן כָּל תְּרַעֲיִן נִנְעֵלוּ
וְאֶסְגִּירוּ, וְתְרַעֲיִן דְּדְמַעֲיִן לֹא אֶסְגִּירוּ וְלִית דְּמַעָּה אֲלֵא מַגּוּ צַעֲרָא
וְעֲצִיבוּ. וְכָל אֵינוֹן דְּמַמְנֵן עַל אֵינוֹן תְּרַעֲיִן כְּלָהּ מִתְבָּרִין גְּזִיזִין
וּמִנְעוּלִין וְעִילִין אֲנוֹן דְּמַעֲיִן וְהִיא צְלוּתָא עֲאֵלַת קָמִי מְלָפָא
קַדִּישָׁא. כְּדִין הֵהוּא אֲתֵר אִית לִיהּ דוּחָקָא מִהֵהוּא עֲצִיבוּ וְדוּחָקָא
דְּהֵהוּא בַר נֶשׁ, כְּמָה דְּאֵתְ אֲמַר (יִשְׁעִיָּה סג. ט): "בְּכָל צַרְתָּם לוֹ צָר";
תִּיאוּבְתִיָּה דְּהֵהוּא עֲלֵמָא עֲלָאָה לְגַבֵּי הָאִי אֲתֵר כְּדִכּוּרָא דְּתִיאוּבְתִיָּה
תְּדִיר לְגַבְּהָ דְּנוֹקְבָא כְּדִ מְלָפָא עֲאֵל לְגַבֵּי מְטְרוֹנִיתָא אֲשַׁכַּח לָהּ
בְּעֲצִיבוּ, כְּדִין כָּל מַה דְּאִיהִי בְּעֵאֵת בִּידְאָה אֶתְמַסֵּר, וְהֵהוּא בַר נֶשׁ
וְהִיא צְלוּתָא לֹא אֶהְדֵּר בְּרִיקְנֵיָא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֵיִיס עֲלָהּ,
וּכְפֹאָה חוּלְקָה דְּהֵהוּא בַר נֶשׁ דְּאֹשִׁיד דְּמַעֲיִן קָמִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּצְלוּתִיהּ וְכוּ', עֵינֵן שָׁם; הָרִי מְבֹאֵר הֵיטֵב הֵדֵק מְדַבְּרִי הַזֵּהָר, אִיךְ

(ט) וְזֵה מַה שְּׁלַמְדֵנוּ, כָּל בְּנֵי-אָדָם שְׂשׂוּפֵךְ דְּמַעוֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אַף-עַל-גַּב שְׁנַגְזֵר
עֲלָיו עֲנֵשׁ נִקְרַע! וְלֹא יְכוּל הַעֲנֵשׁ הֵהוּא לְשַׁלֵּט בּוֹ, מֵאִין? מְלֵאָה שְׁהָרִי עַל לֵאָה נִגְזֵר
שְׁתַּהֲיָה חֲלָקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, וְהִיא בְּבִקְשָׁתָהּ הַקְּדִימָה לוֹ לִיעֻקֵּב וְלֹא נִתְּנָהּ לוֹ לְעֵשׂוֹ.
(י) כְּתוּב: "עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בֹאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה", שְׂצִרִיךְ שְׁלֵא לְהִרְאוֹת בָּהּ עֲצִבוּת.

אֲשֶׁר ב' תקלו בַּנְחֵל צה

שְׁעַל-יְדֵי שְׁאָדָם הוּא בַּצַּעַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְנִתְמַרֵּר לְבוֹ בְּמַרְיָוֹת,
וּכְשֶׁבָא אֶז אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֵינּוּ יוֹצֵא מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שְׁעוֹזֵר לוֹ הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵּךְ, וּמִמְלֵא מְשָׁלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה, וְעוֹשֶׂה רְצוֹנּוֹ, כִּי הוּא כְּמוֹ בֵּן
הַמְּתַחַטָּא לְפָנֵי קוֹנּוֹ, וְהוּא עוֹזֵר לוֹ וּמִמְלֵא מְשָׁלוֹת לְבוֹ.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אֲנִי יוֹדֵעַ וּמְבִין צַעֲרְךָ הַקָּשָׁה וְהִמָּר שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ וְכו', אִךְ מִדּוּעַ תִּשְׁפַּח מִי שְׁעוֹזֵר לְךָ כְּכֹר עַד עַכְשָׁיו? הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵּךְ. וְעֲשֵׂה עִמָּךְ נְסִים וְנִפְלְאוֹת אֲשֶׁר לֹא שַׁעֲרַת מִיָּמֶיךָ, כַּאֲשֶׁר
אִתָּה לְבַד יוֹדֵעַ זֹאת בְּעֵצְמְךָ וְכו', עַל-כֵּן הִיְעַלָּה עַל דַּעְתְּךָ, שְׂדִיקָא
עַכְשָׁיו יַעֲזֹב אוֹתְךָ וְכו'! ?

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אַל תְּנִיחַ מִחֲשָׁבָה כְּזוֹ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי בְּיָדַי לֹא
יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. הַעֲקָר שְׁמַר עֵצְמְךָ מְאֹד מְאֹד מְעַצְבוֹת
וּמְרָה שְׁחוּרָה הַמְכַלָּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וּבְיָדַי בְּזָכוֹת רַבָּנוּ וְ"ל
תְּרָאָה יְשׁוּעוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר יִמְלֵא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ כָּל מְשָׁלוֹת לְבָרְךָ
לְטוֹבָה, וְתִזְכֶּה לְהַפְנִס בְּשָׁלוֹם וּלְצִאת בְּשָׁלוֹם, וְתִפְעַל כָּל מַה שְׂאִתָּה
צָרֶיךָ, רַק בְּרַח לְךָ מֵאַחֲרִים לְגַמְרִי, וְאֵז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְאִם תֹּאמַר אִם כֵּן, מִי שֶׁהוּא בַּצַּעַר וּבְדַחַק, שְׁלֹא יָכוֹל לְבוֹ לְשַׁמַּח, וּמִתּוֹךְ דְּחִקוֹ יֵשׁ
לוֹ לְתַבַּע רַחֲמִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, אִם כֵּן לֹא יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה כָּלֵל, וְלֹא יִכְנָס בְּעַצְבוֹת
כָּלֵל, שֶׁהֵרִי לֹא יָכוֹל לְשַׁמַּח לְבוֹ וּלְהַכְנִס לְפָנָיו בְּשַׁמְחָה, אֵיזָה תְּקוּן יֵשׁ לְאָדָם הַזֶּה?
אֵלֹא וְדַאי, הֵרִי לְמַדְנּוֹ, כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ וְנִסְגְּרוּ, וְשַׁעֲרֵי דְמַעוֹת לֹא נִסְגְּרִים, וְאֵין
דְּמַעָּה אֵלֹא מִתּוֹךְ צַעַר וְעַצְבוֹן, וְכָל אֵלוֹ הַמְּמַנִּים עַל אֵלוֹ הַשְּׁעָרִים, כָּלֵם מְשַׁבְּרִים
דְּלִתוֹת וּמְנַעוּלִים, וְנִכְנָסוֹת אֵלוֹ הַדְּמַעוֹת וְהַתְּפִלָּה הִיא נִכְנָסֶת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. אֲזִי
אוֹתוֹ מְקוּם יֵשׁ לוֹ דַּחַק מִהַעֲצָבוֹן וְדַחַק הֵהוּא שֶׁל אוֹתוֹ בֶּן-אָדָם, כְּמוֹ שְׂנֵאָמֵר: "כִּכְל
צָרְתָם לוֹ צָר", הַתְּשׁוּקָה שֶׁל הַעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן הֵהוּא לְגַבֵּי הַמְּקוֹם הַזֶּה, כְּמוֹ זָכַר
שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ תָּמִיד לְגַבֵּי הַנְּקִבָּה, כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ נִכְנָס אֶל הַמְּטְרוֹנִיָּת, הוּא מוֹצֵא אוֹתָהּ שְׂרוּיָה
בְּעַצְבוֹת, אֶז כָּל מַה שֶׁהִיא רוֹצֶה נִמְסָר בְּיָדָהּ, וְאוֹתוֹ בֶּן-אָדָם וְתִפְלָתוֹ הֵהִיא לֹא חוֹזֶרֶת
רִיקָם, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא חָס עָלָיו; אֲשֶׁרִי חָלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שְׂשׁוּפָךְ דְּמַעוֹת לְפָנֵי
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתִפְלָתוֹ.

צו אשר ב' תקלו בנחל
ב' תקלו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר פי תצא ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי
היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... נרו זאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ושמתתי מאד, שזה כמה שלא
שמעתי ממך, וברוך השם, אשר עד כה עזרני השם יתברך לשמע
הטוב ממך, ואיך שאתה מחזק עצמך.

חמדת לבבי! בן ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו
אשר בנחל שם גורלנו, חבלים נפלו לנו בנעימים. מה אמר לך,
על-כל-פנים מעכשו תראה להפך את כל היגון ואנחה לשמחה
עצומה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות אף שמח תמיד,
אשר זה היה רצונו של רבנו ו"ל, שנהיה תמיד בשמחה. ופעם אחת
אמר לאנשי שלומנו היקרים: אם הייתם בשמחה, היתה טובה
גדולה לעולם. ועל-כן ראה, בני, להיות אף ורק בשמחה תמיד, ונא
לעין בספר "מקור השמחה", הבנוי ומיסד על-פי ספרי רבנו ו"ל,
איך להפך את היגון והאנחה לשמחה, עין שם.

הדורש שלומך...

ר' אהרן קובליטשער היה רגיל לומר: אז עם איז מיר גאר
ביטער בארג איך זיך אויס א שמחה איך גלויב דאס עם וועט מיר
אמהל גוט זיין בארג איך זיך אויס א שמחה², ודברי פי חכם חן.

מי שמסבב עם חובות, עקר העצה רק לבקש תמיד ממנו
יתברך ברחמים רבים, שלא יהיה בעל חוב ויוציאו מחובותיו. ועקר
התפלה היה על רוחניות; כי בודאי אם לא היה חוטא, לא היה

כ) כשכבר מאד מר לי, אני מלה לעצמי שמחה, שהרי אני מאמין שיהיה לי פעם טוב,
אזי הריני מלה לעצמי שמחה.

אָשֶׁר ב' תקלח בַּנְחָל צו

בעל חוב כָּלֵל, רק הֵיּוֹת שְׁחָטָא וְרוֹצִים לְהַזְכִּירוּ, עַל-כֵּן נִפְּל אֶל תוֹף חוֹבוֹת, וְכוֹנְנָתוֹ יִתְבַּרֵךְ הִיא — שְׂיִבְקָשָׁהּוּ הַרְבֵּה לְהַנְצִיל מִחוֹבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאֵמֶת יִנְצַל מִחוֹבוֹת. וַיֵּשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר מִפִּילִים אֶת עַצְמָם בְּכוֹנֵנָה אֶל תוֹף חוֹבוֹת, שְׁלוֹיִם וְנוֹתְנִים צְדָקָה, כְּדֵי שְׁעַל-יְדֵי הַחוֹבוֹת יִהְיֶה נִשְׁבֵּר לָבָם (כִּי עַל-פִּי-רַב בַּעַל חוֹב הוּא שְׂבוּר וּמִשְׁבֵּר מְאֹד), וְעַל-כֵּן יֵשׁ לָהֶם כְּבוֹד עַל מַה לְבַקֵּשׁ — שְׂיִזְכוּ לְהַשִּׁיב אֶת הַחוֹבוֹת שֶׁהֵם חַיִּבִים.

ב' תקלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תְּבוֹא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצִחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת. וּבִפְרָט שְׁסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ — הַפֶּה בָּהֶם דְּכֵלָא בָּהֶם, עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת וְהַתְעוּרוֹת וְכוּ'. וְרֵאווִי לָךְ לְחֹזֵר כָּל-כֶּף עַל ה"לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, עַד שְׂיִבְלָעוּ הַתּוֹרוֹת בְּדַמְךָ, וּכְשִׁיקִיצוּ אוֹתְךָ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתְךָ אֵיזָה עֲנִין ב"לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, תּוֹכַל לַעֲנוֹת תַּכְּף-וּמְדֵד עַל אֶתֶר בְּאִיזוֹ תוֹרָה הוּא, כָּל-כֶּף צְרִיכִים לְחֹזֵר עַל ה"לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (עֵין תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָנִים: שְׂמו, שְׂמַט), שְׂיִכּוּלִים לְהַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי סֵפֶר זֶה בַּעַל תְּשׁוּבָה גְדוֹל וּבַעַל מַח נִפְּלָא, כִּי הוּא פּוֹתַח גִּידֵי קִשְׁיוֹת לְבָבוֹ. וְאָמַר, שֶׁהַסֵּפֶר שְׁלוֹ הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה, עַל-כֵּן חֹזֵר חֹזֵר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד אֶת ה"לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְאָז טוֹב לָךְ לְנִצְחַת. וְסֵפֶר ר' אֶלְטֶעֶר בְּנִצְיוֹן ז"ל (עַל יְדוֹ נִתְקַרַּב הָרַב הַחֲסִיד הַמְּפֻלָּג וּמְפָרְסֵם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ ר' שְׂמוּאֵל הוֹרְבִיץ ז"ל), אֵיךְ שָׂבָא בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהַתְּבוֹדֵד שֶׁם הַרְבֵּה מְאֹד, וְאַחֲרֵי-כֵן בְּלִילָה כְּשֶׁלָּן שֶׁם בְּעִיר אוּמָן, חֵלֶם לוֹ, שְׂרוּאָה אֲבִירָךְ אֶחָד (רַבְּנוּ ז"ל), שְׂבָא אֵלָיו, וְאוֹחֲזוֹ אוֹתוֹ

צח אֲשֶׁר ב' תקלה בַּנְחָל

סביב כתפו, ואומר לו בזו הלשון: יונגערמאן! ווילסט זיין מקרב צו מיר? לערן א סאך 'לקוטי-מוהר"ן' וכשהקיץ, קבל על עצמו לחזור הרבה ב"לקוטי-מוהר"ן", ואחר-כך ספר חלומו לרב החסיד מגדולי אנשי שלומנו ר' ישראל קארדוונער ז"ל, והוא נתעורר כל-כך מהחלום, עד שהלך ועזר להדפיס אז את ה"לקוטי-מוהר"ן" (הדפסה שישית תר"ע), כי לא היה אז בנמצא בעולם ספרי "לקוטי-מוהר"ן". ומה אמר לה, ידידי היקר, יש ברוך השם, עד היום בין אנשי שלומנו היקרים אנשים הבקיאים בכל ה"לקוטי-מוהר"ן" בעל-פה ממש, על-כל-פנים השקליא וטריא שבהם (מלבד מה שמשפטים על הרב החסיד ר' אברהם שטערינהארץ, נכד מוהרנ"ת ז"ל, שידע את כל ה"לקוטי-מוהר"ן" בעל-פה עם הלשון). וצריך שתדע שה"לקוטי-מוהר"ן" הוא למוד עמק עמק מי ימצאנו, ויכולים לפלפל את עצמו בו בפלפולים נפלאים, כי העמקות שבו יורדת עד אין סוף ועולה עד אין תכלית, ומחדדת מאוד מאד את המח.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המחיה ומקיים אותנו בקלות כזו וכו', וכבר ידוע לה מאמר מוהרנ"ת ז"ל: בגוף שיהיה "לקוטי-מוהר"ן", לא יגשו אליו התולעים בקבר. על-כן, ידידי היקר, חזר חזר הרבה מאד על ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא, עד שתהיה שגור בו בעל-פה ממש. וכן תראה להפיץ את הספר הזה מאד בכל שכבות העם. ותהלה לאל, עזרני השם יתברך להדפיס כבר פעמים את ה"לקוטי-מוהר"ן"; פעם ראשונה (דפוס הארבע עשר תשכ"ח) ופעם שנייה (דפוס העשרים ושלש תשל"ח), ותהלה לאל, הדפוסים שביניהם שונדפסו על-ידי האברך אריה ואחיו אהרן, יש לי גם-כן חלק גדול בזה, כי תהלה לאל, דברתי עמהם הרבה מאד ימים ושבעות וחדשים וכו', ועוררתי אותם הרבה בדעת רבנו ז"ל, ובפרט על נקדת ההדפסה שבווערת בי מאז שזכיתי להתקרב ולהתודע מרבנו

(ל אברך! אם אתה רוצה להיות מקרב אלי, תלמד הרבה את ה'לקוטי-מוהר"ן'.

אֲשֶׁר ב' תְּקֵלֵט בְּנַחֲל צֵט

ז"ל עד עכשיו. ומי יתן, ידידי היקר, שגם אתה תזכה להדפיס את ה"לקוטי-מוהר"ן" ולהפיצו בעולם, כי היא זכות גדולה לנשמה. ורבנו ז"ל השתוקק מאד מאד שיִדפס ספרו הקדוש ויחזור ויִדפס וכו'. וצריך שתדע, אשר אין שום ברכה שיכולה למנע אותך מזה, ואין בזה שום השגת גבול כלל, אדרבה יגדיל תורה ויאדיר. אל תפחד משום ברכה שבעולם. ספרי רבנו ז"ל לא נתן להרויח בהם כסף ולעשות עמָהם משא ומתן וכו', ספרי רבנו ז"ל הם מתנה לכלל ישראל, וצריכים לזכות אותם עם ספרי רבנו ז"ל, ועל-כן תבוא ברכה על כל מי שזוכה להדפיסם ולהפיצם בזול גדול, למען שיהיו ביד כל אחד מישראל. ולמען השם ולטובתך הנצחית ברח לך מפל מיני סכסוכים ובלבולים. אתה, ידידי היקר, עשה את שלך, וברח לך רק אליו יתברך, ואז תצליח בדרךך.

הדורש שלומך...

יש תחת ידי חבור נפלא "שפת הנחל", והוא פרוש על-פי פשוטות על כל ה"לקוטי-מוהר"ן" ממש, אין תורה ומאמר שלא יהיו עליו אילו חדושי תורה, והוא ספר נפלא הפלא ופלא, תהלה לאל, יזכני השם יתברך להדפיסו ולהפיצו בישראל. גם יש ברכוני להדפיס את ה"לקוטי-תפלות", לסדר את התפלות על-פי סדר התורות שב"לקוטי-מוהר"ן", ובדעתי להדפיס ולכרוך את השלשה ספרים ביחד: "לקוטי-מוהר"ן", "שפת הנחל", "לקוטי-תפלות" באפן שיהיה ביד כל אחד.

ב' תְּקֵלֵט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבוא ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו ויִרדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. חֲמֵדַת לְכַבִּי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַחֲזֵ עֲצֻמָּךְ בְּרַבְּנוּ ז"ל, כִּי כָּפִי שְׂאֲנִי רוֹאֶה, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוֹדֵף אַחֲרָיִךְ לְלַכְדֹּךְ בְּמִצּוֹדָתוֹ, כִּי מִכְּשִׁיל אוֹתָךְ בְּכָל פֶּעַם בְּהִרְהוּרִים רָעִים וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת דְּבֻרִים אֲסוּרִים וְכוּ'. וְאַתְּמוֹל בְּסֻעָה שְׁלִישִׁית דְּבַרְנוּ הִרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה "כִּי תֵצֵא" בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פּב, וַתְּהַלֵּךְ לְאֵל, הָיָו דְּבֻרִים טוֹבִים מְאֹד, אֲשֶׁר הִחִיו אֶת כָּל הַשּׂוֹמְעִים. וְתִמְצִית הַדְּבֹר הַזֶּה, כִּי "קָדָם" הוּא בְּחִינַת כְּסֻדָּר, "אֲחֹר" הוּא בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדָּר, כְּשֶׁאָדָם מִרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל מַה שְׁלִפְנָיו, הֵינּוּ עַל הָעֵתִיד "מֵעַכְשָׁיו", אֲזַי יִלֶּךְ לוֹ תְּמִיד כְּסֻדָּר, מֵאַחַר שְׂאִין לוֹ עֵבֶר כָּלֵל, מַה שְׂאִין בֵּן כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל תְּמִיד "לְאַחֹר" אוֹ מַה שֶּׁעָשָׂה וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּקִרְבּוֹ לְגַמְרֵי, וְהוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֵא כְּסֻדָּר, הָעֵקֶר רַק לְהִסְתַּכֵּל לְפָנָיו תְּמִיד וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל לְאַחֲרָיו כָּלֵל, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח), שְׁטוֹב מְאֹד לְהִרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ בְּמֵדַת הַשְּׂכָחָה וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְצִרִיף הָאָדָם לְקֶשֶׁר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ רַק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִקְיָם אֲצִלוֹ חֲש"ב מ"ה, שֶׁתְּמִיד יִחְשַׁב מ"ה אֲנִי וּמ"ה חֵי וּמַה כְּחֵי; הֵינּוּ שִׁיבְטֵל עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְתְּמִיד יִחְשַׁב שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלֻעָדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהִפְלִי לְכָל עֵצָם עֲצֻמִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִמֶּשֶׁ, וְיִרְאֶה בְּעֵינָיו שְׁכָלוֹ אֶת הָאֱלֻקוֹת הַמְּחִיָּה וְהַמְּהַנֶּה אֶת דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, שְׁפָל זֶה הוּא בְּחִינַת אֲד"ם מִחְשַׁב"ה. וְכֵן יִקְשֵׁר הַדְּבֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת חו"ה אֶל הַמְּחַשְׁבָּה הַזֹּאת; הֵינּוּ שְׁלֵא יִהְיוּ פִּיּוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ מְחֻלְקִים זֶה מִזֶּה, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַגְּלוּת הָעוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִפְּקִיר אֶת פִּיּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטֵּל מִחוּ לְגַמְרֵי, כִּי נִלְחָצִים לוֹ הַמַּחֲזִין וְכֹא לִידֵי נְפִילָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט, אוֹת ז'); עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, שְׁמַר אֶת פִּתְחֵי פִּיךָ מְאֹד, וְתְּמִיד יִהְיוּ מְקַשְּׁרִים אֲצִלְךָ פִּיךָ וּמַחְשַׁבְתְּךָ, שְׁזֶה בְּחִינַת הַיְחוּד בֵּין אֲד"ם מִחְשַׁב"ה לְחו"ה מְלִכוּת, שֶׁהוּא הַדְּבֹר, וְאֲזַי יִהְיֶה לְךָ תְּמִיד יָשׁוּב הַדְּעַת. וּבְכָלֵל — טוֹב מְאֹד מְאֹד לְהִרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ וּמִרַבְּנוּ ז"ל וְלֹא מִדְּבֻרִים אַחֲרִים, אֲשֶׁר אֵין יוֹצֵא מִזֶּה שׁוֹם תּוֹעֵלֶת — לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוֹת. וַתְּהַלֵּךְ לְאֵל, הָיָו עוֹד הִרְבֵּה דְּבֻרִים, וּמַחֲמַת טְרֹדוֹתֵי

הַרְבּוֹת, הַהִכָּרַח לִי לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ, וְעוֹד תְּזוּן לְמוֹעֵד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

יְדִיעָה וּבְחִירָה הֵם סוֹד הַשְּׁגָחָה וְטַבַּע. כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי תְּבַרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ תְּבַרְךָ, שְׁנֹת־לִבֶּשׂ עֲצָמוּ בְּלִבוֹשִׁים הָאֵלוּ אֲשֶׁר לְמִרְאָה עֵינֵינוּ, שֶׁהֵם: דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ תְּבַרְךָ (חֵלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; (וְרוּשְׁלָמִי שְׁבִיעִית ט, א): וְאִפְלוּ צִפְרָא קְלִילָא מִבְּלַעֲדֵי שְׁמַיָא לֹא מִתְצַדָּא, וְכָל שְׂכָן בֵּר אֵינִישׁ; אִךְ צְמָצָם אֶת עֲצָמוּ בְּדַרְךָ הַטַּבַּע, כְּדִי שְׁנוֹזְכָה לְהַשִּׁיגוֹ בְּאֵמֶת, וְגַם הַטַּבַּע הוּא הַשְּׁגָחָה, וְ"הוֹי" הוּא אֱלֻקִּי"ם, וְזֶה הַכֵּל בְּכָלֵל יְדִיעָה, שִׁיּוּדַע מְאֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ תְּבַרְךָ, אִךְ גַּם הַכְּנִיס בְּאָדָם הַבְּחִירָה שְׁמֵלְבָשֶׁת בְּטַבַּע. וְעַקֵּר הַבְּחִירָה הוּא לְהַשְׁלִיף דַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וּלְהֵאֱמִין בּוֹ תְּבַרְךָ בְּהַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרִטִית, אוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, יִמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ אַחַר שְׁטוֹת דַּעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַפְּגוּמָה, אִם זוֹכָה לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְיוּדַע שְׁאֵינוֹ יוּדַע כָּלֵל, וּמְכַנִּיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׁאֵין בְּלַעֲדֵי תְּבַרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל אֱלֻקוֹתוֹ תְּבַרְךָ, אִזּוֹכָה לְכָלֵל הַבְּחִירָה בְּתוֹךְ הַיְדִיעָה, הַטַּבַּע בְּתוֹךְ הַהַשְּׁגָחָה, וְנִתְעַלָּה לְגִדְר מִלְאֵךְ וְחֵי לְעוֹלָם; כִּי אֵין חֲלוּק אֲצֵלוֹ בֵּין חַיִּים לְמִיתָה, כִּי הוּא תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ תְּבַרְךָ. וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁהוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַפְּגוּמָה, עַל-יְדֵי-זֶה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, מִפְּרִיד בֵּין הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה, בֵּין הַטַּבַּע וְהַשְּׁגָחָה, אִזּוֹ יוֹרֵד מִמַּעְלָתוֹ, וְנִכְרַת מִשְׁרָשׁוֹ וְמֵת (עֵין בְּלֻקוֹטִי"מ וְהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן סב); וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ (עֵין בְּרִכּוֹת יח): 'צַדִּיקִים בְּמִיתָתָן נִקְרָאִים חַיִּים, וְרָשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מֵתִים'; הַצַּדִּיקִים זְכוּ לְהִתְדַבֵּק בּוֹ תְּבַרְךָ כֹּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וְכִלְלוּ אֶת הַטַּבַּע בְּהַשְּׁגָחָה, וְעַל-כֵּן הֵם חַיִּים לְעוֹלָם, כִּי נִכְלְלוּ בּוֹ תְּבַרְךָ לְגַמְרִי, מֵה שְׁאֵין כֵּן הַרְשָׁעִים, שְׁמִפְרִידִים בֵּין טַבַּע לְהַשְּׁגָחָה, אִזּוֹ אִפְלוּ בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מֵתִים, בְּעוֹלָם הַפְּרוּד לְגַמְרִי.

ב' תקמ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תבוא ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה ...
נרו יאיר.

אודות שאלתך וכו'; עליך לדעת, כי להגיע לרבנו ז"ל לאומן בראש השנה — אין דבר גדול מזה; על האדם לזכר היטב, שבעולם הזה הוא נמצא בסכנה גדולה מאד, כל אחד ואחד מאתנו יוצא בכל בקר מפתח הבית, ואיננו יודע אם ישוב בשלום, ונכנס לרכבו ונוסע לאיזה מקום, איננו יודע מה יקרה עמו וכו' וכו', מה שקורה היום עם בני-אדם אף אחד אינו בטוח בחייו, השם ישמר. והנה יש צדיק קדוש כמו רבנו ז"ל, שגלה ופרסם לכלם, שמי שמאמין לדבריו יבוא אצלו לראש השנה. וצריכים לזכור, שרבנו ז"ל הוא מתנה לכל ישראל, איננו שיך רק לאיזה פלג, לאיזו חסידות, לאיזו קבוצת אנשים, כי את רבנו ז"ל שלחו הקדוש-ברוך-הוא מתנה לכל עם ישראל ולכל העולם, וכו' אמר (חיי-מוהר"ן, סימן רנא): אני יכול להחזיר לא רק אתכם בתשובה, ולא רק את עם ישראל בתשובה, אלא אפלו את הגויים אני יכול להחזיר קרוב אל הקדוש-ברוך-הוא; כי רבנו ז"ל מגלה לנו גלוי אלקות, שכל אחד ואחד מאתנו מתחיל להרגיש — "רק רגע, למה לי להיות בעצבות וביאוש, גם אני יכול לשוב בתשובה". לזאת הכריז רבנו ז"ל, ואמר לכל תלמידיו: מי שרק מאמין בי, מי שרק מאמין בדברי, שיעשה כרוז שיבאו אלי לראש השנה לאומן. אומן היא עירה באוקראינה, ששם מקום גניזתו של רבנו ז"ל, על-פן מי שבא לקברו הקדוש ומתפלל שם להקדוש-ברוך-הוא, איננו בא לקבוצת אנשים פלונית או אלמונית, אלא בא רק אל הצדיק להתפלל בקברו, אזי יהיה בטוח שיהיה לו עורך-דין טוב בשמים, שידאג בעבורו לשנה טובה ומתקה. אבל השטן עושה את שלו, הוא מעלים ומכסה ומסתיר את רבנו ז"ל לגמרי מהעולם, עד כדי כך, שתמיד מדביק כל מיני משגעים ומטרפים שקוראים עצמם על שם רבנו ז"ל, ולמעשה, הם

אֲשֶׁר ב' תִּקְמ בְּנִחַל קג

מֵאֵד רְחוּקִים מֵרַבְּנוּ ו"ל, וְאֵין לָהֶם שׁוּם שְׂיָכוּת לְרַבְּנוּ ו"ל, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי שְׂטִיּוֹת וּבְזִיווּנוֹת, וְגוֹרְמִים שֵׁם רַע עַל רַבְּנוּ ו"ל, עַד שֶׁהֲרֵבָה מִתְרַחֲקִים וְאֵינָם רוֹצִים לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁכָּל זֶה עֲצַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הִרְשָׁע לְהִרְחִיק אֶת הָעוֹלָם מִן הָאֱמֶת הַצְּרוּפָה. לְכֵן קוֹרֶה שְׁלִפְעָמִים גַּם הַהוֹרִים וְקָרוֹבֵי הַמְּשֻׁפָּחָה מִתְנַגְּדִים, אוֹ שֶׁהָאִשָּׁה מִתְנַגְּדַת לְבַעֲלָהּ, וְאוֹמְרַת לוֹ: אֵינִי רוֹצֶה שֶׁתִּתְחַבֵּר לְמִשְׁגָּעִים וְכוּ' וְכוּ'. וּבְאֵמֶת אֶפְשֶׁר לְהִבִּין אֶת הַתְּנַגְּדוּתָם, כִּי אֵף אֶחָד אֵינוֹ רוֹצֶה שְׁקָרוּבוֹ יִתְחַבְּרוּ לְמִשְׁגָּעִים; אֲבָל בְּאֵמֶת לְאֵמֶתָה הַכֹּל עֲצַת הַיִּצָּר, כִּי כֵן כָּתוּב בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂיּוֹת (מַעֲשֵׂה ז', מִהֲזָכוּב וְעִכְבִּישׁ), שֶׁרַבְּנוּ ו"ל סִפֵּר, שֶׁלִּפְנֵי שְׂיִרְדָּה נִשְׁמַתוּ לְזֶה הָעוֹלָם, הַשֵּׁטֶן אָמַר, אִם הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת יוֹרְדַת, אֵין לוֹ כָּבֵד מִזֶּה לַעֲשׂוֹת כָּאֵן, וְלֹא הַסֵּפִים שֶׁתֵּרַד, כִּי הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת תִּחְזֵר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה. [וְכִמּוֹ שְׂרוּאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחֲזָר בְּתִשׁוּבָה, נִמְשָׁךְ אֶל רַבְּנוּ ו"ל כְּמַגְנֵט], וְאָמְרוּ לוֹ: לֹא! לֹא! הַנְּשֻׁמָּה מְכַרְחָה לְרַדַּת, וְאִתָּה תִּמְצָא לָךְ עֲצָה. וְהִלָּךְ הַשֵּׁטֶן, וְעָבַר זְמַן, עַד שֶׁחֲזָר עִם אֵיזָה זְקֵן וְצַחֲקוֹ וְצַחֲקוֹ, וְעָשׂוּ צַחֲוִק, וְאָז אָמַר: הַנְּשֻׁמָּה יְכוֹלָה כָּבֵד לְרַדַּת, כִּי מְצָאֵתִי לִי עֲצָה. וְהַזְקֵן הַזֶּה הוּא הוּא שְׁלִיחַ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי צַחֲוִק וְשְׂטִיּוֹת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל, כָּל מִינֵי לַעֲג וְגַמְגוּמִים, אֲשֶׁר אֵין לְזֶה שׁוּם שְׂיָכוּת לְרַבְּנוּ ו"ל. עַל-כֵּן אֵין זֶה פֶּלֶא שֶׁהַמְּשֻׁפָּחָה מִתְנַגְּדַת לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, אֲבָל צְרִיכִים לְזַכֵּר אַחַת וְלִתְמִיד, שֶׁעֲנִין רַבְּנוּ ו"ל זֶהוּ רַק גְּלוּי אֱלֻקוֹת — לְקַרֵּב בְּנֵי-אָדָם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם רוֹאִים מִשְׁגָּעִים וּמְטָרְפִים, צְרִיכִים לִידַע שֶׁאֵין לָהֶם שְׂיָכוּת לְרַבְּנוּ ו"ל, אֲלֵא הֵם שְׁלִיחֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְהִרְחִיק מֵרַבְּנוּ ו"ל. וְלְכֵן מִי שֶׁמְרַחֵם עַל עַצְמוֹ יִסַּע בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן, וְרַבְּנוּ ו"ל אוֹמֵר (סִפֵּר הַמְּדוּת, אוֹת אֱמֶת, סִימָן ב'): מִתֵּר לְשָׁנוֹת מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם; אֲסוּר לַעֲשׂוֹת מַחְלָקַת עִם הוֹרִים, אֲבָל הֵם אֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶה אוּמָן, מַה זֶה רַבְּנוּ ו"ל, אֲזִי מִתֵּר לְשָׁנוֹת מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם, וַיֹּאמֶר: אֲנִי נוֹסֵעַ לְמִרוֹן, וּבֵינֵן כֶּף נוֹסֵעַ לְאוּמָן; אוֹ רֹאשׁ יְשִׁיבָה מְשֻׁגֵּיחַ, אֵינָם יוֹדְעִים גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ו"ל, וְגְדֻלַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ, וְעַל-כֵּן מוֹנְעִים מִהַתְּלַמֵּיד לְנוֹסֵעַ לְאוּמָן, אֲבָל אִם הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁעַל-יְדֵי שִׁסַּע לְרַבְּנוּ ו"ל, אֲזִי יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּשְׁתַּנֶּה לְגַמְרֵי כָּל הַשָּׁנָה, יִלְמַד טוֹב יוֹתֵר,

יהיה בעל מדות יותר וכו' וכו', בנדאי היו מסייעים לו לנסע, אף הם מכירים רק את כל מיני המטרפים הנקראים על שם רבנו ז"ל, ועל-כן מתנגדים לזה. כמו-כן לגבי ההורים, אם היו יודעים שדיקא על-ידי שיסע לרבנו ז"ל יכבדם אחר-כך יותר, וישתנה לטובה, גם הם יסעו עם כל משפחתם, אבל בעוונותינו הרבים, מעשה סמ"ך-מ"ם הצליח, ומביא כל מיני מטרפים להסתיר דבר רבנו ז"ל. לזאת מתר לשנות בדבר השלום ולומר אני נוסע לירושלים, ובין כך נוסע לאומן. אבל סתם שקר — אסור בשום פנים ואפן. אשרי האדם הזוכה לעבר על הכל ונוסע לאומן לראש השנה, ומקבל את התקונים של רבנו ז"ל, ותהיה לו שנה טובה ומתקה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תקמא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון, לסדר כי תבוא לאומן ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ידידי היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

הנני לבשר לך בשורה טובה, שיש מציאות שאזכה להיות בראש השנה הזה באומן בציון רבנו ז"ל, כמו שארשם לך כאן הפרטים ביחד עם מנין מאנשי שלומנו.

ומחמת שעדין איני יודע איך יפל דבר, על-כן ארשם לך רק מה שעבר עלי עד עכשו בענין זה. הנה מכמה טעמים כמוסים היה ברצוני לנסע עכשו קדם ראש השנה לציון רבנו ז"ל, והכנסתי בקשה שקורין ויזה, ועברו כמה שבועות, והבטיחו שיתנו לי, ובין כך קבלו כמה מאנשי שלומנו על שבוע זה, ולי אמרו ביום ששי — ערב-שבת-קדש כי תצא, שלא אוכל לקבל, וגדל צערי ועגמת נפשי, תוכל להבין בעצמך. ובליל ששי שקדם לזה, אמרתי חצות במרירות רבה עד מאד, כמעט שפרחה נשמת. ואחד מאנשי שלומנו בקש בעדי רחמים, ובליל-שבת-קדש בסעדה ראשונה, נפל

אֲשֶׁר ב' תקמא בנחל קה

לי במחשבה שלא להתיאש, ואראה תכף-ומיד ביום שני נצבים
 בשבוע הבא, לנסע לעיר וינה, ומשם להשתדל לקבל וינה, כי שם
 מקבלים בָּעֵתִים הָלָלוּ בְּנֵגַל וינה. וביום שבת-קדש בסעדה שניה
 נפל לי ברעיוני מחשבה אחרת, למה לי להטריח את עצמי עד וינה,
 מאחר שלא קבלתי דרך כאן בניו-יורק, ואיך אקבל דרך וינה, הלא
 דרך ניו-יורק נתנו להרבה אנשים ולי לא נתנו?! מסתמא אין
 ברצונו יתברך שאסע, ועל-כן למה לי לילך נגד ההשגחה, חס
 ושלום. ועל-כן נסכם בדעתי לנסע רק לארץ ישראל לראש השנה,
 ולהיות בקבוץ הקדוש שלנו בירושלים, ובסעדת מלוה-מלכה
 הצעתי את רעיוני לפני אחד מאנשי שלומנו, והוא החל לחזקני,
 אדרבה! להפך, אם לא קבלתם דרך ניו-יורק, מסתמא רוצה רבנו
 ז"ל לזכות אתכם בנסיעה יותר יפה. והרבה לדבר עמי, וחזקני מאד
 (ואז ראיתי מהי נקדת החבר, ואיך שהוא עקר גדול בדעת רבנו
 ז"ל). ועל-כן נתחזקתי בדעתי עוד פעם, יהיה איך שיהיה אסע דרך
 עיר וינה בדרך לארץ ישראל, ואראה מה אוכל לעשות. ובתוך כך
 נסכם בדעתי לטלפן לארץ ישראל אל אחד מאנשי שלומנו שהוא
 כבר נסע בשנה זו כמה פעמים אל ציון רבנו ז"ל דרך עיר וינה,
 והוא יודע את כל פרטי מקומות הפניסה לעיר אומן, ורציתי
 להתנדע ממנו הפרטים. והבקר טלפנתי אליו, ותכף-ומיד הצייע לי,
 שהיות שהוא ארגן נסיעה לראש השנה, ונרשמו אצלו ט"ז אנשים,
 ולבסוף נשאר רק עם ששה, על-כן הוא שמח לקבל אותי. ואז
 הצעתי לפניו עוד כמה אנשים מכאן שיסעו עמו, ונגמר, שאטלפן
 אליו מחר אחר הצהריים, ויגיד לי עוד פרטי הנסיעה. על-כן אני
 עומד עכשו ומחכה בכליון עינים לישועת השם, שיעזרני השם
 יתברך לשמע ולהשמיע לך בשורות טובות, ומכל שכן שאזכה
 להוציא מהכח אל הפעל להיות בראש השנה הזו שנת 'תשל"ח'
 בציון רבנו ז"ל, ולפעל שם מה שצריכים לפעל וכו'. כל זה פתבתי
 לך שלא תהיה לך תרעמת עלי, חס ושלום, שלא לקחתי אותך, כי
 הכל נתנהו ברגע האחרון.

הדורש שלומך...

ב' תקמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תִבּוֹא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף לְבָבְךָ מִכָּל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

וְהִנֵּה בּוֹדְאֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, וְרֵאוּי לָךְ לְהִתְמַיֵּד בָּהֶם, כִּי
הָעֵקֶר הוּא שְׂקִידָה גְּדוּלָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר הֵם מְלֵאִים כָּל
טוֹב, וּמִי שֶׁמִּתְמַיֵּד בָּהֶם טוֹעֵם טַעַם גִּין-עֵדֶן מִמֶּשׁ. וְלִכֵּן רָאָה
לְהִתְמַיֵּד בָּהֶם מְאֹד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
קצב), אֲשֶׁר פָּנִיו, שִׁכְלוֹ וְחֲכָמָתוֹ טְמוּנִים וּגְנוּזִים שָׁם. וְלִכֵּן כָּל מִי
שֶׁרוֹצֵה לְהַשִּׁיג יוֹתֵר אֶת רַבְּנוּ ז"ל, צָרִיךְ לְהִתְמַיֵּד יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשִׁים, וְרַק בְּזֶה גְּמֻדָּת הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו — כְּפִי הַשְּׂקִידָה
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, הִיָּתָה תְּקוּפָה שֶׁל שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים,
שְׁלֵא הִפְרָתִי אֶת אֶף אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, רַק שְׂקִידָתִי בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשִׁים בְּשְׂקִידָה רַבָּה עַד מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, וּמִמֶּשׁ
מְסֵרְתִי נִפְשִׁי עֲלֵיהֶם, כִּי בָּא לִי מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה, כִּי הֵייתִי עֹדִין בְּגִיל
צָעִיר מְאֹד, כִּי הִתְקַרְבְּתִי בְּגִיל שֶׁשֶׁ-עֶשְׂרֵה וְרַק בְּגִיל תְּשַׁע-עֶשְׂרֵה
הִתְחַלֵּתִי לְפָגֵשׁ כְּמֵה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, אֲבָל עַד אֲזִי שְׂקִידָתִי בְּשְׂקִידָה
נִוְרָאָה וְנִפְלְאָה בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" יֵשֶׁר וְהַפּוֹף בְּהִתְמַדָּה בְּלָתִי
רְגִילָה, וְכֵן בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" מְסֵרְתִי נִפְשִׁי לְסִימּוֹ בְּכָל חֹדֶשׁ שְׁלֹשִׁים
פְּעָמִים רְצוּפִים, הֵינּוּ שְׁנֵתִים וְחֲצִי בְּעֵקֶשְׁנוֹת גְּדוּלָּה עַד מְאֹד, אֲבָל
הֵייתִי עֹקֵשׁן גְּדוֹל עַד מְאֹד, וְזֶה מֵה שֶׁנִּכְנַס בְּתוֹךְ דְּמִי, וּמֵאֲזִי וְעַד
עַתָּה זֶה כָּל חֵיווֹתִי וְהִתְחַזְּקוֹתִי, וְלֹא שֶׁהִקְדַּמְתִּי בִימֵי נְעוּרַי לְהִתְמַיֵּד
וְלִשְׁקֹד כָּל-כָּף בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, מִי יוֹדֵעַ אִם הֵייתִי יְכוֹל לְהִתְקַיֵּם
מֵרַב הַצָּרוֹת וְהַתְּלָאוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין שֶׁהָיוּ מְנַת חֵלְקִי כָּל הַיָּמִים,

אֲשֶׁר ב' תְּקִמָּג בְּנַחֵל קז

על-ידי שְׁקִמּוֹ עַלֵי תְּרַבּוֹת אַנְשִׁים חֲטָאִים, וּמְרַרּוּ אֶת חַיֵי וְכוּ', יִשְׁלַם לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּפָלִים.

מָה אָמַר לָךְ, מִי שְׁזוּכָה לְהִתְמַיֵד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הוּא כָּבֵד אִינוּ צְרִיךְ אֶת אַף אֶחָד, כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם מִפְּתַח לְהַשִּׁיג עַל יְדוֹ אֶת כָּל רְזֵי דְרִזִּין סִתְרֵי וּגְנֻזֵי דְמִלְכָּא, וְדָבָר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר מֵאֶחָד לְשֵׁנִי. מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל רָשָׁם אֶת הַשִּׁיחָה הָרֵאשׁוֹנָה בְּסִפְרֵי "שִׁיחוֹת-הַר"ן", מָה שְׁגָלָה רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים קל"ה, ה): "כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה'", לָמָּה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ "אֲנִי"? אֵלֶּא כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דְרָגָא דִּילֵיהּ יָכוֹל לֹאמַר "אֲנִי" יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה', כִּי לֹא כֹּל אֶחָד מְשִׁיג בְּאוֹתָהּ דְרָגָה, רַק כֹּל אֶחָד כְּפִי יָגִיעֲתוּ וְטִרְחָתוּ. וְדָבָר זֶה יָכוֹלִים לֹאמַר גַּם עַל עֶצֶם הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֵף שְׁכָלָם מְאַמִּינִים בְּגִדְלַת רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל לְהַרְגִישׁ טַעַם רַבְּנוּ ז"ל וְעִמָּק לְמוֹדוֹ הַנְּעִים וְהַנְּפִלָּא, אֲשֶׁר הוּא עִמָּק עִמָּק מִי מְצַאֲנוּ, זֶה תְּלוּי כְּפִי שְׁקִידָה וְיָגִיעָה שְׂיֵשׁ לְאָדָם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה בְּרוּר לְמִבִּין.

הַהֲכָרַח לְקֶצֶר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תְּקִמָּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי כִּי תִבֵּא ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הָאֲבָרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ בְּיֹתֵר עִם כָּל הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂיֵשׁ בָּךְ. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, שְׁאֵתָה זוֹכָה לְשָׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וּמִי שְׁשָׁמַח כֹּל הַשַּׁבָּת, מְבַטָּח לוֹ שְׁמִכְפָּרִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְאֶפְלוּ אֵין בְּיָדוֹ רַק שְׁמַחַת גְּדֻלַּת הַשַּׁבָּת, זֶה כָּבֵד מְסַפִּיק שְׁתַּגֵּן עָלָיו מְכַל הַמְּזִיקִים. וְלָכֵן

אף שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', כְּמוֹ שְׁאַתָּה מְאַרֶיךָ בְּמִכְתָּבְךָ, עִם כָּל זֹאת רָאָה רַק לְשַׁמַּח כָּל הַשָּׁבֹת. וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁאַתָּה זוֹכֵה לְתַחֵב אֶת רֵאשֶׁף בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְאַתָּה בָּא בְּכָל סְעֻדָה שְׁלִישִׁית, שְׂאֵז לומדים בְּצוֹתָא "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי", אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כְּשֶׁמֶתְחַבְּרִין מִגֵּן אֲנָשִׁים, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעַת סְעֻדַת רַעוּא דְרַעוּיִן, אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע, שְׂאֶפְלוּ מִלְּאָךְ מִיכָאֵל אֵינוֹ יָכוֹל לְעַמַּד שָׁם. וְלִכֵּן תִּהְיֶה רְגִיל לְהִיּוֹת בְּצוֹתָא עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים בְּכָל סְעֻדָה שְׁלִישִׁית, וְתִשָּׁר בְּיַחַד עִמָּהֶם אֶת כָּל סֵדֵר הַזְּמִירוֹת, וְכֵן תִּשְׁמַע שְׁעוֹר בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זי"ל, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹךְ אֵלָיו, וְאֵז תִּהְיֶה לְךָ הַתְּחַזְּקוֹת עַל כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ.

מֵה אָמַר לְךָ, בְּשָׁבֹת נִתְגַּלָּה אֹר נִפְלָא כְּזֶה, שְׁיִכּוּלִים לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם הָאֹר הַזֶּה, עַד שְׁתִּשְׂאֵר הַהָאָרָה עַל כָּל שְׁשַׁת יְמֵי הַחֹל. וּבְאֲמַת רַבֵּנוּ זי"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי, חֶלֶק ב', סִימָן ב') אֲשֶׁר צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ אֶת אֹר הַשָּׁבֹת לְשְׁשַׁת יְמֵי הַחֹל, הָאָרַת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה; כִּי בְּשְׁשַׁת יְמֵי הַחֹל הָאֵדָם שְׂרוּי בְּעֲצָבוֹת וּבְדַחְקוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֵךְ בְּשָׁבֹת מְאִיר הָאֹר הָאֵין סוֹף בְּגִלּוּי נִפְלָא, שְׁמִשָּׁם נִמְשַׁכֶּת הַשְּׂמִיכָה וְהַרְחַבּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמִמְשִׁיךְ אֶת הָאָרַת הַשָּׁבֹת לְשְׁשַׁת יְמֵי הַחֹל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִרְגִישׁ אֶת אֲמַתָּת מְצִיאֹתוֹ תְּמִיד, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַתְּפִלִּית שְׂאֵדָם נִבְרָא בְּשִׁבְלֵהָ — לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַעֲקֹר בְּרַח לְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע שֶׁהַכֹּל מְשֻׁגָח בְּהַשְׁגָּחַת פְּרָטִי פְּרָטִית, עִם מִי שְׁאַתָּה צְרִיךְ לְהַפְגִּישׁ, וּמִי צְרִיךְ לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ לְעוֹר לְךָ וְכוּ'. וְלִכֵּן בְּרַח לְךָ מִעֲצָבוֹת וּמִמְרָה שְׁחוּרָה. זְכוּ, כִּי אֵין לָנוּ בְּעוֹלָמֵנוּ רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמֵה וְלָמָּה לָנוּ לְדַאֵג דְּאֵגַת חַנּוּם?!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲשֶׁר ב' תקמד בנחל קט

ב' תקמד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי ורעי,
האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. מה אמר לך, ידידי היקר, זה היום
עשה ה' נגילה ונשמחה בו, הנני עומד עכשו בחד פרעא על אוירון
לנסע אל ציון רבנו ז"ל. מה אמר לך, חסדי ה' פי לא תמנו כי לא
כלו רחמיו, רחמיו יתברך הם עד אין סוף ועד אין תכלית.

ידידי היקר! העקר צריכים להתחזק באמונה פשוטה, שאין
בלעדיו יתברך כלל, וכל מחשבותינו ודעותנו ורצוננו וכסופינו
צריכים להיות אל ענין אחד — איך לזכות להכלל בו יתברך
בתמימות ובפשיטות גמורה; פי באמת אין שום מציאות בלעדיו
יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם הכל לכל עצמיות חיות
אלקותו יתברך ממש, רק נתלבש בלבושים כאלו אשר למראה
עינינו בשביל הבחירה והנסיון.

ואודות נקדת האמת שאתה שואל. תדע שאמת הוא אחד, הינו
ה' אחד, רק הוא יתברך עצם האמת (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן
נא); ועל-כן כל מה שהאדם מושך את עצמו אליו יתברך, כמו-כן
מאירה בו יותר נקדת האמת. ועקר שלמות האמת הוא, שיזכה
לדבקות כזו, עד שלא יראה ולא ישמע כבר את שום אדם רק אותו
יתברך; פי כל זמן שהאדם חושב ומבלבל את עצמו מאחר,
ונכנסות בו מחשבות, אולי זה האיש כך... או זה האיש כך... זהו
אדם השלם וצדיק... וזה להפוך הוא שקרן... כל זמן שונכנסות בו
מחשבות כאלו, צריך שידע שהוא עדין רחוק לגמרי ממנו יתברך,
והוא רחוק לגמרי מנקדת האמת, פי השלמות היא רק אצלו יתברך,
ומי שנכלל בו יתברך, יותר שלמות יש בו, ועקר השלמות הוא לא
לראות ולא לשמע ולא להרגיש רק אותו יתברך לבד, ואז כשאוהז

קי אֲשֶׁר ב' תקמה בנחל

בְּזֶה, אֲזוּ דִּיקָא חַי חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים מְתֻקִּים; אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאחֻז בְּזֶה, וְאֲזוּ טוֹב לוֹ לְנִצַּח.

פְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה, וְאֲזַכִּירָךְ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, עַל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ קִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רַבְּנוּ ו' ל' אָמַר: אֶפְלוּ וְוַעֲזוּ מְזַאֲגֵט אַ וְוַעֲרֵטֵל זָאל מְעַן נִישְׁט אֵינ זִינְעֵן הָאָבֶן צוּ שְׁטֵעֵכֶן יַעֲנֵעַם (אֶפְלוּ כְּשִׂאוּמְרִים כְּכַר דְּבָרֵי צַחוּת, לֹא יִהְיֶה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לְדַקֵּר אֶת חֲבֵרוֹ). וּבְדָבָר זֶה צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַקֵּר אֶת חֲבֵרוֹ יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה, אֶפְלוּ שְׁעֲשֵׂה לָךְ מַה שְׁעֲשֵׂה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה עוֹבֵר עַל "לֹא תִקַּם וְלֹא תִטּוֹר", וְעוֹד הַרְבֵּה רַעוּת הַיּוֹצְאוֹת מִזֶּה, וְהַעֲקָר מִקְלָקֵל הָאֱמוּנָה אֲצִלוּ, רַחֲמָנָא לְצַלְן; כִּי כְּשִׂיכְנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה, עַד שְׂיִהְיֶה בְּרוּר וּמְזַכֵּךְ מַחוּ, וְיָבִין שְׂאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל מַחְשַׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, שֶׁם גָּנוּז וְנִסְתָּר אִירוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן כְּשִׁחְבְּרוּ מְבִישׁוּ אוֹ מְצַעְרוּ, יִדַּע שְׂאֵלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁם גָּנוּז, אֲזוּ יִשְׁתַּק לּוֹ, וְלֹא יִרְצֶה לְנַקֵּם בּוֹ, וְיַעֲשֵׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ לֹא דְבַר עֲלִיוֹ כָּלֵל, אֵיךְ תִּכְפֹּר-וּמִיָּד כְּשִׂיַעֲנֶה לּוֹ, אוֹ אֶפְלוּ יֵאמֵר דְּבוּר כְּזֶה שְׂיִדְקֵר אֶת חֲבֵרוֹ, הוּא מְסִיר מִמֶּנּוּ הַשְּׂגָחְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשִׁהֲסִיר הַשְּׂגָחְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזוּ הוּא מוֹכֵן, חַס וְשְׁלוֹם, לְכָל מִינֵי פּוֹרְעָנִיּוֹת שְׁבַעֲוֹלָם.

ב' תקמה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר נְצִיבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח.

הִנֵּה מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי כְּכַר פְּעֻמִּים, וְלֹא הִנֵּה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבָךְ

אֲשֶׁר ב' תקמה בַּנְחַל קיא

מרב טרדותי בשבועות אלו, שהיה כל כסופי ומגמתי וחפצי ורצוני לנסע אל ציון רבנו ז"ל וכו'. והנה, תהלה לאל, עכשו אני כבר על האירון בדרךי לציון, אמרתי לרשם לך שורתים אלו להחיות נפשי.

ידידי היקר! אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת פזה, רבי המחיה אותנו, רבי המאיר בנו אורו יתברך בהארה ובנעם ובזיו פזה, אשר עליו נאמר (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי פי גדול ה'" וגו', אני דיקא, פי גדלת הבורא יתברך אי אפשר לספר אחד לחברו ואפלו לעצמו, כפי שמאיר וזורח בו אורו יתברך מיום אל יום ואפלו בתוך היום (עין שיחות-הר"ן, סימן א'); כי השם יתברך ברא את כל הבריאה בחכמה נפלאה כזו, כמו שכתוב: "כלם בחכמה עשית", באפן שמי שרק מטה עיניו ודעתו, יכול להרגיש ולהתבונן אמתת מציאותו יתברך. ואל זה זוכים על-ידי רבוי שיחה בינו לבין קונו, להיות רגיל לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה כאשר ידבר איש עם רעהו, ולספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו. ודבר זה גלה לנו רבנו ז"ל. ועל-כן כל מה שזוכים לבטל ישותו, ומצייתים את רבנו ז"ל, כמו-כן נפתח פיו לדבר עמו יתברך. וכמו שפרש רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס') המשנה (תרומות, פרק א'): סתם חרש — אינו שומע ואינו מדבר, מחמת שאינו שומע התעוררות החכם, על-ידי-זה אי אפשר לו לדבר עמו יתברך. נמצא, שבזה בעצמו תלויה כל ההתקרבות אל רבנו ז"ל; כל מה שידבר יותר עמו יתברך, כמו-כן הוא מקבל יותר מרבנו ז"ל, וכן להפוך — כל מה שידבר יותר מרבנו ז"ל, וילמד ספריו הקדושים, יותר ידבר עמו יתברך. והנה, חמדת לבבי, עקר האדם הוא הדבור, עם הדבור יכולים לבנות וכן להפוך — יכולים להרס, על-ידי דבורי תורה ויראת שמים ואמונה בהשגחה פרטית, יכולים לבנות כל קומת השכינה ולהורידה בעולם, ולהפוך על-ידי לשון-הרע ורכילות וליצנות ודברים בטלים, יכולים להרס את כל קומת השכינה, ולסלקה לגמרי מהעולם, רחמנא לצלן; כי דרך בני-אדם להמשיך אחר הדבור, על-כן צריכים למסר נפשו ולעבד

קִיב אֲשֶׁר ב' תְּקוּמָה בְּנִחָל

הַרְבֵּה עַל שְׁמִירַת הַדְּבֹר, וְלִדְבַר רַק דְּבֹרֵי אַמּוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וּמִתּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם וּמִשְׁבַּח רַבְּנוּ ז"ל. וְצָרִיכִים לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְעוֹלָם לֹא לְדַבֵּר לֹא מִעֲצָמוֹ וְלֹא מֵאַחֲרֵי, וְאִז תִּהְיֶה לוֹ הַצְּלָחָה בְּדַרְכּוֹ; כִּי כְּשֵׁאִינוּ מְדַבֵּר מִעֲצָמוֹ, לְעוֹלָם לֹא יָבוֹא לְיַדֵּי הַתְּפָאֲרוֹת וְגֵאֲנָה וְכוּ', וְכֵן לֹא יְדַבֵּר מֵאַחֲרֵי יִהְיֶה מִמֵּי שִׁיחָה אִז לְעוֹלָם לֹא יָבוֹא לְיַדֵּי לְשׁוֹן-הָרַע וְרַכִּילוֹת וְלִיְצָנוֹת וְכוּ'.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת פּוֹרְחִים, וְלֹא יִשְׁאַר מֵאַתְּנוֹ שׁוֹם דְּבַר, רַק מֵה שֶׁנִּחְטָף אֵיזָה טוֹב נִצְחִי — דְּבָרֵי תּוֹרָה וְדְבָרֵי תְּפִלָּה וְדְבָרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם וְאַמּוּנָה, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לְבָלוֹת אֶת הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת הַטּוֹבִים בְּהִבָּל וְרִיק, אֲשֶׁר מֵאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ? ! לָמָּה לֹא תִתְיַשֵּׁב — אֵיזָה נֶעַם וְאֵיזוֹ עֲרֻבוֹת הִיא בְּעוֹלָם, כְּשִׁזְזוּכִים לְבָרַח אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה וְאֶל תּוֹךְ הַתְּפִלָּה. עַל-כֵּן, יְדִידֵי הַיָּקָר, כִּלְךָ מְדַרְדֵּף זו, וְלְעוֹלָם אֵל תְּדַבֵּר מֵאַחֲרֵי וּמִעֲצָמָה, וְאִז דִּיקָא תִרְאֶה נִפְלְאוֹת.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, וְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ יוֹלִיף אוֹתִי בְּדַרְכְּךָ אֱמֶת, וְאַזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלַפְעַל שָׁם מֵה שְׁאֲנִי צָרִיף לַפְעַל, וְלִהְיוֹת כְּרִצּוֹנוֹ יִתְּבַרְךָ וְכְרִצּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

הַעֲקָר לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת גִּפְשׁ מִמֶּשׁ. וְאִיךְ אוֹחֲזִים אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ ז"ל? עַל-יַדֵּי שְׁמִדְּבָרִים תָּמִיד מִמֶּנּוּ ז"ל. וְהוּא שְׁבַח הַצְּדִיקִים, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִבְנִית הַדַּעַת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א', סִימָן כט); וְעַל-יַדֵּי שְׁקִידָה נִפְלְאָה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, זוֹכֶה לְבַחֲיַנֵּת נְשִׁיקִין, שְׁהַצְּדִיק נִתְחַבֵּר אֵלָיו (עֵין שֵׁם, סִימָן יב); וְשִׁמְעָתִי מִר' לִוי יִצְחָק, (גְּרוֹ יֵאִיר) [ז"ל], כִּי כָּל אֱלוֹ שֶׁהִיוּ תָּמִיד מְדַבְּרִים רַק מִרַבְּנוּ ז"ל, הַצְּלִיחוּ בְּכָל עֲגִיגֵיהֶם, וְהָיָה לָהֶם חֵן נִפְלָא, וּמִמֶּשׁ הַרְגִּישׁוּ אִיךְ שְׁאוֹר רַבְּנוּ ז"ל מְסַבֵּב עִמָּהֶם. וְצָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁלִדְבַר עִם אַחַר מִרַבְּנוּ ז"ל, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, וְלַפְעָמִים גַּם עֲנִין שֶׁל פְּקוּחַ גִּפְשׁ. כִּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ עוֹבֵר עַל בְּנֵי הָעוֹלָם מֵה שְׁעוֹבֵר, וּבְפְרָטִיּוֹת עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים — סְפָקוֹת וּבְלִבּוּלִים וְהַרְהוּרִים וְכוּ',

אָשֶׁר ב' תּקֻמוֹ בַּנְחִיל קִיג

וּכְשָׁבָא אָחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, מִמָּשׁ מְחִיָּה אוֹתוֹ. וְרוֹאִים עַל-פִּי-רַב כְּשֶׁאָחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמִתִּיִּים מְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מְדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲזַי תִּכְףּ-וּמִיד אַחֲרֵ-כֵן זֶה בּוֹרֵחַ לְקַרְן זְוִית, וְלוֹקַח גְּמָרָא, וּמִתְחִיל לְלַמֵּד, וְזֶה לוֹקַח תְּהֵלִים, וּמִתְחִיל לֹאמַר, וְזֶה מִתְחַבֵּא בְּאִיזָה מְקוֹם וּמִתְחִיל לְהַתְּבוּדָד, וְזֶה מִתְחִיל לְרַקֵּד מֵרַב שְׂמֵחָה; כִּי הַדְּבוּר מֵרַבְּנוּ ז"ל, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיְדַבֵּר מֵרַבְּנוּ ז"ל בְּכָל יוֹם, וַיִּגְלֶה וַיִּפְרָסֶם אוֹתוֹ בְּרַבִּים; אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ!

ב' תּקֻמוֹ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחִיל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ הָאֶרֶךְ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא לְחִזּוֹק אַחֲרִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִם אַחֲרִים, עַל-יְדֵי-זֶה גַם לוֹ יֵשׁ הַתְּחַזְּקוֹת, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפד), שֶׁיֵּשׁ אוֹר הַיָּשָׁר וְאוֹר הַחוּזָר, בְּזֶה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִם זולָתוֹ נַעֲשֶׂה אוֹר יִשְׂרָאֵל, וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁהוֹצִיא אֶת הַדְּבוּרִים בְּתוֹךְ לְבוֹ, נַעֲשֶׂה אוֹר חוּזָר אֵלָיו, שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק מֵהַדְּבוּרִים; כִּי לְפַעְמִים יֵשׁ לְאָדָם הַרְּבֵה דְּבוּרִים בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִינוּ עוֹשֶׂה אֲצִלוֹ רָשָׁם, עַד שֶׁמְחַזֵּק אַחֲרִים, וְאֵז עוֹשֶׂה אֲצִלוֹ רָשָׁם רַב מְאֹד. וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה הַתְּחַזְּקוֹת, רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת אַחֲרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה גַם אַתָּה תִּהְיֶה מְחַזֵּק.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים סִפְרוּ לָנוּ (תַּעֲנִית כב.): רַב בְּרוּקָא, הָיָה שְׂכִיחַ אֲצִלוֹ אֵלָיו הַנְּבִיא. פַּעַם אַחַת הָיָה בְּרַחוּב, וְרָאָה שְׁנֵי אַנְשִׁים

קיד אָשֶׁר ב' תקמוז בַּנְחָל

הוֹלְכִים יחד, אָמַר לוֹ אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא, שְׁשָׁנֵי אַנְשִׁים הָאֵלֶּה הֵם בְּנֵי עוֹלָם הַבָּא. אֲזַי רָץ אֵלֵיהֶם רַב בְּרוּקָא, וְשָׂאל אוֹתָם, מַה מַּעֲשִׂיהֶם? עָנּוּ וְאָמְרוּ: "אֲנַחְנוּ אַנְשִׁים בְּדַחְנִים שְׁמַבְדִּיחִים תְּמִיד עֲצוּבִים, הֵיכָן שָׂאָנוּ רוּאִים יְהוּדֵי עֶצֶב, אָנּוּ מְשַׁמְחִים אוֹתוֹ, וְכֵן אִם אָנּוּ רוּאִים שְׁשָׁנֵי בְנֵי-אָדָם רַבִּים בִּינֵיהֶם, אֲנַחְנוּ טוֹרְחִים לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם", עֲנִן שָׁם. עֲמַד וּרְאֵה וְהִשְׁתוּמַם מַה זֶה לְחֻזֵק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׁמְחַת אַנְשִׁים עֲצוּבִים, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְגִלּוֹי אֵלֶיהוּ (עֲנִן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן מ.ג). אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיַּעֲבֹד עַל עֲצָמוֹ לְשִׁבֵר אֶת הַטָּבַע הַרַע שֶׁיֵּשׁ בּוֹ וְכוּ' וְכוּ', וַיִּחְזַק וַיֵּאמֶץ וַיַּעֲוֹדֵד אֶת אַחֲרִים. וְכֵן הִיָּתָה הַתְּנַהֲגוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁתְּמִיד הָיוּ שְׁמַחִים וְעֲלִיזִים וּמְחַזְקִים וּמְעוֹדְדִים אֶת זולָתָם. עֲלִיף לְדַעַת, שְׁלֹאף אַחַד בְּעוֹלָם אֵין אֶת הַדְּבוּרִים שֶׁיֵּשׁ לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, כִּי קִבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ וְ"ל הַקְּדָמוֹת כְּאֵלוֹ, שֶׁיְכוּלִים לְחַזֵּק אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם הַדְּבוּרִים שְׁלוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁבוֹרַח תְּמִיד אֶל גְּשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזְקֵם וּמְאֲמָצֵם וּמְעוֹדְדֵם וּמְשַׁמְחֵם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהִיּוֹת בֶּן עוֹלָם הַבָּא, וַיִּזְכֶּה לְגִלּוֹי אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא.

רְאֵה לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל דְּבוּר פִּיךָ, כִּי כֵּן מוּבָא בְּשֵׁם הַגֵּר"א, שְׁעַל-יְדֵי שְׂאָדָם חוּסֵם אֶת פִּיו, זוֹכֶה לְהֵאָרֵת הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁמֵאִיר עֲלָיו אוֹר רוֹחְנֵי עַד מְאֹד (עֲנִן בְּאַגְרַת הַגֵּר"א). וּבְקִאֲמַת כָּל הַצְּרוֹת הַבָּאוֹת לְאָדָם הֵן רַק מְחַמַּת הַדְּבוּר, שְׁמַדְבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, כְּמוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), אֲשֶׁר הַדְּבוּר לוֹחֵץ אֶת הַמַּחֲזִין, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְהִשְׁמַר לֹא לְדַבֵּר דְּבוּרִים שֶׁל מַה בְּכָף, אֶלֶּא דְּבוּרֵי תוֹרָה וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקמוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִצְבִּים הִתְשַׁלְּ"וּ.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֻרְכִים הַיְקָרִים

אֲשֶׁר ב' תקמח בַּנְחַל קטו

... גַּרְם יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָכֶם.

מה טוב ומה נעים באם תגשו אל הבית-דין וכו', ותראו להם את התשובה בשו"ת "נודע ביהודה" (חלק אבן העזר, סימן פג), מה שכתוב שם, שהיה ראוי להעניש את הרב, ולא את זה שסדר קדושין, עיין שם. ובאמת זו חצפה גדולה לבזות חתן וכלה, ולא לבוא לסדר להם קדושין, מפני שהם שיכים לתסידי ברסלב. וזו עזות וחציפות גדולה מאד, ובודאי ובודאי הרב הוא עם הארץ גמור, והאצטלא שעליו כמרדעת שעל החמור וכו' (עיין ספר המדות, אות בושא, סימן ב'). היתכן שיעשה דבר כזה?! וזה סימן שלא רק שהוא פגום בפגם הברית, אלא יש בו גם פסול במשפחתו, כי לא יתכן שאחד יחלק על רבנו ז"ל, אם אינו פגום בפגם הברית, ובפרט לעשות דבר כזה.

אל תפחדו משום ברִיָּה שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע.

הפּוֹתָב וְחוֹתָם בַּצַּעַר גָּדוֹל...

ב' תקמח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִצְבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמְּךָ.

אודות הפיוטים וכו', ידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד לומר את הפיוטים של ר' אלעזר הקליר, אשר מובא בשאלות ותשובות דברי יואל (סימן רלח), בשם הירושלמי, שהיה תנא. וכן הובא בהרא"ש (ברכות, פרק ה', סימן כא), שרבים אמרו, שהיה רבי אלעזר בן רבי

קטז אשר ב' תקמט בנחל

שמעון בר יוחאי. ולכן צריכים להזהר מאד לומר את כל הפיוטים. ובאמת הפיוטים שאומרים בשמונה-עשרה בחזרת הש"ץ צריכים להשתדל לומר את כלם, וזו סגולה לאריכות ימים. והב"ח באור החיים (סימן סח) מביא, ששני גדולי הדור געגשו על שבטלו לומר פיוטים בקהל שלהם וכו', עין שם. לכן בודאי כל יחיד יחוש לעצמו שלא יפרש מלאמרם בצבור, כי זה דבר גדול מאד לאמרם בצבור, וצריכים להזהר בזה מאד מאד. ועבדה ידענא, שצדיקי בית ויזניץ לא האריכו ימים, עד שהצדיק הקדוש מבעלז זי"ע הזהיר את בעל ה"אהבת ישראל" זי"ע, לומר פיוטים ויוצרות, ואמנם התחיל לאמרם והאריך ימים ושנים. לכן אסור להתרשל בזה. ואצל אנשי שלומנו אומרים את כל הפיוטים; כי באמת רבנו ז"ל אהב מאד מאד עבודות פשוטות, ורצה שכל אחד יהיה רגיל לומר הרבה תהלים, תחנונות ובקשות ופיוטים, ואמר, שזה עקר היהדות. ועל-כן צריכים להזהר מאד לומר את כל הפיוטים, ולא יהיה חכם בעיניו. וכידוע, רבנו ז"ל הקפיד שאנשי שלומנו ישירו את כל הזמירות; אשרי מי שמסלק את חכמתו המדמה וזוכה להפלל בנשמות ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תקמט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברה היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מאד מאד אני מתפלא על וכו', שיאמר דברים כאלו בענין אכילת שבת. צריכים מאד מאד להזהר בדברים כאלו, כי זה נוגע בכפירות ואפיקורסות. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת קט.):

אָשֶׁר ב' תִּקְנָה בְּנַחֵל קִיז

אָמַר לִיָּה קִיסָר לְר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָהּ, מִפְּנֵי מַה מֵאֲכָלִי שֶׁבֶת רִיחֵן נִדְרָף? אָמַר לִיָּה: תִּבְלִין יֵשׁ לָנוּ וְשֶׁבֶת שָׁמוּ וְכוּ'. אָמַר לִיָּה: תָּן לִי מֵהֶם, אָמַר לִיָּה: מִי שֶׁשׁוֹמֵר שֶׁבֶת — מוֹעִיל לוֹ, וּמִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר שֶׁבֶת — אֵינוֹ מוֹעִיל לוֹ. וּמוֹבָא בְּשֵׁם צְדִיקִים, זֶה סִימָן מִבְּהֶק מִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל מֵאֲכָלִי שֶׁבֶת, אִם-כֵּן לֹא יוֹעִיל לוֹ הַתִּבְלִין, בְּנִדְאֵי אֵינוֹ שׁוֹמֵר שֶׁבֶת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כִּי כָּל הַשׁוֹמֵר שֶׁבֶת יַעֲרְבוּ לְחַפּוֹ מֵאֲכָלִי שֶׁבֶת. עַל-כֵּן פֶּלֶא שֶׁאֲדָם יִגִּיד דְּבָרִים כְּאֵלוֹ עַל מֵאֲכָלִי שֶׁבֶת. וּכְבָר יְדוּעַ מַה שֶׁאָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו): אֲכִילַת שֶׁבֶת כְּלָה קֹדֶשׁ, כְּלָה אֱלֻקוֹת. וַיְכֻלִּים לְפַעַל בְּאֲכִילַת שֶׁבֶת מַה שֶׁפּוֹעֲלִים בְּתַעֲנִית. כִּי עַל-יְדֵי אֲכִילַת שֶׁבֶת נִמְשַׁכֶּת אֱלֻקוֹת עַל הָאָדָם, כִּי גַם הָאֲכִילָה שֶׁאֲדָם אוֹכֵל בְּשֶׁבֶת, זֶה רַק אֱלֻקוֹת. וְעַל-כֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִתְפַּלֵּא עַל וְכוּ', שֶׁיֵּאמַר דְּבָרִים כְּאֵלוֹ. וַיְדוּעַ שֶׁכָּל מֵאֲכָלִי שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ שְׂאוּכָלִים, יֵשׁ בָּהֶם סוּדוֹת וְרוּי דְרִזִּין סְתָרֵי נִסְתָּרוֹת. וְכֵן מוֹבָא בְּשֵׁם צְדִיקִים: מִי שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל חֶמֶן בְּשֶׁבֶת, בְּיָדוּעַ שְׂמִינּוֹת וּכְפִירוֹת נִכְנָסוּ בּוֹ. וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְאֹכֵל אֶת מֵאֲכָלִי שֶׁבֶת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כְּלָל, וְלִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד לֹא לְפָגֵם בְּכָל זֶה, וְהִנְרָאָה לְפִי עֲנִיּוֹת דַּעֲתֵי הוֹסֵפְתִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תִּקְנָה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נְצֻכִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

רָאָה לְדַבֵּק אֶת עַצְמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמְסֹר עַצְמָךְ לְגִמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע שֶׁאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָדָם צָרִיךְ לְהִכְנִיס

קִיחַ אֲשֶׁר ב' תְּקַנֵּנִי בְּנִחְלִי

עֲצָמוּ כָּל-כֶּף בְּיַחַד הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, עַד שְׁלֹא יִרְאֶה וְלֹא יִבִּין
וְלֹא יִשְׁפִּיל מִשּׁוֹם דְּבַר רַק אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, וּבְאֵמַת כְּשֶׁאָדָם מִבְּטֵל
עֲצָמוּ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי יָכוֹל לְשַׁמֵּעַ רְזִים וְסִתְרֵי
נִסְתָּרוֹת מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁר מְגַלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
יִתְבַּרְךָ. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ו' ל (שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים
צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֲפִלוּ מִסְּפוּרֵי הַגּוֹיִים צוּעֵק גַּם-כֵּן כְּבוֹד
הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צו, ג): "סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ",
שֶׁאֲפִלוּ מִסְּפוּרֵי הַגּוֹיִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְכְבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ
צוּעֵק תָּמִיד בְּקוֹל, וּמְרַמֵּז לְאָדָם שֶׁיִּתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְהוּא יִתְבַּרְךָ
יִקְרַב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים וּבְאֲהָבָה וּבְחַבְּבָה גְּדוּלָּה. וְזֶה שֶׁאָדָם מִתְּלַהֵב
לְפַעֲמִים בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, וּמִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל בְּהִתְלַהֲבוֹת וּבְחֻשֵׁק גְּדוּלָּה,
וּתְפִלָּתוֹ שְׂגוּרָה בְּפִיו, זֶה אוֹר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל,
שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ בוֹ, וְקוֹרָא אוֹתוֹ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ. כִּי זוֹ הִתְלַהֲבוֹת
שֶׁאָדָם מִתְּלַהֵב בְּתְפִלָּתוֹ, זֶה בְּחִינַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל.
בְּסוּד (דְּבָרִים י, כא): "הוּא תְּהַלְתֶּךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ"; שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ הוּא
בְּעֲצָמוֹ תְּהַלֵּה וְתִתְפַּלֵּה. לְפַעֲמִים הָאָדָם מִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
כְּבִיכּוֹל, וְגַם כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מִסְתַּלֵּק וּמִתְרַחֵק, חַס וְשְׁלוֹם, מִן
הָאָדָם, הוּא צָרִיךְ גַּם-כֵּן לְהִתְפַּלֵּל וּלְהַשְׁלִיךְ הַתְּפִלוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ
וְכוֹ וְכוֹ, עַיִן שֶׁם דְּבָרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, אֵיךְ שֶׁאָדָם יָכוֹל
לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְרֵאוֹת תָּמִיד
רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְעַל-כֵּן צֵא מִהַדְּמִיוֹן שֶׁלְּךָ, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדָאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַעֲקֵר רְאֵה לְקַבֵּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה, וְאַל תִּהְיֶה שְׂבוּר מִשּׁוֹם דְּבַר
כִּי גְדוּלָּה אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל אִף בְּרִיָּה
שֶׁבְעוֹלָם.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ
שֶׁאֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מִי יִתֵּן שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּגִמְרָא בְּבִלִי, שְׁעוֹר בְּגִמְרָא

אֲשֶׁר ב' תְּקַנָּא בַּנְחַל קִיט

יְרוּשָׁלַיִם, וְשַׁעֲוֵר בְּתוֹסְפָתָא, שְׁעַל-יְדֵי שְׁלֹשָׁתָם תִּבְנֶה לְעֲצֻמָּךְ
בְּיַת' בְּעֻלְמָא דְאַתִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תְּקַנָּא.

בְּעֻזַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֹדֵר נִצְבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה מְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וַחֲלִישוֹת
הַדַּעַת.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד עוֹבְרִים צְרוֹת וַיְסוּרִים
וּמְרִירוֹת וּמִכְאוּבִים רַעִים וּסְפָקוֹת בְּאַמוּנָה וְכוּ' וְכוּ', וְאַשְׁרֵי הָאָדָם
שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר הוּא
יִתְבַּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהוּוָה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח,
חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ; וְעַל-כֵּן אֵינְךָ
צָרִיךְ לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, אֲדַרְבֶּה רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמָּךְ
רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִרְגֵּיל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר
יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. וְזֶה עָקֵר מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל,
שְׁזוֹכָה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים
מַעֲלַת דְּבַר זֶה, תִּמְיֵד הָיוּ מִתְחַזְּקִים.

מָה אֵמֵר לְךָ, אֲצַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, מְאֹד מְאֹד מְקַפִּידִים
לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי עֲנִין הֵהֱתַבּוֹדְדוֹת הוּא חֵק
קְבוּעַ מִרְבֵּנוּ וְ"ל, שְׁנַתֵּן לָנוּ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ מְעַט אוֹ הֲרַבָּה. רְבֵנוּ וְ"ל רְצָה שְׁנַדְבֵּר כָּל הַיּוֹם אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵמֵר (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן מֵא), אֲשֶׁר קָשָׁה לְדַבֵּר

קב אשר ב' תקנב בנחל

כל היום, אָזי על-כל-פְּנִים שְׁעָה ביום כל אָחד צָרִיף לְהַתְּבוּדָה. וְשִׁמְעָתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר אָפְלוּ אֵלָיו שְׁקֵשָׁה לָהֶם שְׁעָה, על-כל-פְּנִים שִׁיְהִיו לָהֶם עֲשָׂרִים דְּקוֹת, וְלַחֲלָק אֶת הַשְּׁעָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים עֲשָׂרִים דְּקוֹת. וְזֶה יִהְיֶה חָשׁוּב כְּשְׁעָה. וּבְאַמֶּת אִם אָדָם שְׁבוּר יוֹתֵר, אָזי עָלָיו לַחֲלָק לְעוֹד חֲלָקִים קְטָנִים, על-כל-פְּנִים חֲמֵשׁ דְּקוֹת מְדִי פֶעַם בְּפֶעַם הַתְּבוּדוֹת; כִּי בְּאַמֶּת אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל מֵה שְׁאָדָם עוֹבֵר בְּחַיִּים, זֶה רַק מִחֲמַת חֲסֵרוֹן אָמוּנָה; כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ פֶּה עֲמוּ אֲתוּ וְאֶצְלוּ, וְכָל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, הוּא עוֹבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּטוֹב. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, שְׁשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָד, וְתִמִּיד תִּהְיֶה עֶסוּק — אוּ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוּ תַעֲסֵק בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְנֶסָה, אֲבָל אֵף פֶּעַם אֵל תִּלְךָ בְּטֵל, כִּי הַבְּטָלָה מְבִיאָה לַיָּדִי זְמָה וְלַיָּדִי שְׁעֵמוּם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַרְבֵּה חֲלָאִים רָעִים בָּאִים רַק מִחֲמַת הַבְּטָלָה, וּבְכַרְט מִחֲלַת עֲצָבִים בָּאָה רַק מִחֲמַת בְּטָלָה. כִּי אֲסוּר לְהִיּוֹת בְּטֵל, צָרִיכִים לְהִיּוֹת עֶסוּקִים כָּל הַיּוֹם, אֵין דְּבָר כְּזֶה לְהִסְתוּבֵב וְלֹא לְעֲשׂוֹת דְּבָר. אֲשֶׁרִי מִי שְׁשׁוּמֵר זְמָנוּ וְהוֹלֵךְ לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיָן עָרֵב וּבִקְרָ וּצְהָרִים, וְלוֹמֵד אֶת הַשְּׁעוּרִים הַקְּבוּעִים שְׁלוּ, וְהוּא מְסַדֵּר בְּסִדֵּר גָּכוֹן; כִּי הָעֵקֶר לְהִיּוֹת מְסַדֵּר בְּסִדֵּר עִם כָּל דְּבָר, אֲבָל לֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר. אִם תִּהְיֶה חֲזוּק בְּזֶה, תִּהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר בְּחַיִּיךָ. רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְאֵז תִּרְאֶה נְסִים גְּלִים שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדֵּר נְצִיכִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מְמִי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר ב' תְּקַנֵּב בְּנִחַל קַבָּא

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ.

מה אמר לך, ידידי הנקר, אין דבר יותר גדול בזה העולם כמו לקרב בני-אדם אל הקדוש-ברוך-הוא, והוא תקון על כל החטאים שבְּעוֹלָם, ובפֶּרֶט לפגם הברית, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא) בסוד (ירמיה טו, יט): "אם תוציא יקר מזולל", יקר אותיות קרי; כי על-ידי שמחזירים אנשים בתשובה שלמה, על-ידי-זה זוכים לתקן מה שפגמו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ופגם מקרה לילה. ובאמת מובא (חובת הלבבות, שער אהבת השם, פרק ו'). וזו לשונו: וצריך אתה, אחי, לדעת, שזכיות המאמין, אפלו זה שהגיע לקצה תקון נפשו לפני הקדוש-ברוך-הוא, ואפלו מתקרב למעלת הנביאים בטיב מדותיו ויפי הנהגתם והשתדלותם בעבודת השם יתברך, ונאמנותם לו יתברך, אינן מגיעות לזכיות של המדרין בני-אדם ומדרין הרשעים אל עבודתו יתברך, שזכיותיו נכפלות במעבר הימים ומחסה הזמנים וכו', עין שם; הרי שלך לפניך, שהחסיד מכל האדם, הפליג במעלת המחזיר אנשים בתשובה, ובפרט רשעים, שהוא יותר גדול מהנביאים. עמד וראה והשתומם, מה זה להחזיר בני-אדם לעבודת השם יתברך. ובאמת מוהרנ"ת ז"ל אמר פעם, שלעזר לבעל בחירה זה הדבר הכי קשה, כי סוף כל סוף האדם נטבע במדותיו הרעות, וקשה להחזיר אותו בתשובה להשיבו מדעתו. ולכן כשאדם זוכה לשנות את בעל בחירה, אין עוד דבר גדול מזה. ולכן ראה להמשיך בעבודה קדושה זו, ואל תתבלבל משום ברירה שבעולם, אלא תחזיר בני-אדם בתשובה, ורק בזכות זה יכפר לך כל המעשים.

ובפרט בדור הזה שכלנו אין פנינו יפות כָּלֵל וכו' (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן לט), ואנחנו מלאים עוונות וחטאים ופושעים וכו' וכו', כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֵתָנוּ יוֹדֵעַ, אִיךָ עָבְרוּ עָלָיו הַחַיִּים. עָקַר הַתְּקִינָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, הוּא רַק עַל-יְדֵי-זֶה שְׁמִקְרָבִים עוֹד יְהוּדֵי אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי הִרְשָׁעִים — הָעַרְב־רַב, הַתְּפִשְׁטוּ מְאֹד עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹקְרִים אוֹתָם מֵאֲמוּנָתָם וּמִכָּל זִיק שֶׁל יְהוּדוּת. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁעוֹסֵק לְהַחֲזִיר בְּנָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵלָיו

קכב אָשֶׁר ב' תִּקְנֵג בַּנְּחַל

יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר מַעֲלֵתוֹ גְּדוּלָה בְּשָׁמַיִם מְאֹד מְאֹד. וְלִכֵּן רָאָה, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְהִתְאַזֵּר בַּמִּדָּה הַיָּקָרָה הַזֹּאת — לְהַחְזִיר בְּנֵי־אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם. כִּי עֲלִיד לְדַעַת, אִף שִׁישׁ עֲלִיד הַרְבֵּה מִתְנַגְּדִים, כְּמוֹ שִׁפְתָּתָ לִי, אֲבָל זֶה עֲדִין עוֹד כְּלוּם מֵה שִׁיֵּצֵא נִגְדָד וְכוּ', וְלֹא שִׁאֲנִי מֵאֲחַל לָךְ דְּבָר זֶה, אֲלֹא זֶה בְּמִצִּיאוֹת; כִּי הַסֵּמ"ך־מ"ם מְאֹד מִפְּחָד מֵאָדָם שִׁישׁ בְּכַחוֹ לְהַחְזִיר בְּנֵי־אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, אֲתָה תִּמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדַת הַקִּדְּשׁ — לְהַחְזִיר אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת עֲלֶיהָ אַחֵר עֲלֶיהָ, וְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם לֹא תוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם אֶת הַמֵּאֲמָר "הֵיכַל־הַקִּדְּשׁ" (לְקוּטִי־מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), וְלוֹמַר עֲלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטִי־תְּפִלוֹת", שֶׁשֵּׁם מְרַבֵּה רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּר עֲצוֹת וְהִנְהַגּוֹת יִשְׁרוֹת, אִיד לְהַנְצִיל מִהֲרַע שֶׁל אֱלוֹ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהוּא מְקַרְבֶּם אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא יִדְבַק בּוֹ. וְאִם תִּחְזֹר עַל זֶה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, תִּהְיֶינָה לָךְ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת אִיד לְהַנְצִיל מִהֲרַע.

תִּחְזִיק מֵעַמָּד, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תִּקְנֵג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אֲתָה שׁוֹפֵךְ לִבְךָ מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלִיד מִפְּגָם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ' וְכוּ'.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! עֲלִיד לְקַחַת עֲצָמָךְ בְּיָדֶיךָ, וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן

אֲשֶׁר ב' תְּקַנֵּג בְּנִחַל קִכְג

(ט): אָפְלוּ אֵלָיו הָאֲנָשִׁים שֶׁהֲרִבּוּ לַחֲטֹא וּלְפָשַׁע וְעַדִּין חוֹטְאִים, אִם יִקְבְּעוּ לְעֲצָמָם חֶק קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כֶּף וְכֶף, הַתּוֹרָה תּוֹצִיאֵם מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתֵי שִׁנְפָּלוֹ בְּזֶה. וְהִנֵּה הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּשֶׁבָחֹר צָעִיר מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ בַּחֲטָא הַמְּזֵהֵם הַזֶּה, קָשָׁה לוֹ אַחֲר־כֶּף לְפָרֵשׁ מִמֶּנּוּ, כִּי הַתְּאֵנָה הַזֹּאת מְבַלְבֶּלֶת לוֹ אֶת הַמַּח, מְטַמְטֶמֶת לוֹ אֶת הַשֵּׁכֶל וְהַדַּעַת, מְעַקְמֶת לוֹ אֶת הַלֵּב, וְהוּא מְלֹא קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל. וַיְכוּלִים לְהַפִּיר תַּחֲךָ-וּמִיד עַל בָּחֹר אִם הוּא פָּגוּם בַּפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה אוֹ לֹא, כִּי זְכִי הַנֶּפֶשׁ רוֹאִים אֶת הַקְּלָפוֹת הַמְּסַבְּבוֹת אוֹתוֹ. עִם כָּל זֹאת חָמַל עָלֵינוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשָׁלַח לָנוּ בְּדוֹר הַזֶּה אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהוּא מְתַקֵּן אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּדוֹר הַזֶּה, וְהוּא הַבְּטִיחַ לַהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיתְקֵן אֶת כָּלֵל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לְזֹאת מְקַבֵּל אֲצֵל אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁמָּה שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ "כֶּף וְכֶף", כְּוִנָּתוֹ עַל ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, שֶׁמִּי שֶׁנִּלְכַּד בְּשַׁחֲתוֹת הַתְּאֵנָה הַזֹּאת שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אִם יִקְבַּע לְעֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר לוֹמַר ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, לְבַסּוֹף יִנְצֵל מִהַתְּאֵנָה הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, וַיֵּצֵא מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית שְׂאֵלָיו נִפְלֵ. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַרְגִּיל עֲצָמָךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְתִהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל זֶה. וְאִךָ שֶׁדָּבַר זֶה יָבוֹא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לֹא יִתֵּן לָךְ לְצֵאת מִזֶּה, עִם כָּל זֹאת רָאָה מֶה לְפָנֶיךָ, וְתִהְיֶה חָכֵם. תִּקַּח מִשְׁנֵיּוֹת, וְתִתְחִיל לוֹמַר מֵהַיּוֹם הַזֶּה ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְאִזּוֹ בְּיָדָי תִּזְכָּה לְצֵאת מִהַזֶּהמָּה הַזֶּה שְׂאֵלֶיךָ נִפְלֵת.

וְעַל כָּלֵם — רָאָה לְהַסְתִּיר אֶת עֲצָמָךְ מִבְּנֵי-אָדָם עַל-כָּל-פְּנִים שְׂעָה אַחַת בַּיּוֹם בְּאִיזָה שְׂדֵה אוֹ בַּיַּעַר אוֹ בְּאִיזָה מִרְתֵּף אוֹ בְּאִיזָה גַּג שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְשֵׁם תְּשִׁיחַ וּתְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּעֲקֻשְׁנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְתִבְקֶשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים שְׂיַחֲוֶם וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וַיּוֹצִיאֲךָ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתֵי שְׂאֵלָיו נִפְלֵת. וְאִם תִּהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, אִזּוֹ סוּף כָּל סוּף תִּרְאָה נְסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתֵצֵא מִכָּל צָרוֹתֶיךָ שְׂאֵלֶיךָ נִקְלַעֵת.

קכד אָשֶׁר ב' תקנד בַּנְחַל

אָנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּעֲשֶׂה מֵה שְׁכַתְבֹתִי לָךְ, כִּי לְטוֹבָתְךָ אָנִי מְדַבֵּר, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, רְאִיתִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שְׂכַל-כֶּף נִפְלוּ בַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עַד שֶׁנִּשְׁתַּבְּשָׁה דַעְתָּם לְגַמְרִי, וְהִצְרַכּוּ לְלָקֵת אַחֲרֶיךָ אֶל רוּפָא שֶׁל חוּלֵי נַפְשׁוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שְׁקוּרָאִים פְּסִיכִיאָטֵר וְכוּ', וְלִקְחַת תְּרוּפּוֹת וְכוּ' וְכוּ', בְּשַׁעֲה שְׁעַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת יְכוּלִים לְהִטְהַר וּלְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ מִתַּאֲוֹת רַעוּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקנד.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר נִצְבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבְרָהָה הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִחוּן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן נַפְשִׁי, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן, וְתִהְיֶה דְבִיּוֹק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְקִנּוּת לַעֲצֻמְךָ אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְאֵף שְׁמוּצִיאִים אוֹתְךָ מִדַּעְתְּךָ עַל-יְדֵי שְׁמַעְלִיבִים וּמִשְׁפִּילִים אוֹתְךָ, עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת סְבָלָן. כִּי עַקֵּר הַהִצְלָחָה בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהִיּוֹת סְבָלָן, וְלִסְפַּג עֲלֻבוֹנוֹת וְלֹא לַעֲנוּת לְמַחְרָפֵי שׁוּם דְּבָר. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שְׁעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה — לְשַׁמַּע בְּזִיוְנוֹ וְלָדֵם וְלִשְׁתַּק, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לִסְפַּג עֲלֻבוֹנוֹת וְלֹא לַעֲנוּת. וְאֵף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזוֹ עַבּוּדָה הִכִּי קָשָׁה, כִּי טֹבֵעַ שֶׁל אָדָם, כְּשִׁמְעֵלִיבִים וּמַחְרָפִים וּמַבְזִים אוֹתוֹ, הוּא קוֹפֵץ עַל זֶה שְׁמַבְזֵהוּ. עִם כָּל זֹאת הַשְּׂכָר שְׁמַקְבְּלִים עַל-יְדֵי שְׁשׁוֹתְקִים לְמַחְרָפוֹ וְלַמְבִּזּוֹ, אֵינִן לְתֹאֵר וְאֵינִן לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי זוֹכָה לְכַבוֹד אֱלֹקִי, שְׁמַתְגַּלָּה אֵלָיו מִלֶּךָ הַכַּבוֹד בַּעֲצָמוֹ. וְעַל-כֵּן כָּל הַצְּדִיקִים שְׁזָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה שֶׁל בְּטוּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הִצְרַכּוּ

אָשֶׁר ב' תקנה בַּנְחָל קכה

לְעֵבֵר אֶת הַשֵּׁלֶב הַזֶּה — לְסַבֵּל חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים, עֲלֻבוֹנוֹת וּבְזִיוּנוֹת מְרֻשָּׁעִים אַרוּרִים, וּכְכֹל שֶׁהָיוּ יוֹתֵר גְּדוּלִים, סָבְלוּ יוֹתֵר בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים. וְאִם תִּתְּבוֹנֵן הַיֵּטֵב מָה עָבַר עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁחֲשָׁדוּהוּ בְּאִשְׁתּוֹ אִישׁ וְכוּ', וַיֵּצְאוּ כְּנֻגְדוֹ מֵאֲתֵימִם וְחֲמָשִׁים רֵאשִׁי הָעֵדָה, וְחָרְפוּ וּבָזוּ אוֹתוֹ דָּתָן וְאַבְיָרָם וְכוּ' וְכוּ', וּמִלֶּשֶׁה רַבֵּנוּ אָמַר (שְׁמוֹת טז, ז-ח): וְנִחַנּוּ מָה; כִּי בִטָּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. זֶה מַה שֶּׁעֲזָר לוֹ לְהִגִּיעַ אֶל מַדְרַגָּתוֹ. וְעַל-כֵּן אֵל תִּשִׁים לֵב לְכֹל אֵלּוֹ הַחֲרוּפִים וְהַגִּדּוּפִים שֶׁיֵּשׁ לָךְ מְרֻשָּׁעִים אַרוּרִים, כִּי בּוֹדָאי תֵּעָבֵר עַל הַכֹּל — אִם רַק תִּבְרַח אֲלֵיו יִתְּבַרֵךְ.

וְשִׁמְעֵתִי מֵרַבִּי לְוִי יִצְחָק (נֵרוֹ יְאִיר) [ו"ל] כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁהוּא הַבְּחִין וְהַתְּבוֹנֵן הַיֵּטֵב עַל ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ז"ל, שֶׁהָיָה סוֹפֵג עֲלֻבוֹנוֹת בְּלִי סוּף, אָבֵל הוּא שֶׁתַּק לְמַחְרְפוֹ וְלַמְּבֹז, וְזֶה הוֹעִיל לוֹ לְהִגִּיעַ אֶל מַדְרַגּוֹת רָמוֹת בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, וְהִבִּין אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּאִפְסָן אַחֵר לְגַמְרֵי מִשְׁאָר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁשֶׁתַּק לְמַחְרְפוֹ וְלַמְּבֹז. כִּי זֶה יְסוּד בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ז"ל. וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ וְזוֹכֵה לְהִגִּיעַ לָזֶה וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר כְּסֻדְרָן בִּשְׁ"ס, שֶׁתִּתְחִיל מִמִּסְכַּת בְּרָכוֹת, וְתִלְמַד דָּף אַחַר דָּף, דָּף אַחַר דָּף, עַד שֶׁתּוֹצֵא לְסִימּוֹ, וְתִתְחִיל מִסְכַּת שֵׁבֶת, וְאַחֲרֵי-כֵן מִסְכַּת עֵרוּבִין וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁתִּסְיֵם אֶת כָּל הַשְּׁ"ס כְּלוּ. כִּי רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר, אֲשֶׁר מִי שֶׁזוֹכֵה לְסִיִּם אֶת הַשְּׁ"ס, נִמְשָׁךְ עָלָיו צֶלֶם אֱלֹקֵי. אֲשַׁרֵּי לוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם רִבְעִיעִי לְסֻדְרֵי נְצִיבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יְאִיר.

לַנְכוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין מְקוֹם לְבִרְחָ אֲלֵא
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵף שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוּת
 וְיִסּוּרִים, שְׂאֵתָה מִתְפּוֹצֵץ מְרַב צֶעַר וְיִסּוּרִים, עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת
 שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, עִם כָּל זֹאת אֵין מְקוֹם מְנוּס לְבִרְחָ אֲלֵא אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא
 יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדָּיו נִמְצָא. וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמַדְבְּרִים אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאֵין לְתֹאֵר
 וְלִשְׁעַר כָּלֵל, וְאִם בְּנֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת,
 הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם. הֵיכֵן שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים הָיוּ מְדַבְּרִים אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ. פִּי כְּשֶׁאָדָם מִסְתּוֹבֵב בְּגִשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ
 אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמוֹרִיד אֶת
 הַשְּׂכִינָה לְזֶה הָעוֹלָם, אֵין לְמַעַלָּה מֵאָדָם זֶה. וּבִאֲמַת זֶה סוֹד
 הַיְחוּדִים; אֲלֵא הַצְּדִיקִים הָיוּ מֵיְחַדִּים יְחוּדֵי הַנְּי"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ
 שְׁמוֹ בְּכָל שְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וְהוֹרִידוּ כָּף אֶת הַשְּׂכִינָה. וְאִנְחָנוּ
 מְגִשְׁמִים, אֵי אֶפְשֶׁר לָנוּ לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ עַדִּין לְשִׁלְמוֹת הַיְחוּדִים, לְיַחַד
 שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, לְזַכּוֹר תָּמִיד מִשֵּׁם הַנְּי"ה בְּרוּךְ הוּא וְיִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
 בְּכָל מִינֵי צְרוּפִים לְנֶגֶד עֵינֵינוּ, עֲלֵינוּ לְהַתְּאָזֵר בְּעִבּוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֶּה
 שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, עַד שְׁבִמְשֶׁךְ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים אִם נִתְמַיֵּד
 בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, אֲזִי יִפְתַּח שְׁכֻלְנוּ, וְנִזְכֶּה לְטִיֵּל בְּמַחַ מַחְשַׁבְתָּנוּ
 בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלַקְךָ שְׂזַכִּיתָ לְהַתְּקַרֵּב
 אֶל רַבְּנוּ וְל. וְהַעֲקֵר — רְאֵה לְצִיַּת אוֹתוֹ. אֲשֶׁר הֵיִסוּד אֲצֵל רַבְּנוּ
 וְלִהְיֶה תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ. וְתִהְיֶה חֲזַק בְּזֶה
 מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אוֹר וְזִיו וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ
 שְׁמוֹ. אֲשֶׁרֶי מִי שְׂאֵינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וְאֲזִי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ב' תקנו - ב' תקנו בַּנְּחִל קבו

ב' תקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נִצְבִּים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחִל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה. יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּמִּיד תַּעֲזֹר לִי לְהַדְפִּיס אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּהַדְפִּיס סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל; כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְקָרֵב אֶת כָּלל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁעוֹסֵק בְּעִבּוּדָה קְדוֹשָׁה זו — לְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

מְאֹד רָצִיתִי לְדַבֵּר אִתְּךָ, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה דְרָכְךָ לַעֲבֹר דְרָךְ מִחֲנֹנִי, כִּי יֵשׁ לִי עֲנִינִים דְּחוֹפִים לְדַבֵּר עִמָּךְ. וּבִפְרָט בְּעִנְיַן הַדְפָּסָה, שְׁנִתְחַדְּשׁוּ אֶצְלִי הַרְבֵּה דְבָרִים עֲכָשׁוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ב' תקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נִצְבִּים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחִל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמָּךְ.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, זְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי אָמֵת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, וּמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?! וְזֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת עֵקֶר שְׂמַחְתָּנוּ. וְכֵן צָרִיכִים לְהַכְנִיס עֲצָמָנוּ הַיָּטֵב הַיָּטֵב בְּתוֹךְ סְפָרֵי הַקְדוֹשִׁים, אֲשֶׁר רַק בְּזֶה תְּלוּיָה הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל. וְאֵל יִטְעֶה אוֹתְךָ יִצְרָךְ

קכח אֲשֶׁר ב' תקנו בַּנְחָל

כָּאֵלוּ הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ו"ל תְּלוּיָהּ בְּדַבְרִים אַחֲרֵים, הַכֹּל הֵבֵל וּרְעוֹת רַחֵם. עַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ו"ל הִיא רַק עַל-יְדֵי סִפְרֵיו הַקְדוּשִׁים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּאִמּוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַרֵךְ.

בְּעֵינֵי הַנְּסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים שְׁעוֹבָרִים עָלֶיךָ, זָכֹר מֵאִמְרָם ו"ל (פְּסָחִים קִיד:): "הוֹדוּ לַהֲנִי"ה כִּי טוֹב" — הוֹדוּ לַהֲנִי"ה שְׁגוּבָה חוֹבְתוֹ שֶׁל אָדָם בְּטוֹבָתוֹ; עֲשִׂיר בְּשׁוּרוֹ, וְאֵת עֲנִי בְּשִׂיּוֹ, יְתוּם בְּבִיצָתוֹ, אֶלְמָנָה בְּתַרְנֻגְלָתָהּ; הֵינּוּ שְׁלֹכֵל אֶחָד וְאֶחָד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁלֵּם כְּפִי כָחוֹ, וְעֲלִינוּ רַק לְמִצָּא אֶת הַטוֹב; כִּי כֹף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית ח.): כָּל הַמְּצַדִּיק אֶת עֲצָמוֹ מִלְּמַטָּה, מְצַדִּיקִין עָלָיו הַדִּין מִלְּמַעְלָה; צְרִיכִים לְמִצָּא הַהֲרַחְבוֹת בְּתוֹךְ הַצְּרוּת, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ו"ל (סִימָן קצ"ה) אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר הֲרַחֲבֵת לִי", שְׁגַם בְּתוֹךְ הַצָּרָה צְרִיכִים לְמִצָּא הֲרַחְבוֹת. וּכְשֶׁאָדָם מוֹצֵא הֲרַחְבוֹת בְּתוֹךְ צְרוּתוֹ, אֲזִי יָכוֹל לְהִתְפַּטֵּר לְגַמְרֵי מִהַצְּרוּת שְׁלוֹ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֲסוּר לָךְ לְהַמְשִׁיךְ אַחַר הַצַּעַר. כִּי כֹף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מוֹעֵד קָטָן כז:): כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר הַצַּעַר, הַצַּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו; צְרִיכִים לְמִצָּא תְּמִיד רַק אֶת הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר וְדָבָר. וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ: אֵין לִישְׂרָאֵל מִמָּה שֶׁיִּשְׁלָמוּ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶלָּא הוֹדְיָה בְּלִבָּד; דִּהְיִינוּ שְׁצְרִיכִים תְּמִיד לְהוֹדוֹת וּלְהֵלֵל וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַרֵךְ שְׁמוֹ, עַל גְּדֹל הַנְּסִים הַנִּגְלִים וְהַנְּסִתִּים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ; כִּי בְּאִמַּת אָדָם צְרִיךְ לְרְאוֹת וּלְהִתְבּוֹנֵן בְּגְדֹל הַנְּסִים וְהַחֲסָדִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ, וְאֵף שְׁבִין כֹּף וּבֵין כֹּף עוֹבֵר עָלָיו הַרְבֵּה חֲלִישוֹת הַדַּעַת, הַרְבֵּה צְרוּת, הַרְבֵּה יְסוּרִים וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אִם מִסְתַּכֵּל הַיֵּטֵב — יִרְאֶה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵב הַרְחָמָן וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו. וְצְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר עַל אֵף כָּל הַצְּרוּת וְהַיְסוּרִים וְהַבְּלוּלִים

אֲשֶׁר ב' תקנה בַּנְחֵל קכט

שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם. אֲשֶׁר־מִי שְׁמַחֲזִיק מֵעֵמֶד, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקנה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נֹצְבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר לְשָׁמֵר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר מִכָּל הַזְּמַן.

מָה אָמַר לְךָ, מוֹבָא מִתְלִמְיָדֵי הַבַּעַל-שֵׁם טוֹב זִ"ע עַל הַפְּסוּק: "וַיִּלְלוּ אֹמֵר" — אָדָם שֶׁהוּא דְבוּק בְּהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּעֲצָמוֹ אוֹמֵר לוֹ הַתּוֹרָה, וְאִין צָרִיךְ לִיגַע עֲצָמוֹ הַרְבֵּה, וְזֶה "וַיִּלְלוּ" — כְּשֶׁאֶחָד מִתְלוֹה וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, "אֹמֵר" — מִתְגַּלֶּה לוֹ הַתּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

מָה אָמַר לְךָ, אֶל כָּל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת, עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת. צָרִיכִים לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל שְׁמֵדְבָרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כֵּן נִדְבֵק מִחַ מִחַשְׁבֹּתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן חָבַל עַל כָּל יוֹם וְעַל כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רְגַע לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן בְּהֶבֶל, כִּי הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה, וְעוֹד מְעַט יוֹצְאִים מִפֹּה, וְעַל-כֵּן לָמָּה לְהַתְּבַלְּבֵל וְלַפֵּל תְּמִיד בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה מְאַרִיךְ בְּמִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַתְּחִזְקוֹת, תְּאַמִּין לִי, שֶׁכָּכֵר נִדְפַס בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁצָרִיכִים לְהַתְּמִיד בָּהֶם, וְשֶׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

קל אשר ב' תקנט בנחל

אודות גיסך ... תאמר לו, שקבלתי את הכסף בעבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל, ותשואות חן לו על זה, כי היא זכות הרבים גדולה ונוראה מאד. ואשרי מי שינדב בכל פעם איזה סכום הגון להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, שהן הצלת הדור הזה, ואשרי ואשרי מי שמפיץ את ספרי רבנו ז"ל, ויהיה לו חלק בגאולה העתידה, על ידי משיח צדקנו.

ב' תקנט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר! רבנו ז"ל גלה לנו, שתכף-ומיד פשוצים להכנס בעבודת השם יתברך, עברה גדולה כשהוא בעצבות. וצריכים לברח מעצבות כמו שבורחים מאש שורפת. וידועה אמרת הרב הקדוש רבי אהרן מקרלין ז"ל, שאמר בזה הלשון: "עצבות אין זו עברה, אבל מה שעצבות יכולה להביא, העברה הכי גדולה אינה יכולה להביא". וכן אמר הרב הקדוש רבי שלמה מקרלין ז"ל, שהוא יכול לדבר אפלו עם בעל התאנה המגשם ביותר, מאשר לדבר עם בעל מרה שחורה. והיה נזהר מלנגע במלבוש של בעל מרה שחורה, כי מי ששרוי תמיד במרה שחורה ובעצבות, ריח הטמאה שורה בו, וצריכים לברח מזה מאד. ועל-כן איני יודע מה שאתה כותב לי בענין עצבות וכו', הרי שלך לפניך. ובאמת כבר אמר יוסף אל אחיו (בראשית מה, ה): "ועתה אל תעצבו", אפלו שמכרתם אותי מצרימה, וגרמתם לי מה שגרמתם — נסיונות קשים ומרים, עם כל זאת "ועתה אל תעצבו". וחכמינו הקדושים אומרים (בראשית רבה כא, ו): אין

אָשֶׁר ב' תַּקִּים בְּנַחֵל קֵלָא

וְעַתָּה אֵלָא תְּשׁוּבָה. וַיֵּשׁ לֹמֵר, שְׂרַמְזוּ לָהֶם, שְׂאֵם יַחְזְרוּ
בְּתְּשׁוּבָה, כְּכֹר לֹא יִהְיוּ בְּעַצְבוֹת. וְזֶה הַסִּימָן אִם אָדָם חִזַּר
בְּתְּשׁוּבָה — אִם הוּא בְּשִׂמְחָה; כִּי כָל זְמַן שֶׁהוּא בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְהוּ
שְׂחֹרָה, סִימָן שֶׁעֲדִין הַקְּלָפוֹת שׁוֹרוֹת בּוֹ. כִּי מִי שֶׁהוּא תָּמִיד
שְׂמֵחַ, הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא בּוֹרְחוֹת מִמֶּנּוּ, כִּי הֵן אֵינָן יְכוּלוֹת
לְסַבֵּל שִׂמְחָה. וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ד):
מִצְנָה גְדוּלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד; תַּכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם שֶׁשׁ
וְשִׂמְחַ, בּוֹרְחוֹת מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא.

מָה אָמַר לָךְ? ! רְאֵה לְהִתְיַשֵּׁב מָה קָרָה אֶתְךָ אֶתְמוֹל וְשִׁלְשׁוֹם
וְכוּ', שְׁבוּעַ שֶׁעָבַר וְכוּ', חֹדֶשׁ שֶׁעָבַר וְכוּ', שָׁנָה שֶׁעָבְרָה וְכוּ', הַכֹּל
פָּרַח לָךְ! מָה נִשְׁאָר מִמֶּךָ? ! כְּלוּם. וְשִׂמְעָתִי בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד,
שֶׁאָמְרוּ לוֹ תְּלַמְּדֵנוּ קִדְּם הַסְתַּלְקוֹתוֹ, שְׁיֵאמַר תּוֹרָה. עָנָה וְאָמַר:
כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ל"א, מ"ד) "וַיִּכַח אֲמֹשׁ"; הֵינּוּ שְׂיוֹכִיחַ אֶתְכֶם וְתִזְכְּרוּ
וְתַעֲלוּ עַל דַּעְתְּכֶם מָה שֶׁעֲשִׂיתֶם אֲמֹשׁ. וְכֵן נִסְתַּלַּק הַצְּדִיק; הֵינּוּ
שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַעֲשׂוֹת חֲשׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ מָה פָּעַל אֶתְמוֹל, וְאֵיךְ עָבַר
לוֹ יוֹם הָאֶתְמוֹל וְכוּ' וְכוּ'. אִם הָיָה שֶׁשׁ וְשִׂמְחַ, אוֹ אִם הָיָה עֲצוּב
וּמְמַרְמֵר. אִם יִדְבֹּק עֲצֻמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ
אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, אוֹ שָׂרַב עִם בְּנֵי-אָדָם, וְהָיָה
בְּכַעַס וּבְרָצִיחָה, וְהִכָּה אַחֲרָיִם וְכוּ' וְכוּ', אוֹ שֶׁדִּבֵּר לְשׁוֹן-הֶרֶע
וְרַכִּילוֹת וְלִיצְנוּת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְנִכְשַׁל בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן, זֹו הַתּוֹכַחָה הַכִּי גְדוּלָה. הֵינּוּ ה'אֲמֹשׁ' — הַיּוֹם הָאֶתְמוֹל, זֹו
הַתּוֹכַחָה הַכִּי גְדוּלָה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנְּסִים דְּבוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז
טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תַּקִּים.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי

קלב אֲשֶׁר ב' תקס בַּנְחַל

מאד, שוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחַזְקוֹת, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד צְרוֹת וַיְסוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחְזִיק מֵעַמֵּד וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר. וּבְזֶה נִמְדַּדְתָּ גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְעַל קֶטֶב זֶה סוֹכְבִים סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל — לְחִזּוֹק וּלְאַמֵץ, לְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אֶת כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה, אֲפִלּוֹ שֶׁנִּפְלָה כָּבֵר בְּעַמְקָא דְתַהוֹמָא רַבָּא, עִם כָּל זֹאת אֲסוּר לֵהִתִּיאֵשׁ, אֲלֵא לְמַצֵּא אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז שְׁבַתוֹף הַבְּרִיאָה, וְלִבְרַח גַּם מִשָּׁם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִרְאוֹת דְּבַר זֶה, וְאִזּוּ הוּא נִקְרָא צְדִיק, שְׂמַחְזִיק בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ גַּם יַחַד; הֵינּוּ שְׂמַחְזִיקִים בְּגִשְׁמֵיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעִם כָּל זֹאת אֵינוֹ מְסִיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֶה הַיְסוּד. וְכֵן מִתְחַלֵּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה — "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הַבְּרִיאָה בְּמִדַּת הַדִּין, שְׁאֲפִלוֹ שְׁעוֹבָרִים עַל בְּנֵי-אָדָם צְרוֹת וַיְסוּרִים וּמְכַאוּבִים, עִם כָּל זֹאת יִקְשְׁרוּ אֶת הַשָּׁמַיִם אֶל הָאָרֶץ וְהָאָרֶץ אֶל הַשָּׁמַיִם, וְלֹא יִתְבַּלְבְּלוּ מִשׁוּם דְּבַר. וְאִף שְׁזוֹ הָעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת עַל זֶה צָרִיכִים לִהְיוֹת מְקַרְבֵּי אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שְׂיַחְזִיק וַיַּעֲזִיד וַיִּשְׂמַח אוֹתָנוּ, שְׁנִגִּיעַ לְמַדְרָגָה זוֹ, וְרַק בְּשִׁבְלֵי זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם — לֹא לְהִשְׁבֵּר בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּן.

רְאֵה לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה בְּעִבוּר הַדְּפִסַּת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וְאִם תִּהְיֶה חִזּוֹק בְּזֶה, תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ב' תְּקַסָּא - ב' תְּקַסָּב בְּנַחַל קְלַג

ב' תְּקַסָּא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר נֶצְבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקָר רָאָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמֶךָ אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכָל מַה שְׁאַתָּה צָרִיךְ תִּבְקַשׁ רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מִבְּנֵי-אָדָם לֹא יִהְיֶה לָּךְ שׁוֹם דְּבָר רַק צְרוּת וְיִסּוּרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים ס, יג): "שָׁוֵא תִשׁוּעַת אָדָם". מַה לָּךְ לְבַטֵּחַ בְּבֶן-אָדָם, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ אֵינְנוּ זְכוּל לְעֶזֶר לְעֲצָמוֹ. יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּבְרַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשִּׁירוֹת, וְתִלָּךְ לְמִקּוֹם פְּנוּי שְׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִדְבֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יִדְבֵר הָאִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמֶךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם, בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תְּקַסָּב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר נֶצְבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכוּ', הַעֲצָה הָרֵאשׁוֹנָה — לְדַבֵּר עִם הַמְּלַמֵּד, לְבַרֵר אֶצְלוֹ אֶת הָעִנְיָן, לְוַדָּא שֶׁהֵילֵד סִפֵּר אֶת הָאֲמַת לְאֲמָתָה. וְאִם אֵכֵן זֶה כְּפִי שֶׁסִּפֵּר, צְרִיכִים לְדַבֵּר עִם הַמְּנַהֵל, וְאִם אֵינְנוּ מִשְׁנָה אֶת הַדְּבָר, צְרִיכִים לְהַעֲבִיר אֶת הֵילֵד לְחֻדְרֵי אַחֵר. כִּי

קלד אשר ב' תקסג בנחל

חנוף הוא יסוד ביהדות, והוא אמנות עמקה מאד. אנשים חושבים שחנוף הוא כשאר העבודות: "הייתי עד עתה נגר ואין לי עבודה, נעשיתי מלמד", או "הייתי עד עתה צבע ופטרו אותי אלף ואהיה מלמד", או "הייתי עד עתה קצב, ולא הצלחתי, נעשיתי מלמד". אין זה הולך כף, אלא חנוף זו עבודה הכי קדושה, קדש הקדשים, ואסור להיות מלמד, אלא למי שיש לו סבלנות ברזל, אחרת — יחליף עבודה. ילדי ישראל הן נשמות קדושות, כל נשמה זהו יהלום, וכדי שיהלום יאיר, צריכים עבודה רבה ללטשו ולנקותו. כמו-כן יותר מכן נשמה קדושה של ילד או ילדה, צריכים להשקיע בהם המון. אשרי מי שמכניס ילדיו אצל מלמדים יראי השם, ממחים, מורות יראות שמים ובקיאות בחנוף. ורבנו ז"ל הקפיד על דבר זה מאד, ואמר (ספר-המדות, אות דרך, חלק ב', סימן א'): על-ידי ודוי דברים גורמים שהקדוש-ברוך-הוא מזמין מלמדי תינוקות שלומדים באמונה. ועל-כן צריך הרבה לבקש ממנו יתברך על דבר זה, שיהיו לילדיו מלמדים טובים יראי השם וחושבי שמו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תקסג.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר נצבים ה'תשל"ז.

שלום וברכה אל ידידי הקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאלתך וכו', עליך לדעת, אשר ילד צעיר רך בשנים — זה ענן אחד, וילד שהגיע כבר לגיל בגרות — זהו ענן אחר לגמרי. עלינו לראות את המציאות; אם ילד מרדן, מכרח שיש כאן איזו סבה, וצריכים למצא את שרשה, כדי להחזירו לדרך הנכונה, שזו דרך התורה. בדור הזה התאוות שורפות את הנער, ואין עצה אחרת איך להציל את הנער — רק לחתנו בגיל צעיר. בימי מוהרנ"ת ז"ל היה ילד שובב גדול בגיל שש-עשרה, נשאז,

אֲשֶׁר ב' תקסד בַּנְחַל קלה

יחסית, זה היה גיל מבגר, פי התחתנו בגיל שלש-עשרה, ורחמנא לצלן, היה קושר ונבות פרות ומטריפן, שובר חלונות וכו' וכו', ובאו כלם לאביו, שישלם את הנזקים, ונטלוהו לדיני תורה וכו', ויהי כגדל סבלו של האב בא למוהרנ"ת ז"ל במרי נפש, שישית לו עצה כדת מה לעשות. אמר לו מוהרנ"ת ז"ל בתמימות ובפשיטות: לך תחתנו, ותראה ממנו הרבה נחת. וכן היה; כי ברגע שיגד מתחתן, יש לו ריחים על צוארו, וכבר הולך שמור מחטאים, ואינו הולך הפקר. וזו עצה יחידה לנער — לחתנו בגיל צעיר, ואז ינצל מפי שחת. כמובן צריכים להבהירו את דרך החיים ומשמעותם וכו' וכו', ולזאת צריכים למצא את הצדיק האמת, שילמד אתו ויורה לו את דרך האמת, ואז יקים בית לתפארת. פי הצדיק הוא השדכן האמתי, כמובא בדברי ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פט); וראוי שתלמד תורה זו עכשו, והקדוש-ברוך הוא זמין וזוג הגון לבנה, גרו יאיר.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תקסד.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר נצבים ה'תשל"ז.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חמדת לבבי! ראשית עלי לאמרך, אשר אחינו בני ישראל הספרדים תמימים מאד מאד, והתמימות חשובה מאד אצלו יתברך, פי כן ראינו משוף כל הדורות, אשר מי המשוף את מסרת עם ישראל? רק התמימים. אף אומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): תמימות היא מדרגה גדולה מאד, אבל גם בתמימות אסור להיות שוטה; אסור להיות פתי יאמין לכל דבר. הבעיה הנפוצה בארץ, שמתחזים כל מיני שקרנים, צבועים ורמאים, ומרמים בני-אדם. וזה

קלו אֲשֶׁר ב' תְּקוּדָה בְּנֵי חַל

הַגִּיעַ לְשֵׁי, בְּאֲשֶׁר גּוֹרְמִים, שֶׁהַמּוֹן נִשְׁמוֹת טְהוּרוֹת וְתַמִּימוֹת
 נִמְשְׁכוֹת אַחֲרֵיהֶם, וְלִבְסוּף יֵשׁ לָהֶם אֲכֻזָּה גְדוֹלָה. כְּפִי שֶׁרַבְנוּ ז"ל
 אוֹמֵר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן ו'), שֶׁהַיִּצָּר הָרַע גְּדוּמָה לְאֶחָד הַבָּא בֵּין
 הַבְּרִיּוֹת, עִם כָּף יָד קְפוּצָה, וְכָלֵם חוֹשְׁבִים שֵׁיִשׁ לוֹ מִשְׁהוּ בְּיָד,
 וְרָצִים וְרוֹדְפִים אַחֲרָיו. וְלִבְסוּף פּוֹתַח אֶת הַיָּד, וְרוֹאִים שֶׁמְאוּמָה אֵין
 בְּיָדוֹ. כֵּן כָּל אֵלֹי הַשִּׁקְרָנִים, הַמְתַּחֲזִים כְּרַבָּנִים, הֵם סֹתֵם עוֹבְדִים עַל
 בְּנֵי־אָדָם, עַל נִשְׁמוֹת תַּמִּימוֹת. וְהַסִּימָן הָרֵאשׁוֹן לַיָּדַע אִם הוּא צְדִיק
 — אִם אֵינוֹ מְבַקֵּשׁ מִכֶּם כֶּסֶף; כִּי אֲמוּנָה בְרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת
 בְּהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא אֵינָה הוֹלֶכֶת בְּכַפִּיפָה אַחַת עִם כֶּסֶף. בְּרַגְעַ
 שְׁעוֹשֶׂה תְּנָאִי — אִם תִּתֵּן לִי סְכוּם כְּזֶה, אֲתֵּן לְךָ תְּקוּדָה וְכוּ', צְרִיכִים
 לַיָּדַע שֶׁזֶהוּ שִׁקְרָה וְכֻזָּב, וְאֵין זֶה דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה. הֵגַם שֶׁבְּאַמַּת יֵשׁ מְצֻנָת
 צְדָקָה, שֶׁצְרִיכִים לְהַרְבּוֹת בָּהּ מְאֹד, וְכָתוּב (דְּנִיאל, ד, כד): "וְחֻטְאָהּ
 בְּצְדָקָה פָּרֵק"; וְכָלֵם שֶׁאָדָם מְרַבֵּה בְּצְדָקָה — מְרַבֵּה בְּחַיִּים, מְרַבֵּה
 בְּהַצְלָחָה, אֲבָל זֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת מֵהַתְּעוֹרְרוֹת הָאָדָם, שֶׁצְרִיךְ לְהַתְּעוֹרֵר
 וְלִתֵּת צְדָקָה לְזָכוּי הַרְבִּים וְכוּ', וְאִזּוֹ אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ, וּבְזָכוּת
 הַצְּדָקָה תִּהְיֶה לוֹ הַצְּלָחָה. אָדָם נוֹתֵן צְדָקָה לְתַלְמוּדֵי תּוֹרָה,
 שְׁלוּמֵדִים שֵׁם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן תּוֹרָה וְעַבְדוֹת הַשֵּׁם, בְּזָכוּת
 הַצְּדָקָה יֵרָאֶה יְשׁוּעָה; אָדָם נוֹתֵן צְדָקָה לְבָנָיו בֵּית־הַכְּנֶסֶת, בְּזָכוּת
 הַצְּדָקָה יֵרָאֶה נְפִלְאוֹת, אֲבָל אֶת זֹאת עוֹשֶׂה אָדָם מְרַצוֹנוֹ. לֹא־כֵן אִם
 יוֹשֵׁב אָדָם עִם תְּרַבּוּשׁ, אוֹ סְפוּדִיק אוֹ שְׂאֵר תְּכָרִיכִים וּבְגָדֵי פִּלָּא,
 וּמְתַחֲזֶה כְּחֶכֶם וּמְקַבֵּל וְעוֹבֵד' עַל הַבְּרִיּוֹת וְאוֹמֵר: "נִכְנָסָה בְּךָ רוּחַ
 רָעָה, וְאֵינִי יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ מִמֶּךָ, אֲלֵא אִם תִּתֵּן לִי כָּף וְכָף", אוֹ
 "צְרִיךְ לְשַׁנּוֹת שְׂמֶךָ, כִּי אֵינְנוּ בְּסֹדֵר, וְעֲלֶיךָ לְתַן סְכוּם כְּזֶה וְכֻזָּה";
 צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁהַכֹּל שִׁקְרָה וְכֻזָּב, כִּי אֵין בְּדוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיִּבִּין נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁרָשָׁן, וְאִם אֶחָד מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת, צְרִיכִים לַיָּדַע שֶׁהוּא
 סֹתֵם לַיִצָּן, וּמְרַמֵּה אֲנָשִׁים, וְרַק רוּצָה לְהוֹצִיא כֶּסֶפָם. לְזֹאת צְרִיכִים
 לְהִזְהַר מְאֹד, וּבְפָרֵט עֲדוֹת הַמְזֻרָח, שֶׁהֵם יְהוּדִים תַּמִּימִים וַיְקָרִים,
 עֲלֵיהֶם לְהִזְהַר בְּמִשְׁנֵה זֵהִירוֹת, שֶׁלֹּא יַעֲבֹדוּ עֲלֵיהֶם בְּצוּרוֹת שׁוֹנוֹת
 וּבְתַחֲבוּלוֹת מְתַחַכְמוֹת הָעֶקֶר לְהוֹצִיא כֶּסֶפָם וְתוֹ לֹא. הַכֹּפֵל הַדְּבָר
 — צְדָקָה לְתַן — אֵין לְמַעַלָּה מְזֵה, וְאִדְרַבָּה כָּלֵם שֶׁאָדָם מְרַבֵּה
 בְּצְדָקָה, זֹכֶה שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עֲלָיו, כְּמֵאמָרָם ז"ל (רוֹת רבָּה, פָּרָשָׁה

אֲשֶׁר ב' תקסה בַּנְחַל קלז

ה', סימן ד'): בא וראה כמה גדול כחה של צדקה, וכחן של גומלי חסדים, שהם חסים לא בצל שחר, ולא בצל כנפי חמה, ולא בצל כנפי הארץ אלא בצל מי שאמר והיה העולם; כל-כף חשובה מצות צדקה. כל זה כשאדם נותן מרצונו הוא, אבל אם עושים אתו תנאי: תן לי כף וכף, ואוכל להוציא ממך את העין רעה וכו', זה הסימן הראשון שזהו שקרן. הסימן השני — אם הוא מקרב אותך להקדוש-ברוך-הוא, ולומד אתך תורה, מחזק ומעודד ומשמח אותך, ויש לו סבלנות אליך, מוריד עצמו אליך, סימן שזה צדיק וחסם גדול וכו', אבל אם רואה שלא תתן לו כלום, ופוטר אותך בלא כלום, תדע שזהו צבוע ורמאי ה'עובד' עליך, כי הוא רוצה רק את כספך. לזאת, עלי לומר לכל עם ישראל, אנשים תמימים! אל תתנו שינצלו את התמימות שלכם, ואלא 'יעבדו' עליכם. העצה הכי טובה והכי קלה לצאת מכל הפעיות — להגיל עצמכם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולבקשו יתברך כל אשר אתם צריכים, ואז תראו נסים ונפלאות. אבל פדי שיהיה לכם פח ומח והתחזקות ואמונה פשוטה בהקדוש-ברוך-הוא, צריכים לבוא אל הצדיק האמת, אשר הוא פותח את הפה אליו יתברך, כמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'); אשרי מי שבא אל הצדיק האמת ומקים את דבריו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תקסה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר נצבים ה'תשל"ז.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות.

חמדת לבבי! חכמינו הקדושים אומרים (בראשית רבה נג, יט): יפה תפלת החולה לעצמו; כשאדם חולה, עליו לידע שישועתו תלויה רק בידי הקדוש-ברוך-הוא. בודאי מה שצריכים לעשות פעלה

קלה אשר ב' תקסה בנחל

גשמיית לילך לרופא — הולכים, אבל צריכים על זה רחמים רבים. ורבונו ז"ל אמר, שצריכים להזהר מרופאים, ואם כבר הולכים לרופא, יש לילך לרופא ממחה בתחום הזה, ולא סתם רופא זוטר, שרק אֶתְמוֹל סיים פקולטה לרפואה, והיום לובש חלוק לכן ומתלמד על בני-אדם, אשר הם שפני נסיון שלו. ולכן אם כבר הולכים לרופאים, יש לילך לרופא גדול וממחה. וצריכים לבקש הרבה אותו ותברך, ברחמים רבים, שינחהו כדבעי, וימצא את השליח הטוב לרפאותו.

וכן פתוב (קהלת ז, ב): "יהי יתן אל לבו"; כל אחד מאתנו צריך לדעת, שיבוא היום ונצא מזה העולם — אם ברצוננו ואם לאו, פדכתיב (בראשית ג, יט): "פי עפר אתה ואל עפר תשוב". זו המציאות! אף שקשה לקבלה. אדם צריך לעבר את זה העולם כמספר השנים שנותנים לו מלמעלה. כמאמר דוד המלך (תהלים צ, י): "ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה". העולם הזה רק מעבר, ומה נשאר לאדם מזה העולם? מה נוטל עמו? רק המצוות שמקיים; זוכה לשמר שבת, זוכה להניח תפלין, ללבש ציצית, זוכה לילך לבית-הכנסת, לענות 'אמן' יהא שמייה רבא', זוכה שתהיה לו מזוזה על פתחו, לאכל כשר, זוכה לקיים צווי הבורא ותברך שמו, לתן צדקה, לעזר לבני-אדם, זה אשר עוזר לו בעולם הזה, וזה ילוהו לעולם הבא.

ודבר זה יש לחקק היטב בדעתנו, שבאנו לזה העולם רק כבדרך מעבר, רק לקנות תורה ומצוות ומעשים טובים, להרבות בצדקה וחסד, לסייע ליהודים, ללמד תורה, ולעזר לגלות את הקדוש-ברוך-הוא בעולם, אזי חיינו יהיו אחרים לגמרי, אף פעם לא נציק לאחרים ולא נעשה להם עול, כי עוד מעט אנו יוצאים מזה העולם, ואולי זה היום.

לזאת, מי שחולה הקדוש-ברוך-הוא ישלח לו רפואה שלמה, וימשיך לו ימים ושנים, וזהו גם-כן בכלל מצות הצדקה — שכל יהודי צריך לבקש מאתו ותברך, שתמשך רפואה שלמה על כל חולי עם ישראל. וכן החולה — אסור לו להתיאש, אלא לידע, שאפלו חרב חדה מנחת על צוארו של אדם — אל יתיאש מן הרחמים; אבל צריך לשים לב — הנה אני כבר חולה, הבה אעשה הרבה מצוות ומעשים טובים. ויכולים לעשות המון מצוות; לעשות חסד לחכמי

אֲשֶׁר ב' תְּקוּמוֹת בְּנִחֻל קִלְט

יִשְׂרָאֵל הַמְּלַמְּדִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה, לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד לִתֵּן צְדָקָה לְתַלְמוּד־תּוֹרָה שְׂמֵלֵמְדִים שֵׁם תּוֹרָה וַיִּרְאֵת הַשֵּׁם, וּבִכְרֵט שֵׁישׁ הַיּוֹם אֶלְפֵי מְלַמְּדִים וּמִוֹרוֹת הַמְּקַבְּלִים אֶת מִשְׁכַּרְתָּם הַזְּעוּמָה, וְזֶה גַם־כֵּן בְּשָׂקִים דְּחֻוּיִים, כִּי מְקַצְצִים לְמוֹסְדוֹת הַחֲנוּךְ אֶת תְּקִצְבֵיהֶם. וּמוֹבָא בְּמִשְׁנֵה בְּרוּרָה (אֲרַח חַיִּים, סִימָן תִּיט, סְעִיף קָטָן א'), אֲשֶׁר מְלַבֵּד שְׂהַמְּלַמְּדִים אוֹ הַמִּוֹרוֹת מְקַבְּלִים מִשְׁכַּרְתָּ, כְּדָאֵי לְשַׁלַּח עִם הַיְלָדִים אִיזָה סְכוּם בְּעִבּוּרָם, אֲשֶׁר זֶה צְדָקָה גְּדוּלָה. לְעֹזֵר לְמִשְׁפָּחוֹת נְצַרְכוֹת, וְכֹדְכָתִיב: "צְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת", אֲזַי רָאוּ בַחֹשׁ, אֲנָשִׁים שְׂרוּפָאִים יִיאָשׁוּ אוֹתָם, וְהִרְבוּ בְּצְדָקָה וְהִסְדּוּ, זֶה הִצִּיל אוֹתָם מִמָּוֶת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תְּקוּמוֹת

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רָאָה לְלַמֵּד בְּזִהָרָה, אֲשֶׁר מְפַלֵּג שֵׁם בְּמַעֲלַת הָאָדָם שֵׁישׁ לוֹ זֶקֶן, אֲשֶׁר בְּזָכוֹת זֶה בָּאָה לוֹ הַשְׁפָּעָה עֲלֵיוֹנָה, שֶׁפַּע בְּפִרְנֶסָה. וּמָה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם? יְהוּדִים שְׂחוֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם שְׁבִטְלָנִים הֵם, אִינָם יוֹדְעִים כְּלוּם, פְּתָאם זוֹכִים לְשִׁפְעַ רַב מְאֹד. וְאֵלּוּ אֲנָשִׁים הַנִּרְאִים כְּפִקְחִים, בְּעֲלֵי הַשְׁפָּלָה וּבְעֲלֵי תְּאֲרִים גְּדוּלִים, מְהַנְדָּסִים, רוּפָאִים, מְסִתּוֹבְבִים מְגַלְחִים וְכוּ', וְהֵם חֲסֵרֵי כֹל. לְמַדִּים מְכָאן בַּחֹשׁ אֶת דְּבָרֵי הַזִּהָרָה, שֶׁהַזֶּקֶן זֶהוּ כְּנֶגֶד י"ג תְּקוּמוֹת דִּיקְנָא עֲלָאָה, וּמִי שֶׁנִּזְהָר לֹא לַגַּע בְּזִקְנוֹ וְלֹא לְסַפְרוֹ, יִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה. לְזֹאת, אֲנִי מֵיַעַץ לְחֻתְנִי, שְׁלֹא יַגַּע בְּזִקְנוֹ, וְיִהְיֶה לוֹ זֶקֶן אֲרוֹךְ, וְאִזּוֹ יִשְׁפַע עָלָיו שִׁפְעַ גְּדוּלָה. וְצָרִיכִים לְהַסְבִּיר לְכָל־אֶחָד — אִם הִיא מְתַעַקֶשֶׁת שֵׁיִסְפֵּר זִקְנוֹ, וְלִאֲמֹרָה כֵּן: מָה אֶת בּוֹחֶרְתָּ? עֲנִיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה, עֲנִיּוֹת שֶׁל שְׂמִחָה, אוֹ עֲשִׂירוֹת שֶׁל תּוֹרָה, עֲשִׂירוֹת שֶׁל אֲשֶׁר! כִּי הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוּלָה, וְנוֹבַע מִחֲמַת שְׂרוּצִים לְחֻקוֹת אֶת הַגּוֹיִים הַהוֹלְכִים

קמ אֲשֶׁר ב' תִּקְסוּ בַּנְּחָל

מְגַלְחִים וְכוּ'. וְאֵנִי מִזְעֵץ שְׁלֹא לִגַּע בְּזָקֵן. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ
עֲלֵיכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וְתִכְנְסוּ לְחֶפֶה בְּסִימָן וּבְמִזְל טוֹב,
וּמְשַׁמְחֵתְכֶם יִמְשֹׁךְ עַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחוֹת וִישׁוּעוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמוֹ הַטוֹב...

ב' תִּקְסוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתָךְ וְכוּ'. הֲלֹא עַל הָעֲנָנִים שֶׁל מִקְנֵה צְרִיכִים לְדַעַת
מִה שֶׁנֶּאֱמַר בַּפְּסוּק (יִרְמְיָה יד, ח): "מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל הַזֶּה מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת
צָרָה"; כְּשִׁיְהוּדֵי נִכְנַס לְמִקְנֵה — נִמְתַּקִּים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים. בְּוַדָּאֵי
זוֹהֵי זְכוּת גְּדוּלָּה לִילָךְ לְמִקְנֵה, וּמִי שְׁאֵינוֹ יָכוֹל לִילָךְ בְּכָל יוֹם, יִלָּךְ
בְּכָל עָרֵב שַׁבָּת לְכָל הַפְּחוֹת, אֲבָל אֲשֶׁרֵי אָדָם הַהוּלָךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם;
כִּי מִקְנֵה מִמְּשִׁיךְ עַל אָדָם יִשׁוּעוֹת וְהַמְתַּקַּת הַדִּינִים, וּכְשֶׁאָדָם נִכְנַס
לְמִקְנֵה, אוֹמֵר הַרְמַב"ם, הוּא נִטְהָר — וְזוֹה גְּזֵרַת הַכְּתוּב; כִּי אָדָם
כְּלוּל מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת: אֵשׁ, מַיִם, רוּחַ, עֶפְרַיִם, רוּחַ וּמַיִם — אֵף פַּעַם
לֹא יִתְעַרְבוּ בִּיגִיחָם; אִם נִקַּח כְּלֵי רִיק וְנִהַפְּכוּ, וְנִכְנְסוּ לְמַיִם, הַמַּיִם
לֹא יִכְנְסוּ לְתוֹכוֹ, כִּי הוּא מְלֵא בְרוּחַ. לְכֵן כְּשִׁישׁ עַל הָאָדָם רוּחַ רָעָה,
הָעֶצֶה לִילָךְ לְמִקְנֵה וְלִטְבֹּל תַּחַת הַמַּיִם, וְאִזּוֹ הַרוּחַ רָעָה בּוֹרַחַת
מִמֶּנּוּ. וַיְדוּעַ, אֲשֶׁר הָיוּ אֲנָשִׁים שֶׁעָשׂוּ עֲלֵיהֶם כְּשׁוּף מִמְּכַשְׁפִּים,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְתַכְף-וּמִידָּ כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַמַּיִם וְטָבְלוּ — יִצְאוּ
טְהוֹרִים, וְשׁוֹם כְּשׁוּף וְרוּחַ רָעָה לֹא יָכֹלוּ לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. וְלְכֵן אֲשֶׁרֵי
הָאָדָם הַיָּכוֹל לְטְבֹּל בְּכָל יוֹם בְּמִקְנֵה.

וּמַחֲמַת טְרִדוֹתֵי הַרְבִּים — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ב' תקסח - ב' תקסט **בַּנְחַל** קמא

ב' תקסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכוּ', מָה אָמַר לְךָ, הֲלֹא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(בִּיצָה טו.): גִּזְלֵנוּ וְאֵינוּ יוֹדְעֵי לְמִי גִזְלֵנוּ, יַעֲשֶׂה מִזֶּה צָרְכֵי רַבִּים; הֵינּוּ
אִם אָדָם גִּזְלֵנוּ לְפָלוֹנִי, וַיִּוֹדַע לְמִי גִזְלֵנוּ, צָרִיף לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו,
עַד שִׁישִׁיבֵנוּ אֶת הַגִּזְלָה, וְאִם נִפְטַר הָאָדָם שְׁחֵיב לוֹ, צָרִיף לְהֵשִׁיב
אֶת הַגִּזְלָה לְיֹרְשָׁיו. אַבָּל כַּאֲשֶׁר גִּזְלֵנוּ וְאֵינוּ יוֹדְעֵי לְמִי, כְּגוֹן, שֶׁהִיָּתָה
לוֹ חֲנוּת, וְרָמָה אֶת לְקוֹחוֹתָיו בְּמַחֲרֵי הַמוֹצָרִים וְכַדוּמָה, וּמְכַר אֵיזָה
פָּרֶט פִּי שְׂנִיִּים אוֹ שְׁלֶשֶׁה מְמַחֲרֵרוֹ הַנְּקוּב וּמְשֻׁוֹי הָאֲמַתִּי, וְכֵן עָשָׂה
לְרַבִּים, וְאֵינוּ יוֹדְעֵי לְמִי, אֲזִי יַעֲשֶׂה מִזֶּה צָרְכֵי רַבִּים; הֵינּוּ, שִׁיתָן
לְמַלְמֵד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, אוֹ לְמַקּוֹם שְׁמַלְמֵדִים שֶׁם תּוֹרָה, אוֹ
יַחֲלַק אֶת הַמָּמוֹן בֵּין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, אוֹ יִתְּנוּ לְצַדִּיקָה לְבָנִין
בֵּית־הַכְּנֶסֶת, יְשִׁיבָה, בֵּית־מִדְרָשׁ וְכַדוּמָה, אוֹ לְאַבְרָכֵי כּוֹלָל וְכוּ', אוֹ
לְכָל דָּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה וְכוּ'. הֵינּוּ יִקַּח אֶת הַסְּכוּם שֶׁגִּזְלֵנוּ, וַיַּעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ
צָרְכֵי רַבִּים, יִתְּנוּ לְצַדִּיקָה שֶׁל צָרְכֵי הַרַבִּים; כִּי בְּמָה שֶׁפָּגַם — בְּזֶה
יִתְקַן.

הַהֲכָרַח לְקֶצֶר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תקסט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֹדוֹת הַצֶּעַר שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ וְכוּ', עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר מוֹבָא בְּשִׁלְחַן עָרוֹף, סִימָן תְּרוּ: אִם אָדָם מוֹצִיא שֵׁם רַע עַל חֲבֵרוֹ, אֵין לוֹ מַחִילָה עוֹלָמִית; כִּי זֶהוּ הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר, כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּזוּלָתוֹ וּבְפִשִּׁיתוֹ. וְאֵין דְּבָר כּוֹאֵב יוֹתֵר מִזֶּה, כְּשֶׁעוֹשִׂים טוֹבָה לְזוּלָתוֹ, וְהַזּוּלָת מְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה; אֲשֶׁר זֶהוּ מְצוּי מְאֹד, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּיּים, שְׁאָדָם גּוֹמֵל חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, וְלֹא דִי שֶׁהֵלָה אֵינָנו מְעַרְיָךְ אֶת הַטּוֹבָה, וְאֵינָנו מְפִיר בָּהּ, אֲלֹא עוֹד מְדַבֵּר עַל עוֹשֵׂה הַטּוֹבָה, וּפּוֹגֵעַ בּוֹ בְּפִשִּׁיתוֹ. אֲבָל עֲלֶיךָ לִידַע, שְׂיֵשׁ דִּין וְיֵשׁ דִּין, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לְמַצְעָרוֹ כְּפֹל כְּפֹלִים. וְדַבֵּר זֶה עֹבֵר עַל כָּל הַצְּדִיקִים, שְׁצִעְרוּ אוֹתָם מְאֹד, הִתְעַלְלוּ בָּהֶם, דְּבָרוּ עֲלֵיהֶם כָּל דְּבָר אֲסוּר; כִּי אֵין צְדִיק אֲמַת שְׁלֹא דְבָרוּ עֲלָיו דְּבָרִים רָעִים, שְׁלֹא הָיוּ וְלֹא נִבְרָאוּ, וְהוּא דָּמָם וְשִׁתְּק; לְכֵן נִתְּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַח כְּזֶה, שְׁזָכָה לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת. וּמִי לָנוּ גְדוֹל יוֹתֵר מִמֶּשֶׁה רַבְּנוּ, אֲדוֹן כָּל הָאֱמָה, שְׁחִשְׁדוּהוּ בְּאִשְׁתֵּי אִישׁ, וּפְגָעוּ בּוֹ, וְזָלְזְלוּ בְּכַבּוּדוֹ, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן הִמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וּמָסַר בְּפִשׁוֹ בְּעַבְרוֹם, וְהוֹרִיד לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָאכִי ג, כב): "זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה", מִדּוּעַ תּוֹרַת מֹשֶׁה וְלֹא תּוֹרַת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? כִּי עֲשֵׂה טוֹבוֹת לְכָל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן זָכָה שֶׁנִּקְרְאָת הַתּוֹרָה 'תּוֹרַת מֹשֶׁה', עַל שְׁמוֹ דִּיקָא. וְזֶה שְׁלָם לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֻזְרָה בְּשִׁבִיל הַבְּזִיוּנוֹת שֶׁסָּבַל וְכוּ'. כֵּן כָּל יְהוּדִי וְיְהוּדִי, אָף אִם פָּגְעוּ בּוֹ בְּפִשִּׁיתוֹ, אֵל יִפְלֵ בְּרוּחוֹ וְלֹא יִקַּח לְלִבּוֹ, כִּי יִקְבַּל בְּחֻזְרָה מֵאִתּוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה. וְחָבַל לוֹ לֶאֱכַל אֶת הַלֵּב, כִּי הַפֶּאֶב מְקַצֵּר יָמֵי הָאָדָם וּשְׁנוּתָיו, אֲלֹא יוֹצִיא אֶת הַפֶּאֶב מִלְּבוֹ, וַיַּעֲבִיר אֶת הַצֶּעַר מִדַּעַתּוֹ, וַיִּבְקַשׁ מֵאִתּוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂיִרְחַם עֲלָיו, וְכֵךְ יִפְטַר מִכָּל צְרוּתָיו וּמִצּוּקוֹתָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲשֶׁר ב' תקע - ב' תקעא בְּנִחַל קמג

ב' תקע.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ...

אודות השאלה וכו'; בְּאֵמֶת אָנוּ רוֹאִים שְׁבִמְרִיכוֹת צְרִיכִים שְׁנֵי צְדָדִים שְׁיָרִיבוּ, אָדָם לֹא יָרִיב עִם הַקִּיר. עַל-כֵּן אִם אֶחָד הַצְּדָדִים שׁוֹתֵק פְּעַם, פְּעַמִּים וְשִׁלְשׁ, הַצַּד הַשְּׁנִי רוֹאֵה שְׁאִין טַעַם לְרִיב, אֲזִי יִחְדַּל; הֵן בְּעֵנִין הַבַּעַל עִם הָאִשָּׁה וְהֵן הָאִשָּׁה עִם הַבַּעַל, אִם אָדָם פּוֹגַע בְּאִשְׁתּוֹ, עֲלֶיהָ לֵהִיּוֹת חֲזָקָה מְאֹד, וְלַצָּאֵת לַחוּץ וּלְהִמָּתִין, וְתֹאמַר לוֹ: "נִרְגַעְתָּ, אָנִי נִכְנָסְתָּ, וְאִם לֹא — אָנִי נִשְׁאַרְתָּ פֹה". אִם הִיא תַעֲשֶׂה כֵךְ פְּעַם, פְּעַמִּים וְשִׁלְשׁ, יִלְמַד לְהִתְגַּבֵּר עַל עֲצָמוֹ וְכוּ'. וְכֵן לְהִפְךָ; כִּי אִין טַעַם לְעֵנּוֹת, כִּי עַל-יַדֵּי שְׁעוֹנִים, מְלַהֲבִים אֶת הָאִשׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמוֹסִיפִים עוֹד וְעוֹד גְּחָלִים לְמַדוּרָהּ. עַקֵּר הַעֲצָה — לְשִׁתֵּק! בְּרַגַע שְׁשׁוֹתְקִים — מְכַבִּים אֶת הַלְהֲבָהּ. וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ: אִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל מִי שְׁבוּלָם פִּיּוּ בַעֲת מְרִיבָהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תקעא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אודות שאלתך וכו'. עֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל אֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב): כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה, אֲזִי מִתְגַּבֵּר עֲלָיו הַיִּצָּר הַרַע יוֹתֵר וְיוֹתֵר; כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ יִצָּר הַרַע, בְּרַגַע שְׁמִתְעַלָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הוֹרֵג אֶת הַיִּצָּר הַרַע הָרֵאשׁוֹן, וְכֹא לוֹ

קמד אָשֶׁר ב' תקעב בנחל

יֵצֵר הָרַע חָדָשׁ. לְכֵן נֶאֱרַע, שְׁכַשְׁאָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה, יֵצְרוּ מִתְגַּבֵּר
עָלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאֵינְנוּ מִבֵּין מֵה קוֹרָה כָּאֵן — "הֲלֹא עֲזוּבֹתַי
שְׁטִיטוֹתַי, וְשִׁבְתַי בְּתִשׁוּבָה, וְהִנֵּה דִיקָא עֲתָה מִתְגַּבֵּר עָלַי יֵצְרִי בִּיתֵר
שָׂאת וּבִיתֵר עֲזִי". אַךְ זֶה סִימָן שְׁעוֹלִים מִדְּרָגָה אַחֵר מִדְּרָגָה, וְנִכְנָסִים
בְּקִדְשָׁה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, אֲשֶׁר זֶה דְּבַר מְצוּי מְאֹד. לְזֹאת אוֹמֵר רַבְּנוּ
ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן קיז): מֵה שְׁמַבְלִיבֵל אֶת הָאָדָם כְּשֶׁנִּכְנָס
בְּקִדְשָׁה גְבוּהָה, שְׁדִיקָא אֲזִי קוֹרָה לוֹ מְקַרְהָ בְּלִתֵי טְהוֹר, אֲזִי צְרִיךְ
לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְזֶהוּ שְׁחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְפִלְיָגִים כָּל-כָּף
בְּמַעֲלַת הַנֶּס שְׁאֲרַע לְכַהֵן הַגְּדוֹל, שְׁנִכְנָס בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לְפָנָי וּלְפָנָיִם
— שְׁלֹא אֲרַע לוֹ קָרִי, מֵה גְדֹל הַנֶּס בְּזֶה? אֲלֹא הַכַּהֵן הַגְּדוֹל מִתְעַלֶּה
בְּמַעֲלָה כָּל-כָּף גְּדוּלָה, שֶׁהֵיִצֵר הָרַע מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּהִתְגַּבְּרוֹת כְּזוֹ
יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, עַל-כֵּן הוּא בְּסִכְנָה גְּדוּלָה שְׁיִכְפָּשׁל, חֵס וְשְׁלוֹם,
וְכֹאֲשֶׁר נִצַּח בְּמִלְחָמָה וְנוֹתֵר בְּקִדְשָׁתוֹ — זו עֵקֶר מַעֲלָתוֹ; לְמַדִּים
מִכָּאֵן, שְׁכָל מֵה שְׁאָדָם מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּקִדְשָׁה, יֵצְרוּ מִתְגַּבֵּר
עָלָיו עוֹד וְעוֹד. עַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, זֶה דִיקָא צְרִיךְ לְתַת לָךְ אֶת
הַדַּחֲף לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר, וְלִדְעַת, אֲשֶׁר "כָּל מֵה שְׁעֲלִיתִי יוֹתֵר בְּקִדְשָׁה,
הִטְמָאָה מִתְגַּבְּרַת עָלַי יוֹתֵר, וְזֶה הַסִּימָן שְׁאֵנִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַנִּכְוָנָה".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תקעב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה
מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתָךְ מֵה מַעֲלַת הַיְדוּדֵי דְבָרִים וְכוּ'. עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר
בְּזֶה שְׁאָדָם מִתְנַדֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֶה מְגַלֶּה שְׁמֵאֲמִין בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, כִּי אַחֲרַת לֹא הָיָה מִתְנַדֶּה; עַל-כֵּן מְצוּת וְדוּי הִיא הַמְצָנָה
הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר. וְרוֹאִים בְּמִצִּיאוֹת, אֲשֶׁר בְּנֵי-אָדָם עוֹשִׂים עוֹל
לְזוּלְתָם, וְאֶצֶל זוּלְתָם מִתְחִילָה לְהַכְנִס שְׁנֵאָה כְּלַפִּיָּהֶם, וְאוֹמְרִים

אָשֶׁר ב' תקעב בַּנְחַל קמה

לַעֲצָמָם: "הֲלֹא עָשִׂיתִי לּוֹ טוֹבוֹת רַבּוֹת, עֲזַרְתִּי לוֹ בְּכָל רָגַע וְרָגַע, הַלְוִיתִי לוֹ בְּעַת צָרְתּוֹ וְכוּ', וּלְפָתַע פָּתָאם הוּא עוֹשֶׂה לִּי עָל, מִצִּיק וּמְרַע לִי, תַּחַת לְהַכִּיר טוֹבָה וְכוּ'?" "עַל-כֵּן נִתְמַלְאִים בְּלִבָּם שְׂנֵאָה גְדוּלָה כָּלפִּיּוֹ. וְכוּ' בְּרָגַע שֶׁהוּא בָּא וְאוֹמֵר: "שְׂגִיתִי, טְעִיתִי, לֹא חֲשַׁבְתִּי עַל מַעֲשֵׂי, מַחֵל לִי, סָלַח לִי! אֲנִי מַכִּיר אֶת מְקוֹמִי, וּמוֹדָה שְׁעֵשִׂיתִי לָךְ רַע, אַתָּה הֵייתָ טוֹב כָּלפִּי, וּמְסַרְתָּ נַפְשִׁי בְּעַבּוּרִי, וְשִׁלַּמְתִּי לָךְ רָעָה, אָבֵל אֲזִי לֹא הֵייתִי שְׁפוּי בְּדַעְתִּי, לֹא מִדַּעַת עֲשִׂיתִי, עַל-כֵּן סָלַח לִי!" תַּכְּף-וּמְיָד מִתְעוֹרְרֵת בָּהֶם מִדַּת הַרַחֲמִים וּמוֹחֲלִים וְסוֹלְחִים; וְאֶפְלוּ יְהִי אָדָם הָאֲכַזְרִי וְהַקְּשׁוֹחַ בְּיוֹתֵר, אִם בָּא זוּלָתוֹ לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה, וּבַחֲרָטָה שְׁלֵא יָשׁוּב לְאוּלָּתוֹ, תַּכְּף-וּמְיָד יִתְמַלֵּא לְבוֹ רַחֲמִים, וְיִמְחַל בְּלִב שָׁלֵם. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֲרָךְ כָּלֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא אָב הַרַחֲמָן, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, הַכַּח שֶׁל הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בְּתוֹכוֹ, וְעַם מַה חוֹטֵא? עַם כַּחוֹתִיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי אִם יוֹצֵיא מִמֶּנּוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַחַיּוֹת, הוּא כְּבָר פָּגַר מֵת, חֲתִיכַת אֲדָמָה. וְאִף-עַל-פִּי שְׁאָדָם לוֹקַח אֶת הַכַּחוֹת שְׁנוֹתָן הַבוֹרָא וּמוֹרִידֵם לְטַמְאָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אִף-עַל-פִּי-כֵן רוֹאִים רַחֲמֵנוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁמַרְחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו, וְנוֹתֵן לָהֶם אֶת הַחַיּוֹת לְחַיּוֹת, לְנֶשֶׁם, לְרֵאוֹת, לְלִבָּת, לְהַתְנוּעַע וְכוּ', וּמַחֲכָה בְּסִבְלָנוֹת רַבָּה, עַד שִׁישׁוּבוּ אֵלָיו בְּתַשׁוּבָה וְיִכִּירוּהוּ. וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם בָּא וּמִבְּקֵשׁ סְלִיחָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאוֹמֵר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לֹא הִפְרַתִּי אוֹתְךָ, לֹא יָדַעְתִּי שְׂאֵתָה נִמְצָא בִּי, לֹא זָכַרְתִּי שְׂאֵתָה פַּה אֲתִי". בּוֹדְאֵי מוֹחֵל וְסוֹלְחַ לּוֹ; כִּי זֶה מַה שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ מַחֲכָה מֵאֲתָנוּ — שֶׁנִּבְּוֵא אֵלָיו וְנִפְּיֵר אוֹתוֹ. וְזוֹ עֲבוּדַת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שְׁמַחֲדִיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שֶׁכִּלְנוּ נִזְכָּה לְרֵאוֹת אֶת הַשְּׂכִינָה, וְנִדְּעַ שְׂמָה שְׂאָנוּ רוֹאִים — זֶה אֲלֵקוֹת, מַה שְׂאָנוּ נוֹשְׁמִים — זֶהוּ אֲלֵקוֹת, מַה שְׂאָנוּ שׁוֹמְעִים — זֶה אֲלֵקוֹת וְכוּ', כִּי הַכֹּל זֶה אֲלֵקוֹת וְאֲלֵקוֹת זֶה הַכֹּל; אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הַמְּקַרְבוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקעג.

בעזרת השם יתברך, אסרו חג סכות ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, והנה להשיבך יקצרו המון
ריעות. ובפרט אחרי מה שעבר עלי בשבועות אלו, שזכני השם
יתברך להיות בציון רבנו ז"ל בליל 'זכר ברית' הזה, ובראש
השנה זכינו להיות בקבוץ אנשי שלומנו היקרים בעיר ק"ב,
ואחר-כך זכני השם יתברך להיות בשבת-שובה בירושלים וכיום
א' וב' זכיתי לבקר בכל המקומות הקדושים אשר בחברון, שכם,
מרון, צפת, טבריה וכו'. ברוך השם, אשר עד פה עזרנו, ואם
ירצה השם, פנים אל פנים אדבר עמך. מה אמר לך, ידידי היקר,
מרירות דמרירות עוברת על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות,
ואלמלא שהקדים לנו השם יתברך רפואה למכתנו האנושה
על-ידי תורת רבנו ז"ל, מי יודע אם היה לנו קיום בזה העולם,
כי אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכול לסבל מרירותא דהאי עלמא
(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג).

חמדת לבבי! אין שום עצה אחרת, רק לחזר אליו יתברך
ולהכניס היטב בדעתו, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך, והכל
בידו יתברך, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין
מלמעלה (חלין ז:), ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין
מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא לח:);
ואפלו צפרא כלילא מבלעדו שמיא לא מתצדא (ירושלמי שביעית ט,
א); ועל-כן מה ולמה להתפחד בפחדים של הכל מזה... או מזה...
טוב לחסות בה' מבטח בנדיבים. אחי היקר! כל מה שאתה צריך
ברח לך רק אליו יתברך, ותשיח ותדבר ותספר את כל לבך רק
אליו יתברך, אשר רק בידו ישועתך, אל תהיה בטלן, חוס ורחם
עליך ועשה זאת, איפוא, בני, ברח לך עכשו אליו יתברך

אֲשֶׁר ב' תקעד בַּנְחַל קמו

בתמימות ובפשטות, ותספור לפניו ותברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בלי שום חכמות כלל.

ידידך הדורש שלומך...

ב' תקעד.

בעזרת השם ותברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר בראשית ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל תיקר והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות מה שכתבת וכו', עלינו לזכר שישנן חמשים ושלש פְּרָשִׁיּוֹת בתורה, הנקראות בתקוני-זהר ג"ן דאורייתא, והן כנגד חמשים ושנים שבועות שישנם בשנה. מוהרנ"ת ז"ל אומר (לקוטי-הלכות, קריאת התורה, הלכה ו') שכל שבוע יונק מפרשת השבוע. לזאת גם פרשת השבוע מחלקת לשבעה ימים, שכל יום יונק מחלק אחד מפרשת השבוע. על-כן כתוב (שלחן ערוך, ארח חיים, סימן רפה, סעיף ג'): מיום ראשון ואילך נקרא עם הצבור; הינו בכל שבוע צריכים לגמור את פרשת השבוע — שנים מקרא ואחד תרגום. ואמרים חכמינו הקדושים (ברכות ח): פל המשלים פרשיותיו עם הצבור — מאריכין לו ימיו ושנותיו; זוכה לאריכות ימים ושנים. ולהפך — כשאדם מזלזל במצוה גדולה זו — לסיים פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום, כל צרותיו נובעות מחמת זה. ואדם איננו שם על לב, אשר מצוה פה קלה, אך מזלזלת בעיני בני-אדם, היא הגורמת לכל הסכל שסובל וכו'.

חמדת לבכי! הנה מתחילה שנה חדשה, שבוע חדש, פרשת בראשית, עתה הוא הזמן לשוב בתשובה, וכיצד שבים? על-ידי התורה, על-ידי למוד התורה. כשילד נכנס לתלמוד תורה ללמד, אומר התנא (אבות פרק ה'): בן חמש למקרא; הדבר הראשון —

לְלַמֵּד חֲמָשׁ. עַל-כֵּן בְּעַל תְּשׁוּבָה, הַדְּבָר הֶרְאֵנוּ שְׁעָלָיו לַעֲשׂוֹת —
 לְהִתְחִיל לְלַמֵּד חֲמָשׁ. וְאוֹמֵר הֵרַמְ"א: יֵרָא שְׁמַיִם יוֹצֵא יְדֵי שְׁנֵיהֶם
 — תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רַש"י; שְׁיִלְמַד גַּם פְּרוּשׁ רַש"י; וְאוֹמְרִים
 הַצְּדִיקִים: מִי שְׁמַסִּים שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רַש"י
 זֹכֶה לִירְאָת שְׁמַיִם; עַל-כֵּן עֲתָה הוּא הַזְּמַן לְשׁוּב בְּתִשְׁבָּה וְלִשְׁכַח
 מִכָּל הָעֵבֶר, וְלְהִתְחִיל כְּבָר בְּשָׁבוּעַ זֶה לַעֲבֹר אֶת הַסְּדֵרָא — שְׁנַיִם
 מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם וּפְרוּשׁ רַש"י. וּמִי שְׁאִינְנוּ יָכוֹל לְבַד, יִכְנָס לְאִיזוֹ
 יְשִׁיבָה, אוֹ יִשְׁכַּח אִיזָה חֲבֵר אוֹ מְלַמֵּד טוֹב שְׁיִלְמַד עִמוֹ, וּבְכָל פְּרָשָׁה
 מִפְּרֻשֵׁת הַשָּׁבוּעַ יִמָּצֵא בָּהּ כָּל אֲשֶׁר נֹגַע לַשָּׁבוּעַ זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תקעה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר נַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
 הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְּדִיק נַחל נֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
 עֲלֵינוּ ... גַּר יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי עוֹד קֵדָם הַחֵג, אַף מְרַב טְרַדוֹתִי לֹא הִיָּה
 לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ אֲזוֹ. חֲמֻדַת לְבָבִי! בְּזֵה הָעוֹלָם צְרִיכִים חֲזוּק בְּכָל
 יוֹם וּבְכָל שְׁעָה מִחֲדָשׁ, כְּפִי הַקְּטָנוֹת וְהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבֵרוֹת
 עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ. וְדַבָּר זֶה סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ עַל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת.

וְהִנֵּה, חֲמֻדַת לְבָבִי, הַיּוֹם הִתְחַלְנוּ סֵדֵר הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁלָנוּ,
 מִתִּיבְתָא "הֵיכַל-הַקְּדָשׁ". שְׁחֵרִית — בְּשָׁבַע קֵדָם הַצְּהָרִים, בְּעֵשֶׂר
 — אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים גְּמָרָא, וּבְשָׁעָה שְׁלֹשׁ — אֲנַחְנוּ מִתְּפַלְלִים מְנַחֵה,
 וְאַחֲרֵיכֶן אַחַר הַצְּהָרִים בְּשָׁעָה אַרְבַּע אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים שְׁלַחַן עֲרוּךְ
 (כְּסֵדֵרֵן), הִתְחַלְנוּ מִהִתְחַלֵּת אֲרַח חַיִּים, וּבְלִילָה בְּשָׁעָה שְׁמוֹנֶה,
 אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וּבְשָׁעָה
 תִּשְׁעַ מִתְּפַלְלִים מְעָרִיב, מִי יִתֵּן שְׁיִמְשׁוּךְ כֶּן כָּל זְמַן הַחֲרֹף הַזֶּה,

אֲשֶׁר ב' תקעו בַּנְחַל קמט

וּנְזֻכָּה לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ. וּתְהִלָּה לְאֵל, בְּשַׁעַת הַלְמוּד
מִתְחַדְּשִׁים חֲדוּשִׁים רַבִּים עַל־פִּי דַעַת רַבָּנוּ ז"ל, וּמִמָּשׁ אֵין לִי הַפְּנָאִי
לְרִשְׁמָם עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב, וְאֶרְשָׁם לָךְ רַק בְּמַה גְּרָגִירִים. (חסר)

הַעֲקָר, חֲמֻדַּת לְבָבִי, מַה דְּהוּהָ הָנָה, עַל־כָּל־פְּנִים מֵעַכְשָׁו קַדְשׁ
אֶת חוֹשֵׁיךָ, שְׁהֵם הַשְּׁבָעָה גְרוֹת (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א):
"הַעֲיִנִים, הָאֲזָנִים, הַחֻטִּים וְהַפֶּה", אֲשֶׁר זֶה כָּל הָאָדָם. וְכַפִּי שֶׁתִּרְגֵּיל
עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכֵן לֹא תִקְפִּיד
וְתִכְעַס, חַס וְשְׁלוֹם, עַל שׁוֹם דְּבָר, וְכֵן תִּטָּה אֲזַנְךָ לִשְׁמַע אֶל הַקּוֹל
הַפְּנִימִי שֶׁל כָּל דְּבָר, וְתִהְיֶה רְגִיל לְהַסְתַּפֵּל עַל כָּל דְּבָר רַק עַל
הַרוֹחֲנִיּוֹת שָׁבוּ, אֲזִי דִיקָא יָאִיר מִחֶדְ בְּהַאֲרָה וּבְחִיּוֹת וּבְזִיו כְּזֶה, אֲשֶׁר
לֹא שַׁעֲרַת־מִימֶיךָ, הַעֲקָר אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּךְ,
אֶתְךָ וְאֶצְלָךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּרְשָׁם לָךְ בְּכָל יוֹם דְּבוּרֵי אֱמוּנָה עַל־פִּי
דַעַת רַבָּנוּ ז"ל, וְתִרְאֶה לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם עַל־כָּל־פְּנִים אֵיזָה חֲדוּשׁ
קָטָן, וְתִרְשָׁם אֶת זֶה אֶצְלָךְ בְּכֶתֶב, וְעַל־יְדֵי־זֶה תּוּכַל לִשְׁאֹב בְּכָל יוֹם
מִים מִמְּעִינֵי הַיְשׁוּעָה, מִהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
אֲשֶׁר אָמַר עַל עֲצָמוֹ (חַיִּי־מוֹהַר"ן, סִימָן ש"ב): "אֲנִי נִהְרֵה הַמְּטָהֵר מִכָּל
הַכֶּתְמִים". וְאָמַר ר' לִוִי יִצְחָק, (גְרוֹ יָאִיר) [ז"ל]: כְּמוֹ שְׂאָדָם רוֹצֵה
לְטַבֵּל אֶת עֲצָמוֹ בְּנִהְרֵה, צָרִיךְ קֹדֶם לְהַפְּשִׁיט אֶת מְלַבוּשָׁיו לְגַמְרֵי, כִּי
בְּלֹא זֶה לֹא עֲלֶתָה לוֹ הַטְּבִילָה מִשׁוֹם חֲצִיצֵה, כְּמוֹ־כֵן מִי שֶׁרוֹצֵה
לְהַטְּבִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הַנִּהְרֵה הַמְּטָהֵר מִכָּל הַכֶּתְמִים, צָרִיךְ לְהַפְּשִׁיט
מִמֶּנּוּ כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַשְּׁטִיּוֹת וְהַהֲבֵל שֶׁנִּדְבַק בּוֹ עַד עַכְשָׁו, כִּי אִם
לֹא, אֲזִי לֹא יִקְבַּל מִרַבָּנוּ ז"ל כְּלוּם, וְדְבָרֵי פִי חָכָם. כִּי הַעֲקָר לְבַטֵּל
דַעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ב' תקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרֵי נח, רֹאשׁ חֲדָשׁ חֲשׁוֹן ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,

הַאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְלָתִּי. אֲשֶׁרֶיךָ שֵׁישׁ לְךָ חֶלֶק בְּזִכּוֹת הַרְבִּים כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלָיָהּ.

חֲמַדַּת לְכָבִיר! מְאֹד אָנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲךָ לֹא כִּף קִבְלָנוּ מִרְבָּנוּ ו"ל ... רַבְּנוּ ו"ל גְּלָה לָנוּ הַגְּלוּי הַנִּפְלָא שֶׁל (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצֹר הִרְחַבְתָּ לִּי" (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קצח), שֶׁבְתוֹךְ הַצָּרוֹת לְרְאוֹת לְמִצַּא הִרְחַבּוֹת, וּבְיָדָאֵי סוּף כָּל סוּף תַּפְטֵר מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת לְגַמְרִי, וְתוֹזֵה לְהִרְחַבָּה אֲמַתִּית וּתְדִירָה, אֲךָ לַעֲת עָתָה תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַתְחַזֵּק, כִּי בְּיָדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְצָרֶיךָ לְהֶאֱמִין שֶׁמַּעֲשֶׂה הַצְדִּיקִים וְדַבְרֵיהֶם אֵינָם פְּשׁוּטִים, וַיֵּשׁ בָּהֶם רִזִּין, וְעַל-יְדֵי-זֶה תוֹזֵה לְסַלֵּק מִמֶּךָ רִגְזָא וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּכָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן מב), כִּי בְּיָדָאֵי יֵשׁ בְּכָל דְּבָר וּבְכָל עֲנָן תּוֹרָה, וְצָרֶיךָ לְהַטּוֹת אֶזְנוֹן קִשְׁבָת וּלְהֶאֱמִין בְּזֶה וְכוּ'.

מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הִיָּה בְּעֲנָן זֶה חֲדוּשׁ גַּפְלָא, וּמִכָּל דְּבָר שֶׁרַק רְאָה וְשָׁמַע, עָשָׂה מִזֶּה תַכְף-וּמִיָּד תּוֹרָה, וּמִזֶּה זְכִינוּ לְדַבּוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים כְּאֵלוּ, הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּגְעַע בָּהֶם תְּמִיד, וְאִז טוֹב לְנַצַּח. וְכֵן הִיָּתָה לוֹ בְּשִׁלְמוֹת אֲמוּנַת צְדִיקִים בְּרַבְּנוּ ו"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל בּוֹ ו"ל לְגַמְרִי, עַד שֶׁגַם הוּא פֹּעֵל אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים כַּמְּפָרָס בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר כָּל אֵלוֹ שֶׁהִיָּתָה לָהֶם אֲמוּנַת חַכְמִים בְּמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, הֵם הַצְּלִיחוּ גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוֹת.

פַּעַם אַחַת נִכְנַס אֵלָיו אַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְהִיָּה עֲנֵי מְדַכָּא, וְסִפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ, וּמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל נִחְמוּ וְדַבֵּר עִמוֹ דְּבָרֵי הַתְּחִזּוֹת עַל-פִּי דַעֲת רַבְּנוּ ו"ל כְּדָרְכוֹ תְּמִיד, אֲךָ הִלָּה לֹא רָצָה לְהַטּוֹת אֶזְנוֹן קִשְׁבָת (כִּי לֹא הִיָּה מֵאֲנָשֵׁי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל), וְכָל מָה שֶׁמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל חִזְקוּ, הָיוּ לוֹ קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת וְכוּ'. וְהָיוּ אִז עַל הַשְּׁלַחַן תַּפּוּחִים (עֶפֶל), עָנָה וְאָמַר לוֹ: וּוְיִסְטוּ וְאוּס? נַעַם דִּיר דְּרִי

אֲשֶׁר ב' תקעו בַּנְחַל קנא

עֲפֹלִם. וּמְרַב מְרִירוֹת לְבוֹ וּסְפִקוֹתָיו וְקִשְׁיוֹתָיו וְכוּ', לֹא רָצָה, וְהִלָּךְ לוֹ (וְנִשְׁאָר עָנִי מְדַבֵּא כָּל יָמָיו, רַחֲמָנָא לְצִלָּן). וְאַחֲרֵיכֶן נִכְנַס עוֹד אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ אֶל מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל גַּם־כֵּן עָנִי, וְגַם הוּא סִפֵּר לְפָנָיו אֵת כָּל לְבוֹ, וְחִזְקוֹ וְאִמְצוֹ מְאֹד, וּבְתוֹךְ דְּבָרָיו הִקְדוּשִׁים אָמַר לוֹ גַּם־כֵּן דְּבָרִים הֵנ"ל: וְוִיִּסְטוֹ וְוֹאס? נַעַם דִּיר דְרִי עֲפֹל. וּמְחַמַּת שְׁהִיְתָה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים בְּמוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל — לְקַחֶם תִּכְף־וּמְיָד. וְאַחֲרֵי הַסְתַּלְקוֹת מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל, נַעֲשֶׂה עֲשִׂיר גְדוֹל, וְהָיוּ לוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פּוֹעֲלִים, וְעוֹז הַרְבֵּה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ.

חֲמֻדַּת לְכַבֵּי! אִם כִּי "רֵאשִׁיתְךָ" הוּא בְּצַעַר וּבְעֲגָמַת נַפְשׁ גְּדוֹלָה, אַךְ "וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּא" לְךָ "מְאֹד" (עֵין אִיּוֹב ת, ז) בְּשִׁפְעַר רַב, וְיִתְרַבֶּה גְבוּלְךָ בְּתַלְמִידִים וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, אֲשֶׁרִינוּ שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, הַמְלַמְדֵנוּ עֲצוֹת וּדְרָכִים יִשְׂרָיִם כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁעָשָׂה לָנוּ. וְצָרִיךְ שֶׁתַּחַקֵּק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעְתְּךָ, כִּי אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת כְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְהִיּוֹת רַגִּיל לְבְרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פְרִטְיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְעַל־יְדִי־זֶה יִזְדַּכֵּךְ מִחֵךְ וְדַעְתְּךָ, וְתִסִּיר מִמֶּךָ הַפְּחָדִים וְהַדְּאָגוֹת הַמְכֻלִּים אֵת הַנִּפְשׁ. וְצָרִיכִים לְעֲלוֹת תְּמִיד מֵעֵלָה מֵעֵלָה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת וּבְאֲמוּנָה פְּשוּטָה, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ שְׁאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֵּל לְכָל — דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הוּא אֱלֻקוֹת גְּמוּר, רַק נִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ כְּזֶה אֲשֶׁר לְמַרְאֵה עֵינֵינוּ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן. וּבְאֲמַת אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם גָּנוּז וְסִתּוּם בְּכָל דְּבָר, וְיִדַע שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֵתוֹ, עֲמוֹ וְאֶצְלוֹ. וְלִהְפֹךְ — צָרִיךְ לִידַע, שֶׁכָּל מָה שֶׁיַּעֲלֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאֲמוּנָה הִקְדוּשָׁה, שְׁעֵדִין אֵינוֹ יוֹדַע כָּלֵל, כִּי צָרִיךְ שֶׁתְּהִיֶּינָה אֶצֶל כָּל אָדָם תְּמִיד שְׁתֵּי יְדִיעוֹת אֵלוֹ, שְׁהֵן שְׁתֵּי הַבְּקִיאוֹת שֶׁהוֹדִיר עֲלֵיהֶם רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲרָ"ן, חֵלֵק א, סִימָן ו), שְׁהֵם: בְּקִי בְּרִצּוֹא וּבְקִי בְּשׁוּב; כְּשֶׁהוּא עוֹלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה, שְׁיִדַע שְׁעֵדִין אֵינוֹ

מ) אֵתָהּ יוֹדַע מָה? תַּחַן לַעֲצֻמָּךְ שֶׁלֶּשָׁה תְּפוּחִים.

קנב אָשֶׁר ב' תקעז בַּנְחָל

יודע כָּלֵל, כִּי כָפִי נִגְדַּד הַצְדִּיקִים הַקְדָּמוֹנִים, הוּא לֹא כָלוּם, וְכֵן לְעוֹלָם. וְלִהְיוֹת — צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׁעַת יְרִידָה בְּכָל מִינֵי אָפְנִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), מֵעַנְיָן דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מַטָּה. וְעֵינֵן שָׁם, (סִימָן פּב וְכו' הֵיטֵב). וְיֵשׁ לוֹמֵר, שְׂאֵלוֹ הַשְּׂתִי מְדַרְגוֹת הֵיוּ אֶצֶל נֹחַ בְּעֲצָמוֹ לְשִׁבַּח וְלִגְנָאֵי וְכַנ"ל, וְק"ל.

הדורש שלומך...

ב' תקעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נֹחַ, רֵאשׁ חֲדָשׁ חֲשׁוֹן ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נֹחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר עִם הַמְּעוֹת לְצַדִּיקַת הַיְשִׁיבָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ דְבָרֵי אֱמֶת יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבְפֶרֶט שְׁסֹפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּיָדֶיךָ — הַפֶּה בָּהֶם וְתַחֲיָה אֶת עֲצָמְךָ, כִּי הֵם יוֹרוּךְ אֶת הַדֶּרֶךְ שֶׁתֵּלֵךְ בָּהּ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית חֲטָף וְאָכַל בְּכָל יוֹם גִּתְמָא דְאוֹרֵייתָא, כִּי רַק זֶה יִשְׁאֵר מִמֶּךָ. וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהַרְבוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרְא, מְשַׁנָּה, גְּמַרְא, מְדַרְשׁ, זֶהֱרַ וְתַקוּנִים וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, רַמְב"ם וְשֶׁלְחַן עֲרוּךְ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְרַכְּךָ לְנִצְחַת, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חַיִּינוּ.

הַעֲקָר אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר, כִּי בֹא יָבוֹא גַם יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, וּבְיָדָאֵי לֹא יַעֲזוֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה לְשִׁפְעַת דְּקַדְשָׁה, וְתִשְׁלַם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ, וְתִצְלִיחַ דְרַכְּךָ לְנִצְחַת.

הדורש שלומך...

רַבְּנֵי ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עג): תְּהִלִּים מְסֻגָּל לְתִשׁוּבָה, וּמַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, אֶפְלוּ מִי

אֲשֶׁר ב' תקעז בַּנְחַל קנג

שָׁאִין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה, עַל-יְדֵי אַמִּירַת תְּהִלִּים תִּהְיֶה לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה, וְגַם יִזְכֶּה לְהַכְנִס אֶל הַשַּׁעַר הַשֵּׁיף לוֹ. וּלְמוֹהַרְנֵ"ת ו"ל הִיָּה שַׁעוֹר מִיַּחַד בְּכָל יוֹם בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, וְאַצֵּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הִיָּתָה עֲבוּדָה מִיַּחַדַּת אַמִּירַת תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם. ר' יִצְחָק אֵיזִיק יוֹסֵף מִתְּלִמְיָדֵי מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל, הִיָּה רָגִיל מְאֹד מְאֹד בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים בְּהַתְּעוֹרְרוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, וְכִשְׁנַפְטָר, אָמַר עָלָיו מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל, שֶׁהִיָּה צָדִיק וְאַמְתָּעַר נוֹטֵר הַבְּרִית, וְכָל הַתְּקַבּוּתוֹ אֶל מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל הִיָּתָה עַל-יְדֵי אַמִּירַת תְּהִלִּים שְׁלוֹ, שֶׁהִיָּה רָגִיל מְאֹד בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים. וּפְעַם אַחַת בְּלֵיל יוֹם כְּפוּר עֲבַר מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל בְּסֻמוּף לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְעַמַּד אֶזְרָא ר' יִצְחָק אֵיזִיק יוֹסֵף לֵיד הַחֲלוֹן, וְאָמַר תְּהִלִּים בְּהַשְׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ וּבִבְכִיּוֹת שְׁאִין לְשַׁעַר. וְשָׂאֵל מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל עָלָיו: מִי הוּא? וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁהוּא אוֹחֵז כְּבָר בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה בְּאוֹתָהּ הַהַתְּעוֹרְרוֹת כְּמוֹ בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה, כִּי רָצָה לְסַיֵּם פְּעָמִים כְּמִנְיֵן כָּפֹר. וְאָמַר מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל: הוּא שֵׁיף אֵלֵינוּ (עַר בְּלֶאֱנָט צוֹ אוֹנֵז). וְהִתְחִילוּ אַחֲדִים מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ לְקַרְבוֹ, עַד שֶׁנִּתְקַרַּב וְהִיָּה אֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ כְּשֶׁאָמַר תְּהִלִּים הָאֵט גְּעָרִיסֵן שְׁטִיקְעָרִי וְלֹא הָיָה יְכוּלִים לְעַמַּד עַל יָדוֹ, כִּי נִשְׁבַּר הַלֵּב מְאֹד מֵאַמִּירַת תְּהִלִּים שְׁלוֹ. וְכִשְׁנִסְעָתִי בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל בְּאוֹמֵן, נִסַּע עִמִּי אֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר רָאִיתִי שֶׁהִיָּה לוֹ תְּהִלִּים בְּכִיסוֹ, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁרַק הִגִּיעַ, הוֹצִיא אֶת הַתְּהִלִּים וְאָמַר אֵיזָה מְזֻמּוֹר, וְאָמַר: לְאֵמִיר כָּאֵטֶשׁ אֵיבְעַר לְאַזֵּן דָּא אֵיִין מְזֻמּוֹר תְּהִלִּים^ט. וְכֵן הִיָּה כָּל הַדְּרָף, בְּאִיזוֹ עִיר שְׂבָא, וְחִנָּה בְּאִיזוֹ תַּחְנָה, הוֹצִיא תְּהִלִּים וְאָמַר מְזֻמּוֹר אֶחָד.

הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ אָמַר פְּעַם בְּשִׁבְת-קִדְשׁ לְתִלְמִידָיו: שִׁימוּ אִישׁ יָדוֹ עַל כַּתֵּף חֲבֵרוֹ וְסִגְרוּ אֶת עֵינֵיכֶם, וְעֲשׂוּ כֵּן. פְּתֹאוֹם שָׁמְעוּ קוֹלוֹת וְזִמְרֵי נִפְלְאִים וְעַרְבִים בְּנִעְיֻמוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאֵלוֹ הָיוּ קוֹלוֹת שֶׁל בְּנֵי-אָדָם הַפְּשׁוּטִים שְׁעוֹלִים הַשְּׂמִימָה מֵאַמִּירַת

(ג) נִקְרָעוּ חֲתִיכוֹת!
(ס) הִבֵּה וּלְפָחוֹת נִשְׁאִיר פֹּה מְזֻמּוֹר תְּהִלִּים אֶחָד.

מזמורי התהלים שלהם, שאמרו בתמימות ובפשיטות גמורה בשבת
אחר הצהרים וכו', ודי לחכימא.

ב' תקעח.

בעזרת השם ותברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר נח ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברה היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח.

אין אתה יכול לתאר ולשער שכך בשמים בזה שאתה מדפיס
את ספרי רבנו ז"ל "לקוטי-מוהר"ן", "לקוטי-הלכות", "לקוטי-
תפלות", אשר עליהם נאמר (קהלת ד, יב): "והחוט המשלש לא
במהרה ינתק", פי מי שמרגיל את עצמו ללמד בכל יום תורה
ב"לקוטי-מוהר"ן", ואומר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות", ומעין
אחר-כך בהלכות מ"לקוטי-הלכות", יהיה בטוח שכבר לא יפל,
ולכן שכך גדול בשמים, בזה שזכית להדפיס את ספרי רבנו ז"ל
ומוהרנ"ת ז"ל, אשר אין למעלה מזה, בודאי יהיה חלקך בישיבת
רבנו ז"ל בעולם הבא בלי שום ספק; ועל-פן מה ולמה לך להיות
שבור?! אדרבה, ראוי לך לשמח בשמחה אין סופית על גדל זכות
הרבים, ומכל שכן שזכית להדפיס את יתר ספרי רבנו ז"ל, כמו:
"ספר המדות", "ספורי-מעשיות", "חיי-מוהר"ן" ו"שיחות-הר"ן",
בזה ראוי לך לרקד מאד מאד בכל יום, ואף שאני מבין מרחוק
מכאובך וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, חלישות הדעת,
קטנות וכו', עם כל זאת עליך להתחזק, כי אסור למשך עצמו אל
הצער, פי כל הנמשך אחר הצער, הצער נמשך אחריו.

וראוי לך לומר בכל יום: אשרינו ואשרינו ואשרינו! פעמים
אין מספר, כי נפל חלקך להיות בחלק רבנו ז"ל, מכל שכן שאתה
זכית להיות שמש אצל רבנו ז"ל, ובודאי כמו שאתה שמש כאן,
כן תהיה שמש למעלה אצלו ז"ל.

אֲשֶׁר ב' תקעח בַּנְחַל קנה

מה אמר לך, אֶלְמָלֵא הֵייתָ יוֹדֵעַ אֶת גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ז"ל וּגְדֻלַּת עֲנִינּוֹ וְכוּ', שֶׁהוֹלֵךְ וְכוֹבֵשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי, הֵייתָ שָׂשׁ וְשִׂמְחָה שִׂישׁ לְךָ חֵלֶק בְּזֶה, בְּקִדְשָׁה כְּזוֹ וְכוּ', בְּגֵאֻלַּת יִשְׂרָאֵל הַנְּצַחִית וְכוּ', הֲלֹא כָּל עַנְיָן רַבְּנוּ ז"ל לְקָרַב אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּתְגַּלֶּה לָהֶם גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּמַדְרַגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, עַד שִׁיפְתַּח פִּיהֶם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר זֶה הַמַּדְרַגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה שְׂאָדָם מְרַגֵּשׁ כָּל-כָּף אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁנִּפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, כְּמוֹ בֵּן הַמַּדְבֵּר עִם אָבִיו, וּמִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן אֵלָיו, שִׁיעֲזוֹר לוֹ, אֲשֶׁר הַגְּלוּי אֱלֻקוֹת הֵזָה עוֹלָה עַל כָּל הַמַּדְרָגוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', כִּי בְּיָדָיו יֵשׁ לְאֵין סֹפֵר מַדְרָגוֹת בְּהִשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, אֲבָל עֵקֶר הַהִשְׁגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה שְׂאֵין לְמַעַלָּה מִמֶּנָּה, כִּשְׁבֵר יִשְׂרָאֵל שֶׁפֵּל וְנִבְּזָה, גַּם וּמִגִּשְׁם עַד מָאֵד, זוֹכָה לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וַיּוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבוֹכָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְשׁוֹפֵף לְכַבּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אֵין עוֹד מַדְרַגָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה בְּדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ, וְעַל-כֵּן לֹא בָחַנָם שֶׁהִסְמִיךְ-מ"ם אֹרֵב עֲלֵיךְ כָּל-כָּף, כִּי אִתָּה כְּקוֹצִים בְּעֵינָיו, וְאִתָּה מְבֹטְלוֹ וּמִבְּעֵרוֹ מִן הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הוּא מַעְמִיד עֲלֵיךְ רְשָׁעִים אַרְוִרִים הַחוֹלְקִים עֲלֵיךְ וְכוּ'. בְּיָדָיו הָעוֹרֵף-דִּין הֵזָה עוֹד יִתְפַּגֵּר בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה, וְאֵין לְךָ מַה לְהַתְּפַחַד מִמֶּנּוּ, אֲדַרְבָּה, רְאֵה לְהַדְּפִיס עֲכָשׁוּ בֵּיתֵךְ שְׂאֵת וּבִיתֵךְ עוֹ אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְפִרְטוּיֹת הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהֵם תְּמֻצִית דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָלִים מְפָלִים שׁוֹנִים, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם, וְאֵף שֶׁעֲכָשׁוּ יֵשׁ כְּמָה כְּלָבִים שְׁנוּבְחִים נֶגֶד זֶה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת יִגִּיעַ יוֹם שֶׁכָּלֵם יוֹדוּ אֲשֶׁר דִּיקָא אֵלוֹ הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים עֲשׂוּ מִהִפְכָּה בְּדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל, וְדִיקָא עַל יָדָם יִתְקַרְבוּ אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבְּבוֹת רַבְּבוֹת וְכוּ' אֲנָשִׁים אֶל דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לַבְּנוֹ וְתַגַּל נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן רְאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֵלְקֶךָ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׂם גּוֹרְלֶךָ, וְעֲכָשׁוּ אִתָּה מִדְּפִיס אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתַּצֵּא מִכָּל צְרוּתֶיךָ וְחוֹבוֹתֶיךָ, וַיִּמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וַיִּשְׁפַּע

קנו אֲשֶׁר ב' תקעט בנחל

עליך שפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיך.

הדורש שלומך לטוב כל הימים...

ב' תקעט.

בעזרת השם ותברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר נח' התשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו לאהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה מרובי ההרפתקאות העוברים עליך בענין פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה. והנה להאריך לך — יקצרו המון יריעות. ובפרטי פרטיות אחרי הרעש הגדול שהיה עלי בשנה שעברה, שהסמ"ך-מ"ם לקח את עצמו עלי בהתלבשות כמה וכמה אנשים ... אני נמנע מלהשיב בכתב כי אם בעל-פה פנים אל פנים, ולא מפני שאני מפחד ממישהו, כי, תהלה לאל, השם יתברך האמת יודע כונתי, והשם יתברך האמת יודע כמה נפשות יצאו בכל השנים שעברו מהמקומות המטונפים והמלכלכים בטנוף ולכלוף מעשיהם וכו' וכו', ועל-כן מצחי חזק, תהלה לאל, הרבה מאד, ואיני מתפחד מכל העוץ פנים שבידור, שהם הם הכלבים העוץ נפש שעומדים וחולקים וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נ'), אך השם יתברך עזרני, שכל מה שאני כותב — נדפס, וכדי להשקיט את הרעש, אני מונע את עצמי לכתב מענינים אלו. ובפרט שכבר נדפסו המון מכתבים בענין זה בחלקי "אשר בנחל" הנדפסים — קחהו משם. ובפרטי פרטיות אם יהיה השם יתברך עמדי, אדפיס את ספר "תקון הברית", אשר מבאר באריכות עצות והתחזקות איך לצאת מהחטא המגנה הזה, והוא נבנה על כל קומת האדם: המחשבה, העינים, האזנים, החטם והפה, הידים, הלב, הברית והרגלים ותקון הפללי. ובפרטיות מי שזוכה לבא על ציון רבנו ז"ל. כי הספר נחלק לעשרה מאמרים,

אָשֶׁר ב' תִּקַּפ בְּנַחֵל קִנּוּ

מְלִבְד כַּמָּה מְאוֹת שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים וְהוֹדְעוֹת נְחוּצוֹת, יִזְכְּנִי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְהַדְפִּיסָם.

חֲמִדַּת לְבָבִי! אַחֲרֵי שֶׁהוֹדִיעַ אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מֵרַבְּנוּ ז"ל, אַתָּה צָרִיךְ לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלִבְלִי לְדַאֵג כָּלֵל, וְאִף שֶׁעֲבַר עָלֶיךָ כָּבֵד מֵה שֶׁעֲבַר, אִף-עַל-פִּי-כֵן גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וּמְחַמֵּת שֶׁבְּקִרּוֹב נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים — נְדַבֵּר הַרְבֵּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תִּקַּפ.

בְּעֵזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר לְךָ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּצַחְצַחוֹת הָאוֹר הַנוֹבֵעַ מֵהַאֵי נַחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... יָרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהֵאֲמַת אֲגִיד לְךָ, שֶׁכָּל הַעֲנִין פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה בְּעֵינַי, שֶׁאֲבִיךָ לְקַח מִמֶּךָ פֶּל מְעוֹתֶיךָ, וּבִפְרֻט סְכוּם גָּדוֹל כְּזֶה, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁכָּל חַיֶּיךָ תְּלוּיִים בְּזֶה וְכוּ', צָרִיכִין לְשַׁמֵּעַ גַּם צַד אֲבִיךָ, כִּי סֵתֵם אֲבָא מְרַחֵם עַל בְּנוֹ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲזו"ל (סִנְהֶדְרִין עב:) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כב, א): "אִם בְּמַחְתָּרַת יִמָּצָא הַגִּבּוֹר וְגו' אֵין לוֹ דְּמִים, אִם זְרַחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו" וְגו'; אִם בְּרוּר כְּשֶׁמֶשׁ שֵׁישׁ לוֹ שְׁלוֹם עֲמָךְ, וּמִסְקִינָן בְּגִמְרָא שְׁזָה אֲב עַל הַבֵּן. וְכֵן פִּרְשׁ רַש"י בַּחֲמָשׁ: אֲב הַחוּתֵר לְגַבֵּי מְמוֹן הַבֵּן, בְּיָדוּעַ שְׂרַחְמֵי הָאֲב עַל הַבֵּן, וְאֵינוּ בָּא עַל עֲסָקֵי נַפְשׁוֹת, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן הוּא בְּרַש"י (פְּסָחִים ב:): אֲב עַל הַבֵּן וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, שֶׁמִּפְּרִי בּוֹ שְׂאוּהֵבוּ מְאֹד, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן אִיךָ אוֹכֵל לְדוֹן דְּבָר שֶׁלֹּא שִׁמְעֵתִי אֵת צַד אֲבִיךָ? ! קֶשֶׁה לְהֵאֲמִין דְּבָר כְּזֶה. וְאִם אָמַת לְדַבְּרֶיךָ, תִּקְרָאֵהוּ לְדִין תּוֹרָה, וְאִיךָ שִׁיפְסְקוּ — כֵּן תַּעֲשֶׂה, אֲבָל הַכֹּל בְּרַחֲמִים וְכוּ'. וְאִף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁבוּעֵר בְּךָ עַכְשָׁיו אֲשׁ הַנְּקָמָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אִף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ שֶׁתִּזְכֹּר שֶׁהוּא אֲבִיךָ,

קנח אָשֶׁר ב' תּקפ בַּנְחַל

וּשְׁלֵמוֹת כְּבוֹד אָב אָמְרוּ חַז"ל (ירושלמי קדושין, פֶּרֶק א', הַלָּכָה ז'): אֲפֹלוּ
 אָמַר לוֹ אָבִיו: הַשְּׁלֵךְ אֶת הָאֲרֻנְקֵי הַזֶּה לָּם — שׁוֹמֵעַ לוֹ [וְיִדָּם
 וְיִשְׁתַּק], עֵינַי שָׁם; עַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיב לָךְ; כִּי בְדַרְךָ כָּלֵל
 הָאָב רוֹצֵה רַק טוֹבַת בְּנוֹ, וְאֲפֹלוּ בְמַה שְׁמוֹנֵעַ אֶת בְּנוֹ מִלְהִתְקַרֵּב אֶל
 רַבְּנוֹ ז"ל, יֵשׁ לְהִבְיָנוּ בְשֶׁכֶּל, כִּי רַב הָעוֹלָם אֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל מֵעַנְיָן
 רַבְּנוֹ ז"ל, וְאֵל מַה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֵיזוֹ
 זְכִיָּה הִיא לְאָדָם שֶׁבְנוֹ נֶעֱשָׂה בְרִסְלָבָר וְכוּ', כִּי דָבָר זֶה נֶעְלָם מִכָּל
 הָעוֹלָם, מֵרַב הַמַּחְלָקָת וְהַקְטְרוּגִים וְהַלְשׁוֹן-הַרָּע וְכוּ', וְאִם הָיוּ
 יוֹדְעִים הָעוֹלָם מַהוּ בְרִסְלָבָר אֲמַתִּי, הָיוּ מְבִיאִים אֶת בְּנֵיהֶם בְּשִׂמְחָה
 אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת? מֵרַבּוּי הַתְּמוּרוֹת שֵׁשׁ מִבֵּית
 וּמִבְּחוּץ וְכוּ', יְכוּלִים לְהִבִּין אֶת כָּל אָב, לְמַה מוֹנֵעַ אֶת בְּנוֹ; כִּי כָל
 אָב רוֹצֵה לְרְאוֹת נַחַת מִבְּנוֹ, וּפְהוּ בְלִבּוֹ אֶת מַחוּ, שְׂאֵדְרָבָה
 כְּשִׂיִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל וְכוּ', מִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה וְכוּ', אַךְ
 עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, כָּל הָעַנְיָן אֵינּוּ מוּבָן אֲצֵלִי, רַק בְּדָבָר אֶחָד
 הָאֲבוֹת טוֹעִים, וְאֵין בְּזֶה שׁוֹם תְּרוּץ כָּלֵל, בְּדָבָר חֲפוּשׁ שְׂדוּף
 לְבִנְיָהֶם כַּמּוּבָא בְּאֲרִיכוֹת בְּסִפְר "אֲרֻךְ אֲפִים" (דף כ"ד) הַתּוֹכַחָה
 מְגַלֶּה לְאֲבוֹת הַמֵּתְרַשְׁלִים בְּחֲפוּשׁ זְוִיג לְבִנְיָהֶם, עֵינַי שָׁם בְּאֲרִיכוֹת
 קִצָּת, שְׂאֵין בְּזֶה שׁוֹם תְּרוּץ שְׂבַעֲוֹלָם, וְאֵדְרָבָה אִם רוֹצֵה לְרוֹוֹת נַחַת
 מֵהֶם, יִשְׂאֵם סָמוּף לְפָרְקָם, כְּמוֹ שְׂדָרְשׁוּ חַז"ל (סִנְהֵדְרִין עו'): עַל
 הַפְּסוּק (איוב ה, כד): "וְיִדְעַתָּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶךָ", עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵינִי
 יוֹדֵעַ מַה לִּיעֵץ לָךְ, אוֹ אִם אַתָּה רוֹצֵה שְׂאֵתוֹעַד עִם אָבִיךָ וְלִהְתּוֹדֵעַ
 כָּל הַפְּרָטִים בְּדָבָר, אוֹ שֶׁתִּקַּח שְׁלִישׁ, אוֹ אֵל דִּין תּוֹרָה וְכוּ', קִשָּׂה
 לִיעֵץ בְּעַנְיָן כֵּזֶה; הָעֵקֶר לְמָסַר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּף
 שִׁיחַ וְתַפְלָה: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְחַמֵּל עָלַי, שְׂאֵזְפָה לְשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית לְפָנֶיךָ, וְאֵזְפָה שְׂיִזְדַּכְּךָ דְּמִי וּמַחֲזִי, עַד שְׂאֵזְפָה לְכַבֵּד
 וְלִיקַר אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא חֵלֶק אֱלֹוֶק מִמַּעַל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל
 שֶׁכֵּן אֶת אָבִי וְאֶת אֲמִי שֶׁהוֹלִידוּ אוֹתִי, וְטָרְחוּ וְיָגְעוּ וּמָסְרוּ עֲצָמָם
 לְגַדֵּל אוֹתִי וְלַחְנוֹף אוֹתִי בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, בְּדַרְךָ אֲבוֹתֵינוּ
 וְרַבּוֹתֵינוּ, בְּדַרְךָ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַמּוֹרְשָׁה לָנוּ מִדּוֹר דּוֹר. זַכְּנִי
 לְכַבֵּדָם וְלִהְיוּקִירָם וְלִשְׂמֹשָׁם, וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם נַחַת רִוַח. אָנָּה ה', זַכְּנִי
 לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַמְתִּי עַד עַכְשָׁו בְּמַצּוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, וּמַחֵל לִי

אֲשֶׁר ב' תַּקְפָּא בְּנַחַל קִנֵּט

וּסְלַח עַל חַטָּאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הַרְבִּים שְׁקַלְקַלְתִּי עַד עֲכָשׁוּ בַּפֶּגֶם כְּבוֹד אָב וְאִם. חוּס וְרַחֵם עָלַי, שְׂאֲזַכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר כָּבַר קַלְקַלְתִּי בְּזֶה, וְזָכַנִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם מֵעֲכָשׁוּ נַחַת רִיחַ, בְּאִפֶּן שְׂיִתְקַן עַל-יְדֵי-זֶה קַלְקוּלֵי הַרְבִּים שְׁקַלְקַלְתִּי כְּבָר בְּמִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם. וְזָכַנִי שְׂיִמְחִלוּ לִי אָבִי וְאִמִּי אֶת אֲשֶׁר צִעַרְתִּי אוֹתָם עַד עֲכָשׁוּ, אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן”.

וימה טוב וימה נעים שתלמד עכשו בשלחן ערוך יורה דעה, סימן רמ"מ וסימן רמ"א, מצוות כבוד אב ואם, ותקבל על עצמך לתקן, ואז בודאי "ושב ה' ורפא לך", וימחל לך.

הדורש שלומך...

ב' תַּקְפָּא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך-לך ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל ידי ה' יקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף להדפסה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיה לי לעזר להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, כי כל זמן שאנחנו חיים בזה העולם צריכים להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, וזו זכות הרבים לדורי דורות.

מאד מאד אבקש אותך, שתברח מבטלה, כי הבטלה מביאה לידי שעמום ולידי זמה, כמוכא בדברי חכמינו הקדושים (כתבות נט:); [וכן מוכא (דרך ארץ זוטא), שתשע-מאות תשעים ותשעה אנשים מתים מרב שעמום, רק אחוז אחד מת מיתה טבעית. ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא להיות משעמם, אדרבה, תמיד להתעסק באיזה עסק — או ללמד את התורה הקדושה, אשר אין טוב מזה, או לעסק בתפלות ובקשות תחנונות ושיחה בינו לבין קונו, או לקיים את

הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, או לְעֹזֵר לַיהוּדִים, או לְלֶכֶת לְהַפְיֵץ אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, או לְדַבֵּר עִמָּהֶם מִעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְחַזְקָם וּלְאַמְצָם וּלְעוֹדְדָם וּלְשִׂמְחָתָם, או לְאָכַל או לְיִשֵּׁן וְכוּ' וְכוּ'. הָעֵקֶר לֹא לְלֶכֶת בְּטֵל, כִּי הַבְטָלָה הוֹרֶסֶת אֶת כָּל הָאָדָם, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְרְאוֹת לְהוֹדִירָוּ בְּכָל עֲנִינֶיךָ, וּבְטָלָה צָרִיכָה לְהִיּוֹת אֶצְלֶךָ אֲסוּר בְּתַכְלִית הָאֲסוּר; כִּי בְּאֵמֶת צָרֶיךָ תִּמְיֵד לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָדָם צָרֶיךָ לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּכְכֹל שֶׁמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא מְרַגֵּשׁ אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקפב.

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר לְךָ-לְךָ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ עִם הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

אוֹדוֹת קִימַת חֲצוֹת, מוּבָא בְּכַרְפֵי יוֹסֵף לְהַחִיד"א ז"ל, אֲשֶׁר קִימַת חֲצוֹת הִיא הָעוֹלָה לְהַכְנִיעַ אֶת הַיָּצֵר הָרַע, וְזֶה מֵה שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סִנְהֵדְרִין עב.): הַבָּא לְהַרְגֵךְ הַשֵּׁפֶס לְהַרְגוֹ; הַיְנוּ מִי שֶׁמְתַגַּבֵּר עָלָיו הַיָּצֵר הָרַע, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו, הַעֲצָה הִיא — לְהַשְׁפִּים בְּחֲצוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכְבֹּשׁ אֶת יָצְרוֹ הָרַע הַבוֹעֵר בּוֹ. וּבְאֵמֶת רַבְּנוּ ז"ל כָּבֵר אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שֶׁעֵקֶר הַזְּמַן לְהַתְּבוּדוֹת הוּא בְּלִילָה בְּחֲצוֹת, וְכֵן מוּבָא בְּדַבְּרֵינוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב), שֶׁעֵקֶר הַהַתְּבוּדוֹת וְהַתְּפִלָּה הוּא בְּלִילָה כְּשֶׁהַפֶּל יִשְׁנִים. וְעַל-כֵּן רָאֵה לוֹמַר בְּכָל לֵילָה תִּקּוֹן חֲצוֹת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר גָּדוֹל מִזֶּה, וְאִזּוֹ תִּתְבוּד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

אֲשֶׁר ב' תקפג בְּנַחַל קסא

יִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי לְהִנְהִיג בַּיִת צְרִיכִים לְהִיּוֹת חָכֵם כְּשֶׁלְמָה
הַמֶּלֶךְ, כִּי לְאִשָּׁה יֵשׁ כָּל מִינֵי מַצְבִּים וְכוּ', פֶּעַם מַצֵּב רוּחַ טוֹב וְכוּ',
וּפְעַם מַצֵּב רוּחַ רַע וְכוּ', וְזֶה מִשְׁתַּנֵּה מִפְּעַם לְפְעַם וּמִפְּעַם לְפְעַם,
וּמִי יָכוֹל לְכוּן אֶת הַשָּׁעָה... וְעַל-כֵּן צְרִיכִים חֲכָמַת שְׁלֵמָה לְדַעַת אֵיךְ
לְתַמְרֵן וְאֵיךְ לְהִתְנַהֵג בַּבַּיִת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַחֲזִיק מִצְמֵד וְאִינוּ
נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר.

הַעֲצָה הַכִּי טוֹבָה — לֹא לְדַבֵּר אֶת כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, כִּי זֶה
בְּעֲצָמוֹ גּוֹרֵם אַחֲרֶיךָ לְאָדָם כָּל מִינֵי צָרוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל
אָדָם (מִשְׁלֵי כ"א, כ"ג): "שִׁמְרֵי פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְרֵי מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ", וְלִכֵּן
אֵינְךָ צָרִיךְ לְדַבֵּר אֶתְּהָ כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, רַק לְחֻזְקָה וּלְאַמְצָה
וּלְעוֹדֵדָה, וְזֶה הַכֹּל, יוֹתֵר מִזֶּה אֵינְךָ צָרִיךְ לְדַבֵּר.

רְאֵה לְחֻזַק אֶת עֲצָמְךָ תָּמִיד בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין
עוֹד דְּבָר שְׁשׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם כְּמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׁאָדָם צָרִיךְ לְצִיר
לְעֲצָמוֹ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ הוּא אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ
הָאוֹר; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ לְמַצֵּב כְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תקפג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר לֶךְ-לֶךְ הַיְתַשְׁלַח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי
הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

בְּיוֹם רֵאשׁוֹן הַשָּׁבוּעַ כְּתַבְתִּי לְךָ מִכְּתָב, וּבְתוֹךְ כֶּף בָּא אֵלַי אֲבִיךָ
אֶתְמוּל בְּלִילָה, וְדַבַּרְתִּי עִמּוֹ אַרְכּוֹת וּקְצוֹרוֹת, קִשּׁוֹת וְרַפּוֹת אוֹדוֹת
עֲנִינְךָ. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲנִי חוֹזֵר מִכָּל הַמִּכְתָּב שְׁכַתְּבִי
לְךָ אִז, כִּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹד לֹא מַצְאֵתִי אִישׁ קִשָּׁה עֲרָף עַל

קסב אָשֶׁר ב' תּקפג בַּנְחֹל

אָשֶׁתוֹ וּבָנָיו וּבִכְרֹט עָלֶיךָ כְּמוֹ אָבִיךָ. אָדָם הַמְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ כַּמָּה פְּעָמִים, שָׁאֲמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים קיג:): אֵין הַדְּעַת סוּבְלָתוֹ, עֵינֵי שָׁם; כִּי אָפְלוּ עַל גְּרוּשָׁה אָמְרוּ חַז"ל (ירושלמי כְּתוּבוֹת, פָּרָק יא): "וּמִבְשָׂרָךָ לֹא תִתְעַלֵּם" (ישעיה נח, ז), אֲלֵא תִפְרָגְסָהּ, וְהוּא אֲכֹרֵי כְּזֶה, אָשֶׁר לֹא נִתֵּן גֹּט לְאִמָּךָ וְרַחֲקָה זֶה חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנִים, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְדַעַת מִמְּנָה וּמִכָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ וּבִכְרֹט מִמָּךְ. עַל-כֵּן מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, "אַתָּה יְתוֹם חַי", דּוּ בִיֶסֶט אֵיין לְעַבְעֵדִיגְעֵר יְתוֹם, וְאֵין לָךְ עַל מִי לְהִשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אָבִיךָ שְׁבִשְׁמִים, כִּי רַק הוּא יְכוּל לְעֵזֵר, וְרַק הוּא יַעֲזֹר לָךְ. וְהִנֵּה בְּוֹדָאֵי אָנִי מְצֻטְעֵר בְּצַעֲרָךָ הַקָּשָׁה עַד מְאֹד, וְנִסִּיתִי אֶתְמוּל בְּלִילָה לְקַיִם "לְהַצִּיל עֲשׂוּק מִיַּד עוֹשֵׁקוֹ", אֲךָ לְשׂוּא הָיוּ כָּל דְּבָרַי, כִּי לֹא הִיָּתָה אֲצִלוֹ שׁוּם אֲזֵן קִשְׁבָּת, וּמַעוֹלָם לֹא רָאִיתִי אָדָם אֲכֹרֵר כְּזֶה, אָשֶׁר לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוּם דְּבָר, וְאֵין לוֹ שׁוּם רְגֵשׁ אָנוּשִׁי כָּלֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי, אִם לְנַחֲמָךָ — אֵין לִי דְבוּרִים, וְאִם לְחַזְקָךָ — הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל בְּיַדֶּיךָ.

מוֹבָא בַּמְדַּרְשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה מו, סִימָן ו') עַל הַפְּסוּק (ישעיה סד, ז): "וְעַתָּה ה' אָבִינוּ אֶתָּה" 'הַמְגִדֵּל נִקְרָא אָב וְלֹא הַמּוֹלִיד' וְכו', עֵינֵי שָׁם; אֵין עֲצָה אַחֲרֵת לְתֵן לָךְ, כִּי אִם שְׁתַּבְּרַח עֲכָשׁוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בַּפְּרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת, כַּאֲשֶׁר אֶתָּה מְדַבֵּר עִם חֲבֵרְךָ הַטּוֹב, וּבְוֹדָאֵי אִם תִּהְיֶה חֲזָק כְּזֶה, סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה גִסִּים וְנִפְלְאוֹת, כִּי הַשֵּׁם הַטּוֹב לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

קִצְרָתִי מְאֹד מְרַב כְּאִבֵי וְיִסוּרֵי וְעִגְמַת נִפְשׁ שְׁיֵשׁ לִי, לְרָאוֹת בְּצַעֲרָךְ הַקָּשָׁה, וְאֵנִי מְקַנְהָ שְׁתַּכְּף־וּמְיָד כְּשִׁתְּקַבֵּל אֶת הַמְּכָתֵב הַזֶּה, תַּעֲשֶׂה לָךְ דְּרָךְ לְהַתְּוַעֵד עִמִּי, וּבְיַחֲדָה נְשִׂית עֲצוֹת אֵיךְ לְעֵזֵר לָךְ.

אֲשֶׁר ב' תּקִפֵּד בְּנִחַל קִסָּה
ב' תּקִפֵּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תּשׁל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבִירָה הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גָּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נֹצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְזְכוּתְךָ תִּגְדֵּל
מְאֹד בְּזְכוּת הַרְבִּים אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וּבִפְרָט זְכוּת הַרְבִּים שֵׁישׁ
בְּעֵנֶן דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, זֶה עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְכוּ', כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם
עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת וּלְהַעֲלִים אֶת שֵׁם
הַצְדִּיק (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז), וּלְהַגְדִּיל וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת
הַשֵּׁקֶר, עֵין שָׁם; וּבְזֶה שְׁאֵנוּ מוֹסְרִים נִפְשָׁנוּ לְגַלּוֹתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ
מְאִירִים אֶת הָעוֹלָם בְּמְאוּרֵי אוֹר אֲרוֹר יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֱהוֹבֵי,
אַחֵי הַיְקָר, כִּי חֲבָל מְאֹד מְאֹד עַל כָּל רָגַע וְרָגַע בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי יְכוּלִים
לְנֹצֵל כָּל רָגַע וְרָגַע בְּדַבְרֵים טוֹבִים — הֵן בְּקִיּוֹם הַמַּעֲוֹת בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה וְהֵן בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְהֵן בְּשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנוֹ,
וּבִפְרָט בְּחִדּוּשֵׁי דְאוּרֵי-יָתָא. וְדַבֵּר זֶה כָּל אֶחָד יְכוּל לְקַיֵּם, כִּי אֶפְלוּ
עֵנֶן אֶחָד שָׁרֵק מִחִדּוּשֵׁים הוּא גַם טוֹב מְאֹד מְאֹד וְתִקּוֹן גְּדוֹל וְנוֹרָא
וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא תִקּוֹן לְהַרְהוּרִים רַעִים (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
ב', סִימָן קה), וּמֵה גַם שְׂהַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שְׂמַחֲדֵשִׁין הוּא נִיחָא לְמַחֲזִין (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה), וְלֹא עוֹד אִם הָאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ
בְּחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, אָז יִזְכֶּה שְׂתַנּוּחַ עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים, כְּמוֹ
שְׂכָתוֹב (בְּמִדְבָר יא, כו): "וְתַנּוּחַ עָלֵיהֶם הַרוּחַ וְהִמָּה בְּכַתְּבֵים", עַל-יְדֵי
הַכְּתָב נָחָה עָלָיו הַרוּחַ. וְאָמְרוּ חז"ל (הַמוֹבָא בְּיַלְקוּט שׁוֹפְטִים, רַמְזוֹ מַט)
וְכָל מִי שְׂמַחֲדֵשׁ דְּבַרֵי תּוֹרָה עַל פִּיּוֹ, דוֹמָה כְּמִי שְׂמַשְׂמִיעִים אוֹתוֹ מִן
הַשָּׁמַיִם וְאוֹמְרִים לוֹ: כֶּף אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', עֵין שָׁם;
וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם מְלֵאִים הֶבֶל הַבָּלִים, שְׂמַתְרָבִים
הָאֲפִיקוֹרְסִים הַלְבָלְרִים בְּעֵתוֹנִיָּהֶם וּבְסַפְרֵיהֶם הַרְעִים, הַמְלֵאִים כְּפִירוֹת
וְלִיצְנוֹת, עָלֵינוּ תְלַמִּידֵי רַבְּנוּ ז"ל לְהַזְרִים אֶת זָרָם הַדַּעַת הָאֲמָת. וְאֵיךְ
יְהִי לָנוּ זְמַן לְבִזּוֹז אֶת הַזְּמַן הַיְקָר וְכוּ'?! עָלֵינוּ רַק לְכַתֵּב וּלְחַדֵּשׁ

קסד אֲשֶׁר ב' תּקפד בַּנְחל

בְּכָל יוֹם יוֹם חֲדוּשֵׁינִי חֲדָשִׁים וְלַהֲדַפְּיִסָּן. וְעַקֵּר הַחֲדוּשֵׁינִי צְרִיכִין לְהִיּוֹת רַק בְּאִמּוּנַת הַקְּדוּשָׁה, וְלַחֲזֹק אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי נִקְרָאת הַחֲבֵרוֹ הִיא עַקֵּר גְּדוֹל בְּדַעַת רַבָּנוּ ו"ל (עֵינִי לְקוּטִי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן לז); וְאָמְרוּ חַז"ל (שַׁבַּת סג): שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים הַמְתַּחַדִּים זֶה לְזֶה בַּהֲלָכָה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַלִּיחַ לָהֶם, עֵינִי שָׁם; וְאָמְרוּ (תַּעֲנִית ז): מַה בְּרוּל זֶה אֶחָד מְתַחַד אֶת חֲבֵרוֹ, אִף שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים מְתַחַדִּין זֶה אֶת זֶה בַּהֲלָכָה, עֵינִי שָׁם; וְאָמְרוּ (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה סט, סִימָן א'): "בְּרוּל בְּבְרוּל יַחַד" (מְשָׁלִי כז, יז) — אֵינִי סוֹפֵין מִתַּחַדֵּדֵת אֶלָּא בִּיְרֵךְ חֲבֵרְתָּהּ, כִּי אֵינִי תַלְמִיד חֲכָם מִתַּחַדֵּד, אֶלָּא בְּחֲבֵרוֹ, עֵינִי שָׁם; וְהַפֵּל בְּאַהֲבָה, אֲחִנָּה וְרַעוּת. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם דְּבָר וּמְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוּגְנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְצְרִיף לִידַע וְלַחֲקֹק הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ, כִּי אֵינִי אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחֲבֵרוֹ, וְאֵינִי מַלְכוּת נוֹגֵעַת בְּמַלְכוּת חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא (יּוֹמָא לח), וְאֵינִי אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֶפְלוּ בְּאֲצַבַּע קְטָנָה, אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִיזִין עֲלֵיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז), וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרִגִּיתָא מוֹקְמִינֵן לִיה מִן שְׁמַיָּא (בְּרַכּוֹת נח), וְאֶפְלוּ צַפְרָא קְלִילָא מִבְּלַעֲדֵי שְׁמַיָּא לָא מִתְצַדָּא (ירוּשְׁלָמִי שְׁבִיעִית ט, א); וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ לִפְלֵ כָל-כֶּף בְּדַעְתָּךְ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה גְּפִלְאָה, אֲתָה פִּתַח פִּיךָ, וְתִדְבֵר אֵלָיו, וְתִגְלָה לְפָנָיו אֶת פְּנִימִיּוֹת רְצוֹנְךָ, וְכָל מַה שְּׂאֲתָה רוּצָה תְּסַפֵּר לְפָנָיו, וְאִם תִּהְיֶה כּוֹנֵתְךָ בְּאֲמַת וּבַתְּמִימוֹת, יַעֲשֶׂה בְּקִשׁוֹתֶיךָ וְיִמְלֵא מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קמח, יח): "קְרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאֵיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֲמַת, רְצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיִוְשִׁיעֵם".

מַה אָמַר לָךְ, יְדִידִי, כָּל הַצְּרוּת וְהַמְרִירוֹת בְּאוֹת רַק מִפְּנֵי שְׁעוֹקְרִים עֲצָמָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אִם יִדְבֹק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, אִז לֹא יִירָא וְלֹא יִקְנָא בְּשׁוּם בְּרִיָּה.

וְאוֹדוֹת ... אֲנִי מְקַוֶּה שְׂיִהְיֶה אֲצִלְךָ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְקַרְבוֹ וְאֶת אֲנָשָׁיו בְּכָל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת בְּאֲכִילָה, שְׂתִיָּה, לִינָה, וְהַפֵּל בְּאַהֲבָה עֲצוּמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אָשֶׁר ב' תקפה בַּנְחַל קסה
ב' תקפה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי
הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת,
וּבִפְרָט שְׁסָפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדֶיךָ, הַפֶּה בָּהֶם וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגְּוֵעַ
לְנַפְשֶׁךָ, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מֵהֶם.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הָעֵקֶר לְהִיּוֹת רְגִיל בְּשִׂכְחָה (עַיֵן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִמָּן
כו), וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל רִגְעַ וְרִגְעַ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה כְּאִלוֹ עֲדִין לֹא הַתְּחִיל
כָּלֵל, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, וְעַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא תִפְּל בְּדַעְתָּךְ, כִּי מָה
שִׁיךְ אִיזוֹ נִפְּלָה, כִּי עֲדִיין לֹא הַתְּחִיל כָּלֵל, וְאִם-כֵּן מֵהֵיכֵן יִפֹּל?!
וְצָרֶיךָ שֶׁתִּדַּע שֶׁזֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי תִפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת,
לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל
בָּה בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוֹ, וְאֵל תִּתְּבַיֵּשׁ
מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים, כִּי סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְהַפְּשִׁיט אֶת הַגּוֹף
וְכוּי, וּמִי יַעֲזֹר לָךְ אֲזו, אִם לֹא אֵלוֹ הַדְּבוּרִים וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁדַּבַּרְתָּ עִמּוֹ
יִתְּבַרְךָ! ?

מָה אָמַר לָךְ, אֱהוֹבֵי, אַחֵי! רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל כָּל
הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ שֶׁזְּכִינוּ לְהַתְּוֹדַע מִרְבֵּי נוֹרָא וְנִפְּלָא
כְּזֶה, שֶׁגִּלָּה אֶת הָעֲנִיָּן הַנוֹרָא וְהַנִּפְּלָא הַזֶּה שֶׁל "הַתְּבוּדוֹת" —
לְיַחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם שֶׁאֵין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וְלְדַבֵּר וְלִשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ
בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּה, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְּבַרְךָ אֶת כָּל לְבוֹ. וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים, שֶׁעַל דְּבַר הַתְּבוּדוֹת בְּעַצְמוֹ הָיָה רְאוּי לָנוּ לֵאמֹר,
אֲלֵמָלָא לֹא אֲתִינָא לְהָאֵי עֲלֵמָא אֲלָא בְּשִׁבִיל זֶה — דֵּי; כִּי הַמְּרָגִיל
אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, וְכֹל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ הוּא מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ
עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּה (כְּגוֹן אָנוּ בְּאִיִּדִישׁ), אֵין טוֹב וְנַעֲם
מְזֶה.

ורבנו ו"ל ספר, שאָצְלוּ הִיָּה, כְּשֵׁיצֵא לִיעֵר לְהַתְּבוּדָה, וְכִשְׁחֹזַר — נְדָמָה לוֹ, שֶׁהָעוֹלָם הוּא כְּבָר עוֹלָם אַחַר לְגַמְרֵי, לֹא כְמוֹ קֶדֶם; כִּי עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת זָכָה לְהִגִּיעַ בְּכָל פֶּעַם לְבִטּוּל כְּזֶה בּוֹ יִתְּבַרֵךְ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב), עַד שֶׁנִּכְלַל בְּמַחִיב הַמְּצִיאוֹת, וְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ מִחֲדָשׁ בְּכָל פֶּעַם עֲרִיבוֹת נֶעַם זִיו אֹרֹו יִתְּבַרֵךְ בְּהַתְּגַלוֹת וּבַתְּשׁוּקָה חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר לֹא זָכָה אֵלֶיהָ עֲדִין, וְכֵן בְּכָל פֶּעַם; עַל-כֵּן הָיָה רוֹאֶה בְּכָל פֶּעַם עוֹלָם אַחֵר, כִּי נִתְּגַלָּה לוֹ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ הַנֶּעְלָם בְּעוֹלָם. וְכֵן מְסַפְּרִים מֵאַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבְּכָל פֶּעַם שָׁבָא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, הָיָה רְגִיל לְתֵן שְׁלוֹם לְחֻבְרָיו וְלֹא הִבִּינוּ לָמָּה, עַד שֶׁנִּתְּגַלָּה, כִּי הָיָה בֹעֵל מִתְּבוּדָה גְּדוּל, וּמֵרַב דְּבִקּוֹת הָיָה רְגִיל לְשַׁכַּח בְּכָל פֶּעַם אֶת הָעֵבֶר, וְהָיָה נְדָמָה לוֹ כְּאִלּוּ כְּבָר לֹא רָאָה אֶת חֻבְרָיו זְמַן רַב, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת נִכְלַל בּוֹ יִתְּבַרֵךְ וְנִתְּאָרְכוּ לוֹ יָמָיו מְאֹד מְאֹד, כִּי נִגְדַל שְׁכָלוֹ וְנִדְעָתוֹ, וַיֵּצֵא מִהַזְּמַן וּמֵהַמְּקוֹם, וְנִכְלַל אֶל לְמַעְלָה מִהַזְּמַן וּלְמַעְלָה מֵהַמְּקוֹם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא), עַל-כֵּן הָיָה נְדָמָה לוֹ כְּאִלּוּ כְּבָר עֵבֶר זְמַן רַב.

אֶהוּבִי! יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כִּי הֵם נִהַר הַמְּטֵהָר מִכָּל הַכְּתָמִים (תִּי"מ מוֹהַר"ן, סִימָן שלב), וְהֵם מִים שֶׁאֵין לָהֶם סוּף, אֵךְ אֵין לִי הַפְּנָאִי, מֵרַב טְרִדוֹתֵי הַרְּבוּת, בְּעוֹנוֹתֵי הַרְּבִים, עֲלִינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֵין אָנוּ מִתְּנַגְּדִים עַל רַבְּנוּ ו"ל, בְּזֶה רָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד כָּל יָמֵי חַיֵּינוּ. וְלִמְעַן טוֹבֶתְךָ הַנִּצְחִית, רָאָה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם אֵיזוֹ תוֹרָה וְהַתְּפִלָּה עֲלֶיךָ מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַקְּדוֹשׁ וּמִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" הַקְּדוֹשִׁים, כִּי הוּא זְכוּךְ הַנֶּפֶשׁ מְאֹד מְאֹד. אֲשֶׁרִי שִׂיֵּאֲחֹז בָּהֶם תְּמִיד, וְאִז טוֹב לְנִצְחַח נִצְחִים.

וּמִמָּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ מִמִּתְּנַגְּדִים רְשָׁעִים, בְּעֲלֵי קִנְאָה, הַחוּלְקִים עֲלֶיךָ בַּחֲנָם עַל לֹא דְבָר, רַק בְּשִׁבִיל קִנְאָה וְשִׁנְאָת חֲנָם, צָרִיךְ שֶׁתְּזַכֵּר מִה שֶׁאִמַר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה מֵא, י — יד): "אֵל תִּירָא כִּי עֲמָךְ אָנִי, אֵל תִּשְׁתַּע כִּי אָנִי אֱלֹקֶיךָ אֲמַצְתִּיךָ, אֵךְ עֲזַרְתִּיךָ, אֵךְ תְּמַכְתִּיךָ בִּימִין צְדָקִי, הֵן יִבְשׁוּ וַיִּכְלְמוּ כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ, יִהְיוּ כְּאֵין וַיִּאֲבָדוּ אַנְשֵׁי רִיבְךָ, תְּבַקְּשֵׁם וְלֹא תִמְצָאֵם אַנְשֵׁי מִצְּתָךְ, יִהְיוּ כְּאֵין וַיִּכְאֲפֵס אַנְשֵׁי מִלְחַמָּתְךָ, כִּי אָנִי ה' אֱלֹקֶיךָ מִחֲזִיק יְמִינְךָ, הֵאֵמַר לְךָ אֵל תִּירָא, אָנִי

עֲזַרְתִּיךָ, אֵל תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב" וְגו'.

הדורש שלומך...

אודות ששאלת ... שמעתי פעם אחת מר' לוי יצחק, כי ההתקרבות אל הצדיק היא רק על-ידי למוד תורתו, ולהכניס בעצמו דעתו, כגון: כשמזכירין מימרות רבי שמעון בן יוחאי, ומשתוקק לקיים אמרותיו, בזה הוא מקרב אל רבי שמעון בן יוחאי. וספר מעשה, שפעם אחת התאונן ר' נחמן טולטשינער לפני מוהרנ"ת ז"ל: חבל שלא נולדתי כמה שנים קדם, ועל-ידי זה הייתי מכיר את רבנו ז"ל. השיב לו מוהרנ"ת ז"ל: נאהר ווען דען קען דעם דעם רבי'ן אז נישט דו! יוסל פארנטשיק האט גיקענט דעם רבי'ן? עיר ברסלב תחומה מצד אחד הוא נהר הבוג, ועל-כן פשוטים להכנס אל העיר מצד הנהר, היו מכרחים לקחת ספינה קטנה ולשוט עמה אל העיר, ואחד ממנהיגי ספינה קטנה היה יהודי אחד שנקרא יוסל פארנטשיק, והוא השיט ספינה, והיה מתפאר בכל פעם, שהכיר את רבנו ז"ל, שהוליכו פעם עם ספינתו. וסיים מוהרנ"ת ז"ל: האט ער דען גיקענט דעם רבי'ן? דו קענסט דעם רבי'ן, דו לערנסט דעם רבי'ן ספרים, דו פירסט זיך מיט די הנהגות פון רבי'ן, דו קענסט דעם רבי'ן^פ

באומן היה עובד השם יתברך גדול מאוד ושמו ר' מתתיהו כהן, ומספרים עליו נפלאות רבות מעצם עבודתו בתורה בהתמדה נוראה ונפלאה עד מאד לא יאמן כי יספר, כל היום רוב הלילה למד, והיתה דרכו לישב בקלוז, ולמד בהתלהבות גדולה, וכשבא אל שם תנא או שם אמורא, היה חוזר על השם כמה וכמה פעמים בהתלהבות נוראה ובחיות עצומה. ופעם אחת שאלו אותו: למה הוא עושה זאת בכל שם של תנא או אמורא, שחוזר על השם כמה

(ע) מי מכיר את רבנו ז"ל אם לא אתה, יוסיל פארנטשיק הכיר את רבנו ז"ל?
 (ב) וסיים מוהרנ"ת ז"ל: האם הוא הכיר את רבנו ז"ל? אתה מכיר את רבנו ז"ל, אתה לומד ספרי רבנו ז"ל, אתה מתנהג בהנהגות של רבנו ז"ל, אתה מכיר את רבנו ז"ל!

קסח אָשֶׁר ב' תִּקְפוּ בְּנַחֵל

וְכַמָּה פְּעָמִים? וְהַשִּׁיב, שָׂרְבֵנוּ ו'ל הַפְּלִיג מָאד בְּעֵינַי שְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים, שֶׁמִּסְגָּל מָאד לְשֹׁדֵד אֶת הַטָּבַע, עַל־כֵּן כְּשֶׁאֲנִי לֹמֵד,
אֲנִי מְזַכֵּיר אֶת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים.

הוא הִנֵּה קָדָם תְּלָמִיד שֶׁל הַחֲפִיץ חַיִּים ו'ל, וְהַחֲפִיץ חַיִּים
חָבְבוּ מָאד מָאד. וְהִיְתָה דְרָכּוֹ לְקוּם מִלְּפָנָיו, וַיַּעַן שֶׁהִנֵּה עָנוּ מָאד,
עַל־כֵּן לֹא הִנֵּה יָכוֹל לְסַבֵּל זֹאת וְהִלָּךְ לוֹ, וּבָעֵת בַּחֲרוּתוֹ, כְּשֶׁלָּמַד
אֶצֶל הַחֲפִיץ חַיִּים, הִיְתָה דְרָכּוֹ שֶׁל הַחֲפִיץ חַיִּים לֹא לֹמֵר לוֹ:
מִתְתִּיבֵהוּ! דוּ וְעֹלָסֵט נִישֵׁט אוֹיְסְפִירֵעַן רֹא זִיף אָפֶץ כִּי הַתְּמַדְתּוּ
הִיְתָה מִבְּהִילָה עַל הַרְעִיּוֹן, יוֹמָם וְלַיְלָה לָמַד, וְאַחֲר־כֵּן זָכָה לְהַתְּוֹדַע
מִרְבֵּנוּ ו'ל בְּדֶרֶךְ פְּלֵא, וְעַל־יְדִי־זֶה עָלָה וְנִתְעַלָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר
בְּעִבּוּדְתּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה חֲדוּשׁ גּוֹרָא וְנִפְלֵא מָאד מָאד, וּבְכָל
עַת שֶׁהִנֵּה לוֹ פְּנָאֵי הָיוּ שֶׁפְּתוּתָיו מִרְחָשׁוֹת תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְשִׁיחוֹת
וְדַבּוּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעַצֵּם בְּטַחוּנוֹ וְאֲמוּנָתוֹ בּוּ יִתְבָּרַךְ הִנֵּה
לְהַפְּלִיא. פֶּעַם אַחַת אֲבִד חֲפָצִים יְקָרִים, וְתַכְף־וּמִיד עָלָה עַל צִיּוֹן
רְבֵנוּ ו'ל, וּבְכָה שָׁם הִרְבֵּה מָאד, וְלֹא יָרַד מִהַצִּיּוֹן, עַד שֶׁבָּאוּ מִבֵּיתוֹ
לְהוֹדִיעוֹ, שֶׁכָּבַר גִּמְצָאוֹ. כָּל־כֵּן הִנֵּה בְּטוּחַ רַק עַל תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה,
וְהִנֵּה מְסִים אֶת כָּל הַשְּׁלַחַן עֲרוּף עִם כָּל הַמְּפָרְשִׁים שְׁתֵּי פְּעָמִים
בַּשָּׁנָה, כִּי בְּכָל יוֹם לָמַד כַּמָּה שְׁעוֹת שְׁלַחַן עֲרוּף עִם הַמְּגִינִים
בְּנַעֲיֵמוֹת גִּפְלָאָה וּבְקוֹל יָפָה, וְהָיוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ עוֹמְדִים מִן הַצַּד
לְשִׁמְעַנָּם נַעַם קוֹלוֹ בְּלַמּוּדוֹ.

הַהֲכַרְחַת לְקַצֵּר, בְּקִרְוֹב אֶכְתֵּב לָךְ עוֹד.

הַנִּלְ...

ב' תִּקְפוּ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא הַיְתַשְׁלַח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי,

(צ) מִתְתִּיבֵהוּ! אֲתָה לֹא תִנְצַח... תְּנוּחַת קֶצֶת;

אֲשֶׁר ב' תקפו בַּנְחַל קסט

הַאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. יְדִידֵי הַיָּקָר! הֶעֱקָר בְּרוּחַ לָךְ מִכָּל מִינֵי מַחְלָקֵת וְלִשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת כְּמוֹ שְׂבוֹרָחִים מְאֹשׁ, כִּי "יְמִינוּ כָּצֵל עוֹבֵר" (תהלים קמד, ד), וְהַהֲכָרַח יִהְיֶה שְׁנוּצָטְרָךְ לְמוֹת וְלֹא יִשְׁאָר מֵאֲתָנוּ כִּי אִם הַטּוֹב שֶׁזְּכִינוּ לְקִנּוּת בְּכָל יוֹם, שֶׁהֵם: צִיצִית, תְּפִלִּין, צִדְקָה וּגְמִילוּת חֶסֶד וְהַכְּנָסֵת אוֹרְחִים, תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעוֹד הַרְבֵּה מִצְוֹת. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, מֵה לָךְ לְהַתְעַרֵב בְּמַחְלָקֵת שְׂאִינָה שְׂיִכַת אֵלֶיךָ. וּכְבֹר אֲמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מְשָׁלִי כו, יז): "כְּמַחְזִיק בְּאֲזֵנֶי-כָּלֵב, עֹבֵר מִתְעַבֵּר עַל רֵיב לֹא לוֹ"; וּבְכֻלָּל, חָבֵל עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, כֹּל רִגַע וְרִגַע מְלַבֵּשׁ בְּאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת וְשִׁכָּל קִצְת, וְטַעַם כְּבֹר מְעַט מִצוּף אִמְרוּתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הוּא מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאִפְלוּ כְּשֶׁמְכַרְח לָךְ לֹמַר לְאַחַר מוֹסֵר אוֹ בְדוּמָה וְכוּ', תְּדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּקוֹל רֶם, וְתִתְּוֹדָה עַל עוֹנוֹתֶיךָ, וְאִז כְּבֹר מִמִּילָא יִשְׁמַע חֲבִרְךָ וְיִבִּין עַל עַצְמוֹ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, בְּרוּחַ לָךְ מִמַּחְלָקֵת, הַעוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וּכְדָאֵי לָךְ לַעֲשׂוֹת לְעַצְמְךָ שְׁעוֹר בְּסִפְרֵי הַכֹּהֵן הַחֹפֵץ חַיִּים ז"ל, אֲשֶׁר הֵם מְלֵאִים אוֹרוֹת, וְשֵׁם תִּרְאֶה אֶל מֵה זֹכִים עַל-יְדֵי שְׁמַקְדָּשִׁים אֶת הַדְּבֹר. וְצִרִיךְ שִׁתְּדַע, שְׁלוּלָה הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, הָאָדָם הוּא אֲבוּד לְגַמְרֵי וְחֵי בְּדַמְיוֹן גָּדוֹל, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הֵן אֲמַת שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם מֵה שְׁעוֹבֵר, אֵךְ צִרִיךְ שִׁתְּדַע, שְׂאִי אֲפָשֶׁר לְהַנְצִיל מִפְּגַעֵי וּמִמַּקְרֵי הַזְּמַן, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה; לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּה, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵי כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. וּמְלַבֵּד זֶה צִרִיךְ שִׁתְּדַע, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אֲשֶׁר אֵינוּ לֹמַד עַל-כָּל-פְּנִים קִצְת בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" בְּכָל יוֹם, הוּא בְּעַצְמוֹ מִתְּנַגֵּד עַל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְאֹד מְאֹד לְשַׁקֵּד בְּסִפְרוֹ, עַד שִׁיְהִיָּה שְׁגוּר עַל פִּיו מִמֶּשׁ, וְעַל-כָּל-פְּנִים לְלַמֵּד קִצְת, כִּי הַלְמוּד יָבִיא לְיַדֵּי מַעֲשֶׂה, וְיִכְנִיס בּוֹ הַרְהוּר תְּשׁוּבָה. וּכְבֹר אֲמַרו חז"ל (חגיגה ג): אִי אֲפָשֶׁר לְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ בְּלֹא חֲדוּשׁ, וּבְפִרְטֵיּוֹת

קע אָשר ב' תקפו בַּנְחַל

בבית מדרשו של רבנו ז"ל, שם מתחדשים בכל יום חדושים חדשים.

ואורות החלישות הדעת שיש לך... צריך שתדע, מתיבתא דארעא פעין מתיבתא דרקיעא, יש ישיבה המלאה מפה לפה עם אנשים ותלמידים, אבל שם בעולם העליון הישיבה ריקה. ויש להפוך — פה יש רק שנים או שלשה תלמידים, אבל שם בעולם העליון יש תלמידים רבים, אלפים ורכבות. והענין הוא, פי על-ידי התורה שלומדים, בוראים מלאכים ועולמות חדשים, ודעת לנבון, שהיא רק תורה שלומדים בדחילו ורחימו באהבה ויראה ובדבקות גדולה, וכשאינה כך — אמרו בזהר הקדוש: כל תורה וצלוחתא שאינו בדחילו ורחימו לא פרחת לעילא, כמוכא מהבעל-שם-טוב הקדוש, שבא בקפיצת הדרך אל המתיבתא של חכמי בראד, שהיו כלם קדושים ועובדי השם, ואף-על-פי-כן עמד הבעל-שם-טוב הקדוש בסמוך למונוזה ולא רצה להכנס, ושאלו למה? והשיב, שאין לו מקום כאן, פי כל בית-המדרש מלא תורה. ושאלו: אם-כן אדרבה, למה לא תכנס? והשיב להם: פי הכל נשאר כאן, פי לא פרחת לעילא, וכמו-כן בבית מדרשו של רבנו ז"ל יש רק מועטים, אבל באמת ברוחניות הם אלפים ורכבות רכבות וכו' וכו'; פי אפלו אחד שלומד שעורים כסדרן בבית-מדרש שלנו, בדבקות ובחיות עצומה, הוא מרעיש את כל העולמות, ומכל שכן כשאחד עומד ומדבר עמו יתברך, וצועק בקולי קולות שיושיע אותו השם יתברך, ובוכה ומתחנן לפניו יתברך שיצילהו מהמדות והתאוות הרעות ואש המדורה שבוערת בו, הוא מהפך כמה וכמה עולמות וכו', ועולה למקום שעולה, ומכל שכן כשעושה זאת בעת חצות — אין למעלה מזה; ועל-כן מה יש עוד להשיב לך?! תהיה חכם המבין מדעתו מה שאני מרמז לך, ויותר אין מה להאריך לך.

הדורש שלומך...

למען השם, תראה שלא יהיה בבית מדרשנו מושב לצים, חס ושלום, המסלק את השכינה, אתה תראה מצדך לעשות כל מיני

אָשֶׁר ב' תקפו בַּנְחַל קעא

פֿעלות בעולם שײַהיָה בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, וְהוּא —
עַל-יְדֵי רַבּוּי תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁתֵּאִיר וְתַכְנִיס בְּאַחֲרֵים, וְעַל-יְדֵי
מְנִיעַת הַדְּבָרִים בְּטָלִים וְשֶׁל מַה בְּכַף הַרְגִילִים בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ,
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים. וְכֵן תִּרְאֶה לֵהִיּוֹת בְּעַל מַכְנִיס אֹרְחִים, שֶׁהִיא
גַּם-כֵּן הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה. וְאָמְרוּ חַז"ל (שָׁבַת קכז): גְּדוּלָּה הַכְּנֶסֶת
אֹרְחִים יוֹתֵר מִהַשְּׁכֵמַת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ וּמִקְבֵּלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה וְכוּ', עֵינַי
שָׁם; וְאָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אָבוֹת א, ה): 'יְהִי בֵיתְךָ פְּתוּחַ לְרוֹחֵה'.
וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת מִצְוֹת
הַכְּנֶסֶת אֹרְחִים, וּלְהַרְחִיב גְּבוּלֵי הַקְּדוּשָׁה.

הַנ"ל...

וּבְקִרְוֹב אַכְתָּב לָךְ דְּרוֹשׁ נִפְלָא מִמַּעַלַת מִצְוֹת הַכְּנֶסֶת אֹרְחִים
עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל, מְלַקֵּט מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל וְחַז"ל הַקְּדוּשִׁים
בְּגִמְרָא, מְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוּשׁ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אָמְרוּ חַז"ל (עֲדִיּוֹת ה, ו): מוֹטָב לִי לְהַקְרֵא שׁוּטָה
כָּל יָמַי, וְלֹא לַעֲשׂוֹת שְׁעָה אַחַת רָשָׁע לְפָנַי הַמְּקוֹם; אַתָּה תִּרְאֶה רַק
לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד בְּקוֹל רֶם, וְאַף שִׁיִּצְחָקוֹ מִמֶּךָ — מַה לָּךְ
עִמָּהֶם?! יוֹתֵר טוֹב לֵהִיּוֹת תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַזּוּ תַּצְלִיחַ בְּכָל
דְּרָכֶיךָ, וְלֹא יוּכַל לָךְ שׁוּם אָדָם בְּעוֹלָם.

הַנ"ל...

ב' תקפו.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי
הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... גִּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְּבָרֵי אַמֶּת יִקְצְרוּ הַמוֹן

קעב אָשׁר ב' תקפו בַּנְחַל

יריעות. ובפרט שספרי רבנו ז"ל בדרך — הפך בהם דכלא בהם — התחזקות והתעוררות, עצות והנהגות ישראל ודרכים נפלאות בעבודת השם יתברך; "אשרי המרגיל את עצמו בכל יום בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לו בעולם הזה וטוב לו בעולם הבא". ולמען השם לטובתך הנצחית, אל תבלבל עצמך בבלבולי חנם, מה לך עמהם... 'ברסלב'ר חסיד' נקרא רק מי שמקיים עצות רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות מדי יום ביומו, שהוא תמיד בשמחה עצומה, ומרקד רקודים, ובכל יום לומד שלחן ערוך, ואינו מחסר יום בלי מקוה, ואומר בכל לילה תקוון חצות. ועל כלם — הוא מתבודד עמו יתברך בכל יום, ומפרש כל שיחתו וכל אשר עם לבבו אליו יתברך באשר ידבר ויספר איש אל רעהו, כשאדם חזק בזה מאד ומתמיד בזה בהתמדה רבה, אדם פזה פבר אין לו שום שיכות אל זה העולם כלל, ומכל שפן שאין לו עסק עם אחרים, ומכל שפן וכל שפן, שאין לו פבר זמן ופנאי להתערב באיזו מחלקת וסכסוכים.

חמדת לבבי! מה אמר לך, אם האדם זוכה לקצת דעת, ויודע בידיעה ברורה שאין בלעדיו יתברך, והכל מתנהג רק בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:); ואין אדם עושה דבר מבלעדי רשותו יתברך, כי אפלו צפרא כלילא מבלעדי שמיא לא מתצדא, ומכל שפן בר אינש (ירושלמי שביעית ט, א), ואין אדם יכול להרע לך או להיטיב לך מבלעדי רשותו יתברך, ואז כשיודע ידיעה זו, הוא אינו מתפחד כלל משום ברזיה שבעולם, והוא תמיד שמח בשמחה עצומה, שמחה שאין לה סוף, ותמיד רוקד וקופץ בשירות ותשבחות, ומדבר הרבה עמו יתברך, ואז הוא תמיד מצליח; כי שמחה והתבודדות הם התרין גרפין דפרחין ביה. ומספרים על ר' אפרים בר' נפתלי, שאצלו היה חצי יום יום-כפור וחצי יום שמחת תורה; הינו מחצות לילה ועד חצות היום עסק רק בעבודת השם יתברך בבכיות עצומות, התבודדות ותפלות ושעורים כסדרן, ומחצות היום ואילך עסק באיזה משא ומתן (יהלומים), והיה רק

אֲשֶׁר ב' תִּקְפַח בִּנְחָל קַעַג

בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן בְּלֵה שְׁנוֹתָיו; אֲשֶׁר לֹו וְאֲשֶׁר חָלְקוּ! יְהֵא
חָלְקָנוּ בְּחָלְקוֹ.

הַהִכָּרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

תְּלַמִּידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הָיוּ נִכְרִים מְאֹד בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, כִּי
זָכָה לְהִלָּהֵב אֶת לְבָבָם כֹּל-כֵּן, עַד שֶׁהָיוּ נוֹהֲמִים כְּחַיֹּת בַּיַּעַר,
גְּעֻבְרִימָט וְוֵי דֵי חַיֹּת, תְּמִיד רָחֲשׁוּ שְׁפֹתוֹתֵיהֶם בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה,
וְהִתְמַיְדוּ מְאֹד בְּשִׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, כְּאַזְהָרַת רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-
הַר"ן, סִימָן עו), וְכָל עֶסְקָם וְדַבּוּרָם הָיָה תְּמִיד רַק מְעַבֹּדַת הַשֵּׁם
יְתַבְרֵךְ, וְאַפְלוּ אֵלֹו שֶׁהָיוּ בְּעָלֵי עֶסְקִים, גַּם-כֵּן חֲטָפוּ עֵתִים לְתוֹרָה
וְלַתַּפְלָה וְלַהֲתַבּוֹדוֹת, וּבֵין עֶסֶק לְעֶסֶק שִׁפְכוּ לִבָּם בְּשִׂיחָה — זֹו
תַּפְלָה, וְזָכְרוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת אַחֲרֵיתָם וְתַכְלִיתָם הַנּוֹצְחִית.

הַנ"ל...

ב' תִּקְפַח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ, יוֹם ב' לְסִדְרַת חַיֵּי שָׂרָה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי, גֵר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מַצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה
מְאֹד מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אוֹדוֹת פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה
וְכו'.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת מְצִיאַת הַזְּוֹג, אָסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְאֵף שְׁבִין
כֵּן וּבֵין כֵּן מִתְמַרֵר לְבָךְ מְאֹד מְאֹד, וְכִמְעַט שֶׁתֵּצֵא מִדַּעְתְּךָ. צָרִיךְ
שֶׁתִּדַּע, כִּי הַכָּל בְּיָדוֹ יְתַבְרֵךְ, וּבִפְרָט עֲנִין זְוֹג שֶׁהוּא דָּבָר גֵּעֵלָם מְאֹד,
כִּי הַנְּשֻׁמוֹת הֵן אוֹרוֹת רוּחָנִיִּים, וְכִשְׁבָּאִים לְמִטָּה מִתְלַבְּשִׁים בְּגוֹפִים,

קעד אַשר ב' תקפח בנחל

וּלְמַעַלָּה אִישׁ וְאִשָּׁה הֵם אָחֵד, וּכְשִׁיּוֹרְדִים לְמַטָּה נִפְרָדִים, וְנִכְנָסִים
בְּשָׁנֵי גּוֹפּוֹת פְּרוּדִים, וְאָחֵד מְחַפֵּשׂ אַחַר הַשָּׁנִי וְכוּ', עַד שֶׁהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר וּמוֹנֵגֵם בְּיַחַד, וְהוּא נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים וְכוּ' אֵיךְ?
וּמָה? וְהֵיכֵן? וּמִתִּי? וְכוּ' וְכוּ'. וְעַיִן בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (פְּזִירֵעַ מו:): כָּל
רוֹיַחִין דְּעֵלְמָא כְּלִילֵן דְּכַר וְנוֹקְבָא, וְכַד נִפְקִין דְּכַר וְנוֹקְבִין נִפְקִין
וְלִבְתַּר מִתְּפָרְשֵׁן בְּאַרְחִיּהוּ אִי זְכִי בַר נִשׁ לְבַתַּר מְזֻדְּגִי כְּחֻדָּא, וְהֵינּוּ
בַת זּוּגוּ וְכוּ', עַיִן שָׁם; הָעֵקֶר שְׁצָרִיכִין סְבָלְנוּת, לְחֻכּוֹת עַד שְׁיִגִיעַ
יוֹם יְשׁוּעָתוֹ. וְרֵאוּי לָךְ לְעַיִן בְּסִפְּר "אַרְךָ אֲפִים" דְּף כ"ג, בְּעַנְיָן כְּחוּר
שְׁקֵשָׁה וְכַבֵּד עָלָיו לְמַצָּא זּוּגוּ, וּמִשָּׁם תּוֹצִיא עֲצוֹת וְהִתְחַזְקוֹת
לְנִפְשָׁךְ, עַיִן שָׁם, וְיִהְיֶה לָךְ כְּמוֹצָא שְׁלָל רַב.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינן שׁוֹם עֲצָה אַחֲרֵת רַק תְּפִלָּה
וְהִתְבּוֹדְדוּת, לְהִיּוֹת רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ
אֵת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, וְיִוְתֵר מְזָה הַכֹּל
הַבֵּל, הַבֵּל הַבָּלִים, עוֹבְרִים הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים בְּהֵבֵל וְרִיק, וּמֵאוּמָה לֹא
יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ.

כְּבָר דְּבַרְנוּ כְּמָה פְּעָמִים, שֶׁתְּתַמִּיד בְּשִׁעוּרִים הַקְּבוּעִים בְּכָל
יוֹם: "מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ", וּבְפִרְט בְּסִפְרֵי רַבְנּוּ וְ"ל
וּמְדֻרָשִׁים וְעַיִן יַעֲקֹב וְזֵהר הַקְּדוּשׁ וְתִקּוּנִים וְכוּ' וְכוּ'. תְּהִלָּה לְאֵל,
יֵשׁ לָךְ פְּלִים וְחוּשִׁים, בְּרַח לָךְ רַק אֵל הַתּוֹרָה, וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגּוּעַ
לְנִפְשָׁךְ, "כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם אוֹחֵז בַּתּוֹרָה, הוּא הַמְּאֹשֵׁר בְּיִוְתֵר
בְּעוֹלָם, וְכִיּוֹן שֶׁמְשַׁלֵּיף אֵת הַתּוֹרָה, אֲזִי הוּא הָאֵמֶלֶל בְּיִוְתֵר". וְכִמוֹ
שֶׁאָמְרוּ חז"ל (אֵיכָה רַבְחִי בַּפְּתִיחָתָא): כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׁלִיכוּ דְבָרֵי תּוֹרָה לְאַרְצָךְ,
הִתְחִיל יְרַמְיָה מְקוֹנֵן עֲלֵיהֶם אֵיכָה וְכוּ', עַיִן שָׁם; כִּי רַבְנּוּ וְ"ל אָמַר
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט), שֶׁאֵלּוֹ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּמַצוּדָה רָעָה
וְעוֹשִׂים עֲבִירוֹת וְכוּ', וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְצַאת מִזֶּה וְכוּ', אִם יִקְבְּעוּ
עַצְמָם עַל הַתּוֹרָה בְּקִבְעוֹת וְכוּ', אֲזִי הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה תּוֹצִיאָם מִטְּנוּף
מְעִשֵׂיהֶם וְכוּ', עַיִן שָׁם.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אחי היקר! האמונה הקדושה היא יסוד כל האדם, לידיע
 בידיעה ברורה ומזככת, שאין שום מקרה כָּלָל, רק הכל משגח
 בהשגחה נוראה ונפלאה עד מאד, ואין שום תנועה קטנה או גדולה,
 ומכל שכן איזה צער ועגמת נפש, שלא יהיה שם גנוז אלופו של
 עולם. וידיעה זו היא מרפא לנפש, וממשיך על עצמו אריכת אפים
 (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), שיהיה סובל בלב רחב כל הבא
 עליו, ויאהב את כל בר ישראל, אף המבזה אותו וממרר חייו, כי
 אין שום מקרה בעולם, אף דבור קטן שיוצא מפי האדם על חברו
 הוא מדין שמים, שלוחו של מקום, לבזות ולחרף אותו, לצער
 ולמרר חייו. ואם עיני שכל לך, אחי היקר, שתק, שתק! כי כף עולה
 במחשבה בכונה געלמה ונסתרה, או משום פגמך שפגמת, או מרזי
 הגלגול, או מטעמים אחרים הכמוסים ונעלמים מעין כל אחד,
 והכל אמת מה שמדברים עליך, אף שאין בידיך מה שמדברים
 עליך, על-כל-פנים אולי פעם עבר במחשבתך דבר כזה או מהגלגול
 הקודם וכו', ועל-פן מה ולמה להצטער על עולם שאינו שלך? !
 ותחקק היטב היטב בדעתך, שבלי גזרת עליון, אי אפשר ששום
 נברא יצער אותך, אפלו צער קטן, וכן הכל מידי שמים, כמה
 נשמות כלולים בנשמתך, ולכן תקבל תעניות וסגופים. וידיעה זו
 היא סוד מאמרם ו"ל (בבא בתרא עד.): תא ואחיוי לך היכי דנשקי
 ארעא ורקיעא אהדדי; כי בידיעות אלו באמונה פשוטה נתחברו
 השמים והארץ יחד וכו', ודו"ק מאד.

ב' תַּקְפֹּט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי שרה ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
 הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
 עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

קעו אָשֶׁר ב' תקפט בַּנְחָל

מכתבך המלא מרירות ממה שעובר עליך לנכון קבלתי, והנה להשיבך יקצרו המון יריעות. אודות בלבולי המחשבה שיש לך, הנה ראוי לך, שתחזר ותעיין הרבה בלקוטי-עצות המשלש, אות מחשבות והרהורים, שם תמצא מרגוע לנפשך. ולמען טובתך הנצחית, תהיה זהיר בטבילת מקנה בכל יום, המטהר את המחשבות. וכן תראה לתקן את מדותיך, כי מחשבות האדם הן כפי מדותיו (עיין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט) על הפסוק (שופטים טז, יט): "שבע מחלפות ראשו" הם המחין, פי השערות הם מותרי מחין, ועל-פן הם בחינת שבע מחלפות, בחינת שבע מדות שחולפין ועוברין במחשבה שבמח, כי המחשבה שבמח היא כפי המדות שבאדם, וכפי המדה שאדם אוהז בה, בן חולפין ועוברין עליו המחשבות שבמח, וזה "שבע מחלפות ראשו", לשון חלף ועבר וכו', עיין שם; ותרגיל עצמך לומר בכל יום "תקון הכללי", העשרה מזמורים והתפלה שאחריה, העקר לא לחשב הרבה "נישט איבער טראכטן", פֶּאָשֶׁר הַזֶּהִיר רַבְּנוּ ו'ל.

ועל כלם — חמדת לבבי! תראה ליחד לעצמך מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותפרש שיתתך אליו ותברך פֶּאָשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ ויתספר לפניו ותברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בתמימות ובפשטות. וענין זה עולה על הכל, כי המרגיל עצמו לדבר עמו ותברך בלשון שרגיל בה, הדבורים נמשכים מאוד אחר הלב, ויכול לפרש את כל אשר עם לבבו לפניו ותברך, ועל-ידי-זה בעצמו נטהרת מחשבתו ונדפכים דמיו ומחו, ויש לומר מאמרם ו'ל (בראשית רבה ס, יא), והובא בפרוש רש"י: אמר רבי אחא, יפה שיתתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנינים; שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמזה. ולכאורה, למה יהיה כן, שהרבה גופי תורה יכתבו רק בדרך רמזה? ודורשין על-פי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, ושיתתן של עבדי אבות נכתבה באריכות, ואדרבה עוד נכפלה; אך יש לומר בפשטות, כי שיתתן של אבות היתה תפלה, פֶּאָשֶׁר אָנוּ רוֹאִים, שְׁכָל דְּבַר אֱלִיעֶזֶר עָבַד אֲבֹרָהּ הָיָה תַפְלָה וּבִקְשָׁה, שֶׁהִרְבֵּה לְדַבֵּר וּלְהַתְפַּלֵּל לְפָנָיו

אֲשֶׁר ב' תִּקְפֹּט בְּנִחַל קֶזֶז

יִתְבַּרְךָ שְׂיִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ, וְדַבֵּר זֶה קִבֵּל מֵרַבּוֹ אֲבֵרָהֶם אֲבִינוּ, שְׁהִיָּה רֹאשׁ לְמֵאֲמִינִים, אֲשֶׁר נֹטַע הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם. (חסר)

מֵבֹאֵר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א), שְׂבִמְקוֹם שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל הָאָדָם. וְיִדוּעַ שְׂעֵקֶר הָאָדָם הוּא הַמַּח-מַחְשָׁבָה, שֶׁהִיא הַנְּשָׂמָה. וּבְלִקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ"ט אֵיחָא: מַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת הֵם הַיִּצָּר טוֹב וּמַחְשָׁבוֹת רָעוֹת הֵם הַיִּצָּר הָרַע וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם; וְעַל-כֵּן בְּכָל עֵת שְׂמִכְנִיס בְּמַחוּ הַשְּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת, הָרִי זֶה מְלַבֵּישׁ נִשְׁמָתוֹ בְּלִבוֹשִׁים חֲדָשִׁים, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין הַסְּטָרָא אַחֲרָא יְכוּלִים לְמַצֵּא אוֹתוֹ (עֵינֵי בְּפָנִים). נִמְצָא, שֶׁהֶעֱקֵר לְשִׁמּוֹר תָּמִיד מַחְשָׁבָתוֹ, וְלַחֲשֵׁב תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּשִׁמוֹת וּבְיַחּוּדִים, אוּ יִהְיֶה רַבֵּנוּ בְּדִבְרֵי תוֹרָה וַיַּחֲדֵשׁ חֲדוּשִׁים, וַיּוֹתֵר מִזֶּה אֵל יִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, וְלֹא יִרְאֶה לְפָנָיו עֵינָיו עוֹלָם, רַק אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְהַתּוֹרָה שֶׁהוּא הַצִּדִּיק (כִּי הַצִּדִּיק הוּא שְׂרָשׁ הַתּוֹרָה וְהוּא הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁבַתּוֹרָה), וְאִזּוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה דָר בְּעוֹלָם הַחַרוּת; כִּי עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַמַּח. וְסִפֵּר ר' לִוִי יִצְחָק (נֵרוֹ יְאִיר) [ו"ל], שֶׁפַּעַם אַחַת הִבִּיאוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ אִישׁ אֶחָד לְפָנָיו רַבֵּנוּ ז"ל, וְהִיָּה נִרְאֶה מִבְּחוּץ לְאָדָם גְּדוֹל, וְחָשְׁבוּ שְׁבֻדָּאֵי יִשְׁבַּח וַיִּפְאַר אוֹתוֹ רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהִבִּיאוּ לוֹ אָדָם גְּדוֹל כְּזֶה. וְכִשְׁהֵלֶךְ, אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: וְוַאֲס הָאֵט אֵיִהֵר מִיר גִּיבְרַעֲנָגֻט אַ פֶּאָס מִיט קִישְׁקַעס [מָה הִבְאַתֶּם לִי? חֲבִית עִם קֶרְקֶבֶן!]; כִּי רָאָה שְׂמַחוֹ אֵינּוּ בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-כֵּן הוּא לֹא יוֹתֵר מִגּוֹף עִם כְּרָפְשׁוֹת. עַל-כֵּן הֶעֱקֵר לְחֲשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְלִצְיֵר לְפָנָיו עֵינָיו יַחּוּדֵי שְׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר לְפִי דַעַת הָאֲרִיז"ל הוּא נְחוּץ יוֹתֵר מִלְמוּד, וְכֵן יִהְיֶה תָּמִיד בְּדִבְרֵי תוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה שֵׁם מִמֶּשׁ, וְיִהְיֶה דָר בְּעוֹלָם הַחַרוּת מִמֶּשׁ.

כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה וְהַגְּלוּת תְּלוּי בְּמַח-מַחְשָׁבָה, אִם חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, הוּא מִמְשִׁיף אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ אֵלָיו, וְאִזּוֹ נִכְלָל בּוֹ, וְזוֹכֶה לְגְאֻלָּה, וְכָל הַבְּרִיאָה נִמְשַׁכֶּת אֵלָיו. וְלִהְפֹּךְ — בְּמָה שְׂחוֹשֵׁב שֵׁם הוּא; לְמִשָּׁל: כְּשִׂחוֹשֵׁב בְּמַחְלָקֶת אוּ בְּאִיזוֹ מְדָה מְגַנֶּה וְתַאֲוָה רָעָה — שֵׁם כָּל אָדָם, וְאִזּוֹ הוּא בְּגְלוּת גְּדוֹלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

קעח אָשֶׁר ב' תקצ בַּנְחָל

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׁלֹזְכוֹת לְקַדְשֵׁת הַמַּחְמֶשֶׁבָּה הוּא רַק עַל-יַדֵי רַבּוּי תִּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יַדֵי-זֶה לְאֵט לְאֵט יִזְכֶּה שֶׁיִּזְדַּבֵּר מֵחֹו.

ב' תקצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר חֵי-שָׁרָה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה גִיעֵנו וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אַחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לְאַחֵז אֶת עֲצָמְךָ בְּרַבְנוּ ו"ל, וְלִמְעַן טוֹבְתְךָ הַנְּצַחִית תִּהְיֶה קְבוּעַ בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים. וּבִיּוֹתֵר תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַדְּבוּר בְּזֶה, הוּא סִגְלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, מְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן, שְׁבָרֵב הַזְּמַן עַל-יַדֵי רַבּוּי הַדְּבוּר בְּזֶה, תִּזְכֶּה גַם-כֵּן לְהַגִּיעַ אֶל אַמוּנָה בְּרוּחָה וּמְזַכֶּכֶת כְּזוֹ, עַד שֶׁמִּמֶּשׁ תִּרְאֶה בְּעֵינַיִם מַה שֶׁאַתָּה מְאַמֵּן. וּכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מֵד): הָאַמוּנָה תְּלוּיָה בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פֵּט, ב'): "אוֹדִיעַ אַמוּנָתְךָ בְּפִי"; עַל-יַדֵי שֶׁמְדַבְּרִין הָאַמוּנָה בַּפֶּה, זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ אַמוּנָה, וְגַם עַל-יַדֵי-זֶה בָּאִים לְאַמוּנָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְכָל מַה שֶׁתִּהְיֶה חֲזַק בְּנִקְדָּה זוֹ — לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן יֵאִיר עֲלֶיךָ טוֹבוֹ וְחֲסֵדוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ק, ה) "כִּי טוֹב ה' לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ (אֵימָתִי)? וְעַד דוֹר וָדוֹר אַמוּנָתוֹ"; הֵינּוּ מִתִּי תִזְכֶּה לְהַרְגִישׁ "כִּי טוֹב ה' לְעוֹלָם" וְהַכֵּל חֲסֵד? כְּשֶׁתִּתְגַּלֶּה הָאַמוּנָה מִדוֹר דוֹר, וְהִבֵּן. כִּי הָעֵקֶר — הָאַמוּנָה. וְכֵן נִהְגוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו שֶׁבְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים — לְדַבֵּר רַק פִּשְׁטוֹת דְּבוּרֵי אַמוּנָה, עַד שֶׁכָּל הָאֲפִיקוֹרְסִים, שָׁם רָשָׁעִים יִרְקֵב, הָיוּ מְקַנְאִים ב'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד', וְהָיוּ אוֹמְרִים: וְעַן מִיר טָרַעַפֵּן אַ בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד,

אֲשֶׁר ב' תְּקַצֵּא בְּנַחֵל קַעֵט

זַעֲהֵן מִיר גָּאט'ק; כִּי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים הָאֲמִתִּיִּים, הַמְתַּנְהֲגִים
עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, עַל-יְדֵי-זֶה גְּזַדְכָּךְ
מִחֵם, עַד שֶׁבָּאִים אַחֲרֶיךָ לְגִלּוֹי אַמוּנָה כְּזֶה, עַד שֶׁלֹּא רַק שֶׁהֵם
מְרַגִּישִׁים אִיךָ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין
וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, אֵלָּא אֶפְלוּ אַחֲרֵים הָעוֹמְדִים עַל יָדֶם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
מִי שֶׁמְדַבֵּר עִמָּהֶם, נִכְנָסֶת בּוֹ תְּשׁוּקַת זֵיו הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְגַם הוּא
נִתְעוֹרֵר. עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! מַה דְּהִנּוּה הִנּוּה, עַל-כָּל-פְּנִים מֵהַיּוֹם
רְאֵה וְגַם רְאֵה לְהִרְבּוֹת בְּדַבּוּרֵי אַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלַעוֹלָם אֵל תְּדַבֵּר
מֵעֲצָמְךָ רַק מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא מְקוּם טוֹב מְאֹד לְהִתְחַבֵּא, כִּי
כְּשֶׁתְּחַבֵּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, לֹא תוּכַל לְנַגֵּעַ בְּךָ שׁוֹם בְּרִיָּה, מֵאַחַר
שֶׁאַתָּה אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדו"ק.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תְּקַצֵּא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת חַיֵּי שְׁרָה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי,
הַבַּחּוֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

בְּאִתִּי לְקַיֵּם הַבְּטָחָתִי לְכַתֵּב לְךָ לְמַעַן זְכוּת הַרְבִּים, וּבְכַפְרֵט,
שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, נִתְעוֹרְרֶת בְּהִתְעוֹרְרוֹת חֲזָקָה גַם לְהַפְּנֵס בְּעֶסֶק זְכוּת
הַרְבִּים, לְהַזְרִים אֶת זֶרֶם אוֹר הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם. מַה אִמַּר לְךָ, אִין עוֹד
זְכוּת הַרְבִּים בְּעוֹלָם כְּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְזְכוּת אֶת הַרְבִּים בְּאוֹר רַבְּנוּ ז"ל,
אֲשֶׁר אִין עֲרֵף אֵלָיו. וּכְבָר אִמַּר פֶּעַם רַבְּנוּ ז"ל: "הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הָאֵט
אֲסַף וּוּאֹנְדֵעַר אוֹיֵף דְּעַר וְוַעֲלֵט, מִיִּין בְּאֵהאַלְטִינְקִייט אוֹן

ק) כְּשֶׁאֲנוּ פּוֹגְשִׁים חֲסִיד בְּרַסְלָב, אֲנוּ רוֹאִים אֶת אֱלֹקִים.

פּאַרְבאַרגינגקייט פון דער גאַנצער וועלט איז אויך איינס פון זיינע וואונדער".^ר

ועל-כן כּשָׁאנוּ זוכים בזכיות חנם לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל, אין עוד זכות גדולה ונפלאה בעולם מזכות זו; על-כן עלינו למסור את נפשנו ואת זמננו לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל בעולם. ובפרט אתה, שזכה אותך השם יתברך עם חברים טובים, עליך להרבות עמם הדבור מדברי ועצות רבנו ז"ל.

והנה בסעדה שלישית זו דברנו הרבה על-פי התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז', והיו, תהלה לאל, דבורים נפלאים, אשר החיו את כל השומעים, ותמצית הדבורים היה, אשר העקר הוא האמונה, וכשאדם זוכה לאמונה ברורה ומזככת, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, אז תמיד עוסק בתפלה והתבודדות, ומדבר עמו יתברך כּאשר ידבר איש אל רעהו; כי המאמין בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, ואיך שהוא שוקד על שפתותיך, כי אין בלעדיו כלל, אזי תמיד שפתותיו מרחשות תפלות ובקשות. וכשאדם חזק באמונה ובתפלה, אזי רואה רק נסים ונפלאות שעושה השם יתברך עם כלליות העולם ועמו בפרטיות; כי לראות נסים צריכים אמונה ותפלה, כמאמר ז"ל (במדבר רבה, פרשה יט, סימן כ'): אמרו ישראל, עליך לעשות לנו נסים, ועלינו לברך ולקלס אותך, עין שם; כי זה תלוי בזה, כפי שמקלסין אותו יתברך, כמו-כן עושה השם יתברך עמו נסים. וכן להפוך — כפי שהשם יתברך עושה נסים עם האדם, כמו-כן מקלס ומתפלל להשם יתברך; כי זה תלוי בזה — אמונה ונסים ותפלה. וכמובא בתקוני-זהר (תקון ע'): בכל אתר דבעי קדשא בריך הוא למיעבד נס שכנינתא אקדמת לההוא אתר וכו', עין שם; כי צריך להקדים קדם הנס את השכינה שהיא האמונה והתפלה.

(ר) השם יתברך יש לו הרבה פלאות בעולם, ההסתרה וההעלמה שאני געלם ונסתר מהעולם, הוא גם-כן אחת מפלאותיו.

אֲשֶׁר ב' תְּקַצֵּא בְּנִחַל קַפֵּא

אָבֵל אִי אֶפְשֶׁר לְבוֹא לְאִמוּנָה אֶלָּא עַל־יְדֵי אֱמֶת, וְאִי אֶפְשֶׁר לְבֹא לְאֱמֶת, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים, וְיִלְךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם; הֵינּוּ כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַהַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיקִים — כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם, כִּי אִם אֵינּוּ הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם, זֶה אֵינָה נִקְרָאת הַתְּקַרְבוֹת כָּלֵל, וְאֵינּוּ מְטֵעָה כִּי אִם אֵת עֲצָמוֹ; כִּי כָּבֵד אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל: עַל שְׁתֵּי כְּתוּבֹת חֲסִידִים יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת, כְּתוּבָה אַחַת — אֱלוֹ שְׁלֹא יִדְעוּ מִמֶּנּוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכְתוּבָה אַחַת — שְׂיִדְעוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא צִיְתוּ אוֹתוֹ; כִּי הֲלֹא יְבוֹא הַיּוֹם וְיִצְטָרְכוּ לְשֹׁכֵב עִם רַגְלֵיהֶם אֶל הַדֶּלֶת, וְאָז יֵרְאוּ אִם הָיוּ מְקַרְבִּים אֵלָי אוֹ לֹא, כִּי אִם הָיוּ מְקַרְבִּים אֵלָי, לֹא הָיְתָה דְרָגָה בְּעוֹלָם, שְׁלֹא הָיִיתִי מְבִיא אֶתְכֶם אֵלָיָה; וְאָמְרוּ אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁעַל הַכְּתוּבָה שְׂיִדְעוּ מִרַבֵּנוּ ו'ל וְלֹא צִיְתוּ אוֹתוֹ, עַל־יָהֶם הַרַחֲמָנוּת יוֹתֵר גְּדוּלָּה, כִּי יִדְעֶתֶם כְּבֹד מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וְלֹא צִיְתֶתֶם אוֹתוֹ, וְלֹא הִלַּכְתֶּם בְּעֲצוּתֵי הַיְקָרוֹת?! אִם־כֵּן הַרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עֲלֵיכֶם מְאֹד מְאֹד.

וּפְעַם אַחַת אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל לְאֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: הָיִיתִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת מִכֶּם צַדִּיקִים נוֹרָאִים כְּאֱלוֹ, אֲשֶׁר עוֹד לֹא הָיוּ מִיְמוֹת עוֹלָם, אָבֵל שָׁבְרוּ אֶתְכֶם כְּחֶרֶס הַנֶּשֶׁבֶר (מִצַּד הַמַּחְלָקָת); עַל־כָּל־פָּנִים כְּשֶׁמְקַרְבִּים אֶל רַבֵּנוּ ו'ל וּמְצִיְתִים אוֹתוֹ, נִחְקַקְתָּ בּוֹ אֱמֶת, וְלֹהֲפוּךְ — כְּשֶׁמְקַרְבִּים אֶל מִי שְׂמַתְנַגֵּד עֲלָיו, נִחְקַק בּוֹ שָׁקֵר. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד עִם מִי מְדַבְּרִים.

וּמִסְפָּרִים עַל ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ו'ל, שְׁבִכָל פְּעַם שְׂדַבֵּר עִם אַחֵד, הָיָה רָגִיל לֹדַם 'תְּקוּן הַפְּלִלִי', כִּי מוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ו'ל, שֵׁישׁ רְשָׁעִים שֶׁהַדְּבוּר וְהַהֲבֵל פָּה שְׁלֵהֶם מְזִיק (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מ"ג), וְעַל־יְדֵי מְצוֹת צִיְצִית הָאָדָם נִצּוּל מִהַרְשָׁעִים וְהַמְתַּנַּגְדִּים, כִּי צִיְצִית הִיא שְׂמִירָה לְנַאֲוֵף. וּבְאֱמֶת מֵהוּ נַאֲוֵף? שְׂמִסְתַּפֵּל בְּמִקוֹם שְׂאֲסוֹר לְהַסְתַּפֵּל, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא כְּבֹד לְכָל הַחֲטָאִים שְׁבַע־עוֹלָם, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (בְּמִדְבָּר טו, לט): "וְלֹא תִתְרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם"; כִּי עֵקֶר הַנַּאֲוֵף תְּלוּי בְּעֵינַיִם, וְכִמוֹ שְׂאֲמְרוּ חַז"ל (סוֹטָה ט): שְׂמִשׁוֹן הֵלֶךְ אַחֵר עֵינָיו; וְאָמְרוּ (סְנֵהֲדִין מ"ה): אֵינִי יִצָּר הֵרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שְׂעִינֵי רוֹאוֹת; וְאָמְרוּ (בְּמִדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ו'): מָה רָאָה

קכב אָשֶׁר ב' תקצא בַּנְחָל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשֵׁאל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהַעֲיִנים שִׁיְהִיו אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהַעֲבָרָה תְּלוּיָה בָהֶם; הַעֲיִנים רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְעַל כֵּן מִי שֶׁבוֹעֵר בּוֹ נֶאֱוָף, יֵדַע שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הַאֲחֲרָאִי עַל זֶה, כִּי אֵינוֹ שׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו כָּלֵל, וְעַל-כֵּן בּוֹעֵר בּוֹ יֵצְרוּ. וְכַמוֹ-כֵּן הַדְּבוּרִים הַמְּגִנִים שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עַל חֲבֵרוֹ, הֵם גַּם-כֵּן כָּךְ, שֶׁמְדַבֵּר רַק דְּבוּר אֶחָד שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בּוֹעֵר בּוֹ הַיֵּצֵר בְּקִנְיָה וְשִׁנְאָה וְכוּ'. אֲבָל מִצְוֹת צִיצִית הֵיא שְׁמִירָה מְזֵה, כִּי צִיצִית הוּא לְשׁוֹן הַסִּתְּפָלוּת, לְשׁוֹן "מְצִיץ מִן הַחֲרָכִים" (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ט), וְהַצִּיצִית מְעוֹרְרִין אֶת הָאָדָם לְהַסִּתְּפֵל רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמְדָּבָר טו, טז): "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ", וּפְרָשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁזֶה סוֹכֵב עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, לְרֹאוֹת אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ וּמִצְוֹתָיו הֵם אַחֲדוּת אַחַת. וּבִבְאֻמַּת הוּא מְרַמֵּז בִּירוּשָׁלַיִם (בְּרֻכּוֹת פָּרָק א', הַלְכָה ב') עַל הַפְּסוּק: "וּרְאִיתֶם אוֹתָהּ אֵין כְּתִיב כָּאֵן, אֶלָּא 'וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ', מְגִיד שֶׁכָּל הַמְּקָיִם מִצְוֹת צִיצִית כְּאֵלוֹ מְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה, עֵינַי שָׁם. וְכֵן אֵיתָא בְּסִפְרֵי (פְּרָשַׁת שְׁלַח) עַל פְּסוּק "וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים" — זוֹ קְדוּשַׁת צִיצִית; מְגִיד שֶׁהַצִּיצִית מוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם מְתַעַטֵף בְּצִיצִית, וּבַפְּרָט כְּשֶׁמְחַיֶּה וּמְשַׁמַּח עַצְמוֹ כָּל הַיּוֹם בְּמִצְוֹת צִיצִית, עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוֹל מִנְּאוּף, שֶׁהוּא כּוֹלֵל פָּגַם הָרְאִיָּה וּפָגַם הַדְּבוּר, שֶׁהֵם פְּלוּלִים בְּנֶאֱוָף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר פַּעַם לְר' גַּפְתָּלִי: דִּיִּין עֲנִין אֵיז צִיצִית^ש. וְעַל-כֵּן כָּל יְמֵיו הָיָה נֹזֵהר מְאֹד בְּמִצְוֹת צִיצִית, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁנִּסְעָה, לָקַח עִמּוֹ בִּינְטָל (חֲבִילָה) צִיצִית, שֶׁאֵם תִּפְסֵל אַחַת מְצִיצִיוֹתָיו — יִתְקַנֶּה עַל אַתֵּר. וּמִסְפָּרִים, שֶׁפַּעַם אַחַת יָרַד בַּמְדְּרָגוֹת, וְנִתְפָּסָה אַחַת מְצִיצִיוֹתָיו בַּמַּעֲקָה וְנִקְרָעָה, וְתִכְף-וּמִיד הוֹצִיא מִכִּסּוֹ הַבִּינְטָל (חֲבִילָה) צִיצִית, וְלֹא זָז מִשָּׁם עַד שֶׁתְּקַנֶּה.

וַיְדוּעַ שֶׁבְּרוּסְיָה הָיָה בָּא כָּל דְּבַר יְהוּדוּת בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ גְּדוּלָּה, וּבַפְּרָט מִיּוֹם שֶׁנִּכְנְסָה מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה הַקּוֹמוֹנִיסְטִית, יִמַּח שְׁמָהּ, הַכְּבֹדוֹ הַצָּרוֹת וְהַנְּסִיוֹנוֹת עַל אַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהֵיטָה דְרָכָם שֶׁל

ש)העגנון שלף הוא ציצית.

אֲשֶׁר ב' תְּקַצֵּא בְּנִחַל קִפְג

הַרְבֵּה אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְשֵׂאת עִמָּם חֲבִילָה סִפְרִים, סִדּוּרִים וְחֻמְשֵׁים וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן צִיצִית לְזִכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. וְהִיא אֶחָד מֵאֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ מְאֹד לְזִכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל בְּמִצְוֹת צִיצִית. וְיִדּוּעַ שֶׁהַגֵּר"א קָדָם הִסְתַּלְקוֹתוֹ אַחַז בְּיָדוֹ צִיצִיּוֹתָיו, וּבִכְהָ וְאָמַר, שֶׁכָּאֵן בְּעוֹלָם הִזָּה יְכוּלִים לְקַנּוֹת צִיצִית בְּכַמָּה אֲגוּרוֹת, אֲבָל שֶׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֵי אֶפְשֶׁר לְקַנּוֹתָהּ בְּשׁוּם מָמוֹן שֶׁבְּעוֹלָם.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, רְאֵה גַם רְאֵה לְהִיּוֹת זֹהִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית, וְהַעֲקֹר שֶׁמַּחַת הַמִּצְוֹת, לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד בְּזֶה שֵׁישׁ לָךְ צִיצִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִנְּאוּף, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְעֵצַת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא "כֹּלֵה זֹרַע אָמֶת" (יִרְמְיָה ב, כא), וְעַל יָדוֹ תִזְכֶּה שֶׁתַּחַקֵּק בְּךָ אָמֶת, וְתִבְּא לְאִמּוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), עַד שֶׁתִּרְגִּישׁ וְתִרְאֶה אִמְתַּת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזַקְאֵל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵינָה מִכְּבוֹדוֹ" וְגו'. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה שֶׁהַצִּיצִית שֶׁלָּךְ תִּהְיֶינָה תְּמִיד נִקְיֹת, שֶׁזֶהוּ כְּבוֹד לְמִצְוֹת. וְאָמְרוּ חַז"ל (שִׁבְתָּ קִלְג:): "זֶה אֵלֵי וְאִנּוּהוּ" — עֲשֵׂה לְפָנָיו צִיצִית נְאֻה; וְאָמְרוּ (שֵׁם): "בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים" — אֵלוֹ צִיצִית, עֵין שֵׁם; כִּי (נִדְרִים כה): שֶׁקוֹלָה מִצְוֹת צִיצִית כְּכֹל מִצְוֹת שֶׁבַתוֹרָה; וְאָמְרוּ (מִנְחוֹת מג): כָּל שֵׁישׁ לוֹ צִיצִית בְּבִגְדוֹ, בְּחֻזֵּק שֶׁלֹּא יִחָטָא, עֵין שֵׁם; וְאִם תֹּאמַר, שֶׁהֵלֵא רוּאִים שְׁלוֹבָשִׁים צִיצִית, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן חוֹטְאִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן? הַסִּבָּה לָזֶה, כִּי חִסְרָה לוֹ שִׂמְחַת הַמִּצְוֹת; כִּי אִם הִיא הָאֲדָם שֶׁשׁ וְשִׂמְחַת כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ שִׁיְהִי אֵיךְ שִׁיְהִי, אֲנִי מְלַבֵּשׁ בְּצִיצִית, וְהִיא מְסַתְּכֵל בְּכָל פֶּעַם עַל הַצִּיצִית, הִיא נִצּוֹל מִכָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת, וּבִפְרָט מִנְּאוּף. כְּמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְרָב רַבָּה, פָּרָשָׁה יז, סִימָן ה'): הַמִּרְאֵה מְבִיא לְיָדֵי זְכָרוֹן, וְזָכוֹן מְבִיא לְיָדֵי מְעֻשָׂה וְכו', עֵין שֵׁם; וְעַל-כֵּן, אַחֵי הַיָּקָר, חֻזַּק וְאִמְץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל מִצְוֹת צִיצִית שֵׁישׁ בְּךָ. וְהִיא אֶחָד מֵאֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהִיְתָה דְרָכּוֹ לְקַנּוֹת לְכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה טְלִית קָטָן חֲדָשׁ, וְהִדָּר בְּזֶה מְאֹד, כִּי אָמַר, שֶׁהִיּוֹת שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁהַצִּיצִית מְסַגֶּלֶת לְהַמְשִׁיךְ רוּחַ חַיִּים מִהַצַּדִּיק (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), וְאָמַר, שֶׁהַעֲנִין שֶׁלוֹ הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה: "גָּאֵהֵר מִיֵּין זַאֲף אִיז רֹאשׁ

השָׁנָה", על-פֶּן נִהַג לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ טְלִית קָטָן חֲדָשׁ לְכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וּמַר' לִוי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ז"ל] שְׁמַעְתִּי, שְׁמַנְהִגּוּ הוּא לְקַנּוֹת אֵינְטַעְרוּוֹעֵשׁ חֲדָשִׁים לְכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכֵן קָבַל מֵר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל, שְׁגַם הוּא עָשָׂה כָּךְ — לְלַבֵּשׁ בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵינְטַעְרוּוֹעֵשׁ חֲדָשִׁים, שְׁעֵדִין לֹא לְבֵשׁ אוֹתָם. וְסִפֵּר, שֶׁכֵּן קָבַל מֵאָבִיו ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, שֶׁקָּבַל מִמוֹהֲרַנְתָּ ז"ל, שֶׁקָּבַל מֵרַבֵּנוּ ז"ל, שְׁגַם-כֵּן נִהַג כָּךְ. וּמִיּוֹם שֶׁזִּכֵּיתִי לְשַׁמֵּעַ זֹאת מֵר' לִוי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ז"ל], גַּם אֲנִי נוֹהֵג כָּךְ. וְכִבֵּר עוֹרְרֵתִי הִרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל דְּבַר זֶה (וְהַבְנַתִּי מִמֶּנּוּ, שֶׁאֶחָד מֵהַטְּעָמִים הוּא, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עֲלֵיהֶם אֵיזָה כֶּתֶם וְלִכְלוּף שֶׁל מִקְרָה, חֵס וְשְׁלוֹם). וְעַיִן בִּירוּשָׁלַיִם (רֹאשׁ הַשָּׁנָה, פָּרָק א'): בְּנִהַג שְׁבַע עוֹלָם אָדָם יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לוֹ דִּין — לוֹבֵשׁ שְׁחוּרִים וּמִתְעַטֵּף שְׁחוּרִים, אֲבָל יִשְׂרָאֵל אֵינָן כֵּן, אֲלֵא לוֹבֵשִׁים לְבָנִים וּמִתְעַטְפִים לְבָנִים וְכוּ', עַיִן שָׁם. וּבְכָלֵל בְּעַנְיַן בְּגָדִים צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד וּלְהִקְפִיד עַל נְקִיּוֹת הַבְּגָדִים (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְן, חֵלֵק א', סִימָן כ"ט), וְשֶׁלֹּא יִהְיוּ קְרוּעִים (שָׁם, סִימָן קכ"ו), כִּי הַבְּגָדִים בְּעַצְמָן תּוֹבְעִין אֶת הָאָדָם, אִם אֵינּוּ נִזְהָר בְּשִׁמְרַתָּן לְכַבְּדָן כְּרֹאשֵׁי וּלְהִתְחַזְקָן בְּנְקִיּוֹת, עַיִן שָׁם; וְצְרִיכִים לְהִזְהַר לֹא לִילֵף בְּמִלְבוּשׁ עֲכוּ"ם, חֵס וְשְׁלוֹם; כִּי כִּבֵּר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּגָדִים, סִימָן ט'): לְעַתִּיד לָבוֹא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִהְיֶה נִפְרָע מֵאוֹתָם הַמִּלְבוּשִׁים מִלְבוּשֵׁי עֲכוּ"ם; וּבִיּוֹתֵר הַקְּפִיד רַבֵּנוּ ז"ל לֹא לִילֵף בְּמִלְבוּשׁ דֵּיִיטֵשׁ, הֵינּוּ בְּגָדִים קְצָרִים. וּפְעַם אַחַת אָמַר: בְּשֶׁבִיל זֶה הוֹלְכִים שָׁם בְּבְגָדִים קְצָרִים, כִּי לֹא נִתְפַשֵּׁט שָׁם סִפְרֵי הַזִּהָר הַקְּדוּשׁ. וְהִיא מוֹכֵן מִדְּבַרְיוֹ, שֶׁהַמִּלְבוּשִׁים יֵשׁ בָּהֶם סוּדוֹת נוֹרְאִים, וְהָעֵקֶר לִילֵף בְּבְגָדִים אֲרָפִים, וְכֵן הֵלֵךְ רַבֵּנוּ ז"ל.

וְאוֹדוֹת שֶׁשְׂאֵלָתָ אִם רַבֵּנוּ ז"ל הֵלֵךְ שְׁטְרִימָל, כֵּן הוּא בִּימֵי מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל, שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל חָבֵשׁ שְׁטְרִימָל, וְכֵן מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל בְּעַצְמוֹ הִיא חוֹבֵשׁ שְׁטְרִימָל (כֵּן הוּא בְּעֵלִים לְתְרוּפָה, מִכְּתָב שַׁע"ד). וְכֵן נִהַג אַחֲרָיו ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וּבְנוֹ ר' אַבְרָהָם וְכֵן נוֹהֵג ר' לִוי

אֲשֶׁר ב' תקצא בַּנְחַל קפה

יִצְחָק (גֵּרוֹ יֵאִיר) [ו"ל], כִּי הוּא מְלַבּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל, וְעֲלִינוּ לְלַבְּשׁוֹ וְלֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים, וְרַבָּא דְרַבָּא שֶׁל כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים חוֹבְשִׁים שְׁטַרְיִימַל בְּשִׁבְתָּ, וְכֵן יַעֲזֹר לָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׂגַם-כֵּן תִּהְיֶה נִזְהָר בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְהַמְּלַבּוֹשׁ הַזֶּה הִנְהִיג הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ; כִּי עַד יָמָיו הָיוּ הַפְּרִיעִים מִתְעַלְלִים בְּכַנֵּי יִשְׂרָאֵל וּמְכִים אוֹתָם, וּמְלַבִּישִׁים לָהֶם עוֹר שֶׁל דֶּב, וְעַל רֹאשָׁם הָיוּ מְלַבִּישִׁים כּוֹבַע שֶׁל שְׁטַרְיִימַל, לְמַעַן שְׁחוּק. וּכְשָׁפָא הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְרָאָה שְׁעַל-יָדֵי כּוֹבַע זֶה הִתְעַלְלוּ בְּיִשְׂרָאֵל וְעָשׂוּ מֵהֶם שְׁחוּק, עַל-כֵּן אָמַר כּוֹבַע זֶה נָאָה לְשִׁבְתָּ-קְדֹשׁ. וּמִמֶּנּוּ עַד עַכְשָׁיו הוּא מְנַהֵג בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל — לִילָף עִם שְׁטַרְיִימַל בְּשִׁבְתָּ-קְדֹשׁ, כֵּן שְׁמַעְתִּי מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ. וְאַף שְׁבָאֲמַת כּוֹבַע זֶה אֵינוֹ מְעַכֵּב לְעַבֹּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אַף-עַל-פִּי-כֵן כּוֹבַע זֶה נִתְחַבֵּב כְּכָר בֵּין אֱלֹפִים וּרְכָבוֹת רְכָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל מִימֹת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וּבִפְרָט שְׂגַם רַבְּנוּ ו"ל חֲבָשׁוֹ, עֲלִינוּ גַם-כֵּן לִילָף בְּמְנַהֵג טוֹב זֶה.

וְכֵן רַבְּנוּ ו"ל הֵלֵךְ בְּפֹאוֹת אַרְכוֹת (עֵינִי שְׁבַח־הַר"ן, סִימָן טו), מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הֵלֵךְ בְּפֹאוֹת אַרְכוֹת (עֵינִי בִּימֵי מוֹהֲרַנְ"ת, חֵלֶק ב'), וְשְׁמַעְתִּי מֵר' לֹוִי יִצְחָק (גֵּרוֹ יֵאִיר) [ו"ל], שְׁרָצוֹן רַבְּנוּ ו"ל הָיָה, שְׁנִלָּף עִם הַפֹּאוֹת לַחוּץ (הֵינּוּ לֹא אַחֲרֵי הָאֵזֶן). וְעֵינִי בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן (חֵלֶק א', סִימָן יז), שְׁלִפְעָמִים אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי עוֹשֶׂה נְעֻנּוּעַ בְּפֹאָה שְׁלוֹ, וְגוֹרֵם שְׁעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעַלָּה אֲצִלוּ יִתְבַּרְךָ. וְצָרִיכִים לְקַיֵּם כָּל זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה; כִּי כָּל הַיְהוּדוֹת הוּא רַק בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם תְּכַמוֹת וְחֻקִּירוֹת שֶׁל הַבָּל (עֵינִי לִקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט); וְר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֻדוֹנְעֵר ו"ל (שְׁהִיָּה אַחַד מְגֻדוּלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ), אָמַר קֶדָם הִסְתַּלְקוּתוֹ: דֹּאנְקֵעֵן גָּאט אִיף גֵּי אַוּעַק פּוֹן דְּעַם עוֹלָם מֵיט אַ בְּאָרְד און פֹּאוֹת^א, וּמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל אָמַר: אַז אַ אִיד לִיגֵט מֵיט דֵי פּוֹס צוּם טִיהַר מֵיט אַ צָלָם אֱלֹקִים (בְּאָרְד און פֹּאוֹת) דֹּאָרף עַר זִיף גֶּאָרְנִישְׁט שְׁעַמִּיךְ; וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים הַקְּפִידוּ עַל

א) תּוֹרָה לְקַל, שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ וּמִסְתַּלֵּק מִזֶּה הָעוֹלָם עִם זֶקֶן וּפֹאוֹת.
 ב) כְּשִׁיְהוּדֵי שׁוֹכֵב עִם הַרְגָּלִים אֶל הַדָּלַת עִם צָלָם אֱלֹקִים — זֶקֶן וּפֹאוֹת, אֵין לוֹ מִמָּה לְהִתְבַּיֵּשׁ.

קפו אשר ב' תקצב בנחל

זה מאד, ותכף-ומיד כשאחד נעשה בעל תשובה, התחיל להצמיח לעצמו זקן ופאות. וזהו עקר צלם ישראל, צלם אלקים — זקן ופאות. וכבר האריך בזה מאד מוהרנ"ת ז"ל בהלכות גלות (הלכה ג), איך שעקר דת ישראל ועקר היהדות תלוי בזקן ופאות, ובהם נכר היהודי כי הוא מ"זרע ברוך ה'" (ישעיה סא, ט), מזרע ישראל. ומי שרוח אחרת עמו, חס ושלום, ורוצה לכפור באלקי ישראל, חס ושלום, תחלת הכפירה היא — שמשליך מעליו הזקן והפאות, חס ושלום וכו', עיין שם; ומצנה רבה לפרסם דבר זה, שרבונו ז"ל הקפיד מאד על מלבוש ישראל וכן על זקן ופאות, ולא כמו שטועים אלו החדשים שמקרוב באו, ורוצים לבלבל את המוח וכו' וכו', רחמנא לצלן, מהאי דעתא שבשפתא, "ואדברה בעדתיך נגד מלכים ולא אבוש" (תהלים קיט, מו).

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

ב' תקצב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ושמחתי לראות את תשוקת לבך אל האמת. מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, אשר בחלקו של רבנו ז"ל שם גורלנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

הנה רבנו ז"ל אמר (תרי"מוהר"ן, סימן ב'): אז מען זיצט אויף דער שטיל דעמאלט איז מען א מענטש, בבחינת אדם היושב על הפסא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ו). ובארנו במקום אחר,

(ג) כשיושבים על הפסא, אז הוא אדם.

אֲשֶׁר ב' תקצב בַּנְחַל קפז

שהוא הכנעת החמר תחת הצורה, הינו שיהיה מיִשֵּׁב, כי כל הגליות הוא מפני חסרון הדעת (עין לקוטי־מוֹהֲר"ן, חלק ב', סימן י'), וכשֵׁאָדָם מִיִּשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ, אֵינּוּ הוֹלֵךְ נֶע וְנָד, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ — שָׁם בֵּיתוֹ עִמּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל אֲצֵל שְׂמוּאֵל הַנָּבִיא, וּכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהֲר"ן, חלק ב', סימן עו), עַל פְּסוּק (זְכַרְיָה ט, ז) "וְנִשְׂאָר גַּם הוּא לֹאֲלֻקֵּינוּ", שִׁישְׂרָאֵל לְעוֹלָם לְעוֹלָם לְמַעַלָּה בְּכָל מְקוֹם בּוֹאֵם. וְעַיִן (שָׁם, סִימָן פב), שֶׁעֵקֶר שְׁלָמוֹת הָאָדָם נִקְרָא כְּשֶׁבָּא אֶל בְּטוֹל אֱמֶת, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת מ"ה (אָדָם עוֹלָה מ"ה), שֶׁמִּבְטֵל אֶת עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ לְגַמְרִי, וְאִזּוּ דִּיקָא הוֹלֵךְ לוֹ פְּסֻדָּה. וַיֵּשׁ לּוֹמַר אֲדָם' רֵאשִׁי תְּבוּת: "אֲחֵרִית דְּדָבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ" (קִהְלַת ז, ח); כִּי צָרִיף הָאָדָם לְהִשְׁפִּיל בְּכָל דָּבָר מֵהַ יֵּצֵא מִזֶּה. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהֲר"ן, חלק ב', סימן יב): כְּשֵׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וּמִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שִׁיהִיָּה שָׁם הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ; כִּי זֶהוּ עֵקֶר הָאָדָם — לְשׁוֹן "אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן" (יִשְׁעִיָּה יד, יד), שֶׁמִּתְדַמָּה לְקוֹנּוֹ, וּבְכָל דָּבָר טוֹב לְהִשְׁפִּיל אֲחֵרִית דְּדָבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ, מֵהַ יֵּצֵא מִזֶּה הַדְּבוּר שֶׁאֲדַבֵּר, אוֹ מֵהַ יֵּצֵא מִזֶּה הַעֲשִׂיָּה שֶׁאֲעֲשֶׂה, הֵאֵם יִהְיֶה בְּזֶה כְּבוֹד שָׁמַיִם? ! הֵאֵם אֲכַנִּיס אֲמוּנָה בְּעוֹלָם, עַל־יַדֵּי הַדְּבוּר הַזֶּה? ! הֵאֵם אֲקָרֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל־יַדֵּי עֲשִׂיָּה זו? ! אוֹ הֵאֵם אֲזַכֵּה לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם, עַל־יַדֵּי פְעֻלָּה זו? ! וְאִזּוּ כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךָ זו, רֵאשִׁי לְקַרְא אוֹתוֹ אֲדָם', כִּי הוּא מִיִּשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ. (וּמִסְפָּרִים שָׂר' נַחֲמָן טוֹלֵט־שִׁינְעֵר ז"ל הִיָּה בְּעַל יִשׁוּב הַדַּעַת עַד לְהַפְּלִיא, וְזָכָה לָזֶה עַל־יַדֵּי בְּרַכְתּוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁפַּעַם אַחַת נִסְעוּ יַחַד, וְהִתְהַרְוּ חֲזָקָה וְהִשְׁלִיכָה אֶת כּוֹבְעוֹ הַעֲלִיּוֹן שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְרָץ ר' נַחֲמָן וְהִטְרִיחַ עֲצֻמוֹ מְאֹד, עַד שֶׁהִבִּיאוּ בַּחֲזָרָה, וְאִזּוּ עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: דִּיין קָאפּ זָאל דִּיר רוֹהֶעֶן אוֹיפֶן פֿלאַץ.) וְצָרִיף שֶׁתִּדַּע שִׁישׁוּב הַדַּעַת הוּא יְסוּד גְּדוֹל אֲצֻלְנוּ, וְרֵאשִׁי לָךְ לְלַמֵּד עַכְשָׁו הַמֵּאֲמָר בְּלִקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י', וְלוֹמַר הַתְּפִלָּה עֲלֶיהָ מִלְּקוּטֵי־תְּפִלוֹת. וּבְכָלֵּל כָּל עֲנִין הַהִתְבּוֹדוֹת וְהַשִּׁיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ הוּא עֲנִין שֶׁל יִשׁוּב הַדַּעַת אֱמֶתִי, שֶׁאֵנוּ זוֹכִים לְהִתְיַשֵּׁב

(ד) יניח ראשך על מקומו.

קפח אָשֶׁר ב' תקצג בַּנְחַל

היכן אֲנַחֲנוּ בְּעוֹלָם, וּמִסְפָּרִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָנוּ וְכָל מָה שֶׁפָּגַמְנוּ וְקִלְקַלְנוּ וְכָל הַעוֹלוֹת שֵׁשׁ בָּנוּ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת וְכוּ'; וְעַל יְדֵי זֶה סוּף כָּל סוּף זוֹכִים לְהִנְקוֹת מִזֶּה, כִּי בְּלִי הַתְּבוּדוֹת יְכוּלִים לִילֵךְ עִם הַעוֹלוֹת הַכִּי גְדוּלוֹת, וַיְהִי עוֹד צוֹדֵק בְּעֵינָיו, אֲבָל אִם מִתְבוּדָד וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, לָמָּה לִי לְהִתְעַרֵּב בְּרִיב שְׂאִינוּ שִׁיף לִי וְכוּ'?! לָמָּה לִי לְרַדֵּף אֶת חֲבֵרֵי וְכוּ', אֲפֹלוּ שְׂיִהְיֶה אֲמַת מָה שְׂאוּמָרִים, הָאֵם אֲנִי צָרִיף לְהִיּוֹת הַשְּׁלִיחַ לַעֲשׂוֹת הֶרַע וְכוּ'?! וְכֵן בְּכָל דְּבַר בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְאֵז דִּיקָא סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְהִנְקוֹת מִכָּל הַעוֹלוֹת הַטְּמוּנוֹת בּוֹ מִתּוֹלְדוֹתָיו. וְהַמְתַּנֶּה הַזֶּה קִבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל, לְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שְׁעָה וְשְׁעָה מָה עֲשִׂינוּ וְעַל מִי דְּבַרְנוּ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף נִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ דְּרַבְּנוּ וְלִנְקוֹת אֶת עַצְמוֹ מִכָּל מִינֵי רַע; אֲשֶׁרִינוּ שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מִרְבֵּי כְּזֶה.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

ב' תקצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הִיקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ זְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְּתַב הָאָרֶץ לְנִכוּן קִבְּלָתִי.

עֲלִיף לְזַכֵּר אֶת דְּבַרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר עָקַר כָּל הַצְּרוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵן רַק כְּשִׁמְפָקִיר אֶת דְּבוּרוֹ, שְׂאֵז הַדְּמִים לוֹחֲצִים לוֹ בְּמַחוּ עַד שְׁנוּפֵל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), וְהַנְּפִילָה הַזֶּה הִיא בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, כְּמוֹכָא שֵׁם בְּדְבָרָיו ו"ל. וּבְאֲמַת אִם הִיָּה הָאָדָם פְּקֻחַ, הִיָּה שׁוֹתֵק וְלֹא מְדַבֵּר כָּל מָה שֶׁעוֹלָה בְּלָבוֹ וּבְדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר רַב הַצְּרוֹת וְהַסְּבוּכִים שְׂאָדָם מִסְתַּבֵּף בָּהֶם, הֵם רַק מִחַמַּת שְׁמִפָּקִיר אֶת דְּבוּרָיו, וְכִמוֹ שְׂאָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מְשָׁלִי כ"א, כג):
"שִׁמְר פִּיּוּ וּלְשׁוֹנוֹ, שִׁמְר מִצְּרוֹת נַפְשׁוֹ"; וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת

אֲשֶׁר ב' תקצד בַּנְחַל קפט

שֶׁתִּקַּן. עִם אָדָם כְּזֶה אֵין יְכוּלִים לְהִתְחִיל וְכוּ', אֲדַרְבֶּה! מִי שֶׁשׁוֹתֵק בְּיוֹתֵר הוּא הַמְנַצֵּחַ. וְכִבֵּר אָמַר הַחֶכֶם: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — אֶתְחַרֵּט, וְכִשְׁאֲנִי מְדַבֵּר — לֹא אֶתְחַרֵּט"; וְכֵן אָמַר: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר דָּבָר — הוּא מוֹשֵׁל בִּי, וְכִשְׁאֲנִי מְדַבֵּר — אֲנִי מוֹשֵׁל בּוֹ"; וְדַבֵּר זֶה רוֹאִים בַּחֹשׁ, כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, לְבִסּוּף מִסְתַּבֵּךְ בְּסִבּוּכִים, עַד שֶׁנִּשְׁפָּר לְגַמְרֵי, וְנוֹפֵל בִּירִידָה וּבִנְפִילָה שְׁאֵין לָהּ תְּקוּמָה, לֹא-כֵן מִי שֶׁתְּמִיד שׁוֹתֵק, אֶפְלוּ שֶׁיִּסְבַּל עַל־בּוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, אָבֵל הוּא שׁוֹתֵק, הוּא יוֹצֵא הַמְנַצֵּחַ, כִּי כָּל הַצְּרוֹת בָּאוֹת רַק כְּשֶׁאָדָם עוֹנֶה לְמַחְרָפוֹ וְלַמְבּוֹז. וְכִבֵּר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לח): הַדְּבּוּר גּוֹרֵם כָּל הַצְּרוֹת, בְּבַחֲיַנֵּת (תְּהֵלִים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֹשֶׂה דְבָרוֹ", הַדְּבּוּר הַמֵּיִתֵּר זֶה מֵה שֶׁגּוֹרֵם רוּחַ סְעָרָה בְּמַחַ הָאָדָם, וּמִזֶּה סוּבְלִים רַב בְּנֵי-אָדָם; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֶה לְשִׁלֹּט עַל דְּבוּרוֹ, וְאֵין הַדְּבּוּר שׁוֹלֵט עָלָיו, וְזוֹכֶה לְדָם וְלִשְׁתֵּק אֲשֶׁר זֶה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּשׁוּבָה (לְקוּטֵי-מֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ר').

מֵה אָמַר לָךְ, רְאוּי לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד שֶׁזְּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וְאִתָּה צְרִיךְ לְהִרְגִיל עֲצֻמָּךְ לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים בְּהִתְמַדָּה וּבִשְׂקִידָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ כָּל הַיָּמִים...

ב' תקצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִז לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת שֶׁל הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֶכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְגִבּוֹן קִבְּלָתִי.

בְּמֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', הִנֵּה כְּתוּב "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", וּמוֹבָא בְּתַקּוּנִים: בְּרֵאשִׁית — בְּר"א שִׁי"ת, שֶׁהוּא הַיְסוּד, שֶׁהִיא הַמְּדָה הַשִּׁישִׁית מִהַזְּעִיר אֲנִפִּין כִּידוּעַ, וְזֶה מֵה

קצ אֲשֶׁר ב' תְּקַצֵּד בַּנְּחָל

שְׁמַקִּים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, כִּי "אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי" (יִרְמְיָהּ לֵג, כה). וְכֵן 'בְּרָא' אוֹתִיּוֹת 'אֲבָר', כְּמוֹכָא בְּזֵהר, שְׁסוֹכֵב עַל מִדַּת הַיְסוּד שֶׁהוּא הַבְּרִית, הֵינּוּ שָׂרָק בְּשִׁבִיל שְׁמִירַת הַבְּרִית עִוְמָדִים הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, שְׁנָה בְּעֲצוּמוֹ הַיְחִוּד בֵּין זַעִיר לְנוֹקְבִיָּה כְּיָדוּעַ, הַנִּקְרָאִים שָׁמַיִם וְאָרֶץ. "וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וּבָהּ וְחֶשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְּהוֹם", זֶה סוֹכֵב עַל מִי שְׁפָגַם בְּבְרִית, וְלִכֵּן לוֹ מְרִים חַיִּים וְחֶשֶׁךְ בְּעָדוֹ וְלֹא אוֹר, כִּי נוֹפֵל אֶל דְּפֹאֵן וְעֲצָבוּת, וְזֶה תְּהִיּוֹם הוּא אוֹתִיּוֹת הַמְּוִרֹת, חִוִּי שְׂדֵה אוֹתִיּוֹת וְשִׁכְחִי, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה גוֹרֵם לְהַעֲלִים מִמֶּנּוּ אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְחֶשֶׁךְ בְּעָדוֹ וְלֹא אוֹר, וּמְרָגִישׁ טַעַם מָוֶת בְּחַיָּיו. וְעַקֵּר הַתְּקוּן הוּא עַל-יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים, לְהַתּוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֵז הַעֲוֹנוֹת יוֹצְאִים מֵעֲצוּמוֹתָיו (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ד'). וְרִאִיתִי בְּסִפֵּר "כְּסֹף נִבְחָר", שְׁעִנִּין הַיְדוּי הוּא בְּבַחֲנֵי מוֹדָה בְּקִנְס וּפְטוֹר, כִּי בְּזֵה שֶׁהָאָדָם מוֹדָה עַל חֲטָאוֹ וְכוּ', הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פוֹטְרוֹ מֵעֲנֹשׁ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

הָיָה טוֹב לְלַמֵּד בְּמֵאמֶר אֶחָד בְּלְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ה', שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר מִחֲמִץ וְכוּ', שְׁאָסוּר לְהַחֲמִיץ אֶת מַחוֹ בְּמַחְשָׁבוֹת זְרוֹת, וְלִשְׁבֹּר אֶת הַחַיִּיִּת, וְלַעֲשׂוֹת מְזֵה ה'. וַיֵּשׁ לוֹמַר לְפִי זֶה, שְׁתַּכְּף-וּיִמָּיד אַחַר יוֹם הַכְּפוּרִים, צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת סְפָה, שֶׁהִיא סוּד תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, כִּי שְׁעוֹר סְפָה הוּא שְׁתִּים כֶּהֱלַכְתָּן וְשִׁלִּישִׁית אֶפְלוֹ טַפַּח, שְׁנָה סוּד דְּמוּת ה', וְעַל-כֵּן בְּיוֹם כְּפוּר הִיא תְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה וְסִכּוֹת הִיא תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, כִּי דָרְכוֹ שֶׁל אִישׁ לְחַזֵּר אַחַר אִשָּׁה (קְדוּשֵׁין ב:), שֶׁהָאֲהָבָה הוֹלֵכֶת אַחַר הִיִּרְאָה, כְּמוֹכָא שָׁם בַּתּוֹרָה הַנִּלְ, וְהֵבֵן הֵיטֵב לְמַעֲשֵׂה. וּבְפִרְט מַה שְׁכַתֵּב שָׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְתֵאמִין שְׁכָל מִצּוֹתָא וּמְרִיבָה אֵינָם אֲלָא כְּדִי לְרַחֵק סִטְרָא אַחְרָא; כִּי בְּאֵמַת עַל הַחֲטָא הַזֶּה נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגוּן אֲרַחוֹת חַיִּים", וְהַהֲכָרַח לְשִׁמְעַ מְרִיבוֹת עַל הַצְּדִיקִים, כְּדִי לְרַחֵק מִי שְׂאִינוּ רְאוּי. וְזֶה הַנְּסִיוֹן לְמִי שְׁפָגַם בְּבְרִיתוֹ, וּבְפִרְט בְּחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצְאָת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַהֲכָרַח שִׁישְׁמַע מִחֲלָקַת עַל הַצְּדִיק הַיְכוּל לְהַחֲדִיר גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּהִכֵּי נִמְךְ וְכוּ', וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה.

רְאֵה לְהַרְבּוֹת בְּלַמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, כִּי מ'שְׁנִיָּה' רְאִשֵׁי תִּבּוֹת (תְּהִלִּים

אֲשֶׁר ב' תקצה בַּנְחַל קצא

ל, ד): "הַעֲלִיתָ מִן שְׂאוֹל נְפֹשֵׁי", כִּי עַל-יְדֵי לְמוּד מִשְׁנָה, תִּהְיֶה מִשְׁנָה אֶת דְּרָכָךְ הַרְעָה שֶׁהֲרַגְלָתָ עֲצָמָךְ בָּהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ כָּל הַיָּמִים...

בְּעֵינַי לִהְיוֹת אֲצִל רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֵין לָךְ מָה לְדַאֵג, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַל עִם יִשְׂרָאֵל יִכְלֹו לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּפְתָּחוּ כָּל הַגְּבוּלוֹת וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, הָעֶקֶר לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דְּבַר שְׁלֹא יִשְׁבַר אוֹתָךְ בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, הָעֶקֶר לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשָׁה, וּתְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת שֶׁל הַבָּל, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, כִּי אֵין עוֹד טוֹב וְאֲשֶׁר לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמִי שֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעהוֹ וְהֵבִן אֶל אָבִיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ כָּל הַיָּמִים...

ב' תקצה.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם רַבִּיעֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרְכִים הַיִּקְרִים הַשׁוֹתִים מֵימֵי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרְם יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתַּבְכֶּם הַקָּצֵר לְנִכּוֹן הַיּוֹם קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כָּעַל כָּל הַיּוֹן שֶׁקִּימַתֶּם (דְּבָרִים א, טו): "שָׁמַע בֵּין אַחֲיֶכֶם וּשְׁפִטָתָם צָדֵק בֵּין אִישׁ וּבֵין אַחֲיוֹ" וְגו', וְכִמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ עַל זֶה חַז"ל (סְנֵהֲרִין ת): "שָׁמוֹעַ בֵּין אַחֲיֶכֶם וּשְׁפִטָתָם" — אָמַר ר' חֲנִינָא הָרִי זוֹ אֲזַהֲרָה לְבֵית-דִּין, שְׁלֹא יִשְׁמַע דְּבָרֵי בַעַל-דִּין קִדָּם שְׁיִבֵּא בַעַל-דִּין חֲבָרוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ (פְּסָחִים קיג): עַל פְּסוּק (דְּבָרִים יט, טו): "לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל עוֹן וּלְכָל חַטָּאת בְּכָל חַטָּא אֲשֶׁר יַחַטָּא" וְגו', הַרְוָאָה דְּבַר עֲרֻנָה

קצב אֲשֶׁר ב' תקצה בַּנְּחָל

בַּחֲבֵרוֹ יְחִידִי, אֲסוּר לוֹ לְהַעֲדִי עָלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר: "לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ", וְשֵׁם רַע בְּעִלְמָא קָא מְפִיק בֵּיהּ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; שְׂאֲתָם רוֹצִים קָדָם לְשִׁמְעַ דְּעֵתִי מַה יֵּשׁ לִי לְהַגִּיד, וּבְזֶה אַתֶּם מֵרְאִים שְׂאֲתָם מְקַיְמִים צְנֹאת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר לָנוּ בַּתּוֹרָה הָאֲחֵרוֹנָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה תַקַּע"א (בִּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁהַתּוֹכְחָה צְרִיכָה לְהִיטֵת תּוֹכַחַת מְשֵׁה, בְּבַחֲיִנַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יג): "נִרְדִּי נִתַּן רִיחוֹ" וְגו', שֶׁהִיטֵתָה תּוֹכְחָה שֶׁל אֶהְבֵּה, תּוֹכְחָה שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן אֲמַרְתִּי לְהַשִּׁיב לָכֶם לְפִי כְּבוֹדְכֶם וּכְבוֹד רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁלֹּא יֵצֵא מִזֶּה, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה רִיב אוֹ מַחְלָקַת חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף (שְׁמוֹת כב, ה): "שְׁלֹם יִשְׁלַם הַמַּבְעִיר אֶת הַבְּעֵרָה", אֲשֶׁר כָּבַר אֲמָרוֹ חז"ל (מִדְרַשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת קִרְח, פְּרָשָׁה יח, סִימָן ד'): אָמַר ר' בְּרַכְיָה, כִּמְהַ קָּשָׁה הַמַּחְלָקַת, שְׁבִית-דִּין שֶׁל מַעְלָה אֵין קוֹנְסִים אֲלָא מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה, וּבֵית-דִּין שֶׁל מַטָּה מִבֶּן שְׁלֹש-עֶשְׂרֵה, בְּמַחְלָקַתוֹ שֶׁל קִרְחַ תִּינּוּקוֹת בְּנֵי יוֹמָן גִּשְׂרָפוּ וְנִבְלְעוּ בְּשִׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת, דְּכַתִּיב (בַּמִּדְבָּר ח, כז): "וּנְשִׂיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם יָרְדוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׂאוּלָה" וְכוּ'. וְאֲמָרוּ (שָׁם): בּוֹא וּרְאֵה כִּמְהַ קָּשָׁה מַחְלָקַת, שֶׁכָּל הַעוֹזֵר בְּמַחְלָקַת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאָבֵד אֶת זְכוּרוֹ, שֶׁכָּף פְּתִיב: "וְאֵשׁ יֵצְאָה מֵאֵת ה'" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וּבַכְּפָרֵט בְּעֵנִין שְׁלִי, אֲנִי חָף מִפְּשַׁע, כֹּאֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת, אֲשֶׁר רוֹדְפִים אוֹתִי בַּחֲנָם, שֶׁהַבַּעַל-דְּבַר הַלְּבִישׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת, שֶׁמַּצּוֹה לְרַדֵּף אוֹתִי וְכוּ', וְאִפְלוּ שְׂאֵהִיָּה הַרְשָׁע, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲמָרוּ כָּבַר חז"ל הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה כז, סִימָן ה'): "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף", רַב הוֹנָא בְּשֵׁם רַב יוֹסֵף אָמַר: לְעוֹלָם "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף", אֵתָהּ מוֹצֵא צְדִיק רִוְדָף צְדִיק — "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף", רְשָׁע רִוְדָף צְדִיק — "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף", אֲפֵלוּ צְדִיק רִוְדָף אֶת רְשָׁע — "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף", מְכָל מְקוֹם "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף", ר' יְהוּדָה בֶּן ר' סִימוֹן אָמַר בְּשֵׁם ר' יוֹסֵי בֶּן ר' נְהוֹרָאִי: לְעוֹלָם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תּוֹבֵעַ דָּמֵן שֶׁל נִרְדָּפִין מִן הַרוֹדְפִין וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאָמַר הַחֲכָם מְכָל אָדָם (קֹהֶלֶת ג, ט): "מַה שֶּׁהָיָה כָּבַר הוּא וְאֲשֶׁר לְהִיטֵת כָּבַר הָיָה וְהֶאֱלָקִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף"; הִינּוּ מַה שֶּׁהָיָה כָּבַר הוּא — מַה שֶּׁהָיָה

אֲשֶׁר ב' תקצה בַּנְחֹל קצג

מִלְפָּנֵינוּ כְּבֹר הוּא עָשׂוּי וּרְאִינוּהוּ אוֹ שְׁמַעְנוּהוּ מֵאַחֲרֵים שְׂרָאוּהוּ, וַיֵּשׁ לָנוּ לְהַעֲדִיד שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקֵשׁ אֶת הַנְּרֻדִּים, יַעֲקֹב נְרַדְף מִפְּנֵי עֲשׂוֹ וְכוּ', (מִלְאָכִי א, ב-ג): "וְאֵהֵב אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֲשׂוֹ שִׁנְאֵתִי", מְצַרִּים רוֹדְפִים אֶת יִשְׂרָאֵל, מְצַרִּים טְבָעוּ בֵּינָם וַיִּשְׂרָאֵל הִלְכוּ בְּיַד רָמָה, וְאֲשֶׁר עֲתִיד לִהְיוֹת עוֹד בְּאַחֲרוֹנָה הוּא דְגַמַּת מָה שְׂכָבֵר הִיָּה כְּאֲשֶׁר בְּרֵאשׁוֹנָה כֵּן בְּאַחֲרוֹנָה, אֵינן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁנֵּה מְדוּתָיו בְּעוֹלָם "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֵשׁ אֶת נְרַדְף", לְהַפְרֵעַ מִן הַרוֹדֵף, לְפִיכֹף מָה יִתְרוֹנוֹ שֶׁל עוֹשֵׂה הַרְעָה בְּאֲשֶׁר הוּא עֹמֵל, הָרִי סוֹפוֹ לְהַשְׁתַּלֵּם, עַיִן שָׁם.

מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל רְדְפוּהוּ בְּחַנּוּם עַל לֹא דָבָר, גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מִלְאָכִים וּשְׂרָפִים מְמַשׁ, כְּמוֹ הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' שְׁמוּאֵל אֵיזִיק ז"ל, שֶׁצָּעַק עָלָיו שֶׁהוּא מִקַּל בְּיוֹתֵר עַל הַחֹטְאִים וְהַרְחוּקִים וְכוּ', וְהָרַב ר' יִצְחָק מִחַרְשֵׁיוֹאֻטֵּעַ ז"ל צָעַק עָלָיו: לָמָּה אַתָּם מְגַדִּילִים יוֹתֵר מְדִי אֶת רַבְּנוֹ ז"ל וְכוּ' (עַיִן כָּל זֶה בַּקּוּנְטֵרס "שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה" מֵר"א ז"ל, אוֹת י"א), וּמָה הִיָּה סוֹפָם? שְׁנִשְׁכַּחוּ לְגַמְרֵי, וּמִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל נִשְׁאָר שָׁם וּשְׂאֲרִית, וְהַנִּיחַ לָנוּ בְּרֻכָּה כְּזוֹ הַמְּחִיָּה נִפְשׁוֹת. ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל רְדְפוּהוּ בְּחַנּוּם עַל לֹא דָבָר גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, עוֹבְדֵי הַשָּׁם אֲמֵתִיִּים, אֲנָשֵׁי טִירְהוּוִיצָא, וּבִינֵיהֶם הָרַב הַחֲסִיד ר' סְנֵדֵר ז"ל, שֶׁהִיָּה אִישׁ פְּלֵא עַד מְאֹד, אָבָל מָה הִיָּה סוֹפָם? שֶׁבְּמִשְׁךְ כֶּפֶה שָׁנִים נִתְבָּטְלוּ לְגַמְרֵי וְנִעֲשׂוּ כְּלֵא, וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם שׁוּם זָכָר, וְכָל הַהִשְׁאָרָה מֵרַבְּנוֹ ז"ל עֲבָרָה רַק עַל-יְדֵי ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, עַד שֶׁגַּם הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְטֻשְׁהֲרִין ז"ל, שֶׁהִיָּה צַדִּיק וְלַמְדָּן, הִכְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו וְכִבְדּוֹ מְאֹד. וְר' אַבְרָהָם בֵּנוּ, שֶׁהִיָּה אִישׁ אֱלָקִים מְאֹד, כָּל יָמָיו רְדְפוּהוּ גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְחִשְׁבּוּהוּ לְמִשְׁגָּע, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, עַד שֶׁלֹּא הָיוּ מְנִיחִים אוֹתוֹ לְלַמֵּד בְּקִלּוּז בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְהִיָּה מִתְחַבֵּא בְּבֵית אַחֲתוֹ רַחֵל, וְשָׁם לָמַד עִם מְבַחְרֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמָה גִּבָּרַע מִמִּתְנַגְּדָיו וְכוּ'? נִשְׁאָרוּ לְלַעַג וּלְקַלֵּס, וְעַל יְדוֹ נִמְשְׁכָה הַהִאָרָה מֵרַבְּנוֹ ז"ל עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְהִשְׁאִיר בְּרֻכָּה — סְפָרִים יְקָרִי עֲרֻף הַמְּחִיִּים נִפְשׁ כָּל הַהוֹגָה בָּהֶם. הָיָה כְּאֲשֶׁר בְּרֵאשׁוֹנָה כֵּן בְּאַחֲרוֹנָה, אֵינן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁנֵּה מְדוּתָיו בְּעוֹלָם — "וְהֶאֱלָקִים יִבְקֵשׁ

קצד אָשֶׁר ב' תקצה בַּנְחֹל

אֶת גִּרְדָּף" לְפָרַע מִן הַרְדָּף, לְפִיכָף מֵה יִתְרוֹנוֹ שֶׁל עוֹשֵׂה הַרְעָה
בְּאֶשֶׁר הוּא עֵמֶל, הָרִי סוּפוֹ לְהִשְׁתַּלֵּם.

אודות שְׁכַתְבָתְכֶם, שְׂרַאיתֶם זֶה עֵתָה נִדְפַס כְּרוֹז אודות הַיְשִׁיבָה
”מתיבתא-היכל-הקדש” חסידי בְּרִסְלָב, הַכְרוֹז נִדְפַס כְּכֹר יוֹתֵר
מִחֲצֵי שָׁנָה, וְאִין לִי שְׂיִכוֹת אֵלָיו כָּלֵל, כִּי אֲנִי לֹא הִדְפַסְתִּיו רַק אָדָם
פְּרִטִי, וְעָשָׂה זֹאת עַל דַּעַת עֲצָמוֹ. וּמָה שְׁכַתְבַּת שָׁם שְׂתִי שִׁיחוֹת בְּשֵׁם
רַבְּנוּ ז”ל, כְּאֵלוֹ אָמַר רַבְּנוּ ז”ל, שֶׁהֲלוֹ צְדִיקִים שְׁבִדוֹר הֵם תְּלַמִּידָיו,
וְכֵן יַעֲשֶׂה לָהֶם טוֹבָה בְּזָה וּבְכָא, שְׂתִי שִׁיחוֹת אֵלוֹ אִין גְּכוֹנוֹת, כִּי
רַבְּנוּ ז”ל לֹא אֶמְרָן כָּלֵל, וְאִין אֲנִי אַחֲרָאֵי עַל אֶשֶׁר עוֹשִׂים אַחֲרַיִם,
רַק עַל מַעֲשֵׂה עֲצָמִי, וְאִף שָׁמָּה שְׂאֲחָד עוֹשֵׂה עַל דַּעַת עֲצָמוֹ
וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֵׁמִי אוֹ בְּשֵׁם הַיְשִׁיבָה, אִין בְּיַדִּי לְעַפֵּב כָּלֵל. וְכִבֵּר אָרְעוּ
לִי כְּמָה פְּעָמִים הַפְּסָדִים רַבִּים מְזָה. אִף, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי מֵאֲמִין
בְּאֶמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׂאִין שׁוֹם מְקַרָּה כָּלֵל, וְשׁוֹם בְּרָיָה שְׁבַעֲוֹלָם לֹא
יְכוּלָה לְהִיטִיב עִמִּי אוֹ לְהַפְּוֹד — לְהַרְעֵ לִי, כִּי הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה
פְּרִטִי פְּרִטִית, וְכִפִּי שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה — כֵּן יִהְיֶה; כִּי הַמֵּאֲמִין
בְּאֶמוּנָה אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂאִין דְּבָר שְׁנַעֲשֶׂה בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרֵךְ, וְכִכֵּל
תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, יַעֲשֶׂה כֹּל אֲחָד מֵה שְׁרוּצָה
לְעִשׂוֹת, וְאֲנִי אֶבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֶשֶׁר רַק שָׁם הוּא הַבֵּית מְנוּס
הָאֲמִתִּי וְהַנִּצְחִי.

אֲהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, אֶבְרַכֵּי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים! הָאֵם אֵינְכֶם
יודעים מֵה נַעֲשֶׂה עֲכָשׁוֹ בְּעוֹלָם, וּמָה עוֹבֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּדוֹר
הַזֶּה?! וּמֵאַחַר שְׁזָכָה אֶתְכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּזִכְיוֹת חֲנֹם לְהַתְּנוּדַע
מִרַבְּנוּ ז”ל, הֲלֹא הֵייתֶם צְרִיכִים לְמָסַר נַפְשְׁכֶם לְנִסְעַ נְסִיעוֹת מְעִיר
לְעִיר וּמְכַפֵּר לְכַפֵּר וּמִשְׁכוּנָה לְשְׁכוּנָה וּמִמוֹשֵׁב לְמוֹשֵׁב, וְלִילָף
לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז”ל בְּעוֹלָם, ”אֶשֶׁר רַק בְּזָה תְּלוּיָה
הַגְּאֻלָּה”. רַבְּנוּ ז”ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים וּלְגִלוֹת
וּלְפָרְסֵם לְמוֹדוֹ הַטוֹב לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא מִתְּנָה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.
וְעַל-כֵּן אֶשְׂאֵל אֶתְכֶם, אִיךָ יֵשׁ לָכֶם פְּנָאֵי לְחַפֵּשׁ חֲסְרוֹנוֹת אֶצְל
אַחֲרַיִם?! מֵה הַפְּסָד נַעֲשֶׂה מְזָה שֶׁהַדְּפִיס הַכְּרוֹז, הָאֵם בְּשִׁבִיל שְׂתִי
שִׁיחוֹת שְׁלֹא כְּתָבָן כְּרַאוּי, אַתֶּם כּוֹתְבִים, ”שְׂאִין לְשִׁתַּק עַל זֶה,

אֲשֶׁר ב' תקצה בַּנְחַל קצה

וּלְמַעַן כְּבוֹד הַצַּדִּיק צָרִיף לְפָרְסָם שֶׁהַשִּׁיחֹת הַנַּ"ל וְכִיּוֹצֵא אֵינָן אָמְת". ראו וגם ראו איה שאתם מטפסים על קש חלש, על עלה נדף, מדוע אינכם בוכים ומבכים את גדל החרבן הנורא, שיש בעולם, אשר בחורי ישראל נקשלים בפגם הבגרות וכו', ואין מי שיעזור להם, רק ספרי רבנו ז"ל. מדוע לא תצאו עם כרוז בין אנשי שלומנו, שאסור לקרא עתונים אפלו החרדיים המלאים שטיות ובורות, ועל-פירב גם כפירות ואפיקורסות, מלבד בטול תורה שיוצא מזה. מדוע אינכם בוערים לפרסם בכרוזים גדולים ולהדביק מודעות על כל פנים אצל אנשי שלומנו זייט וויסען אז מען וועט מוזן זיין אמת און א גוסס און עס וועט גארנישט נוצן וכו', וואס א איד כאפט אריין יעדען טאג תורה און תפלה, דאס איז זיין פארמעגען אויף אייביג וכו', עס איז גאר קיין תכלית גישטא נאר השם יתברך צו דינען וכו' וכו'. מדוע לא תעוררו את חברינו, חבריכם אנשי שלומנו היקרים בקימת חצות ובהתבודדות?! מדוע לא תעשו התעוררות בין אנשי שלומנו, שכל איש אשר בשם ברסלבר חסיד יכנה, ישתדל לנסע על-כל-פנים פעם אחת בימי חייו לאומן לציון רבנו ז"ל, ובפרט עכשו, שאנו רואים שנפתח קצת הפתח, הנה ראוי שאיש את רעהו יעזר לנסע אל ציון רבנו ז"ל, ואיה יש לכם זמן על הגלים והגלי הגלים — לטפס על קיר ישר, שאין לו שחר, ראו איה הנצחון אינו סובל את האמת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכב), והוא מוכן לצאת במחלקת בשביל הקבל.

באמת ראוי לנו לעיין בכלל מה זה ל"ו צדיקים לגמרי, ואולי יתברר לנו, שמי שהדפיס את הכרוז לא טעה כל-כך, ומי שמספק בזה, אולי נפגמה אצלו בכלל האמונת חכמים ברבנו ז"ל. כמובא בגמרא (סנה' מה:): אמר אביי לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל יום, שנאמר (ישעיה ל, יח): "אשרי כל חוכי

ה) תדעו, שנהיה מכרחים להיות מת וגוסס, ושום דבר לא יעזר וכו', מה שיהודי חוטף בקל יום — תורה ותפלה, זהו הרכוש שלו לתמיד וכו', אין שום תכלית אחרת, רק לעבד לאלקים.

קצו אשר ב' תקצו בנחל

לו", ל"ו בגימטריה — תלתין ושיתא, עין שם; הרי פי להיות אחד מהל"ו צדיקים, צריך לקבל אפי שכינתא בכל יום. ועכשו אשאל אתכם, באיזה מקום עוד בעולם חוץ מחסידי ברסלב יושבים בכל יום, ומדברים עמו ותברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ומספרים לפניו ותברך את כל לבכם? הרי כשאדם מיחד לעצמו מקום מיחד שאין שם אדם, ומדבר עמו ותברך פנים אל פנים, הרי הוא בכלל מקבל אנפי שכינתא. ועל-כן יתכן שאולי הל"ו צדיקים דרייען זיף יא ארום צווישען אונזערע לייט האמתיים' (שאינם מתערבים בשום מחלקת ואינם מסתכלים על אחרים לגמרי). וכן בענין הבטחת רבנו ז"ל על הצדקה, וזה דבר ברור, שרבנו ז"ל הבטיח בשני עדים, שמי שיבא על ציונו, ויתן פרוטה לצדקה בעבורו, יעשה לו טובה. ומהו ענין בעבורו, אם לא בשביל הדפסת ספריו או החזקת בתי מדרשות על שמו או על הישיבות הקדושות על שמו וכו'.

על-כל-פנים נחזר לראשונות, אני לא הדפסתי את זה וגם לא אמרתי להדפיסו, וגם השיחות הנ"ל אינן נכונות, אבל אני רואה שפדאי לבלות הזמן על שטיות כאלו, פי לדעתי, אינם עקרים בדעת רבנו ז"ל, כל אחד הרוצה לעשות משהו בשביל כבוד רבנו ז"ל, יראה להדפיס איזה ספר מרבנו ז"ל, וילך מבית לבית ומבית-מדרש לבית-מדרש, וימכרו בזול הכי גדול, שכל אחד מישאל יהיה אצלו ספרי רבנו ז"ל, אז אדע שאדם זה פונתו למען כבוד רבנו ז"ל.

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד מאד...

ב' תקצו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תולדות ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי, שאר

(1) בן מסתובבים בין אנשי שלומנו האמתיים.

אָשֶׁר ב' תקצו בַּנְחַל קצו

בְּשָׂרִי, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר.
שְׁנֵי מַכְתָּבֶיךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי. פֶּה תִקְבַּל אֶת רֹב הַקּוֹנְטֵרָסִים,
נִשְׁאָרוּ לַעֲת עֲתָה בְיָדֵי עוֹד אַרְבָּעָה קוֹנְטֵרָסִים קִטְנִים, שְׁאֲשַׁלַּח לְךָ
בְּשָׁבוֹעַ הַבָּא, תִּמְחַל לִי מְאֹד, כִּי תִכְףּ-וּמִיד כְּשִׁחַזְרֹתִי לְבֵיתִי מֵרֹב
טְרָדוֹתֵי שְׂכַחְתִּי מִזֶּה לְגַמְרֵי וְשִׁמְתִּיו בְּצַד, וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשִׁקְבַּלְתִּי
מַכְתָּבְךָ הַתַּחֲלֵתִי לַעֲשׂוֹת מִזֶּה צְלוּם, עַל-כֵּן מְחַל לִי, כִּי לֹא בְּמֶרֶד
עָשִׂיתִי זֹאת. תִּהְלֶה לְאֵל, בְּשָׁבוֹעַ זֶה נִגְמַר אֲצִלְנוּ הַמְּקִנָה בְּתַכְלִית
הַהַדוּר וְהִיפִי, גַּם סִדְרָנוּ מִנֵּן לְאַמִּירַת תִּקּוֹן חֲצוֹת אַחַר טְבִילַת
מְקִנָה, כֵּן יַעֲזֹרֵנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וְלְהַאֲדִירָהּ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד רַק בְּשִׁמְחָה
עֲצוּמָה עַל נַעַם חֲלֻקָּךָ וְגוּרְלֶךָ, שְׂזַכִּיתָ לְהַתְּוֹדֵעַ מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְאַתָּה
יּוֹשֵׁב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שְׁכֵן שְׂזַכִּיתָ בְּזַכִּיּוֹת חֲנָם לְהַעֲתִיק כְּמָה
עֲנִינִים נִפְלְאִים מֵר' לִוִי יִצְחָק (גַּרוּ יֵאִיר) [ז"ל], כֵּן תִּתְמַיד בְּזֶה
מְאֹד, כִּי הִיא זְכוּת הַרְּבִים מְאֹד מְאֹד, וּכְשִׁיִּהְיוּ לְךָ עוֹד קוֹנְטֵרָסִים
תַּעֲשֶׂה לִי צְלוּם, וְאַשְׁלֵם לְךָ כָּל הַהוֹצָאוֹת. תִּהְלֶה לְאֵל, שְׁלַחְתִּי לְךָ
כָּל הַסְּפָרִים שֶׁהִדְפַּסְתִּי כָּאֵן מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל שֶׁבִקְשָׁתָּ, וּבְעוֹד שֶׁשָּׂה
שְׁבוּעוֹת תִּקְבַּלֵם.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לְךָ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד בְּשִׁמְחָה אֵין
סוֹפִית עַל נַעַם חֲלֻקָּךָ וְגוּרְלֶךָ, וְאַל תִּנָּח אֲצִלְךָ הַעֲצָבוֹת אֲפִלוּ כְּרָגַע.
וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבֶתְךָ הַנִּצְחִית, הַתְּמַד מְאֹד מְאֹד בְּשִׁיחָה בִּינְךָ לְבִין
קוֹנֵךְ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, בְּמִקּוֹם שְׁאֵתָה רַק הוֹלֵךְ, סִפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ
אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כְּאֲשֶׁר יִסְפֹּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן
אֶל אָבִיו. וְצָרִיךְ שֶׁתַּחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂזוֹכִים לְדְבוּר
עִמוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה גְּצִחִית, הַצְּלָחָה שְׁאֵין כְּמוֹהָ, וְהַתְּמַד
בְּשַׁעוֹרִים כְּסִדְרָן כְּרָצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וְאִז טוֹב
לְךָ לְנִצַּח-נִצְחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, כְּרְאוּי לְאַנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ
לְאַהֵב אֶת עֲצָמָנוּ יַחַד, כְּפִי שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן רצב).

יְדִידֶךָ לְנִצַּח...
...

קצח אָשֶׁר ב' תקצו בַּנְחָל

הַכֹּפֶל הַדְּבָר, תִּמְחַל לִי, כִּי לֹא בְּמִרְדַּ עָשִׂיתִי זֹאת, רַק מֵרֵב טְרִדוֹתַי בְּעֶסֶק הַרְבִּים. יֵשׁ לָנוּ כְּכֹר חֲבוּרָה קְדוֹשָׁה עוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּים, הָעוֹסְקִים אֲצִלָּנוּ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה רַק בַּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה. הַנ"ל...

ב' תקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֶדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסֶת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

חֲמִדַת לְכַבִּי! כָּל עוֹד נִפְשָׁנוּ בְּאַפְנוּ אָנוּ מְחִיבִים לְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל בְּהַדְפָּסֶת וּבְהַפְצַת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים וּלְגַלוֹת דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם, וְאִם אֲמַנֵּם מֵר מְאֹד מְאֹד, כִּי רַבּוּ הַמוֹנְעִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, כְּכֹר יְדוּעַ לָנוּ, שֶׁפַּעַם אַחַת נִכְנַס ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֶר לְבֵית מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וּמִצָּאוּ יוֹשֵׁב רֵאשׁוּ גִשְׁעָן עַל שְׁתֵּי יָדָיו, וּבְכָה מְאֹד מְאֹד בְּבִכּוּיֹת עֲצוּמוֹת, עַד שֶׁהִשְׁלַחַן הָיָה מְלֵא בְדַמְעוֹת, וְנִבְהַל ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֶר מְאֹד, וְשָׁאֲלוּ מַה זֶה וְעַל מַה זֶה? וְהִשִּׁיב מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: אֵיךְ וּוִיין וּוִייל מֶעַן הָאֵט אֲזוֹפוּהַל כַּחוֹת אֵיבְעֶר גִּיגְעֵבֶן דַּעַם סְמ"ךְ־מ"ם, עַר זָאל פֿאַרשְׁטֵעֶלֶן אֹוֶן פֿאַרדֶּעקֶן דַּעַם הֵיילִיגֶעֶן רַבֵּינ'ס לַעֲכֹט פּוֹן דִּי גֵאַנְצֶע וּוְעֵלְט'. עַל־כֵּן מַה נֹאמֵר אָנֹן, וּבִפְרִט שְׁבִדוֹרוֹת אֵלוּ הַמְּנִיעוֹת הֵן עַל־פִּי־רֵב גַּם מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֶצְמָם. אֲבָל כְּכֹר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל "נְצִיחָתִי וְאַנְצִיח"; עַל־כֵּן אֵיִן לָנוּ מַה

(ז) אָנִי בּוֹכָה, כִּי כָּל־כֵּף הַרְבָּה כַּחוֹת מְסֵרוּ לְסַמ"ךְ־מ"ם, שֵׁיִסְתִּיר וַיִּכְסֶּה אֶת אֹור רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ מְכָל הָעוֹלָם.

אֲשֶׁר ב' תקצו בַּנְחָל קצט

לְדָאג, רַק נְמָסר נְפִשְׁנוּ וְנִפְיֵן דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, לֹא נִחְשָׁה וְלֹא
נַעֲמַד, לֹא גְבוּשׁ וְלֹא נִפְלֵם מְשׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, בִּיז עַם וְעוֹט זִיף
אוֹיֵם פִּירְעוֹן".

הדורש שלומך...

רַבְּנוּ ו"ל הֵלֶךְ פַּעַם עִם מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, וּבְדַרְךָ נִזְרַק מִפִּי רַבְּנוּ
ו"ל: סַע הָאֵט אַ פְּנִיִם אֲזוּ מַעַן מוֹז זִיף פּוֹן אַ הֶרְהוּר זִייעַר הִיטִין^ט.
וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, כִּי הִבִּין אֲזוּ מוֹדְבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל גְּדַל פֶּגַם הַהֶרְהוּר
(עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קִיד); כִּי בְּאֵמַת הַנְּשֻׁמָּה מְשַׁכְּנָה בְּמַח
מַחֲשָׁבָה, וְאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כֵּא): בְּמִקּוֹם
שְׂאֵדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל אָדָם; וְעַל־כֵּן כָּשָׁהוּא חוֹשֵׁב וּמְהַרְהֵר
בְּנֵאוּף אוּ בְּזַמּוֹת אַחֲרוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, הָרִי מוֹרִיד אֶת נִשְׁמַתוֹ
בְּמִקּוֹם הַטְּנֵפַת מְמֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַנְּשֻׁמָּה צוֹעֵקַת וּבּוֹכָה: מָה
אִתָּה רוֹצָה מִמֶּנִּי? מָה אִתָּה מְכַנִּיס אוֹתִי בְּמִקּוֹם מְטַנֵּף כְּזֶה, אֲשֶׁר
מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה זְמַן יִקַּח, עַד שְׂאֵזְכָּה לְטַהֲרָה וּלְכַבֵּסָה וּלְנַקּוּתָה וְכוּ? !
מָה שְׂאִין כֵּן כְּשְׂאֵדָם חוֹשֵׁב תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאֲשֶׁר הוּא מְמַלֵּא
כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂעֵדִין הוּא בְּדַמְיוֹנוֹת
וְכוּ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן עַל־יְדֵי רַבּוּי הַמַּחֲשָׁבָה שְׂיַחֲשֵׁב תְּמִיד כִּי הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ אִתּוֹ, עֲמוּ וְאַצְלוּ, וְיִתְבּוֹנֵן אִיף שְׂדוּמִם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם
עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה סוּף כָּל סוּף יִזְכָּה
לְהִגִּיעַ אֶל זֶה, כִּי הַמַּחֲשָׁבָה יֵשׁ לָהּ כַח גְּדוֹל (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן קצג), עֵין שֵׁם.

(ח) עַד שְׂיֵצֵא הַדְּבָר מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל.
(ט) הַנְּרָאָה, שְׂצָרִיךְ מֵאֵד לְהַשְׁמֵר מִהֶרְהוּר.

ב' תְּקַצַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ. הִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְמַד עֲכָשׁוּ אֶת
הַמְּאָמֵר בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח, אֲשֶׁר שָׁם תִּרְאֶה אִיךָ
אֲסוּר לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, וַיֵּשׁ זְמַנִּים שְׁאֲדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת
אִישׁ פְּשׁוּט עַד מְאֹד, בְּבַחֲיַנַּת פְּרֶאֱסֵטִיק, כִּי לַפְּעָמִים בְּטוֹלָה שֶׁל
תּוֹרָה זֶה קִיּוּמָה (מְנַחוֹת צט.), אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם מַצֵּב בְּעוֹלָם יִהְיֶה
אִיךָ שְׂיִהְיֶה. וְזוֹ הִיָּתָה מְדַרְגַּת הַצְדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים. וְהַעֲדֵי הַצְדִּיק
הַקְּדוּשׁ מִצְאֲנֹז זי"ע (בַּעַל 'דְּבָרֵי חַיִּים'), אֲשֶׁר מִי שֶׁרַק רָאָה פְּעַם
אֶת הַצְדִּיק בַּעַל ה"מְאֹר וְשִׁמְשׁ" וְאֶת הַצְדִּיק בַּעַל ה"אֹר לְשָׁמַיִם",
הִיָּה רוֹאֶה אִיךָ שְׂיִכּוֹלִים לְחַיּוֹת בְּלִי אֲכָל רַק מִחֲכָמָה אֱלֹקִית, בְּסוּד
(נִחְמָה ט, ו): "וְאֵתָה מְחִיָּה אֶת כָּלָם"; וְשִׁנִּיָּהֶם זְכוּ לְהִיּוֹת 'פּוֹשֵׁט
צוּרָה וְלוֹבֵשׁ צוּרָה', הִנֵּה רָאוּ אוֹתָם בְּצוּרָה כְּזוֹ שֶׁל דְּבָקוֹת אָמֵת
בְּאֵיִן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהִנֵּה רָאוּ אוֹתָם כְּאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים. וְעַל־כֵּן
אֲסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם. וּבְכֹלֵל אֵינן כְּדָאֵי לְהִסְתַּכֵּל עַל
שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, רַק כָּל אֶחָד יִתְנַהֵג כְּפִי בַחֲיַנְתּוֹ "עַר זָאל
בְּרַעְנָעֵן וַיִּין בְּרַעְנָן", אֲסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים כָּלֵל. וּכְבָר גְּלָה לָנוּ
רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק (יחזקאל לג, כד): "אֶחָד הִיָּה אֲבָרְהָם" — שֶׁלֹּא
הִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם. וְקֹשֶׁר אֶל זֶה מוֹהַר"ן ז"ל עֲנִין
סְפִירַת הָעֶמֶר, שְׁנֵיהֶ בַחֲיַנַּת (ויקרא כג, טו): "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" — 'לָכֶם'
לְעֶצְמָכֶם (זֶהר אָמַר, דף צח:), כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ רַק עַל עֶצְמוֹ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים כָּלֵל (עֵינן לְקוּטֵי־הַלְכוֹת,
פֶּסַח, הַלְכָה ט); הָעֶקֶר רַק לְהִיּוֹת אִישׁ פְּשׁוּט, וְלַעֲבֹד אֶת הַקְּדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא בְּעַבּוּדוֹת פְּשׁוּטוֹת: 'בְּרִכַּת־הַמְּזוּן' בְּכִנְיָה גְדוּלָה מְלָה
בְּמְלָה, 'קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה' בְּכִנְיָה גְדוּלָה פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת עִם

(י) שִׁיבְעַר אֶת הַתְּבַעְרָה שְׁלוֹ.

אֲשֶׁר ב' תקצט בְּנַחַל רא

הוֹדוּיִים, וְכֵן כָּל דְּבַר שֶׁבִּנְיָ-אָדָם מְזַלְזָלִים בּוֹ, צְרִיכִים לְתַפְסוֹ בְּשֵׁתֵי יָדַיִם, כִּי זֶהוּ הָעֵקֶר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ. אֲקַנְהָ שְׁתַּבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תקצט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, מוֹצֵאֵי-שַׁבַּת-קַדְשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבֵרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגַם שָׁמַעְתִּי כְּבָר מַה שֶּׁנֶּאֱרַע בְּמַחְנֵיכֶם...

יְדִידֵי הַיְקָר! כְּבָר דִּבְרַנּוּ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, שְׁבֹזָה הָעוֹלָם עָקֵר הַהַצְלָחָה בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל — לֹא לִילֶךְ אֶל מְקוֹם לְצִיִּים, וְלֹא לְהַפְגִּיט בּוֹפּוֹחִים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם בְּכֻלְלִיּוֹת וְעַם אֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ בְּפִרְטִיּוֹת. וְכֻלָּל זֶה תִּנְקֹט תָּמִיד בְּיָדְךָ — מֵאֲמָרָם ז"ל (יְבָמוֹת סה:): כָּשֶׁם שֶׁמִּצְוָה עַל אָדָם לֹאמֹר דְּבַר הַנְּשָׁמַע, כִּן מִצְוָה עַל אָדָם שֶׁלֹּא לֹאמֹר דְּבַר שֶׁאֵינּוּ נִשְׁמָע. מַה יֵּצֵא לָךְ מִזֶּה כְּשֶׁתְּצַדִּיק עֲצָמְךָ?! הֲלֹא כְּבָר אָמַר הַסֵּבֶלֶן מִכָּל הָאָדָם (אִיּוֹב טז, ג): "הֲקִיץ לְדַבְרֵי רוּחַ אוֹ מַה יִּמְרִיצֶךָ כִּי תַעֲנֶנָּה", וּפְרָשׁ הַמְצוּדוֹת: וְכִי יִמְצָא סוֹף לְדַבְרֵי רוּחַ?! הֲלֹא דְבָרִים כְּאֵלֶּה תּוֹכֵל לְהַרְבוֹת עַד בְּלֵי דֵי, וְאֵת כָּלֵם יִשָּׂא הָרוּחַ, עֵינַי שָׁם; כְּבָר רֵאִיתִי בְּעֵינַיִךְ, שֶׁלְּפָנַי אָדָם אֵי אֶפְשָׁר לְהַצְדִּיק אֵת עֲצָמוֹ, אֲדַרְבֶּה רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לָנוּ בְּפִרוּשׁ (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכב): הַנְּצַחֲוֹן אֵינוֹ סוֹבֵל אֵת הָאֲמֶת; וְכֹל מַה שֶּׁתְּרַצֶּה לְהַצְדִּיק אֵת עֲצָמְךָ, יוֹתֵר יִמְצָאוּ עֲלֶיךָ כָּל דְּבַר רַע, וַיַּחֲפוּ עֲלֶיךָ שְׁקָרִים; עַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי! עֲצַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא, שֶׁתִּמְסֹר נַפְשְׁךָ וּלְבָבְךָ רַק אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וּבְרַח לָךְ רַק אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יְתָבְרָךְ אֵת כָּל לְבָבְךָ וְכֹל נַפְשְׁךָ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לְעוֹלָם אֵל יִהְיֶה לָךְ עֵסֶק עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק לְבָרַח אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְאָמְרוּ (תְּנָא דְּבֵי אֵלֵיהּ

רבה, פֶּרֶק ו'): כַּשֵּׁם שֵׁיִשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲדָרֵי חֲדָרִים בְּתוֹרָתוֹ, כִּי יֵשׁ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חֲדָרֵי חֲדָרִים בְּתוֹרָתוֹ. וְאִם רְאִיתָ שְׂהִיסוּרֵינִי מִמִּשְׁמָשִׁין וּבְאִין, עֲלִיךָ לְרוּץ לְחֲדָרֵי הַתּוֹרָה, וּמִיָּד הִיסוּרֵינִי בּוֹרְחִין מִעֲלִיךָ וְכוּ', עֲיֵן שָׁם.

תהלה לאל, בזכיות חנם זכית להתודע ולהתקרב אל רבנו ז"ל, וגם השם יתברך תנן אותך בלשון למוודים, אסור לך לעמד בטל אפלו רגע אחד, רק תמיד תאחז את הקולמוס בידך, וחדש חדושים דאורייתא, ואל תפנה דעתך ממנו יתברך כרגע, כי רק הוא יתברך יכול לעזור לך, ורק הוא יתברך מבין אותך ויודע פונתך; ועל-כן מה ולמה לך להתערב עם אחרים! כלך מהם לגמרי, ושכוח תשפח את כל העבר עליך עד עכשו, ושחק, שחק, אחי! כי סוף הכבוד לבא, שתזכה שיתגלה עליך מלך הכבוד בהארה ובנעם ובזיו כזה, שלא שערף מימך, ובכל פעם שעוברת עליך מרירות, ומבזים ומחרפים אותך, אם תזכה אז לשחק, תזכה לאור נורא ונפלא כזה, אשר עולמך תראה בחיך. על-כן, אהובי, אחי, חזק, חזק! ואל תפל בדעתך כלל, מה שעבר עבר, על-כל-פנים מעכשו ראה לשפח את כל העבר ואת כל ברךה, ואל תכניס בדעתך שום ברךה, רק אותו יתברך, אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ומה יעשה לך אדם?! והכל לכל — דומם, צומח, חי, מדבר, מגלה ומפרסם אלקותו יתברך, למי שזוכה להכלל בו יתברך. ויש מאמר חסידי: "האומר תורה דבר אחד ומלי דעלמא דבר אחר הוא כופר"; כי באמת המאמין באמונה אמיתית, שאין בלעדיו יתברך כלל, אין הפרש אצלו בין דברי תורה למלי דעלמא, כי יודע בידיעה ברוכה, כי הקדוש-ברוך-הוא מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ומגלה לו רמזים וסודות מכל דבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), ואז יכול להוציא אלקותו יתברך מהכל; על-כן, תמדת לבבי, קשר עצמך ברבנו ז"ל בכל נימי נפשך, וברח לך מכל המונעים מבית ומבחוץ, ותראה רק לגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל לכל באי עולם, ואל תירא ואל

תחת, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ולך בכחך זה והושעת את ישראל.

הדורש שלומך...

פעם אחת הפצירו מאד באחד מאנשי שלומנו, שילך לבית מתנגד עליו, והוא לא רצה, כי ידע אשר הלה מתנגד גדול עליו, אך מחמת שהפצירו בו מאד לילך, התחמק מהם בתרוץ, שצריך לילך לבית-חולים, ואז עזבוהו. ולאחר זמן הפציר בו אחד מידידיו, שיֵדע שזה לא נכון, ואמר: איך אמרתם דבר שאינו, בודאי יש לכם פונה שתפסתם בית-חולים. והשיב: ח'ו'ל'י'ם', ראשי תבות: ו'לא י'רָאָה ל'ך ח'מץ מ'תנגד; ועל-כן אמר שצריך לילך אל בית, הינו בית חולים כנ"ל, כי אינו רוצה לראות את מחמצת המתנגד שיחמיצו ויקררו בעבודת השם יתברך. ומזה רואים איך שאדם הדבוק בו יתברך אפלו בשיחת חלין שלו ובדברי צחות שלו, יש שם פונה; אשרי הזוכה לדבק עצמו בו יתברך, ואז יכול למצא אותו יתברך בכל שיחות העולם. וכן יברח ממתנגדים, אשר יחמיצו ויקררו את לבבו מעבודת השם יתברך. כי האומר דברי תורה הם דבר אחד, ומלי דעלמא הוא דבר אחר הוא כופר. וידוע לנו איך שרבנו ז"ל מפל דבור שבא לפניו, תכף-ומיד עשה תורה. וכן אמר לנו (שיחות-הר"ן, סימן רד), שמי שבקי היטב בתורתו ובשיחותיו הקדושות דהינו בספריו, ראוי לו למצא כל שיחות העולם בתוך תורתו הקדושה, ואין שום שיחה וענין בעולם שלא יוכל השלם למצא בתוך תורתו וכו', עיין שם.

מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ה: כשאדם בטל באין סוף ברוך הוא, נתבטלין ממנו כל היסורין. כי שם הכל טוב, אך אי אפשר להיות בטל בו יתברך בקביעות, כי יצא מגדר אנושי, ועל-כן מרחק שיהיה הבטול בבחינת רצוא ושוב וכו'. וצריך שתדע שעל-פירב כשחוזרים מהבטול, אז מתגברים היסורים והבלבולים יותר ויותר, ואי אפשר לבטלם, כי אם על-ידי התחדשות התורה

— לַחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְאִזּוּ מִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אֵלּוּ אֲשֶׁר עוֹסְקִים הֶרְבֵּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, עַד שְׁזוֹכִים לְבִטּוּל אִמְתּוֹ, לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמִבְטָל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, צְרִיכִים לִידַע שֶׁבְּחִזְרוֹתָם מִהַבְטוּל יִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם הַבְּלוּלִים וְעַרְבוּבֵי הַדַּעַת. וְעַקֵּר הָעֲצָה — לַחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים, וּבְזוֹה יִתְנַחֲמוּ, וְיִתְקַרֵּר וְיִצְטַמְצַם הָאוֹר שֶׁזָּכוּ בְּשַׁעַת בְּטוּל, וּבְלֵי זֶה בְּנִקְל יִפְלוּ לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּנוֹקְבֵא דְתַהוֹמָא רַבָּה, וּמְזֵה בָּא, אֲשֶׁר הָיָה הֶרְבֵּה יִרְאִים וּכְשָׁרִים וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם, שֶׁעָסְקוּ הֶרְבֵּה בִּימֵי נַעֲוִירֵיהֶם בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וּלְבִסּוֹף נָפְלוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן וְכוּ'. וְכֵל זֶה כִּי לֹא הָיָה לָהֶם הַלְמוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, כִּי מֵרַב אוֹר צְרִיכִים לְבָנוֹת פְּלִים רַבִּים, כְּדֵי לְצַמְצַם הַהִתְלַהֲבוּת. וְזֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְעַל-כֵּן הָעַקֵּר לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לַחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וּלְחַבֵּר סִפְרִים בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה וּבְגִמְרָא, בְּאַגָּדוֹת חַז"ל הַקְּדוּשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ, עַל-פִּי הַיְסוּדוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁקְּבָלְנוּ מֵרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא אוֹרֵייתָא דַּעֲתִיקָא, וְצָרִיף שִׁיחֵיהָ יִקָּר אֲצֵלוֹ כֹּל חֲדוּשׁ וְחֲדוּשׁ שֶׁחֲדָשׁ, וְיִאֲמִין בְּזוֹה, שֶׁעַל יְדוֹ מִחֲבַר אֲמוּנָה לְחֻכְמָה, וְיֵשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ תַּעֲנוּג גְּדוֹל מִחֲדוּשֵׁי תוֹרָתוֹ (עֵינ לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס"א); אִם יִזְכֶּה לְהַדְפִּיסוֹ בְּחִיּוֹ — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וְאִם לֹא עַל-כָּל-פְּנִיִּים יִכְתֹּב אֵת זֶה עַל הַסֵּפֶר, אִם יִזְכֶּה יִדְפֹּס אַחֲר־כֵּן אַחֲר שִׁיעֻלָּה אֶל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא יִזְכֶּה, עַל-כָּל-פְּנִיִּים אֵין שׁוּם דְּבַר נֶאֱכָד, כִּי לִית רַעוּתָא טְבָא דְאִתְאָבִיד (זֶהר ח"ב קנ.), וּבְכַרְט חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים הַבְּנוּיִים עַל יְסוּד דְּבָרֵי חַז"ל הַקְּדוּשִׁים, הֵם בּוֹנִים שָׁמַיִם חֲדָשִׁים, כְּמוֹבֵא בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ (ח"א ה.). וְעַל-כֵּן בּוֹדָאֵי רְאוּי וְנִכּוֹן לְהַעֲלוֹתָם עַל הַפְּתָב, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כֹּל הַדִּינִים וְהַצְּמֻצוּמִים.

ב' תר.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיֵּצֵא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אחי הנקר! חזק ואמץ מאוד מאוד בכל הענינים, ובפרטיות בענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, אשר זה עולה על הכל, כי תכף-ומיד כשאדם חזק בדעתו, שתמיד ידבר עמו יתברך, יהיה אף שיהיה, ויפרש את כל שיחתו אליו יתברך, אזי כבר מבטח שלא יחזר ממנו יתברך; כי כל מה שרק יעבר עליו, ישיח ויספר לפניו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, וזהו עקר הנצח והאור שאדם צריך לזכות אליו בזה העולם; כי כשאדם מרגיל את עצמו להתבודד עמו יתברך, הוא נכלל בו יתברך לגמרי (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), ונכלל הוא וכל הבריאה כלה במחיק המציאות, ואינו רואה ואינו שומע ואינו מרגיש וכו', מכל פרטי הבריאה רק עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואז זוכה שנעשים על ידו נסים ונפלאות, אותות ומופתים. וצדיקים כאלו שום בריה אינה יודעת מהם, כי עליהם נאמר (משלי כה, ב): "כבוד אלקים הסתר דבר", כי כל הימים שלהם מעטרים בטוב נצחי מהרגע שרק פותחים עיניהם עד הרגע שעוצמים אותם, כל היום וכל הלילה מחשבתם דבוקה רק בו יתברך בשירות ותשבחות, בתפלות ובקשות, בתורה ובמצוות ויחודים קדושים בשמותיו יתברך "עין לא ראתה" וגו' (ישעיה סד, ג), ועליהם אמרו בזהר הקדוש (ויחי וכו'): זכאין אינון צדיקיא דיומיהון כלהון טמירין אינון לגביה מלכא קדישא ואתעביד מנייהו לבושי יקר לאתלבשא בהו בעלמא דאתי וכו', עין שם; הינו הצדיקים האמתיים, אשר אינם מטעים את עצמם בזה העולם, וחוטפים בכל יום טוב אמת ונצחי, ומקימים בשלמות מאמרו של רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ערב) על הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו", אז כל יום מעטר אצלם בטוב — תורה ומצוות, שיחות ותפלות ודבורי אמונה, דבקות ויחודים, והיום הנה הוא גנוז וסתום מכל העולם וגלוי לו יתברך, ולא עוד אלא שהיום

(ב) אשריהם הצדיקים, שכל הימים שלהם כלם מתעלמים אצל המלך הקדוש, ונעשים מהם לבושי כבוד להתלבש בהם בעולם הבא.

הַזֶּה מֵאִיר אֹר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְשׁוֹם בְּרִיָּה אֵינָהּ יוֹדַעַת מְזָה. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נא), שְׁצַרִּיךְ לְרֵאוֹת לֹא לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, כִּי הָעוֹלָם מְטַעֵה אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד, עַיִן שֵׁם; כִּי אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר זְכִינוּ לְהִתְוַדֵּעַ מֵרַבְּנוּ ז"ל, אָסוּר לָנוּ לַעֲמֹד בְּהִשְׁקָט אֶפְלוּ רַגַע אֶחָד, רַק לַעֲבֹד בְּעַצְמוֹ טְהוֹן אוֹן טְהוֹן אֵין אִידִישְׁקֵיט^ל, וְכֵן לְזִכּוֹת אֶת חֲבֵרוֹ מְגַלֶּה צוֹ וַיִּין דְּעַם הַיִּלְיָגְעַן רַבִּינָס לִיכֵט פֶּאָר אַנְדְּעֶרֶע אוֹיֶךְ^מ. וְאֵף שֶׁמִּתְפַּשְׁטוֹת עַל זֶה הַמְּנִיעוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ — מַה בְּכֹךְ, כֹּךְ הוֹלֵךְ דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁמִּתְפַּשְׁטוֹת מְאֹד הַמְּנִיעוֹת, כְּאֲשֶׁר בְּפֵרוֹשׁ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (תִּי־מוֹהַר"ן, סִימָן רנג; וַעַיִן שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קפה): כֹּל מַה שְׂרוּצִין לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלִי, יֵשׁ עַל זֶה כְּמָה וְכְמָה מְנִיעוֹת, כִּי כְּמָה וְכְמָה עוֹמְדִים וְאוֹרְבִים עַל זֶה לְקַלְקֵל אוֹתוֹ הַדְּבָר שְׂרוּצִין לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלִי; הֵינּוּ שֶׁפֶל דְּבַר שְׂרַק קָשׁוּר עִמוֹ, יִתְפַּשֵּׁט עַצְמוֹ הַסֵּמ"ךְ־מ"ם לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבּוֹ לְמַנַּע וּלְעַכֵּב, וְאֶפְלוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים שֶׁעָבְדוּ בְּאַמַּת אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁבְרוּ תְּאוּתֵיהֶם, אָמַר פַּעַם רַבְּנוּ ז"ל, אַף־עַל־פִּי־כֵן אִז מְעַן קוֹמַט שׁוֹיִן אֲלֵדִינֵג אַרְיֵבֶעֶר שְׁטַעֲלֵט מְעַן מִיר פֶּאָר אַ גְּסִיִּין, זְעֵהֵן אוֹיֵב מְעַן וְעַט קְרִיגְעַן אוֹיֶךְ מִיר^י (דְּבוּר זֶה יְדוּעַ וּמְפָרְסֵם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִפִּי רַבְּנוּ ז"ל); כִּי יְכוּלִים כָּבֵר לַעֲשׂוֹת טוֹב הַרְבֵּה מְזָה הָעוֹלָם, אַף־עַל־פִּי־כֵן מְעַמִּידִים מְלַמְעֵלָה לְאִישׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל לְגַסִּיִּין, לְרֵאוֹת אֵיךְ יִחֲזַק עַצְמוֹ, אִם יִחַלֵּק עַל רַבְּנוּ ז"ל אוֹ לֹא. וְדְבַר זֶה רוֹאִים עַכְשָׁו בְּעוֹלָם, שֵׁישׁ צְדִיקִים וּמְפָרְסֵמִים, אֲבָל זֶהוּ לָהֶם הַנְּסִיִּין הַכִּי גְּדוֹל — לֹא לְחַלֵּק וְלֹא לְדְבַר עַל רַבְּנוּ ז"ל וְעַל סְפָרֵיו הַקְּדוּשִׁים, אֶפְלוּ אֵלוּ שְׁבוּשִׁים מְלַדְבֵּר עַל רַבְּנוּ ז"ל בְּעַצְמוֹ, וְאוֹמְרִים שֶׁהוּא בּוֹדְאֵי הִיָּה צְדִיק נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד מְאֹד, חֲדוּשׁ שְׁבַח־חֲדוּשִׁים, אֲבָל תְּלִמִּידוֹ ר' גָּתָן וְכוּ' וְכוּ' (עֲלִיו מְדַבְּרִים כֹּל דְּבַר אָסוּר). וּמְעַט דְּמַעֲט שְׂאִינָם מִחֲצִיפִים כֹּל־כֹּךְ לְדְבַר עַל מוֹהַרְנ"ת ז"ל אוֹמְרִים, אֲבָל אֵלוּ הַמְּתַנְהֵגִים עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ' וְכוּ'. וּבְזֶה גִלְפָדוּ כְּלָם וְכוּ'.

(ל) לַפְעַל וּלְפַעַל בִּיְהוּדוֹת.

(מ) לְגִלוֹת אֶת הָאֹר הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל גַּם לְאַחֲרִים.

(נ) אַף־עַל־פִּי־כֵן כְּשֶׁעוֹבְרִים כָּבֵר עַל הַכֹּל, מְעַמִּידִים אוֹתִי לְגַסִּיִּין, לְרֵאוֹת אִם יִחַלְקוּ עָלַי.

וכו'; ועל-פֶּן עָלִינוּ לְשִׁבַח לְאֲדוֹן הַכֹּל, שְׁזָכִינוּ בְזָכוֹת חַנּוּם לְהַתְּנֹדֵעַ מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְהִבְדִּילֵנוּ מִן הַתּוֹעִים אִין צְוִייעֶן^ס, כְּמֵאמְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאָנוּ מוֹסְרִים נִפְשָׁנוּ לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּעוֹלָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וּמְשָׁלִיכִים נִפְשָׁנוּ מִנְּגַד — הֵן בְּמִמּוֹן וְהֵן בְּטַרְחָה, וּמְקַבְּלִין עַל עֲצָמָנוּ כָּל מִינֵי בְזִיווֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ הַכְּרוּךְ בְּזָה; כִּי אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁזֶה חֻלְקָנוּ וְזֶה גוֹרְלָנוּ וְזוֹ יְרוּשָׁתָנוּ וְזוֹ תְּכֵלִיתָנוּ וְזוֹ גְּאֻלְתָּנוּ הַנִּצְחִית.

חֲמַדַּת לְבָבִי! מָה אָמַר לָךְ, אִם אָחַד זוֹכָה לְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי אֵל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטִי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), זוֹכָה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה הַרְבֵּה — הֵן בְּרוּחָנִיּוֹת וְהֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְנַעֲשִׂים אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים עַל יָדוֹ. הִנֵּה אָחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהִיָּה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה הָיוּ שִׁפְתוֹתָיו מְרַחֲשׁוֹת רַק תְּפִלוֹת וּבְקִשׁוֹת, וְהִיָּה תָּמִיד מִיַּחַד יְחִידִים קְדוֹשִׁים, וְהִתְמַדְתּוֹ וּשְׁקִידְתּוֹ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן עַל-פִּי דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו) הִנֵּה לְהַפְּלִיא, וְטִיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּמִי שְׁמַטִּיל בְּפִרְדָּס נְאֻה, וְהָיוּ רוֹאִים אֲצִלוֹ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים כְּחַד מִן קַמְיָא. וְתִכְרַף-וּמִדְּ כֶּשֶׁהִנֵּה מִסְתוֹבֵב בֵּין אֲנָשִׁים, לֹא הִפִּירוּ אֲצִלוֹ שׁוּם שְׁנוּי כָּלָל, כִּי הִתְעַרַּב בֵּינֵיהֶם, וְדַבֵּר עִם כָּל אָחַד וְאָחַד בְּחֻכְמָה נִפְלְאָה כְּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא עָלָה עַל דַּעַת שׁוּם בְּרִיָּה, שֶׁאָדָם זֶה הוּא מוֹרָם מֵעַם. וְדַבֵּר זֶה קִבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ז"ל — לְהַסְתִּיר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִבְּנֵי-אָדָם, וְלֹא לְפָרְסָם אֶת עֲצָמוֹ, כִּי זוֹהִי סִפְנָה גְּדוּלָּה וְכוּ' וְכוּ'. פַּעַם אַחַת בָּא אֵלָיו בְּחוֹר, וְשִׁפְף לְפָנָיו אֶת לְבָבוֹ הֵמָּר בְּאֲשֶׁר דִּבְרוּ לוֹ שְׂדוּף הַגּוֹן, וּכְבָר עָשׂוֹ קֶשֶׁר בֵּינֵיהֶם, אָבָל לְבַסוּף הִיא נַעֲלָמָה מִמֶּנּוּ, וְהִיָּה הַבְּחוֹר בְּצַעַר גְּדוֹל עַד מְאֹד, וְחִפְּשׂ אַחֲרֶיהָ שְׁבֻעוֹת וְחֻדָּשִׁים, עַד שֶׁסִּפֵּר אֶת מַר לְבָבוֹ אֵל זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַנִּזְכָּר, וְעָנָה לוֹ כְּלֹאֲחֵר יָד: תִּסַּע בְּיוֹם זֶה, בְּשַׁעַת זוֹ וּבְמִקּוֹם זֶה, אוֹלֵי שָׁם תִּמְצָא אוֹתָהּ. וְקִים זֹאת. וְהִיָּה הַדְּבָר כְּאֲשֶׁר יִשְׁאַל אָדָם אֶת אֱלֹקִים, מִמֶּשׁ

(ס) בְּשָׁנִים — הִיָּנוּ הֵן מֵהַתּוֹעִים בְּכֻלְלִיּוֹת וּנְפִרְדִּים מִקַּדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, וְהֵן בְּכַרְטִיּוֹת הַנִּפְרָדִים מִקַּדְשַׁת הַצַּדִּיק.

רח אֲשֶׁר ב' תרא בְּנַחַל

בְּדִיוֹק כְּמוֹ שְׁאָמַר, וְהָיוּ לְהַבְּחֹר שָׁם עוֹד כְּפֶמָה וּכְפֶמָה נְסִים. וְעַקֵּר הַמוֹפֵת הַמְּפְלִיא הִיָּה, שֶׁהִסְתִּיר וְהִלְבִּישׁ אֶת כָּל הַמְּאָרֶע, עַד שֶׁלֹּא עָלָה עַל הַדַּעַת, כִּי הוּא מוֹפֵת גָּלוּי. וְדִבְרִים כְּאֵלוֹ יְכוּלִים לְסַפֵּר לָךְ נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, מַה שֶּׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת כְּלֹאֲחֵר יָד, וְאִין שׁוּם בְּרִיָּה יוֹדַעַת מְזֵה, כִּי הֵם גִּעְלָמִים וְנִסְתָּרִים מִהָעוֹלָם.

וְשָׁמַעְתִּי מִר' לִוִי יִצְחָק (גֵּרוֹ יְאִיר) [ז"ל], שֶׁפָּעַם אַחַת רָאָה גְדוֹל אֶחָד מִפְּלֶג בַּתּוֹרָה, אִיךָ שֶׁר' בְּרוּךְ גַּעְצִיִּים (אֶחָד מִגְּדוּלֵי הָעוֹבְדִים בְּאוֹמֵן) מְדַבֵּר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם ר' נַחוּם שׁוֹסְטָעַר, (שֶׁהָיָה סַנְדְּלָר), וְדַבֵּר עִמּוֹ אִזְ דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁהִגְדוּל הַתְּחִיל לְהִתְפַּלֵּא אִיךָ שֶׁיָּךְ לְדַבֵּר דְּבוּרִים וְסוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ עִם סַנְדְּלָר פֶּשׁוּט, אִין זֶה כִּי מִסְתַּמָּא אֵלּוֹ הֵם הַצְּדִיקִים הַנִּסְתָּרִים שְׁבַדוֹר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַרַב גַּם הוּא.

הַכֵּל, אֶהוּבִי, אַחִי! יֵשׁ וַיֵּשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, מַה לְקַנּוֹת אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל, עַל-כֵּן זֵי גִישׁט קִיִּין בְּטָלָן, און כַּאֲפֵט אַרְיִין וְוַעַט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיף אוֹיִס פִּירַעַן לְטוֹבָה^ע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְּדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבָךְ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. וּמַה טוֹב וּמַה נָּעִים, שֶׁתְּקַבֵּעַ לְעֶצְמָךְ בְּקַבִּיעוֹת עֲצוּמָה לְעֵין בְּכָל יוֹם בְּ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" כְּסִדְרָן, וְאִזְ כְּבָר לֹא תִצְטָרֵךְ אֶל שׁוּם דְּבוּרִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי מוֹהֲרֵנוּ תְּז"ל הַכִּין לָנוּ טוֹב נִצְחִי. וְיִדּוּעַ בֵּין אֲנָשֵׁי

ע) אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן וְתַחֲטֵף, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹצֵא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל עֲנִיָּה לְטוֹבָה.

שְׁלוֹמֵנו, שֶׁכָּל אֱלוֹהֵי שְׁשָׁקְדוֹ מְאֹד בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", הָאֵבֶן גָּאֵר אֲנִדְעַרְשֵׁט גִּישֵׁינֵט אֵין עֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ" וּבְכָל־טוֹב מְאֹד לְהִיּוֹת בְּכָל הַסְּפָרִים, וְרָאוּי וְנִכּוֹן לְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח), וּבִפְרָט בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, שֶׁהֵם בְּעֶצְמָם אֹרֶה הַתּוֹרָה וְהַתְּבָלִין הַמְטָעִימִים אֶת הַתּוֹרָה, כִּי כְּשֶׁלּוֹמְדִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עִם הַהַקְדָּמוֹת הַנּוֹרְאוֹת שֶׁקְּבָלְנוּ מִרַבְּנֵנוּ ו"ל, מְאִיר לָנוּ בְּאֵפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחֹז בָּהֶם, וְאֵז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

כְּתִיב (דְּבָרִים כח, כט): "וְהָיִיתָ מִמִּשֵּׁשׁ בְּצִהָרִים כְּאֲשֶׁר יִמָּשֵׁשׁ הָעוֹר בְּאַפְלָה". וּבַגְּמָרָא (מְגִלָּה כד:): אָמַר רַבִּי יוֹסִי: כָּל יָמֵי הָיִיתִי מְצֻטְעָר עַל מִקְרָא זֶה, וְכִי מָה אֲכַפֵּת לִיהָ לְעוֹר בֵּין אַפְלָה לְאוֹרָה? ! עַד שֶׁבָּא מַעֲשֵׂה לְיָדֵי. פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּאִישׁוֹן לִילָה וְאַפְלָה, וְרָאִיתִי סוּמָא שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ וְאַבּוּקָה בְּיָדוֹ. אָמַרְתִּי לוֹ: בְּנִי, אַבּוּקָה זֶה לָמָּה לָךְ? אָמַר לִי: כָּל זְמַן שֶׁאַבּוּקָה בְּיָדִי, בְּנִי-אָדָם רוֹאֵין אוֹתִי, וּמְצִילִין אוֹתִי מִן הַפְּחָתִין וּמִן הַקּוֹצִין וּמִן הַבְּרַקְנִין. וְהַקְּשָׁה הַמְהַרְשָׁ"א, כִּינּוֹן דְּבַאפְלָה אֵין בְּנִי-אָדָם רוֹאֵין אוֹתוֹ, אֲמַאי נִקְטַ קְרָא עוֹר, וְכִי מַאי אֲכַפֵּת בְּאַפְלָה בֵּין עוֹר לְפַקַח? וַיֵּשׁ לוֹמַר דְּמַכְּל מְקוֹם הַפַּקַח, כִּינּוֹן שִׁדְוֵע לוֹ מְבוֹאֵי הָעִיר וּשְׁבִילֶיהָ גַם בְּאַפְלָה יוֹדֵעַ קָצַת לְכוּן בָּהֶם לְהַצִּיל עֲצָמוֹ עַל-יָדֵי מְאוֹר עֵינָיו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָעוֹר לְגַמְרֵי צְרִיף לְאַבּוּקָה, כְּדִי שֶׁחֲבָרוּ יוֹצִיאֻו. הַיּוֹצֵא מִזֶּה שֵׁישׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת, הַפַּקַח יְכוּל לְרַאוֹת בְּמְאוֹר עֵינָיו וּמְאִיר לְעֲצָמוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָעוֹר לְגַמְרֵי, עַל-כֵּל-פָּנִים כְּשֶׁאֲחֹז עֲצָמוֹ בְּאַבּוּקָה, חֲבָרוּ יוֹצִיאֻו. וַיּוֹבֵן עַל-פִּי מַה דְּאִיתָא בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד': "אַבּוּקָה" זֶהוּ הַצְּדִיק, שֶׁהוּא אָבִיק בְּאוֹר הַתּוֹרָה, כִּי הַצְּדִיק הָאָמֵת הוּא הָאַבּוּקָה שֶׁל אוֹר. וְעֵין שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן סז, שֶׁעַל-יָדֵי הַצְּדִיק הָאָמֵת, הֵינּוּ עַל-יָדֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו וְנִכְלָל בּוֹ, אֵז נִפְתָּחִין עֵינָיו וְכוּ', עֵין שָׁם; וּמוּבָא עוֹד שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן ט', שֵׁישׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת:

(ע) הַאִירוֹ בְּאֵפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ.

רי אָשׁר ב' תרכ בַּנְחַל

א. אָבן טוב שְׁמַאִירָה בַּעֲצָמָה. ב. חֲלוֹן הַנְּצָרָה לְמֵאֹר שְׁבַחוּץ; הֵינּוּ אַחַר יָאִיר בָּהּ, עֵינ שָׁם; הַיּוֹצֵא מִזֶּה, שֵׁישׁ אֲצֵל הַתְּקָרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק שְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת. יֵשׁ אֶחָד שְׁזוֹכָה שְׁמַאִיר בּוֹ בַּעֲצָם אֹר הַצְּדִיק, בַּחֲיִנַּת אָבן טוֹבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְצַאת מִכָּל הַחֲשׂוֹת, בַּחֲיִנַּת הַפְּקָח, וַיֵּשׁ אֶחָד, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים יֵשׁ בּוֹ אֹר הַצְּדִיק, אֲבָל אֵינּוּ יָכוֹל לְצַאת בַּעֲצָמוֹ, רַק חֲבָרָיו הַמְדַבְּרִים עִמּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה גַם לְצַאת, שְׁזֶה בַּחֲיִנַּת הָעוֹר הָאוֹחֵז בְּאַבּוּקָה וְכנ"ל. וְזוֹ מַעֲלַת אֶהְבֵּת חֲבָרִים, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יג: עַל-יְדֵי אֶהְבָּה בֵּין הַחֲבָרִים, הֵם מְעוֹרְרִים זֶה אֶת זֶה, וּמְזַכְּרִים לְעֲצָמָם הָעֲצוֹת שֶׁקָּבְלוּ מֵהַצְּדִיק, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת כָּל אֶחָד. וְעֵינ לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד, מַעֲנִין הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת. וְאִתָּא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁהַעֲקָר לִידַע מֵהַצְּדִיק הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי נִקְדַּת הַחֲבָר, הֵינּוּ אֵלוֹ שְׂרַחֲוּקִים עֲדִין לְגַמְרִי, עַל-כֵּן אוֹחֲזִים אֶת "אַבּוּקָה", הֵינּוּ אֹר הַצְּדִיק, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּאוּ אֲנָשִׁים אַחֲרִים וַיּוֹצִיאֻם, וְדו"ק.

ב' תרכ.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְּדִיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְנִכוּן קַבְלָתִי, וְאַחֲלֵק אֶת הַכֶּסֶף מִחֲצִית לְהַדְפָּסָה וּמִחֲצִית לְבִנְיַן הַיְשִׁיבָה.

יְדִידֵי הַיְקָר! אֹדוֹת שֶׁשָּׂאֵלָתָּ בַּעֲנִין הַכָּאת הַיְלָדִים, יְדוּעַ אֲצֵלְנוּ שְׂרַבְנוּ ז"ל לֹא אָחֵז מִזֶּה. פֶּעַם אַחַת אָמַר לְמוֹהַר"נ תּו"ל: אוֹן וַיִּדְעַר אַ קִינָד שְׁלֵאגֵט מְעוֹן^ב?! הָעֲקָר הוּא אַרְיֵכַת אַפִּים שְׁתֵּלוּי בְּאַמוֹנָה (עֵינ לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה); וּמִצָּאתִי בַּמְדְּרָשׁ (גַּדְפָּס

(b) ועוד, וכי את ילדים מכים?!

אֲשֶׁר ב' תר בְּנַחֵל ריא

בְּכַתִּי מְדַרְשׁוֹת): "טוֹב אַרְךָ אֲפִים מְגִבּוֹר" (מְשָׁלִי טו, לב), כְּמוֹ רַב כְּהֵנָּא, שְׁלֵא צָעַק וְלֹא כְעַס עַל בְּנוֹ, אֶלֶּא אָמַר אֵל תְּרַצָּה אֶת חֲבֵרְךָ בְּשַׁעַת כְּעֶסוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְיִדְוֶע מַה שְׁאָמַר רַבְּנֵי ז' (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן קז): הַבְּנִים שׁוֹטִים כְּשֶׁאֲבִיָּהֵן כְּעֶסֶן; כִּי כְּשֶׁהָאֵב אוֹ הָאֵם מִתְּכַעֲסִים, אֲזִי הֵבֵן מִתְּפַחַד לְשָׂאֵל שְׁאֵלוֹתָיו, וְנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹטֵה, עֵינֵי שָׁם; (וְכֻדָּאֵי לָךְ לְעֵינֵי שָׁם בְּסֵפֶר 'אַרְךָ אֲפִים', דָּף ל"א, בְּעֵנִין צַעַר גְּדוֹל בְּנִים, וְשָׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשָׁךְ).

חֲמַדַּת לְכַבִּי! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְסַבְּלוֹת רַבָּה. וְלִמְעַן הַשָּׁם, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְּלוֹנוֹת, וְלְסַבֵּל כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי תַּפְּלָה וְהַתְּבוּדָּוֹת, לְשִׁקֵּד מְאֹד מְאֹד עַל דְּלִתּוֹת הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבִין קוֹנוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רַבְּנֵי ז' לְהִזְהִיר מְאֹד מְאֹד לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת חֲבֵרָיו לְכַף זְכוּת (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), וּמוֹהַר"נ ת' ז' לְכָל יְמֵי חַיָּיו הֵלֶךְ בְּדַרְךָ זֹו — לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת. וְגַלְהָ, שְׁבִיזָה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה (עֵינֵי לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂכֵמֶת הַבְּקָר, הַלְכָה א'); וּמְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ יִהְיֶה בְּכַחוֹ לְמַצָּא אֶת הַטוֹב שֶׁבְּכָל אֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִגְאֻלְנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם. וּבְאֵמֶת אִם נִתְבוּנֵן נִרְאֶה, שְׁכָל אֲרִיכַת הַגְּלוּת הַמְּרָה בְּכָל־לִיּוֹת וּבַפְּרָטִיּוֹת — הַכֹּל נִמְשָׁךְ רַק מִשְׁנֵאת חֲנָם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַז"ל (יוֹמָא ט); וְעַקֵּר הַגְּלוּת הוּא רַק מְסֻלּוֹק שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בּוֹ, אֵינֵן שִׁיף שׁוֹם גְּלוּת, מֵאַחַר שֶׁהוּא הָדוּק וְדְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבְזֶה שְׁמוּצָאִין נִקְדָּה טוֹבָה בְּחֵבְרוֹ, בְּזֶה בּוֹנִים מִשְׁפָּן (כְּמוֹבָא בְּפָנִים); כִּי מֵאַחַר שְׁמוּצָא בּוֹ טוֹב, שֶׁהוּא אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן מִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ בּוֹ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע שְׁאִם אֵינוֹ דֵּן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת, אֲזִי נִכְשַׁל בְּכַמָּה עֲבֵרוֹת: "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ", "לֹא תִקַּם וְלֹא תִטֹּר", וְעוֹבֵר עַל מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ"; וְעַל-כֵּן הָעַקֵּר לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ רַק לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת בְּכָל יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף אֶת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם.

ריב אֲשֶׁר ב' תרג בַּנְחַל
ב' תרג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעִי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן
עֲלֵינוּ ... גָּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אֲנִי מִבֵּין מְרַחֵק צַעֲרָךְ הַקָּשָׁה, אֲבָל תִּדַע שְׂאִין
זוּ עֲצָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כֶּף אַחֵר הַצַּעַר. כִּי כִּבֵּר אָמְרוּ חַז"ל
הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת פָּרָק ה'): "לְפֹם צַעֲרָא אֲגָרָא"; וְאָמַר רַבְּנֵי ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ה), שְׂכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ יִגִיעוֹת וּטְרַחְוֹת
יֹוֹתֵר בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דִּהֲיֵנוּ שֵׁישׁ לוֹ מְנִיעוֹת רַבּוֹת
וַיְגַדּוּלוֹת, כְּגוֹן: מֵאֲבִיו וּמֵאֲשֵׁתוֹ וּחֹתָנּוֹ אוֹ מִשְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם,
שְׂמוֹנְעִים וּמְעַכְבִּים אוֹתוֹ מְאֹד, וּמְנִיעוֹת מִחֻמַּת מְמוֹן וּשְׂאֵר מְנִיעוֹת
וְעוֹבֵבִים וּבְלִבּוּלִים שְׂמִשְׁתַּטְחִים לְפָנָיו, וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ מְאֹד, וְהוּא
צָרִיךְ לְהִתְיַגֵּעַ וּלְטַרַח מְאֹד לְשִׁבְרָם, כָּל אֱלוֹ הַיְגִיעוֹת וְהַטְרַחְוֹת שֵׁישׁ
לוֹ בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת, הֵם טוֹבָה גְּדוּלָה לְהָאָדָם, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה
זוֹכָה אַחֲרֵי-כֵן לְקַבֵּל הַרְבֵּה קִדְשָׁה וְטְהָרָה; כִּי עַל-יַדֵּי הַיְגִיעָה
שְׂבַתְחָלָה נַעֲשֶׂה הַכְּלִי, וְכָל מָה שֵׁישׁ לְהָאָדָם יֹוֹתֵר יִגִיעוֹת וּטְרַחְוֹת
וְכוֹי, יֵשׁ לוֹ כְּלֵי גְּדוּל בְּיֹוֹתֵר לְקַבֵּל אַחֲרֵי-כֵן בְּתוֹכוֹ שִׁפְעַת קִדְשָׁה
וְטְהָרָה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֵינֵי שָׁם; וּבַפֶּרֶט כְּשֶׂאֶחָד מִצַּטְעַר
מְאֹד בְּהִתְקַרְבוֹתוֹ אֶל רַבְּנֵי ז"ל, רַבְּנֵי ז"ל מִצַּטְעַר גַּם-כֵּן בַּצַּעַר, כְּמוֹ
שְׂאֲמְרוּ חַז"ל (הוֹבָא בַּפְּסִיקְתָא דְרַב כְּהֵנָא): לְהוֹדִיעַךְ שְׂבָכָל מְקוֹם
שֵׁישְׁרָאֵל בַּצַּעַר, הַצְדִּיקִים הָיוּ עִמָּהֶם בַּצַּעַר, עֵינֵי שָׁם; וּבַפֶּרֶט אֲצִלְךָ
עוֹבֵר עַכְשָׁו צַעֲרָא דְגוֹפָא וְצַעֲרָא דְנַפְשָׁא, וְאֵף שְׂאֲמְרוּ חַז"ל (סוּטָה
ח'): צַעֲרָא דְגוֹפִיָּה עָדִיף לִיָּה טְפִי מִבְּזִיוְנִיָּה; הֵינּוּ שְׂאָדָם יָכוֹל לְסַבֵּל
יֹוֹתֵר צַעַר הַגּוֹף מִצַּעַר שֶׁל בְּזִיווֹן, אֵף-עַל-פִּי-כֵן אֲצִלְךָ נִתְקַיֵּם עַכְשָׁו
שְׂנִיָּהֶם: הֵן צַעַר מִבְּזִיוְנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים שֵׁישׁ לָךְ בְּבֵיתְךָ מֵאֲבִיךָ
וְכוֹי, וְהֵן צַעַר הַגּוֹף שֶׁהֵינִים שְׁלָךְ נְפוּחוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, בְּוֹדָאֵי
צַעֲרָךְ קָשָׁה וְכָבֵד עַד מְאֹד, אֵף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרָת, רַק
לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבַפֶּרֶט אַחָד שְׂפָגַם בְּיַדְיוֹ, שְׂאֲמְרוּ חַז"ל (נִדָּה

אֲשֶׁר ב' תרד בְּנַחֵל ריג

יג): "יד לאמה תקצץ" וכו', עיין שם; אם יעשה תשובה, שום בריה לא תגע בו, ושבו ורפא לו, כמו שאמרו חז"ל (הובא בילקוט ישעיה, רמז תנט), "וזה יכתב ידו לה" (ישעיה מד, ה) — אלו בעלי תשובה וכו', עיין שם; ובפרט פשוטה לקבץ צדקה עם אותה היד שחטא, אין שום ספק שנמחל לו, ולא יהיה עליו שום קטרוג למעלה כלל מכל בני עולה, כמאמרם ז"ל (דרד ארץ זוטא): ידך שלא קפצת מן הצדקה, מה יעשו לך כל בני עולה?! ומכל שכן וקל וחומר, שהצדקה היא בעבור הפצת מעינות החכמה חוצה, לעזור לנפולים וירודים אחרים כמותו, אין שום ספק שתשובתו עולה למעלה למעלה וכו' וכו', כמובא (בילקוטי הלכות, גזלה הלכה ה) על-פי מאמרם ז"ל (ביצה כט): גזל ואינו יודע למי גזל, יעשה מזה צרכי רבים, שזה סובב על פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, שתקנתו — שיעזור למען זכות הרבים, והעקר — לזכותם לחזור אליו יתברך...

אודות מה שעובר על ידיך, אכתב לך, בלי גדר, על זה דרוש נפלא על-פי דברי רבנו ז"ל. ועכשו אקצר מרב טרדותי ועיפותי, שתהלה לאל, רקדנו ומחאנו כף אל כף כמה שעות בשמחה עצומה בשיבתנו הקדושה עם כלי זמר, על-כן אסיים.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תרד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר ויצא ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח.

אהובי, אחי הנקר! חזק ואמץ מאד מאד, כי בנה העולם צריכים להתחזקות עצומה בכל יום ויום ובכל שעה ושעה ובכל רגע ורגע מחדש, כפי ההתגברות שמתגבר ומתפשט הסמ"ך-מ"ם על כל אחד ואחד. ועקר המרירות היא דיקא על-ידי בני-אדם, כמו

ריד אֲשֶׁר ב' תרד בַּנְחָל

שָׁאֵמַר רַבֵּנוּ ו'ל (שיחות-הַר"ן, סימן פ): בְּנֵי-אָדָם יֵשׁ לָהֶם כַּח לְמַנְעַ וְלִהְסִית אֶת הָאָדָם לְרַחֲקוֹ מֵעֲבוּדַת הַבוֹרָא וּמִצְדִּיקֵי אָמֶת יוֹתֵר מִן הַיֵּצֵר הָרַע; כִּי הַיֵּצֵר אֵין לוֹ יְכָלֶת רַק כְּפִי כַחוֹ, כְּפִי בְחִינַת הַיֵּצֵר הָרַע מֵאִיזָה עוֹלָם שֶׁהוּא, אָבֵל הָאָדָם הוּא כְּלָלִיּוֹת שְׁפָלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת; וְעַל-כֵּן מְנִיעוֹת שֶׁל בְּנֵי-אָדָם הֵן יוֹתֵר מִמְּנִיעוֹת הַיֵּצֵר-הָרַע, עֵינַן שָׁם; וְהָאֵרִיךְ בְּזֶה מוֹהַרְנ"ת ו'ל מָאֵד (בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, מִלָּה, הַלְכָה ה', אוֹת כ"א), אֵיךְ שֶׁבְּנֵי-אָדָם בְּעֲלֵי בְחִירָה, הֵם סִכְנָה גְדוֹלָה יוֹתֵר מִחִיּוֹת טוֹרְפוֹת וְכוּ', עֵינַן שָׁם; כִּי הֵם יְכוּלִים לְהַחְלִישׁ דַּעְתּוֹ כָּל-כָּף, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, תְּקוּמָה כָּלָל; וְעַל-כֵּן לֹא בְחִינַם הָיָה ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו'ל רְגִיל לומר 'תְּקוּן הַכְּלָלִי' אַחֲרֵי שֶׁדָּבַר עִם אִיזָה בֶן-אָדָם, כְּדִי שֶׁלֹּא יִגַע וְיִכְנַס בּוֹ הָאָרֶס שֶׁל אוֹתוֹ הָאָדָם; כִּי בְדַרְךְ כָּלֵל הָאָדָם עִם דַּעְוֹתָיו הַכּוֹזְבוֹת יְכוּל לְקַרַר אֶת חֲבֵרוֹ לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נָעִים לְבָרַח מִבְּנֵי-אָדָם מָאֵד, מִכָּל שְׁפָן מֵאֵלוֹ הַלְצִים הַמְתַּנְגְּדִים — בֵּין מִבֵּית וּבֵין מִבְּחוּץ. וְהָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ עוֹבֵד הַשֵּׁם נוֹרָא וְנִשְׁגָּב מָאֵד, שֶׁהָיָה רְגִיל לומר: מִיר אֵינְטֶעֶרְעֶסִירְט גָּאָרְנִישְׁט נֶאָהָר דָּעֵר בּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים^צ; וְתַכְּף-וּמִיד כְּשֶׁרְצוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ מֵאַחֲרֵים, סִבֵּב אֶת הַשִּׁיחָה לְדַבֵּר מֵהַתְּכָלִית הַנּוֹצְחִית, וְאֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יְתַבְּרֵךְ כָּלָל. וְכֵן רָאִיתִי אֶצֶל ר' לױי יִצְחָק (גְּרוֹ יָאִיר) [ו'ל], שֶׁתַּכְּף-וּמִיד הוּא מֵתַחִיל לְדַבֵּר מִרַבֵּנוּ ו'ל, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוּם דָּבָר, אִף שִׁיּוֹדַע שֶׁהִלָּה כְּשִׁיֵּצֵא מִמְּנוֹ, יַעֲשֶׂה אַחֲר־כֵּף לִיִּצְנּוֹת מִמְּנוֹ וַיְדַבֵּר עָלָיו וְכוּ', לוֹ לֹא אֲכַפֵּת שׁוּם דָּבָר, כְּשֶׁאֲתָה אֶצֶלוֹ הוּא מְדַבֵּר רַק מִרַבֵּנוּ ו'ל וּמֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! מָה דְהוּהָ הוּהָ, אֵל תְּסַתְּפֵל עַל שׁוּם מוֹנַע וּמַעֲכָב כָּלָל, וְאֵל תְּשִׁיב לְמַחְרָפִיד דָּבָר אֲתָה רְאֵה רַק לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אָמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְתַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁשׁוּם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְקַחַת שׁוּם דָּבָר מִמֶּךָ, אַדְרָבָה! מָה שֶׁשָּׂאָךְ לָךְ וּמָה שֶׁרַבֵּנוּ ו'ל יְרַצֶּה, מִמִּילָא יִהְיֶה בְּרִשׁוּתְךָ, וְלַעוֹלָם אֵל תִּקְנָא

(צ) לִי לֹא אֲכַפֵּת שׁוּם דָּבָר רַק הַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ.

אֲשֶׁר ב' תרה בַּנְחַל רטו

את שום בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, ומְכַל שֶׁכֵּן שֶׁלְּבַל תִּכְנִיִּים בְּמַחְשַׁבְתָּךְ אֵיזָה הִרְהוּר אוֹ קִשְׂיָא עַל אִישׁ כָּשֶׁר, כִּי הוּא כְּלוֹ רוּחָנִיּוֹת, שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁכִּפְרוּשׁ אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן קלו): אֵין לָךְ צְדִיק שֶׁאֵין עָלָיו מַחְלָקַת וּמַחְקָרִים; וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּדַעְתָּךְ, שֶׁמֵּלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְשִׁתַּק, שִׁתַּק, אֶהוּבֵי, אַחֵי! עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, שֶׁמְדַבְּרִים עָלֶיךָ וְדוֹקְרִים אוֹתָךְ בְּחֶרֶב לְשׁוֹנֵם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְסוּף כָּל סוּף וְעוֹט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיִס פִּירְעוֹן? אֵל תִּירָא וְאֵל תִּחַת, אֲפִלוּ שֶׁכָּל חֲבָרֶיךָ יַעֲזוּבוּךָ לְבִסוּף — מָה בְּכָף? הֲעֵקֶר לִהְיוֹת הַדּוּק וְנִדְבּוּק וְקָשׁוּר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר רַק זֶהוּ עֵקֶר הַנֶּעֱם וְהַעֲרֻבוֹת וְהַנְּעִימוֹת, שֶׁאֲדָם צָרִיךְ לְזִכּוֹת וּלְהַגִּיעַ אֶל זֶה בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נִצְחִים.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אַף שֶׁכָּבֵר כְּתַבְתִּי לָךְ, אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁאִתָּה מְעוֹרֵר אוֹתִי כָּל־כָּף לְכַתֵּב לָךְ, אֲמַרְתִּי לְנִטּוֹת יְדֵי עוֹד פַּעַם אֲלֶיךָ.

חֲמִדַת לְבָבִי! תִּדַּע שֶׁכָּכֵל יוֹם מִתְחִיל לְאָדָם בְּדֶרֶךְ צָר מְאֹד (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'), וְנִדְמָה לוֹ שִׁיּוֹם זֶה כְּכָר אֵינוֹ יוֹם (עֵין שָׁם, סִימָן ערב), וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהִרְחִיב אֶת הַיּוֹם וּלְהַמְתִּיקוֹ בְּכָל מָה שִׁיּוּכֵל, וּבְפָרֵט עִם תְּפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, שֶׁדָּבָר זֶה מְצַמְצֵם מְאֹד מְאֹד אֶת הָאָדָם; כִּי בְּדֶרֶךְ פֶּלֶל עֵקֶר הַמְרִירוֹת שֶׁעוֹבְרֹת עַל

ק) הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹצֵא עֲגֻנָּךְ מִהַכַּחַת אֶל הַפַּעַל.

הָאָדָם, היא מֵרַב הַתְּלַהּבוֹת שֵׁישׁ לוֹ פֶּעַם בְּקִדְשָׁה וּפְעַם לְהַפֵּךְ — אֶל תְּאוֹת וְכוּ'; אַבְל בְּשִׁמְרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכָל מֵה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו הוּא מְגַלֶּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מְצַמְצָם אֶת הַתְּלַהּבוֹתוֹ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁבְּלִי הַתְּבוּדוֹת וְשִׁתְּיָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, הָאָדָם אָבוֹד לְגַמְרִי, כִּי כְּפִי הַמְרִירוֹת וְהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת הַעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, לֹא הָיָה לוֹ קִיּוֹם כָּלֵל, לוֹלֵא שֶׁחֲמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְשָׁלַח לָנוּ אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא מְגַלֶּה עֵינֵינוּ לְרְאוֹת וְלִהְבִּין אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלּוֹי נִפְלֵא, וְאֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתַּח פִּינוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְכֵן כְּשִׁמְרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, נִכְנָסֵת בְּלִבּוֹ שִׁמְחָה עֲצוּמָה, שִׁמְחָה נִצְחִית.

אָחִי, אָחִי! לְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבַתְךָ הַנִּצְחִית, חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַּעוֹלָם. וְצָרִיךְ שֶׁתִּכְנִיס אֶת הָאֲמוּנָה בְּלִבְךָ, לְחַקֵּק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאַז לֹא תִתְבַּלְבַּל מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַּעוֹלָם, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לָּךְ אָדָם?! וּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה — חֲזִירוֹ חַיִּים (עֵין שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן נג). בְּנִדְאֵי עוֹבְרוֹת עָלֶיךָ עֲדִין יְרִידוֹת וְנִפְילוֹת וְכוּ' וְכוּ', שְׁנֵה מַחְלִישׁ דַּעְתְּךָ, וּמְכַנִּים בְּלִבְךָ קְרִירוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת וְכוּ' וְכוּ'. אַךְ כְּנִגְדַּז זֶה רְאוּי לָּךְ לְשִׁמּוֹחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּשִׁמְחָה שְׂאִין לָּהּ סוּף וְקֶץ, שְׂאִיךָ שֶׁהוּא, תְּהִלָּה לְאֵל, אַתָּה יוֹדֵעַ מְרַבְּנוֹ ז"ל שֶׁאָמַר (חַי-מוֹהַר"ן, סִימָן רכה): "וְאוֹס הָאֵט אִיר צוֹ וְאַרְגָּן אִז אִיךָ גִּי פֶּאָר אִיךָ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תרו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדְרֵי וַיֵּצֵא הַתְּשֻׁלָּח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אָחִי וְרַעֲי,

(ר) מֵה יֵשׁ לָכֶם לְדָאָג, מֵאַחַר שֶׁאֵי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם.

אֲשֶׁר ב' תרו בַּנְחַל ריז

האברהם העקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולהשיבך דברי אמת — יקצרו המון יריעות, ובפרט שספרי רבנו ז"ל בדיף — הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך. וראוי לנו להודות ולהלל להשם יתברך על כל החסד חנם שגמל עמנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי רחמן כזה, רבי המקרבנו אליו יתברך; אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו.

חמדת לבבי! למען השם, שמר על בריאות גופך מאד מאד, באשר דברנו יחד בהיותך אצלי. ומובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק ב', סימן פו), שיכולין לעבד את השם יתברך מכל דבר, כי העקר הוא האמונה — להכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, וזה ימתיק ממך הכל; כי האמונה היא רפואה לכל (עין שם, סימן ה'): כי יש סובלי חלאים, אשר העקר שסובלין בשביל חסרון האמונה, עין שם.

תרגיל עצמך לבלי לקחת כל דבר אל לבך, כי ימינו כצל עובר, ומה לך לדאג על עולם שאינו שלך, היום כאן ומחר בקבר. תציר בדעתך, שכבר נגמרו ימיה, ואז מה!? מה לך לרדף אחר ההבל!? מה לך להצטער על צער הבל!? ואף שלפי דעתך... אף-על-פי-כן צריך שתדע, שאתה וכל הבריאה כלה בידו יתברך, ומה יעשה לך אדם בלעדי רשותו וגזרתו יתברך!? הן אמת שאתה רוצה... והולך לך בלבך... אך מה לעשות? עליך לחכות ולקוות עד בא תבא ישועתך, כי אי אפשר לדחוק את השעה, ואם היית מתפלל על הדבר הזה שחסר לך על-כל-פנים שעה אחת רצופה כמה וכמה פעמים, אז היית רואה שדוד הטבע ממש. על-כן מדוע לא תצית את רבנו ז"ל, שאמר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ): הטבע מחייב כף... ותפלה משנה את הטבע... על-כן ראה ליחד לעצמך שעה שלמה על הענין הזה... שאתה צריך, ותבקש אותו יתברך בלשון שאתה רגיל בה בתמימות ובפשטות גמורה, ואז תראה נפלאות רבות, כי

ריח אֲשֶׁר ב' תרו בַּנְחֹל

בא יבואו אליך ועוד יבקשו ממך...

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך באהבה רבה...

מגדל מעלת התפלה באמת ובפשיטות גמורה בלי שום מחשבות זרות וחקמות חיצוניות וכו', שמעתי פעם מאחד מאנשי שלומנו, שהלך פעם בעבור צדקה, ובא לבית אחד, ונתן לו בעל-הבית נדבה הגונה, ואחר-כך קראו לחוץ, וספר לו, היות שלאחותו ברח בנה הגדול מביתה, וכבר חצי שנה לא שמעה ממנו ואינה יודעת אם הוא חי או אם הוא מת, ומרב צערה כמעט שמשתגעת, חס ושלום, על-כן הוא מבקש אותו מאד שיראה להתפלל אליו יתברך, שאחותו תשמע מבנה, והבטיח לו בעבור זה סכום גדול של ממון, והלה הבטיח לו שער מ"ח שעות תקבל איזו ידיעה, ונפרד ממנו. וכשהלך ממנו, שטח בפיו אליו יתברך, ובכה הרבה ואמר: רבוננו של עולם, איך בין איין גרויסער בעל חוב, און דער מענטש זאגט מיר צו איין גרוסען סכום פון געלד וואס הארט דיר אויב דער זהון וועט זיך לאזען הערין פון זיך^ש. ובקש על זה הרבה, וכל תפלתו היתה בתמימות ובפשיטות פזו, ולא עבר יום אחד, ופתאום קבלה אמו טלגרם מבנה, שהוא חי, ונמצא באיטליה. וספר זאת לראות מעלת התפלה והבקשה, שיכולים לפעל אצלו יתברך הכל, מה שרק יבקש, ועל-ידי רבוי תפלה יכול לזכות להיות פועל ישועות לו ולכל ישראל.

(ש) רבוננו של עולם! אני 'בעל חוב' גדול, והאדם הזה מבטיח לי סכום גבה של כסף, מה אכפת לך, שהבן יודיע מעצמו.

אֲשֶׁר ב' תרז בַּנְחַל ריט

ב' תרז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחִיר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גָּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

חֲמִדַת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ
וְאַעֲלֶךָ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת הָאָמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה בְּדַעְתּוֹ, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכֹל זְמַן שֶׁדָּבַר זֶה אֵינוֹ
חֲקוּק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעְתּוֹ, הָאָדָם הַזֶּה הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד
מְאֹד, רַחֲמָנָא לְעָלְךָ.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ו'ל מְבִיא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח',
שֶׁגִּנְחֵי וְאַנְחָה מְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא יָקָר מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
נִשְׁלָמִים לוֹ כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכֹל מֵה
שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵי, וּמִתְאַנֵּחַ וְגוֹנֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
נִשְׁלָמִים לוֹ כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת; כִּי בְּאַמַת מֵהוּ חֲסָרוֹן? שְׁנַחֲסֵר מִמֶּנִּי
הַרוּחַ חַיִּים, שְׁחָסֵר לוֹ מֵה שְׁצָרִיךְ וְרוֹצֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא עֲצָבִי
(נַעֲרוֹעֵז) וְקָצֵר רוּחַ, וְכֹא לִידֵי כְּעַס וְדַחֲקַת הַשְּׁעָה, שְׁרוֹצֶה
תַּכְּף-וּמִיד עֲנִינּוּ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא גְדַחֲקָ בְּיוֹתֵר, כִּי (בְּרִכּוֹת סג.): כָּל
הַדוּחַק אֶת הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה דוּחַקְתּוֹ; וּמִזֶּה יוֹצְאוֹת כָּל הַצָּרוֹת
לְאָדָם — שְׁמַאֲבֵד אֶת הַסְּבָלְנוֹת, וְדוּחַק אֶת הַשְּׁעָה, שְׁמַשֵּׁם יוֹצְאִים
וְכֹאִים כָּל הַפְּגָמִים וְהַגְּזוּלוֹת וְכוּ' (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּזוּלָה, הַלְכָה ה');
אֲבָל כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהַתְּבַדֵּד עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְאַנֵּחַ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְאַרְיֵכַת אַפִּים וּלְסְבָלְנוֹת, וְאִזּוּ דִּיקָא נִשְׁלָמִים
חֲסְרוֹנוֹתָיו מֵה שְׁחָסֵר לוֹ. וַיֵּשׁ לוֹמֵר מְאַמְרָם ו'ל (בְּרִכּוֹת נה:): אֲנַחְה
שׁוֹבֵרַת גּוֹפּוֹ שֶׁל אָדָם; הֵינּוּ כִּי בְּאַמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו
יִתְבָּרֵךְ, וּמֵה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מְלֹא כָּל הָעוֹלָם, כִּף הַנְּשָׁמָה מְלֹאָה
כָּל הַגּוֹף (בְּרִכּוֹת י.); וְלָמָּה אֵין מְאִירָה בּוֹ הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ? מִפְּנֵי שְׁעוֹזוֹת הַגּוֹף מְכַסֶּה אֶת הַנְּשָׁמָה

רכ אֲשֶׁר ב' תרז בַּנְחַל

(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), וּכְשֶׁאָדָם זֹכֶה לְהִתְאַנֵּחַ וּלְהִתְבַּדֵּד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבְּרַת עֲבִיּוֹת גּוֹפוֹ, וְזֹכֶה לְהִשְׁיֵגוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמֵאִירָה לֹא הֶאֱרַת הַנְּשֻׁמָּה בְּנֵעַם זֵיו, וְזֹכֶה לְהִתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּג עוֹלָם הַבֵּא.

וְדַבֵּר זֶה נִזְכָּה עַל-יְדֵי בֶן דָּוִד בְּעֶצְמוֹ, שְׂיָבֹא וַיִּגְאֲלֵנוּ וַיֵּאִיר עֵינֵינוּ וַיּוֹצִיאֵנוּ מִחֹשְׁכוֹתֵינוּ, כִּי הוּא יֵאִיר בָּנוּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתָיו יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוֹי נֹרָא וְנִפְלְאָא כְּזֶה, אֲשֶׁר נִזְכָּה לְרֵאוֹת וּלְהִבִּין וּלְהִרְגִישׁ חֲדוּשׁ הָעוֹלָם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ מְחֻדָּשׁ אֶת הָעוֹלָם בְּכָל רִגְעַ וְרִגְעַ מִמָּשׁ, כִּי נִזְכָּה לְשֵׁאֲף אֹרֹו יִתְבַּרֵךְ הַמֵּאִיר בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְּבֹדֹו" וְגו'; כִּי "בְּרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִים" (תהלים לג, ו); הֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, בְּכָל תְּנוּעָה וְדָקָה בְּרוּחַ פִּיו כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ עַל הַפְּסוּק (שם קיט, פט): "לְעוֹלָם ה' דְּבַרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם", כִּי (אבות ה, א): "בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם", וּבְמֵאֻמְרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים, וּדְבָרָיו יִתְבַּרֵךְ עֲדִין נִצָּכִים וְעוֹמְדִים בַּשָּׁמַיִם, כִּי רוּחַ פִּיו כְּבִיכּוֹל הוּא בְּתוֹךְ הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְעַל-כֵּן מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ יִגְלֶה עֵינֵינוּ, אֲשֶׁר בְּרוּחוֹ יִתְבַּרֵךְ מִתְקַיֵּם הַבְּרִיאָה כְּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִקָּיֵם (שם קד, ל): "תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן וְתִחַדְּשׁ פָּנָי אֲדָמָה", כִּי (ישעיה ל, כח): "וְרוּחוֹ כְּנַחַל שׁוֹטֵף" וְגו', כִּי הַנַּחַל יַעֲלֶה עַל גְּדוֹתָיו וַיִּשְׁפִּיעֵנוּ מִיְמֵי הַדַּעַת, עַד שִׁיקָיִם (שם יא, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דַּעַה" וְגו', בְּדַעוֹת אֵלֹו יִהְיוּ נִשְׁלָמִים כָּל הַחֲסֻרוֹנוֹת לְכָל אֶחָד מֵהַ שְׁצָרִיךְ; לְבַחֲוֹר — שְׂיִמְצָא זְוֹגוֹ וְכו', וּלְאַבְרָךְ — שְׂיִהְיוּ לוֹ בָּנִים וּפְרֻנְסָה וְכו', וְכֵן לְכָל אֶחָד הַצְּטוּרְכוֹתוֹ; כִּי בִיּדֵיעָה זֹו, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מְקַיֵּם וּמְהִיָּה אֶת הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כְּלָל, עַל-יְדֵי-זֶה לְבַד נִשְׁלָמִים לוֹ כָּל הַחֲסֻרוֹנוֹת. וְסִפְר מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, שֶׁדַּבֵּר זֶה רָאָה עֵין בְּעֵין אֶצְל רַבְּנֵי ו"ל. הִנֵּה הִיָּה חֲסֵר מִשְׁהוּ לְרַבְּנֵי ו"ל, וְהִנֵּה תִכְף-וּמְיָד נִשְׁלָם חֲסֻרוֹנוֹ. וְסִפְר שְׂבִלִיל שְׂבַת-קִדְּשׁ רֵאשׁ חֲדָשׁ אֵיר תִּק"ע, נִשְׂרָף בֵּיתוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, וּבִיוֹם א' כָּבֵר בָּא שְׂלִיחַ מֵאוּמָן, שְׂיָבֹא לְגוֹר שֵׁם (אֲשֶׁר עָבְרוּ בֵּין כֶּף כָּבֵר שְׁמוֹנֶה שָׁנִים, וּמִדּוּעַ בָּא רַק עֲכָשׁוּ? כִּי רַבְּנֵי ו"ל הִיָּה בְּדַעַתוֹ עוֹד בְּשַׁנַּת

אֲשֶׁר ב' תרח בְּנַחֵל רכא

תקס"ג לגור באומן, כי אמר: דא איז גוט צו ליגען, כּמוּבא ספור
זו באריכות בספר "פעלת הצדיק"; הוי — כי הפל ברא
הקדוש-ברוך-הוא בעתו ובזמנו, ולכל דבר ולכל חפץ יש עת,
בדכתיב (קהלת ג, א): "לכל זמן, ועת לכל חפץ"; ועל-כן בהתגלות
אורו הגנוז בשלמים כל התסרונות. ועל-כן עלינו לשבת לאדון כל,
שזכינו להתודע מרבנו ו"ל, וראוי לנו לצייתו, ולהתאמת בכל יום
בשעת ההתבודדות, ועל-ידי-זה יהיו בשלמים התסרונות שלנו
שחסרים לנו, והשלמות תהיה — שנתודע, שאין חסר לנו שום דבר.
כמו שמספרים אנשי שלומנו, שפעם אחת התבודד הרב החסיד
מגדולי אנשי שלומנו, ר' ישראל קארדונוער ו"ל, ואמר: רבונו של
עולם! איך דארף האבן שטיוויל צו גיין אין פעלד ביינאכט זיך
מתבודד זיין מיט דיר, רבונו של עולם! אויב נישט כאטש שיין אין
מיר אריין דאס איך קען זיך בא-גיין אן שטיוויל אויף, ווייל אויב
נישט בין איך אום גליקליך"; כי כשנשלמת הדעת — בשלמים
התסרונות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמ); כּמאמרם ו"ל (נדריס מא):
דעת קנית — מה חסרת? דעת חסרת — מה קנית? כי העקר
הוא הדעת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא); כי עקר החסרון
והשלמות תלוי רק בדעת, כי על-ידי הדעת נכללים בו יתברך, כמו
שאמר החכם: אלו ידעתיו — הייתי; הינו הייתי נכלל בו יתברך.
הדורש שלומך...

ב' תרח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידנו היקר

ת) כאן טוב לשכב.

א) רבונו של עולם! אני צריך מגפים לילה עמהם בלילה בשנה להתבודד עמך. רבונו
של עולם! ואם לא, שאין אתה גותן לי, על-כל-פנים תאיר במחי וכדעתי, שאני יכול
להיות בלי מגפים גם-כן, כי בלא דעת זו אני אמלל מאד, בחמנא לצלן.

רכב אשר ב' תרט בנחל

הרוצה להשביע נפשו בהארת אור הגנוז של הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

את הטשעק לנכון קבלנו, וגם שני מכתביך, אך מחמת רב טרדותינו בעסקי הרבים נשפח מאתנו ועמו הסליחה. פה תקבלו רצוף "ספורי מעשיות", "שיחות" ו"שבחי הר"ן" ו"לקוטי עצות" ו"ימי מוהרנ"ת", והשם יתברך יעזר לכם בכל משאלות לבכם לטובה, ותזכו להנות מזיו השכינה ולהשביע נפשכם משובו יתברך מהאור הגנוז השופע עלינו על-ידי רבנו ז"ל.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תרט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, אך מרב טרדותי לא היה לי הפנאי להשיבך. מה אמר לך, ידידי היקר, חזק ואמץ מאד מאד להתחיל על-פל-פנים מרגע זה מחדש; פי העקר הוא התחדשות, להתחדש בכל פעם מחדש, ולזה זוכים על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, שצריך להרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בלשון שרגילים בה, ולספר לפניו יתברך את כל לבו, וכל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות. וצריך שתדע, שדבר זה ממשיך לאדם אריכת אפים, להאריך אפו על כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות; כי אי אפשר להגיע אל שום דבר בעולם — בין בגשמי ובין ברוחני, כי אם על-ידי סבלנות, כי כל הדוחק את השעה — השעה דוחקתו (ברכות גו.), ולכל עת ולכל זמן. כבר מוכן ומזמן הכל מלמעלה. העקר, חמדת לבבי, עלינו לשמש את רבנו ז"ל בהפצת מעינות החכמה חוצה. וראוי לנו למסר את נפשנו על זה, כי כל מה שרק נעשה

אֲשֶׁר ב' תרי בַּנְחָל רכג

בְּשִׁבִיל רַבְּנוּ ז"ל וּנְשַׁמְשׁוּ, לֹא נוֹכַל לְשַׁלְּמוֹ אֶפְלוּ אֶחָד מֵאֲלֵפֵי
אֲלֵפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' הַטּוֹבוֹת שְׁגַמְלָנוּ. מַה נֹּאמֵר וּמַה
נְדַבֵּר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַטּוֹב זַכְנוּ בְּזָכוֹת חֲנָם לְהַתְּנִיעַ מֵרַבְּנוּ ז"ל,
וּמְכַל־שֶׁכֶן לְהִיטִיב מֵטוֹבוֹ לְאַחֲרִים וּלְשַׁמְשׁוֹ בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת
הַחֲכָמָה חוֹצָה, וּבְפָרֵט אַתָּה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח
מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֶלְקֶךָ, שְׂאֵתָה זֹכָה לְהַפְיֵן אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
בְּעוֹלָם. אֵלוּ פִינוּ מְלֵא שִׁירָה פִּיָּם וּלְשׁוֹנָנוּ רִנָּה כְּהַמּוֹן גָּלִיו
וְשִׁפְתוֹתֵינוּ כְּמִרְחַבֵי רִקְיעַ, אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם הַזֶּה שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ
בְּנַעֲיָמִים.

וְאֲשֶׁרֵינוּ אֵין פֶּאֶרֶט אֲשֶׁרֵינוּ טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל
הַחֲסֵד חֲנָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי
הַיָּקָר, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ,
שֶׁעֲדִין אַתָּה מְחַזֵּיק בְּתַמָּךְ, וְעֲדִין אַתָּה מְשַׁתְּוֶקֶק וּמְתַגַּעְגַע לְעַבּוֹדָתוֹ
יִתְבָּרַךְ, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לַבְּנוּ, שְׂתַזְכָּה לְהַתְּעַלּוֹת בְּמַעְלּוֹת הַתּוֹרָה
וְהִירָאָה. וּבְפָרֵט שְׂתַזְכָּה לְאַחֲזוֹ בְּנִקְדָּה קְדוּשָׁה זוֹ — לְקוּם בְּחֻצוֹת,
שֶׁעַל דְּבַר זֶה צְרִיכִים חֻזוּק הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד. וְשִׁמְעָתִי מֵר' לוי יִצְחָק
(נֵרוֹ יֵאִיר) [ז"ל], כִּי ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחְמָן ז"ל הַרְבֵּה לְדַבֵּר וּלְחַזֵּק
מְאֹד מְאֹד עַל עֲנִין קִימַת חֻצוֹת, וְאָמַר שְׁכָמוֹ שְׁבַחַר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-
הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מְכַל אַמּוֹת הָעוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן בַּחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת
שְׁתֵּי שְׁעוֹת חֻצוֹת מְכַל הַיָּמָה, וְאִז הַזְּמַן מְסַגֵּל מְאֹד מְאֹד. וְכַמְעַט

שְׁאִין פְּרָשָׁה בַזְהַר הַקְדוּשָׁה, שְׁלֵא יִרְבֶּה לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַזּוֹכָה לְקוּם
 בַּחֲצוֹת לַיְלָה, וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה, כִּי מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עַל־יַד־יָזָה נֵעַם
 עֲרֻבוֹת זֵיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִקְרָא רַע, אֶהוּב, וְנִמְשָׁךְ עָלָיו חוּט
 שֶׁל חֶסֶד, וְזוֹכָה לְהִתְחַדְּשׁוֹת הַמַּחֲיִן וְלֶאֱמוּנָה בְרוּךְהָ וּמְזַכֶּכֶת,
 וּמְמַתִּיק מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִין, וְלֹא עוֹד אֵלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ כְּדָאֵי הוּא
 לוֹ, וְהוּא מַחֲיֶה וּמְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם בְּזִכְרוֹתוֹ. וְאִם הָיָה בְּגִי־אָדָם יוֹדְעִים
 מִמַּעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת עַר בְּשֵׁתֵי שְׁעוֹת שֶׁל חֲצוֹת, הָיָה רוֹקְדִים
 מְרַב שִׁמְחָה כָּל הַיּוֹם, וְהָיָה מְחַפֵּים וּמְצַפִּים וּמְקוּיִם וּמְיַחֲלִים לָרְגַע
 שִׁתְּגִיעַ נִקְדַּת חֲצוֹת, כִּי אִזּוֹ כָּל הַשְּׂמִים וְשְׂמֵי הַשְּׂמַיִם פְּתוּחִים,
 וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צִיַּת לְקוּלוֹ, מִכָּל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן מִי שְׁזוֹכָה
 לְהִתְמַרֵּר אִזּוֹ עַל חֲרַבְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּכָל־לַיּוֹת וְעַל חֲרַבְּנֵי בֵּית הַמַּחֲיִן
 שְׁלוֹ בַּפְּרָטִיּוֹת, אִין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁמִּתְפַּלֵּל אִזּוֹ עַל
 צַעְרוֹ וְצַעַר הַשְּׁכִינָה מְקַבֶּלֶת מְאֹד מְאֹד, וּמִכָּל שְׁפָן וְקַל וְחֹמֶר
 כְּשִׁזּוֹכָה אָדָם לְלַמֵּד אִזּוֹ אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּבַפְּרָט תּוֹרָה
 שְׁבַע־עַל־פֶּה — בְּבִלִי, יְרוּשָׁלַיִם, תְּיוֹסֶפֶתָא, בּוֹנָה לְעַצְמוֹ בִּיַּת'
 נִפְלָא בַּעֲלָמָא דְאַתִּי, וְכָל הַצְּדִיקִים הֵם בְּבֵיתוֹ. וּמִכָּל שְׁפָן וְקַל וְחֹמֶר
 כְּשִׁאָדָם זוֹכָה לְהִתְבּוֹדֵד אִזּוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִסֵּלֵק מִמַּחוּ וְיַדְעֵתוּ כָּל
 הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִבְטֵל עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְיַחֵד יַחֲוּדִים
 נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, אַחִי, אַחִי! אִין לָךְ עוֹד נֵעַם וְתַעֲנוּג רִיחְנֵי מְזָה,
 כְּשִׁאָדָם בָּא אֶל בְּטוּל וּדְבָקוֹת כְּזוֹ, עַד שְׁאִין רוּחָה שׁוּם רְצוֹן אַחַר
 מִרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. (וְעַנִּין הַיַּחֲוּדִים מְבָאָר בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן ב', כְּשִׁאָדָם זוֹכָה לְתַקוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא שְׂמִירַת הַמַּחְשְׁבָה,
 עַל־יַד־יָזָה זוֹכָה לְתַפְלָה, וְעַל־יַד־יָזָה מְאִירִים עָלָיו הָאוֹרוֹת שֶׁל
 מְשִׁיחַ, שֶׁהֵם הָאֲרַבְעָה שְׁמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שֶׁהֵם הָאֲרַבְעָה
 עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, וְהַכְּתָרִין שְׁלָהֶם, שֶׁהֵם:
 קנ"א, קמ"ג, קס"א, וּמְטִיל בָּהֶם כְּמִטִּיל בְּגֵן נִהְדָּר וְכוּ', עֵין שָׁם).

וְאוֹדוֹת גְּמִילוֹת חֶסֶדִים, לֹא עֲשִׂית עִמָּדֵי רַק עִם רַבְּנוּ ז"ל, כִּי
 הִלֵּךְ עַל הַדְּפָסָה, אֲשֶׁר הוּא זְכוּי הַרְבִּים כְּזֶה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְצַיְרוֹ
 בְּמַחְשְׁבָה, מִכָּל שְׁפָן עַל פְּנֵי הַכְּתָב. וְכִבֵּר אָמְרוּ חַז"ל (סְנֵהֲדָרִין נח.):
 מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם וַיִּנְצַל מִחֲבָלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ? יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וּבְגְמִילוֹת

אֲשֶׁר ב' תרי בנחל רכה

חֲסִדִים, עֵינַן שָׁם; וּמוֹבָא בְּיַלְקוּט הוֹשַׁע רַמְזוֹ תַקְכ"ב: אָמַר הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, חָבִיב עָלַי חֶסֶד שְׂאֵתֶם גּוֹמְלִים זֶה עִם זֶה מְכַל הַזְּבַח
 שְׁזַבַח שְׁלֵמָה לְפָנַי, עֵינַן שָׁם; וּבַמְדָּרֶשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה ב, טז; וַיִּקְרָא
 רַבָּה לַד, ח) אֵיתָא: כָּל מִי שְׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם אֶחָד מִגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל,
 מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלוֹ עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל; וְדָבָר זֶה סוֹבֵב בְּיוֹתֵר
 עַל הַגְּמִלוֹת חֶסֶד שְׁעוֹשִׂין לְצַרְכֵי רַבְּנֵי ז"ל, כִּי נִתְפַּשְׁטָה דַעְתּוֹ
 הַקְדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה רַבִּים רַבִּים נִתְעוֹרְרִים עַל יָדוֹ בְּעַבּוּדַת
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְגַם-כֵּן מִתְחִילִין לְקוֹם בְּחֻצוֹת וּמִתְמַיִדִים בְּתוֹרָה,
 בְּתַפְלָה וּבַהֲתַבּוּדוֹת. וְדָבָר זֶה אֵתָּה יָכוֹל לְרְאוֹת וּלְהַבִּין וּלְשַׁאֵל
 מִמֶּךָ בְּעֶצְמְךָ, אֵל מַה זְכִיתָ בְּאִלוֹ הַשָּׁנִים עַל-יְדֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְאֵל מַה
 תִּזְכֶּה עוֹד, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִם תִּאָּחֵז עֲצֻמְךָ בְּרַבְּנֵי ז"ל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לָוֶה פַּעַם אַחַת מְעוֹת בְּעִבּוּר הַדְּפָסָה אֶצֶל עֲשִׂיר
 אֶחָד, וְהֵלָה אָמַר לוֹ: אֵל תִּתְּנוּ לִי יִישָׁר כַּח (דֹּאנְקֻט מִיר נִישְׁט²)
 וְהַשִּׁיב לוֹ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: אֶפְלוֹ אֵיךְ זָאל וְוַעֲלֵן קָעֵן אֵיךְ נִישְׁט
 וְוַעֲלֵדִיג דִּי גְרוֹסְקֵייט פּוֹן דִּי מַצְנָה אוֹן זְכוּת הַרְבִּים וְוַאס דו
 הָאָסְט גִּיטוּהֵן¹ וּבְכַאֲמַת עֵנִין זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּמִי יִתֵּן שְׁתַּנְדֵּב עַל
 עֵנִין זֶה בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, מְכַל-שְׁכַן שְׂאֵנִי הוֹלֵךְ לְהַדְפִּיס עַכְשָׁו סֵפֶר
 "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" הַחֲדָשׁ בְּאוֹתִיוֹת חֲדָשׁוֹת מְאִירוֹת עֵינַיִם עִם מִרְאֵי
 מְקוֹמוֹת, אֲשֶׁר תִּהְיֶה לָּאֵל, זְכִיתִי לְהִתְנוּדַע וּלְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנֵי ז"ל
 עַל-יְדֵי סֵפֶר זֶה בְּחוֹרֶף תְּשִׁי"ז בְּהִיוֹתִי בְּחוּר צְעִיר, וְאֲשֶׁר עַל-יְדֵי סֵפֶר
 זֶה נִתְעוֹרְרַתִּי אַחֲרֵי-כֵן לְהַדְפִּיס אֶת סֵפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל וּלְהַפִּיצֵם עַל פְּנֵי
 תְּבֵל, כִּי רָאִיתִי עֵינַן בְּעֵין אֵיךְ שְׁסַפֵּר קִטָּן יָכוֹל לְהַפִּיץ בְּחִירַת אָדָם
 לְטוֹבָה. וְהִנֵּה הַמְּעוֹת שְׁנַדְבַּת לְהַדְפָּסָה הֵם הַתְּחִלָּה טוֹבָה עַל הַדְּפָסַת
 סֵפֶר "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", וַיִּצְוֶה הַשָּׁם אֶתָּה אֶת הַבְּרָכָה, שְׁתּוּכַל לְגַדֵּב
 יוֹתֵר אֶלֶף פְּעָמִים כְּכֹה, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַדֵּשׁ תָּמִיד לְהִיוֹת אֵיךְ וְרַק
 בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּתְשַׂמַּח אֶת בֵּיתְךָ, כִּי בֵּית שֵׁישׁ שָׁם שְׂמִיחָה,
 הַשְּׂכִינָה שְׂרוּיָה בּוֹ. וְרַבְּנֵי ז"ל הִזְהִיר מְאֹד מְאֹד עַל זֶה — לְכַבֵּד

(ב) אל תגיד לי תורה!
 (ג) אפלו אם ארצה, איני יכול כפי גדלת המצוה וזכות הרבים שעשית.

רכו אָשֶׁר ב' תריא בַּנְחָל

את בני ביתו, ולשמור על השלום-בית, כי בימי אברהם היתה השכינה שרה, וכן מדור דור, וכן אצל כל אחד בביתו בפרטיות וכו', ועל-פן זכו — שכינה שרויה ביניהם (סוטה יז).

הדורש שלומך...

ב' תריא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר וישלח ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

חמדת לבבי! אף שכבר כתבתי לך, אף-על-פי-כן אמרתי להוסיף לך, כי בזה העולם צריכים סיעתא דשמיא על כל פסיעה ופסיעה ועל כל רגע ורגע, שלא יתפס ברשת הסמ"ך-מ"ם, שאורב על כל אחד ואחד על-ידי דעות זרות ונפסדות. ובשביל זה לעולם ברחו אנשי שלומנו האמתיים מחבורות לצים ויושבי קרנות, ותמיד הדביקו עצמם אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כי יסוד דעתו הקדושה של רבנו ז"ל הוא תמימות ופשיטות, ובפרט לענין התבודדות, צריכים להיות איש תם לגמרי, ואז דיקא יצליח דרכו. ופעם אחת למד מוהרנ"ת ז"ל ברבים, ונכנס אברך אחד, וישב מן הצד, וכונתו היתה למען יוכל אחר-כך להתלוץ ממה ששמע... ומוהרנ"ת ז"ל למד אז בהתלהבות עצומה ונוראה מאד, ובתוך דבריו ענה ואמר: שלמה המלך, שהוא התכם מכל אדם, אמר: "אם חכמת — חכמת לך, ולצת — לבדך תשא" (משלי ט, יב); אם האדם הוא חכם הוא חכם לעצמו, שאז זוכה לחטף טוב אמתי ונצחי, אבל אם עושה ליצנות, אינו עושה רק מעצמו, כי סוף כל סוף מה ישאר מאתנו וכו' וכו'! והאברך נתעורר על-ידי הדבורים האלו מאד מאד, ולא רק שלא עשה ליצנות, כי אם יצא ופרסם בין חבריו את רבנו ז"ל.

הכלל, אהובי, אחי! הרגל עצמך לברח ממושב לצים, ואל

אָשֶׁר ב' תריב בַּנְחָל רכז

תַּכְּנֵס בְּכּוֹחַיִם עִם שׁוֹם בְּרָיָה, כִּי תִּבְלֵ מְאֹד עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, כִּי כָל רָגַע וְרָגַע יָקָר עַד מְאֹד מְאֹד, וַיְכּוּלִים לַחֲטֹף עַל יָדוֹ טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי. מוֹהֲרֵנִי וְ"ל אָמַר פֶּעַם לְר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְ"ל, תִּזְכִּיר אוֹתִי כְּשִׁיעֲבֵרוּ חַמְשָׁה רְגָעִים, וְהוּא עֲמַד אֲז לִיד הַמְזוּזָה וַיְדוֹ עָלֶיָּהּ, וְהַתְּבוּדָה עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאַחֲרֵיכֵן כְּשִׁיעֲבֵרוּ חַמְשָׁה רְגָעִים הַזְכִּיר לוֹ ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְ"ל, עֲנֵה וְאָמַר מוֹהֲרֵנִי וְ"ל: גְּרוֹיֶסֶע פִּינֶף מִיְנוֹט, רָצָה לוֹמַר כִּי בְּאֵלֵי הַחַמְשָׁה רְגָעִים חוֹטֵף הַרְבֵּה גְּדוּלוֹת. וְכּוֹנְתוֹ הֵיחָה בְּזָה לְהַכְנִיס אִיף שְׁפָל רָגַע וְרָגַע יָקָר וְחָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיְכּוּלִים לַחֲטֹף טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי עַל-יָדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ב' תריב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָּה, הַרוֹצֵה לְשִׁתּוֹת מִיְמֵי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יָאִיר.

אוֹדוֹת עֲנִין עֲנָה וְגֵאָה וְכו', הֵלֵא כְּבַר אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק ב', סִימָנִים: כב, עב; וּבְחֶלֶק א', סִימָן קצ"ז), שְׂאִין זֶה כְּפִי שְׂבִנֵי-אָדָם חוֹשְׁבִים, שְׂגֵאָה הִנֵּנוּ, שְׂאִנִּי מַחְזִיק אֶת עֲצָמֵי לְהַכִּי עֲשִׂיר, הַכִּי חֲכָם, הַכִּי גִבּוֹר וְכו', וְעֲנָה הִנֵּנוּ לְהַפְּךָ, שְׂאִנִּי מַחְזִיק עֲצָמֵי לְהַכִּי עֲנִי, הַכִּי מְשַׁפֵּל וְהַכִּי בְּזוּי, אִין זֶה נִקְרָא גֵאוּת וְעֲנָה, אֵלֵא חֲנִפָה בְּעֵלְמָא, שְׂאִנִּי רוֹצֵה לְחַנֵּף אֶת הַזּוּלָת, אֲזִי אֲנִי עוֹשֶׂה עֲצָמֵי מִסָּפֵן אוֹ טַפֵּשׁ וְכַדוּמָה. אֵלֵא מַהִי עֲנָה וְגֵאוּת אֲמַתִּית? כְּשִׂאָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁהַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא מְחִיָּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר זֶה אֵלְקוּת, זוֹ שְׁלֵמוֹת עֲנָה, הִנֵּנוּ שְׂאִנִּי מְבַטֵּל עֲצָמֵי לְהַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִף שְׂחִתְנוּ לִי כָּל הַכְּבוֹד שְׂבַעוֹלָם, וַיְהִי לִי כָּל הַכֶּסֶף, אִין זֶה מִזִּיו אֲצִלִּי כִּהוּא זֶה, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַכָּל מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי מַה שְׂיָךְ בְּזָה גֵאָה, כִּי הֵלֵא

רכח אָשׁר ב' תריג בַּנְחַל

אני נמצא בידי יתברך? ! ולהפך, ברגע שאדם שוכח מהקדוש-ברוך-הוא, וחושב שהכל בא מכוחו הוא, הוא צבר כסף, הוא צבר כח וכבוד, זו נקראת גאות, כי סלק את השכינה ממנו. וזהו שאומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין לו.): כל אחד ואחד חייב לומר, בשבילי נברא העולם; ואין זו גאונה כלל ועקר, אדרבה זו ענוה הכי גדולה, כי בזה זוכה להפיר, שכל העולם כלו לא נברא אלא בשבילו, ועל-כן מתקן מעשיו. וכמאמרם ז"ל (קדושין מ:): לעולם יראה אדם עצמו כאלו חציו חייב וחציו זכאי, ועל-ידי מצוה אחת מטה את הכף ומעלה את כל העולם כלו; ואינו בא לידי גאונה, אדרבה! כל מי שמכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך חציו — זו שלמות הענוה; אשרי מי שמגיע לזה!

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תריג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח ה'תשל"ח.

שלום וברכה אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי מכתבך.

אודות שאלתך וכו', עליך לדעת, כי הקדוש-ברוך-הוא דן את האדם רק כפי מעשיו. ומדוע? כי מעשי האדם מורים ומלמדים גם לדולת; כי בני-אדם לומדים מזולתם, ומה שרואים אצלם — מחקים אותם, על-כן תלמיד חכם צריך להקפיד על מעשיו, דרכיו, והנהגותיו, כי אוי לו אם ילמדו ממנו הבריות לגנב, לגזל ולשקר. על-כן הקדוש-ברוך-הוא דן את האדם על-פי מעשיו, כי הוא נמצא בעולם העשיה, אזי כפי מעשיו מקבל את הענש. ולא זו בלבד, אלא גם אם חטא והחטיא את הרבים, ענשו גדול מנשא. אבל ענין המחשבה, זהו ענין אחר לגמרי; כי באמת מהי המחשבה? לבוש הנשמה. הנשמה עולה למעלה למעלה, להגיע לאין סוף ברוך הוא,

אֲשֶׁר ב' תריד בַּנְחַל רכט

לְהַגִּיעַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְזֹאת צְרִיכִים טְהוֹרַת הַמַּחְשָׁבָה. וְהַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד עַל קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, לְחֹשֵׁב רַק מַחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה לָנוּ רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, שְׂנוּזָה לְהַשִּׁיג אֱלֹקוֹת. אַךְ אֵין זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַמַּעֲשִׂים הֵם דְּבַר גִּפְרֵד מִהַמַּחְשָׁבָה וְכוּ', וְאִדְרָבָה! לְקִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת, אֲלֹא עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַמַּעֲשִׂים — שִׁיְהוּדֵי שׁוֹמֵר עֲצָמוֹ לֹא לְגַנֵּב וּלְגֹזֵל, לֹא לְהַשְׁפִּיל וּלְבַזּוֹת וְכוּ'. כִּי הַמַּחְשָׁבָה הוֹלֶכֶת כְּפִי הַמַּעֲשִׂים, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), מַחְשָׁבוֹת הָאָדָם הֵן כְּפִי מַעֲשָׂיו. וְאִם-כֵּן שְׁנִיָּהֶם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה; כְּשֶׁאָדָם מִתְקַן מַעֲשָׂיו, אֲזִי מַחְשָׁבוֹתָיו קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, וְלִהְפֹךְ — כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם מַחְשָׁבוֹת פְּגוּמוֹת, גִּפְרֵד זֹאת בְּמַעֲשָׂיו. לְזֹאת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דֵּן אֶת הָאָדָם עַל-פִּי מַעֲשָׂיו — אִם טוֹבִים הֵם אִם רָעִים, וּמְקַבֵּל עֲנָשׁוֹ בְּפָגְמוֹ בָּהֶם. וְכֵן יַעֲנֶשׂ עַל-כֵּךְ שֶׁהַחֲטִיא אֶת אַחֲרָיִם; וּבְכַפֵּרֵט רַב בְּיִשְׂרָאֵל, אִם הוּא חוֹטֵא, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁמְלַמֵּד אֶת קַהְלָתוֹ לַעֲשׂוֹת עוֹל וְכוּ', אֲזִי חֲטָא הָרַבִּים תְּלוּי בּוֹ — זֶה מְדַבֵּר עַל הַמַּעֲשִׂים. אַבָּל מַחְשָׁבוֹת זֶה עֲנִין אַחֵר לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר בְּפָגְמוֹ בָּהֶן, אֵינוֹ זוֹכֵה לְרֵאוֹת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת. אִם-כֵּן מֵצֵד אֶחָד — הַמַּעֲשִׂים וְהַמַּחְשָׁבוֹת תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וּמֵצֵד שְׁנֵי — הֵם שְׁנֵי דְבָרִים גִּפְרֵדִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תריד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ גִּגֵן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֶחַ.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁאֶלְתָּךְ וְכוּ'. מָה אִמַּר לְךָ, הֲלֹא מָה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (כְּתוּבוֹת ק"ג): הַכֹּל מַעֲלִין לִירוּשָׁלַיִם; זֶה נֹאמַר עַל הַקְּרִבּוֹת, וְסוּבָב עַל שְׂאָר הַמַּתָּנוֹת שֶׁהֵבִיאוּ לְכַהֲנִים; כִּי כְּשֶׁבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיוּ צְרִיכִים

לְהֵבִיא אֶת הַקְּרָבָנוֹת לִירוּשָׁלַיִם, וְכֵן אֶת הַמַּעֲשָׂרוֹת וְהַבְּכוּרִים, וְהָיוּ צְרִיכִים לְאָכְלָם בִּירוּשָׁלַיִם. אֲךָ אֵין זֶה נוֹגֵעַ לְגִבֵי יִשׁוּב וְלִקְבַע מְקוֹם דִּינְתוֹ. כִּי בְעֵינֵי הַיֶּכֶן לְגוֹר, אֲזַי הַיֶּכֶן שִׁיּוּשָׁבִים וְדָרִים בְּרַחְבֵי הָאָרֶץ, זֹהִי מַעֲלָה גְדוֹלָה, כִּי כָּל אָרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֶׁת מִכָּל הָאָרְצוֹת, וְעַל-כֵּן הַיֶּכֶן שְׁגָרִים בְּאָרֶץ הַקֹּדֶשׁ — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ. וּבּוֹדָאי אֵלוֹ הַדָּרִים בְּחוּץ-לְאָרֶץ כְּמֵנוּ, עֲלִינוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא שְׁנוֹכָה לְצֵאת מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְלִבֵּא לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֲךָ דַּעַת לְנִבּוֹן, שְׁגַם בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לֹא לִפְלֵא וְלֹא לְמַעַד מִמְדַּרְגָּתוֹ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי שֵׁם הָעַרְב־רַב הֵבִיאוּ גוֹיִים וְגוֹיֹת לְבוֹלֵל בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן גַּם שֵׁם נִמְצְאִים עֲדִין בְּגִלוֹת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד. וּבֵל נִחְשָׁב לְרַגַע, שֶׁהִגַּעְנוּ כְּבָר אֵל הַמְּנוּחָה וְהַנְּחָלָה, וּפְדִינוּ וּנְפָשְׁנוּ בְּגֵאֲלָה; כִּי אֲנוּ מְסַבְּבִים עִם שׁוֹנְאִים רַבִּים, הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת — שְׂרוּצִים לְהַכְחִיד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — הִיָּה לֹא תִהְיֶה, וְרֵאִינוּ כְּבָר אֵל מֵה הַגּוֹיִים מְסַגְּלִים. וְחָבַל שֶׁלֹּא לְמַדּוּ יִשְׂרָאֵל לְקַח מִרְשָׁעוֹת הַגּוֹיִים וְאִכְזָרִיוֹתָם, וְעוֹד מִתִּירִים לְהַכְנִיס לְאָרֶץ הַקֹּדֶשׁ רַבּוֹת גּוֹיִים וְגוֹיֹת, אֲשֶׁר לְבַסּוֹף עֲלוּלִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְעֲשׂוֹת מֵה שֶׁעָשׂוּ — הִיָּה לֹא תִהְיֶה — כָּל זֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת. וּמִכָּל שֶׁפֶן בְּרוּחָנִיּוֹת — עֲלוּלִים לְבוֹלֵל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קו, לה): "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מִעֲשֵׂיהֶם". עַל-כֵּן תִּפְקִידְנוּ לְרֵאוֹת דְּבָר אֶחָד — לְהַגְבִּיר אֶת הַתּוֹרָה, לְהַחֲדִיר אֶת הַקֹּדֶשׁה וְהָאֲמוּנָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, לְבָנוֹת בְּתִי-כְּנִסְיֹת וּבְתִי-מִדְרָשׁוֹת בְּכָל אֲרָצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, לְבָנוֹת תְּלִמוּדֵי-תּוֹרָה לְבָנִים, שְׁלוּמֵדִים שֵׁם תּוֹרָה, וּבְתִי סֵפֶר שְׁלוּמֵדִים בָּהֶם הִלְכוֹת וְאֲמוּנָה, מִדּוֹת טוֹבוֹת וְדֶרֶךְ אֲרֶץ, לְהַגְבִּיר אֶת הָאֲמוּנָת חֻכְמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטֵּל הָעַרְב־רַב כְּלִיל, וְנוֹכָה לְגֵאֲלָה אֲמִתִּית, שֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא יַעֲלֶה אוֹתָנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵל הָאָרֶץ תִּהְיֶה טְהוֹרָה רַק בְּעִבּוֹר יִשְׂרָאֵל, וְנוֹכָה לְאֲשֶׁר הִכִּי גְדוֹל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר ב' תרטו בַּנְחַל רלא
ב' תרטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה' יְתִשְׁלַח"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵרֵב טְרֵדוֹתַי הָרַבּוֹת נִתְעַפְּכָתִי וְכוּ'.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכוּ', הֲלֹא הָאֵמֶת נִתְּנָת לומר, שֶׁהַטְּלוּיָזִיָּה הִיא הִיא כְּלִי מִשְׁחִית, וּמִי שֵׁיִשׁ אֶצְלוֹ בְּבֵית — מִקְדָּם אוֹ אַחֲר־כֶּךָ יִשְׁלַם עַל כֶּךָ מִחִיר כְּבֹד מְאֹד. כִּי מִה יֵשׁ לְאָדָם בְּחַיִּים אִם לֹא יִלְדִיו? ! זֹג מִתְחַתֵּן, מִה הַתְּכָלִית? רוֹצִים לְהִבִּיא יְלָדִים לְעוֹלָם. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרֵם וּמְבִיאִים יְלָדִים, מִה תְּכָלִיתֶם? הֲלֹא גַם חַיּוֹת מְבִיאוֹת יְלָדִים, אֲלֹא שֵׁיפִירוֹ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וְזֹאת — עַל-יְדֵי שְׁנוֹתָנִים לְהֵם חֲנוּךְ תּוֹרְנֵי טְהוֹר וְקְדוּשׁ, הַמְשַׁתֵּת עַל אֲדָנֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, חֲנוּךְ שֶׁל אֲמוּנָה. אֶךְ הַסֵּמ"ך-מ"ם וּגְנֻדָּא דְלִיָּה, הָעֵרֶב-רֵב וְהַקְּלָפוֹת, מְצִאוֹ לְעֵצְמָם עֵצָה אִיךָ לְקַלְקֵל אֶת הַחֲנוּךְ, וּמְבִיאִים לְתוֹךְ בְּתֵי יִשְׂרָאֵל כְּלִי מִשְׁחִית הַנִּקְרָא טְלוּיָזִיָּה, אֲשֶׁר בְּנִקֵּל יָכוֹל לְקַלְקֵל אֶת כָּל מִה שֶׁבָּנוּ יִרְאֵי הַשֵּׁם; כִּי כְּלִי מִשְׁחִית זֶה מְרָאָה אֶת כָּל הָעֵבֹדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, וּמִי שֵׁיִשׁ לוֹ אוֹתוֹ בְּבֵית, עוֹבֵר עַל כָּל הַשְּׁלֵשׁ עֲבֵרוֹת גַּם יַחַד. וַצְּרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים וְעֵצוּמִים לְזָכוֹת לְשֹׁמֵר אֶת יְלָדֵינוּ. וְאִין הָאָדָם מְבִין, וְאִינוּ מְסַגֵּל לְהַבִּין פִּיעַד הַיְלָדִים יְכוֹלִים לְפַל וְהִיכָן לְמַעַד, עַל-יְדֵי כְּלִי מִשְׁחִית זֶה. לְזֹאת אָסוּר לְוַתֵּר עַל כֶּךָ, וְאִין עַל זֶה שׁוֹם הַתֵּר, וְאִין שִׁיךְ בְּעֵנֵן זֶה שְׁלוֹם-בֵּית, אֲדָרְבָּה! זֶה הוֹרֵס אֶת הַשְּׁלוֹם בְּבֵית, כִּי הַבַּעַל מְסַתְּפֵל שֵׁם עַל כָּל מִינֵי זְהֻמוֹת, וּבוֹרַח מֵאִשְׁתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְכֵן הָאִשָּׁה רוֹאָה כָּל מִינֵי זְהֻמוֹת וּפְרִיצוֹת, וְסָרָה מִן הַדֶּרֶךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְעַל-כֵּן הַכְּלִי הַמִּשְׁחִית הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הַשְּׁלוֹם-בֵּית, וְהוֹרֵס אֶת חֲנוּךְ הַיְלָדִים. כְּמָה אָנוּ עֹמְלִים שֵׁיָהִיָּה לָנוּ בֵּית קְדוּשׁ? ! וְהִנֵּה בְּמַחֵי יָד עַל-יְדֵי כְּלִי מִשְׁחִית מְחַרְיבִים הַכֹּל, וּמְסַלְקִים אֶת הַשְּׁכִינָה; אֲשֶׁרֵי הַמְצִיָּת וַיִּזְכָּה לְכָל טוֹב הַצָּפוּן וְהַגְּנוּז.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רלב אֲשֶׁר ב' תרטז בַּנְחַל
תרטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי
הַיֶּקֶר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, אֲשֶׁרֶיךָ שֵׁישׁ לְךָ
חֶלֶק בְּמַצְוֵה רַבָּה כְּזוֹ.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיֶּקֶר! הָעֵקֶר חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבְתְךָ הַנְּצַחִית אֵל תִּבְלֶה אֶת הַזְּמַן
הַיֶּקֶר שְׁלֶךָ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג):
הַעֲבוּדוֹת שְׂאֵדָם עוֹבְדֵי אֶת הַשֵּׁם בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עָרְפָן יֶקֶר מִשְׁנַיִם
רְבוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעַת זִקְנָתוֹ. וְכִבֵּר אָמְרוּ חַז"ל (פְּתוּחוֹת נט): הַבְּטָלָה
מְבִיאָה לְיַדֵי שְׁעָמוּם (פְּרוּשׁ שְׁגֵעוֹן). וְעוֹד אָמְרוּ (אַבוֹת דְּרַבִּי גֵתָן, פָּרָק
יא): אֵין אָדָם מֵת אֶלָּא מִתּוֹךְ הַבְּטָלָה; וְעַל־כֵּן לִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבְתְךָ
הַנְּצַחִית בְּרַח לְךָ אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה, וְקַח בְּיָדְךָ מִשְׁנִיּוֹת, וְתֹאמַר הַרְבֵּה
פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְכָל הַמּוֹסִיף — הֲרִי זֶה מְשַׁבֵּחַ. אִם תִּזְכֶּה לֹאמַר
בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים — אֵין לְמַעַלָּה מְזֵה. וְכֵן תִּקַּח בְּיָדְךָ גְּמָרָא,
וְתֹאמַר הַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא, וְכָל הַמּוֹסִיף — הֲרִי זֶה מְשַׁבֵּחַ. אִם
תִּזְכֶּה לֹאמַר בְּכָל יוֹם שְׁבַעֲהַ דְּפִים — אֵין לְמַעַלָּה מְזֵה. וְכֵן שְׁלַחַן
עָרוּף — תֹּאמַר הַרְבֵּה מִחֲבֵר רַמ"א, וְאֵז טוֹב לְךָ לְנַצַּח נְצַחִים. וַיִּזְכֹּר
מֵאַמְרָם ז"ל (אַבוֹת ד'): אִם בְּטָלָתָ מִן הַתּוֹרָה, יֵשׁ לְךָ בְּטָלִים הַרְבֵּה
כְּנִגְדְךָ, וְאֵל תֹּאמַר לְכַשְׁאֲפָנָה אֲשֶׁנָּה שְׂמָא לֹא תִפְּנָה. וּפְרָשׁוּ
הַמְּפָרְשִׁים, שְׂמָא אֲתָה אָדָם כְּזֵה שְׂלֹא תִפְּנָה, שְׂלֹא יִהְיֶה לְךָ זְמַן
לְעוֹלָם, רַק עָלֶיךָ לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם אֵיזָה טוֹב מִתּוֹךְ הַבְּטָלָה, וְכַעֲזִין
שְׁפָרְשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מִוֵּהר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפד) עַל־פִּי (שְׁבַת לא):
קִבְעַתְּ עֵתִים לַתּוֹרָה? קִבַּע הוּא לְשׁוֹן גְּזֵלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (מְשַׁלִּי כב).

אֲשֶׁר ב' תריז בַּנְחַל רַלג

כג): "וְקָבַע אֶת קִבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ"; הִינּוּ שְׁשׂוּאֵלַיִן אֶת הָאָדָם אִם גָּזַל מִן הַזְּמַן שֶׁהוּא טְרוּד בַּעֲסָקָיו — עֵתִים לַתּוֹרָה; כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לַחֲטֹף וְלַגְזֹל עֵתִים לַתּוֹרָה מִתּוֹךְ הַטְרֵדָה וְהַעֲסָקָה, עֵינֵי שָׁם; וְדַבֵּר זֶה יָקָר מְאֹד מְאֹד אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּחֹר שֶׁטְרוּד בִּיצִרוֹ וְכוּ', אֲבָרָךְ שֶׁטְרוּד בַּפְּרָנְסָה וְכוּ', זָקֵן שֶׁטְרוּד בְּמַכְאוּבִים וּבְהִרְפָּתָקָאוֹת וְכוּ', כְּשִׁזְזָה לְרַחֵם עַל נַשְׁמָתוֹ וּבִוְרַח אֶל הַתּוֹרָה — אֵינִי לְמַעַלָּה מִזֶּה אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבְכֻלּוֹ — מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לֹאמֹר בְּכָל יוֹם: תַּנְיָךְ, מִשְׁנֵיאוֹת, בְּבָלִי, יְרוּשָׁלַיִם, תּוֹסֵפֶתָא, מְדַרְשִׁים, זֶהר הַקְדוּשׁ וְתַקּוּנִים, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף וְסִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל וְסִפְרֵי מוֹסֵר וְחִסְדוֹת וְכוּ', אָדָם כִּזֶּה כָּבֹר אֵינִי לוֹ זְמַן, וּמְמַלֵּא אֶת כָּל הַיּוֹם עִם טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְחֵי חַיִּים נְעִימִים וְנִצְחָיִים, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חַיּוֹת הָאָדָם, וְאֵינִי לָךְ עוֹד חַיִּים כְּמִי שֶׁמְרַגֵּיל עַצְמוֹ לַחֲזוֹר הַרְבֵּה הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה, וּבַפְּרָט עַל דְּרָךְ זוֹ (וְעֵינִי בְּשִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו, וּבַקּוּנְטֵרִס סְדֵר־דְּרָךְ־הַלְמוּד עַל־פִּי דַעַת רַבְנּוּ ז"ל וּבִשְׁאָר מְקוֹמוֹת בְּדַבְרֵינוּ).

חֲמַדַּת לְבָבִי! תַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה שֶׁאֵינִי בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְכָל מִה שֶׁרַק יַעֲבֹר עָלֶיךָ תִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאִז טוֹב לָךְ לְנִצַּח; כִּי אֵינִי לָךְ עוֹד נֶעֱם וְעַרְבוֹת כְּמוֹ הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל. "אֲשֶׁרִי הַמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ בַּעֲבוּרָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה — לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה כְּדֶרֶךְ שֶׁהִנְהִיג אוֹתָנוּ רַבְנּוּ ז"ל, וְכֵן מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם יוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תריז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיִּשְׁלַח ה' יִתְשַׁלַּח ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי,

האַבְרָהָּ הִנְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבָךְ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן רִיעוּת, וּבִפְרָט שְׁטַרְדוּתִי רַבּוּ עַד מְאֹד, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לָךְ לְשַׁעַר — הֵן בְּעֶסֶק הַרְבִּים, לְדַבֵּר עִם בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים, וְהֵן אוֹדוֹת חוֹבוֹת הַבְּנִין וְכוּ'. וּבִפְרָט בְּעֶסֶק הַדְּפָסָה, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוֹת בְּעֶסֶק הַהַפְּצָה, אֲשֶׁר, תִּהְלֶה לְאֵל, אָנוּ מְפִיִּצִים סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ.

וְהִנֵּה יוֹם בְּשׁוֹרָה הוּא לִי, שְׁאַתְמוֹל לַעֲת עָרַב פָּרְכוּ אֶת חֶלֶק א' מ"לקוטי-הלכות" בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, אֲשֶׁר עֲדִין לֹא הִיָּתָה הַדְּפָסָה יָפָה כְּהוֹצָאָה זו, כְּאֲשֶׁר יַעֲדוּן כָּל רוֹאֶיהָ. וְתִהְלֶה לְאֵל, בְּשִׁבּוּעַ הַבָּא יִכְנֹס לְבֵית הַדְּפּוּס חֶלֶק ב' וְחֶלֶק ג', וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יַעֲזָרֵנוּ, שְׁבַחְרָךְ הִנֵּה אֲזַכֶּה לְהַדְּפִיס אֶת כָּל חֶלְקֵי הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת", וְלִהְפִיֵּצֵם עַל-פְּנֵי תִבְל, כִּי זֶה הִנֵּה רְצוֹנוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ף ז"ל — לְהַפִּיץ מַעֲשֵׂיוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה. מֶה אָמַר וּמֶה אֲדַבֵּר וּמֶה אֲצַטְדֵּק, הוּא יִתְבַּרֵּךְ אָמַר וַעֲשֵׂה נְסִים נִגְלִים, נְסִים נִסְתָּרִים עִמִּי, שְׁאַזְכֶּה לְבוֹא עַד כּהֵּ. כְּמֶה מִיָּנִי מְרִירוֹת, כְּמֶה מִיָּנִי הַרְפָּתָקָאוֹת בָּאוּ עָלַי עַד שֶׁהִגַּעְתִּי הַלּוֹם, וְאִין הַלּוֹם אֵלָּא מַלְכוּת (זְבַחִים קב.), וּמֵאַן מַלְכֵי רַבָּנָן (גִּטִּין סב.); לְזַכּוֹת לְהַתּוֹדַע מִרַבָּנוּ ז"ל, וְלְזַכּוֹת לְפָרְסָם אֶת רַבָּנוּ ז"ל זֶה יָמִים וְשָׁנִים. זְכִיתִי בְּשִׁנַּת תַּשְׁכ"ה לְהַדְּפִיס אֶת כָּל סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל וְלִהְפִיֵּצֵם עַל פְּנֵי תִבְל בְּזוּל גְּדוּל, עַד שְׁנַתְקָרְבוּ עוֹד הַרְבֵּה מִקְרָבִים עַל-יְדֵי-זֶה, וּבִינֵיהֶם ... גֵּרוֹ יֵאִיר, שְׁגַם-כֵּן הִתְחִיל לְהַדְּפִיס סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל עַל-יְדֵי הַתְּעוֹרְרוּתִי. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲשֶׁר עַד כּהֵּ עֲזָרְנִי, וְתִהְלֶה לְאֵל, לְפָנַי שְׁנַתִּים בְּשִׁנַּת תַּשְׁל"ו זְכִיתִי לְהַדְּפִיס עוֹד פַּעַם אֶת כָּל סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְזְכִיתִי לְהַפִּיֵּצֵם, וְכֵן עֲכָשׁוּ יֵשׁ בְּדַעְתִּי לְהַדְּפִיס עוֹד פַּעַם, וְלִהְפִיֵּצֵם עַל כָּל פְּנֵי תִבְל בְּזוּל גְּדוּל, כִּי כָּל כְּסוּפֵי וְחֻשְׁקֵי וּרְצוֹנֵי הוּא, שְׁלֹכַל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, שֶׁיְהִי לּוֹ סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת "לְקוּטִי-תַפְלוֹת". וְהִנֵּה זֶה יָמִים וְשָׁנִים שְׁהַסֵּמ"ף-מ"ם עֵינָיו לְטַשׁ וְשָׁנָיו חֶרֶק עָלַי, וְעוֹרֵר מִחֻלְקַת וְשִׁנַּת

אֲשֶׁר ב' תריז בַּנְחָל רלה

חנּם עֲלֵי מִבְּפָנִים... אֲבָל בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבַּרְךָ וּבְכַחוֹ שֶׁל רַבְּנּוֹ ו"ל, יִפְלוּ כָּל אוֹיְבֵי תַחְתֵּי... וְאֵינִי מִתְגַּרֵּא מֵהֶם כָּלֵל. וּבְקִרְוֵב יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְחֹזֵר וְלַהֲדַפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל, וְלִמְכַר אוֹתָם בְּכַמָּה לִירוֹת (מַעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל), וּבְמַעוֹת שְׁלֵנוֹ הוּא בְּכַמָּה פְּרוּטוֹת, וְאֵנִי יוֹדֵעַ וּמִבִּין, שֶׁיַּעֲמֵד הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עַל זֶה מְאֹד בְּכַמָּה מִיָּנִי נִכְלֵי עֲרַמְמִיּוֹת וְכוּ', וּבְכַתְּבֵי פְּלִסְתֵּר אֲשֶׁר נִהוּג בֵּין הַרִיקִים וְקִלֵּי הַדַּעַת וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן שׁוּם דְּבָר לֹא יִפְחִיד אוֹתִי, כִּי אֵין זֶה בְּכָלֵל מִחֻלְקֵת לְשֵׁם שְׁמַיִם, רַק מִחֻלְקֵת לְשֵׁם כְּבוֹד, לְשֵׁם מְמוֹן וְכוּ' וְכוּ', לְזֶה גִדְמָה שֶׁכְּבוֹדוֹ יִתְמַעֵט... וְלִזֶּה גִדְמָה שֶׁתִּפְסַד פְּרִנְסָתוֹ עַל-יְדֵי שְׁנֵמְכַר אֶת סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל בְּזוּל... וּבְאַמַּת מַצְוָה לְהוֹדִיעַ וּלְפָרְסֵם בְּרַבִּים, אֲשֶׁר עִם סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל אֲסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם מִשָּׂא וּמִתֵּן אוֹ לְהַרְוִיחַ אֵיזֶה מַעוֹת, אוֹ לַעֲשׂוֹת פְּרִנְסָה... כִּי סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל הֵם מִתְּנָה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְהַהֲכָרַח לְהַפִּיצֵם עַל פְּנֵי תֵּבֵל, וְלִקְרַב אֶת דַּעַת הָאָמַת לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל. וּבְפִרְטִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שָׁם הוּא עֶקֶר הַקִּדְשָׁה, עֶקֶר הָאָמוּנָה, כַּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל (בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת); וְעַל-פֵּן לְקַח עֲצָמוֹ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שָׁם בְּיוֹתֵר — לְהַפִּיץ כְּפִירוֹת וְדַעוֹת כּוֹזְבוֹת שֶׁל "כַּחֲזִי וְעַצְמֵי יְדֵי עֲשֵׂה אֶת הַחִיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם מַה שֶׁנִּדְמָה, כְּאֵלוֹ וְכוּ', רַחֲמֵנָא לְצֻלָּן, וּמִפְּרִידִים אֶת הַמְּלָכוֹת מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְכוּ', רַחֲמֵנָא לִישׁוּזָן, וְלָכֵן דִּיקָא שָׁם אָנוּ מְכַרְחִים לְצֵאת בְּרִישׁ גְּלִי, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם תּוֹרַת רַבְּנּוֹ ו"ל, וְלַהֲפִיץ דַּעַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת. וְיָדוּעַ אֲשֶׁר שָׁם רַבָּם הֵם עֲנִיִּים, וְאֵין לָהֶם 500 ל"י לְקִנּוֹת כָּל חֻלְקֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" אוֹ מָאָה ל"י בְּעֵבֹר "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" אוֹ מָאָה ל"י בְּעֵבֹר "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן; כִּי בְּזֶה הַפֶּסֶף יְכוּלִים לְקִנּוֹת מְכַנְסִים וּמְלַבּוֹשִׁים לְבָנָיו וְלִבְנֵי בֵיתוֹ, כִּיְדוּעַ דְּבָר זֶה, וְאַנְחֵנוּ בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבַּרְךָ וּבְכַחוֹ שֶׁל רַבְּנּוֹ ו"ל מוֹכְנִים לְמַכּוֹר כָּל חֻלְקֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" בְּעֵבֹר שְׂמוּנָה-עֲשָׂרָה לִירוֹת וְ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" אוֹ "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" גְּדוּל עִם נִקְדוֹת בְּעֵבֹר חֲמֵשׁ ל"י, וּבְאֶפֶן הַזֶּה בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבַּרְךָ, נִזְכָּה לְהַפִּיץ בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וַיֵּשׁ לְהֶאֱרִיךְ בְּנִקְדָּה זֹו בְּאֲרִיכוֹת גְּדוּלָּה, יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְרִשָּׁם דְּבָר זֶה בְּקוּוֹטְרַס בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, בְּשֵׁם "קוּוֹטְרַס יְפוּצוֹ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה", וְשֵׁם יְבֵאֵר כָּל הָעֲנִיָּן

רלו אשר ב' תריח בנחל

הנורא והנפלא הזה של הדפסת והפצת דעתו הקדושה של רבנו ז"ל בעולם, ומעלת המזכה את הרבים.

ההכרח לקצר...

ב' תריח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב ה'תשל"ח.

שלוש וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ומאד נבהלתי איך שקמו תרבות אנשים חטאים עליך... מה אמר לך, כואב לי מאד הלב, איך שהבצעל-דבר יכול לעקם דעת אנשים עד שיהפכו, לטוב יאמרו זה רע, ולאור יאמרו חשך. כמו שכתוב (ישעיה ה, כ): "הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע, שמים חשך לאור ואור לחשך, שמים מר למתוק ומתוק למר" וגו'; ואנו אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים (סוטה מט); מה לעשות?! רבנו ז"ל למד אותנו דרך של להם ולשתק (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), לקבל כל הבזיונות באהבה ולשתק למחרפו ולמבזו, ועל-ידי-זה יזדכך דמו, ויזכה שיאיר בו אלופו של עולם, כי יכנע הרע שבדמו, ויתחולל לבו, ועל-ידי-זה יזכה ללב טהור, מקום השראת השכינה.

והנה אודות ששאלת... צריך שתדע שאינך צריך לילך אליהם כלל, כי לא יועיל כלל, אדרבה, הלואי שלא תקלקל, כי תכף-ומיד כשהלך יוסף אל אחיו, אשר שנאו אותו, מאז התחילה גלות מצרים (עין ברש"י הקדוש ובמרגום יונתן בן עוזיאל); אתה יודע שהם שונאים אותך כל-כף על לא דבר, אסור לך לילך אליהם בשום אפן שבעולם, ולא עוד, אלא שאסור לך לדבר מהם כלל, כי אנשים השונאים את חבריהם — רשעים נקראים, ועוברים על לאו (ויקרא יט, יז): "לא תשנא את אחיך בלבבך", ובדרך כלל תדע שרק עמי

אֲשֶׁר ב' תריח בנחל רלו

הַאֲרָצוֹת הֵם הַשּׁוֹנְאִים אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, וּבְמָקוֹם שֵׁשׁ רַק רוּחַ שׁוֹנֵאָה וְקִנְיָאָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי תִלְמִיד חָכָם אֲמַתִּי אֵינוֹ שׁוֹנֵא אֶת חֲבֵרוֹ, אֲדַרְבֵּהּ, בְּדַרְכֵי תוֹרָה נֹאמֵר (בַּמִּדְבָּר כ, א): "וְאֵת וְהַב בְּסוּפָה"; וְדַרְשׁוּ חַז"ל (קְדוּשֵׁין ל), שְׂאִינָם וְזִים מִשָּׁם, עַד שֶׁנַּעֲשִׂין אוֹהֲבִין זֶה לְזֶה, אֲבָל בְּגִדוֹן דִּינָן אָמְרוּ חַז"ל (שַׁבָּת קיט): גְּדוּלָּה שׁוֹנֵאָה שְׁשׁוֹנְאִים עַמֵּי הָאָרֶץ לְתִלְמִידֵי חָכְמִים מִשׁוֹנֵאָה שְׁשׁוֹנְאִים אַמּוֹת הָעוֹלָם אֶת יִשְׂרָאֵל, עֵין שָׁם.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, פִּלְף מֵהֶם, כִּי הֵם אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, מִחֲתָרִים רִיב, וּמִסְתִּירִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִתָּהּ צַדִּיק — מַה לָּךְ וְלָהֶם?! בְּרַח לָךְ אֶל לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂאֲמְרוּ חַז"ל (בְּבֵא קמ"א יז): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה — אוֹיְבֵיו נוֹפְלִין לְפָנָיו. וְרַק זֶה עֵקֶר הַבֵּית מִנּוּס לָנוּ; אֲשֶׁרִינוּ וּמַה טוֹב חֲלַקְנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר מְרַב טְרִדוֹתֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(תהלים כג, ד): "גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיא צִלְמֹת לֹא אֵירָא רַע כִּי אִתָּה עֲמַדִּי", "עֲמַדִּי" גִּימַטְרִיָּה י"ד יְמִי"ן חֶסֶד דְּרוּעָא יְמִינָא (עֵין יִלְקוּט יוסף), יוֹבֵן הֵיטֵב עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנֵי חַז"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֲלָק א', סִימָן רפב), וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (הַשְּׂכֵמַת הַבְּקָר, הַלְכָה א'), אֲשֶׁר צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְלִדְוֹן אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק יִתְגַּבֵּר וְיִתְחַזַּק לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם בְּתִשְׁוֹקָה חֲדָשָׁה וּבְרַצוֹנוֹת חֲדָשִׁים וְכוּ'. וְעֵין בְּהַלְכָה הַג"ל (אוֹת י'); כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּיָמִין, דְּהֵינּוּ שְׂיִטָּה תָּמִיד לְיָמִין שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד (עֵין בְּתַקּוּנֵי-זוֹהַר, דָּף יז. חֶסֶד דְּרוּעָא יְמִינָא); וְזֶה "גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיא צִלְמֹת", שֶׁנִּפְלְתִי כְּכֹר בְּעַמְּקֵי עַמְּקִים בְּשָׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת מְרַבּוּי עֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא אֵירָא רַע כִּי "אִתָּה עֲמַדִּי", עַל-יְדֵי הָעֲצָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת עֲמַדִּי י"ד יְמִי"ן, שְׂאֲפָנָה תָּמִיד לְיָמִין, וְאֶסְתַּפֵּל עַל הַטּוֹב שֵׁשׁ בִּי שֶׁזֶה בְּעֲצָמוֹ "אִתָּה", כִּי הַטּוֹב הוּא אֶלְקוֹת, כִּי הַמְצָוָה הִיא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׁמוּבָא

רלה אֲשֶׁר ב' תריט בַּנְחַל

בזהר הקדוש (ח"ג עג.): קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד; על-ידי-זה לא אירא עוד, כי בודאי אזכה לשוב בתשובה, והבן.

ושמעת פּעם אחת מאחד מאנשי שלומנו לפרש את זה הפסוק על גדל מעלת התפלה וההתבודדות שגלה לנו רבנו ז"ל. ועין לקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן עח), מגדל כח הדבור שהולך עם האדם אף במקומות המטנפים ביותר, וזה "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא, כי 'אתה' עמדי", 'אתה' הוא הדבור, כי בדבור יש הא"ב, הינו מא' עד ת' וה' מוצאות הפה, שזה א'ת'ה', ועל-כן איני מפחד אף שאני בגיא צלמות, כי גם שם אני יכול להמשיך את הדבור ולדבר עמו יתברך; אשרי הזוכה לקיים את זאת בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז טוב לו לנצח.

ב' תריט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו לאהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנוכע מקור חכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. חמדת לבבי! תהלה לאל, בחסדי השם יתברך הגיעו אלי אתמול כל הספרים, הינו כמעט אלף חלק ראשון מ"לקוטי-הלכות", ויזפני השם יתברך להפיצם בכל קצוי תבל, כי רק לזה חברם מוהרנ"ת ז"ל — להפיץ מעינות החכמה חוצה. והנני מקנה להשם יתברך, שיעשה עמי חסד חנם, ואזכה בחרף הזה להדפיס את כל החלקים. ומלבד זה אני רוצה להדפיס "לקוטי-תפלות" בתכלית ההדור והיפי עם נקודות חדשות ואותיות חדשות, ויהיו מסדרים על-פי סדר התורות, כי כבר ידוע לנו ממעלת הזוכה ללמד תורה אחת מה"לקוטי-מוהר"ן", ולומר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות".

אֲשֶׁר ב' תריט בַּנְחֹל רלט

חֲמַדַּת לְבָבִי! לְמַעַן הַשֵּׁם תִּהְיֶה מֵיֻשָׁב בְּדַעְתָּךְ, וְחֻטְף וְאָכַל
 גִּהְמָא דְאֹרְיִיתָא וְשָׂתָה מֵיָא דְצִלּוֹתָא, כִּי רַק זֶה יִשְׂאָר לָנוּ. וְהִנֵּה
 בְּשׂוֹזְכִים לְהַתִּישָׁב קָצַת — רוֹאִים אִיךָ שְׁעוֹבָרִים לָנוּ הַיָּמִים
 וְהַשָּׁנִים, אָט אִיז טָאג אָט אִיז גַּאכְט, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, וְאִין בְּמָה
 לְתַפְסָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי תוֹרָה וְתַפְלָה וּמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. עַל-כֵּן,
 אֶהוּבִי, אַחִי, חִילְךָ בְּאֹרְיִיתָא, וּבְרַח לְךָ מְרַגַע זֶה מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם
 הַזֶּה, וְלֹא תִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אַתָּה בְּרַח לְךָ רַק אֲלִיו
 יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפָּר לְפָנָיו אֵת כָּל לְבָבְךָ הַשְּׁבוּר וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
 בְּפָרְטִי פְּרֻטִיּוֹת בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יְכוּל
 לַעֲזֹר לְךָ. וְתִכְנִיס בְּדַעְתָּךְ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִיךָ שְׂאִין
 בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְתִבְטַח רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמָה עָשָׂה יוֹסֵף הַצַּדִּיק,
 שְׁעַבְרָה עָלָיו מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת מְאֹחִיו, וְאַחֲר־כֵּן גִּמְפָּר לְעַבְדֵּךְ, כְּמוֹ
 שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים קה, יז): "לְעַבְדֵּךְ גִּמְפָּר יוֹסֵף" וְגו', וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא
 נִתְפַּעֵל, רַק בְּטַח בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲזו"ל בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה,
 פְּרָשָׁה פט, סִימָן ג'): "אֲשֶׁרִי הַגָּבֵר אֲשֶׁר שָׁם ה' מְבַטְחוֹ" (תְּהִלִּים מ, ה)
 — זֶה יוֹסֵף. וְלֹא רַק שֶׁהוּא זָכָה לְהַפְּךָ אֵת יְרִידוֹתָיו אֲלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה גַעֲשֶׂה מְלֶכֶךְ עַל כָּל מְצָרִים — מְצָרֵי-יָם, אֲלֵא גַם הָיָה
 הַמְּשַׁבֵּיר וּמְפָרְגֵס לְכָל, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית מֵב, ו): "וְיוֹסֵף הוּא
 הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ" וְגו', כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל
 כְּשֶׁהִסְטָרָא אַחֲרָא מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים מְאֹד עַל הָאָדָם, אִם לֹא
 יִהְיֶה בְּטָלָן וְיִהְפֹּךְ הַכֹּל אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְיִרְדֹּף רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, יִזְכֶּה
 שְׁמִכָּל יְרִידוֹתָיו תַּעֲשִׂינָה עֲלִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וְיִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ עֵיל בְּלֹא בֵּר, רַק תָּמִיד תִּהְיִינָה מִחֻשְׁבוֹתָיו מְשׁוֹטְטוֹת
 בְּשִׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְיִטִּיל שָׁם כְּמִי שְׁמִטִּיל
 בְּפָרְדֵס גָּאָה, וְלֹא עוֹד אֲלֵא יִזְכֶּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְפָרְגֵס מִתּוֹרָתוֹ
 לְאַחֲרִים, וְיִצְמַצֵּם עֲצָמוֹ בְּצִמְצוּמִים כְּאֵלוֹ, עַד שְׁיֻכַּל לְהַתְּלַבֵּשׁ
 בְּלְבוּשִׁים — לְבוּשׁ עַל לְבוּשׁ בְּדֶרֶךְ גְּנָבָה, וְיִרַד אֶל מְקוֹם הַסְטָרָא
 אַחֲרָא, וְיִוְצִיא מִשָּׁם עוֹד גְּפֻשׁוֹת רַבּוֹת; כִּי הַצַּדִּיק בְּחִינַת יוֹסֵף,
 מְסַבֵּב עִם גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה מִיָּנִי גְּנֻבוֹת, עַד שְׁמִגְלָה אֵת עֲצָמוֹ
 אֲלֵיהֶם, וּמֵאִיר לָהֶם אוֹר אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּנָבָה, הַלְכָה
 ג, אוֹת ז); וְעַל-כֵּן חֲזוֹק, אַחִי, וְתִרְאֶה רַק לְמַסֵּר אֵת עֲצָמְךָ אֲלִיו

רמ אָשֶׁר ב' תרכ בַּנְחָל

יְתַבְּרֶךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, שְׁלֵבֵל יִפֹּל רוּחְךָ אֲצִלְךָ אֶפְלוּ רַגְעַ, וְסוּף כָּל סוּף אִם לֹא תִהְיֶה בְטָלָן — תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת. צְרִיךְ שְׁתַּדַּע, שֶׁהֶכְרַח לְעֵבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, וְהַכֵּל מְטַעְמִים הַמְכַסִּים וְכַמוֹסִים מִבְּנֵי-אָדָם, וְכֵן כָּל הַתַּנּוּ"ךְ מִבְּרֵאשִׁית עַד מְלֶאכִי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִהַתְחַלַּת הַבְּרִיאָה, שְׁבָכֵל יוֹם נִבְרָא וְנִתְחַדָּשׁ מִתְחַדָּשׁ, וְאַחֲר־כֵּן הוּא תֵּהוּ וְבֵהוּ; כִּי כִּשְׁאָדָם קָם, אִזּוֹ הַיּוֹם אֲצִלוֹ קָצֵר מְאֹד מְאֹד (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹתְבִי"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), וְנִדְמָה לוֹ שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה אֵינּוּ יוֹם וְכוּ' (עֵינִי לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, פְּקֻדוֹן, הֶלְכָה ד'); שְׁכָל זֶה הוּא בְּכָלֵל תֵּהוּ וְבֵהוּ, וְאַחֲר־כֵּן כָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְאַחֲר־כֵּן הַמְּבוּל וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן תִּבְתַּח נַח, וְלִדְ-לֵךְ מֵאַרְצֶךָ — גְּלִיּוֹת וּטְרִדוֹת וְצָרוֹת מִבְּנֵי, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה אֲצִל יְצִחֶךָ, וְאַחֲר־כֵּן יַעֲקֹב וִירִידַת מִצְרַיִם וּגְאֻלַּת יִשְׂרָאֵל וְקָרִיעַת יַם סוּף וְקִבְלַת הַתּוֹרָה, וְקִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יְתַבְּרֶךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּמִחֻלְקַת עַל מַשָּׂה שֶׁהוּא הַצְּדִיק הַאֲמֵת וְכוּ' וְכוּ' כָּל הַתּוֹרָה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים אָנוּ יוֹדְעִים מִרְבֵּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר הוּא חַיּוּתְנוּ, הוּא תִקְוַתְנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

תרכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב ה'חַשְׁל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִיד נִפְשִׁי, גֵּר לְהַצְּדִיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְּפָסָה לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר הוּא לְבָרַח אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים צד, יב): "אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר תִּסְרְנוּ יָהּ וּמִתּוֹרָתְךָ תִּלְמַדְנוּ", וְאַמְרוּ חַז"ל (בְּרַכּוֹת ה.): לְעוֹלָם יִרְגִּיזוּ אָדָם יֵצֵר טוֹב עַל

אֲשֶׁר ב' תרכ בַּנְחָל רמא

יֵצֵר הָרַע, אִם נִצְחוּ — מוֹטֵב, וְאִם לֹא — יַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, עַיִן שָׁם;
 כִּי הַתּוֹרָה תַּעֲזֹר לוֹ לְשֹׁבֵר אֶת יֵצֵרוֹ הָרַע וְהַרוּחַ שְׁטוּת שְׁנֹכְנְסוּ בוֹ
 עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'). וְצָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁכַל
 הַצָּרוֹת הַעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם, הֵן רַק מַחֲמַת בְּטוּל תּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ
 חִז"ל (שָׁם): פִּשְׁפֹּשׁ וְלֹא מִצָּא — יִתְּלֶה בְּבִטּוּל תּוֹרָה. וְכָל עֲנִין רַב־נִי
 ו"ל הוּא רַק שְׁקִינָה נִפְלְאָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁכּוֹתֵב לַחֲתָנוּ:
 "בְּקִשְׁתִּי מֵאֱהוֹבֵי, חֲתָנִי, שְׂיִכְתֹּב לִי כַּמָּה דְּפִי גְמָרָא הוּא לוֹמֵד,
 וְכַמָּה דְּפִים פּוֹסֵק הוּא לוֹמֵד, וְלֹא תַעֲשֶׂה מִהַעֲקָר טָפֵל וּמִהַטָּפֵל
 עֲקָר" (עַיִן בַּהֲתַחֲלַת עֲלִים לַתְּרוּפָה). וְאָמְרוּ חִז"ל (שָׁם): כָּל הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
 וּבַגְּמִילוֹת חֻסְדִּים — מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְעַל-כֵּן רָאָה
 לְהַרְבוֹת בְּכָל יוֹם בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן תַּעֲסֹק בַּגְּמִילוֹת
 חֻסְדִּים, הֵינּוּ לְהַלּוֹת לְבְנֵי-אָדָם מְעוֹת — אִם יֵשׁ לָךְ, אוֹ בְּכֻלָּל —
 לְהִיּוֹת גּוֹמֵל חֻסֵּד בְּגוֹפּוֹ — לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לַחֲבֵרוֹ, וּבְדַבּוּרוֹ —
 לְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר גַּם זֶה בְּכֻלָּל גְּמִילוֹת
 חֻסְדִּים, שְׁעוֹשֶׂה חֻסֵּד עִם חֲבֵרוֹ הַשְּׂבוּר וְנִדְכָּה וְנִכְאָה לֵב, וְהוּא גּוֹמֵל
 עִמּוֹ חֻסֵּד, וּמְדַבֵּר עַל לְבוֹ, אֲשֶׁר זֹהֵי עֲקָר הַמְּצֻנָּה שֶׁל גְּמִילוֹת
 חֻסְדִּים. וְאָמְרוּ חִז"ל (הוֹבָא בְּיַלְקוּט הוֹשַׁע, רַמְזוֹ תַקְכַּב): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא: חֲכִיב עַלֵי חֻסֵּד שְׁאֲתָם גּוֹמְלִים זֶה לְזֶה מִכָּל הַזְּבַח שְׁזָבַח
 שְׁלֵמָה לְפָנָי, עַיִן שָׁם; וְעֲקָר שְׁלֵמוֹת הַגְּמִילוֹת חֻסֵּד הוּא — כִּשֶׁהוּא
 חֻסֵּד שֶׁל אֲמֵת, וּמֵהוּ חֻסֵּד שֶׁל אֲמֵת? כִּשֶׁאִינוֹ מַחֲכֶה עַל שְׁלוֹם גְּמוּל.
 וְדַבֵּר זֶה שֵׁיף בְּיִתְרָה כִּשְׁמִדְבָרִים עִם אֶחָד בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 וְעֲצוֹת רַב־נִי ו"ל, שְׁבִינְדָאֵי סוּף כָּל סוּף עוֹד יִחַלֵּק עֲלֶיךָ וְכו'.

אֲתָה, בְּנִי, אֲחֵי וַיְדִידֵי — כִּשְׁאֲחָד בָּא לְדַבֵּר עִמָּךְ, רָאָה לְדַבֵּר
 עִמּוֹ רַק מִעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעֲצוֹת רַב־נִי ו"ל, הַתְּחַזְקוֹת
 וְהַתְּעוֹרְרוֹת בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה כְּלָל, וְזֹהוּ עֲקָר הַגְּמִילוֹת חֻסֵּד בְּדוֹר הַזֶּה
 — כִּשְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וְהוּא שְׂבוּר בְּתַכְלִית הַשְּׂבִינָה,
 הַמְּצֻנָּה הַכִּי גְדוּלָה לְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ בְּכָל מִינֵי דַבּוּרִים הַמְּשִׁיבִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ. וְאָמְרוּ חִז"ל (קִהְלַת רַבָּה, פָּרָשָׁה ז', פְּסוּק ב') עַל פְּסוּק "וְהִחֵי יִתֵּן
 אֶל לְבוֹ" — זֶה חֵי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם שְׂכָר לְבַר נֶשׁ עַל כָּל
 פְּסִיעָה וּפְסִיעָה בַּגְּמִילוֹת חֻסְדִּים, עַיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵל יִחַלְשׁוּ לְבָרֵךְ

וְדַעְתָּךְ אִם אַתָּה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאַחַר-כֵּן חוֹלְקִים עֲלֶיךָ וְכוּ'. בְּנֵי, אַחֵי וַיְדִידֵי, אַתָּה עוֹשֶׂה אֶת שְׁלֹךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁלַם לְךָ מִשְׁכָּרְתְּךָ בְּשִׁלְמוֹת. וְכַמְּאֲמָרִם ו'ל (מְדַרְשׁ שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים טז): אִם רְאִיתָ אָדָם שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וּבְגַמְלִיּוֹת חֻסְדִּים, עֲתִיד הוּא לְזָכוֹת לְעֵטְרַת שִׂיבָה, עַיִן שָׁם; וְהַכֵּלֵל הוּא — שֶׁרַק בַּתּוֹרָה וּבְגַמְלִיּוֹת חֻסְדִּים יִהְיֶה עֹסֵקְךָ כָּל הַיּוֹם, וְכָל הַלַּיְלָה לְהַרְבוֹת בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, זֶהר וְתַקּוּנִים וְסִפְרֵי רַבְנֵי ו'ל, חֻסְדִּיּוֹת וְקַבְלָה, הַלְכָה וְאַגְדָּה. וְכֵן לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵהוּ עֵקֶר מְצוֹת גַּמְלִיּוֹת חֻסְדִּים בְּזִמְנֵי הַזֶּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִכָּל רַע. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (סִנְהֵדְרִין צח:): מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם וַיִּנְצֵל מִחֻבְלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ? יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וּבְגַמְלִיּוֹת חֻסְדִּים וְכַנ"ל, כִּי רַק עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהִנְצֵל מִשְׁטֵף מַיִם רַבִּים, לְהַחֲבִיא עֲצָמוֹ בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְדַבּוּרֵי אַמוּנָה וַיִּרְאֵת שְׁמִים עִם חֲבֵרָיו. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲהוּבֵי, אַחֵי, שְׁנֵה הוּא עֵקֶר תַּקּוּנֵךְ — תּוֹרָה וּגַמְלִיּוֹת חֻסְדִּים. וְאָמְרוּ חז"ל (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יח): בְּזַבַּח וּבְמִנְחָה אֵינוֹ מִתְכַּפֵּר, אֲבָל מִתְכַּפֵּר בַּתּוֹרָה וּבְגַמְלִיּוֹת חֻסְדִּים וְכוּ', עַיִן שָׁם.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אַל תִּפְגַּס בְּשׁוּם וּפְחוּסִים, רַק רְאֵה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ וּמִיִּדְעֶיךָ רַק דַּבּוּרֵי אַמוּנָה וְעֲצוֹת רַבְנֵי ו'ל, וְאִם יִרְצֶה לְעַרֵב בַּתּוֹרָה הַדַּבּוּרִים אֵילּוֹ שְׁקָרִים וּפּוֹלִיטִיקָה וּמַחְלָקַת וְכוּ', הַנּוֹהֵג כְּעַת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרַבִּים, רְאֵה לְסַבֵּב אֶת הַדַּבּוּר רַק מִעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּדַבּוּרֵי אַמוּנָה, כִּי רַק זֶה יִשְׁאָר מֵאַתָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תרכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נַפְשִׁי, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הִזְקַר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי.

אָשֶׁר ב' תרכב בַּנְחָל רמג

חַמְדַּת לְבָבִי! הַמָּצָב הוּא חֲמוּר מְאֹד, מִפְּנֵי שֶׁרָשַׁע אֶחָד הֵלֵךְ וְכָתַב כְּתָב פְּלִסְתֵּר עַל הַסְּפָרִים, וְרָשַׁע שְׁנֵי הֵלֵךְ וְהִדְפִּיסוּ, וְרָשַׁע שְׁלִישֵׁי הֵלֵךְ וְהִדְבִּיק אֶת זֶה עַל הַקִּיר, וּמִי יוֹדֵעַ מָה יָכוֹל לְצִאת מִזֶּה וְכוּ'. וּבְיַדָּאֵי הֵם גּוֹרְמִים לְאַחֹר הַגְּאֻלָּה וְלֹא קְרוּב הַגְּאֻלָּה, אִם לֹא שִׁיקְבְּלוּ תַכְף־וּמִיד עֲנָשָׁם בְּרַבִּים, וְיִתְוַדְּעוּ מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וְכוּ'. אִךְ בְּאִיזָה אַפֵּן שִׁיחֵיזָה עֲלֵינוּ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂיהֶם, חַס וְשָׁלוֹם. וְכִבֵּר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ט:):
בְּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד — מוֹדֵדִים לוֹ; וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם): בְּ"הַפֵּר" בִּשְׁוֹר אֶת אָבִיו, בְּ"הַפֵּר" בִּשְׁוֹר אוֹתוֹ, כָּל הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין יִפְלוּ בַּחֲזָרָה עַל רֵאשׁוֹ. וְעַל כֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד מֵעֲנִינִים כְּאֵלוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא לְנַקֵּם וְלֹא לְחַזֵּר לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂיהֶם הַמְּגִנִּים וְהָרָעִים. הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִשְׁלַם לָהֶם גְּמוּלָם שֶׁמְגִיעַ לָהֶם עַל זֶה, וְקוֹל דְּמֵי הַבַּחּוּרִים שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּפֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה וְכוּ' (וְאֲשֶׁר הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ מְרַפְּאִים וּמְחַזְּקִים וּמְקַרְבִּים אוֹתָם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ) יִהְיוּ צוֹעֲקִים מִן הָאֲדָמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִשְׁמַע הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אֶת קוֹל בְּכִיָּתָם וְיִנְקֵם אֶת נִקְמָתָם מֵהַגּוֹ רָשָׁעִים הַנִּלְ, וְיִתְגַּלֶּה קְלוֹנָם בְּרַבִּים, וְכִבוּד שָׁמַיִם לֹא גִתָּן לְמַחֵל, בַּפְּרָט בְּדָבָר כְּזֶה.

אִךְ הַכֶּפֶל הַדְּבָר, עֲנִינֵינוּ הוּא רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּאֵמֶת וּבְתַמִּים, וְלְהַרְבּוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלְהַתְחַזֵּק בְּכָל הַמְּצָרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיֵּשֶׁב ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶתְמוּל.

רמד אָשֶׁר ב' תרכב בַּנְחַל

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֹדוֹת עֲנִינֶיךָ, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל, וְלִהְיֶיךָ אֶפֶס עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְזֶהוּ עֵקֶר הַמְדַרְגָּה בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — לֹא לְכַעַס וְלֹא לְהִקְפִיד שׁוּם כַּעַס וְהִקְפָּדָה אֶפְלוּ בְּלֵב, וְאִזּוֹ דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִגְלֶה אֶת טְהַר לְבוֹ, כִּי הוּא מְלֵא אֱמוּנָה, וְיִוָּדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל; כִּי אֱמוּנָה וְאַרְיֶכֶת אֶפְסִים תְּלוּיּוֹת זֶו בְּזוֹ (עֵין לְקוּטִי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה).

וְאֹדוֹת גִּיטָךְ ... לֹא כְּדַאי לְהַכְנִס עִמּוֹ בְּכּוֹחַיִם, כִּי אֵין קֵץ לְדַבְרֵי רוּחַ, וְיִמְיֵנוּ כִּצֵּל עוֹבֵר, וְחֻבֵּל עַל הַזְּמַן הַיָּקָר וְעַל הַדְּבוּרִים.

וּבְכָלֵל, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר! כְּדַאי לְבָרַח מִכָּל מִינֵי חֲבוּרוֹת בְּגִי-אָדָם, אֲשֶׁר אֵינָם דְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי דֶרֶךְ הָאָדָם לְהִמָּשֵׁךְ אַחֵר חֲבוּרָתוֹ. וְטוֹב לְהִתְחַבֵּר עִם יְרֵאֵי הַשֵּׁם, וְאִזּוֹ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּמוֹתָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הַסְּפָרִים תִּקְבַּל עַל-יְדֵי הַבְּחוּר ... אֲקַנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּחַרְךָ הַזֶּה לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סְפָרֵי הַ"לְקוּטִי-הַלְכוֹת" וְאֶת סֵפֶר "פְּעֻלַּת הַצִּדִּיק" וְסֵפֶר "שְׂמַח בְּחוּר", וְעוֹד שְׁלֹשָׁה חֵלְקִים "אֲשֶׁר בַּנְחַל", הֵינּוּ חֵלֶק ד', ה', ו' [מִהַדְוָרָה יְשָׁנָה]. וְאֹדוֹת הַחֻבוּבוֹת אֲקַנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁנֹזֶכָה לְהַפְטֵר מֵהֶם בְּקִרְוֵב וּלְשַׁלֵּם כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַמַּגִּיעַ לוֹ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּנְיִחַ אֲצִלְךָ הַפַּחַד שֶׁל הַבָּל וְהַמְרָה שְׁחוּרָה וְכו'. רַק בְּטַח בְּה' וְעֲשֵׂה טוֹב, שְׂכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֱמוּנָה וְגו'. כִּי אֵין לָךְ עוֹד נֶעֱם וְעַרְבוּת, כְּמוֹ הַזּוֹכֶה לְאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שְׂאִזּוֹ חֲיֵיו חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים נְצַחִיִּים, וְעוֹלָמוֹ רוֹאֶה בְּחַיָּיו. וְדַבֵּר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְחֻבְרוֹ כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן א') עַל-פִּי (תְּהִלִּים קל"ה, ה): "כִּי אֲנִי יְדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה'"; אֲשֶׁר גָּדַלַת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶחָד לְחֻבְרוֹ, וְגַם לְעֲצֻמוֹ קִשָּׁה וְכַבֵּד לְהַסְבִּיר, כְּפִי שְׁנוּי הַעֲתִים וְהַזְּמַנִּים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכו'.

וְכֵן בְּאֵתִי לְהַזְכִּירְךָ, שֶׁתְּדַבֵּר עִם ... אֹדוֹת ... וּלְבַל תִּירָא וּלְבַל

אֲשֶׁר ב' תרכג בַּנְחַל רמה

תחת, פי השם יתברך עמך, כי כל עסקך הוא שמוש הצדיק, שאֵתה משמש את רבנו ז"ל. ועל-כן אין לך מה להתפחד כלל?!

דידך הנ"ל...

ב' תרכג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ה'תשל"ח.

שלוש וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

חמדת לבבי! איני יודע למה אתה מתעקש כל-כך שאכתב לך בכל פעם מכתב, אף שאֵתה אומר לי שהם מחיים אותך וכו', הלא כבר ידוע לך, שהם לקוחים רק מספרי רבנו ז"ל, על-כן למה לך לדבורי?! טוב יותר לילך אל המקור ולשתות שם. וכמאמר ר' נחמן טולטשינער ז"ל, בשעה שראָה את ה"לקוטי-עצות" החדש שחבר הרב הקדוש מטשֶהרין ז"ל (שהוא קצור ותמצית ה"לקוטי-הלכות"): פון צאפן איז פֿארט בעסער ביר צו טרינקען [מבאר המקור יותר פֿדאי לשתות את הבירה]; רצה לומר: ללמד מהמקום הינו מה"לקוטי-הלכות" הוא טוב יותר מללמד מהקצור, על-כל-פנים איך שהוא, אני כותב רק למי שגֵר ברחוק מקום ממני, ואי אפשר לי לדבר עמו. וכן פֿשאני מקבל מכתב, אני עונה לו. אבל סתם לכתב אין לי פשוט זמן, וימינו פֿצל עובר. ובפֿרט שפֿבר שמעת ממני הרבה, אֲשֶׁר ראוי לך להחיות עם זה כל ימי חיך, ומכל שכן וכל שכן, שפֿבר נדפסו פֿמה מאות מכתבים בספרי "אֲשֶׁר בנחל" — קחהו משם, ושם תמצא מרגוע לנפֿשך. פי הם שיכים לך ולכלנו, פי עקר התכלית הוא רק לשוב אליו יתברך, ולהמשיך על עצמנו אורו יתברך המאיר בכל העולם, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו" וגו', אֲשֶׁר זהו עקר אור הגנוז, אור החנכה, שנושֶׂאָר לנו בגלותנו, שהתגברה מלכות נון, שהם הפכירות

רמו אֲשֶׁר ב' תרכג בַּנְחַל

והאפיקורסות, וגזרו גזרות רעות, כדי להשפית את שמו יתברך מהעולם, חס ושלום. ובאו מתתיהו ובניו, שהיו הצדיקי אמת, והמשיכו אור האמונה בעולם בגלוי רב כזה, אשר עוד מאיר עד היום הזה. ואנו יכולים להאיר על עצמנו אותו האור הגנוז, אשר כל זה הוא אורו של רבנו ז"ל. כל העולם כלו מלא כפירות ואפיקורסות, וכל אחד נלקה בזה בידעים ובלא יודעים. כי תכף-ומיד כשאין האדם מדבר עמו יתברך, זהו סימן שאין אמונתו שלמה. ורבנו ז"ל ממשיך עלינו אורו יתברך בגלוי נורא ונפלא כזה, עד שנפתח פינו לדרך עמו יתברך בלשון שרגילים בה, אשר על-ידי-זה אנו ממשיכים על עצמנו ערכות נעם זיו אורו יתברך, וממנו מתענגים בתענוגו יתברך.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל, והנה להרחיב לך את הדבור יקצרו המון ריעות. ובפרט שטרדוטי רבו כמו שרבו בעסק הרבים בכל יום, ועכשו אני מסדר לדפוס ספר נפלא על מועדי השנה, והם דרושים נאים על כל מועד בדרך נוראה ונפלאה מאד מאד על-פי דברי רבנו ז"ל, אשר באפן כשיגיע כל מועד ממועדי השנה, יוכלו להחיות את עצמם עם הדרושים האלו, כי הם בנויים על-פי פירוש, תהלה לאל, אשר עד כה עזרנו השם יתברך, וכמו-כן יעזרנו השם יתברך לסדר לדפוס חדושי תורה על כל התורה כלה, אשר יחיו את כל ההוגים בהם. וכבר הם כתובים אצלי מזמן, אף צריכים לסדרם. ויזכנו השם יתברך להדפיס את כל הספרים, אשר הם תחת ידי, הלא הם "תורת נתן" — על התורה, "חק נתן" — על המועדים, "מאורות נתן" — על תרי"ג מצוות, "להורות נתן" — על כל מאמרי חכמינו הקדושים, "מגדנות נתן" — על ההפטרות, "תהלות נתן" — על תהלים. והספרים האלו נכתבו בישועת השם יתברך ובהשגחה נפלאה, והם מושכים את לב הקורא והלומד בהם אליו יתברך. תתפלל להשם יתברך, שאזכה לסדרם ולהכינם לדפוס, אשר מפל זה תבין מרחוק טרדוטי. ומלבד מה שבכל יום ויום באים בני הנעורים אל ביתי פאשר ראית בעצמך, וזה לוקח את כל הזמן היקר ממני, ומלבד טרדות ההדפסה וההפצה. ועל-כן תראה לדין אותי לכף זכות, אם איני כותב לך

אָשֶׁר ב' תּוֹכַד בְּנִחַל רמז
בְּכֹל פֶּעַם כְּרִצּוֹנָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תּוֹכַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מְקִיץ, א' דְּחִנּוּכָה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחִיר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי וְכֵן הַפְּסָף לְהַדְפָּסָה, יֵצוּ ה' אֲתָךְ אֵת
הַבִּרְכָּה, וְתִזְכֶּה לְהוֹסִיף כְּהִנֵּה וְכַהֲנֵה, וְתִמְדֵּי יִהְיֶה חֲלֻקָּךְ בֵּין מִזְבְּחֵי
הַרְבִּים, אָשֶׁר אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדָם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵינִי יוֹדֵעַ לְמָה אַתָּה מְבַלְבֵּל אֵת עֲצָמְךָ בְּעִנְיָן...
הֲלֹא רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִינּוּ מְאֹד מְאֹד לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם שְׁלֹחַן עָרוּף, וְאָמַר
(שיחות-הַר"ן, סִימָן כט), שְׂרָאוּי לְלַמֵּד כָּל הָאֲרַבְּעָה חֻלְקֵי שְׁלֹחַן עָרוּף
מֵרֵאשִׁים עַד סוּפֵם כְּסֵדֶר, אִם יָכוֹל לְלַמֵּד כָּל הָאֲרַבְּעָה חֻלְקֵי שְׁלֹחַן
עָרוּף עִם כָּל הַפְּרוּשִׁים הַגְּדוֹלִים — מֵה טוֹב, וְאִם לֹא, עַל-כָּל-פְּנִימִים
יִלְמַד כָּל הָאֲרַבְּעָה חֻלְקֵי שְׁלֹחַן עָרוּף הַקְּטַנִּים, "וְהוּא תְּקוּן גְּדוֹל
מְאֹד מְאֹד"; כִּי עַל-יְדֵי חֲטָאִים נִתְעַרַב טוֹב וְרַע, וְעַל-יְדֵי לְמוּד
פּוֹסֵק, מְבַרֵּר הַכָּשֶׁר וְהַפְּסוּל, הַמְּתָר וְהָאֶסוּר, הַטָּהוֹר וְהַטָּמֵא,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבָּרַר וְנִתְפָּרֵשׁ הַטוֹב מֵהַרַע וְכוּ'. וּבְפִרּוּשׁ אָמַר (שם):
"כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מְחַיֵּב לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם נְיוֹם פּוֹסְקִים חֵק וְלֹא יַעֲבֹר,
וְאִף אִם הוּא אָנוּס, וְאֵין לוֹ פְּנָאִי, יִלְמַד עַל-כָּל-פְּנִימִים אֵיזָה סְעִיף
בְּאֵיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד עִתָּה בְּשְׁלֹחַן עָרוּף, כִּי צָרִיף לְלַמֵּד אֵיזָה
דִּין בְּשְׁלֹחַן עָרוּף בְּכֹל יוֹם נְיוֹם מִימֵי חַיָּו. וּכְשֶׁאֵינוֹ אָנוּס יִלְמַד
כְּסֵדֶר כָּל הָאֲרַבְּעָה חֻלְקֵי שְׁלֹחַן עָרוּף מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ. וּכְשֶׁיִּגְמַר
וְיִסְיָמָם, יִחְזוֹר וַיִּתְחִיל עוֹד פֶּעַם לְלַמֵּד כְּסֵדֶרָן כָּל יְמֵי חַיָּו וְכוּ', עֵינַי
שָׁם; וּבְפִרְט עֲכָשׁוּ בִימֵי חִנּוּכָה, עָלֶיךָ לְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ בַּחֵק וְלֹא
יַעֲבֹר, לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם קֶצֶת שְׁלֹחַן עָרוּף; כִּי בְּחִנּוּכָה, אַז נִתְגַּלָּה

רמח אֲשֶׁר ב' תרכד בַּנְחָל

ההלכה על-ידי התורה והודאה שנותנים להשם יתברך (עין לקוטי-
 מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'); וראוי שיהיו לה שני שעורים בשלחן ערוך,
 אחד שעור פשוט — מחבר רמ"א והעקר מה'באר-היטב', וזה
 תלמד בכל יום בבקר קדם 'עלינו', בעוד שהטלית ותפלין עליה,
 בשעה שתאמר המאמר: 'תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות בכל
 יום — מבטח לו שהוא בן עולם הבא וכו', ואחר שתסיים כמה
 סעיפים או כמה סימנים כפי הפנאי שיהיה לה, תאמר המאמר:
 'אמר רבי אלעזר, אמר רבי חנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום
 בעולם' וכו', ותאמר 'עלינו'. ובדרך זו יהיה קבוע אצלך השעור
 שלחן ערוך בחק ולא יעבר כמו הנחת תפלין. ושעור שני — תלמד
 באמצע היום בעיון יותר, ותברר לעצמך את ההלכה.

ולמען השם, תצית את רבנו ז"ל, ותלמד בכל יום ויום שלחן
 ערוך. ואנשי שלומנו האמתיים יש בתיק הטלית והתפלין שלהם
 שלחן ערוך קטן, ומקיימים זאת; אשריהם ואשרי חלקם! כי מינו
 כצל עובר, ועוד מעט נצטרך לשוב וכו' ושם יהיה לנו לקרן נפלאה
 מה שזכינו לצית את רבנו ז"ל. ובפרט בענין התפלה וההתבודדות
 שגלה לנו רבנו ז"ל, שנוזקה תמיד לדבר עמו יתברך בתמימות
 ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, ולספר לפניו יתברך
 את כל לבנו בפרטי פרטיות. וממש אין לה טוב ונעם מדבר זה —
 מתפלה והתבודדות, תורה והודאה. וזהו כל יסוד התורה בלקוטי-
 מוהר"ן, חלק ב', סימן ב' — למוד שלחן ערוך ותפלה והודאה,
 ועל-פי זה תזכה למצא את זיווגך הקדוש לה וכו', עין שם בפנים
 ותראה נפלאות. ומה טוב ומה נעים כשתלמד עכשו בימי חנכה את
 התורה הזאת, ותאמר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות", וממש
 עולמך תראה בחייה. ומכל שכן כשתלמד כל ההלכות מ"לקוטי-
 הלכות" על תורה זו, אז תרגיש שעשוע עולם הבא בעולם הזה
 ממש. ובענין התפלה וההתבודדות וההודאה והודוי, ראוי להאריך
 בזה; כי הלא זה חלקנו וזו תכליתנו; כי הדבקות בו יתברך זהו
 עקר שעשוע עולם הבא. ועל-ידי כל דבור שאנו זוכים לדבר עמו
 יתברך, על-ידי-זה אנו מתדבקים עמו יתברך, וממשיכים על עצמנו

אֲשֶׁר ב' תרצה בְּנַחֵל רמט

עֲרֵבוּת נַעַם זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶהוּ כָּל עֲנִיָּן (תהלים טז, ח):
"שְׁוִיתִי ה' לְנִגְדֵי תְמִיד"; כִּי עַל-יְדֵי שְׁאֲדָם מִרְגִּיל עֲצָמוֹ לְסַפֵּר לְפָנָיו
יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
מִמִּילָא מִמְשִׁיף אֶת יְדִיעַת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ אֵלָיו, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ
תְּמִיד לְפָנָי עֵינָיו. וְכָתַב בְּסֵפֶר "עִיר דָּוִד" מוֹסְרֵי הַשֵּׁל"ה הַקְּדוֹשׁ עַל
הַפְּסוּק: "אֶת חֲטָאֵי אָנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם"; הִנֵּה שֶׁר הַמְשַׁקִּים הִיָּה גוֹי,
וְהֶעֱרָה נִפְשׁוֹ לְמוֹת לְהוֹדוֹת אֶת חֲטָאֵיו בְּשִׁבִיל תּוֹעֵלַת פְּרָעָה. וּמִדַּת
בְּשֶׁר וְדָם כְּשִׁמוּדָה עַל חֲטָאֵיו, אֲזִי אוֹי לוֹ, עִם כָּל זֹאת הֶעֱרָה נִפְשׁוֹ
לְמוֹת וְהוֹדָה. וּמָה יַעֲשֶׂה בְּשֶׁר וְדָם, אֲשֶׁר אִם מוֹדָה עַל חֲטָאֵיו יִרְחַם,
כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (מְשַׁלֵּי כח, יג): "וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יִרְחַם", קַל וְחֹמֶר שִׁיְהִיָּה
נִזְהָר בְּוִדּוּיִים בְּכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה לְכַבּוֹד מְלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִתְנָאֵי שִׁיְהִיָּה מוֹדָה וְעוֹזֵב, וַיִּשְׁלִיף בְּמִצּוֹלוֹת
יָם כָּל חֲטָאֵיו, עֵינַי שָׁם.

הַהֲכָרַח לְקֶצֶר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרצה.

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מַקֵּץ ב' דְּחִנְכָה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל הָאֲבָרָךְ הַשּׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת שְׁשֵׁאלָתָ בְּעֲנִיָּן הַחֲשֻׁמוֹנָאִים וְכוּ'; הִנֵּה מוֹבָא בְּסִפְרֵים
שֶׁהֵם נִקְרָאִים עַל שֵׁם עִיר חֲשֻׁמוֹנָה בְּפִרְשַׁת מִסְעֵי (בַּמְדָּבָר לֵג, ט).
וַיֵּשׁ שָׁרְצוֹ לּוֹמֵר, שֶׁהֵם מְעִיר חֲשֻׁמוֹן בְּסִפְרֵי הוֹשַׁע (יהושע טו, כג).
וּמִצְאָתִי דָּבָר נִפְלָא בְּסִפְרֵי "בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר" (מֵאֲמָרֵי חֲדָשִׁי כִּסְלוֹ טַבַּת, מֵאֲמָר
ד', אוֹת לח) ח'ש'מ'ו'נ'א'י' רֵאשִׁי תְּבוּת: "ח'דָּשׁ שְׁבַת מִיָּלָה אֲסָרוּ
יְוֹנִים וְעֵתָה נִתְקַנּוּ"; הִינּוּ בְּחִנְכָה, אֲזִי הַתְּקוֹן לְשֵׁלֶשׁ מִצְוֹת אֵלָיו.
וּמִסְבִּיר — לָמָּה רָצוּ הַיּוֹנִים אֶת שְׁלֵשׁ מִצְוֹת אֵלָיו? כִּי רָצוּ לְהִגְבִּיר

רנ אָשׁוּר ב' תּוּכּוּ בַּנְחָל

אֶת הַטָּבַע עַל הַהַשְׁגָּחָה. וְזֶה לְבִנְיָה מֵאָדָם שִׁבְתָּאֵי — שְׁלֹשָׁה כּוּכְבֵי לְכַת, וְהֵמָּה נִכְנָעִים אֶל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הַנְּהַגַת הַתּוֹרָה; שִׁבְתָּאֵי — עַל-יְדֵי מִצְוֹת שִׁבְת. מֵאָדָם — עַל-יְדֵי מִצְוֹת מִלָּה, לְבִנְיָה — עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ, וְזֶה רֵאשִׁי תְּבוּת: חִשְׁמוֹנִיאִי — חִדְשׁ שִׁבְתֵי מֵאָדָם וְהֵמָּה נִכְנָעִים אֶל יִשְׂרָאֵל, עַיִן שָׁם.

וְהִנֵּה עוֹד יֵשׁ צְרוּפִים נִפְלְאִים עַל כָּל עֲנִין חֲשֻׁמוֹנָאִים וְעֲנִינֵי חֲנֻכָּה וְכוּ', אֲבָל עָלֶיךָ לְזַכֵּר שְׁסֻפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מִסְדָּרֵי הָעֵקֶר עַל הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה, וְאִיךָ לְהִתְחַזֵּק וְלַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, עַל אִף כָּל הַמְּשֻׁבְרִים וְהַגְּלִים שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְדִבְרִים וְעֲצוֹת וְהַנְּהַגוֹת כְּאֵלוֹ אֵין בְּשׁוֹם סֻפֵּר שְׁבַעֲוֹלָם. וְלָכֵן כָּל סֻפְרֵי אֵינָם בְּנוֹיִים עַל דְּבָרִים אֵלוֹ, אֲלֵא לְעַבְדָּה וְלְמַעֲשֵׂה; וּבְפִרְטוּת מֵה שְׁקוֹרָה הַיּוֹם בְּדוֹר הַזֶּה, שְׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוֹרִים מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאֵין לְשׁוֹם בְּרִיָּה עֲצָה לְתַת רַק בְּסֻפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה מֵה שְׁאֵנִי עוֹסֵק לְדָלוֹת וְלְהַשְׁקוֹת זֶה שְׁנַיִם עַל גְּבֵי שְׁנַיִם בְּסֻפְרֵים הַחֹדְשִׁים, יוֹסֵף עַלֵיהֶם הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ הוּא אֲלֶיךָ פְּעָמִים כְּכֹה, וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתֵן יָד לְהַדְּפִיסָם, וְזָכוֹת הַרְבִּים תִּגָּן עָלָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ב' תּוּכּוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֻדֵּר וַיִּגַּשׁ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זָכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּר וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! בְּכָל פַּעַם אֲנִי מִתְעוֹרֵר לְכַתֵּב לָךְ, מְרַב תְּשׁוּקָתְךָ אֶל הָאֲמִת, אִף טְרַדוּתֵי רַבּוּ עַד מְאֹד, כְּאֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ וְרֵאִיתָ. וּמֵה לְעֲשׂוֹת, עוֹזְנוּתֵי הַטּוֹ אֵלֶיךָ!

וְהִנֵּה אֲנִי מִחְזִיב לְהַבִּיא קָרְבָּן תּוֹדָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הַטּוֹב

אֲשֶׁר ב' תרכו בנחל רנא

והחסדים והרחמים גמורים שגמל עמי, שזכיתי לקיים מצות מילה ביום שלישי לבני הנולד לי למזל טוב ברוך הוא וברוך שמו, שזכני השם יתברך למצוה רבה נוראה ונפלאה כזו, אשר אין ערך אליה, כמובא הרבה בזהר הקדוש (ובפרט בפרשת לך-לך), שהיא כמקריב קרבן וכו', עין שם. והיא מצוה כזו, שאדם עושה אותה בשמחה עצומה, בחיות ובהתלהבות. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קל): כָּל מִצְוָה שֶׁקָּבְלוּ עֲלֵיהֶם בְּשִׂמְחָה, כְּגוֹן מִלְּהָ, דְּכָתִיב (תהלים קיט, קסב): "שֶׁשׁ אֲנָכִי עַל אֲמַרְתָּךְ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רַב", עֲדִין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן מְנַהֵג אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנו, שְׁאַחַר סְעֻדַת הַבְּרִית רוֹקְדִים וּשְׂמֵחִים מְאֹד מְאֹד, כִּי מִצְוֹת מִלְּהָ שֶׁקוֹלָהּ כָּכָל הַמִּצְוֹת (נדריים לב.); וְלֹא עוֹד שְׁלֹא נִקְרָא יִשְׂרָאֵל אֲלָא עַל-יְדֵי מִצְוָה זו, כִּי בַלְעֲדֵיהָ, הוּא עֲדִין טָמֵא וְכו'.

ומכל שכן, שזכיתי לקיים המצוה הראשונה גם אליבא דבית שמאי, שאמרו (יבמות סא.): בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁנֵי זְכָרִים, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: זָכָר וְנִקְבָּה וְכו', עֵינֵי שָׁם; וּבְזֶה רְאוּי לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין לָנוּ אֲלָא דְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים. וְרְאוּי לָנוּ לְקַיֵּם כָּל מַה שְׁאָמַר כָּל תַּנָּא וְאֲמוּרָא, שֶׁקָּבַל חֵלְקוֹ בְּהַר סִינִי, כִּי אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים (ערויבין יג.); וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמַה נְעִים לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְקַיֵּם כָּל מַה שְׁאָמַר כָּל תַּנָּא אוֹ אֲמוּרָא, וּבַכְּרֵט בְּעֵנֵינוּ יִרְאֵת שְׂמֵים, בּוֹדְאֵי רְאוּי לְצֵאת חוֹבַת יְדֵי שְׁנֵיהֶם, בְּחֵינַת: וִירָא שְׂמֵים יוֹצֵא יְדֵי שְׁנֵיהֶם. וְרְאוּי לְצִיֵּן לְעֲצֻמוֹ מֵדוֹת וְהִנְהָגוֹת טוֹבוֹת, שֶׁהִתְנַהֵג כָּל תַּנָּא אוֹ אֲמוּרָא, וְלַעֲשׂוֹת כְּמַהוּ. וּכְעֵין שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תנא דבי אליהו רבה, פרשה כה): לְעוֹלָם יְהֵא רְגִיל לֹמַר מְתִי יִגִיעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂה אָבוֹתַי, עֵינֵי שָׁם; אֲשֶׁר מִזֶּה עָשָׂה רַבְּנוּ ו'ל אֶת סֵפֶר הַמִּדּוֹת, כְּשֶׁהָיָה עוֹד בְּגִיל קָדָם בְּר־הַמִּצְוָה. מְלַבֵּד מַה שְׂיִרֵד לְעַמְקֵי הַתַּנּוּף, וְהוֹצִיא מִשָּׁם צִיצִים וּפְרָחִים נְפִלְאִים. אַגַּב, אֲמַרְתִּי לְרַשָּׁם לָךְ מְנַהֵג שְׁהִיָּה אֲצֵל אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנו בְּאוֹמֵן; בְּעַת הַבְּרִית הִיָּה נוֹהֵג הַמּוֹהֵל לְהַרִים אֶת סִכִּין הַמִּלְּהָ בְּאִפְּן שֶׁכָּל אֶחָד יִסְתַּכֵּל עַל זֶה. וּכְנֻנַת הַמּוֹהֵל הִיָּתָה לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל, מַה שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מוֹהֵל, סִימָן ב': אֲשֶׁה שְׁאִינָה יְכוֹלָה לְהִתְעַבֵּר, תְּבִיט עַל הַסִּפִּין שֶׁל

רנב אֲשֶׁר ב' תרכו בַּנְחַל

מִלֵּה אַחַר הַמִּלָּה; בְּאִפְּן שְׂאוּלֵי תִסְתַּפֵּל עַל זֶה אִיזוֹ אֲשֶׁה. (וּמִזֶּה לְמַדִּים עַד כַּמָּה אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ מְדַקְדְּקִים מְאֹד לְקַיֵּם כָּל דְּבוּר מִרְבֵּנוּ וְ"ל בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה). וְכֵן מֵה שֶׁכָּתַב שָׁם (בְּסִימָן ו'): מִי שֶׁגִּוֵּמַל חֶסֶד, שָׁם אֲשֶׁר יִקְרָא יִתְקַיֵּם; בְּשִׁבִיל זֶה קִדְּם שֶׁיִּקְרָא שָׁם לְתִינּוֹק — יִגְמַל חֶסֶד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְקַיֵּם הַשָּׁם; שְׂרָגִילִים לְתַן אֲזוֹ צְדָקָה, וְעוֹשִׂין חֶסֶד עִם אִיזָה אָדָם. וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מִזִּכְּהָ אֶת הָאָדָם, וּבָא אֲזוֹ תַחַת יְדוֹ עָנִי, וּמִבְקָשׁ צְדָקָה, צְרִיכִים לְתַן לוֹ בְּשִׁתֵּי יָדַיִם וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזוּכָה אוֹתוֹ הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ קִדְּם קְרִיאַת הַשָּׁם לְתַן צְדָקָה. וְכֵן יִשְׁתַּדֵּל לְעֲשׂוֹת אִיזָה חֶסֶד עִם אִיזָה אָדָם.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁעַל כָּל דְּבָר וְעַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט יֵשׁ לָנוּ הַנְּהַגוֹת וְחֻדוֹשֵׁי תוֹרָה אֲצֵל רַבֵּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁרֵי שִׂיאֲחוּז בָּהֶם וַיִּקְיָמֵם בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת.

וְכֵן יֵשׁ לִי לְתַן תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁרַפָּא אֶת בְּנֵי בְכוּרֵי, שֶׁהִיָּה חוֹלָה מְאֹד, וְהַצָּרָה לְהִיּוֹת בְּבֵית חוֹלִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עֲשֶׂה נְסִים וּנְפִלְאוֹת, וְהַתְּפִלוֹת נִתְקַבְּלוּ; שִׁיְצָא, בְּרוּךְ הַשָּׁם, מִשָּׁם, וְהוֹלֵךְ וּמְתַרַפָּא. תְּהִלָּה לְאֵל, אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרְנִי, וְכֵן אֲנִי הָיִיתִי חָלוּשׁ כָּל הַזְּמַן, וְתְהִלָּה לְאֵל, לְאֵט לְאֵט אֲנִי שָׁב לְאִיתָנִי.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! צְרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה, אֲשֶׁר זֶהוּ בְעֲצָמוֹ שְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא. וּבְפֶרֶט דְּבָר שֶׁכָּבֵר עֲבֵר, בּוֹדָאֵי צְרִיכִים לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע שֶׁכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ (עַיֵן לְקוּטִי־מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'); כִּי דְבָר אֲשֶׁר עֲבֵר כָּבֵר צָרִיף לִידַע וּלְחַקֵּק הַיֵּטֵב בְּדַעְתּוֹ, שֶׁאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכָּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפֶּרֶטִי פֶרֶטִית, וְלֹא שִׁיף אֶפְלוֹ לְהַצְטַעַר אוֹ לְהִתְחַרֵּט, כִּי לְשׂוּא עֲמָלוֹ, כִּי דְבָר מֵה שֶׁכָּבֵר עֲבֵר, אֶפְלוֹ מִבְּעַל בְּחִירָה, צְרִיכִים לִידַע שֶׁהוּא בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן עֲלִיו רַק לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְתַן שִׁבְחָה וְהוֹדָאָה לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ. כְּעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וְרוֹשְׁלֵמִי תַעֲנִית, פָּרָק ב'): כָּל דְּבָר שֶׁהוּא לְשַׁעֲבֵר אוֹמֵר בְּהוֹדָאָה, וְכַנ"ל; כִּי אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרָת, רַק לְבָרַח וּלְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ

אֲשֶׁר ב' תּוֹכּו בְּנִחַל רִנָּג

אֲלוֹ יִתְבַרַךְ בְּבִטּוּל גְּמוּרָה, וְלִידַע וְלִהְיוֹדַע וְלִהְיוֹדִיעַ, כִּי אֵין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבַרַךְ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן כָּל מָה שֶׁנֶּאֱרַע בְּכָל־לֵיוֹת וּבְכַפְרֵיּוֹת וּבְכַפְרֵי פְרָטִיּוֹת הַכֹּל מִדֵּין שָׁמַיִם — דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן; וְעַל-כֵּן אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרָת, רַק לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל לְהַשֵּׁם יִתְבַרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד וְהַטּוֹב שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וַיִּחַפֵּשׂ בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת הַרְחֵבוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה); וְעַל-יְדֵי שִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ עֲרֵבוֹת נְעִימוֹת זֵיו אֹרוֹ יִתְבַרַךְ, וַיִּרְגִישׁ עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּשׁ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'); וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשִׁיחֵהָ חֶזֶק בְּלִמּוּד שְׁלִחַן עֲרוּף כְּסִדְרָן, וַיִּרְבֶּה בְּהַתְּבוּדוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת זְוִיגוֹ הַהֲגוֹן לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם. כִּי תוֹרָה וּתְפִלָּה וְשִׁדּוּכִים הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כַּמּוּבָא בְּהַתּוֹרָה יְמֵי חֲנֻכָּה (שָׁם בְּסִימָן ב'), בְּסוּד: אֵל אֱלֹקִים הַנִּי"ה; וְעַקֵּר הַתּוֹרָה הוּא שְׁלִחַן עֲרוּף בְּרוּר הַהֲלָכָה, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִיר רַבְּנּוּ ז"ל אֶת אַנְשֵׁיוֹ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלִחַן עֲרוּף, וְאָמַר (שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שֶׁכָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מְחִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם פּוֹסְקִים.

עַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי! רְאֵה לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּשְׁלִחַן עֲרוּף עַל-כָּל-פְּנִיִם מִחֲבֵר רַמ"א מִכָּל הָאֲרֻבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלִחַן עֲרוּף כְּסִדְרָן דִּיקָא, וַיִּכְשַׁתְּסִים תַּתְּחִיל עוֹד פַּעַם וְכֵן עוֹד פַּעַם. וְכֵן הִזְהִיר רַבְּנּוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד לְהִיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַרַךְ. כִּי בְּמָה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא בְּמִשְׁףּ הַזְּמַן נוֹפֵל וַיּוֹרֵד וַיִּנְתַּבְּטֵלֵת גְּשָׁמִיוֹתוֹ, וּמִתְחִיל לְהַדְּבִק עִמּוֹ יִתְבַרַךְ בְּדַבְּקוֹת בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת וְכוּ', אֲשֶׁרֵי לוֹ! וְעַל-יְדֵי שְׁתֵּי הַנְּהַגוֹת אֵלוֹ יִזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת זְוִיגוֹ הַהֲגוֹן לוֹ וְכוּ', עֵין שָׁם. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, מִמֶּשׁ חַיִּים נִפְתַּח בִּי, שְׁאַתָּה מְסַפֵּר לִי, שְׁתִּהְלֵה לְאֵל, אַתָּה מְדַבֵּר עִם חֲבֵרְךָ מְרַבְּנּוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה אַתָּה מוֹסִיף שְׂכָנִים אֵל בֵּית הַתְּפִלָּה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'). חֲמִדַת לְבָבִי! אֵין לְמַעְלָה מְזֶה, כִּי זַכָּאָה מֵאֵן דְּאֲחִיד בְּיַדָּה דְּחִיבָא (וְהַר ח"ב קכ"ח); וּבְכַפְרֵי לְהֵאִיר בְּחַבְרִים עֲנִין הַהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מְזֶה. "וְזֹאת צְרִיף לְדַעַת, בְּלֵי הַתְּבוּדוֹת הָאָדָם אֵינוֹ 'בְּרִסְלָבַר חֲסִיד' "

רנד אָשׁר ב' תרכז בנחל

כָּל־ל; כִּי הִי־סוּד וְהֶעֱקַר בְּדַעַת רַבְּנוּ ו'ל הוּא רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתַכְּף־וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם חֲזַק בְּדַבֵּר זֶה, אֲזִי
מִמִּילָא מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ כָּל הָעֲצוֹת וְהַתְּקוּנִים מִרַבְּנוּ ו'ל. וּבְלִי
הַתְּבוּדוֹת הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ, וְהוּא מְלֵא דְמִיוֹנוֹת, רַחֲמָנָא
לְצִלָּן.

אָחִי הִיָּקָר! תַּהֲיֶה חֲזַק בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זֹו — לְדַבֵּר עִם
בְּנֵי־אָדָם בִּירְאָת שָׁמַיִם וְעֲצוֹת רַבְּנוּ ו'ל; כִּי עַקֵּר קְשׁוּטֵי הָאָמוּנָה
לְקַרֵּב אֵלֶיהָ הַמְּרַחֲקִין (עִין לְקוּטִי־מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן סב); וְכֵן תְּדַבֵּר
עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ רַק מִעֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל, וְתַכְּף־וּמְיָד
כְּשֶׁרַק רוּצִים לְעַרֵב אֵילוֹ דְּמִיוֹנוֹת, שְׁטִיּוֹת וְתַבְּלִים שֶׁל פּוֹלִיטִיקָה,
בְּרַח לָךְ מִשָּׁם כְּמוֹ שְׁבוּרָחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפֹת מִמֶּשׁ; כִּי דַבֵּר רַבְּנוּ ו'ל
הוּא רַק תּוֹרָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּל־ל. עִם אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק מִהַתְּבוּדוֹת, לְעוֹרְרֵם שְׂיִצִּיתוּ אֶת רַבְּנוּ
ו'ל, וְיִתְבוּדְדוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמִּילָא יִזְדַּכֵּךְ מִחֵם
וְדַעֲתָם, וְיִזְכּוּ אַחֲר־כֵּךְ לְצִיַּת, וְיִלְמְדוּ שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּגִמְרָא
וּבְשִׁלְחָן עֲרוּךְ, וְיִהְיוּ זְהִירִים בְּאֲמִירַת תְּקוּן חֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה וְכוּ'
וְכוּ'.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוַדֵּעַ מִרַבְּנוּ ו'ל, תַּבְּלִים נְפֹלוּ
לָנוּ בְּנַעֲמִים אֲשֶׁרִינוּ.

הַהֲכַרַח לְקַצֵּר, וּבְקָרוֹב אֶכְתֵּב לָךְ הַרְבֵּה שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים מֵאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנוּ, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם, 'בְּרַסְלָבֵר חֲסִידִים' אֲמַתִּיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרכז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְר וַיְחִי ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הִיָּקָר
לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

אֲשֶׁר ב' תרכז בַּנְחָל רנה

כסופיך ורצונותיך הטובים אלצוני לכתב לך.

מה אמר לך, ידידי הנקר! ראוי לנו להחיות את עצמנו בכל יום ויום על גדל נפלאות החסד חנם שעשה עמנו השם יתברך, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי רחמן כזה, המחיה ומחזק ומאמץ אותנו לשוב אליו יתברך אף מתקף ירידותינו. והעקר — לצית אותו בתמימות ובפשטות גמורה, כי רק זו נקראת התקרבות אמתית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג).

חמדת לבבי! עקר התכלית בזה העולם הוא רק להמשיך על עצמו אמונתו יתברך בתמימות ובפשטות, ולהכניס בדתו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואף שעדין עוברות עליך ירדות וקטנות וחלישות הדעת, צריך שתדע, כי "בכל צרתם לו צר" (ישעיה סג, ט), כי מלא כל הארץ כבודו, ובריאת העולם פלו כהדין קמצא לבושיה מניה וביה' (בראשית רבה כא, ה), ובכל מיני צער יש שם נצוץ קדוש ממנו יתברך, רק שמלבש ומסתר בלבושים ובהסתרות, וצריך להשפיל על דבר זה מאד מאד. ואל זה זוכים רק על-ידי תפלה והתבודדות, שהוא השער והפתח לפתח הכל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד); וכשאדם מרגיל את עצמו לדבר תמיד עמו יתברך, אז נפתח לו שער הדעת והשכל, לידע ולהודיע, כי מלא כל הארץ כבודו.

ואתמול בסעדה שלישית דברנו הרבה על-פי התורה: "ויסב אלקים" בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב; והנה הדבור על פשרות האכילה ועל זכוה וברור האמונה, ואיך שעל-ידי אכילה בדרך ארץ יכולין לזכות לכל הטובות ברוחניות ובגשמיות. וצריך לשמר מאד מאד את זמני האכילה, כי אין זו מעלה להרעיב את עצמו, ואחר כך מתבלבל מחו, ואינו יכול לעשות שום דבר, כי זוהי רק עצת הסמ"ך-מ"ם; אלא יותר טוב להרבות בהתבודדות ושיתה בינו לבין קונו מלצער את עצמו לא לאכל וכו'. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא יב): אמר רבי אבדימי דמן חיפה, קדם שיאכל אדם וישתה, יש לו שני לבבות, ולאחר שאוכל ושותה, אין

רנו אָשֶׁר ב' תרכח בַּנְחָל

לו אָלָא לב אָחד; כּי מאַחר שֶׁהתירו לְאָכֵל, אָסור לְהרְעִיב אֶת עֲצָמוֹ, רק הָאכִילָה צְרִיכָה לִהְיוֹת מְאָכֵל שְׁנַתְּבַרְר וּמְאָכֵל כָּשֶׁר, וְאִכִּילָה בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, לֹא חֵס וְשֵׁלוֹם, בְּרַעֲבָתָנוֹת כְּרַעֲבָתָן, וְאִז דִּיקָא נַעֲשֶׂה מְאָכִילָתוֹ יְחוד בֵּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ אַפִּין בְּאַפִּין; כּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְגַם הַמְאָכֵל הוּא עֲצָם אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כּי "וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת כָּלֵם" (נְחֻמָּה ט, ו), וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ; וְעַל-כֵּן מְאָכֵל עוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה הַיְוֵ"ה אֲדֻנָּי, לְהוֹרֹת שְׁגָם שָׁם גְּנוּז וְנִסְתָּר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וּכְשֶׁאֲדָם זוֹכָה לְהִטּוֹת לְכַבוֹ אֶל אֲמֵת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִז יְכוּל לְמַצֵּא אוֹתוֹ גַּם שָׁם. וְדַבֵּר זֶה רָאוּ אֶצֶל גְּדוּלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, אִיךָ שֶׁאֶכְלוּ בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל, וְהִזְמִינוּ אוֹרְחֵים בְּסַעֲדָתָם, וּבְרָכוּ בְּרַכְת־הַמְּזוֹן בְּמַתִּינּוֹת וּבְדַבְּקוֹת נְפִלְאָה, אֲשֶׁר יֵשׁ לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה, אִךָ מְרַב טְרִדוֹתֵי עֲכָשׁוֹ אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרכח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אור ליום חמישי לסדר ויחי ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּרִיךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מְכַתְּבֵךְ הָאֶרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. מָה אמר לך, יְדִידֵי הַיְקָר, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה שְׂאִין לָהּ סוּף וְקֶץ, עַל נַעַם גּוֹרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּעַ מְרַבֵּי כְּזֶה, הַמְּחִיָּה וּמְקַיֵּם אוֹתָנוּ, וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אוֹתָנוּ. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

תְּהִלָּה לְאֵל, בְּיוֹם שְׁנֵי בַלְיִלָה הָיָה הַהִילּוּלָא רַבָּא שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְעַשִּׂינוּ סַעֲדָה גְּדוּלָה, וְהֵיינוּ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְתְהִלָּה לְאֵל, זְכִיתִי לְשִׁכַּר כָּלִי זְמַר וּבַעֲלֵי מְנַגְנִים, וְרַקְדָּנוּ כְּמָה שְׁעוֹת מְרַב שִׂמְחָה. וְשִׂמְחָתָנוּ הֵיְתָה, כּי, תְהִלָּה לְאֵל, זְכִינוּ לְהִיוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל

רַבְנוּ ו"ל, וְאִין אָנוּ מִתְנַגְדִּים עָלָיו.

מָה אֲסַפֵּר לָךְ, יְדִידִי, בַּחֲרָף הַזֶּה אֲנִי מְדַפֵּיס "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" בְּפוֹרְמַט גָּדוֹל, כָּל הַשְּׂמוּנָה חֲלָקִים, וְכֵן בְּפוֹרְמַט קָטָן, כָּל הַשְּׂמוּנָה חֲלָקִים. וְכֵן אֲנִי מְדַפֵּיס אֶת הַ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת" בְּפוֹרְמַט גָּדוֹל עִם הַנְּקֻדּוֹת, וַיֵּשׁ בְּדַעְתִּי לְהַדְפִּיס בְּעַרְףְּ עֶשְׂרִים אָלֶף, וְלְהַפִּיצֵם בְּזוּל גָּדוֹל בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה בַּעֲצָמוֹ הָיָה כְּדָא לְהַבִּיא כְּלֵי זָמֵר, וְלִשְׁיֵר וּלְרַנֵּן וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁגָּמַל עִמִּי, אַחֲרֵי, שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים, אֲנִי מְסַבֵּב עִם כָּל-כָּף הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים בְּחֵנֶם מִמֶּשׁ, עַל לֹא דְבָר, רַק מִחֲמַת קִנְיָא שֶׁנֶּאֱרָא וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּתַקְוָה דְּחֻקוֹתֵי וּמְרִירוֹתֵי זַפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּזִכְיוֹת חֵנֶם, לְהַתְחִיל לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת כָּל הַשְּׂמוּנָה חֲלָקִים "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" — הֵן בְּפוֹרְמַט גָּדוֹל וְהֵן בְּפוֹרְמַט קָטָן, וְכֵן הַ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת", בְּזֶה בַּעֲצָמוֹ אֲנִי מַחֲיָה אֶת עֲצָמִי. וּמִי יִתֵּן שְׂאֵזְפָה לְהַפִּיצֵם בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְנוּ ו"ל בְּכָל הָעוֹלָם. מָה אֲדַבֵּר וּמָה אֲסַפֵּר מָה שֶׁעָבַר עָלַי בְּאֵלוֹ הָעֶשְׂרִים שָׁנִים, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, זְכִיתִי לְהַתְּוֹדֵעַ מִרַבְּנוּ ו"ל מִשְׁנַת תַּשְׁכ"ה, הָאֵט זִיךְ דִּי הַדְּפָסָה אֲ שֶׁאֶקַּל גִּיטְאָן, וְנִדְפְּסוּ סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּהַמוֹן הוֹצָאוֹת; כִּי זַפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת הַמַּתְחִיל בַּמַּצָּנָה, וְלְהַדְפִּיס אַז אֶת כָּל סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, עַד שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ עַל יְדֵי עוֹד כַּמָּה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהַדְפִּיס. וּבַפֶּרֶט הָאֲבָרָךְ ... שֶׁעָמַד דְּבַרְתִּי יָמִים וְלֵילוֹת רְצוּפִים, בְּהִיוֹתוֹ עוֹד בְּחוּר צָעִיר, מִמַּעַלְת הַדְּפָסָה, וּתְהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרֵי עֲשׂוֹ רֵשָׁם, וּתְהִלָּה לְאֵל, הַדְּפִיס הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל. וְכֵן אַחַד מִתְקַנָּא בְּחִבְרוֹ, בְּבַחֲיַנַּת (בְּכָא בְּתָרָא כּא): קִנְיַת סוּפְרִים תְּרַבָּה חֻכְמָה; בְּסַפֵּר חֲסִידִים אֵיתָא הַלְשׁוֹן: קִנְיַת מִצְוֹת תְּרַבָּה מִצְוֹת; וּתְהִלָּה לְאֵל, לְאֵט לְאֵט נִדְפְּסִים וְנִתְפְּשָׁטִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד וְלִשְׁמַח, שֶׁשָּׂם נַפְשָׁנוּ בְּחַיִּים וְלֹא נִתֵּן לְמוֹט רְגָלֵינוּ, וְאָנוּ זֹכִים לְשִׂמְשֵׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, בְּזֶה אָנוּ צְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ מְאֹד; כִּי מַעַלְת זֶה הָעֲנָן — לְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל

רנח אָשֶׁר ב' תרכח בַּנְחֹל

בעולם, אָשֶׁר הוא גלוי האמונה הקדושה, אין לשער ולספר כלל; כי כל העולם מלא בפירות ואפיקורסות בידועים ובלא יודעים, ודברי רבנו ז"ל מכניסים אמונה ברוחה ומזככת בעולם, לידע אָשֶׁר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואין שום עצה אחרת, רק לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה; בזה בעצמו ראוי לנו להחיות עצמנו, שיש לנו על-כל-פנים איזה חלק און מען לאזט אונז צו צו דעם".

ידידי היקר! אל תהיה בטלן, ואל תמשיך את עצמך כל-כך אל הצער, כי לא תדע מה ילד יום. בודאי לא יעזב אותך השם יתברך, חס ושלום, וכאשר ראית עד עכשו נסים נגלים, כן עוד יעזר לך השם יתברך, ותזכה לישועות וחסדים, אָשֶׁר עוד יעשה עמך השם יתברך.

למען השם יתברך, לטובתך הנצחית, ראה ליחד לעצמך מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותפרש את כל שיחתך אליו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות. וכן תרגיל את עצמך לחדש בכל יום חדושי תורה על-פי ההקדמות שקבלנו מרבנו ז"ל, ואז טוב לך לגצח נצחים.

וצריך שתהיה חזק בשני דברים אלו כל ימי חייך: א. לדבר הרבה עמו יתברך. ב. לחדש חדושי תורה. ואז תעבר בשלום את זה העולם. ואל יהיו דברים אלו קלים אצלך, כי הם עקרים גדולים; כל דבור שאדם מדבר ומשיח עמו יתברך — בונה עולמות, ומיחד ומצרך צרופים ויחודים חדשים. וכן כל חדוש שאדם מחדש בתורה על-פי דעת האמת, הוא בונה רקיעין חדשים, ארץ חדשה ושמים חדשים. על-כן חזק והתחזק בשני דברים אלו, ואז תצליח דרכך.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ב' תרכט בְּנַחַל רנט
ב' תרכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסֵדֶר וְיַחֲסִי ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי,
הָאֲבָרָה הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַל־ינו
... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ עִם הַמַּעוֹת לְפָדְיוֹן לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יִזְכְּנוּ לֹאמַר הַתְּפִלָּה שֶׁל פְּדִיּוֹן, וְנִזְכָּה שְׂיִמְתְּקוּ הַדֵּינִים מֵעַל ...

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵינן לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אַבְיָנו
שְׁבַשְׁמִים. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי מַחְלָקַת
וְסַכְסוּכִים, וְרוּץ אֶל תוֹף הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה, כִּי רַק זֶה יִשְׁאַר מֵאַתָּנוּ.
וּבִפְרֹט שְׂאֵתָה, תְּהִלָּה לְאֵל, חֲנֻנְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹלִים טוֹבִים, רְאוּי
לְךָ לְנִצָּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּחִדוּשֵׁי דְאוֹרֵי־תָא, וּלְחַבֵּר סְפָרִים חֲדָשִׁים
עַל-פִּי יְסוֹד דְּעַתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל; כִּי בְּעַתִּים הִלְלוּ הֵם
נִצְרָכִים מְאֹד מְאֹד, כִּי מִתְּפִשֻׁט וּמִתְּגַבְּרַת הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת
בְּעוֹלָם, עַל כֵּן עַל־ינו לְהִזְרִים אֶת זֶרֶם הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם בְּכֹל מִינֵי
אֶפְנִים, וּבִפְרֹט בְּחִדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים, וּלְחַבֵּר סְפָרִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר
יִסְבִּירוּ אֶת דְּעַת רַבְּנוּ ז"ל. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּתְּפַעֵל מְשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַעֲוֹלָם, וּבִפְרֹט מֵהִלְצִים הַמְּסִתּוֹבְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מַה לָּנוּ
וְלָהֶם?! עַל־ינו לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ רַק לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דְּעַת רַבְּנוּ ז"ל
בְּעוֹלָם, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה
מִי שְׂיִהְיֶה וְכוּ'.

יְדִידֵי הַיָּקָר! צְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת הַמַּחַ לְגַמְרֵי בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל,
וְלְהַתְּעַמֵּק בָּהּ מְאֹד, וּלְחַדֵּשׁ חִדוּשֵׁי תוֹרָה — הֵן בְּפִשֻׁט וְהֵן בְּדִרְשׁ,
הֵן בְּרִמְזוֹ וְהֵן בְּסוֹד; כִּי תוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל סוֹבְלַת הַכֹּל, וְכֹל מַה שֶׁרַק
תִּמְצָא וּתְלַקֵּט בְּמַצּוֹדְתְךָ, יִהְיֶה חֲשׁוֹב אֲצִלְךָ מְאֹד (עֵינן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן סא).

אוֹדוֹת שְׂשֵׂאֵלָתְךָ ... הַמַּעֲשֶׂה הוּא כָּךְ: הָרַב ר' אֶהְרֹן, רָצָה מְאֹד
שְׂמוֹהֵרְנֵת ז"ל יִהְיֶה קְבוּר עַל יְדוֹ, וְעַל-כֵּן כְּשִׁקְנָה חֲלָקָה בְּבֵית-

החיים בעיר ברסלב, קנה עוד קבר, שעל ידו יהיה קבור מוהרנ"ת ז"ל. אף בשעת הסתלקות מוהרנ"ת ז"ל, אשר היתה הלוייה במוצאי-שבת-קדש, פרשת ויגש, אז הקדים את עצמו תלמידו ר' נתן בר' לייבלי ראובניס, וחרפר קבר על יד פתח בית-החיים, כי הוא שמע גלוי דעתו של מוהרנ"ת ז"ל, שרוצה לשכב על יד הפתח, באפן שכל נפטר שיעבר על ידו, יעשה לו טובה בעולם הבא. וכשפאה כל הלוייה אל בית-החיים, תכף-ומיד הזדרזו ר' נתן בר' לייבלי ראובניס, והטמין שם את מוהרנ"ת ז"ל. והרב ר' אהרן הקפיד עליו מאד, ואמר לו, שלא ימחל לו — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. אף הוא לא התפעל כלל, כי קיים דעתו של מוהרנ"ת ז"ל.

והמעשה השני הוא מעשה אחר; כי על יד מוהרנ"ת ז"ל נקבר נכדו ר' דוד צבי בן ר' יצחק; כי מת דין אחד בעיר ברסלב, והוא היה מתנגד גדול על רבנו ז"ל ועל אנשי שלומנו, ורצו לקברו על יד מוהרנ"ת ז"ל, וחרפרו כבר קבר סמוך לו. אף אחד מאנשי שלומנו כאב לו מאד מאד, איך יקברו על יד מוהרנ"ת ז"ל איש אחד שהתנגד עליו כל ימיו, ועל-בן הלך קדם הלוייה, וקפץ אל תוך הקבר, ושכב שם, ואמר שלא יקברו פה את הדין רק במקום אחר, "אני לא אצא מכאן בשום אפן, אם אתם רוצים תניחו את הנפטר עלי, או תכסו אותי עם עפר, אני לא אצא מכאן". ומפני בזיון המת, ראו שאינם יכולים להפטר ממנו, על-בן הלכו וקברו אותו בקבר אחר, ונשארו הקבר הזה ריק. ואחר-כך נסתלק ר' דוד צבי, נכד מוהרנ"ת ז"ל, על-בן קברו אותו שם. ואלו הם שני ספורים נפרדים, לא כמו שכתבת.

הכלל, חמדת לבבי! רואים איך שהיו למוהרנ"ת ז"ל תלמידים מסורים, וכן אנשי שלומנו היו מסורים מאד מאד אל רבנו ז"ל. השם יתברך יזכנו גם-כן להיות מסורים כל ימי חיינו אל רבנו ז"ל, ולהפיץ אורו בכל קצוות תבל.

ואודות מכירת ספרי רבנו ז"ל בזול גדול, אל תצית למתנגדים,

אֲשֶׁר ב' תרל בְּנַחֵל רסא

כי הם נצוצי קרח, גלגול של "הירש" "בער" שנתגלגל בשנית, והשלישי הוא "ארור", ודי לחכימא; כי הם הבאישו פה ריח מאד מאד, רחמנא לצלן, ומי יודע כמה שנים תהיה היכלת לתקן את אשר קלקלו והבאישו ריח, והם רשעים ארורים, אשר מכסים את אורו של רבנו ז"ל, ומה שלא היה בידי המתנגדים לקלקל במאה וחמישים שנים, קלקלו אלו השלשה מרב קנאה ושנאת חנם במשך שנה אחת, ורואים כחו של הסמ"ך-מ"ם. ופעם אחת בכה מוהרנ"ת ז"ל מאד מאד, ואמר: "כמה כחות נמסרו להסמ"ך-מ"ם לכסות אורו הגנוז של רבנו ז"ל וכו'. ופעם אחת אמר: דער בעל דבר איז גרויס, אבער דער כח פון הייליגען רבי'ן איז נאך גרעסער וכו'.

ועל-כן, חמדת לבבי! לך בכחך זה, ותמכר ותפיץ ספרי רבנו ז"ל בזול גדול, ותראה שכל בר ישראל יהיו לו ספרי רבנו ז"ל בלי שום יוצא מן הכלל, כי דבר רבנו ז"ל מכרח להתפשט בכל העולם כלו, ואשרי מי שיעזר לזה, ואוי לו למי שימנע, ודבר אלקינו יקום לעולם.

הדורש שלומך...

ב' תרל.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה...
נרו יאיר.

אודות שאלתך וכו'; הלא ידוע, שהטלויזיה זהו הפלי משחית הכי גדול, והורס את הנשמה והגוף גם יחד. הילדים המסתכלים בכלי זה — נהרסת נשמתם, ויורדים אל השאול תחתית ומתחתיו, לומדים מעשי הגוים וכו'. ומה גם שהורסים את גופם, כי רואים כל מיני תאוות רעות. על-כן מוטב לקחת כלי שופכין זה ולהשליכו אל הגוים שמשם מקורו. ואף שבגני-אדם אומרים — אולי נתרם

(1) הבעל-דבר גדול, אבל הכח של הרבי הקדוש יותר גדול.

רסב אֲשֶׁר ב' תרלא בַּנְחַל

אֵת זֹאת לְקַדְשָׁהּ וְכוּ', תַּחַת אֲשֶׁר לְהַשְׁלִיכוֹ לַחֲצוֹת. אָף לֹא וְלֹא!
זוֹהי טַמְאָה גְדוֹלָה. וּמִי שֵׁשׁ לוֹ כְּלֵי שׁוֹפְכִין זֶה — יִזְרְקֵנוּ לַגּוֹיִים,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לוֹ בְּזִכּוֹת זֶה קַדְשָׁהּ וְטַהֲרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

וּמִפְּאֵת טְרִדוֹתֵי הַרְבּוֹת — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאַרְא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

הִנֵּה מִכְתָּבְךָ קִבְּלֹתִי, וְתֹאמִין לִי כִּי מְאֹד מְאֹד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִּי
מְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּבִפְרָטֵי פְּרָטֵי פְּרָטִיּוֹת אַחֲרֵי שְׁדַבְּרָנוּ כְּכֹר
בִּינֵינוּ כָּל-כָּף, וְעַדִּין אַתָּה מִמְּשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת
נַפְשׁ, דְּבָר זֶה מַעִיק לִי מְאֹד מְאֹד. וּבְאַמֶּת רְצִיתִי לְכַתֵּב לְךָ בְּאַרְיִכוֹת
קוֹנְטֵרַס שְׁלֵם, אָף בְּכֹל אֵלּוֹ הַשְּׁבוּעוֹת לֹא הָיָה לִי שׁוּם פְּנְאִי; כִּי
בְּשׁבוּעַ שְׁעֵבֵר פָּרַשְׁתָּ שְׁמוֹת, הִתְחַלְנוּ לְהִדְפִּיס אֶת ה"לְקוּיֵי-
מוֹהַר"ן בְּיַחַד עִם פְּרוּשׁ "שְׁפַת הַנַּחַל" סְבִיבוֹ, וּבִסוּף הַסֵּפֶר יִהְיֶה
ה"לְקוּיֵי-תַפְלוֹת" מְסֻדְרִים עַל-פִּי סֵדֶר הַתּוֹרוֹת, וְדְבָר זֶה לוֹקַח מִמֶּנִּי
בְּעֵתִים הַלְלוֹ אֶת כָּל הַזְּמַן, מְלַבֵּד זֹאת מֵה שְׁאַנִּי עָסוּק בְּכֹל יוֹם וְיוֹם
בְּעֵסֶק הַרְבִּים.

חֲמַדַּת לְכִבִּי! מֵה אָמַר לְךָ, צָרְתָךְ הִיא בּוֹדָאֵי צָרָה גְדוֹלָה, אָף
לֹא כָּךְ לָמַד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמֵנוּ אֶל הַצַּעַר, חַס
וְשְׁלוֹם, אֲדַרְבָּה! רַבֵּנוּ ו"ל גָּלָה עַל-פִּי (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ
לִי"; הֵינּוּ שְׁאַפְלוּ בְּצָרָה בְּעֲצָמָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵב לָנוּ; כִּי אִם
יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חֲסָדֵי הַשֵּׁם, יִרְאֶה שְׁאַפְלוּ בְּעַת שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִצַּר
לוֹ, גַּם בְּצָרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵב לוֹ וּמַגְדִּיל חֲסָדוֹ עִמוֹ

אֲשֶׁר ב' תרלא בַּנְחַל רסג

וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה); כְּמוֹ-כֵן בְּעֵנְיָנְךָ, הֶעֱקַר אֶתְּהָ צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ עֲצֻמָּךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִי חֲכָמוֹת. וּבִיּוֹתֵר — לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְהַאֲנָחָה אֶל שְׂמֵחָה עֲצוּמָה — "אַחֲרַי שֶׁעָבַר עָלַי בִּימֵי נְעוּרַי מֵהַ שֶׁעָבַר, וְאֶפְלוּ עֲדִין עוֹבֵר, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא אָנִי יוֹדֵעַ מֵרַבֵּי אָמֶת כְּזֶה, רַבֵּי הַמְרַחֵם וּמְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אוֹתִי, וְכֵה הֵייתִי עוֹשֶׂה בְּלִעְדֵּיךְ?! " וְרֵאווִי לְהַחֲיֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְאִךְ שְׁבִין כָּךְ וּבִין כָּךְ בָּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וְאוֹמֵר: בְּמָה אֶתְּהָ אוֹחֵז בְּרַבְּנוּ ז"ל?! רֵאֵה אֵיךְ אֶתְּהָ רְחוּק וְכוּ' וְכוּ'! צָרִיכִים גַּם עַל זֶה הַתְּחַזְּקוֹת וְעֻקְשָׁנוֹת וְעֻזוֹת דְּקִדְשָׁה, "יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִי אָנִי לֹא אֲנִיחַ אֶת מְקוֹמִי". וְכֵן אֲצַלוּ יִתְבָּרֵךְ — "כָּל מֵה שִׁירְצוֹ לְרַחֵק אוֹתִי מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲבָרַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ".

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִסְכַּם בְּדַעַת הָאָדָם: "כְּזֶה שֶׁאֲנִי מְקַרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲנִי עוֹשֶׂה שׁוּם טוֹבָה כִּי אִם לְעֲצֻמִּי", עֲדִין הוּא בְּחֻזְקַת סִפְנָה שִׁיתְרַחֵק מִרַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁנִּסְכַּם בְּדַעַתוֹ, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הוּא חַיִּיתוֹ, הוּא הַתְּחַזְּקוֹתוֹ, הוּא תְּקִנְתוֹ הַנִּצְחִית, אָדָם כְּזֶה כָּבֵר לֹא יוּכַל לְרַחֵקוֹ וְלְהִזְיוֹ מִרַבְּנוּ ז"ל אֶפְלוּ כִּי הוּא זֶה, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִי, אֶפְלוּ שִׁיעֲבָרוּ עָלָיו כָּל הַמִּים הַזְּדוּנִים, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן, שֶׁכָּבֵר זְכִיתָ בְּחַיִּיךָ לְחַטֵּף טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי כְּזֶה, לְסִיִּם ש"ס וְשִׁלְחֵן עֲרוּךְ וְעוֹד וְעוֹד, וְהַכֵּל בְּכַח רַבְּנוּ ז"ל. וְכֵן זְכִיתָ בְּזְכִיּוֹת חֲנֻם לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, כְּזֶה רֵאווִי לְךָ לְהַחֲיֹת אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְאֹד, וְלְהַפְּךָ אֶת הַיְגוֹן וְהַאֲנָחָה לְשְׂמֵחָה עֲצוּמָה.

חֲמִדַת לְבָבִי! לְמַעַן הַשֵּׁם, רֵאֵה לְרַחֵק מִמֶּךָ אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל הַכַּחוֹת, וְאֵל תִּתְחִיל לְחַשֵּׁב אַחֲרַיךָ כָּל-כָּךְ, וּמִכָּל-שֶׁכֵּן וְכָל-שֶׁכֵּן, שֶׁלֹּא תִּחְקֹר וְתֹאמַר פִּשְׁטִים עַל עֲצֻמָּךְ; הַחַיִּים הֵם מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת, מְלֵאִים הַרְפָּתָקָאוֹת, מְלֵאִים יְסוּרִים וְצָרוֹת, וְעַקֵּר הַחֲכָמָה הִיא — לְהַפְּךָ הַכֵּל וְלִבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה.

ידידי היקר! בקרוב אראה לקיים הבטחתי לך, ואכתב לך קונטרס שלם, אבל לדעתי הוא למוחר, כי מה יש להוסיף על ספרי רבנו ז"ל?! ואפלו שאכתב לך, יהיו דברי פלולים בתורת רבנו ז"ל. ובאמת צערך גדול, שאי אפשר לך ללמד בגלוי ספרי רבנו ז"ל לעת עתה, אך תאמין לי, אם יהיה לך חזק, אזי במשך הזמן גם צרה זו תעבר מעליך. ואף שבדרך הטבע אין אתה רואה זאת, אך כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רנ): הטבע מחייב כף, והתפלה משנה את הטבע.

לעת עתה החזק בלמודך בהתמדה רבה: ש"ס ומדרשים וארבעה חלקי שלחן ערוך ותנ"ך ומשניות וזהר הקדוש ותקונים וכו'. ותהלה לאל, אתה יכול להתעלות עכשו מאד מאד על במתי התורה, אם לא תהיה בטלן. ומה שעובר עליך, תדע שזה עובר על כל אחד ואחד, ובפרט על אנשי שלומנו האמתיים עובר בכל יום יום מה שעובר, ועקר חכמתם הוא — זיי לאזן זיך נישט אראפ ווארפן; ואם היית שומע ויודע ומבין אחד מני אלה מצרות ויסורים ומניעות ובלבולים וירידות וקטנות וחלישות הדעת שעובר על הרוצה להכנס אל הקדשה, וכל מה שנוכנס יותר, כבר עובר עליו יותר ויותר וכו', אז היית עומד ומרעיד ומשתומם וכו' וכו'. על-כן, חמדת לבבי, עשה מה שתעשה, ותרחיק ממך את העצבות בכל מיני אפנים, ותעשה כל מיני פעולות לשמח את נפשך — הן בכלי זמר (אשר דבר זה גם אשתך תשמע, ולא תעכב על ידך, כי היא לא תדע שאתה עושה זאת כדי לשמח נפשך), והן על ידי רקודין בינה לבינה, והן על-ידי תפלה — להתפלל הרבה אליו ותברך, שתזכה לבא אל השמחה האמתית.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ב' תרלב - ב' תרלג בַּנְחַל רסה

ב' תרלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֵרָא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעֵקֶר לֹא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל. וַיְדוּעַ, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ,
שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְעֵבֵר עַל גֶּשֶׁר צָר מְאֹד, וְהַכֵּלֵל וְהָעֵקֶר שֶׁלֹּא לְפַחַד
כָּלֵל (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח).

צָרִיכִים לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְעִשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
וּלְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֵר, וְכֵן יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ בַּחַיִּים. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר
(שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כו): אֲצֹל הָעוֹלָם מִדַּת הַשְּׂכָחָה חֲסֵרוֹן גְּדוֹל
בְּעֵינֵיהֶם, אֲכַל אֲצֹלִי מִדַּת הַשְּׂכָחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה מְאֹד; כִּי תִכְףּוּמִיד
כְּשֶׁרַק עוֹבֵר, אֲנִי שׁוֹכַח וְכוּ'. וּבְאֵמַת גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל סוֹד
הַהִתְחַדְּשׁוֹת, שֶׁצָּרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וְלְעִשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
וּמִי שֶׁמְרַגִּיל עֲצֻמוֹ לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, אֵף פַּעַם לֹא יִשָּׁבֵר; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל
אָדָם נִשְׁבֵּר רַק כְּשֶׁחֹשֵׁב מִהָעֵבֵר שְׁלוֹ תְּמִיד, וְזֶה מֵה שֶׁעוֹקֵר אוֹתוֹ
לְגַמְרִי, אֲכַל בְּזֶה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְשׁוֹכַח
אֶת הָעֵבֵר, זֶה מְכַנֵּס בּוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצֻמִּי, וְאֵינוֹ יָרָא וּפּוֹחַד כְּכֹר מְשׁוּם
בְּרִיָּה וּמְשׁוּם דְּבָר. וְעַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְשַׁכַּח אֶת כָּל
הָעֵבֵר שֶׁלָּךְ, וְכֵן תּוּכַל לְהִתְקַדֵּם יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּכָל פַּעַם; הֵן בְּתוֹרָה
וְהֵן בְּתַפְּלָה וְהֵן בְּקִיּוּם הַמְּצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה....

ב' תרלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,

האֲבֵרָךְ הִזְקַר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי מְזֶה שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת, אַף מְרֵב טְרִדוֹתֵי בְּעֶסֶק הַרְבִּים לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! מָה אִמַּר לְךָ — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וְרֵאוּי לָנוּ לְהַחֲיוֹת עֲצָמֵנוּ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְאִם לֹא בָּאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם אֲלֵא בְּשִׁבִיל לְשִׁמְעַ רַק דְּבוּר וְהַנְּהִיגָה אַחַת מֵרַבֵּנוּ ו'ל, הִיָּה גַם כְּדָאִי, וּמְכַל שְׁכָן, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, זְכִינוּ לְשִׁמְעַ וּלְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ ו'ל הַרְבֵּה הַרְבֵּה, בְּנֹדָאִי רֵאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ עַל נַעַם חֲלָקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנְּחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ. לְמַשָּׁל — דְּבוּר וְהַנְּהִיגָה שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל" (לְקוּטִי-מֹהֲרָ"ן, חֲלָק א', סִימָן ו'): שְׁעַקֵר הַתְּשׁוּבָה — כְּשִׁישְׁמַע בְּזִיוְנוּ וַיִּדְּם וַיִּשְׁתַּק; הֵינּוּ כְּשֶׁאֶחָד מֵבָזֵה אוֹתוֹ וְדוֹקְרוֹ בְּחֶרֶב לְשׁוֹנוֹ, כְּשִׁידְּם וַיִּשְׁתַּק, וַיִּקְבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, אֲזִי דִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתָּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַשָּׁמַיִם, וַיִּוָּכַל לְטַעַם טַעַם עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וַיִּתְּגַלֶּה הָאֲרֶת נַעַם זִיו שְׁכִינָתוֹ יִתְּבַרְךָ, עַד שְׁיִזְכֶּה לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְּבַרְךָ לְגַמְרֵי, וַיְהִיָּה נַעֲשֶׂה אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא, שֶׁהוּא סוֹד הַתְּפִלּוֹתוֹ בּוֹ יִתְּבַרְךָ וכו'. רֵאָה וְגַם רֵאָה, אֶהוּבֵי, אַחֵי, אֵל מָה יְכוֹלִים לְזַכּוֹת, עַל-יְדֵי דְבוּר וְהַנְּהִיגָה אַחַת מֵרַבֵּנוּ ו'ל! וְהַעֲקֵר — שְׁיִהְיֶה בְּלֵב אֱמֶת, מְקַבֵּל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין בְּאַהֲבָה; הֵן מֵהַמְּתַנַּגְדִּים בַּחוּץ (שְׁלֹא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ), הֵן מֵהַמְּתַנַּגְדִּים בְּפָנִים (שֶׁהֵם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ), הֵן מִחֲבֵרָיו וַיְדִידָיו וְהֵן מִבְּנֵי בֵיתוֹ וּבְנָיו, הַכֹּל לְכָל יָדָם וַיִּשְׁתַּק וְלֹא יַעֲנֶה לְמַחְרָפוֹ שׁוֹם דְּבָר, וַיְהִיָּה סִבְלָן גְּדוֹל שִׁיף וְעִיל שִׁיף וְנִפְיָק. אֲזִי דִיקָא יִזְכֶּה לְכָל זֶה — שְׁיִפְתָּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי גֵן-עֵדֶן, וַיִּטִּיל בּוֹ בְּהַשְׁגַּת כְּבוֹדוֹ יִתְּבַרְךָ בְּחִיּוֹת וּבְנַעַם וּבְאֹר כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְחֲבֵרוֹ כָּלֵל. כִּי עַל זֶה אָמְרוּ בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרֻשַׁת וַיְרֵא קַג:) עַל פְּסוּק (מִשְׁלֵי לֹא, כַג): "נוֹדַע בְּשַׁעְרֵים בַּעֲלָה" — כָּל חַד לְפִוּם מָה דְּמִשְׁעַר בְּלִבִּיהָ. וְרַבְּנוּ ו'ל גְּלָה לָנוּ, שְׁזֶה שְׁאֵמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים קְלֵה, ה): "כִּי אֲנִי יַדְעֵתִי כִּי גְדוֹל ה'" אֲנִי דִיקָא, כִּי הַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶחָד לְחֲבֵרוֹ (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן א'); וְתַדַּע שְׁסִימָן זֶה יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ, מִי

שְׁהוּא עֲלוּב וְאִינוּ עוֹלָב, זֶהוּ 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד' אֲמַתִּי, וּמִי שְׁהוּא מְבַזֵּה בְּנֵי־אָדָם וּבַעַל מַחֲלָקָת, אֵין לוֹ שׁוּם שְׂיִכוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל כָּלֵל. וְאִף שְׁהוּא מְכַנֶּה אֶת עֲצָמוֹ בְּשֵׁם 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד', אִךְ הוֹלֵךְ וּמְבַיֵּש בְּנֵי־אָדָם, וְעוֹשֶׂה מְרִיבָה וְכוּ', כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא אֹרֵר רוּחֲנֵי לְגַמְרֵי, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְטוּל עֲצָמוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלֹא יְבַיֵּש אָדָם אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי אִם כְּשֶׁהוּא רַחוּק לְגַמְרֵי מְרוּחֲנִיּוֹת, וְהוּא מְגַשֵּׁם מְאֹד, וּמְנַח בְּעַמְקֵי תְּאוּתָיו וּמְדוּתָיו הִרְעוֹת וְכוּ'. עַל־כָּל־פְּנִיִם אֵיךְ שְׁהוּא, אֶהוּבִי, אַחִי, שְׂתַק, שְׂתַק! וּתְקַבֵּל שְׂכָר עַל הַשְּׂתִיקָה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת פּח:): הִנְעַלְכִין וְאִינָם עוֹלָבִים, שׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְאִינָם מְשִׁיבִין, עֲלֵיהֶם הַכְּתוּב אוֹמֵר: "וְאוֹהֲבֵיו כְּצֹאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ", עֵין שָׁם; הֵינּוּ כַּנ"ל, שְׁמִי שְׁאִינוּ עוֹלָב וְשׁוֹמֵעַ חֲרַפְתּוֹ, יֵאִיר עֲלָיו אֹרֵר אֱלֻקוֹתוֹ יְחַבְּרֵךְ בְּהַתְּגַלוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹהַ כְּשֶׁמֶשׁ בַּצְּהָרִים.

לְמַעַן הַשֵּׁם, אַתָּה בְּעֲצָמְךָ בְּרַח לָךְ מִמַּחֲלָקָת, וְאַל תְּבַיֵּשׁ אֶת שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יְהִיֶּה אִיךְ שְׂיִהְיֶה. וְאִף שְׂיִבְזוּ אוֹתְךָ כְּאֶחָד הַרִיקִים, שְׂתַק, שְׂתַק! וְאַל תַּעֲנֶה לְמַחְרַפֵּיךָ דָּבָר. וּזְכוֹר מֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכוֹת מג:): נַח לוֹ לְאָדָם שְׂיַפִּיל עֲצָמוֹ לְתוֹךְ כְּבֶשֶׂן שֶׁל הָאֵשׁ, וְאַל לְבִין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים, עֵין שָׁם; וְאָמְרוּ (גִּטִין נו:): בּוֹא וּרְאֵה כְּמָה גְדוּל כַּחַה שֶׁל בּוֹשָׂה, שְׂהָרֵי סִיעַ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת בֵּר קַמְצָא וְהַחְרִיב אֶת בֵּיתוֹ, עֵין שָׁם.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! שְׂמַעְתִּי כְּמָה פְּעָמִים מֵר' לױ יִצְחָק (נְרוּ יֵאִיר) [ו"ל], בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: אֵין בְּרִסְלָב קָעַן מְעַן נִישְׁט הָאָבֶן קִיִּין קִיּוּם נְאֻהָר מִיט אָפּ שְׁוִיִּיגְעֵן". וְוֹאס זַאל אִיךְ דִּיר זְאָגֵן! וּוִיפֵל בְּזִיוּנוֹת אוֹן שְׂפִיכוֹת דְּמִים אִיךְ כַּאֲפֵ אַרְיִין שְׂטִילְעֶרְהֵיט, דָּאס קִיִּינְעֶר וּוִיִּסְט גְּאַרְנִישְׁט קְעֻנְסְט זִיךְ נִישְׁט פֶּאַרְשְׁטְעֵלְזֵן^ט. פֶּאַלְג מִיר שְׁוִיִּיג שְׁוִיִּיג אוֹ שְׁוִיִּיג שְׁוִיִּיג וְעֵט דִּיר הַשֵּׁם יְחַבְּרֵךְ אוֹיִסְפִּירְעֵן, קוֹק נִישְׁט אוֹיף

(ח) בְּבִרְסְלָב אִי אֶפְשָׁר לְהַחֲזִיק מְעַמְד, כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׂיִשְׁתַּק וְלֹא יַעֲנֶה לְמַחְרָפוֹ.
(ט) מָה אָמַר לָךְ, כְּמָה בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים אֲנִי מְקַבֵּל מִבְּנֵי־אָדָם בְּהַצְנָע, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לָךְ לְתַאֵר.

רסח אָשֶׁר ב' תרלד פּנחל

די עזי פּנימער אזוי פּירט זיך דעם רעבינ"ס זאך'. וְאָמַר דְּבָרִים אֱלוֹ
אֵלַי בְּלִשׁוֹן רַבָּה וְנִעִימָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל. וְסַפֵּר לִי,
שְׂתַכְּף־וּמִיד אַחַר חֲתַנְתּוּ רָאָה אֵיךְ שְׂאָחָד מְבִינָה מְאֹד אֶת חוֹתְנּוּ
כְּאַחַד הַרִיקִים, וְחוֹתְנּוּ שְׂתַק, וְלוֹ כְּאַב מְאֹד, וְרָצָה לְמַחוֹת כְּנֶהוּג
וְאָז אָמַר לוֹ חוֹתְנּוּ: שְׂווייג, שְׂווייג, דָּאס איז אונזער זאך אָפּ צו
שְׂווייגן? וְנִתְפַּעַל מְאֹד מְאֹד אֵיךְ שְׂאָדָם יְכוּל לְעַצֵּר אֶת עַצְמוֹ וְלֹא
לְעֲנוֹת אַחֲרֵי בְזִיוּנוֹת כְּאֵלוֹ.

ידידי הַיָּקָר! רבנו ז"ל לפי עַרְךָ גִּדְּלָתוּ, אֲשֶׁר עָלָה לְמַעְלָה
לְמַעְלָה וְכוּ', אֲשֶׁר לֹא יְכִילֵהוּ הַרְעִיּוֹן וְלִית מַחְשָׁבָה תְּפִיסָא תְּמָן
כָּלֵל, סָבַל כָּל יָמָיו בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים עֲצוּמִים, וּמְזַלְזָלִים בּוֹ
מְאֹד מְאֹד עַד הַיּוֹם (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רס, וּבְחֵלֶק ב', סִימָן
צג); וּמִכָּל שַׁפְּן וְכָל שַׁפְּן, מַה שְׂעֵבֵר עַל מוֹהַרְנַ"ת ז"ל, אֵי אִפְשָׁר
לְצִיר בְּמַחְשָׁבָה כָּלֵל, וּמִכָּל שַׁפְּן לְכַתְּבוּ בְּסַפֵּר, כִּי כָּל יָמָיו רָדְפוּהוּ
מִבֵּית וּמִבַּחוּץ, וְהָיוּ לוֹ תַּרְפוֹת וּבְזִיוּנוֹת. וְכֵן בְּכָל דוֹר וְדוֹר, מִי שֶׁרַק
רוֹצֵה לְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, בְּהִכָּרַח שְׂעֵבֵר עָלָיו מַה שְׂעֵבֵר, כִּי רַבְּנוֹ
ז"ל הוּא הַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה, וְאַנְחֵנוּ הֵם הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, וְאֵי אִפְשָׁר
שְׂתִיחֲדוּ, כִּי אִם עַל־יָדֵי הַנְּאִ"ו, שֶׁהוּא סוּד הַבּוּשָׁה (עֵין בְּלִקוּטֵי־
מוֹהַרְנַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ר), עֵין שָׁם; וְיֹתֵר מִזֶּה אֵין לִי מַה לְהוֹסִיף עֲכָשׁוּ.
יְדִידְךָ לְנֹצַח הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תרלד.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא הַיְתַשְׁלַ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְבָּכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי,
הַאֲבָרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גַּרֹּו יְאִיר וְיִזְרַח.

(י) תְּצִיַת אוֹתִי, שְׂתַק, שְׂתַק, שְׂתַק! וְאָז יִנְצִיַת אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. אֵל תְּסַתְּבַל עַל
הַעֲזִי פָּנִים, כֶּף מִתְנַהֵג דְּבַר רַבְּנוֹ ז"ל, שְׂבִירָאִים וּבְכַשְׂרִים הָאֲמִתִּים מְזַלְזָלִים.
(ב) שְׂתַק, שְׂתַק! זֶה עֲגִין שְׁלֵנוּ לְשְׂתַק לְמַחְרָפוֹ וּלְמַכּוֹ.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ בְּצִרוּף הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, אֲשֶׁרֶיךָ שָׂאתָ זֹכֶה שְׂיֵהֶיָה לְךָ חֵלֶק בְּזִכּוֹת הַרְבִּים, שְׁנוּכַל לְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּזֶה תְלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵינִי מִבִּין לָמָּה אַתָּה מִתְבַּלְבֵּל עֲצֻמָּךְ כָּל־כָּף, אִם מְקוֹם זֶה טוֹב לְפָנֶיךָ, אוֹ אִם מְקוֹם זֶה טוֹב לְפָנֶיךָ, הֲלֹא רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו): כְּשֵׁיט לְהֶאָדָם לֵב, אֵין שְׂיָךְ אֲצִלוּ מְקוֹם כָּלֵל וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; כִּי יִכּוֹלִים לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם אִם רַק רוּצִים בְּאַמֶּת. כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתּוּף כָּל עֲלָמִין, וְלִית אֲתֵר פְּנוּי מִינָה; וְעַל־כֵּן אֵיךְ שְׂיָךְ אֵיזוֹ חִלִּישוֹת הַדַּעַת?! אַתָּה רָאָה לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּנִקְדָּה אַחַת — לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֵיזוֹ מַדְרָגָה שָׂרַק תִּהְיֶה — הֵן בְּעֲלִיָּה וְהֵן בְּקִטְנוּת, וְאֵךְ שָׂאתָ שְׂבוּר כָּל־כָּף, גַּם מִזֶּה תוּכַל לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּה וְשִׂיחָה יְפָה: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רָאָה גַם רָאָה, אֲנִי מִבְּלָבֵל כָּל־כָּף, עַד שְׂאֵינִי יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶפְלוֹ דְבוּר מִפִּי" וְכוּ'. וְכֵן תִּאָרֶיךָ בְּשִׂיחָה זוֹ בְּעֲצֻמָּה, עַד יִשְׁקִיף וְיִרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְצִרִיךְ שִׁתְּדַע, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵלֵא רַחֲמִים, וְרוּצָה לַעֲזֹרָךְ, רַק שָׂאתָ מִתְבַּלְבֵּל בְּכָל פַּעַם מֵאַחֲרִים, מֵהַ שְׂזָה אוֹמֵר וּמֵהַ שְׂזָה מְדַבֵּר וְכוּ'. עַל־כֵּן כָּלֵךְ מַדְרָךְ זוֹ, וְתַרְגִּיל עֲצֻמָּךְ לִילֵךְ עִם הַגְּלוּי הַנִּפְלָא שְׂגָלָה רַבְּנוּ ז"ל (בְּהַתְחַלַּת הַלְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב') עַל הַפְּסוּק (יִחְזַקְאֵל לֵג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שְׂאַבְרָהָם אָבִינוּ עֲבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת 'אֶחָד', שֶׁלֹּא בְּלִבָּל עֲצֻמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַע־עוֹלָם. וְרָאָה מֵהַ שֶׁהַמְּדַרְשׁ אוֹמֵר בְּשִׁבּוּעַ זֶה (שְׁמוֹת רַבָּה טו, ח): 'יִשְׂרָאֵל אֵינֵן יִכּוֹלִים לְהַדְבִּק עִם כָּל הָעַכּוּ"ם, אֲלֵא לַעֲצֻמָּן מִפְּרָשִׁים', שְׁנֵאֵמֵר (בַּמְדָּבָר כג, ט): "הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכּוֹן"; הֵינּוּ כִּי זֶה טַבַּע שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׂיֵהִיו בְּהַתְּבוּדוֹת, וְלֹא יִתְעַרְבוּ עִם מַעֲשֵׂה הַגּוֹיִים בְּכָל־לִיּוֹת וְכֵן בְּפִרְטִיּוֹת, אֶחָד שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל מֵאַחַר כָּלֵל.

אֲהוּבִי, אַחִי! הֶעָקֵר חֶזֶק וַיֵּאֱמַן לְבָבְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי בּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה לְבַד יוֹדַע כְּמָה גָּסִים וְנִפְלְאוֹת וְשִׁדּוּד הַטַּבַּע עֲשֵׂה כְּכֹר עֲמָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאִם תְּתַמִּיד בְּשִׂיחָה בִּינְךָ לְבִין קוֹנֶךָ, וְתִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ, תִּרְאֶה עוֹד גָּסִים וְנִפְלְאוֹת.

וְהַעֲקָר — אַל תִּהְיֶה בְטָלָן! הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת טָסִים וּפּוֹרְחִים, וְאִין
בְּמָה לְתַפְסֵם, כִּי אִם עַל-יַדֵּי מְעַט תּוֹרָה, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֵילו
שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְעַל-יַדֵּי מְעַט תְּפִלָּה — הֵן הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית,
מִנְחָה, מְעֲרִיב, וְהֵן חֲצוֹת וְתַהֲלִים, וּבִפְרָט — שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוּ.
וְיוֹתֵר מִזֶּה — הַכֹּל הֶבֶל, הֶבֶל הֶבֶלִים, שְׁאִין בּוֹ מִמָּשׁ, כִּי יִמְיֵנו
כָּצֵל עוֹבֵר.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׁעוֹר בְּחֻמָּשׁ וְרִשׁ"י בְּכָל יוֹם וּבְמַשְׁנֵיּוֹת
וּבְגִמְרָא וּבְשִׁלְחָן עֲרוּף וּבְמִדְרָשׁ וּסְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְעוֹד מָה שֶׁתִּבְחַר
בַּזֶּהר הַקְּדוֹשׁ וּבַתְּקוּנִים. וְהַעֲקָר כְּסִדְרָן דִּיקָא כְּרַצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל
(עֵינִ שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו; וּבְקוּיִנְטֵרס סִדְרֵי-הַלְמוּד), וְאִין מָה לְהוֹסִיף עַל
זֶה — קַחְהוּ מִשָּׁם, וְתִמְצָא לְעֲצָמָךְ חַזוּק גְּדוֹל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תרלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת בְּשִׁלַּח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי,
הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד אָנִי מַצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה,
שֶׁאֲתָה מְבַלְבֵּל עֲצָמָךְ בְּכָל פֶּעַם בְּבִלְבוּלִים חֲדָשִׁים וְכוּ'. מָה אִמַּר לָךְ,
יְדִידִי הַיָּקָר, כָּבֵר דִּבְרָנוּ הַרְבֵּה, וְתַהֲלָה לְאֵל, קִבְּלָנוּ מִרַבֵּנוּ ז"ל,
שֶׁאֲסוּר לְהַתְּבַלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְרֵאוּי לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לִילָף עִם הַגְּלוּי שֶׁגָּלָה לָנוּ עַל-פִּי: "אֲחָד הִיָּה אֲבָרָהם", שֶׁאֲבָרָהם עָבַד
אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת 'אֲחָד', וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב.

וּמַחֲמַת שְׁפַתְכֶם, שְׁבִיוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קָדֵשׁ תִּבְאָ לְכָאן,
עַל-כֵּן אֲקַצֵּר, וְאִז נִדְבֵר, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם הַרְבֵּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֲשֶׁר ב' תרלו בַּנְחַל רעא

(תהלים לו, טז): "טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים", על-פי מה דאיתא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, לפרש הפסוק: "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו"; כי צריך לחפש ולבקש בעצמו אילו נקודות טובות, כדי להחיות עצמו; כי העקר מה שהאדם מתרחק מהשם יתברך, מפני שנופל בדעתו, כשמתחיל לראות מה שפגם, ועל-ידי-זה מתרחק, חס ושלום, על-כן צריך לחפש ולמצא בעצמו איזה טוב, כי איך אפשר שלא עשה איזה טוב מימיו?! ואף שרואה שגם הטוב מלא פצעים ופגמים, עם-כל-זאת איך אין בו על-כל-פנים איזו נקדה טובה. ועל-ידי שימצא בעצמו איזה טוב, על-ידי-זה יעלה ממדרגתו הפחותה, וכבר לא יהיה רשע. וזה "עוד מעט" — על-ידי שמחפשים ומוצאים בעצמו איזה 'מעט' טוב, על-ידי-זה "ואין רשע" — שעלה למעלה, כי דן את עצמו לכף זכות, "והתבוננת על מקומו [הראשון] ואיננו" — כי כבר עלה, עין שם; וזה פרוש: "טוב מעט לצדיק" — הינו על-ידי שמחפש ומוצא בעצמו איזו נקדה טובה 'מעט טוב', על-ידי-זה דוחה מעצמו "המון רשעים רבים" אשר סבבוהו, ועל-ידי-זה יזכה לכל טוב אמתי ונצחי, אמן בן יהי רצון.

ב' תרלו.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר בשלח ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו ואיר.

מכתבך הארוך לגכון קבלתי, ומאד מאד נבהלתי לשמע מכל
מה שעובר עליך...

חמדת לבבי! צריך שתדע, שאנחנו נמצאים עכשו במצב כזה,
אשר המלחמה עלינו פנים ואחור. מצד אחד — בוער היצר בעולם
מאד מאד, ונפשות ישראל נכשלים מאד בפגם הברית, ואין מי

ערב אֲשֶׁר ב' תרלו בַּנְחַל

שִׁירָצָה לַעֲזֹר לָהֶם. וּמֵצֵד שְׁנֵי — הַהֲתַנַּגְדוֹת עָלֵינוּ הִיא אֵים וְנוֹרָא, מִפְּאֵת מִתְנַגְּדִים רְשָׁעִים. וּכְיֹתֵר — עַל-יְדֵי כַּמָּה מְצַרְעִים אֲשֶׁר מִסְתּוֹכְבִים, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּפָנִים וְכו', אֲשֶׁר כָּבֵר הָעֵיד מוֹהַרְנֵ"ת וְ"ל וְאָמַר, שְׁכּוֹאֵב לוֹ הַמַּחְלָקֶת שְׁמִבְּפָנִים יוֹתֵר מִבְּחוּץ וְכו'. וְכֵן, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְקַיֵּם אֲצֵלָנוּ.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי, שֵׁשׁ עֶכְשׁוֹ הַזְדַּמְנוֹת גְּדוֹלָה לְהַפְיץ סְפָרֵי רַבְנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וְלִהְכַנִּיס אֶת דַּעַת הָאָמֶת בְּעוֹלָם. וְאִף שֶׁכָּבֵר קִלְקְלוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי כַּמָּה מְצַרְעִים טְמָאוּ אֶת הָאוִיר מְאֹד, וְהִבְאִישׁוּ אֶת הָרִיחַ מְאֹד, אִף-עַל-פִּי-כֵן אֲנַחְנוּ פֹּה כַּמָּה אַבְרָכִים הַחֲלֻטָּנוּ — יַעֲבֹר עָלֵינוּ מָה, נִתְחִיל לְהַדְפִּיס מִחֲדָשׁ סְפָרֵי רַבְנוּ וְ"ל, וְנִפְיֵצֵם בְּיֹתֵר זוֹל. וְתִהְיֶה לָּאֵל, מִצְחָנוּ חֲזָק מְאֹד, וְאִין אָנוּ יִרְאִים מִשׁוּם בְּרִיָּה — רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְנוּ וְ"ל וְנִפְיֵץ דַּעַתוֹ בְּעוֹלָם, וְאִין אֲנַחְנוּ מִתְפַּעְעִים כָּלֵל מִכַּמָּה זְקָנִים דְּפֹה מְאִירֵכִי יָמִים, שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַרְנֵ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'); תִּהְיֶה לָּאֵל, בְּאַתִּי הַיּוֹם מִבֵּית הַדְּפוּס, וְהַדְּפִסְתִּי מִחֲדָשׁ אֶת הַ"לְקוּטִי-תַפְלוֹת" עִם נִקְדוֹת בְּהוֹצָאָה חֲדָשָׁה וּבְאוֹתִיּוֹת מְאִירוֹת עֵינַיִם, וְתִהְיֶה לָּאֵל, נִזְכָּה לְהַפְיֵצוֹ בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל. וְכֵן כָּבֵר שְׂמֵעַת שְׂאֵנִי מִדְּפִיס עֶכְשׁוֹ אֶת הַ"לְקוּטִי-מוֹהַרְנֵ"ן" הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא עִם פְּרוּשׁ "שֵׁפֶת הַנְּחַל" סְבִיבוֹ, וְגַם בְּקִרְוֹב יוֹפִיעַ סֶפֶר "פְּעֻלַת הַצְּדִיק", תּוֹלְדוֹת רַבְנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר לֹא נִרְאָה כַּבְּשֵׁם הַזֶּה, וְיִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִיִּם עוֹד כַּמָּה סְפָרִים נְאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד אֲשֶׁר יִקְיָצוּ וְיַעֲזְרוּ יְשָׁנִים מִתְרַדְמָתָם.

עֶכְשׁוֹ אֲנִי בָּא אֶל הַנִּקְדָּה שֶׁהַחֲלֻטָּנוּ פֹּה:

א. לֹא לְהַכְנִיס בְּשׁוּם וּכְוֹחִים וְדִין וּדְבָרִים עִם הַרְשָׁעִים הַלְלוּ, יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה אִין לָנוּ שׁוּם חֶלֶק עִמָּהֶם — לֹא בְּעֵלְמָא הַדִּין וּמְכָל שְׁכֵן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

ב. אִף אִם יְבוֹאוּ בְּאִפְן שֶׁל שְׁלוֹם וְכְדוּמָה, הָעֶבֶר לִמַּד אוֹתָנוּ, כִּי אָרֶס רַע הוּא תַחַת שְׁנִיָּהֶם וְכו'. תִּכְרַךְ-וּמִיד כְּשִׁיבּוֹאוּ, תִּתְחִילוּ לְדַבֵּר רַק מִהַתְּכִלִּית הַנְּצַחִית בְּגִלּוּי בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה, שְׁסוּף כָּל סוּף

אֲשֶׁר ב' תרלו בַּנְחַל רעג

נהיה מתים, ולא ישאר לנו רק מה ששנחטף בזה העולם תורה ותפלה, כִּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

ג. למסד נפשנו ביותר, שיופצו ספרי רבנו ז"ל בבתי ישראל ובזול גדול מאד בכמה פרוטות ממש, באפן שלכל אחד מישראל יהיה נמצא ברשותו כמה מספרי רבנו ז"ל.

ד. טובי המחוז שבינינו צריכים להתרכז בכמה בחינות:

א. לדבר עם מקרבים חדשים. ב. ללמד ברבים ספרי רבנו ז"ל בצומא. ג. לחדש חדושי תורה על-פי דעת רבנו ז"ל ולהדפיסו. ד. לעזר אחד את השני. ה. לשמר שלא יהיה בינינו, חס ושלום, איזו שנאה וקנאה וכו'.

ה. ועל כלם — צריכים לגרש מאתנו כל מיני לצים ובעלי מחלקת, כי הם סם המות ממש, והם ההפוך ממש מדעת רבנו ז"ל, אשר יסוד דעתו היא תמימות עמקה, עמק עמק מי ימצאנו.

חמדת לבבי! עכשו אני בא אליך בבקשה פרטית; אחרי שזכה אותך השם יתברך בכלים ובחושים טובים כאלו, ותהלה לאל, ה' אלקים נתן לך לשון למודים, איך מתר לך לבטל מלאכת שמים אפלו רגע אחד?! הלא אתה צריך לנצל את חריצותך בכל רגע ודקה ממש, ולהפיץ מעינות החכמה חוצה. איך מתר לך להכנס באיזו שיחה עם בני-אדם אודות מחלקת?! הלא עבודתך היא עבודת שמים, זכות הרבים לדורי דורות, איך יש לך זמן אפלו רגע אחד לדבר מזה או מזה, או להכנס באיזה שיחה ודבור מה שזה אומר או מה שזה אומר, הלא כל שיחתך צריכה להיות רק ממנו יתברך ומהתכלית הנצחית, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. וכן אתה צריך לדבר בקביעות רק ממנו יתברך ולא תתבייש מפני בני-אדם המלעיגים. מה לך ולקדם?! הלא סוף כל סוף ימינו כצל יעבר. וכל דבור ושיחה שנדבר ונשיח עמו יתברך ישאר לנו לנצח-נצחים.

עדר אָשֶׁר ב' תרלז בַּנְחָל

אַקוּהָ שְׁתוּצִיא כַּמָּה נְקֻדּוֹת מִמִּכְתָּב זֶה. וְהִתְכַרַח לְקַצֵּר מְרַב עֵיפוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' תרלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר יְתֵרוֹ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקְךָ שֵׁשׁ לָךְ חֶלֶק בְּהַפְצַת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל. תְּהִלָּה לְאֵל, פֶּה תִקְבַּל בּוֹיָגָן רֵאשׁוֹן שֶׁל "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" עִם הַנְּקֻדּוֹת, שְׁזִכִּיתִי לְהַדְפִּיס פֶּה עוֹד פַּעַם עִם אוֹתוֹת גְּדוּלוֹת מְאִירוֹת עֵינַיִם, וַיִּזְכַּנִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת מְמוֹזְכֵי הַרְבִּיּוֹת, שֵׁשֶׁת־פִּשְׁט בְּכָל תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֶחָד יִתְחִיל לִזְמַר "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת". וְכֵן בְּשָׁבוֹעַ זֶה יֵצֵא מִהַפּוֹרֵךְ עֲשָׂרִים אֶלְף סְפָרֵי "אָרֶךְ אַפִּים", שְׁנֹדֶפְסוּ עֲכָשׁוּ בַּפַּעַם הַחֲמִישִׁית. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲשֶׁר עַד כַּה עֲזַרְנִי.

וְהִנֵּה כְּבָר יִדְעָתָ שְׁהַסְפֵּר הַזֶּה מְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֲנִין סְבֻלָּנוֹת וְאַרְיֵכַת אַפִּים, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד נִצְרָךְ לְכָל בְּרִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי כְּפִי רַבּוּי הַבְּלִבּוּלִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת הָעוֹבְרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מִמֶּשׁ שְׂאֵי אֲפֶשֶׁר לְחִיּוֹת כָּלֵל בְּלִי אַרְיֵכַת אַפִּים, אֲשֶׁר זֶהוּ הָעֶקֶר (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה; וּבִשְׁפַת הַנַּחַל עַל-פִּי הַתּוֹרָה ב'), וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְנֹס בְּכוֹחֵי עִם שׁוֹם בְּרִיָּה. צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע שְׁדָרְךָ רַבֵּנוּ ז"ל הִיָּתָה לֹא לְהַתְעַקֵּשׁ עַל שׁוֹם דְּבָר, וְכָל אֶחָד הִיָּה יָכוֹל לִזְמַר לוֹ דְּעוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָאֵט עַר אוֹיֵס גְּעַפִּירֵט וְוִי אִיָּהֵם הָאֵט גִּישׁוּיֵינְט^ל; וְלָכֵן גַּם אֶתָּה רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לֹא

(ל) הוּא הוּצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל כְּמוֹ שֶׁהָאִיר לוֹ.

אֲשֶׁר ב' תרלח בַּנְחֹל ערה

להתעקש כָּלֵל, אויס צו פִּירן דוֹקא, רק דָּבָר זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמִּילָא.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אודות הָעֶרֶל... הַעוֹשֶׂה הַזִּקִּים, לַעֲת עֵתָה אֵינִי רוֹאָה שׁוּם עֲצָה, רק לְמִסֹּר אֶת עֲצָמֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (תהלים קכז, א): "אם ה' לא ישמר עיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר"; מָה אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת? הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִי פְּרִטִית, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֵׁם אֱלֹהֵינוּ שֶׁל עוֹלָם, וְצָרִיכִים לְמִסֹּר אֶת עֲצָמֵנוּ כָּל-כָּף אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא נִרְאֶה וְלֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְגִישׁ מִשׁוּם דָּבָר רק עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיִּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

רָאָה גַם רָאָה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם: מְקַרָּא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָּשׁ, שְׁלַחַן עָרוּף וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל וְסִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְסִפְרֵי הָאֲרִיז"ל וְסִפְרֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי, אֲשֶׁר אִז תַּתְחִיל לְהִרְגִישׁ עֲצָמְךָ עֲגִין אַחַר לְגַמְרֵי.

תֵּאֱמִין לִי שְׂרָאוֹי לָנוּ לַתֵּן בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה וּבְכָל רִגַע תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשִׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזַכֵּנוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה. וְכֵן אָנוּ צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה שְׁנוֹזְכָה לְצִיַּת אוֹתוֹ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תרלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדֵּר יִתְרוֹ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גִּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אודות שְׁאֵלְתְךָ וְכוּ', הֲלֹא כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וּמִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, הַצַּדִּיק מִתְקַן אֶת אֲנָשָׁיו. רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שְׁכָל הַמְּחַשְׁבוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵם כְּפִי מַעֲשָׂיו. אִם יֵשׁ לוֹ מַעֲשִׂים רְעִים, מִמִּילָא תִּהְיֶינָה לוֹ מְחַשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים רְעִים; כִּי הַמַּדּוֹת

רעו אֲשֶׁר ב' תרלט בַּנְחַל

שֵׁשׁ בָּאָדָם הֵן חוֹלְפוֹת וְעוֹבְרוֹת בַּמַּחְשָׁבָה שְׁבַמַּח, וּכְפִי הַמַּדָּה שֶׁאָדָם אוֹחֵז, כֵּן חוֹלְפוֹת וְעוֹבְרוֹת מַחְשְׁבוֹתָיו. וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב), שֶׁכַּנְגֵּד הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל, אֲלֵא עַד שֶׁיִקְדָּשׁ וַיִּטְהַר אֶת מַעֲשָׂיו. שְׁזֵה מֵה שְׁאוּמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה נה, ז): "יַעֲזֹב רָשָׁע דְרָכּוֹ וַאִישׁ אֲוֵן מַחְשְׁבוֹתָיו"; אִם שְׁבִים בַּתְּשׁוּבָה, וּמִתְקַנֵּים אֶת הַמַּעֲשִׂים, אֲזִי זוֹכִים לְטֹהָרַת הַמַּחְשָׁבָה. לְכֵן אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׂבָאִים אֶל הַצַּדִּיק (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריא); לְכֵן אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַזּוֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, אֲשֶׁר אֵז יִזְכֶּה לְתַקֵּן מַעֲשָׂיו, וַיִּזְכֶּה לְמַחְשְׁבוֹת נְקִיּוֹת, שֶׁיִּחְשַׁב תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

ב' תרלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר יִתְרוֹ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מֵאֵד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וְשִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! עֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל מֵה שְׁקוּרָה בְּעוֹלָם, זֶה רַק מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֵה רַק שֶׁיִּפְתָּחוּ פִּיהֶם וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ; עַל-כֵּן מִי שֵׁשׁ לוֹ שְׂכָל וְדַעַת, וּבוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי רוֹאֵה שֶׁהַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל; כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מֵאֵד. מִי בְּעַל-הַבַּיִת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם? רַק הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, כִּי "לֵב מְלָכִים וְשָׂרִים בְּיַד הַיְוָי"ה". לֹא תְלוּי בְּבִשָּׁר וְדָם אִם-כֵּן יַעֲשׂוּ שְׁלוֹם אִם לֹאוּ, הַכֹּל רַק לְבוֹשׁ עַב וְגַס וְשִׁטוֹת גְּדוֹלָה. עָלֵינוּ לְזַכֵּר שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים רַק בְּיַדֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ רוֹצֵה מִיִּשְׂרָאֵל — שֶׁכִּלְנוּ נָשׁוּב אֵלָיו, כִּלְנוּ נִקְיִים אֶת

אֲשֶׁר ב' תרלט בַּנְחָל רעז

הַמְצוּוֹת, כְּלָנוּ נִלְמַד תּוֹרָה, כְּלָנוּ נִשְׁמַר שִׁבְתָּ, אֲזֵי הַשִּׁבְתָּ תִשְׁמַר עֲלֵינוּ, וְאֵין לָנוּ מָה לְפַחַד. וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא נֹאכֶה לְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּכֹּר הִיָּה לְעוֹלָמִים דְּבָר כְּזֶה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הֵבִיא אֶת הַמֶּן הַרְשָׁע וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר רָשָׁע עָרִיץ אַחַר, יִמַח שְׁמוֹ, שְׂאֵז הִחְלוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְרוּץ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. לְזֹאת הָעֲצָה עֲכָשׁוּ בַמַּצָּב הַנוֹכְחִי שְׂאֵנוּ נִמְצָאִים בּוֹ — רַק לְבָרַח בַּחֲזָרָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; לְהִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָנוּ, לְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת, לְשִׁמְרַ שִׁבְתָּ, שֶׁהִיא הַבְּטָחוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל; כְּשִׁיְהוּדֵי זוֹכֶה וְשׁוֹמֵר שִׁבְתָּ, בָּא לוֹ מַח וְדַעַת עֲלִיוֹן, שְׂאֵינְנוּ מְפַחַד מִשׁוּם דְּבָר אֶלָּא מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר בְּעֵתִים הַלְלוֹ, זֶהוּ רַק פְּחָדִים-שֶׁל הֶבֶל, אֵיךְ יִתְכַן לֹמֵר, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַר אֶת עוֹלָמוֹ בֵּין כְּמָה אֲנָשִׁים? בֵּין כְּמָה שׁוֹטִים?! הֲאֵם זֶה מוּבָן בְּשִׁכָּל אָנוּשִׁי, שְׁנֹשִׂיא זֶה אוֹ אַחַר, בְּיָדֵינוּ תְלוּי כָּל הָעוֹלָם?! וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה עֲלֵינוּ לְהִתְבַּלְבֵּל וְלְהִכַּנֵּס בְּבִהְלָה, וְלִבְכוּת עַל מָה שְׁכָּל פְּרַחַח מְדַבֵּר, אֲשֶׁר כָּל הַיּוֹם הֵם רַק מְעַלְמִים וּמְסִתִּירִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁטְיוֹתֵיהֶם. בְּוַדָּאֵי זֶה מְבִיא פַחַד עַל הָאָדָם, אֲבָל מִי שִׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מְכוּן מְלַמְעֵלָה, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, הוּא בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת וְלוֹמַד תּוֹרָה, וְאֵינְנוּ מְפַחַד מִשׁוּם דְּבָר. לְזֹאת עֲתָה בַמַּצָּב הַבְּטָחוֹנִי וְהַמְדִינִי שְׁקוּרָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֵין עֲצָה אַחֲרֵת, רַק לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, וּלְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת, וּבְפֶרֶט לְשִׁמְרַ שִׁבְתָּ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירושלמי תענית א, א): אֵלוֹ הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשֻׁמְרִים שִׁבְתָּ אַחַת כְּתוּבָה, מִיָּד בֶּן דָּוִד בָּא; וְהֵינְנוּ זוֹכִים לְגֵאֲלָה. לְזֹאת, עֲקַר הָעֲצָה רַק לְבָרַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְגֵאֲלָה הָאֲמִתִּית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תרמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ הַיְתִשְׁלִי"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... נְרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּעֵינֵי הַזְּוִיגִים וְכו', יֵשׁ בְּזֶה עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד מְסוּד
הַגְּלָגוּל, יֵשׁ גְּלָגוּלֵי נְשָׁמוֹת שְׁאִין לָנוּ שׁוֹם מְשֹׁג בְּזֶה, אֲבָל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַר אֶת הַבְּחִירָה בְּיַד הָאָדָם, וַיְכַוֵּן לְהִתְחַתֵּן
תְּכַף-וּמְקִד אִם רַק רוֹצִים, כִּי יֵשׁ הַיּוֹם מְאוֹת וְאֶלְפִים וּרְבֻבוֹת רוֹקִים
וְרוֹקוֹת, וּמְסֻתוֹכְבִּים בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, בְּגִיל עֲשָׂרִים וְחָמֵשׁ, שְׁלֹשִׁים,
שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ וְכו', וְעַדִּין לֹא מְצָאוּ זֶה אֶת זֶה, וּמֵדוּעַ? כִּי הֵם
בְּרָרִים. נִפְגַּם לָהֶם הַשֶּׁכֶל. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וְאוֹהֵב
אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, מְכִין לוֹ אֶת זְוִיגוֹ, אֲבָל אָדָם טַפֵּשׁ, וּבְיָדָיו מְאַבֵּד
מֵה שְׁנוֹתָנִים לוֹ. אוֹמְרִים תְּכַמִּינֵנו הַקְּדוֹשִׁים (סוּטָה ב.): אֲרַבְּעִים יוֹם
קָדָם יִצְרִית הַיָּלֵד בֵּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמְרַת: בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי; בְּטָרִם
יֵצֵא הָאָדָם לְזֶה הָעוֹלָם, כְּכֹר אִמְרָה בֵּת קוֹל שְׁפְלוֹנִי מֵיַעַד לְפְלוֹנִית.
אֲבָל, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲבָדוּ אֶת הָאֱמוּנָה, עֲזָבוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְנַעֲשׂוּ תְּכַמִּים, וְרַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, פּוֹגְמִים בְּבְרִית, עוֹשִׂים כָּל
מִינֵי עֲבֻרוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, אֵינָם מְקִימִים מִשְׁפָּחָה, וְלִבְסוּף מִתְבַּגְּרִים
וְאֵינָם מוֹצְאִים אֶת הַזְּוִיג, וּבּוֹכִים וְצוֹעֲקִים וּמְדַבְּרִים כְּלָפִי מַעֲלָה,
כְּאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא רוֹצֵה לְתַת לָהֶם זְוִיגָם, בְּשַׁעַה שֶׁהַזְּוִיג
הֵיךְ בְּיָדָם, וּבְמֹו יִדְיָהֶם אֲבָדוּ אוֹתוֹ. וְתַכְמִינֵנו הַקְּדוֹשִׁים נוֹתְנִים עֲצָה
לְאָדָם שְׁיִמְצָא זְוִיגוֹ בְּנִקְל (יְבָמוֹת סג.): נְחִית דְּרָגָה וְנִסִּיב אִיתְתָּא;
אָדָם צְרִיף לְרַדַּת מְדַרְגָּה אַחַת, וְאִזּוּ יִמְצָא זְוִיגוֹ; כִּי מֵדוּעַ אָדָם אֵינּוּ
מוֹצָא אֶת זְוִיגוֹ? מִחֲמַת שֶׁהוּא בְּרָרָן, וְחוֹשֵׁב: "אֲנִי צְרִיף מִשְׁהוּ
מִשְׁהוּ, אֵיזָה עֲשִׂיר גְּדוֹל, אֵיזָה בַּעַל כְּשִׁירוֹנוֹת וְכו' וְכו', כִּי הֲלֹא גַם
אֲנִי מְצַלַח וּמִיַּחַד מְאֹד" וְכו'; אֲבָל אִם הֵיךְ לְאָדָם שֶׁכֶל, וְהֵיךְ יוֹדַע
שֶׁהוּא כְּלוּם, וּמֵה שְׂבָא — בְּרוּךְ הַבָּא; "הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב
הַרְחֵמֵן וְשׁוֹלַח לִי זְוִיגִי", וְהֵיךְ רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֲזִי מְזַמֵּן
הָיוּ לְכָל אֵלוֹ הַרְבֵּקִים נְכָדִים. לְכֵן אֵין זֶה עֲנֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם כְּשֶׁאֵינּוּ

אָשֶׁר ב' תרמא בַּנְחָל רעט

מוֹצֵא בַת אוּ בֶן זוגוֹ, אֶלָּא הָאָדָם הֵבִיא עַל עֲצָמוֹ אֶת זֹאת. לְכֵן אֲשֶׁרֵי הַהוֹרִים הַמְחַתְנִים יִלְדִיהֶם בְּגִיל צָעִיר, לְפָנֵי שְׂפוֹקָחִים עֵינֵיהֶם וְנֹעֲשִׂים בְּרַרְנִים. אֲבָל כְּתוּב בְּתַקוּנֵי־זֶהָר (תַּקוּן יד, דָּף ל:): וְעַם כָּל זֹאת, אִם אָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, נוֹתְנִים לוֹ אֶת בַּת אוּ בֶן זוגוֹ; עֵקֶר הַעֲצָה לְחֹזֵר אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶת הַשְּׂדוּף הֶרְאִשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לוֹ, וַיִּתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׂמִים, וְאִזּוּ יִחְיֶה חַיִּים נְצִחִיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תרמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינֵי הַפְּתוּדִים שְׂעוּבָרִים עַל בְּנֵי־אָדָם, הַדָּבָר הֶרְאִשׁוֹן — צָרִיכִים לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (עֲבוּדָה זָרָה יא): מְלֶךְ בְּשֵׁר וְדָם יוֹשֵׁב בְּפָנִים, וּבַחוּץ עוֹמְדִים שׁוֹמְרִים לְשִׁמְרוֹ, לֹא־כֵן עִם יִשְׂרָאֵל, הֵם יוֹשְׁבִים בְּפָנִים, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד בַּחוּץ וְשׁוֹמֵר עֲלֵיהֶם, שְׂזוּ הַמְּזוּזָה שְׂכַתוֹב עָלֶיהָ אֶת הַשֵּׁם: שְׁדִי' — שׁוֹמֵר דִּלְתוֹת יִשְׂרָאֵל. לְזֹאת, אִם יֵשׁ פְּתוּדִים, צָרִיכִים לְבַדֵּק קָדָם כֹּל אֶת הַמְּזוּזוֹת, וְאִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, צָרִיכִים לְבַדֵּק אִם נִזְהָר בְּנִטְיִלַת יָדַיִם, כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר בְּנִטְיִלַת יָדַיִם, בָּאִים לוֹ פְּתוּדִים, וְאֵינָנו יוֹדֵעַ מִמֶּה מְפַחֵד (פְּסָחִים קיב). עַל־כֵּן יִשְׁמַר אָדָם בְּזֶה מְאֹד, הֵן בְּנִטְיִלַת יָדַיִם שְׂחָרִית, הֵן קָדָם אֲכִילַת הַפֶּת, הֵן לְאַחַר עֲשִׂית צָרְכֵי וּנְטִילַת צְפָרְנָיו וְכו', וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שִׁיתְּבַטְלוּ מִמֶּךָ כָּל הַפְּתוּדִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבִי, אַחֵי וְרַעִי,
הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי וְתוֹדָה רַבָּה, וְזְכוּת
הַמְּצִנָּה הַגְּדוֹלָה הַזֶּה הַעוֹלָה עַל כָּל הַמְּצִוּוֹת, תִּגַּן עָלַיְךָ, וַיִּמְלֵא הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ אֶת מְשָׁאֵלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹבָה.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הָעֵקֶר לֹא לִפְלֵ בְדַעְתְּךָ כָּלֵל יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה,
תִּרְאֶה לְעִשׂוֹת הַתַּחֲלָה חֲדָשָׁה כְּאֵלוֹ לֹא הַתַּחֲלָת עֲדִין. וּבְאֵמַת לְפִי
עֵצָם גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ עֲדִין לֹא הַתַּחֲלָנוּ כָּלֵל, וְצָרִיךְ לְהַתְחִיל בְּכֹל פַּעַם,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה סוּף כֹּל סוּף לְהַכְנִס אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְעַקֵּר הַהַתְחָלָה
צָרִיךְ לְהִיֹּת בְּשִׂיחָה בֵּינֵנו לְבֵין קוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה
עַקֵּר הַכֹּל, וּבְלֹא תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת הָאֲדָם הוּא אֲבוּד לְגַמְרִי. וְלִמְעַן
הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְבָרַח עֲכָשׁוּ לְמַקּוֹם מְיֻחָד שְׂאִין שֵׁם בְּנִי-אָדָם, וְתִדְבֵר
עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאִז טוֹב לְךָ לְנִצָּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קד.): גִּימ"ל דָּל"ת — גּוּמַל
דָּלִים, מֵאֵי טַעַמָא פְּשׁוּטָה פְּרַעֲיָה דְגִימ"ל לְגַבִּי דָּל"ת, שְׁפָן דְרָכוּ
שְׁל גּוּמַל חֲסָדִים — לְרוּץ אַחַר דָּלִים. וְעִין בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן (חֲלָק
א', סִימָן קו), עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים מא, ב): "אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל דָּל"; שְׁמִי
שְׁהוּא בְּדָלוֹת וּבְקִטְנוֹת הַדַּעַת, מְצִנָּה לְבַעַל הַשְּׁכֵל לְהַשְׁכִּילוֹ
וּלְהַכְנִיס בּוֹ דַּעַת. וּלְפִי הַגְּמָרָא מְשַׁמַּע, שְׁצָרִיךְ לְרוּץ אַחַר דָּלִים, הֵינּוּ
שְׁלֵא יַחֲפָה שְׂיִבּוֹאוּ אֶצְלוֹ, רַק יְרוּץ אַחֲרֵיהֶם וְיַכְנִיס בְּהֶם דַּעַת
הָאֵמַת. וְזֶה שְׁהוֹהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְנִסְעַ נְסִיעוֹת (תִּי-מוֹהֲר"ן, סִימָן תַּקמג),
בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּה לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, וְלְהֵאִיר בְּהֶם הַדַּעַת הָאֵמַת. וְעִין
בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן (חֲלָק א', סִימָן נג): הַצְדִּיקִים מִיִּגְעִים אֶת עֲצָמָם,

אֲשֶׁר ב' תרמג בְּנַחֵל רפא

וְרוֹדְפִים אַחַר בְּנֵי-אָדָם לְקַרְבָּם לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרַךְ וְכוּ', עַיֵן שָׁם;
וְכָל מִי שֶׁזָּכְהוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מְעַט דַּעַת, לִידַע שְׂאִין בְּלַעַדֵּיו יִתְבַּרַךְ
כָּלֵל, רְאוּי שְׂרוּץ וְיִרְדֵּף אַחַר הָעֲנִיִּים בְּדַעְתָּם, וְלִהְיוֹנִים בָּהֶם דַּעַת
הָאֵמֶת.

וְעַל-פִּי זֶה יִתְפָּרֵשׁ גַּם שְׂאֵר הַמְּאָמֵר וּמֵאֵי טַעְמָא פְּשׁוּטָה
כַּרְעִיָּה דְדָל"ת לְגַבֵּי גִימ"ל דְּלִימְצִיָּה לִיָּה נִפְשִׁיָּה, עַל-כָּל-פָּנִים
צָרִיכָה לִהְיוֹת אֵיזוֹ אֲתַעֲוֹרְרוּתָא דְלִתְתָּא, שְׂיִרְצָה לְקַבֵּל דְּבָרוֹ; כִּי
אִם אֵינּוּ רוֹצֵה בְּשׁוּם אִפְּן לְקַבֵּל דְּבָרוֹ, אֵינּוּ מְחִיב לְדַבֵּר עִמּוֹ. וְעַיֵן
בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת צְדִיק, סִימָן פו): צְדִיק שֶׁקָּרַב אֶת הָאָדָם, וְאָדָם
הַזֶּה לֹא רָצָה לְקָרַב אֶת עַצְמוֹ, מִתָּר לוֹ לְדַחֹת בְּיָדָיו. וּמֵאֵי טַעְמָא
מִהֲדַר אִפִּיָּה דְדָל"ת מִגִּימ"ל דְּלִימְצִיָּה לִיָּה בְּצִינְעָה, כִּי הֵיכָא דְלֹא
לְכַסִּיף מִיָּנִיָּה; הֵינּוּ אֶפְלוּ בְּשִׂמְדֵּיבֵר עִמּוֹ דְּבוּרֵי יְרֵאת שְׁמַיִם וּמוֹסָר,
עַל-כָּל-פָּנִים יְכַלֵּל אֶת עַצְמוֹ עִמּוֹ, וַיִּדְבֵּר בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, כִּי הֵיכָא דְלֹא
לִיכְסִיף מִיָּנִיָּה. הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה, אָמֵן כֵּן יְהִי
רְצוֹן.

ב' תרמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מְשֻׁפְּטִים ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גָּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב ... גָּרוּ יְאִיר, לְנִכּוֹן קַבְלָתִי.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר לִהְיוֹת סְבֻלָּן גְּדוֹל, וּבִפְרֻט עִם בְּנֵי בֵּיתְךָ,
וּבִפְרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת עִם בְּנֵךְ. וְהִיָּה רְאוּי מְאֹד לְכָל תַּצְעֵק עָלָיו וּבִפְרֻט
בְּרַבִּים, כִּי כָּל הַמְּלַבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים — אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם
הַבָּא, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא ט). וּמִכָּל שְׁפָן בְּנֵךְ,
שְׁלֹא דִי שְׁגַם הַמְּאָמֵר הַנִּלְ סוֹבֵב עַל בְּנוֹ, אֵלֹא עוֹד יוֹתֵר גְּרוּעַ, כִּי

רַכַּב אֲשֶׁר ב' תרמג בַּנְחַל

הַבֵּן מִסְתַּכֵּל בְּכָל דְּבָר עַל הָאֵב, וּכְשֶׁהָאֵב מוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ, וּמִסְבִּיר כָּל דְּבָר בְּפִרְטוּיּוֹת לְבָנוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הַבֵּן גָּדֵל בְּטוֹב, וְנֹעֵשֶׂה גַם-בֵּן בַּר דַּעַת. לֹא-כֵן כְּשֶׁהָאֵב תָּמִיד בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, וְצוֹעֵק וּמַכֶּה אֶת בְּנוֹ, אִם-כֵּן מֵאִין יִלְמַד הַבֵּן?! וְעַל-כֵּן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן קז): הַבְּנִים שׁוֹטִים כְּשֶׁאֲבִיהֶם כְּעֶסֶן; וְהוּא מֵהַטַּעַם הַנִּזְכָּר. וְכִכֵּר הֶאָרְכְנוּ הַרְבֵּה בַּסֵּפֶר "אֶרֶךְ אַפִּים", מֵהַמְעַלָּה לֵהִיּוֹת סִבְלָן בְּכֻלָּיוֹת וּבְפִרְטוּיּוֹת עַל בְּנוֹ, עַיִן שָׁם.

וְשָׁמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שֶׁסִּפֵּר לִי, שֶׁזוֹכֵר הֵיטֵב אֶת ר' אֶפְרַיִם מִפֶּשְׁעֵדְבוּרוֹ ז"ל, שֶׁהָיָה אֶחָד מֵגְדוֹלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ צַדִּיק תָּמִים, וְהָיָה סִבְלָן נִפְלָא עַד לְהַפְלִיא, וְהָיָה אֲצִלוֹ בֶּן חוֹרֵג, שֶׁהָיָה שׁוֹבֵב מְאֹד מְאֹד, וְהִפְּךָ מִמָּשׁ אֶת הַבֵּית עַד לְהַשְׁחִית וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיְתָה דְרָכּוֹ לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ אֵלָיו וְלִסְבֹּל אוֹתוֹ, וְלִהְסָבִירוֹ בְּנַחַת, אֲשֶׁר אָסוּר לַעֲשׂוֹת דְּבָר זֶה וְכוּ'. וְאֶף שֶׁהָיָה מִסְבִּירוֹ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וְהֵילֵךְ עָשָׂה אֶת שְׁלוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא מָנַע אֶת עֲצָמוֹ עוֹד פְּעַם לְהִסְבִּירוֹ בְּנַחַת וְכֵן בְּכָל פַּעַם. וְשָׁמַעְתִּי מֵר' לִוִי יִצְחָק [נִרוֹ יֵאִיר] (ז"ל), כִּי יֵשׁ דְּבוּר מִרַבְּנוּ ז"ל: דָּאִס מֵיט גוּטְעֵן קֶעֶן מֵעֵן שְׁעֵנְעֵר פּוֹיעֵלִין^מ וְאֶף שֶׁבַתְחַלָּה גִּדְמָה שְׁאִין פּוֹעֵלִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לֵהִיּוֹת עֲקָשָׁן גַּם עַל מִדָּה זוֹ, לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ שְׁלֵא לְכַעַס, וְלֵהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל. וְכָל הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בְּזֶה, כַּמוּבָא בְּ"שֵׁפֶת הַנְּחַל" עַל תּוֹרָה "אָמַר אֵל הַכְּהֻנִּים"; כִּי כָּל דְּבָרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ הוּא בְּחִינַת חֻטָּם, שֶׁהוּא אֲרִיכַת אַפִּים. וְשָׁמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, כִּי גַם הָאִישׁ כְּשֶׁר, הִרְוָצָה לְהַחֲזִיר אֶת בְּנֵי-אָדָם לְמוֹטָב, גַּם-כֵּן צָרִיךְ לָזֶה בְּעֲצָמוֹ סִבְלָנוּת, אֶף שְׁבוּעַר בּוֹ לְהַכְנִיס אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרָךְ בְּעוֹלָם בְּמִרְץ גָּדוֹל, וְרוֹאֶה שְׁאִין זֶה הוֹלֵךְ, אָסוּר לוֹ לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל בְּשִׁבִיל זֶה, כִּי הַהִכָּרַח לֵהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל כָּל יְמֵי חַיָּיו — בֵּין בְּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, וְדַבְּרֵי פִי חֲכָם חֵן.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! בְּרוּךְ הַשֵּׁם, כְּכֹר נִדְפָס "שֵׁפֶת הַנְּחַל" עַד תּוֹרָה ד', וְהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ יִזְכְּנֵי לְרֵאוֹת בְּסוֹף שְׁבוּעַת זֶה גַּם כָּל תּוֹרָה ד' בְּדַפּוּס, עַד

(מ) בְּדִבְרֵךְ נַחַת יְכוּלִים לִפְעַל יוֹתֵר יָפֵה.

אֲשֶׁר ב' תרמד בַּנְחַל רפג

שְׁאֵזְכָה לְרֵאוֹת אֶת כָּל הַ"לְקוּי־מוֹהַר"ן בְּשִׁלְמוֹת עִם הַ"שְּׁפַת הַנְּחַל".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרמד.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעֵי לְסֵדֶר תְּרוּמַה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְסַפֵּר אֶת שְׁכֵרוֹן לְבָךְ, לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי, בְּוֹדָאֵי מִכְאוּבְךָ וְצָרְתָךְ הֵם מִכְאוּב וְצָרָה גְדוֹלָה, אֲבָל לֹא כָךְ לִמַּד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל — לְמִשָּׁךְ עֲצָמוֹ אֶל הַצֵּעַר, אֲדַרְבֵּה רַבְּנוּ ז"ל גִּלְהָ לָנוּ אֶת הַגְּלוּי הַנּוֹפֵלָא עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי"; בְּלְקוּי־מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה), שְׁצַרִּיכִים לְמִצָּא הִרְחַבְוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעֲצָמָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וּבְכֻלָּל — צָרִיךְ שֶׁתִּדַע הֵיטֵב וְתַחֲקֵק בְּדַעְתָּךְ, כִּי לְאָדָם אֵין בְּעוֹלָם חֶבֶר וְיָדִיד אֲמִתִּי, אֲשֶׁר יִבִּינוּ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, כִּי אִם הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ וּמַבִּין הַכֹּל. וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִבְּנֵי-אָדָם?! פִּלֵּךְ מֵהֵם, בָּרַח לָךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהִרְגַּל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר רַק עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מִצְפּוֹנָי לְבָךְ, וְכֹל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבִגְשָׁמִיּוֹת, אֲזוּי וְוִי מְעַן דָּעַר צִיילֵט אֵיין אָמְתִין גּוֹטְעֵן פְּרִינְדִי, וְתַאֲמִין לִי, שְׁלֹא כְּדָאֵי לְהַכְּנִס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, כִּי כָּל מָה שֶׁתַּרְצֶה לְהַצְדִּיק אֶת עֲצָמָךְ לֹא יוֹעִיל כְּלָל, כִּי דָרְךָ בְּנֵי-אָדָם הִיא

(ג) כְּמוֹ שְׁמִסְפָּרִים לְחֶבֶר אֲמִתִּי.

— כְּשֶׁמְכַנְיָעִים אֶת עֲצָמָם אֲלֵיהֶם, אֲזִי קוֹפְצִים יוֹתֵר עַל הָרֹאשׁ וּמוֹשְׁלִים יוֹתֵר וְכוּ', וּמִתְלוֹצְצִים יוֹתֵר וְכוּ'. עַל־כֵּן עֲצָתְךָ — רַק לְבָרַח אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל. הַרְגֵל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מִזֶּה, וְאֵין עֲצָה אַחֲרֵת לָתֵן, וְתִתְנֶה עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ, וְעַל־יַד־יָזָה יֵצְאוּ הָעוֹנוֹת מֵעֲצָמוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר הֵם בְּעֲצָמָם מְעִיקִים וּמְצַעְרִים לָךְ (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א', סִימָן ד').

חֲמַדַּת לְבָבִי! אַתָּה לָךְ בְּתַמָּךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְעוֹט דִּיר אוֹיִם פִּירֵן, לְעוֹלָם אַל תִּכְנַס בְּנִצְחוֹנוֹת, כִּי הַכֹּל הֵבֵל, וְעוֹד מְעַט נִהְיָה מְכַרְחִים לְהַפְשִׁיט אֶת גּוּפֵנוּ הַגִּשְׁמִי, וְלַחְזוֹר וְלְהִתְדַבֵּק מִמְּקוֹם שְׂבָאוֹ לְשֵׁם וְכוּ', וְאִךָ שְׁעֵדִין הַכֹּל נֶעְלָם וְנִסְתָּר, וְרַב בְּנֵי־אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מִזֶּה, וְאִדְרָבָה הַכֹּל נִדְמָה בְּעֵינֵיהֶם כְּחוּכָא וְאֵטְלוּלָא, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא רוֹצָה אֶפְלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה, מַה לַּעֲשׂוֹת? אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלָךְ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְבָרַח רַק אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְסוּף הַכְּבוֹד לָבֵא, שִׁיאִיר עֲלֶיךָ מִלְּךָ הַכְּבוֹד, מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּגִלּוּי עֲצוּם וְנִפְלֵא מְאֹד כְּשֶׁמִּשׁ בְּצִהְרִים. וְאִךָ שְׁעֵדִין עוֹבְרִים עֲלֶיךָ בְּזִיוּנוֹת וְחֲרָפוֹת — הֵן מֵעֲצָמְךָ וְהֵן מִבְּנֵי בֵיתְךָ וּבְנוֹתֶיךָ, וְהֵן מִחֲבָרֶיךָ וַיִּדְיֶיךָ, וְהֵן מִשְׁכַּנֶּיךָ וְהֵן מִכָּל הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ' — מַה בְּכָךְ?! כָּל זֶה לְזַכֵּךָ אֶת הַדָּמִים אֲצִלְךָ (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שְׂתַזְכֶּה לְהִיּוֹת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא, לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עֵינֵי שָׁם; וְהַמְדַרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה לְזָפוֹת לְזֶה בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא לְהִיּוֹת רַק בְּטֵל וּמִבְטָל אֲצֵלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִכְלֹב אֹתוֹ שׁוּם דָּבָר וְשׁוּם עֲנָן בְּעוֹלָם, וְלֹא תִפִּילוּ שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי הוּא בְּטֵל וּמִבְטָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל מַה שֶּׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצָה וּמִנְהִיג עִמוֹ — יִקְבַּל בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אַל תִּפְחַד כָּלָל. אִם תִּסְגּוֹר אֶת הַדָּלֶת עֲכָשׁוּ אַחֲרֶיךָ, וְיִתְדַבֵּר וְתִשִּׁיט עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶפְלוּ רַק חֲמִשָּׁה רְגָעִים עַל הַשְּׁעוֹן, כְּכֹר תִּרְגִּישׁ עֲצָמְךָ אַחֲרֵת. נָא וְנָא צִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְהִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְאֲזוֹ טוֹב לָךְ לְנִצְחֵת־נִצְחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

אֲשֶׁר ב' תרמה בנחל רפה

ב' תרמה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר תרומה ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר לי מאוד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גנ עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

למען השם, אל יכנס במחשבתך ענין זה... כי לא מחכמה שאלת זאת... העקר למסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, ולהיות רגיל לחדש חדושי תורה על-פי דעת רבנו ז"ל, ובזה תקרר את היסורין (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה); וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מדרש משלי ב'): אין אדם יכול לחדש דבר בתורה שחברו מזמן לחדשו, עין שם; ועל-כן מה ולמה לך לפחד וכו'?! כל אחד יש בו נקדה שאין בחברו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד); העקר להיות סבלן גדול, לסבל כל העובר עליו, והשם יתברך יאיר עינינו באור תורתו.

הדורש שלומך...

הנה ידוע הוא, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם. ודומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך. אך אי אפשר להשיגו, כי אם על-ידי הדבורים הקדושים דבורי תורה. ובפרטיות שיחה בינו לבין קונו, הם בונים פלים והיכלות להשיג אורו יתברך. ועל-כן כל מה שירבה לדבר בדבורי תורה ותפלה, יותר יבנה לעצמו היכלות וכלים להשיג אורו יתברך.

ולהפך מכל זה יבין גדל הפגם של המפקיר דבוריו, ומדבר כל העולה על רוחו, שזה פגמו של מצרע. ואמרו בזהר הקדוש (תזריע מט:): מצרע דא סגירו דנהורא עלאה; שנסתרים ממנו כל האורות, והוא מחריב הכלים וההיכלות, ועל-כן נופל יותר ויותר בגלות.

ובלקוטי־מוהר"ן (חלק א', סימן כט) כתוב, שְׁצַרְיָהּ לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת בְּגָדוֹ, שֶׁהוּא גִיד הַלְשׁוֹן, מִכָּל מִינֵי רֶבֶב, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנְצַל מִכָּל מִינֵי רֶבֶבִין עַל גִּידוֹ, שֶׁהוּא בְּרִית, וַיִּזְכֶּה לְמַחִין נְקִיִּים, עַיִן שֶׁם הֵיטֵב כָּל הַתּוֹרָה מֵרֵאשִׁיּוֹה לְסוּפָהּ, כִּי עֵמֶק הוּא.

ב' תרמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר תְּרוּמַה הַיְתִשְׁלֵחַ.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִירָה הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי זֶה יוֹתֵר מִחֻדָּשׁ, אֶף מֵרַב טְרֻדוֹתֵי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

חֲמַדַּת לְכָבִי! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׁזַכִּינוּ לְהַתְּנוּעַ מֵרַבֵּי אֲמֵת, רַבֵּי הַמְּחִיָּה אוֹתְנוּ וּמֵאֲמֵן אוֹתְנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְרֵאווִי לָנוּ לְשִׂמְחַ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד; כִּי רוֹאִים אֵיךְ שֶׁעֲדִין אוֹרוֹ הַגְּדוֹל נִעְלָם וְנִסְתָּר מִכָּל הָעוֹלָם, וּמִסְתִּירִים וּמַעְלִימִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֻדָּשׁ, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן עֲלֵינוּ הַקְּטָנִים וְהַפְּגוּמִים וְכוּ', רַחֵם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְזִכְיוֹת חֲנָם זְכִינוּ לְהַתְּנוּעַ מִמָּנוּ.

וְהִנֵּה מֵאַחַר שְׁזַכִּינוּ לְהַתְּנוּעַ מֵרַבְּנוּ ו'ל, רֵאווִי לָנוּ לְצִיַּת אוֹתוֹ בְּאֲמַת עַל כָּל אֲשֶׁר יֵאמֵר כִּי הוּא זֶה, וְלִכְלִי לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמָנוּ (עַיִן לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֲלַק א', סִימָן כַּג). וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נא): הָעוֹלָם הַזֶּה מְטַעָה אוֹתְנוּ מְאֹד, אֵיךְר זָאֵלֵט זִיךְ נִישְׁט נֶאֱרָן דִּי וועלט נאָרט אייך^ס, עַיִן שֶׁם.

שְׁמַעְתִּי מֵר' לִוִי יִצְחָק (גֵּרוּ יֵאִיר) [ו'ל], הֵרַב הַקְּדוּשׁ רַבֵּי זושא,

אֲשֶׁר ב' תרמו בַּנְחָל רפז

זכותו יגן עלינו, אִמֵּר, שְׂיִכּוֹל לַתֵּן חֲשׁבוֹן נֶפֶשׁ עַל כָּל יוֹם חוּץ מִיּוֹם הַנְּסִיעָה. וְאִמֵּר עַל זֶה מוֹהֲרֵנִי וְיִלֵּן: אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת חֲשׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ אִפְלוּ עַל יוֹם הַנְּסִיעָה. וְסִפֵּר ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְיִלֵּן, שְׂמוֹהֲרֵנִי וְיִלֵּן בְּעֵת נְסִיעָה הִזָּה מִתְפַּלֵּל בְּהִתְעוֹרְרוֹת יוֹתֵר, וְהִזָּה לוֹ שְׂבוֹרוֹן לֵב יוֹתֵר, וְהִזָּה לוֹמֵד עַל הַדְרָךְ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אַחַר לוֹמֵד בְּבֵית. וְסִפֵּר שְׂבֹאוֹמֵן הָיָה בְּעַלְיָ בְּתִים פְּשוּטִים, שֶׁהָיוּ לָהֶם שְׁעוּרִים בְּהִרְבֵּה הִרְבֵּה סִפְרִים וְהִזָּה לָהֶם עַל הַשְּׁלֵחַן עֲרֻמוֹת שֶׁל סִפְרִים, וְלִמְדוֹ בְּכָל סִפֵּר קֶצֶת, וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם הִמְשִׁיכוּ קֶצֶת בְּהִסְפָּר, עַד שֶׁגִּמְרוּ אֶת הַסִּפְרִים, וְלִקְחוּ סִפְרִים אֲחֵרִים, כְּדֵי לְקַיֵּם דְּבוּר רַבְּנוּ וְיִלֵּן, שְׂרֹאוֹי לְטִיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עֵין שִׂיחוֹת הַרְבֵּן, סִימָן כח). וְיִדוּעַ, אֲשֶׁר מִי שֶׁמִּתְנַהֵּג בְּדְרָךְ זוֹ, נִכְנָס בּוֹ חֲשֵׁק וְהִתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אֲשֶׁר וְאֲשֶׁר מִי שֶׁלֹּא הִטְעָה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְרַח בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ הָעֵקֶר. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָיוּ רְגִילִים לוֹמֵר: אֲלֵמָּלָא שְׁלֵא בְּאֲנִי אֵל זֶה הָעוֹלָם רַק לְהִתְוַדַּע עַל-יְדֵי רַבְּנוּ וְיִלֵּן מֵעַנֵּן הַתְּבוּדוֹת — דִּי. וּמִכָּל שֶׁפֶן שְׂזָכִינוּ לְהִתְוַדַּע מִסְדֵּר-דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁלוֹ וְכוּ', וְכֵן עוֹד הִנְהִיגוֹת קְדוּשׁוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת הַמּוֹבָאוֹת בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים. כִּי בְּאַמֶּת, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! אֵין לָךְ עוֹד נְעִימוֹת בְּעוֹלָם כְּמִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וּבְאַמֶּת אִם תִּזְכֶּה לִישׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, תִּבְיִן וְתִשְׁכִּיל מְרַחוֹק, אֲשֶׁר אֵין לָךְ שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂיִכּוֹלָה לְהִבִּין אוֹתָךְ, וּמִכָּל-שֶׁפֶן מִי שְׂיִכּוֹל לַעֲזוֹר כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לְרַדֵּף אַחַר הַהֶבֶל?! יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל בְּזֶה, עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

מֵה שֶׁשְּׂאֵלָתָ וְכוּ', כֵּן הוּא הָאַמֶּת, שְׂאֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּאוֹמֵן הָיוּ רְגִילִים לוֹמֵר אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה 'אֲנַעִים זְמִירוֹת', וְכֵן בְּכָל יוֹם מֵחַל הַמוֹעֵד, גַּם-כֵּן אָמְרוּ אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה 'אֲנַעִים זְמִירוֹת'.

ב' תרמוז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תצוה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יְאִיר.

הִנֵּה לֹא אָדַע אֵיךְ לְהִתְחִיל לְכַתֵּב לָךְ, כִּי בְּנֹדָאֵי אַתָּה צוֹדֵק, לָמָּה אֲנִי מִתְרַשֵּׁל לְכַתֵּב לָךְ, אַךְ כְּבָר אֲמַרְתִּי לָךְ, כַּמָּה שְׂרָאוֵי לָךְ לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל מְבִיא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן עב), שְׁסִימָן שֶׁהָאָדָם מְקַרֵּב אֶצֶל צְדִיק אֲמַת אוֹ לֹא הוּא — אִם נוֹפֶלֶת עָלָיו שְׁפָלוּת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; כִּי בְּאֲמַת זֶה יְסוּד דַּעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שִׁיזְכָּה הָאָדָם לְבַטֵּל אֶת הַיִּשּׁוּת שֶׁלוֹ (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְטוּל יִשּׁוּתוֹ לְגַמְרִי, עֵינֵי שָׁם; וְסִימָן שֶׁהָאָדָם בְּטֵל יִשּׁוּתוֹ לְגַמְרִי הוּא, כְּשֵׁרוֹאִים אֶת הַתְּנַהֲגוּתוֹ, אִם הָאָדָם מִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל, וְהוּא שֶׁפֶל בְּעֵינָי עֲצָמוֹ מְאֹד, בְּדוּעַ שְׁמַקְבֵּל מִהַצְדִּיק, וּמְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר נִתְבַטְּלַת יִשּׁוּתוֹ לְגַמְרִי, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא (הַהַפּוּךְ מוּבָן מֵאֲלִיו). וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל: דִּי וּוְעֵלֵט זָאל וּוִיסְעֵן וּוִי אֵיךְ לְעָרֵן מִיט מִיִּנְעַע מְעַנְטֶשֶׁן דֶּרֶךְ אֶרֶץ וּוְאֵלְטֵן קִיסְרִים אוֹן מְלָכִים גִּישִׁיקֵט זִייעֶרְע קִינְדֶּער צוּ מִיר לְעֶרְנֶען דֶּרֶךְ אֶרֶץ"; וְדָבָר זֶה רָאוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כִּי הַיְסוּד הֵיךְ "דֶּרֶךְ אֶרֶץ" אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ. וְאִם תִּזְכָּה עוֹד פַּעַם לְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְתִבְקֹר אֶת ר' לֹוִי יִצְחָק (ז"ל) [נָרוּ יְאִיר], תִּרְאֶה מֵה נִקְרָא דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וּמֵה נִקְרָא יְשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, בְּנֹדָאֵי כָּל מְגַמְתָּנוּ צְרִיכָה לְהִיּוֹת לְקַרֵּב רְחוּקִים וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל

ע) אִם בְּנֵי הָעוֹלָם הֵיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ אֲנִי מְלַמֵּד אֶת אֲנָשֵׁי דֶּרֶךְ אֶרֶץ, הֵיוּ מְלָכִים וְקִיסְרִים שׁוֹלְחִים אֶת בְּנֵיהֶם אֵלַי לְלַמֵּד דֶּרֶךְ אֶרֶץ.

אָשֶׁר ב' תרמח בַּנְחָל רַפֵּט

אָפּלוּ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּמִכָּל שָׁכֵן מִשָּׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. אַף-עַל-פִּי-כֵן
הַכֹּל צָרִיךְ לֵהָיוֹת בְּיָשׁוּב הַדַּעַת וּבְדַרְךְ אַרְץ גְּדוּל. וְדַבֵּר זֶה רָאוּ גַם
אַצֵּל ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל, שֶׁהָיָה מְדַבֵּר בְּמַתִּיקוֹת וּבְנַעֲיָמוֹת כְּזוֹ,
אֲשֶׁר הָיָה מִמֶּשׁ נַחַת לְשִׁמְעַ, וְהָיָה בְּבַחֲיַנַת מִיָּן מַתִּיקִין הַמוֹבָא
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נ', עֵינֵן שָׁם. וּבַפֶּרֶט ר' נַחֲמָן
טוֹלְטֵשְׁיִנְעֵר, שֶׁהָיָה מִמֶּשׁ בְּמַתִּיקוֹת וּבְנַעֲיָמוֹת כְּזוֹ שֶׁלֹּא יִמָּצֵא
בְּעוֹלָם, וְהָיָה מְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְאֵף שֶׁהָיוּ מְבַזִּים אוֹתוֹ,
אַף-עַל-פִּי-כֵן סָבַל מְאֹד מְאֹד אֶת כָּל אֶחָד, וְהָיָה מְעוֹרָר וּמְחַזֵּק עַל
תְּפִלָּה, וּבַפֶּרֶט עַל שְׂמִחָה, וְהָיָה אִישׁ שְׂמִחַת תְּמִיד.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ, אֵף מָה אֲעֲשֶׂה? כִּי
מֵרַב טְרוּדוֹתֵי קָשָׁה וּבְכִבְדָּה עָלַי הַכְּתִיבָה בְּעַתִּים כְּאֵלוֹ, שֶׁהִתְקַרַח לְסַיֵּם
כַּמָּה סְפָרִים יְקָרִים, וְאֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקָרוֹב זְכוּת הַרְבֵּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! אַל תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם. צָרִיךְ
שֶׁתַּדַּע, שֶׁכָּל מִי שֵׁיֵשׁ בּוֹ כַּחוֹת גְּדוּלִים, וּבַפֶּרֶט מִי שֶׁיְכוּל לְקַרֵּב
רְחוּקִים, עָלָיו יֵשׁ מְגִיעוֹת וּמְרִירוֹת וְכוּ', וְחִלִּישׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ', וְדִי
לְחַכִּימָא.

אוֹדוֹת הַפְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל שֵׁיֵשׁ לָךְ, צָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, שֶׁהוּא רַק
מִחַמַּת שְׁנַעְתָּק עֲצָמוֹ מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךְ (עֵינֵן לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו),
וְתוֹכַל לְהַפְטִיר מִזֶּה רַק עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת, עֵינֵן שָׁם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! מָה אָמַר לָךְ, הַעֲקָר הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְבָרַח אֵלָיו
יִתְבַּרְךְ, וְיִתְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבַּרְךְ, וְאֵז יִתְיָשֵׁב דַּעְתְּךָ בְּיָשׁוּב הַדַּעַת
אַמְתִּי, וְתִהְיֶה רַק בְּשְׂמִחָה עֲצוּמָה תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תרמח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר תְּצוּהָ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבָי, אַחֵי וְרַעֵי,

האֲבִירָה הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גַּר יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי עַד מְאֹד, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל,
אֲתָה מְצִיֵּית אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, וְאֲתָה חוֹטֵף בְּכָל יוֹם אֵילוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת,
אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקָּךְ.

אֹדוֹת הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, מָה אִמַּר לָךְ, גַּם בְּזֶה רָאוּי לָךְ
לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, כִּי רַבְּנוֹ ז"ל גָּלָה לָנוּ (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א'),
סִימָן ו'), שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן מִי יוֹדֵעַ מַה שֶׁאֲתָה מְצִיל
אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי שֶׁנֶּאֱבָד שְׁמֶךָ, וְכָל אֶחָד מְזוֹלֵז בְּךָ (עֵינִי
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רס); וְכִכָּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ
רַבָּה, שִׁיר הַשִּׁירִים, פְּרָשָׁה ה', סִימָן ט') עַל הַפְּסוּק: "שְׁחוֹרוֹת כְּעוֹרֵב" —
אֵלוֹ תִלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁנֶּרְאִין כְּעוֹרְבִים וְשְׁחוֹרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְלַעֲתִיד לְבֹא מְרֵאִיהֶן כָּלפִּידִים וְכִבְרָקִים וְכו', עֵינֵי שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

צָרִיךְ לְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ הַיָּטֵב, כִּי אֵין שׁוֹם טָבֵעַ כָּלָל, כִּי גַם הַטָּבֵעַ
הוּא כֹּסֵא לְהַשְׁגָּחְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב
כָּל עֲלָמִין וּבִתּוֹף כָּל עֲלָמִין, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן אֶסוּר לְפַל
בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבַר, וַיִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְמִשָּׁךְ אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וַיִּדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוֹ, וְכָל אֲשֶׁר עִם
לְבָבוֹ יִשִּׁיחַ וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכָל
מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֶפְלוֹ מִבְּעַל בְּחִירָה, יִדַּע כִּי אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם שָׁם
הוּא, וְעַל-כֵּן אֵל יִירָא מִשׁוֹם בְּרָיָה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ אָדָם? !
וּמַה שֶׁצָּרִיךְ — מִמְּלֵא יָבֵא אֵלָיו, וּמַה שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ — מִמְּלֵא לֹא
יָבֵא אֵלָיו. וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לוֹ לְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ בְּחִנָּם עַל לֹא דְבַר? !

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא אָב הַרְחֵמָן, וְחֹפֵץ רַק
בְּטוֹבָתְךָ. וְהַעֲקָר שֶׁמְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ הוּא — שֶׁתִּדְבֵּר עִמּוֹ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו
הַכָּל, כָּל מִצְפוּנָי לְבָךְ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת.

ב' תרמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר תְּצִוָּה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאֲרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֲנִי מְאֹד מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה.
אֶךְ מֵאִידֶךָ אֲנִי נֹזֵכֵר בְּמַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ מִיּוֹם שְׁנֵי שָׁל הַשְּׁבָעָה
בְּעֻטְלִירָס (עֵינִי סִפְּוִרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם ב'), שְׁאֲמַר הַבְּעֻטְלִיר
הַחֲרָשׁ: כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ אֵינּוּ עוֹלָה אֲצִלִּי לְכֹלֹם, שְׁאֲשַׁמַּע הַחֲסָרוֹן
שְׁלָהֶם וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לַחֲיּוֹת חַיִּים טוֹבִים וְכוּ', עֵינִי
שָׁם הָעֵנִין הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה, אֲשֶׁר צָרִיךְ לְנִשְׁק כָּל אוֹת וְתִבְּהָ
שְׁנַרְשָׁמָה שָׁם, כִּי הֵם אוֹרוֹת רוּחַנִיּוֹת עוֹלָמוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
שְׁנַרְשָׁם וְנַחֲקַק עַל פְּנֵי הַכְּתָב.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, מְדוּעַ לֹא תִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לִילֶךְ בְּדֶרֶךְ
הַנְּעִימָה וְהַנִּפְלָאָה הַזֶּה שֶׁל הַחֲרָשׁ הַקְּדוּשׁ, שְׁלֹא הָטָה אֶת אָזְנוֹ כָּלֵל
אֶל הַחֲסָרוֹנוֹת מִזֶּה הָעוֹלָם. כִּי זֶה דְּבַר בְּרוּר וְרֵאוּי לָנוּ לַחֲקַק
בְּדַעַתְנוּ, שִׁיְהִיָּה הַהֲכָרַח לְמוֹת, וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לְהַצְטָעַר אוֹ
לְהַתְבַּלְבֵּל בְּבַלְבוּל הַבָּל שֶׁל זֶה הָעוֹלָם.

וְאֶתְמוּל רְאִיתִי מְדַרְשׁ נִפְלָא מְאֹד (וְהוּא בְּפִרְשַׁת וַיִּלֶךְ, פְּרָשָׁה ט', סִימָן
א'): רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חַלְפָתָא יֵצֵא לוֹ בְּחֻצֵי הַלֵּילָה לִילֶךְ לְעִירוֹ, מֵצֵא
שָׁם מְלֶאךָ הַמָּוֹת בְּדֶרֶךְ, וְרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהוּא מְשֻׁנָּה, אָמַר לוֹ: מִי
אַתָּה? אָמַר לוֹ: שְׁלוּחוֹ שֶׁל מְקוֹם. אָמַר לוֹ: וּמִפְּנֵי מַה אַתָּה מְשֻׁנָּה?
אָמַר לִיה: מִשִּׁיחָתָן שֶׁל בְּרִיּוֹת, שֶׁהֵם אוֹמְרִים כֹּף וְכֹף אֲנוּ עֲתִידִין
לְעֲשׂוֹת. וְאֵינּוּ יוֹדְעֵי אֵימָתִי וְנִקְרָא לְמוֹת אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁהִיָּת סוֹעַד
אֲצִלוּ, וְאָמַר לָכֶם: מִן הַיּוֹן הַזֶּה אֲנִי מֵיִשָּׁן לְשִׁמְחַת בְּנִי. וְהָרִי הַגִּיעַ
פָּרְקוֹ לְטַל אַחַר ל' יוֹם, עֵינִי שָׁם; וְכַעֲזֵן סְפוּר זֶה מְצִינוּ גַם-כֵּן בְּגִמְרָא
(גִּטִּין סח): מֵאֵי טַעְמָא כִּי שְׁמַעְתִּיהָ לְהַהוּא גְּבַרָא דְאָמַר לִיה

רצב אָשׁר ב' תרמט בַּנְחַל

לְאוֹשְׁפָפָא עֶבֶיד לִי מְסֹאנִי לְשֵׁב שְׁנִין אַחִיכַת, אָמַר לִיה הֵהוּא שְׁבָעָה יוֹמֵי לִית לִיה, מְסֹאנִי לְשֵׁב שְׁנִין בְּעֵי, עֵינ שָׁם; וְעַל-כֵּן מַה לְדָאג דְּאָגַת מְחַר, כִּי מִי יוֹדַע מַה יֵּלֵד יוֹם? ! עֲלִינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עִם מַה שְׂרַק יְכוּלִים, וְלַחֲטוֹף אֵילוּ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת מְנַקְדַת יְהוּדוּתָנוּ, וְלִשְׁמַח עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עַקֵּר גְּדֻלַת הַצְּדִיק, כְּשֵׁיכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עֲצֻמוֹ גַּם לְבְנֵי-אָדָם הַנְּמוֹכִים וְהַפְּגוּמִים, וְלַעֲסֵק עִמָּהֶם, לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב וְלְהַעֲלוֹתָם; כִּי בְּזֶה מוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל כְּנֻת הַבְּרִיאָה, כִּי קִטְרוּג הַמְּלֹאכִים הֵיחָה: מַה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרָנוּ? ! כִּי עֲתִיד לְחַטֵּא לְפָנֶיךָ. וְהַשִּׁיב לָהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: וְכִי בְּחַנּוּם נִקְרָאתִי רַחוּם וְחַנוּן וְכוּ'; כִּי הַמְּלֹאכִים בְּשִׁיטָתָם, כִּי אֵין כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ לְהוֹרִיד אֶת עֲצֻמוֹ אֶל בְּנֵי-אָדָם, גּוֹשִׁי עֶפֶר וְקִרוּצֵי חֹמֶר, מְלַכְלָכִים בְּחַטָּאִים וְעוֹנוֹת. וְכֵן נִמְצָא דְבַר זֶה בְּגִדּוּלֵי הַצְּדִיקִים, אֵף שֶׁהֵם בְּאֵמֶת בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָה מְאֹד, אֵף גְּדָמָה לָהֶם שְׂאִינוּ כְּבוֹד לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא לְקָרֵב שְׁפִלִים וּפְגוּמִים. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִקְטְרוּג הַמְּלֹאכִים מִמֶּשׁ.

וְדַבֵּר זֶה נוֹהֵג גַּם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד זָכָה לְמַה שְׂזָכָה כְּפִי עֲבוֹדָתוֹ וְכוּ', אֵף-עַל-פִּי-כֵן נִמְצָאִים הַרְבֵּה גְּדוּלִים מְאֹנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, אֲשֶׁר אֵינָם חַפְצִים כָּלֵל לְקָרֵב רַחוּקִים, עַד שְׁעַל-פִּי-רַב מִסְתִּירִים אֶת עֲצָמָם מִהָעוֹלָם, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי כְּסוּיִים וְהַסְתָּרוֹת עַל עֲצָמָם שִׁיתְרַחֲקוּ מֵהֶם. וּבְאֵמֶת בְּדַקּוֹת נִמְשַׁכֵּת טְעוּתָם מִקְטְרוּג הַמְּלֹאכִים, אֲשֶׁר גַּם מְלֹאךְ אֵינוֹ רוֹצֵה שְׂיִבְלָבְלוּהוּ, רַק יְהִיָּה קְבוּעַ בְּעֲבוֹדָתוֹ בְּלֵי שׁוּם יְרִידָה, וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת לֹא תִמְצָא בְּשׁוּם מָקוֹם שִׁיְהִי הַמְּלֹאכִים נִקְרָאִים בְּנִים, כִּי הֵם רַק צָבָא הַמָּקוֹם (שְׁקוּרִין חִילִים), וְכָל חֵיל עוֹשֶׂה עֲבוֹדָתוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְהִתְבַּלְבֵּל עִם עֲבוֹדַת חֲבֵרוֹ. מַה שְׂאֵין כֵּן בֵּן, כָּל מְגַמְתוֹ וְכָל מַחְשַׁבְתוֹ וְרִצּוֹנוֹ וְכְסוּפֵיו הוּא לְהִרְבוֹת כְּבוֹד אָבִיו, וְרוֹצֵה לְפָרְסָם בְּיֹתֵר אֶת אָבִיו, וּמְפָקִיר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי — בֵּין בְּרוּחָנִי בֵּין

אָשֶׁר ב' תרנ בְּנַחֵל רצג

בְּגִשְׁמִי, הֶעֱקַר לְגִלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אָבִיו שְׁבַשְׁמִים, וּלְגִלּוֹת לְעוֹד
בְּנֵי־אָדָם דַּעַת הָאָמֶת מֵרֹאשׁ הַצְּדִיקִים מִיַּחֲדֵי הַדּוֹרוֹת, וְאִינוּ מִסְתַּפְּל
עַל עֲצָמוֹ כָּלֵל. וְדִיקָא כְּאֵלוֹ מוֹצִיאִים מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל כְּנֹת
הַבְּרִיאָה.

ב' תרנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר הַתְּצוּה ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אָהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי,
הָאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְּדִיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי זֶה כַּמָּה שָׁבוּעוֹת, אִךְ מְרַב טְרִדוֹתִי,
בְּעוֹנוֹתֵי הָרַבִּים, בְּעֶסֶק הָרַבִּים, לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ
תַּכְּף־וּמְיָד כְּרִצוֹנְךָ. וּבַפֶּרֶט שְׁסַפְּרִי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדֶיךָ, וְעֲלֵיהֶם אֵין מַה
לְהוֹסִיף. וְאִם הָיִיתָ מִתְמַיֵּד בְּסַפְּרִי רַבְּנוּ ז"ל, לֹא הָיִיתָ צָרִיךְ לְשׁוֹם
כְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הֶעֱקַר לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), שְׁצָרִיךְ לְחַפֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פְּעַם
הַיֵּכֶן אוֹחֵז בְּאֲמוּנָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַקֵּר הָאֲמוּנָה הוּא בְּתַמִּימוֹת
וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוֹם חֲקִירוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכוּ'. וְכִבֵּר יְדוּעַ לְנוּ,
שְׁרַבְּנוּ ז"ל אֲחִזוּ עִם הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא הִשְׁתַּמְּשׁוּ בְּחֲקִירוֹת אֱלֻקוֹת וְכוּ',
כִּי לֹא אֲחִזוּ כָּלֵל מֵעַנִּין חֲקִירוֹת אֲפֵלוֹ שֶׁל גְּדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל. וְאָמַר
(לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), שְׁעַקֵּר הַיְיְהוּדוֹת הוּא רַק בְּתַמִּימוֹת
וּבַפְּשִׁיטוֹת, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בְּהַ, וְזֶה מְגַלֶּה אֶת
פְּנִימִיּוֹת תְּשׁוּקַת אֲמִתַּת לְכַבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְתַכְּף־וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם
מֵרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ אֲמוּנָתוֹ וְחִיּוּתוֹ עֲנִין אַחַר לְגַמְרִי,
כִּי הַדְּבוּר מַחְבֵּר וּמְקַשֵּׁר אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְלִי הַדְּבוּר הָאָדָם
הוּא בְּדַמְיוֹן גְּדוֹל, וְזֶה בְּרוּר. וּבַפֶּרֶט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלָה, אֲשֶׁר הַחֲשָׁף
מִתְפַּשֵּׁט וּמִתְגַּבֵּר כָּל־כֶּף בְּעוֹלָם, וְהַדְּמִיּוֹן חִזַּק עַד מְאֹד, אִי אֶפְשָׁר

רצד אָשֶׁר ב' תרנ בנחל

לְשַׁבְרוּ וּלְהַכְנִיעוּ, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַדְּבֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִיר (תולעת), שֶׁמְכַנִּיעַ אֶת לֵב הָאָבֶן, שֶׁמְמַנּוּ בָּא הַדְּמִיוֹן (עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן כה).

וְהִנֵּה אֹדוֹת שֶׁשָּׂאֵלָתָּ ... צְרִיף שֶׁתַּדַּע, כִּי מִדַּעַת הָאֵמֶת וְהָאֱמוּנָה הוּא רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבַּרְךָ, וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר... אָנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא פִּינוּ, כִּי אֵין כַּחֲנוּ אֶלָּא בְּפֶה — לְדַבֵּר וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ כֹּל דְּבָר שֶׁאָנוּ צְרִיכִים, וְאֵין שׁוּם עֲצָה אַחֶרֶת לַתֵּן לָךְ. וְאִם אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ אִיזוֹ עֲצָה אַחֶרֶת, אַתָּה מְטַעֵה אֶת עֲצָמְךָ, כִּי צְרִיף שֶׁתַּדַּע וְתַחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ, שֶׁמְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהַכֹּל לְכֹל הוּא עֵצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ הַמְּחַיֶּה וְהַמְּהַיֶּה הַכֹּל. וְאִם הִיָּה הָאָדָם חֲזֵק בְּאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁאֵין בְּלַעֲדוֹ יִתְבַּרְךָ, הִיָּה יוֹדֵעַ זֹאת בִּידְעָה בְּרוּרָה, שֶׁאֵין עֲצָה אַחֶרֶת רַק לְבָרַח אֱלֹו יִתְבַּרְךָ.

וְזִכֹּר דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן רג): הַטְּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנֶּה אֶת הַטְּבַע. כִּי גַם הַטְּבַע הוּא כֶּסֶף לְהַשְׁגָּחָה, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל, הוּא מְקַשֵּׁר וּמְיַחֵד אֶת הַטְּבַע לְהַשְׁגָּחָה, וְנֹעֵשֶׂה הַרְוֵ"ה אֶלְקִי"ם, אַחֲדוֹת אֶחָד, שֶׁהוּא שֶׁעֲשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן ד').

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

שֶׁמַּעֲתִי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהֲצַרְךָ לְהִיּוֹת פְּעַם אַחַת בְּאִיזָה מְשֻׁרָד מְמַשְׁלָה בְּעֵנָן נְחוּץ לוֹ, וּכְשֶׁבָּא, הָיוּ שָׁם הַמוֹן בְּנֵי-אָדָם, וְאָמְרוּ לוֹ: יְהִיָּה הַהֲכָרַח לָךְ לְחִכּוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי בְּדַרְךָ הַטְּבַע יִשָּׁנֵם אֲנָשִׁים רַבִּים הַמְּמַתִּינִים לְפָנֶיךָ; אֲזִי תִלֶּה אֶת עֵינָיו לְשָׁמַיִם, וְאָמַר: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דַּעַר הַיִּילִיגְעַר רַבִּי זָאגֵט, הַטְּבַע מְחַיֵּב כָּךְ וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנֶּה אֶת הַטְּבַע, הָאֵב אוֹיף מִיר רַחֲמָנוּת, אִיף זָאל פּוֹן דָּא אַרוֹיס גִּיין וְוַאס פֶּרִיעֶר^ב. וְתַכְף-וּמְיָד קָרְאוּ אֶת שְׁמוֹ

(ב) רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ אֹמֵר: הַטְּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנֶּה אֶת הַטְּבַע,

אֲשֶׁר ב' תרנא בנחל רצה

ונכנס ויצא בזמן קצר. וכל זה כתבתי לענין מה שדברת עמי...
הנ"ל...

ב' תרנא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר כי תשא ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך האריך לנכון קבלתי, ושמחתי מאד לראות את תשוקת
נפשך לילך על-פי דרך האמת שקבלנו מרבנו ז"ל; אשרינו ואשרי
חלקנו.

והנה לא אוכל להתאפק ולכתב לך, הלא כמה וכמה פעמים
דברנו יחד, שבזה העולם יכולים לטעות מאד מאד, כִּאֲשֶׁר בפרוש
אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נא): העולם מטעה אותנו מאד,
העקר זיך נישט לאזן נארן — לא להטעות את עצמו. צריך שתדע
שמי שבורח מחברים רעים ומסביבה רעה ומפת מושב לצים וכו',
לו כבר בנגל להשלים עצמו ולהגיע אל הדרך המוליכה בית אל,
ויכול להתעלות בעבודת השם יתברך מאד מאד. הלא אתה בעצמך
רואה ומבין ומרגיש, כי עקר כל ירידותיך ונפילותיך והתקררותיך
מעבודת השם יתברך הוא רק על-ידי שאתה מבלבל את עצמך בכל
פעם מאחרים וכו', ובכל פעם אתה נכנס בוכוחים חדשים וכו', עד
שעל-ידי-זה בעצמו נתבלבלה דעתך ונתעקם לבבך, ונחלש ונתמרר
ונופל רוחך אצלך, עד שנדמה לך בכל פעם כאלו אבד מנוס ממך.
ובאמת לא כף קבלנו מרבנו ז"ל, ולא כף למדנו בספריו הקדושים.

מה אמר לך, ידידי היקר, אתמול ביום שלישי לסדר כי תשא,

רצו אשר ב' תרנא בנחל

פורים קטן, זכיתי בזכיות חנם לראות את גמר הספר "פעלת הצדיק", תהלה לאל, אחרי יגיעות וטרחות ומניעות ובלבולים של חדשים ושבועות, ימים ולילות, כמעט שנתיים עד שנגמרה הדפסת כל הספר הקדוש והנורא הזה, שהוא סלת חסידות ברסלב, ובו מבארים תולדות רבנו ז"ל מיום לדתו וקטנותו עד היום האחרון בעלמא הדין. ואחר-כך המשכת אורו הגנוז בכל הדורות עד דורותינו אלה. הספר הזה איננו רק תולדות רבנו ז"ל, אלא הוא ספר שמראה לנו את אור רבנו ז"ל מבפנים. מראה לנו איך שגם אנחנו, אם רק גלף בדרך הקדושה והנוראה שסלל רבנו ז"ל, אנחנו גם-כן יכולים להגיע לכל המדרגות שבעולם, אם לא נהיה בטלנים, חס ושלום. וכבר ידוע לנו מה שאמר מוהרנ"ת ז"ל, שלכן היה רגיל רבנו ז"ל לדבר בפנינו מגדלתו וממדרגתו, כדי שנוזכה לרחם על עצמנו, ונעשה כמותו.

וראו בכל הדורות, כל אלו מאנשי שלומנו היקרים, אשר לא הטעו את עצמם, וברחו בכל יום אליו יתברך, והרגילו את עצמם לילף באותה הדרך שסלל לנו רבנו ז"ל, הם גדלו והצליחו בזה העולם עד אין סוף וכו' — אשריהם ואשרי חלקם, יהי חלקנו עמם.

הספר הקדוש והנורא "פעלת הצדיק" מגלה את דרכו של רבנו ז"ל, ואיך שהתנהג, ואיך שמסר נפשו כל ימי חייו הקדושים אליו יתברך, ואיך שהתמיד בתורה הקדושה עד היום האחרון וכו', ואיך שהיתה דרכו להתבודד רב היום ורב הלילה וכו', ודברים כאלו גם אנחנו צריכים להתקנא ולעשות כמוהו. היתכן איך יש לנו זמן לבלות בהבל ובריק, ולדבר דברים של מה בכך וכו'?! הלא בכל רגע ורגע יכולים להתמיד בזה העולם, ולזכות לטוב הנצחי.

חמדת לבבי! הספלת מאד מאד. העקר ראה להתחיל מרגע זה מחדש, ותשקד בספר הנפלא "פעלת הצדיק", והיא הצלחה רבה, כי היא זכות גדולה לנשמה, שתדע מה שעבר על רבנו ז"ל בזה העולם. וכן מביא ומכניס בלב האדם התעוררות ותשוקה נפלאה

אֲשֶׁר ב' תרנא בנחל רצו

אליו יתברך, כי בפרוש שמעתי מר' לוי יצחק [נרו יאיר] (ו"ל),
 כשאדם זוכה לדבר מרבנו ו"ל, אזי נכנסת בו תשוקה עצומה לשוב
 אליו יתברך, והבעל-דבר יודע זאת, על-כן עושה כל מיני פעולות
 שבעולם לבל נתועד יחד, ולא לדבר מרבנו ו"ל. ועל-כן עלינו
 לעשות את שלנו ולמסר נפשנו, ולראות ולדבר עם חברינו ומכירינו
 רק מרבנו ו"ל ומעצותיו הקדושות. ותהלה לאל, על-ידי הספר
 הנפלא הזה "פעלת הצדיק", בנקל יכולים לזכות לזה, כי הכל
 מסדר בסדר הגון, ונדפס בתכלית ההדור והיפי באשר תראה
 בעצמך.

חמדת לבבי! העקר תשפח את כל העבר עליך עד עכשו,
 ותעשה התחלה חדשה מעכשו. והעקר — שתראה להכניס את
 עצמך באמונה הקדושה בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום
 חכמות, לידע שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל
 — דומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
 ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה
 (חליו ז:), ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת
 במלכות חברתה, אפלו כמלא נימא (יומא לח:), ואפלו ריש גרגייתא
 מן שמיא מנו ליה (ברכות נח:), ואפלו צפרא מבלעדי שמיא לא
 מתצדא, וכל שפן בר אינש (ירושלמי שביעית ט, א); ועל-כן בידיעות
 אלו, לדעתי, תזכה לישוב הדעת אמתי, פמוכא בדברי רבנו ו"ל
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה), אשר אמונה היא בחינת שנה, ונותנת
 ניתחא להמחין, מה לה להתפחד ממישהו? ! הלא הכל בהשגחתו
 יתברך הפרטי פרטית! מי שצריך לה יבא אליך, ומי שאינו צריך
 לה ממילא לא יבא אצלך. ועל-כן מה לה להתבלבל בבלבולי
 חנם? ! אתה ברח לה רק אליו יתברך, ותהיה רגיל לדבר עמו יתברך
 בלשון שאמה רגיל בה, (הינו באידיש), ותספר לפניו יתברך את כל
 לבך בפרטי פרטיות באשר ידבר הבן אל אביו ואיש אל רעהו, ואם
 תהיה חזק בזה, אז תרגיש כל מיני נעם בחיך. ולמען השם, להיות
 עקשן גדול על דבר זה — לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות
 גמורה, בלי שום חכמות.

רחצ אשר ב' תרנא בנחל

וְצִרְיָךְ שְׁתַּדַּע שְׁבִלִי הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, לֹא תִרְגֵּשׁ שׁוּם טַעַם בְּהִתְקַרְבוֹתְךָ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲדַרְבֵּה יְהִיָּה חֲשׂוֹף אֶצְלֶךָ וְכוּ', אֲבָל עַל-יְדֵי הַתְּמִדָּה בְּתַפְלָה וּבְהִתְבוּדוֹת, יֵאִיר בְּךָ אֹר רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד.

עֲכָשׂוּ אִמְרָתִי לְרִשָּׁם לָךְ אֵת הַסְּפּוּר מֵעַנֵּן הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ כְּפִי שֶׁשְׁמַעְתִּי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ (וְאוּלַי כִּכְּר נִרְשָׁם מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר, וְכֵן בְּלִקוּטֵי-שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִמְרָתִי לְרִשָּׁם לָךְ, כִּי מִי יוֹדֵעַ מִתִּי יִדְפֹּס).

הַצִּיּוֹן נִחְרַב עַל-יְדֵי פְּצָצָה (רִמּוֹן יָד), שֶׁנִּזְרְקָה עַל-יְדֵי הַנְּאֻצִּים, יִמַּח שְׁמֵם וְזִכְרָם; כִּי בַשָּׁנָה תש"א כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לְאוֹקְרֵינָא, הִיָּתָה לָהֶם מְלַחְמָה כְּבִדָּה עִם חֵיל הַרוּסִים, וְהָיָה הַקָּרָב פְּנִים אֶל פְּנִים. וְאַחַד הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּפְגְּשׂוּ יַחַד הָיָה בְּעִיר אוֹמֵן, וְאִזּוּ בַשָּׁעַת מְלַחְמָה, נִחְרַבָּה כְּמַעַט כָּל הָעִיר הַיְשָׁנָה, וּבִתְוֹף הַמְּלַחְמָה זָרְקוּ סִמּוּף לְצִיּוֹן רִמּוֹנֵי יָד גְּדוּד עַל חֲבֵרוֹ, וְנִפְל רִמּוֹן יָד אֶחָד עַל הַצִּיּוֹן, וְנִהְרַס הָאֵהָל לְגַמְרֵי. וּבַשָּׁעַת מֵעֲשֵׂה הָיָה שָׁם שֵׁר צָבָא גְּדוֹל (גְּנֵרֵל) רוּסִי, שֶׁהוּא שָׁם מְצַבּוּ שָׁם עַל-יַד הַצִּיּוֹן, וְעַל גְּדוּדוֹ זָרְקוּ אֵת רִמּוֹנֵי הַיָּד. הַשֵּׁר צָבָא הַרוּסִי הָיָה הָיָה יְהוּדִי, וְהִיָּתָה לוֹ שְׂיִכוֹת לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וּמֵעֲשֵׂה שֶׁהָיָה עִמּוֹ כֶּף הָיָה: בְּעִירָה קְטַנָּה בְּפוֹלִין הִיָּתָה גְּרָה מְשַׁפְּחָה חֲרָדִית, אַחֲרֵי שָׁנִים רַבּוֹת אַחֵר חֲתַנְתֶּם נוֹלַד לָהֶם בֶּן יַחִיד, וּכְשֶׁנּוֹלַד הִבֵּן מִתָּה אִמּוֹ. וְהִבֵּן הָיָה מְקַטְנוֹתוֹ הִיָּתָה נְטִיתוֹ לְמַלְכוּת, וְחָשַׁק מְאֹד מְאֹד לְבָרַח מְפוֹלִין וּלְהִתְגַּיֵּס לְצָבָא הַרוּסִים, כִּי שָׁמַע שְׁחֵיל הַרוּסִים הוּא הָכִי חֲזַק בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁגָּדַל — בָּרַח מְפוֹלִין לְרוּסְיָה, וְנִכְנַס לְחֵיל הַרוּסִים, וּמִרַב הַתְּמִדָּתוֹ וּתְשׁוּקָתוֹ עָשָׂה גְּדוּלוֹת וְהִצְלִיחַ, עַד שֶׁנִּעְשֵׂה פְּעֻלַּת-מֵאֲרִשְׁאֵל (גְּנֵרֵל קְרִבִי) מְרֵאשִׁי הַצָּבָא. וְכַמוֹכֵן שְׁלֹא הִיָּתָה לוֹ כְּבָר שׁוּם שְׂיִכוֹת לַיהוּדוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבִתְוֹף כֶּף עָשָׂה חֵיל הַרְבֵּה, וְהִצְלִיחַ מְאֹד בְּמַלְחָמוֹת, וְנִתְעַלָּה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁנִּעְשֵׂה מְקַרָּב אֶל הַמְּלָכוֹת. וּמִחֲמַת שֶׁכְּבָר הָיָה פְּעֻלַּת-מֵאֲרִשְׁאֵל, וְשִׁרְת אֶצֶל הַרוּסִים הַרְבֵּה שָׁנִים, הָיָה שׁוֹנֵא אֵת הַפוֹלָנִים מְאֹד מְאֹד, וְכַמָּה פְּעָמִים הָיָה בְּמַלְחָמָה וְהָרַג בָּהֶם הַרְבֵּה מְאֹד מִרַב שֶׁנֵּאֲתוֹ אֲלֵיהֶם. פְּעַם אַחַת כַּיּוֹם כְּפוּר אַחֵר הַצְּהָרִים הִלֵּךְ עִם חֲלִילִים מְגֻדוּדוֹ, וְנִזְכַּר שֶׁהַיּוֹם יוֹם

אֲשֶׁר ב' תרנא בַּנְחַל רצט

כּפּוּר, וַיֵּשׁ לוֹ בּוֹ בַּיּוֹם יֶאֱרָצִיט אַחַר אָבִיו, וְנִכְנַס בּוֹ אֵיזָה הִרְהוּר
 תְּשׁוּבָה, וְהִתְחִיל לְחַשֵּׁק לְהַכְנִס אֶל אֵיזָה בֵּית-הַכְּנִסָּת, וְאִף שְׁלֹא הָיָה
 יוֹדֵעַ כְּבָר מְשׁוּם זְכוֹר שֶׁל יְהוּדִית, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אִף-עַל-פִּי-כֵן נִקְדַּחַת
 הַיְהוּדִית שְׁמִשְׁרָשֶׁת בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל עוֹרְרָתוֹ וְכוּ', וְהִתְחִיל לְחַפֵּשׁ
 אַחַר אֵיזָה בֵּית-הַכְּנִסָּת. וּמַחֲמַת שֶׁהָיָה בְּגִבּוּל פּוֹלִין, שָׂאֵל שָׁם אֶת
 מִישֵׁהוּ עַל בֵּית-הַכְּנִסָּת, וְהָרְאוּ לוֹ בְּאִיזוֹ סִימָטָה שְׁשָׁם יֵשׁ אֵיזָה
 בֵּית-הַכְּנִסָּת. וְהִלֵּךְ לָשֵׁם, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשִׁפְתַּח אֶת הַדְּלֶת, וְאֲנָשִׁי
 בֵּית-הַכְּנִסָּת שָׂרְאוּ פְּעֻלַּד-מֵאֲרֻשָׁאֵל רוּסִי עִם שְׁנֵי חֲזִילֵי וְעַם כָּלִי
 זִינָם, נָפַל עֲלֵיהֶם פַּחַד גְּדוֹל. עָנָה וְאָמַר לָהֶם הַפְּעֻלַּד-מֵאֲרֻשָׁאֵל
 בְּלִשׁוֹן רוּסִית: אֵל תִּפְחָדוּ, גַּם אֲנִי יְהוּדִי, וּבֹאֲתִי לֹמַר אִיזוֹ תִּפְלָה
 לְטוֹבַת נְשֻׁמַּת אָבִי. וְאִזּוֹ נָגַשׁ אֵלָיו הָרַב שֶׁל בֵּית-הַכְּנִסָּת, וְאָמַר לוֹ:
 לֹא נִתְפַחְדָנוּ מִמֶּךָ, אֲלֵא בְּכָל יוֹם הַכּפּוּרִים מִתְנַפְּלִים עֲלֵינוּ עֲרָלִים
 וּמִבְטָלִים אֶת תְּפִלָּתָנוּ, וּמַחֲמַת זֹאת פְּחָדָנוּ כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּם, כִּי חֲשַׁבְנוּ
 אוּלַי בָּאוּ הַשָּׁנָה עוֹד פַּעַם. וְתַכְף-וּמְיָד נִתְעוֹרְרָה בּוֹ שְׁנֵאתוֹ אֶל
 הַפּוֹלְגִים, וְשָׂאֵל: בְּאִיזוֹ שְׁעָה הֵם בָּאִים בְּכָל שָׁנָה? וְהִשִּׁיב הָרַב:
 בְּשַׁעַת נְעִילָה. וְאִזּוֹ יֵצֵא לְחוּץ, וְהִתְחַבֵּא עִם שְׁנֵי חֲזִילֵי. וְכַעֲבַר כְּשַׁעָה
 קָלָה בָּאוּ כְּפָה עֲרָלִים שְׁכּוּרִים עִם מְקִלוֹת וְאַבְנִים וְשָׁבְרוּ חִלּוֹנוֹת
 בֵּית-הַכְּנִסָּת, וְהִחִלוּ לְהַכּוֹת אֶת הַיְהוּדִים, וְתַכְף-וּמְיָד יֵצֵא הַפְּעֻלַּד-
 מֵאֲרֻשָׁאֵל מִמְּחֻבּוֹאֵיו, וְהוּא וְחֲזִילֵי יָרוּ בָּהֶם, וְהָרְגוּ אֶת כָּל הָעֲרָלִים
 שֶׁנִּתְקַבְּצוּ שָׁם לְהַכּוֹת אֶת הַמְּתַפְּלָלִים. אַחֲרֵי-כֵן עָנָה וְאָמַר לוֹ הָרַב
 שֶׁל בֵּית-הַכְּנִסָּת (שֶׁהָיָה אֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב): הֵייתָ
 שְׂאֲנִי רוֹאֶה אִיךָ אֶתְּהָ מוֹסֵר אֶת נַפְשֶׁךָ בְּעַבּוּר יְהוּדִים, עַל-כֵּן בּוֹדָאִי
 תִּחְזֹר אֶל רוּסְיָה, וְאוּלַי תִּהְיֶה גַם בְּאוּקְרַיִינָה, תִּדַּע שִׁישׁ עֲיָרָה קִטְנָה
 וְשָׂמָה אוּמָן, וְהִיא סְמוּכָה לְעִיר קֵיב, כְּשֶׁלֶשׁ שָׁעוֹת נְסִיעָה, וְשָׁם עַל
 בֵּית-הַחַיִּים יֵשׁ אֶהֱלֵךְ שֶׁל הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרָ"ן מִבְּרֶסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן
 עֲלֵינוּ. וְהִתְחִיל לְסַפֵּר לוֹ מִגְּדֻלַּת רַבְּנוּ ז"ל וּמִשִּׁיחּוֹתָיו וּמִדְּבוּרָיו
 כְּדָרְךָ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, תִּהְלָה לְאֵל, יֵשׁ
 דְּבוּרִים טוֹבִים וְנִעִימִים מִדְּבָרֵי הַתְּחִזְקוֹת שֶׁקָּבַל מִרַבְּנוּ ז"ל, וְנִכְנַסוּ
 בְּלִבּוֹ מְאֹד מְאֹד הַדְּבוּרִים, וְנִתְעוֹרַר קִצְתָּ בְּתְשׁוּבָה. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ:
 "אִיךָ אֲנִי יְכוֹל לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָה?" וְהִשִּׁיב לוֹ הָרַב: "תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל
 מֵאֲמָצִי כַּחֲךָ לְזִכּוֹת לְבָא וּלְהַגִּיעַ עַל הַצִּיּוֹן, וְשָׁם תִּזְכָּה לְבָא עַל

תקונת הנצחית". ונכנסו הדבורים האלו מאד בלבבו, ונפטר איש מעל אחיו, והבטיח הפעלד-מארשאל להרב, שישתדל בכל מחיר להיות בעיר אומן, וחזר אל רוסייה, ומחמת שהיה פעלד-מארשאל הצריך לשהות בעיר מוסקבה. ובתוף פך פרצה מלחמת העולם השנייה, ואז היה כבר מאחד היועצים הראשיים של המלכות, והיה צריך להיות סמוך להם מאד, ולא היה יכול לנסע לשום מקום, ובתוף לבו בערו הדבורים שדבר אליו הרב הנ"ל שהיה מאנשי שלומנו, והיתה לו השתוקקות חזקה לבקר את עיר אומן ולהיות על ציון רבנו ז"ל, אך מחמת המלחמה והיה מן היועצים הראשיים, על-כן לא היה יכול להוציא מהכח אל הפעל רצונו וכסופו. וכשהנאצים, ימח שמם, נכנסו לרוסייה, אזי בחר שהוא יעמד בראש מצב החיל שיקדימו את הנאצים, ימח שמם באוקריינא, ובכוננתו היתה, אולי באפן זה יוכל להוציא מהכח אל הפעל את רצונו וכסופיו, ולהיות בציון רבנו ז"ל. ובתוף פך היתה המלחמה כבדה עד מאד, עד שנתגלגל עם גוד צבא גדול לעיר אומן, ושם חכו לחיל הנאצים, ימח שמם; פי היתה להם ידיעה, שיבואו ויתקדמו לשם. ובתוף אלו הימים שחכו, נתעורר בלב הפעלד-מארשאל לחפש אחר ציון רבנו ז"ל. ונכנס לבית יהודי אחד ושאל אותו בלשון רוסיית: "היכן הציון של הצדיק שמתפללים שם?" והיתה פליאה בעיני היהודי, שהפעלד-מארשאל מחפש אחרי ציון רבנו ז"ל. ובתחלה פחד מאד להודיע לו, כי מי יודע מה יעשה שם. ענה ואמר לו הפעלד-מארשאל: "תגיד לי, פי אני יהודי". והראה לו היהודי היכן הציון. והלך לשם, והתפלל בלשון רוסיית, ובכה הרבה מאד מאד, פי נתעורר מאד מאד בתשובה, ונזכר באביו ובאמו, ואיך שנעתק מהיהדות לגמרי וכו'. ונספם בדעתו — לברח מרוסייה, ולשוב ליהדות. אך בתוף פך התקדמו הנאצים, ימח שמם, והיתה המלחמה כבדה מאד, ונפלו שם הרוגים משני הצדדים. והפעלד-מארשאל היה מצבו לא רחוק מהציון, כי מיום שהיה שם נתעורר כל-פך בתשובה, עד שלא היה יכול להשאיר את המקום הזה. ואף אחד מחיליו לא ידע מה בלבו. וכשהיו כבר קרובים מאד שני הצדדים, וירו הרוסים בנשקם, והנאצים, ימח שמם, זרקו על

אָשֶׁר ב' תרנב בַּנְחֵל ש א

מַצֵּב הַפְּעֵל־ד־מֵאֲרֻשָּׁא וְעַל כַּמָּה מִחֲזִלְיוֹ רְמוּנֵי יָד, וְאֶחָד נָפַל עַל
הָאֵהָל וְנִהְרַס אֲזַ לְגַמְרֵי. וּבִתְוֹךְ כֶּף בָּאָה הַתְּגַבְרוּת גְּדוּלָּה שֶׁל חֵיל
הַרוּסִים, וְגִרְשׁוּ אֶת הָאוֹיֵב מִשָּׁם וְכוּ'. וּבְגִמְרַת הַמְּלַחְמָה עָשָׂה
הַפְּעֵל־ד־מֵאֲרֻשָּׁא כָּל מִיָּנִי מֵאֲמָצִים לְכַרַח מְרוּסְיָה וְהִצְלִיחַ. וְנִסְעַ
לְאִירוּפָּה, וְשָׁם הִתְחַתֵּן, וְנִעְשָׂה בְּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר וְהִתְחִיל לְלַמֵּד.
אַחַר כַּמָּה שָׁנִים נָסַע לְגוּר בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית, וְהָיָה בָּא בְּכָל רֹאשׁ
הַשָּׁנָה אֶל הַקְּבוּץ שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים. וּבְשָׁנַת תש"כ עוֹד
רְאִיתִיו בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַל הַקְּבוּץ, וְהָיָה כְּכֹרֶן זָקֵן וְאִישׁ חָלֵשׁ מְאֹד,
וְאַחֲרֵיכֵן גִּסְתַּלַּק בְּשִׁיבָה טוֹבָה.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אֶקְוֶה לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁעוֹד תִּזְכֶּה לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן
רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִעָקֵר הוּא רַק לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם
אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה אוֹתָךְ לָזֶה, כִּי בְּלִי תַפְּלָה קָשָׁה וְכָבֵד לְהִגִּיעַ
לְשָׁם. כִּי בְּכָל־כָּל — כָּל עֲנִיָּן רַבְּנוּ ז"ל הוּא עֲנִיָּן רוּחַנִי עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא
מְאֹד מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁיגוֹ בְּלִי תַפְּלָה כָּלֵל. וּמִי שְׂאוּמֵר שֶׁהוּא
'בְּרִסְלָכֵר חֲסִיד', וְאִינוּ מִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, הוּא מְטַעֵה
אֶת עַצְמוֹ וְלֹא אֶת אַחֲרָיו, כִּי אוֹר רַבְּנוּ ז"ל אִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁיגוֹ בְּלִי
תַפְּלָה כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תרנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֹדֵר וַיִּקְרָא ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אָחֵי,
הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה
בְּמָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, בְּפָרֵט בְּפָנִים הַבְּרִית — הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ'.

חֲמֻדַת לְבָבִי! בּוֹדְאֵי עֵינַת כְּכֹרֶן בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשָׁם תִּמְצָא

שב אָשֶׁר ב' תרנב בנחל

עצות והדרכות והנהגות ישרות, איך להתחזק ולעמד על עמדו, ולכלי לפל בדעתו. כי אין כּוֹנֵן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם כּל-כּף על העברה בעצמה, כמו אחרי העברה, שפּוֹנֵתוּ לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם בְּיָאוֹשׁ וּבְמָרָה שְׁחוּרָה וְכוּ', וּלְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מְנוּס מִמֶּנּוּ וְכוּ'.

מה אמר לך, ידידי הַיָּקָר, ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם גּוֹרְלֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, הַמְּלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת וְכוּ'. וְהֵנָּה עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, אֲדַרְבֵּה! רָאוּי לוֹ שְׂיִדַע, שְׁכָּל מְאוּרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ד'); וְלַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן כג).

אודות שפּתְבַּת... מה אמר לך, ידידי הַיָּקָר, אם אין האדם בטלן בְּזֶה הָעוֹלָם, יְכוּל לְהַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד. וְהַעֲקָר הַאֲמוּנָה; מַחֲמַת שְׁהָאָדָם נִמְשָׁךְ תָּמִיד אַחַר הַצֵּעַר, וּכְאִלּוּ אָבַד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ. וּבְאֱמֶת הִיא שְׁטוּת גְּדוּלָּה, כִּי הַמְּאֲמִין בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְפַל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי כְּבָר לֹא שְׂיִכַּת אִיזוֹ יְרִידָה וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, מִמָּה שְׂזֶה דִבֵּר עֲלֶיךָ וְכוּ', אוּ מִמָּה שְׂזֶה צֵעַר אוֹתְךָ וְכוּ', אוּ מִמָּה שְׂזֶה לֹא רָצָה לְדַבֵּר עִמָּךְ. תִּרְאֶה וְתַעֲיִן בְּמִדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשָׁה זוֹ, פְּרָשָׁה מַח, סִימָן א', עַל הַפְּסוּק (קֹהֶלֶת ז, א): "טוֹב שֵׁם מִשְׂמֵן טוֹב"; כִּמְּה הוֹלֵךְ שְׂמֵן טוֹב? מְקִיטוֹן לְטְרַקְלִין, וְשֵׁם טוֹב הוֹלֵךְ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ וְכוּ', עֵינִי שָׁם. מַה אֲכַפֵּת לָךְ אִם אוֹחֲזִים מִמָּךְ אוּ לֹא, אַתָּה הַדְּבָק עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִזְכֶּה לְכָבוֹד אֱלֹקֵי שְׂפַע אוֹר הַכְּתָר, עַד שְׁתִּזְכֶּה לְהֵיּוֹת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ו'). וְאֵל זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַגִּיעַ, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּזִיוּנוֹת וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים; כִּי כְּפִי אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ הַגְּדוֹל מְאֹד מְאֹד וְכוּ', אִין חֵקֵר לְתַבּוּנָתוֹ וְכוּ', אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ, כִּי אִם כְּשִׂיזְכָּה הָאָדָם לְבַטֵּל עֲצָמוֹ מִכָּל וְכוּ', וְאִין עוֹד דְּבַר הַמְּבַטֵּל אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי אִם כְּשִׂמְבִּזִּין וּמְחַרְפִּין אוֹתוֹ, וּמְחַלְשִׁין דַּעְתּוֹ וְשׁוֹפְכִים דָּמָיו כְּפָמִים, וְהוּא דוּמָם

אֲשֶׁר ב' תרנג בנחל שג

ושותק, אז דיקא יזכה לכל המעלות וכו'.

חמדת לבבי! כל אלו מאנשי שלומנו שסבלו יותר בזיונות ושפיכות דמים, צער ומרירות, זכו אחר-כך למעלות ומדרגות רמות בעבודת השם יתברך. על-כן לדעתי, זה עקר הנסיון שלך וכו'.

ובכלל — צריך שתחקק היטב בדעתך, כי אין לנו שום עצה אחרת, רק לתלות עינינו אליו יתברך, כי אין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים, ולא שיה שפשוך ודם יכול להיטיב עמנו או להרע לנו, כי הכל דמיון חזק, כי הלא אין בלעדיו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, והכל בהשגחתו יתברך הפיטי פריטית, ועל-כן מה שיה איזו עצה ומחשבה נגדו יתברך, חס ושלום, חס ותלילה?! הלא זו שטות גדולה. וצריך שתדע, כי קלפת "כחי ועצם ידי עשה את החיל הזה" (דברים ח, יז), זוהי הקלפה הכי חזקה, בעוונותינו הרבים, שכל אחד חושב שבידו לעשות מלחמה בכח גשמי, ובידו ישבר אויב ויחרקם וכו' וכו', כל זה קלפה עצומה, ומזה נצמח חטא העגל על-ידי הערב-רב, מלכות דסטרא אחרא; כי כל מלכות, שהיא נגד מלכות דקדושה, היא מלכות דסטרא אחרא וכו' וכו', ואל תאבה לשמע מה שזה אומר לך... או זה מבלבל אותך... אין שום עצה אחרת, רק בכל צרה וצוקה יראה ליחד לעצמו מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותפרש את כל שיחתך אליו יתברך בלשון שאתה רגיל בה באידיש. ואם תרגיל את עצמך בדרך זו, אזי תרגיש חיות אחרת בתיים.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך...

ב' תרנג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקרא ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי,

דש אָשׁר ב' תרנג בנחל

האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ושמחתי כעל כל הון לשמע הטוב ממך, אחרי שעברו כבר כמה חדשים שלא ראיתך, ועל-כל-פנים פתב ידך.

חמדת לבכי! בזה העולם צריכים התחזקות עצומה עד מאד, ובפרט מי שרוצה להשאר בתצרו של רבנו ו"ל, עליו להתחזק מאד מאד, כי הבעל-דבר אורב על כל אחד הרוצה לאחז את עצמו ברבנו ו"ל. וכמספר בין אנשי שלומנו, שפעם אחת פגש מוהרנ"ת ו"ל איש זקן, שהיה עוד מתלמידי רבנו ו"ל, ועדין בערה בו אש ההתלהבות, שלהב רבנו ו"ל את לבבו בעבודת השם יתברך. ענה ואמר מוהרנ"ת ו"ל בלשון תמיהה: אה, וואה, א ווייסע בארד, און נאך א ברסלבר חסיד; כאומר שזה חדוש גדול; כי בדרך כלל רואים בחור צעיר, כשזוכה להתקרב אל רבנו ו"ל, מתלהב לבבו מאד בעבודת השם יתברך, אף אחר-כך כשזוכה למצא את זווגו, הוא מתקרר מאד, ואחר כך הוא לגמרי מתרחק וכו'. ורבנו ו"ל הפליג פעם במעלת הרב הקדוש רבי זושא, זכותו יגן עלינו, שמעלתו היתה, שבער בהתלהבות הראשונה בעבודת השם יתברך כ"ב שנים רצופות. וזוהי עקר המעלה בעבודת השם יתברך: נארה לעבדיג מיט א ברען און חיות.

ידידי היקר! אני יודע, מה שעובר עליך כאשר ספרת לי כבר, וכן מה שפתבת וכו', אף-על-פי-כן צריך שתדע, שבזה העולם עובר על כל אחד ואחד ירידות ונפילות אחרות, ואי אפשר להנצל מזה, כי אם על-פי הדרך הקלה והנפלאה והנעימה שגלה לנו רבנו ו"ל בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, שצריכין להחיות את עצמו עם נקודות טובות, ולדון את עצמו תמיד לכף זכות, כי אין זו חכמה ושכל להפיל את עצמו, חס ושלום, חס ושלום. וצריך שתדע, ידידי היקר, שהשמחה היא יסוד וקיום האדם בגשמיות וברוחניות, ובלי שמחה האדם בסכנה עצומה עד מאד, וצריכים

אָשֶׁר ב' תרנג בַּנְחָל שֶׁ

למסר את נפשו במאד מאד לזכות להגיע אל השמחה האמתית. וזו היתה עבודת אנשי שלומנו היקרים בכל הדורות, לקיים דבורו של רבנו ז"ל, להפוך את היגיון ואנחה אל תוך השמחה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים: כג, כד); ותכף ומיד פשאדם זוכה להיות בשמחה, זוכה לרפואה וזוכה להרחבת הדעת, ונמתקים ממנו כל הדינים. ועל-כן ראה להפוך את כל היגיון ואנחה אל תוך השמחה. וראוי לה לקבץ עצמך בשעור קבוע בספר "מקור השמחה", ושם תמצא מרגוע ונפש.

הדורש שלומך...

ומענין מה שנופלת עליך כל-כף שפלות וכבודות קדם שאמה מתחיל להתפלל, גם בזה ראוי לה לחזור הרבה בהתורה "אזמרה לאלקי בעודי" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שדיקא על-ידי שימצא בעצמו איזו נקדה טובה, על-ידי-זה יוכל לומר ולרנן אליו יתברך. וכבר ידוע שרבנו ז"ל הפליג מאד את הפרוש שפרש בעל יסוד ושרש העבודה על הפסוק (תהלים קמה, כב): "תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו", כי הוא אחז את עצמו להכי נמך בעולם מרב ענותנותו, ועל-כן אמר "תהלת ה' ידבר פי" — אם פי יכול להלל את ה', אזי "ויברך כל בשר את שם קדשו" — כלם כבר יכולים לברך את שם קדשו, ודברי פי חכם חן. ובאפן אחר יכולים לומר על-פי מה שאנשי שלומנו מספרים על הצדיק הקדוש ר' משה לייב מסאסוב, שהיתה עבודתו כל ימיו בפדיון שבויים במסירות נפש ממש כידוע, ובעת ההיא היה חק וגזרה קשה, אשר אם איש כפרי היה חיב לשררה כסף החזקת הראנדע' ולא שלם לו בבוא זמן הפרעון, תפסו הפריץ בכבלי ברזל וחקשו בבור בית-אסורים, וענו אותו בענויים קשים. פעם אחת בערב-שבת-קדש אחר תפלת מנחה, עבר פריץ אחד במקכבתו לפני בית מדרשו של הצדיק ר' משה לייב מסאסוב עם איש ישראלי לחכשו, ומיד רץ

שו אֲשֶׁר ב' תרנד בנחל

הצדיק אליו בכל כחו, ורצה לפיסו במקומו, ולא יכול לפעל אצלו, ובכה בתחנונים ובצחיות לשונו המפארת ולא הועיל. ועל המרכבה היה גם-כן נער קטן, בנו של הפריץ. מה עשה אותו צדיק? אחז בידיו הקדושות את הנער, ויחבקהו וינשקהו, והיה מרבה בכביות ובתחנונים, שיבקש מאביו לפטר את היהודי. וכראות אביו את הנשיקות לבנו, נכמרו רחמיו להפצרת הקדוש הנ"ל, ושמע לקול הנער שהמליץ בעבורו, ומיד פטר את היהודי מעל מרכבתו, ונסע לדרך. ולקח הצדיק את היהודי לבית-המדרש בשמחה גדולה, וירד הרב הצדיק לפני התבה לקבל שבת, ועמד כחצי שעה בשתיקה כאבן דוממת. ואחר-כך אמר בקול רם: פלבים אומרים במזמור 'לכו נרננה', "באו נשתחוו ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו", ואחר-כך התחיל 'לכו נרננה'. ובליל שבת-קדש אמר הטעם על זאת; כי מורא עלה על ראשו בבשת פנים לפתח בפיו 'לכו נרננה להשם', כי הפה שנשק לנער הערל, היאף יעז פניו לרנן לד', לצור ישענו? ! ואחר-כך עזרו ה', שעלה בזכרונו, אשר בפרק שירה הפלבים אומרים באותו מזמור: "באו נשתחוו ונכרעה" וכו', ונתחזק בדעתו לומר גם-כן "לכו נרננה לה'", כי על-כל-פנים אינני גרוע מהפלבים, אשר הבורא ברוך הוא נתן להם רשות לשיר ולזמר לפניו, גם-כן אנכי אפתח פי בשירה ובזמרה, עד כאן שמעתי. לפי זה נוכל לפרש הפסוק: "תהלת ה' ידבר פי", שהוא פקשיה ותרועה, רצה לומר: איך אשא פני, אשר פי ידבר תהלת ד'?! כי מרב ענותנותו במקום גדלותו, החזיק את עצמו, אשר פיו לא מטהר, כאשר אמר ישעיה הנביא (ו, ה): "פי איש טמא שפתים אנכי", אמנם כאשר אני זוכר, "ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד" — כל בשר אפלו הפלבים, אזי אחזק את עצמי אשר גם פי ידבר תהלת ד' לעולם ועד.

ב' תרנד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקרא ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,

אָשֶׁר ב' תרנד בַּנְחָל שז

האַברֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְגַם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה — יִישַׁר כַּתֵּף, וְתוֹזֵפָה לְמַצּוֹת! כִּי אֵין לָךְ מַצְנָה גְּדוּלָה מַצְדָּקָה לְהַדְפָּסָה וְהַפְּצַת סִפְרֵי וְדַעַת רַבְּנוֹ וְ"ל בְּעוֹלָם, וּבִזְהַ תְּלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ הַנְּצַחִית (עֵין תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמוֹ). וְאִם הָיָו אֲנִישִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים מִתְאַחֲזִים וּמִתְרַכְּזִים רַק עַל נִקְדָּה זֹו — לְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוֹ וְ"ל בְּעוֹלָם, כָּל אֶחָד לְפִי מְקוֹמוֹ וּמַצְבוֹ וּבְחִינָתוֹ, אִזּוּ הָיִינוּ כְּכָר נִגְאָלִים וְכו'.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! וְכֵאֵן הַמְּקוֹם לְהוֹכִיחַ אוֹתְךָ בְּתוֹכְכָה מְגֻלָּה וְאַהֲבָה מִסְתַּרְתּוֹ, עַל שְׂצַעְקָתָ עַל-... שְׂיִשָּׁן אֶצְלָךְ, וְאַחֲר-כֵּן בְּרַח וְלֹא הַתְּפַלֵּל אֶצְלָכֶם. קִדְּם כָּל שְׁלֵמוֹת הַמַּצְנָה הַיָּא — כְּשֵׁאִינוּ צוֹפֵה לְשׁוֹם גְּמוּל אֶפְלוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא וּמִכָּל שְׂכָן בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְכַרְט מַצְנֹת הַכְּנַסֶּת אוֹרְחִים הַיָּא הַמַּצְנָה הַכִּי גְּדוּלָה בְּעוֹלָם, עַד שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֶׁבַת קְכוֹ): גְּדוּלָה הַכְּנַסֶּת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִהַשְׁכַּמַּת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְגְדוּלָה מִקַּבְּלַת פְּנֵי שְׂכִינָה, וְאָדָם אוֹכֵל פְּרוֹתֵיהֶן בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקְּרָן קִיָּמַת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא וְכו', עֵין שָׁם; הַיִּית צָרִיף לְרַקֵּד מְרַב שְׂמִחָה, שְׂבָאָה לְיָדְךָ מַצְנָה רַבָּה כְּזוֹ, וְלֹא נַחֲסָרָה לָךְ אֶפְלוֹ פְּרוּטָה... כִּי הַחֲדָרִים הֵם מִמִּילָא רִיקִים, וַיִּשׁ שְׂמָה מְטוֹת וְכו', וְעַל-כֵּן מָה אֶכְפַּת לָךְ שְׂיִשָּׁן שָׁם בְּחוּר אֶמְלֵל וְכו'?! הֲלֹא תִקְרִים מַצְנָה רַבָּה וְעַצוּמָה, וּמִי יוֹדֵעַ מִי הוּא הַאוֹרַח הַהַגּוֹן שְׂאִתָּה מַצְפָּה וּמִחֲפָה עֲלָיו. וְכֵכָר אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עַבּוּדָה זְרָה יז): יֵשׁ קוֹנָה עוֹלָמוֹ בְּשַׁעַה אַחַת; אוֹלֵי עֵתָה הַיָּא הַשְּׂעָה שְׂלָךְ וְכו'. וְהַתְּנָא אָמַר (אַבוֹת א'): "יְהִי בֵיתְךָ פְּתוּחַ לְרוּחָה"; הֲלֹא הַיִּית צָרִיף לְמָסַר נַפְשְׁךָ לְרֵאוֹת שְׂיִהְיָה לָהֶם מָה לְאָכֵל, וְאֵל תְּדַאָג מְשׁוֹם הוֹצָאוֹת, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ יִמְלֵא מִשְׁאֵלוֹת לְבָךְ לְטוֹב, וַיִּמְלֵא חֲסֵרוֹנְךָ בְּכַפֵּל כְּפָלִים. עַל-כֵּן-פָּנִים מָה דְהוּא — הוּא, רָאָה מַעֲכָשׁוֹ לְהִיּוֹת נִזְהָר בְּמַצְנָה זֹו מְאֹד מְאֹד, וּבִזְהַ אָדָם מְרָאָה אֶת תְּשׁוּקַת לְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְאוֹלֵי תוֹכֵל לְדַבֵּר עִם אֶחָד מִהַתְּכָלִית הַנְּצַחִית, וְלְהֵאִיר בּוֹ אֶת דַּעַת הַאָּמַת, וְלְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ כְּכָר הַכֵּל כְּדָאִי. וּבְגַמְרָא (בְּרֻכּוֹת סג): אֲמָרוּ:

שח אֲשֶׁר ב' תרנד בַּנְחַל

מה יתרו, שלא קרב את משה אלא לכבוד עצמו כִּף המֶאֱרַח תלמיד
 חכם בתוך ביתו, ומאכילו ומשקהו — על אחת כמה וכמו,
 עין שם; ואיתא באבות דרבי נתן (פֶּרֶק ו'): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לאיוב, עדין לא הגעת לאברהם, אִתָּה יושב בתוך ביתך ואורחים
 נכנסין אצלך, אָבֵל אברהם מהדר בעולם, לְכַשְׂיִמְצָא אורחים —
 מכניסן בביתו וכו', עין שם.

ידידי הקר! אני יודע שהיית צודק באשר ספרת לי... אך כבר
 ידוע לנו הספור, שהרב הקדוש ר' אהרן הרב מברסלב ז"ל נתן פעם
 סטירה לאיש אחד, שהיה מחצף גדול, ואחר-כך כשבא הרב אל
 רבנו ז"ל, וספר לו את כל הענין, ואיך נתן למחצף סטירה, והסביר
 לרבנו ז"ל את צדקתו וטוב עשה וכו', ענה ואמר לו רבנו ז"ל בזו
 הלשון: איך ווייס דו ביסט גירעכט, גירעכט זאלסטו אויך נישט
 זיין? אף-על-פי-כן האסטו דאס נישט באדארף טהוין? וכן הוא
 בענינה, אִתָּה צודק מהטעמים שכתבת, אף-על-פי-כן לא היית צריך
 לעשות דבר כזה; פי בדרך כלל עובר ארח הוא בלב גשבר מאד,
 אין לו בית, ואין לו מי שיארח אותו, והוא שבור כחרס הנשבר,
 שצריך לילה בגלות נע ונד, ועכשו אין לו אפלו איזה מקום להניח
 את ראשו ואת צרור עצמותיו השבור וכו', וזה עוד יותר גרוע
 מסתם עני, שעל-כל-פנים מה חסר לו? רק פרנסה לאכל וכדומה,
 אבל זה שאין לו אפלו מקום היכן לישן, בנדאי הרחמנות גדולה
 עליו, פי, להבדיל, אפלו על כָּל צריכים לרחם, כשקר בחוץ, ואין
 לו מקום וכו' וכו'.

אקוה להשם יתברך, שתקיים מהיום בשלמות מצות הכנסת
 אורחים, אשר מוהרנ"ת ז"ל אמר, שבספר הנשן של רבנו ז"ל היה
 כתוב פרק שלם מענין הכנסת אורחים, ובפרט להציע את המטה
 לאורח, ואנשי שלומנו היקרים היו מאד מאד גזְהֵרִים במצות הכנסת
 אורחים, ובפרט להציע לאורח מטה טובה. ומספרים שר' מיכלי,
 נכד מוהרנ"ת ז"ל, היתה דרכו להציע מטה לאורח, ושכב עליה

ק) אני יודע שאִתָּה צודק, שגם צודק לא תהיה? ! אף-על-פי-כן לא היית צריך לעשות
 זאת.

אֲשֶׁר ב' תרנה בַּנְחַל שט

לראות אם היא מרוחת לו. וכן יש ספורים רבים בין אנשי שלומנו היקרים, איך מסרו נפשם בעבור קיום מצות הכנסת אורחים.

חמדת לבבי! אצל רבנו ז"ל הינה העקר מהיום והלאה ... ראה גם ראה להיות רק בשמחה עצומה, ואל תצעק, חס ושלום, על שום ברירה שבעולם, אם אתה צריך איזה דבר, ברח לך רק אליו תברך, כי רק הוא יכול לעזור לך. וישועתך תלויה רק בידו תברך ולא ביד בשר ודם, כי "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג). תאמין לי, שראוי לנו לשמח, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המחה אותנו, ועל-פן קשר את עצמך עמו ז"ל בלמוד ספרו הקדוש בכל יום, ששם גנוז מחו ודעתו ופניו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב); ומה טוב ומה נעים ללמד תורה אחת מ"לקוטי-מוהר"ן", ולומר עליה את התפלה מ"לקוטי-תפלות", אשר אין למעלה מזה. ובפרט עכשו, שזכיתי בזכיות חנם להדפיס את ה"לקוטי-מוהר"ן" עם פרוש "שפת הנחל", ומכרכים יחד ה"לקוטי-תפלות", ומסדר על-פי סדר התורות, בודאי בנקל לקיים זאת; אשרי שיאחז בזה, ואז טוב לו לנצח נצחים.

הדורש שלומך...

ולמען השם, לא לבלות את הזמן היקר בהבל, פי הזמן אין לו תמורה; או תלמד בהתמדה רבה, או תתבודד עמו תברך, או תעסק במצוות, או תחדש חדושי תורה. על-פל-פנים לידיג גיי נישט ארום, אל תלך בטל, חס ושלום.

הנ"ל...

ב' תרנה.

בעזרת השם תברך, יום רביעי לסדר ויקרא ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,

שי אָשֶׁר ב' תרנו בַּנְּחָל

האַבְרָהָם הִיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! קִבַּלְתִּי אֶת הַחֲבִילָה... וְגַם מְסֻרְתִי לְר'... חֲמָשִׁים "לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", אֶקְוֶה שִׁפִּיִצֵּם שָׁם. וּכְבָר יְדוּעַ לָנוּ, שָׂרְבָנוּ ז"ל אָמַר (תִּי-מוֹהֲר"ן, סִימָן שְׁמוֹ), שֶׁסָּפְרוּ הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגַאֲלָה. וְנִשְׁמַע מִפִּי תַלְמִידוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר פֶּעַם אַחַת, כְּשֶׁשָּׁאֲלוּ אוֹתוֹ, שֶׁיִּגִּיד מִשְׁהוּ מִה"מְגִילַת סְתָרִים", עָנָה וְאָמַר: וּוְעַן דִּי וּוְעֵלְט וּוְעֵט אֵן גַּעֲמַעַן דָּעַם "לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן" קַעַן מַעַן זִיךְ רַעֲכָטְעַן אוּיִף מְשִׁיח'ן"; וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לַעֲזֹר בְּזֶה בִּיתֵר עֲזוּ וּבִיתֵר מֶרֶץ וְכוּ'. אֶקְוֶה לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹד לְדַבֵּר עִמָּךְ. וְלַעֲת עֵתָה רְאֵה לְמִסַּר אֶת הַכֶּסֶף לְר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר. וְכֵן, לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּכְנַס עִם וּכּוֹחִים וּמַחְלָקַת שְׁעוּקִים אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, עֲנִינֵינוּ הוּא לֹא לְהַכְנִס בְּשׁוֹם וּכּוֹחִים וּנְצַחֲנוֹת, עֲנִינֵינוּ הוּא לְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

צְרִיף לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לֹא לְדַבֵּר מְאַחֲרִים כָּלֵל יִהְיֶה אִיף שִׁיְהִי, וְכֵן לְעוֹלָם אֵל יִדְבַר מַעֲצָמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִנְצֵל מִרְעוֹת רַבּוֹת; הֵן שְׁלֹא יִתְגָּאֵה עַל זוּלָתוֹ, וְהֵן שְׁלֹא יִכְשַׁל בְּעוֹן הַחֲמוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, וְתַמִּיד יִהְיֶה דְבוּרוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַיִּגְלֶה אֲמוּנָתוֹ וְהִשְׁתַּחֲוֹתוֹ הַפְּרָטִית, וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי וְשִׁבְחֵי רַבְּנוּ ז"ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְלְהַכְנִיס תְּשׁוּקַת לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן כְּאִזְהַרְת רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּכְנִיס בְּלִבּ כָּל אֶחָד אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל לְאַהֲבָה אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

ב' תרנו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסֻדְר וַיִּקְרָא שִׁבְת זְכוּר ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הִיָּקָר וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

ש(כְּשֶׁהָעוֹלָם יִקְבַּל אֶת הַלְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, יְכוּלִים לְהִיּוֹת מוֹכְנִים לְקִרְאָת מְשִׁיח.

אֲשֶׁר ב' תרנו בַּנְחָל שיא

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, והנה להשיבך — יקצרו המון
יריעות.

בענין הבטלה, תדע שהוא חלי רע, רחמנא לצלן, עד שאמרו
חז"ל (אבות דרבי נתן, פרק יא): אין אדם מת אלא מתוך הבטלה;
ואמרו (כתבות נט): הבטלה מביאה לידי שעמום ולידי זמה, עין
שם; ורב המשגעים באים רק מבטלה וכו'. על-כן, חמדת לבבי!
אחרי שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המוליך אותנו בדרך
האמת, ראוי לנו לנצל את הזמן מאד מאד, ובפרט בלמוד התורה
הקדושה שעורים פסדרן, ובכל שעור ללמד מעט, כך יהיה לך
חשק. ובפרט עכשו, כי ימי הפורים הקדושים נכנסו, ואז "קנימו
וקבלו" (אסתר ט, כז) מה שקבלו כבר (שבת פח.; שבועות לט.), כי הנה
קבלת התורה מחדש. ודברנו מזה הרבה בסעדה שלישית זו על-פי
התורה: "אשרי תמימי דרך" בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א';
והיו, תהלה לאל, דבורים נפלאים.

מה אמר לך, ידידי היקר, צריך לחזק את עצמו בכל מיני
אפנים, ולא לפל בדיעתו כלל. ולמען השם, רגע שלא ילך לבטלה;
או תדבר עמו יתברך, שבזה אתה צריך להרגיל את עצמך מאד מאד
— לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ולספר לפניו יתברך
את כל לבך בתמימות ובפשיטות גמורה פאשר ידבר איש עם רעהו
והבן אל אביו, והן בשקידה רבה במשניות ובגמרא ובזהר הקדוש
ובשלחן ערוך ובעין יעקב וכו' וכו', ובכל מה שתבחר. ועל פלם
— הרגל עצמך לחדש חדושי תורה, ומפל-שפן וכל-שפן כשתזכה
לסדר אילו ספרים — אין למעלה מזה, כי היא זכות גדולה לאדם
הזוכה לסדר איזה ספר, ואפלו איזה לקוט יהיה מה שיהיה וכו'.
העקר אל תלך בטל, חס ושלום, ואל תבלבל את דעתך.

אודות נקדת המש"ח ששאלת, תדע, כי אצל כל בר ישראל יש
נקדת המש"ח, ויכול להוציא את נשמתו מהגלות אם רק ירצה (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עט); וכמאמר מוהר"ן ת"ו"ל: מיין חלק

שיב אָשֶׁר ב' תרנו בַּנְּחָל

הַמְּשִׁיחַ אִיזו שׁוֹיֵן דָּאִי. וּמִכָּל־שַׁבָּן מִי שֶׁהוּא נִשְׁמָה כְּלָלִית, הוּא יָכוֹל לְעוֹרֵר גַּם אַחֲרִים בְּתִשְׁבּוּבָה, וּלְלַהֵב אֶת לְבָבְכֶם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה. וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חַז"ל (שְׁבַת ק"א:): מֹשֶׁה שִׁפִּיר קְאָמְרָתָ, שֶׁכָּל תַּלְמִיד חָכֵם הוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, וּמֹשֶׁה הוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ (עֵין לְקוּטִי־מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ב'); וְעַנְיָן שֶׁל מְשִׁיחַ יִהְיֶה לְלַהֵב אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וּבְכָל דוֹר וְדוֹר יֵשׁ וַיֵּשׁ כְּפָה וְכַפָּה בְּחִינַת מְשִׁיחַ; כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, שֶׁמְּשִׁיחַ הוּא צָדִיק אֶחָד שֶׁנוֹלָד בְּכָל דוֹר, וּמְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ, וְעוֹבְרִים עָלָיו יְסוּרִים מְרִים, בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכַת דָּמִים, וּמִתְמִיד בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְקִיּוּם הַמְּצוּוֹת, וְעוֹסֵק בְּיַחְוָדִים קְדוּשִׁים. וְאִם תִּהְיֶה זְכוּת בְּדוֹר, וְהוּא גַם־כֵּן יִהְיֶה מְזַכֵּךְ בְּתַכְלִית זְכוּף הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת, וּבִפְרָט בְּאַרְיֶכַת אַפִּים, יִזְכֶּה שֶׁיֵּרֵד אֵלָיו אוֹר רוּחָנִי גְבוֹה מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשִׁיג נִשְׁמָה חַיָּה וַיַּחֲדֶה דְאֲצִילוֹת, וַיִּהְיֶה גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל בְּכַחוֹ הָעֲצוּם, וְתַתְּגַלֶּה לוֹ נִשְׁמָתוֹ בְּאַרְעָא דְגַלְלִיל דִּיקָא (עֵין זֶהר ח"א קִיט. ח"ב ז: ט. רכ.), כִּי לְשֵׁם יִסַּע. וַיֵּשׁ בְּזֶה סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת. וְהַעֲקֵר רַחֲמָנָא לְבָא בְּעֵי וְכוּ' (סְנֵהֲדִין קו:), וְצָרִיךְ לְתַקֵּן רַק אֶת עֲצָמוֹ, וְאֵז מְמִילָא יִתְקַן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי. וְעַקֵּר הַתְּקוּן שֶׁצָּרִיךְ הוּא, רַק לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת יְדִיעַת מְצִיאוֹת אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְאִיךְ שֶׁאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וַתְּנוּעָה שֶׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְאִם יִזְכֶּה בְּשַׁעַת הַהִתְבּוֹדְדוֹת לְסַתֵּם עֵינָיו, וַיִּפְנֶה מַחוּ וְדַעְתּוֹ מִכָּל עֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וַיִּתְחִיל לְיַחַד יַחְוָדִים קְדוּשִׁים, אֵז דִּיקָא יִזְכֶּה לְהֶאֱרָה עֲצוּמָה, וַיֵּאִיר בּוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ בְּגַלּוּי נִפְלָא — אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחוּ בְּזֶה. הַעֲקֵר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, לְעַבֵּד אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

חֲמַדַּת לְבָבִי! נִקְדַּת הַמְּשִׁיחַ שֶׁיֵּשׁ אֶצְל כָּל אֶחָד וְאֶחָד תְּלוּיָהּ בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת. כְּפִי שֶׁאֲדָם זוֹכֶה לְהִיּוֹת סְבָלָן, כְּמוֹ־כֵן מְאִיר בּוֹ אוֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא בְּגַלּוּי יוֹתֵר וְכוּ'. וְהַעֲקֵר — לְסַבֵּל מִבְּנֵי

(ת) חֶלֶק מְשִׁיחַ שְׁלֵי כְּבֵר נִמְצָא.

אֲשֶׁר ב' תרנז בַּנְחַל שִׁיג

ביתו ומבניו, לא להכותם, חס ושלום, רק סבול יסבל ויבקש רחמים ממנו ותברך. ואף שהיא העבודה הקשה ביותר בעולם.

ב' תרנז.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר צו התשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי הנקר לי מאד, זוכה ומזכה את הרבים בהפצת מעינות החכמה חוצה, אשר בזה תלויה גאולתנו הנצחית, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

בכל פעם אתה מבקש ממני התחזקות לחזק ולאמץ אותך. מה אמר לך, ידידי הנקר, דבר זה הוא קבוע בכל החיים שאדם חי על פני האדמה, שצריך לעבר עליו מה שיעבר וכו', ואשרי מי שיחזק עצמו לכלי לפל בדעתו כלל. ובפרט שזכינו בזכות חנם להתודע מרבי אמת כזה, המחזק ומאמץ אותנו, ראוי לנו לציית אותו, ובפרט בעבודת השמחה — למסר נפשנו להיות אף ורק בשמחה עצומה, ובפרט אתה, שעובדת עליך מרירות דמרירות כזו, אשר שום בריה אינה יודעת, בודאי החיוב עליך למסר נפשך יותר ויותר להיות תמיד בשמחה ולשמח אחרים. ותהלה לאל, יש ויש לך עם מה לשמח, כי תהלה לאל, אתה עוסק במלאכת הקדש — הפצת ספרי רבנו ז"ל בעולם, אשר אין לשער ולספר כלל מעלת נפלאות זה הענין הקדוש והנורא, אשר על-ידי-זה אתה בכלל מזכי הרבים, אשר אין חטא בא על ידך, כמאמרם ז"ל (אבות ה, יח); ומי יתן והיה, שתמיד בזה מאד מאד מדי יום ביומו — להפיץ דעת רבנו ז"ל בעולם; כי צריך שתדע שהבעל-דבר הניח את כל העולם, ולקח את עצמו רק עליך, כי נשמחה גבוהה מאד מאד, ועל-כן ראוי לך לעשות ההפוך ממש, יען שעוב את כל העולם, ולקח את עצמו רק עליך, ראוי לך לעזוב הכל, ולקחת את עצמך רק עליו, ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל בעולם במסירות נפש ממש; כי הלא ימינו כצל עובר,

שִׁיד אֲשֶׁר ב' תרנז בַּנְחַל

הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת פּוֹרְחִים, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר לָנוּ רַק זֶה — שְׁנַתְמִיד לְהַפְיֵץ דְּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. "וּוֹאס הָאָסְטוּ שׁוּיִן צוּ פֶּאָרְלוֹיֶרֶען בְּזֶה הָעוֹלָם, נֶאֱדָה דַּעַם וּוֹאס דוּ הָאָסְט שׁוּיִן אֶלְטֵץ פֶּאָרְלוֹיֶרֶען"^א; עַל-כֵּן עֲצָתְךָ רַק לִהְיוֹת מְשׁוּנָה פְּרִיילִיךְ, וְלֶאָסֶף מְעוֹת לְצַדִּיקָה לְזָכוֹת אַחֲרַיִם, שְׂיִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אַל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ כָּלֵל מִמָּה שְׂאוּמְרִים אַחֲרַיִם. כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חַז"ל (אֲבוֹת דְּרַבִּי גַמְזוּ, פָּרָק יב): כְּשֵׁם שְׂאִין הָאָדָם חוֹלֵק שְׂכָר לְחִבְרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כָּף אֵין חוֹלֵק שְׂכָר לְעוֹלָם הַבָּא, עֵינִן שָׁם; וְעַל-כֵּן מָה יֵשׁ לָךְ עִם בְּנֵי-אָדָם הַרוֹצִים רַק לְטָרֵף אוֹתְךָ פְּחִיּוֹת הַיַּעַר; כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי וְתִבְרָךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְתִבְרָךְ מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְקַנֵּא בְּאִיזוֹ בְּרִיָּה שְׁבַעֲעוֹלָם, מָה לָךְ עִם אַחֵר? ! כִּי הַשְּׁלֵמוֹת הֵיא רַק אֶצְל הַשֵּׁם וְתִבְרָךְ, וּמִבְּלִעְדֵּי וְתִבְרָךְ הַכֵּל חֲסֵרִים (עֵינִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב); וְעַל-כֵּן מָה לְקַנֵּא אִיזָה אָדָם, וּמִכָּל-שָׂפָן לְהַתְּבַלְבֵּל מֵאַחֵר וְכו' ? !

חֲמִדַּת לְבָבִי ! נָא וְנָא אַל תַּנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוֹן אֶצְלְךָ כְּרַגַּע, וְהַתְּמִיד מְאֹד מְאֹד בְּאֶסְפֵּת צְדָקָה לְהַדְּפָסָה, כִּי זְכוּתְךָ תִּגְדֵּל מְאֹד מְאֹד. וְכֵן תַּתְּמִיד מְאֹד מְאֹד בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זוֹ כָּל חַיּוֹתְךָ בְּרוּחָנִי וּבְגִשְׁמִי, וְרֵאָה גַם רֵאָה לּוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת הַיְתָקוֹן הַכְּלָלִי, הָעֲשֵׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים עִם הַתְּפִלָּה שְׂאֲחַרְיָה, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

הַכֵּפֶל הַדְּבָר, שְׁלֵא יַחְסֵר לָךְ יוֹם שְׁלֵא תֶאָסֶף מְעוֹת בְּעָבוּר הַדְּפָסָה, וְכֵן לֹא יַחְסֵר לָךְ יוֹם מִבְּלִי לְהַפְיֵץ עַל-כָּל-פָּנִים סִפֵּר אֶחָד מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל יוֹם.

א) מָה יֵשׁ לָךְ לְהַפְסִיד בְּזֶה הָעוֹלָם אַחֲרֵי שְׂכָר אַבְרָת הַכֵּל.

אֲשֶׁר ב' תרנח בַּנְחַל שטו
ב' תרנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמִינֵי ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, הָאֲבִירָךְ הַצְּמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר
לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְלָתִי וְכֵן אֶת חֲדוּשֵׁי
הַתּוֹרָה שְׁלָךְ, וְשִׁמְחָתִי עָלֵיהֶם כְּעַל כָּל הַזֶּה, וְחִילָךְ לְאוֹרֵייתָא. וְלִמְעַן
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִטּוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, רְאֵה לְחֲדָשׁ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם אֵיזָה
חֲדוּשׁ עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהִקְדָּמוֹתָיו
סוֹבְלוֹת הַכֹּל. וְכִבֵּר הַזְּהִירָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל עַל זֶה בְּיֹתֵר, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשִׁים. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, כִּי מִחַ הָאָדָם הוּא כְּמוֹ מַעְזֵן, כָּל מֵה
שֶׁשׁוֹאֲבִים מִמֶּנּוּ יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן נוֹבֵעַ מִמֶּנּוּ יוֹתֵר, וְאִם מִפְּסִיקִים
לְשֹׂאֵב מִהַמַּעְזֵן, אֲזִי הַמַּעְזֵן מִתִּיבֵשׁ, כְּמוֹ-כֵן הוּא מִחַ הָאָדָם, כָּל מֵה
שֶׁמְרַגְּלִים לְחֲדָשׁ אֵיזָה דְּבָר, אֶפְלוּ חֲדוּשׁ שֶׁל מֵה בְּכָךְ, כְּמוֹ-כֵן יִהְיֶה
נוֹבֵעַ מִחוּ עוֹד חֲדוּשִׁים רַבִּים, עַד שֶׁיִּכּוֹל לְזַכּוֹת שֶׁיִּתְגַּלּוּ עַל יָדוֹ
חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה נִפְלְאִים פְּלְאֵי פְּלְאִים, וְיִזְכֶּה לְגִלּוֹת וּלְפָרְסָם אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן יִזְכֶּה שֶׁיִּתְגַּלּוּ אֵלָיו רְזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת עֵינָי לֹא
רְאֵתָה. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחֲדָשׁ בְּכֹל יוֹם עַל-כָּל-פְּנִים אֵיזָה חֲדוּשׁ.
וְשִׁמְעָתִי מֵר' לִוִי יִצְחָק (גֵּרוּ יְאִיר) [ז"ל], שֶׁאָמַר בְּשֵׁם ר' אֲבִרְהָם
בְּר' נַחְמָן ז"ל, שֶׁשָּׁמַע מֵאֲבִיו ר' נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, שֶׁמִּוֹהֲרֵנ"ת
ז"ל חֲדָשׁ בְּכֹל יוֹם אֵיזָה חֲדוּשׁ, וְאִם בְּאֵיזָה יוֹם עוֹד לֹא חֲדָשׁ, הִיזָה
יּוֹצֵא אֶל הַשָּׂדֶה, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ, אִוֵּן פּוֹן קָלִיין פִּינְגְּעֵר'ל הָאֵט עֵר אַרְוִיס גִּיצוּיִגֵּן אֵיין חֲדוּשׁ,²
כְּאוֹמֵר אֶפְלוּ אֵיזָה דְּבּוֹר בְּעֵלְמָא, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה; כִּי זֶה נוֹגֵעַ לָךְ
וּלְכָלֵנוּ. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ,
שֶׁזְּכִינוּ לְהִתְדַּוֵּעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(ב) מֵאֲצַבַּע קֶטְנָה שְׁלוֹ הוֹצִיא אֵיזָה חֲדוּשׁ.

ב' תרנט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר שמיני התשל"ח.

ששון ושמחה ישגו וירדפו אל אהובי, ידידי הקר לי מאד,
נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

אהובי, אחי! תדע שהבעל-דבר רוצה לבלע אותך לגמרי, ולהפילך ולהחליש דעתך, לשבר את רוחך ולעקם מרחך וכו' וכו', על-כן עשה מה שתעשה לחזק עצמך מאד מאד בכל מיני אפנים. ותראה להיות קשור אל רבנו ז"ל בכל נימי נפשך. ולמען השם, ראה לחדש את ההתקבצות בכל יום ויום מחדש, ותלמד הרבה בספרי רבנו ז"ל בכל יום מחדש דיקא, ותקבע לעצמך שעור ב"לקוטי-מוהר"ן וב"ספורי-מעשיות" וב"ספר-המדות" בכל יום ויום מעט ועוד מעט, וכשתסיים — תתחיל עוד פעם, כך תתנהג כל ימי חייך. וכן להתמיד ב"לקוטי-הלכות" וב"לקוטי-תפלות", ובפרט בספר "פעלת הצדיק", שהוא תולדות רבנו ז"ל והנהגותיו, הם יזכרו את מרחך. כי "ספורי-מעשיות" מצדיקים ממתיקים את הדינים ומרימים את המוח (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלד); למען טובתך הנצחית, ראה להחיות את עצמך עם כל נקדה ונקדה שיש בך, ואל תניח את העצבות והחלישות הדעת אצלך אפלו רגע אחד, ובכל עת ורגע פנוי, ראה לשיח ולדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות. ותכף-ומיד כשתהיה עיף, ראה וגם ראה להעתיק את הכתב-יד שבידך, כי היא זכות הרבים לדורות עולם. הלא ראה איך שימינו כצל עובר, הנה יום והנה לילה, ואין במה לתפסם, כי אם על-ידי מעט תורה ומעט תפלה ומעט מצוות ומעשים טובים ומעט דבורי נראת שמים, ובתוך כך נעשה עוד פעם יום, וכן להלן יום אחר יום, שבוע אחר שבוע, חדש אחר חדש וכו' וכו'. בודאי לבחור כואב מאד מאד שאין לו בת זוגו וכו', אך מה לעשות? אין לרחק את השעה כלל, כי אין לך אדם שאין לו שעה, אך הכל מאבדים את השעה על-ידי דחיקת שעה (ברכות סד). והעקר לקדש את דבורו,

אֲשֶׁר ב' תרנט בנחל שיז

שהוא הוא היכל המלך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נה); פי "אדני"
הוא היכל שהוא הדבור, ועל-פני כשאדם מרגיל את עצמו רק לדבר
דבורי יראת שמים, דבורי רבנו ו"ל, אז פיו נעשה "היכל-הקדש",
וצריכים כח גדול לעמד בזה, פי רוצים לרחק את האדם משם, עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עא, שהיא תורה נוראה ונפלאה,
שדברנו מזה בסעדה שלישית שבוע זה. מה אמר לך, ידידי הקר!
אשרינו ואשרי חלקנו, שזכנו להתודע מרבי אמת בזה, מרבי נורא
ונפלא בזה, הלא הוא נחל נובע מקור חכמה המחיה ומאמץ אותנו
תמיד. נא ונא אחז בו, ותדבר ממנו עם כל חבריך ומידעיה, ואז
טוב לך לנצח.

הדורש שלומך...

ותראה לחזר הרבה הרבה על האמונה הקדושה, לידע ולהודע
אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה תנועה שם
אלופו עולם ממש, פי דומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות
חיות אלקותו יתברך. והיה אחד מאנשי שלומנו, אשר היה רגיל
לחזר זאת תמיד, והיה מתבודד עמו יתברך תמיד בקביעות עצומה.
ובתחילת שנותיו היה מלמד תינוקות מרב עניות, ואף-על-פי-כן גם
אז לא עזב דרכו הטובה שהרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, והיה
מסתובב בחדר אנה ואנה בדבקות גדולה, והכניס בנערים יראת
שמים גדולה מאד, והרבה לדבר עמהם דבורי אמונה והשגחה
פרטי פרטית. והיה רגיל לומר עמהם העשרה מזמורי תהלים, שהם
התקון הכללי בכל יום ויום. ובשעה שחזרו הנערים על למודם
בחמש ובמשניות ובגמרא, היה הוא מסתובב בחדר אנה ואנה,
ומתבודד עמו יתברך בדבקות נוראה ונפלאה מאד. פעם אחת, בא
אחד מאנשי שלומנו לבקר. ונכנס, וראה איך שכל הנערים חוזרים
על למודם בחשק נורא ונפלא מאד מאד, והמלמד שלהם פנ"ל
הולך בדבקות נפלאה כזו, עד שלא הרגיש שום דבר מה נעשה
בחדר. ועמד כך כרבע שעה, והסתפל בפלא הנה, איך יכולים
לשכח מזה העולם, ואיך שכל החדר מלא אור קדוש ואור אלקי

שיח אֲשֶׁר ב' תרס בנחל

שׁוֹפֵעַ בוֹ, וְהָיָה מוֹרִיד דְּמָעוֹת כַּמַּיִם, אֶל מֵה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי כַחוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְעֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, אִם רַק מְצִיָּתִים אוֹתוֹ. וְאַחֲרֵיכֵן הִתְחִיל לְעַקֵּב הַרְבֵּה אַחֵר הַנ"ל מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְרָאָה אֲצֵלוֹ פְּלָאוֹת נִשְׁגָּבוֹת מִמֶּשׁ, שְׁדוּד הַטָּבַע וְאוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, וְאִיךָ שֶׁהוּא הַפְּלִיא בְּהִסְתַּרְתּוֹ עַד מְאֹד. וְהִתְחִיל לְרַשֵּׁם הַכֹּל עַל פְּנֵי הַפֶּתַח, וּבְמִשְׁךְ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים שֶׁהִתְמִיד אֲצֵלוֹ, וְרָאָה וְשָׁמַע נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא יְכִילֵהוּ הַרְעִיּוֹן, עַד שֶׁבְּמִשְׁךְ כַּמָּה שָׁנִים תְּמִימוֹת נִתְקַבְּצוּ קוֹנְטְרָסִים, וְהֵם תַּחַת יְדֵי עֲכָשׁוֹ. וְאִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲדַפִּיֶסֶם בְּלִקוּטֵי-שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְתִתְחִיל מֵהַיּוֹם מִחֲדָשׁ דִּיקָא לְבַעַר אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ בְּהִתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, וְאֵל תִּהְיֶה הַתְּקַרְבוּתָךְ אֶל רַבְּנוּ ז"ל יְשֻׁנָּה אֲצִלְךָ, נֶאֱהָר יַעֲדֶעֶן טָאג נִי אֵין גְּאֻנְצֶען נִי¹. וְאִז דִּיקָא תְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ לְנֶצַח.

הַנ"ל...

ב' תרס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר שְׁמִינֵי ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, יַנִּיק וְחַפִּים, גֵּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּכְבֹר שְׁלַחְתִּי לְךָ לְפָנַי כַּמָּה שָׁבוּעוֹת "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, "סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי-הַמְּדוּת", "לְקוּטֵי-עֲצוֹת" וְ"קִצּוֹר-לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן". רָאָה לַעֲשׂוֹת אֵיזָה שְׁעוֹר בְּכֹל אֶחָד מֵהֶם בְּכֹל יוֹם אֲפִלּוֹ מְעַט, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִימָם, וְאִז תִּתְחִיל עוֹד פַּעַם; כִּי הֵיא זְכוּת גְּדוּלָּה לְהַנְשָׁמָה, שֶׁתִּהְיֶה בְּקִיאָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְדַעַע מִרְבֵּי

ג) רַק בְּכֹל יוֹם חֲדָשׁ, לְגַמְרֵי חֲדָשׁ.

אֲשֶׁר ב' תרסא בַּנְחָל שִׁיט

אַמֶּת כְּזָה, הַמַּחֲיָה אוֹתָנוּ כָּל-כֶּף. טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל
הַחֹסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּכְנַס בְּכּוֹחִים עִם חֲבֵרֶיךָ, כִּי הֵם רַק יִבְלְבוּ
אוֹתְךָ, וַיִּבְטְלוּ אֶת מַעַט מִקְצַת עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁקִּבַּלְתָּ עַל
עַצְמְךָ. רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת מֵתוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא מְלָה בְּמְלָה,
וְיִוָּתֵר מִזֶּה אֵין לִי מַה לְהֶאֱרִיךְ עִכְשָׁו.

ב' תרסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּזַרֵּעַ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי. וַיְהִי רְצוֹן,
שִׁימַתְּקוּ הַדִּינִים מֵעֲלֶיךָ וּמִבְּנֵי בֵיתְךָ עַל-יְדֵי פְּלֵא הַעֲלִיזוֹן וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַעֲקֵר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא סְבָלְנוּת, לְסַבֵּל אֶת כָּל
מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת. וְכַמְעַט שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה
הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם בְּלִי סְבָלְנוּת. וְהָאֲרִיז"ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד עַל הַכַּעַס,
וְאָמַר, שֶׁמִּדָּה מְגִנָּה זֶה עוֹקְרַת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֶפְלוּ
אִיזוֹ הַקִּפְדָּה קָלָה, כְּבָר עוֹקְרַת אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן
הָעֵקֶר קָדָם לְעֵקֶר מִמֶּנּוּ אֶת הַכַּעַס וְהַקְפִּידוּת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּלִבּוֹ שׁוֹם
כַּעַס וְהַקִּפְדָּה. וּבַפֶּרֶט בְּבֵיתוֹ עַל אֲשֶׁתּוֹ וּבְנָיו, וְכֵדָאֵי לְסַבֵּל מֵעַט
מִלְּסַבֵּל הַרְבֵּה. וְאֵל דְּבָר זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי תַקָּף הָאֲמוּנָה
— לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֱמֶתֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שְׂאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל. כִּי הָאֲמוּנָה מְכַנְסֶת בְּאָדָם סְבָלְנוּת וְאֲרִיכַת
אֲפִים, כַּמּוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה);
וְכֵדָאֵי לָךְ לְלַמֵּד עִכְשָׁו אֶת הַמְּאָמֵר הַזֶּה, וְלוֹמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה

הדורש שלומך...

מוהרנ"ת ז"ל אָמַר (לקוטי-הלכות, חובל בתברו, הלכה ג') מַה שְׁאָמְרוּ חז"ל (בבא מציעא נט.): הַמְלַבֵּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא; הַפּוֹנֶה הִיא כָּף; כִּי בְּאֵמֶת כָּל עֲנִין עוֹלָם הַבָּא הוּא הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכֹל מַה שְׁזוֹכָה לְהַשִּׁיג יוֹתֵר מְרוֹחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁךְ עָלָיו יוֹתֵר הָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁהַצְּדִיקִים זוֹכִים לְהִיּוֹת דְּבוֹקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ תָּמִיד, וּכְשֶׁהֵם עֲדִין בְּעוֹלָם הַזֶּה, גַּם-כֵּן מְרַגִּישִׁים כְּכֹר נַעַם זֵיו הָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא, וְרוֹאִים וּמִתְבוֹנְנִים בְּאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ שֵׁשׁ בְּכֹל דְּבָר, וְאִיךָ שְׂדוּמָם, צוּמָת, חֵי, מְדָבֵר — הַכֹּל לְכֹל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְקֹדֶשׁ אֱרִיךְ הוּא וְאוֹרֵייתָא וְיִשְׂרָאֵל — תָּד הוּא (זֶהר אַחֲרֵי עַג); וְעַל-כֵּן מְכַבְּדִין אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ מְלַבֵּשׁת בּוֹ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֶחָד מְלַבֵּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים, נִמְצָא שְׂפוּגָם בְּכֹל הַיְדִיעוֹת הָאֵלוּ, וְעַל-כֵּן אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי הַפְּרִיד עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ וְדו"ק.

ב' תרסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּזַרִיעַ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, אָשֶׁר בּוֹ אֶתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת מְרִירוֹת לְבָבְךָ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. וּבִפְרֹט שְׁכָבֶר הַקְּדִים לְנוּ רַבְנוּ ז"ל בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אָשֶׁר יֵשׁ בָּהֶם לְהַחֲיֹת נַפְשׁ כָּל חֵי,

אֲשֶׁר ב' תרסב בַּנְחַל שְׂכָא

וְעַל-כֵּן מָה יֵשׁ לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם, אוּ מָה יֵשׁ לְגַרֵעַ מֵהֶם? ! רְאוּי וְנִכּוֹן לָךְ לְהִתְמַיֵּד בָּהֶם מְאֹד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ מִחֲדָשׁ, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשְׁךָ.

אודות המקרה וכו'. צריך שתדע, שבפרוש הזהירנו רבנו ז"ל: נישט איבער טראכטן; הולכין למקוה, ואומרים העשרה מזמורי תהלים, ואחר-כך התפלה הנוראה שאחריה, ויותר מזה אין לדאג כלל. אך אף-על-פי-כן צריכים לקבל על עצמו מאד מאד בשמירת יקדשת השבעה גרות, שבהם תלוי המח מחשבה, שעל ידו באים ההרהורים רעים, רחמנא לצלן, שמהם בא פגם המקרה; כי כל המהרהר ביום, בא לידי טמאה בלילה (עבודה זרה כ:).

"הענינים" — צריכים לקדש מאד מאד לא להסתכל על נשים, או על איזה ענין המביא לידי הרהור, חס ושלום. "האזנים" — לא לשמע בהם שום נבול פה, חס ושלום, או דברים בטלים. "החטם" — לא לכעס ולא להקפיד על שום דבר שבעולם, יהיה איך שיהיה. "הפה" — לקדש ביותר לא לדבר דברים בטלים כלל, ומכל שכן וכל שכן לשון-הרע ורכילות וליצנות, אשר זה עוקר את האדם לגמרי ממנו יתברך, ומביא את האדם לידי טמאת המקרה, פי ברית הלשון וברית המעור תלויות זו בזו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט); וכפי שמקדש דבורו, כמזכין זוכה לקרר את החמימות ממנו, ונצול מטמאת המקרה וכו', עין שם.

חמדת לבבי! אני יודע מרחוק מה שעובר עליך כאשר כתבת לי והגדת לי כמה פעמים, אך אף-על-פי-כן אני אוהב בשלי — שיהא דעת רבנו ז"ל: אין להאדם שום אוהב נאמן, כי אם השם יתברך, ועל-כן כלך משאר בני-אדם המעיקים לך ברוחניות ובגשמיות, עליך רק להרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבך בתמימות ובפשיטות גמורה, ובכרט כשאתה הולך ברחוב, תרגיל עצמך לדבר עמו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, ועל-ידי-זה תהיה

שכב אשר ב' תרסג בנחל

שמור מכל רע והזק וכו'. וזוהי עקר נקודת האמת — להמשיך את עצמו אליו ותברך. כי אותיות אמת הם ראש, תוף, סוף של הא"ב, לרמז שהשם ותברך סובב כל עלמין ובתוף כל עלמין וממלא כל עלמין, ולית אתר דפנוי מניה. וזהו עקר האמת שמרמזת באותיות הא"ב דיקא, שבהם כלול הדבור, להורות שעל-ידי הדבור, שהוא כלליות אותיות הא"ב, יכולים להגיע להמשכת אורו ותברך, ולהבין איך שאין בלעדיו ותברך כלל; ועל-כן אדם בזה, אפלו בשעוסק באיזה עסק במשא ומתן, ומקשר את מחו ומחשבתו ממקומו אליו ותברך, על-ידי-זה זוכה להעלות את כל הנצוצות רק אליו ותברך. ובפרט כשמסתפל בעין האמת על האלקות שיש בכל דבר, אז נתעלה הכל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן צד), שנה בחינת פתוחי חותם; הינו על-ידי עין כזו המסתפלת על כל דבר מפרטי הבריאה, על-ידי-זה נפתחים הנצוצות החתומים בכל דבר וכו', עין שם; כי באמת חותמו של הקדוש-ברוך-הוא הוא אמת (שפת נה), וכו חותם את הבריאה. ועקר האמת הוא רק השם ותברך, ועל-כן תכף-ומיד כשאדם מקשר את עצמו אליו ותברך ממקום שהוא עומד שם, על-ידי-זה נפתח לו אור חדש בכלליות הבריאה, ומסתפל כבר בעין אחרת וכו'. אשרי שיאחו בזה, ואז טוב לו לנצח.

חמדת לבכי! אל תאמר שעדין אתה רחוק מכל זה, כי רבנו ו"ל גלה לנו, שהעקר הוא האמונה הקדושה, ותכף-ומיד כשאדם חזק באמונה בתמימות ובפשיטות, על-ידי-זה יהיה נצול מכל רע, ועל-כן עלינו לסלסל ולדבר מזה תמיד, אולי נזכה להכניס בדעתנו ובמחננו איזה נצוץ של אמונה פשוטה.

הדורש שלומך...

ב' תרסג.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר תזריע ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,

אֲשֶׁר ב' תרסג בַּנְחַל שְׁכַג

הַבְּחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח.

מִכְתָּבָךְ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶתְמוּל.

יְדִידֵי הַיְקָר! הַחֲדוּשִׁים שֶׁלְּךָ רְאוּיִים לְדְפוּס, וּמִי יִתֵּן וְהִיָּה שְׂאֵזְכָּה לְהוֹצִיא גְלִיּוֹן שְׁבוּעֵי אוֹ גְלִיּוֹן חֲדָשִׁי עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ הִיִּיתִי מְדַפְּסוֹ. מָה אִמַּר לְךָ, רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְחֲדָשׁ בַּתּוֹרָה, וְאָמַר, שֶׁהוּא תַקּוּן גְּדוֹל לְהַרְהוּרִים רָעִים, וּבִפְרָט מַה שֶׁקִּלְקַל עַד עַכְשָׁו וְכוּ' (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה); וְעַל־פֶּן רָאָה לְחֲדָשׁ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶפְלוּ אֵילוֹ דְבוּרִים מְעֻטִּים, וְאֶפְלוּ אִיזוֹ מִחֲשָׁבָה אוֹ רַעִיוֹן טוֹב תַּרְשֵׁם אֶצְלָךְ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ יְקָר מְאֹד מְאֹד כָּל חֲדוּשׁ שֶׁמְחַדָּשִׁין, וְצָרִיךְ לְהֶאֱמִין בָּזֶה (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא); וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, אַחִי! כִּי בְּאָדָם יֵשׁ גַּם־כֵּן בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה. הַמִּחֲשָׁבָה הִיא תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, וְהַדְּבוּר הוּא תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה, וְעַל יָדָם מְתַנְהֵג הָאָדָם בְּכָל עֲנִינָיו, וְצָרִיךְ לִיחַדָּם שְׁלֵא לְדַבֵּר אֶחָד בְּפֶה וְאֶחָד בְּלֵב (פְּסָחִים קיג): — הֵן בַּתּוֹרָה וְהֵן בַּתְּפִלָּה וְהֵן עִם בְּנֵי־אָדָם, תְּמִיד יִכְנִיס "בְּדַעְתּוֹ" אֶלּוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁזֶּהוּ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, וְאַחֲר־כֵּן יוֹצִיא "מִפִּיו", שֶׁזֶּהוּ תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה; הֵינּוּ הֵן כְּשֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה אוֹ מְתַפְּלֵל, אוֹ עוֹשֶׂה אִיזוֹ מִצְוָה, יִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּמְצָא אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת, וְהֵן כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, יִגְלֶה אַחֲר־כֵּן מִפִּיו אֶת הָאֱלֻקוֹת שָׁבוּ. כִּי בְּכָל עֶסְקִיו צְרִיכִים רַק לְמַצָּא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִם מוֹצֵא שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — יַעֲשֶׂה הַדְּבָר וְכוּ', וְאִם לֹא — יִבְרַח מִשֵּׁם וְכוּ' (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב); כִּי עַקֵּר הַיְהִדוּת הוּא רַק לִילֵךְ בַּתְּמִימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְלְהַסְתַּפֵּל בְּכָל דְּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שִׁיחָה שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלְבָלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצֻמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לֹא — לֹא. וְאִזִּי אִם יֵלֵךְ בְּאִפְּן הַזֶּה, לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל, עֵינִי שָׁם; וּבִפְרָט אַתָּה, יְדִידֵי הַיְקָר, שֶׁבָּרַךְ אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִם עֵט מְבָרֵךְ, שֶׁאַתָּה מוֹצִיא מִתִּיקוֹת שְׁכָלְךָ (עֵינִי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה) עַל הַכְּתָב, רְאוּי לְךָ לְהַתְמִיד בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלַרְשֵׁם כָּל חֲדוּשִׁיךָ עַל הַכְּתָב. וְשִׁמְעֵתִי

שכד אָשֶׁר ב' תרסד בַּנְחָל

מאַחד מאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אָשֶׁר אָדָם שֶׁבָּרְכוּ ה' וַחֲנֲנוּ בְּעֵט מְבָרָךְ, וַיְכוּל לְהוֹצִיא מִתִּיקוֹת שְׁכָלוֹ עַל הַכְּתָב לְהַחֲיוֹת בְּנֵי-אָדָם, עָלָיו יֵשׁ תְּבִיעָה גְדוּלָה מְלֻמְעָלָה, שִׁיתְמִיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא יִפְסִיק בְּזֶה אֶפְלוּ כְּרָגַע קָל, כִּי יְכוּל לְהוֹצִיא וּלְהַצִּיל עוֹלָמוֹת נַפְשׁוֹת רַבּוֹת וְכוּ'. וּבִפְרֵט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה, אָשֶׁר הִצְמָאוֹן אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ הוּא אֵין לְשַׁעַר, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַצִּילָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי אֹר תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁחֲנֲנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּחֲדוֹשֵׁי תּוֹרָה, רְאוּי לוֹ לְהִתְמִיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וַיַּחֲיֶה אַנְשֵׁים רַבִּים, וַיְהִיָּה בְּכָלֵל מְזַכֵּי הַרְבִּים.

הדורש שלומך...

ב' תרסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פְּזוּרִיע ה'תשל"ח.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבֶךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר חֲזָק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תְּסַתְּכַל עַל אַחֲוֵיךָ כָּלֵל, רַק לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. כִּי הֵלֵא בְּכָל עֵת וְרָגַע נִתְחַדְּשִׁים כָּל הָעוֹלָמוֹת אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכַמוֹכָא בְּאַרְיִכוֹת מַעֲנִין זֶה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּשֶׁר בְּחֻלְב, הֵלְכָה ד', עֵין שָׁם.

רְאוּי לְךָ לְעֵין הַרְבֵּה בְּסִפֵּר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", אָשֶׁר בּוּ מְבָאָר פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת הָעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת מְסַפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֵיךְ לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּמַן, וּלְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל עֵת וְרָגַע, עֵין שָׁם.

וְתִאֲמִין לִי, שְׂאִין בְּמִי לְקַנָּא בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, כִּי הַכֵּל הֵבֵל, הֵבֵל הֵבֵלִים, אִישׁ כָּשֶׁר עוֹבֵד הַשֵּׁם, הוּא בּוֹרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וּמִתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמִתְיַחַד וּמִתְדַבֵּק עִם קוֹנּוֹ, מְרַבֵּה בְּמִקְוֵאוֹת, וּמִיַּחַד יַחֲוִידִים קְדוֹשִׁים, דְּבוּק בּוּ יִתְבָּרַךְ

אֲשֶׁר ב' תרסה בַּנְחַל שְׁכָה

בְּדַבְּקוֹת אַמְתָּה, וְכָל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה שָׁר שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת לְהַשֵּׁם
יְתַבָּרֵךְ וְכוּ'. הֲלֹא יְרִידוֹת יֵשׁ לְכָל אֶחָד, כִּי הִתְכַּרַח לְפָנָי, כִּדְרִי
לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְלְכָל אֶחָד יֵשׁ יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת
הַדַּעַת אַחֲרוֹת וְכוּ', וְזֶה בְּרוּר בְּלִי שׁוּם יוֹצֵא מִן הַכָּלָל וְכוּ', אֵל
תִּחְשַׁב כִּי רַק עָלֶיךָ עוֹבֵר כָּל זֹאת. תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְחֻטָּף אֶת
הַיְגוֹן וְאֲנַחָה אֶל תּוֹךְ הַשְּׂמִחָה, וְתַהֲיֶה רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה; אֲשֶׁרֵינוּ
וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּי אַמְתָּה כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ.
הַתֵּנָא הַקְּדוֹשׁ אָמַר (אֲבוֹת ו, ד): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנָם שֶׁל שָׂרִים, כִּי
שִׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשִּׁלְחָנָם"; וְאָמַר (שִׁם ה, כו): "לְפּוּם צַעֲרָא אֲגָרָא";
וּבְיָדָאֵי כְּפֵי הַמְּרִירוֹת וְהַקְּטָנוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ, תְּבִין וְתַשְׁכִּיל, שֵׁישׁ
בְּךָ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אוֹתוֹ יְתַבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן עוֹבְרַת עָלֶיךָ
כָּל-כֶּף מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת. בְּרַח לָךְ בְּרַגְעַ זֶה אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, וְהַדְּבִק
עֲצָמְךָ בְּקוֹנְךָ, וְאֵז תַּחֲיֶה חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תרסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תּוֹרֵיעַ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְאוֹדוֹת מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָגַם-
הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, כְּכֹר כְּתִבְתִּי מִזֶּה בְּהִרְבֵּה מִכְתָּבִים
וְנִדְפְּסוּ כְּכֹר, וְכֵן בְּסִפֵּר "אָרֶךְ אַפִּים", אוֹדוֹת מֵה שְׁעוֹבֵר עַל בְּחוּר
וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְכִכֵּר הִחִיו מֵאוֹת מֵאוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים. וְרְאוּי לָךְ לְעֵינַי
בְּהֵן, כִּי אֵין מֵה לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הַחֲטָא הַזֶּה מְכַנֵּס בְּאֶדָם תְּמִיד עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת,
וְעָלֶיךָ לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה — הֵן לְשִׁיר וְלְרִקָּד בְּעֲצָמְךָ, וְהֵן לְשִׁמְעַ כְּלֵי שִׁיר. וְעַל כָּלֵם

שְׂכוּ אֲשֶׁר ב' תרסה בַּנְּחָל

— להתמיד בתורה הקדושה המשמחת את לב האדם, כמו שכתוב (תהלים יט, ט): "פקודי ה' ישרים משמחי לב"; מה טוב ומה נעים אם היית יכול לחטף בכל יום ח"י פְּרָקִים משניות, כי התורה מכניעה ומשברת את רוח השטות שנקנסה באדם מרבוי עוונותיו (עי' לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'). ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן יט): אפלו אותן האנשים שנפגמו ונכשלו בחטאים, אם יעשו לעצמם חק קבוע ולא יעברו ללמד בכל יום כף וכף, אזי פתח התורה היה מוציאן מהחשך שגלכדו בו, עין שם; וקבלה בידי זקני אנשי שלומנו, כי 'כף וכף' סובב על למוד ח"י פְּרָקִים משניות. ראה גם ראה, שהנה יום והנה לילה, היום והלילה פורחים, ואין במה לתפסם ולהחזיקם כלל, כי אם על-ידי התמדה בלמוד התורה הקדושה. וכן ראוי לך לומר הרבה גמרא, כי תלמוד בגימטריה הקלפה שמחטאת את האדם בפגם הברית. ועל-ידי רבוי למוד גמרא — תזכה להכניעה לגמרי (עי' לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ייד); כי גמרא היא סוד קשור המרכבה המובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה': ג'בריאל, מ'יכאל, ר'פאל, א'וריאל, שעל-ידי-זה תזכה להנצל מהחטא הזה.

חמדת לבבי! אני יודע שמעשה הסמ"ך-מ"ם הצליח בזה הדור — להרחיק את גאלתנו, על-ידי שקמו אילו לצים ועשו ליצנות מדבורים אלו. מה לעשות? השם יתברך ברא את עולמו בשביל הבחירה, וזהו אחד מסתרי סודותיו יתברך; ועל-כן החפץ באמת, ואינו מטעה את עצמו, ישמע לדברינו הנובעים מדברי רבנו ז"ל, וינחמו את נפשנו הצלנו. על-כל-פנים איך שהוא, אם לא תהיה בטלן, רק תברח בכל יום למקרא, משנה, גמרא, מדרש, לומר בכל יום הרבה בתמימות ובפשטות, אז סוף כל סוף תזכה להנצל מכל המרירות שעוברת עליך. בודאי אם לא תלמד תורה לא תוכל להנצל מכל רע, כי הבורח מתורה, אינו יכול לעמד ביום רעה, אבל אם תהיה רגיל באמירת הרבה משניות וגמרא וכו' וכו', אז יתקנר האש הבוזר בך.

הדורש שלומך...

ב' תרסו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תזריע ה'תשל"ח.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך הזיקר לי מאוד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה להשיבך — יקצרו המון יריעות. הלא ספרי רבנו ז"ל בידיך — הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך.

חמדת לבבי! בודאי צרתך היא צרה גדולה, אבל לדעתי אתה ממשויף את עצמך אל הצער יותר מדאי. קדם כל, דברתי עמך כבר כמה פעמים. כשאתה נכנס בופוחים עם בני-אדם, אתה קוֹבֵר את עצמך בחיים, ומכל שכן וכל שכן כשיוצאים מהדבורים דבורי לשון-הרע ורכילות וליצנות, שזו בעצמה המרירות הממררת חייך. ושנית, הוכחתי לך פעמים אין מספר, כי אין לאדם שום אוהבים, רק השם יתברך הוא האוהב האמתי; ועל-כן כל מה שעובר עליך ראה לספר רק לפניו יתברך בלשון שאתה רגיל בה (הינו באידיש). לך למקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותספר לפני השם יתברך את כל לבך בתמימות ובפשטות גמורה באשר ידבר הבן עם אביו. לעולם אסור להתנפח עם מישהו, כי לא יועיל כלל, ולהפוך — עוד זזיק לך, כי תחלש דעתך וישבר רוחך, עד כמעט כמעט... באשר אתה כותב במכתבך.

צריך הרבה לעבד על נקדת השמחה, ולבקש הרבה בכל יום את השם יתברך: "רבנו של עולם, חוס וחסל על נפש אמלל שפל ונבזה פמוני, וזכני להמשיך עלי את אור השמחה, ואזכה לשמח בך תמיד. זכני לדון את עצמי ואת כל העולם תמיד לכה זכות, ואזכה לידע בידיעה ברורה ומחלטת, אשר אין שום מציאות בלעדריך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם. דומם, צומח, חי, מדבר, הם הכל לכל עצם עצמיות אלהותך. אבי

שכח אֲשֶׁר ב' תרסז בַּנְחָל

שֶׁבְשָׁמַיִם! עוֹבְרִים לִי הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת בְּחֶשֶׁךְ וּבְעֶצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת
דְּמִרְרוֹת, מִדּוּעַ לֹא אֶזְכֶּה כְּכֹר לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, לִידַע כִּי מֵה
יַעֲשֶׂה לִי אָדָם וְשׂוֹא תְשׁוּעָתָם?! כִּי אִם ה' לֹא יִבְנֶה לִי בַיִת, שׂוֹא
עֲמְלוֹ בּוֹנְיוֹ בּוֹ, וְאִם ה' לֹא יִשְׁמֹר אוֹתִי, שׂוֹא שְׂקֵד שׁוֹמֵר! הֲלֹא אֲנִי
וְכָל פְּרִטֵי חֲלָקֵי הַבְּרִיאָה הֵם בְּרִשׁוֹתָךְ, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לִי לְרִדְף
אֲחֵרֵי הַהֶבֶל, אֲחֵרֵי טוֹבוֹת שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם, אֲשֶׁר מְאוּמָה לֹא יִהְיֶה לִי
מֵהֶם?! יוֹתֵר טוֹב לִי לְבָרַח תָּמִיד רַק אֵלֶיךָ, אָבִי שֶׁבְשָׁמַיִם, שְׂאֵתָה
עִמִּי, אֵתִי וְאֶצְלִי. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם! זַכְּנִי לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה הַחֲדָשָׁה
עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲכָשׁוֹ לֹא לְהַתְּבַלְבֵּל מֵאַחֵר כָּלֵל, וְאֶזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
אֶת אוֹר הַשְּׂמִחָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן”.

חֲמַדַּת לְכָבִי! מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים הָיָה, אִם הֵייתִי זֹכֵה לְהַתְּוַעַד
עִמָּךְ, וְאֶז נִדְבַר בְּאַרְיִכוֹת, וְאִם תִּרְצֶה לְבֹא פַעַם בְּלֵיל רְבִיעִי, כְּשֶׁאֲנוּ
לוֹמְדִים בְּצוֹתָא “לְקוּטֵי-מוֹהַר”ן, הָיָה טוֹב לָךְ מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּזַרִיעַ ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק גַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ נְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְּפָסָה. אֲשֶׁרֶיךָ
שׂוֹכֵינִת שְׂיִהְיֶה לָךְ חֵלֶק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה.

אוֹדוֹת שְׂשֹׂאֲלָתָ, אִם אֲמַת, שְׂאֶצֶל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוֹ רוֹקְדִים הַרְבֵּה
בְּלֵיל חַג הַשְּׁבוּעוֹת כְּשֶׁעֲרִין כָּל הַלֵּילָה; כֵּן הוּא אֲמַת, כִּי אִי אֶפְשֶׁר
לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, רַק עַל-יְדֵי הַשְּׂמִחָה, כַּמּוּבָא כַּמָּה פְּעָמִים בְּדַבְּרֵי
רַבְּנוֹ ז"ל, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא הַפְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת אוֹר הַתּוֹרָה. וּבְאֲמַת
מְנַהֵג זֶה הוּא מְנַהֵג קְדָמוֹן עוֹד מֵהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ וְתַלְמִידָיו

אֲשֶׁר ב' תרסז בַּנְחָל שֶׁכֵּט

הַקְדוּשִׁים שֶׁנִּהְיָו כֶּן. וְעֵינַי בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת חֲלָה, הַלְכָה ג', אוֹת ב', וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שֵׁם: "יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה. וְעַקֵּר קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת בְּשִׁלְמוֹת הַיָּא הַשְּׁמִיחָה שֶׁל הַמְצוּהָ, כְּמוֹכָא בְּכַתְבֵי הַאֲרִיז"ל, שֶׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הַיָּא הַשְּׁמִיחָה שֶׁל הַמְצוּהָ; וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כח, מז): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב" וְגו', שֶׁזֶּהוּ בַּחֲיִנַת הַשְּׁמִיחָה שֶׁל שְׁבוּעוֹת. כְּמוֹ שֶׁמְצִינֵנו שֶׁהָיוּ הַצְּדִיקִים הַרְאִישׁוֹנִים שְׁמֵחִים מְאֹד בְּשְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא זְמַן קְבֻלַּת הַתּוֹרָה; כִּי עַקֵּר קְבֻלַּת הַתּוֹרָה הַיָּא הַשְּׁמִיחָה שֶׁל מְצוּהָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה לה, י): "וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים", שֶׁזֶּה גֵּאֵמֵר עַל שְׁנֵי הַכְּתָרִים שֶׁזָּכוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (שְׁבַת פח): בְּשַׁעַת שֶׁאָמְרוּ 'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע' וְכו', עֵינַי שֵׁם; וְיִדוּעַ אֲצִלְנוּ, שֶׁהֵרֵב הַקְדוּשׁ הַמְּגִיד מְטִירֵהוּוִיָּא, רַקֵּד כָּל לַיִל שְׁבוּעוֹת עִם הֵרֵב הַקְדוּשׁ רַבִּי נְחוּם מְטִשְׁעֵרְנוּבָל. וְלַעַת זְקֻנְתוֹ הָיָה נַח בְּכָל פַּעַם, וּמְסַר לְבָנוּ הֵרֵב הַקְדוּשׁ רַבִּי מְרֻדְכִי, שֶׁהוּא יֵרֵקֵד עִם הַמְּגִיד, כִּי הַמְּגִיד לֹא פָּסַק מֵלְרַקֵּד כְּמַעַט כָּל הַלַּיְלָה.

וְכֵן אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ נִזְהָרִים לְלַכֵּת לְטַבֵּל קִדְּם אוֹר הַיּוֹם, שֶׁאֵז הוּא יַעַת רְצוֹן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵז נִפְתַּח שַׁעַר הַחֲמֻשִׁים, מְקוּהָ הַעֲלִיּוֹנָה (עֵינַי לִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן נו). הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יִזְכְּנוּ לְהַכִּין אֶת עַצְמֵנוּ לְקַבֵּל אֶת יְמֵי הַפֶּסַח הַקְדוּשִׁים בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב, וְלִקְיָם אֶת הַמְצוּוֹת הַנוֹהֲגוֹת אֵז: אֲכִילַת מַצָּה וְאַרְבַּע כּוֹסוֹת וְכו', וְאַחַר-כֵּן נִסְפָּר מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהִגִּיעַ אֶל יוֹם הַחֲמֻשִׁים, וְיִפְתַּח לָנוּ שַׁעַר הַחֲמֻשִׁים, גְּלוּי אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

יְסוּד וְעַקֵּר גְּדוּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֵיזָה חֶבֶר מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְעַצוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת, וְהִיָּא טוֹבָה גְּדוּלָּה לְשִׁנְיָהֵם. וְסִפָּר ר' לִוִי יִצְחָק, שֶׁכָּל אֵלוֹ מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁהִתְחַבְּרוּ יַחַד וְדַבְּרוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר מֵרַבְּנוּ ז"ל, הֵם גְּדוּלוֹ וְהַצְּלִיחוּ מְאֹד מְאֹד, וְהֵאִיר בָּהֶם אוֹר וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל. אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְקִיּוּמוֹ בְּכָל יוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְאֵז טוֹב לוֹ לְנַצַּח. כִּי עִם חֶבֶר טוֹב הוֹלְכַת הָעֵבֻדָּה

של אשר ב' תרסח בנחל

בנקל, מה שאין בן כשהוא בעצמו אז יכולים לפל, חס ושלוס.

ב' תרסח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מצרע ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך... דע לך כי אסור להתעקש בדברים אלו, לך
עמה אל הוריה לחג הפסח, כי בדרך כלל אשה מתפחדת מאד מאד
לעשות פסח, ובפרט בשנה הראשונה, ובפרט שהיא מעברת, שאז
קשה וכבד לה לסבל על וכו'. על-כן תעשה לפנים משורת הדין
ולך עמה וכו'. סוף כל סוף גם שם השם יתברך נמצא, ואתה יכול
למצא גם בעיר... את השם יתברך. ורק זה צריך להכניס תמיד
בדעתו — במקום שאהיה שם, אדבק עצמי אליו יתברך, ואדבר
עמו יתברך.

ידידי היקר! תאמין לי שעוברים בכל יום ויום ממילא כל מיני
צרות ומכאובים, קטנות וירידות ומרה שחורה ועצבות וכו', ועל-כן
מה ולמה להמשיך על עצמו עוד מרירות?! עקר שלמות האדם
להפך תמיד את היגון ואנחה אל השמחה האמתית, ולהקל ממנו
על הגלות, ולא להכביד על עצמו הצרות והמרירות.

אקווה להשם יתברך, שתבין את כל דברי אלה, אשר הם רק
להקל ממך הצער והיסורים שיש לך.

חמדת לבבי! הרגל עצמך ללמד בכל יום איזו תורה מ"לקוטי-
מוהר"ן", ותאמר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות", ושם תמצא
מרגוע ונפשך.

אֲשֶׁר ב' תרסט בנחל שלא

הדורש שלומך באהבה רבה...

תרגיל את עצמך לדבר תמיד רק מרבנו ז"ל ומעצותיו הקדושות, ולא ימצא אצלך שום חמץ — חמוץ המח, לשון-הרע ורכילות ודברים של מה בכך, כי אין לנו אלא דברי בן השמחה הנקלל במקור השמחה, העוסק לקשרנו בשרש השמחה, חוק חוק! וצריך שתדע שהבעל-דבר יעשה כל מיני פעולות שבעולם לרחוקך מרבנו ז"ל ולא לדבר ממנו, ועל-כן עשה מה שתעשה, שתמיד יהיו דבוריך רק מאמונה והשגחה פרטית ומרבנו ז"ל ומתורה הקדושה ומתפלה והתבודדות. ובזה תהיה רגיל תמיד, ואז טוב לך לגצח נצחים.

ב' תרסט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר טהרה ה'תשל"ח.

שלוש וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר.

מכתבך הקצר והמעוות לצורך החג לנכון קבלתי, ותשואות חן לך בזה. השם יתברך יעזר לנו ולכל ישראל, שנזכה לחג פשר ושמח.

מוהרנ"ת ז"ל אמר פעם: אויף פסח וועט זיין אבער ווי געמט מען דעם פסח אליין [על פסח יהיה, אף איך לוקחים את ה'פסח' בעצמו?]; הינו על צרך פסח יהיה בעזרתו יתברך, אבל היכן לוקחין את האורות והרוחניות של חג הפסח; והשם יתברך יזכנו להתחיל על-כל-פנים מעכשו להכין את עצמנו בהתעוררות ובהתחזקות לקבל את שבת הגדול ואת חג הפסח וימי הספירה, עד שנגיע לשער החמשים הנפתח בחג השבועות, אמן בן יהי רצון.

הדורש שלומך...

שלב אֲשֶׁר ב' תרע בנחל

איזהו בן עולם הבא? זה הסומך גאלה לתפלה של ערבית (ברכות ד:). רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), שחרב התפלה צריך שתהינה לה שתי פיות (צווי שארפן); מצד אחד — תודה והודאה, ומצד אחר — תפלה ובקשה; ומסביר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, גמלות, הלכה ד', ובכלאי בהמה, הלכה ד'): כי בשעה שעוברים על האדם חשכות וקטנות, דחקות ומרירות, חשך וערפל, אז קשה וכבד עליו מאד להתפלל אליו יתברך, כי לבו ומחו נתעקמו לגמרי, חס ושלום, אזי עצתו — שיקדים קדם תודה והודאה, ויזכר את הנסים והחסדים והגאלות שעשה עמו כבר השם יתברך עד עכשו, ועל-ידי-זה יתרחב לבו, ויזכה להמשיך על עצמו הארת עולם הבא, שהוא אורו יתברך. וזהו 'איזהו בן עולם הבא? זה הסומך גאלה לתפלה של ערבית'. אימתי תזכה להמשכת הדעת של עולם הבא, שהוא גלוי אלקותו יתברך? 'כשתסמך גאלה' — הינו שתזכיר כל הנסים והנפלאות שכבר עשה עמך קדם 'תפלה של ערבית' — הינו בשעה שחשך עליך, שאז באה לך בקשי התפלה — תפלה של ערבית וחשכות, אזי תסמך את הגאלה — תזכיר את הנסים, והבן.

ב' תרע.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר טהרה ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ומרב צערי ועגמת נפשי שיש לי בצערך הקשה, חשתי ולא התמהמהתי להשיבך.

לדעתי, אתה עצבני מאד מאד. האינך יודע, שבזה העולם ההכרח לסבל מאד מאד כל דבר ודבר בפרטי פרטיות, ואין היכן

אֲשֶׁר ב' תרעא בְּנַחֵל שֶׁלֵג

לְהַטְמִין וּלְהַסְתֵּר כִּי אִם אֶצְלוּ יִתְבַּרְךָ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו. צָרוֹת רַבּוֹת וְיִסּוּרִים עוֹבְרֵי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב ה', ז): "אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד"; אִךְ אֲשֶׁרִי מִי שֶׁעֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה (בְּרִכּוֹת יז.), שֶׁכָּל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הֵם בְּחִינַת 'רוּחַנִיּוֹת' דִּיגָע אִיבְעָרְגִייעֶכֶץ; וְלִהְפּוֹף — מִי שֶׁאֵין לוֹ שֶׁכָּל, אֲזִי אֶצְלוּ עוֹבֵר מֵעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה גְּשָׁמִיּוֹת דִּיגָע אִיבְעָרְגִייעֶכֶץ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! יֵשׁ וַיֵּשׁ הַרְבֵּה לְהֶאֱרִיךְ לָךְ בְּעֵנְיָנִים אֵלָיו, אֲשֶׁר הֵם יְסוּד וְעֵקֶר בְּחַיִּים, אִךְ כָּבֵר הַדְּפַסְתִּי אֶת סֵפֶר "אֶרְךָ אַפִּים" — קַחֵהוּ מִשָּׁם. מֶה טוֹב וּמֶה נָעִים, שֶׁתְּרַגֵּיל עֲצֻמָּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וּמֵאֲמֵר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמֵר עַל זֶה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", אֲשֶׁר הוּא זְכוּף הַנֶּפֶשׁ אֲמִתִּי, וּבְכָל פַּעַם תִּלְמַד תּוֹרָה וּמֵאֲמֵר אֶחָד, וְתֹאמֶר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה, וְאֲזִי תִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּה נָעִים עֲרֹבוֹת דַּעַת רַבָּנוּ ז"ל.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבְכֶךָ הַנִּצְחִית אֵל תִּקְפִּיד וְאֵל תִּכְעַס שׁוֹם כְּעַס וּקְפִידָה כָּל שֶׁהוּא, כִּי זֶה עוֹקֵר אֶת הָאֱמוּנָה מֵהָאָדָם; כִּי הַמֵּאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲזִי לֹא יִקְפִיד וְלֹא יִכְעַס כָּלֵל, כִּי הֵלֵא הוּא יִתְבַּרְךָ נִמְצָא בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תרעא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אוֹר לְיוֹם רַבִּיעֵי קָדָם חַג הַפֶּסַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבֵרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְצַרְכֵי הַחַג לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לָךְ

שֵׁלַד אֲשֶׁר ב' תרעא בַּנְחָל

על זה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הֶעֱקַר לְעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה מֵעַכְשָׁו, אֵל תִּדְאָג
כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךָ וְאַצְלָךָ. כָּל יְרִידוֹתֶיךָ וְקַטְנוּתְךָ הֵן
עַל-יְדֵי הַכְּפִירוֹת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, שְׁנֵדָמָה לָךְ כְּאֵלוֹ אֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
אִתְּךָ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה גֹרֵם כְּבֹר יְאוּשׁ וּמְרִירוֹת, וּמִבִּיא כְּבֹר אַחֲרֵי-כֵן
לְכָל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁבַעוּלָם.

זָכַר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת רְגִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ.
עַל-כֵּן, אַחֵי הַיָּקָר! חֲדָשׁ רְצוּנָךְ מִחֲדָשׁ, וּבְרַח לָךְ אֱלֹו יִתְבָּרַךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִהְיֶה עוֹמֵד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כְּכֵן הָעוֹמֵד
לְפָנָיו אָבִיו, וְתִסַּפֵּר לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ. וְכַשְׁאָדָם רְגִיל בְּזֶה,
אִז הַחַיִּים שְׁלוֹ כְּבֹר חַיִּים אַחֲרִים לְגַמְרֵי — אֲשֶׁרֵי לוֹ! כִּי הוּא נִכְלָל
בְּרוּחַנִיּוֹת אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא הַשְּׁעַר וְהַפֶּתַח
לְהַכְּנִס אֱלֹו יִתְבָּרַךְ.

אַהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! אֵל תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתְּךָ, כִּי כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הַכֹּל כְּדֵי לְנַסּוֹתְךָ לְהִיכֵן תִּבְרַח וּלְהִיכֵן
תִּנּוּס... וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי כָּל אֵלוֹ הָעֲגָמַת נֶפֶשׁ וְהַבְּזִיוֹנוֹת וְהַרְדִּיפּוֹת
וְכוֹ', שְׁעֵבְרוּ עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁו, הַכֹּל לְטוֹבֶתְךָ, כְּדֵי שְׁתַּזְדַּכֵּךְ נִשְׁמַתְךָ
מִזְהַמַּת חַטָּאת נַעוּרֶיךָ שְׁעֵבְרָתָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְכַדָּאי וְכַדָּאי לְסַבֵּל
בְּזִיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְטָהָרַת
הַנֶּפֶשׁ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. תְּמִיד תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ — "מַה דְּהוּא הָוָה,
עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁו אֶתְחִיל לְבָרַח אֱלֹו יִתְבָּרַךְ".

תְּאֲמִין לִי, שְׂרָאוֹי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, שְׁזָכִינוּ
לְהַתוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבֵּי הַמַּחֲיָה אוֹתָנוּ, וְעַל-כֵּן רָאוֹי לָנוּ לְצִיְתוֹ
וְלִילָךְ בְּדַרְכּוֹ שְׁסַלֵּל לָנוּ. וְכֵן רָאוֹי לָנוּ לְשִׁמְשׁוֹ וּלְהַפִּיץ אוֹרוֹ וְדַעְתּוֹ
בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂאֲרָתוֹ לְנִצְחָה. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לֹא
לְהִסְתַּפֵּל עַל הַלְּצִים שְׁבַדוֹר הַזֶּה, וּכְבֹר אָמַר ר' אַבְרָהָם בְּר' גַּחְמָן
ז"ל (בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "בְּאוֹר הַלְּקוּטִים"), שְׁעָקַר הַקְּלָפָה בְּעַתִּים
הַלְּלוֹ הִיא קְלַפַּת הַלְּצוֹן, שְׂאִין מִי שְׂיִהְיֶה נָקִי מִזֶּה, וְעַל-כָּל-פָּנִים

אֲשֶׁר ב' תרעב בנחל שלה

עלינו לברח מליצנות, כי דבר רבנו ז"ל הוא תמימות עמקה "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד).

הדורש שלומך...

ב' תרעב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם חג הפסח ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי כעל כל הון. מה אמר לך, ראוי לנו לשמח מאד על נעם חלקנו, אשר שם נפשונו בחיים, ולא נתן למוט רגלינו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה.

למען השם לטובתך הנצחית, אל תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם יהיה איך שיהיה. וזכר דברי רבנו ז"ל, שפרש על-פי 'אחד היה אברהם', שאברהם עבד את השם יתברך בבחינת אחד, ולא הסתפל על שום בריה שבעולם. העקר צריך שיהיו דבורינו רק מהתכלית הנצחית מתורתו של רבנו ז"ל המחיה מתים ממש. לעולם אל תכניס בדעתך מה שנעשה מאחר. ומה טוב ומה נעים אם תזכה למצא חבר טוב, וביחד תחזקו את עצמכם ותדברו מרבנו ז"ל, כי נקדת החבר היא עקר גדול בעבודת השם יתברך. ומה שעשו לך כמה בני בליעל עולות, ומדברים עליך כל דבר אסור, כלך מהם! מה אתה צריך להם?! תהלה לאל, ספרי רבנו ז"ל בידך, הפך בהם ותתמיד מאד מאד בתורתו של רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך.

אודות שאתה שואל בענין סיום לערב פסח, כי אתה בכור, והזמן קצר; אתה יכול לסיים מסכת "תמיד", והיא גם-כן מסכת, ויש לה רק כשמונה דפים, וזה בנקל לך. והשם יתברך יזכנו

שְׁלוֹ אֲשֶׁר ב' תרעג בַּנְּחָל

לְהוֹצִיא לְעֶצְמוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ מְכַל לְמוֹדִינוּ, כִּי מְכַל הַלְמוּדִים שֶׁהָאָדָם לומד ראוי לוֹ לְהוֹצִיא לְעֶצְמוֹ עֲצוֹת אֵיךְ לְהִתְקַרֵב אֵלָיו (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא); וְהַעֲקָר לְמִצָּא אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי בְּאִפְּן בְּזוֹה צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁנוּכַל לְמִצָּא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלְהַמְשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ הַשְּׂגָחַתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְאֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ מְשַׁגִּיחַ עֲלֵינוּ, כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל. וְכַשֶּׁתְּבוּנָה תִּרְאֶה, שְׁגָם כָּל עֲנִין מַכַּת בְּכוֹרוֹת, הוּא עֲנִין שֶׁל גְּלוּי הַהַשְּׂגָחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּבֵא מְצִיעָא סא): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָנִי הוּא שֶׁהַבְּחִנְתִּי בְּמִצְרַיִם בֵּין טֶפֶה שֶׁל בְּכוֹר לְטֶפֶה שֶׁאֵינָה שֶׁל בְּכוֹר, עֵין שָׁם; כִּי בְּזוֹה נִתְגַּלָּה הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֵיךְ שֶׁמְשַׁגִּיחַ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט. וְכֵדָאֵי לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְהַכְנִיס כָּל עֵיוֹנָךְ רַק בְּזוֹה, כִּי אֲמוּנָה הִיא עֲקָר הַחַיִּים וְאֲרִיכוֹת יָמִים בְּזוֹה וּבְבֵא לְנִצָּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' תרעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי קֹדֶם חַג הַפֶּסַח ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, אֵיךְ קָשָׁה לִי עֲכָשׁוּ לְהַשִּׁיבְךָ מֵרֵב הַטְּרָדוֹת שֶׁל קֹדֶם הַחַג. אֲקַוֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שֶׁעוֹד אֲזַכֶּה לְהִתְוַעֵד עִמָּךְ, וּבְפֶרֶט בִּימֵי חַל הַמוֹעֵד, וְאֵז נְדַבֵּר בְּאֲרִיכוֹת.

חֲמִדַּת לְכַבִּי! אֲתָמוּל דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה ז' הַמְּדַבֵּרַת מֵאֲמוּנָה, שֶׁעַל יְדֵהּ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה. וְתִהְיֶה לְאֵל, הֵיוּ דְבוּרִים רַבִּים, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם מִיָּם שֶׁאֵין לָהֶם סוּף, וְכַמָּה שֶׁהוֹגִים בָּהֶם, מוֹצֵאִים טַעַם מְתַק וְעָרֵב לַחֵף. אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ בָּהֶם שֶׁאֵין לָךְ טוֹב מֵהֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֲשֶׁר ב' תרעד בַּנְחֵל שְׁלו

מה טוב ומה נעים אם זוכים להרגיל את עצמו לא לדבר מעת קומו עד אחר התפלה; כי עקר הבלבולים והמחשבות זרות שנתהוו לאדם הוא רק מסבה, שהפקיר את דבורו, ודבר כל העולה על רוחו; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם ממש, ואין שום פרוד בינו יתברך ובין הנבראים, כי הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, שנתלבש בלבושים האלו: דומם, צומח, חי, מדבר. אך מסבת הבריאה הדרך לעשות חלל פנוי (עין בעין חיים בתחלתו, ומסבר היטב בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סד); והחלל הפנוי נעשה על-ידי הדבורים שבגיא-אדם מדברים, שמזה נפרדים ממנו יתברך; ועל-כך אלו הזוכים לשמירת הדבור, הם נכללים בו יתברך, כי נתגלה עליהם הארת אין סוף ברוך הוא. ובפרטיות קדם התפלה, כי התפלה בונה עולמות וכו'. ולהפך, חס ושלום, כשמפקירים דבורו, ומדברים כל העולה על רוחו, ובפרטיות אם מדברים דבורים אסורים: לשון-הרע, רכילות, ליצנות, עוקרים את עצמם מכל העולמות ומחריבים אותם, רחמנא לצלן, ובוראים קלפות ומשחיתים, שהם דמיונות והסתרות המסתירים אורו יתברך. וזהו עקר אריכות הגלות המרה הזו, עד שנסתלקה השכינה מביניהם וכו'.

ב' תרעד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר אחרי ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי, הבחור היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קדם החג לנכון קבלתי, ומרב טרדותי לא היה לי הפנאי להשיבך. מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, אשר בנחל שם גורלנו, ואנו יודעים מרבי אמת

שלח אשר ב' תרעד בנחל

כְּזֶה, נחל נובע מקור החכמה הקדומה, ומה שהיה עד עכשו נסתרות, ונרשם ברמזים ובסודות דקים, לשונות הגשמה וכו', פשט לנו רבנו ז"ל את כל הלבושים, עד שאנו זוכים לדבר מעצם עצמיות חיות אלקותו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח), שזה סוד התגלות משיח, שאז יהיה נעשה יחוד קדשא בריף הוא ושכינתיה; כי יקשרו וישלבו את הדבור עמו יתברך, וידברו עמו יתברך פנים אל פנים, שזוהי כל עבודת ההתבודדות שגלה לנו רבנו ז"ל.

חמדת לבבי! אודות כל מה שעובר עליך בכל יום — קטנות ובלבולים ומרירות, צריך שתדע כי את זה העולם אי אפשר לעבר בשלום, כי אם על-ידי "דרך" שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), שהוא שתי פעמים "בקי" — בקי ברצוא ובקי בשוב, כי כפי הירידות והקטנות והנפילות והחלישות הודעת והמרירות וההרפתקאות והיסורים שעוברים על כל אחד ואחד בכל יום ויום, אי אפשר להתקיים אלא על-ידי עצות רבנו ז"ל המובאות בספריו הקדושים. וצריך שתדע, שכל תורה ותורה היא רעצעפט אחר, אשר יש בה תרופות ורפואות אחרות, ועל-כן עלינו לחתר ולסלסל בכל תורה, ולהוציא משם את ההתחזקות עבורינו.

ולמען השם אל תלך בדרך הרשעים... כי מה לך ולזהם?! יאחו כל אחד בדרכו, ואנחנו נברח בכל יום אליו יתברך. למען השם החזק ביראת שמים כל הימים וטוב לך. זכור איך עבר עליך היום הזה, אם היית זוכה לחטף כמה דפים גמרא וכמה סימנים שלחן ערוך, כמה פרקים משניות וכמה קפיטלך תהלים, איזו תורה ב"לקוטי-מוהר"ן" והתפלה עליה מ"לקוטי-תפלות", כמה דפים זחר ותקונים, אז היה לך איזה אוצר המנצח... על-כל-פנים ראה מעכשו לשמר ולחטף בכל יום ויום איזה טוב נצחי, כי מעלת למוד התורה הקדושה מבארת כמעט בכל פרשה ופרשה בזהר הקדוש בשבחים גדולים כידוע. וזכור תזכור, אשר עקר החדושין שלנו צריכים להיות — איך לחדש את עצמנו בכל יום, ולחזק את עצמנו מפל מה שעובר עלינו. ולמען השם, תראה לדון את הכל לכף זכות,

אַשֶׁר ב' תרעד בנחל שלט

אַפּלו אַלו אַשֶׁר מַצְעָרִים אוֹתָךְ.

הדורש שלומך...

בְּרִסְלָבֵר חֲסִידוֹת' שְׁטֵיט גִישׁט אַיִן בֵּי קִיין יְחִיד, דָּער
הייליגער רבי איז א מתנה פאר כלל ישראל, איבער דעם זיינען מיר
מחייב מגלה זיין ומפרסם זיין דעם הייליגען רבינ'ס דעת אויף דער
גאנצער וועלט, ובפרט איצט דאס די וועלט איז פוהל מיט כפירות
ואפיקורסות, פוהל מיט שקרים און עס איז מקיים גיווארן: "ותשלף
אמת ארצה", און יעדער שרייט דאס דער אמת איז ביי איהם, דארף
מען זיך זייער שטארקן און מגלה און מפרסם זיין דעם רבינ'ס דעת,
אולי ואולי מיר וועלן זוכה זיין אריין צו ברענגען דעם אמת'ן
אמונה, אין נאך אידן זיי זאלן אויף אן הויבן צו רעדן צו השם
יתברך, אויף פראסט אידיש און זיי זאלן אויף אן הויבן צו לערנען
שעורים כסדרן, און שפאצירן אין אלע חלקי התורה הקדושה, אזוי
ווי עס איז מבאר בספרי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימנים: כח, עו); ולמען
השם, ברודער שטארק זיך שעם זיך פאר קיינעם גישט אזוי ווי דער
הייליגער רבי האט אמאל גיזאגט וואס האבין מיר זיך צו שעמין
בשבילנו נברא העולם, דען אין דעם איז תלוי דער גאנצער גאולה
— אידן זאלן רעדן צו השם יתברך, אויף זייער שפראך; כי עקר
כלי זינו של משיח הוא התפלה (עין לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ב'),
ועל ידה יכבש את כל העולם, במהרה בימינו, אמן.

ד) חסידות ברסלב אינה מתאכסנת אצל יחיד. הרבי הקדוש הוא מתנה לכלל ישראל.
בשביל זה מחייבים אנחנו לגלות ולפרסם את דעת רבנו הקדוש לכל העולם בלו,
ובפרט עתה, שהעולם מלא עם כפירות ואפיקורסות, מלא בשקרים, ונחמדים: "ותשלף
אמת ארצה", וכל אחד צועק שאצלו האמת, וצריכים אנו להתחזק לגלות ולפרסם דעת
רבנו ז"ל, אולי ואולי נזכה להכניס את אמתת האמונה האמתית, ועוד יהודים יתחילו
לדבר להשם יתברך באידיש פשוטה, וגם הם התחילו ללמד שעורים כסדרן, ולט"ל
בכל חלקי התורה, כמו שנה מבאר בספרי רבנו ז"ל. ולמען השם, אחי! חזק עצמך,
ואל תתביש מאף אחד, כמו שהרבי ז"ל אמר פעם: מה יש לנו להתביש, בשבילנו
נברא העולם, כי בזה תלויה הגאולה, שיהודים ידברו להשם עם שפתם.

ב' תרעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי ה'תשל"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נֶחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנְנִי מִצְטַעֵר מְאֹד מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, לוֹלֵא שְׁהַקְדִּים לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
רְפוּאָה לְמַכְתָּנוּ הָאֲנוּשָׁה, שְׁשַׁלַּח לָנוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, מִי יוֹדֵעַ מָה
שְׁהִיָּה בַעֲשֵׂה עִמָּנוּ?! כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל עוֹבְרֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מְרִירוֹת דְּמִרִירוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל מְלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת וְהִנְהִיגוֹת אִיךָ לַעֲבֹר אֶת
זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי הֵהֱתַחֲזְקוֹת שְׁיִשׁ בְּסַפְרֵי הַקְדוּשִׁים, אֵין
בְּשׁוֹם מְקוֹם. וְכֹל אֵלוֹ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ שְׁאִינָם לוֹמְדִים דְּבָרֵי
מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוּת", הֵם טוֹעִים טְעוֹת גְּדוֹלָה, כִּי אֵי
אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג מִרַבְּנוּ ז"ל כָּלֵל, כִּי אִם עַל-יְדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וּבְלִי
מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל סַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם כְּסַפֵּר הַחֲתוּם לְגַמְרֵי. וּמָה
שְׁלַקְחוּ אֶת עֲצָמָם הָאֲבֵרְכִים לְפַלְפֵּל עֲצָמָם בְּפִלְפוּלִים שֶׁל הֶבֶל
וְכוּי, זֶהוּ הֶבֶל הַבְּלִי הַבְּלִים שְׁאִין בּוֹ טַעַם וְאִין בּוֹ רִיחַ, לֹא תוֹרָה
וְלֹא חֲכָמָה וּמְכָל שֶׁכֵּן לֹא יִרְאֵת שְׁמַיִם, כִּי הָעֵקֶר עֲלֵינוּ לְלַמֵּד סַפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל כְּמוֹ שְׁלַמֵּד מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל — עַל מְנַת לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת
וְלִקְיָם. וְלִזֶּה צְרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה עַד מְאֹד, כְּמֵאֲמַר אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים: אֵ קַעֲגֵן אֵ לְעַפֵּל הִתְעוֹרְרוֹת בְּאֲדֶרֶךְ מְעַן הָאֲבֵן אֵ
פּוֹלֵעַ שְׁיִסֵּל מִיֵּט הִתְחַזְּקוֹת" כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרֶת עַל כָּל אֶחָד
מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ מְרִירוֹת דְּמִרִירוֹת עַד אֵין סוּף, וְאֵין לוֹ בְּמָה לְהַחֲיוֹת
אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל.

לְמַעַן הַשֵּׁם, רְאֵה לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמָךְ. אִם לֹא תַחֲמַל עַל עֲצָמָךְ
— מִי יַחֲמַל עָלֶיךָ?! יְמֵי שְׁנוּתֵינוּ הֶבֶל, עוֹד מְעַט נִהְיָה כְּבָר בְּעֲלָמָא
דְּאֲתֵי וּמָה נִגִּיד אָז, וְאִיךָ לֹא נִתְבַּיֵּשׁ, כִּי הִיָּתָה לָנוּ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת

אֲשֶׁר ב' תרעו בַּנְּחַל שְׁמַא

על הַבְּלִי הַבְּלִים כָּאֱלוֹ, על שְׁטִיּוֹת כָּאֱלוֹ?! בְּרַח לְךָ מֵעוֹפוֹת טִמְאִים, אֲשֶׁר "פִּיהֶם דָּבַר שָׁוְא, וַיִּמְיֵנֻם יָמִין שְׁקֵר" (תְּהִלִּים קמ"ד, ח). זְכוֹר כַּמָּה רְדִיפוֹת סִבֵּל מוֹהֲרֵנִי ת"ו"ל בְּשִׁבִיל הָאֱמֶת, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִכְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ'. בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִף שְׁנֹשְׂאֲרֶתָ לְבַד, הִרְגַּל עֲצָמְךָ לְאָכֹל בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת כְּסֻדְרָן, וְכֵן לְשִׁתּוֹת כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים כְּסֻדְרָן כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כג); וְסוּף הַכְּבוֹד לְבֹא — שְׁיִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ מִלֶּךְ הַכְּבוֹד, מְלֹא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וַיִּהְיֶה לְךָ מִהֵיכָן לְשֵׁלֶם חוֹבוֹתֶיךָ. לַעֲת עֲתָה תִּרְאֶה לְהִיּוֹת סִבְלָן, סִבּוֹל תִּסְבֵּל וַיִּשְׁמָרְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תרעו.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר קְרוֹשִׁים, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֵיר הַתְּשֵׁל"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה אוֹדוֹת גִּיסְךָ וְאַחוּתְךָ שֶׁתִּחְיֶה, שְׁמִשְׁתוֹקֵקִים לְחֹזֵר אֶל הַיְהוּדוֹת; בְּוַדַּאי מִן הַיִּשָּׁר וְגַם חַיִּיב גְּדוֹל מִצְדָּךְ שֶׁתַּעֲזֹר בְּזֶה הַרְבֵּה, וּכְדַאי כָּל הַטְּרַחוֹת הַכְּרוּכוֹת בְּזֶה וְאַפְלוּ הַהוֹצָאוֹת, כִּי "מִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם" (יִשְׁעִיָּה נח, ז). אַחֲרֵי כָּל זֹאת הִיא אַחוּתְךָ, וְרְאוּי לְךָ לַעֲזֹר לָהּ בְּכָל הַיְכָלָתָהּ, וְהוּא בְּכָל־צְדָקָה גְּשָׁמִית, שְׁאַחוּתְךָ קוֹדֶמֶת. מִכָּל שֶׁכֵּן כָּאֵן, שֶׁתּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת גַּם צְדָקָה רוּחָנִית, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קו) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים מא, א): "אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל" — שְׁמִכְנִיס שְׁכָל וְדַעַת אֶל דָּל, בְּוַדַּאי תַּעֲשֶׂה מֵה שְׁבִיכְלָתְךָ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְרוּחַ וְהַצְּלָה יָבֹא מִמְּקוֹם אַחֵר, וַיִּמְלֵא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֶסְרוֹנְךָ בְּקָרוֹב.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּסֻדְרָן: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, שְׁלֵחַן עָרוּף, זֵהר הַקְּדוּשׁ

שמב אשר ב' תרעז בנחל

ותקונים, מדי יום ביומו. ועל כלם — להתמיד ב"לקוטי-הלכות", וכן חטף בכל יום איזו תורה מ"לקוטי-מוהר"ן", ותאמר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות", ואז עולמך תראה בחיך. ויותר מזה אין לי עכשו מה לכתב, כי הגיע זמן המנחה.

הדורש שלומך...

צריך לבטל את עצמו תמיד אליו יתברך, ולהכניס במחו שמות ויחודים, ויראה לפני עיניו את השכינה, שהיא הארת האמונה, לידע שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, וכל מה שרואה — פשיטו מגשמיותו, וידע שהוא עצם אלקותו יתברך, אשר התלבש בלבוש הזה. ואז כשהיה רגיל בזה — להיות דבוק בו יתברך תמיד — בין בשבתו בביתו ובין בלכתו בדרך, בין בעסקו בתורה ובתפלה, בין בעסקו עם בני-אדם [יכון לדבר אז אליו יתברך בהתלבשות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'; ובנעם אלימלך, פרשת וישלח)], ואזי השם יתברך ילך לפניו תמיד לעשות רצונו. בבחינת (עין מועד קטן טו:): 'צדיק גוזר והקדוש-ברוך הוא מקיים'. (וענין גוזר הוא בחינת חותף, שמתחף ומוציא את הענין מגשמיותו, ומיחדו אליו יתברך, שאז הקדוש-ברוך הוא מקימו. כי הוא יתברך מקומו של עולם, ודו"ק).

ב' תרעז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר קדושים, ב' דראש חדש אדר ה'תשל"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ואני מצטער מאד בצערך הקשה.

אֲשֶׁר ב' תרעז בְּנַחַל שִׁמְג

אף לְדַעְתִּי, כֵּל זֶה הוּא מִתְדַמְיוֹנוֹת שְׁנֵתֵהוּוּ אֶצְלָךְ... כִּי הַדְמְיוֹן הוֹרֵג אֶת הָאָדָם, וּמְכַלֶּה אֶת חַיֵּיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

תֵּאֱמִין לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, כִּי גַם עָלַי עָבַר בְּתַחֲלָה כֵּל זֶה, שְׂאֲנָשִׁים רָשָׁעִים מָרְרוּ אֶת חַיֵּי, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְךָ קִצְתָּ, וְכָאֵב לִי מְאֹד אִיךָ יָכוֹל לִהְיוֹת... וְהֵייתִי מְצִטְעֵר מְאֹד מְאֹד, אִיךָ אַחֲר־כֵּךְ הִתְיַשְׁבְּתִי בִּינֵי לְבִין קוֹנֵי, כִּי הַכֵּל דְמְיוֹן גָּדוֹל, כִּי "שׂוֹא תְשׁוּעַת אָדָם" (תְּהִלִּים ס, יג), וּמָה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוֹתוֹ? תִּתְבָּרֵךְ! הָאָדָם צָרִיךְ רַק לְבָרַח אֶל הַתּוֹרָה, וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר רַק זֶהוּ עֵקֶר הַבַּיִת מְנוּס לְהָאָדָם מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עָלָיו (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה); וְכֵן מָה שְׁעוֹבְרַת עָלֶיךָ יוֹתֵר מְרִירוֹת, מִהָרְאוּי וְהַיֶּשֶׁר לְבָרַח יוֹתֵר בְּתוֹךְ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִהַכֵּל.

הַהֲכָרַח לְקֶצֶר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עֵין ב' נֶעֱמַם אֱלִימֶלֶךְ", פְּרָשַׁת בְּהַר: הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי הוּא תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ? תִּתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמִת, וּמְכֹנֵן שְׁמוֹת וַיְחִוּדִים בְּקַבְּעוֹת בְּלֵי הַפֶּסֶק כָּלֵל, וְהוּא נִקְרָא יְהוּדָה, כִּי הַדָּל"ת הִיא הַמְלָכוֹת הַמְּחַבְּרַת אֶל שֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא. וְצַדִּיק כְּזֶה יָכוֹל לְהַבִּיא אֶת הַגְּאֻלָּה, וְהוּא כְּאֵח גְּאֻמָּן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא הַגּוֹזֵר וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַיֵּם וְכוּ', עֵין שֵׁם. אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לְזֶה — לְסַלֵּק מִחוּ וּמִחֲשַׁבְתּוֹ מְעַלְמָא הַדִּין, וְתָמִיד רַק מִיַּחַד יְחִוּדִים קְדוּשִׁים, וַיְגִוֵר תָּמִיד בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאֵל יְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל מִמָּה שְׂנֵעֲשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק יִבְקֹשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁכֵּן יִשְׂרָאֵל יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה, וְתִתְגַּלֶּה גַם לָהֶם זֹאת הַהֲאָרָה וְהַתְּשׁוּקָה וְהַקְדָּשָׁה וְהַיְחִוּדִים שֵׁישׁ לוֹ וְהוּא מְרַגֵּישׁ.

וְאֵל תִּחְשַׁב שְׁקֻשָּׁה לְהַגִּיעַ אֶל זֹאת הַמְדְרָגָה. הָעֵקֶר רַק לְחַסֵּם פִּי, וְלֹא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר בְּטֵל כָּלֵל, וְאִז תֵּאִיר לוֹ הָאָרֶת זִיו שְׁכִינָתוֹ? תִּתְבָּרֵךְ, וַיִּרְאֶה לְפָנַי עֵינָיו תָּמִיד הַשְׁמוֹת מְנוּקָבָא דְּפִרְדֵּשְׁקָא, שֵׁהֶם:

שדמ אָשֶׁר ב' תרעז בַּנְּחָל

ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, וְהַפְתָּרִים שְׁלָהֶם: אס"ק, קמ"ג, קנ"א, שְׁהֵם
סוד הָאֲרָבַע אַמּוֹת שֶׁל הַלְכָה. וּבִלְבָד, אָהוּבִי, אָחִי, לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה
יָמִים וְשָׁנִים, בְּשִׂקִּיָּדָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבָּרַר וְיִזְדַּכֵּךְ
מִחֶךְ וְדַעְתָּךְ (עֵינַי הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב' וְתַבִּין).

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

* * *

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׁזַכְּנוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַחַבּוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ
י"ח, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת כְּרִיךְ י"ט
לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.
אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָא.

❖ ❖ ❖

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

חֶלֶק יח

ג פֶּתַח דְּבָר

ה הַקְדָּמָה

יא ב' תצה

יֵאָרִיף מֵאֵד בְּמִתֵּן עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה לְאַחַד שְׁאִינוּ מְסַתְּרִים עִם חֲנוּף בְּנוֹ, וְיַעֲתִיק לוֹ מֵאֲמָרֵי חַז"ל עַל גְּדֹל מִצְוֹת חֲנוּף וְעֲנִינֵיהָ, וְיַחֲזֹק עַל זֶה, וְיִזְרֹז לְהַתְּפַלֵּל עַל כָּךְ, וְיִסְפֹּר סִפּוּר מְאֻחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִיךְ הִחְזִיר בְּנָיו לְמוֹטָב עַל-יְדֵי-זֶה, וְכִמוֹ שְׂמוּכָא בְּתַנָּא דְּבֵי אֵלֵיהּ, וְיַחֲבֵר תְּפִלָּה קְצָרָה לְאַבוֹת עַל בָּנִים, וְיִתְאַר מֵה סָבַל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל מִכָּל בְּנָיו, וְאִיךְ הִחְזִיָּה אֶת עֲצָמוֹ וְהִתְחַזַּק.

טו ב' תצו

יֹזְכִיחַ אַחַד שְׁנֵתֵהוּהָ סִכְסוּף בֵּינוֹ וְאִשְׁתּוֹ לְבֵין הוֹרֵיהֶּ, וְיִבְקֶשׂם שְׁיִפְיִסּוּ אֶת הַהוֹרִים, וְיֹזְכִיחַ בְּרֵאיוֹת בְּרוּרוֹת, שֶׁרַק זֶה דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא כַּעֲצַת הַנְּעָרִים שֶׁעֲצָתָם הִיא מִחֲלָקֶת הַבָּאָה מִמֶּנּוּ פָּגוּם, וְיַחֲזֹק לְבָרַח רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לַעֲשׂוֹת מִחֲלָקֶת וְכוּ'.

יז ב' תצו

יְדַבֵּר מִקְדָּשֵׁת יְמֵי אֱלוֹל הַקְּדוֹשִׁים וְעִבּוּדֵת הַתְּשׁוּבָה, אֲזִי שֶׁהִיא עַל דֶּרֶךְ בְּקִי בְּרִצּוֹא וּבְקִי בְּשׁוּב, שֶׁהִיא דֶּרֶךְ הַהִתְחַזְקוֹת בַּעֲלִיָּה וּבִירִידָה, וְיִבְאֵר כָּל זֶה עַל דֶּרֶךְ "אֲנִי לְדוּדִי" וְכוּ', וּמְצִיאֵת חֵן בְּעֵינֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִתְפַּקֵּדִם שֶׁל בַּעֲלֵי תְשׁוּבָה אֲמִתִּיִּים, וְיַעֲזֹר עַל הָעֶסֶק בְּדוּדֵי דְבָרִים, בְּתַפְלָה וּבְהִתְבּוֹדְדוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכֶה לְבִטּוֹל אֶת עֲצָמוֹ וּגְאוּתוֹ וְיִשׁוּתוֹ, וְיִפְרֹשׁ עַל-פִּי 'עֵיל וְנִפְיָק' מִקְרָא שֶׁל שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים, וְיַעֲזֹר עַל לְמוּד תְּקוּנַי-זֶה וּבְיָמִים אֵלּוּ בְּפֶרֶט, וְיִזְרֹז עַל הַדְּרִישָׁה וְהַבְּקָשָׁה אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִצְוִל הַזְּמַן שֶׁל חֹדֶשׁ אֱלוֹל מְבִלִי לְבִזְבּוּז, וְלִמְצָא אֶת הַמְּלַךְ בְּשִׂדָּה, וְהַעֲקֵר — לְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

כב ב' תצה

יְגַלֶּה שְׁבִדוּר הַזֶּה הוּא עֲנֵן גְּדוֹל לְהִיּוֹת מִלְּמַד, וְיִדְבֵּר מִמֶּהוּת מִלְּמַד וְהַצְּלָחָתוֹ.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שמו

ב' תצט כג
יְדַבֵּר בְּקִצְרָה מֵעֲנֵן שְׁלוֹם־בַּיִת, וַיִּזְהֵר מֵרִיב בַּבַּיִת, וַיִּזְרַז עַל תַּפְּלָה
וְהַתְּבוּדוֹת בְּעַ' קָלִין.

ב' תק כד
יְדַבֵּר מִקְדָּשֶׁת יְמֵי אֱלוֹל, וּמֵעֲנֵן שִׁמְחָה הַבָּאָה עַל־יְדֵי יְשׁוּב הַדַּעַת,
שְׂזוֹכִים אֵיכָשֶׁהוּ לְחֹטֵף אֵיזָה טוֹב בְּצֵל הָעוֹבֵר הַזֶּה, וַיֵּאָרֶף מְאֹד לְבָאֵר
הַיֵּטֵב אֶת הַמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל בְּטָחוֹן, שֶׁהִיא פְּרִי אֵילָן — הָאֲמוּנָה עַל־פִּי
הַרְמַב"ן, וַיִּחְזַק עַל זֶה מְאֹד, וַיִּשְׁלַב פְּסוּקֵי תנ"ך וּמֵאַמְרֵי חז"ל, וַיִּסְפֹּר
עַל הַנְּהַגְתָּם הַנּוֹפְלָאָה שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמִדַּת הַבְּטָחוֹן. וְכֵן יִתְאַר אִיף
הַתְּנַהֵג מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בַּעַת שֶׁעֲבַר עָלָיו מֵהַ שֶׁעֲבַר.

ב' תקא כז
יִגְנֶה מְאֹד אֶת הַמִּדָּה הַגְּרוּעָה שֶׁל לִיצְנוּת, וַיְבִיא רְאִיּוֹת מִדְּבַרֵי חז"ל
הַקְדוּשִׁים עַל חֹמֶר הָעֲנָן, וַיֵּאָרֶף לְהוֹכִיחַ, שֶׁדַּעַת רַבְּנֵנוּ ז"ל הִיא דִּיקָא
תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְלֹדֵם וְלִשְׁתַּק וְלֹא לְהִשִּׁיב לְמַתְרַפּוֹ.

ב' תקב כט
יִגְלֶה שֶׁהַנּוֹחַן צְדָקָה לְהַדְפֹּסֵת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל זוֹכָה לְתַקוּן עוֹנוֹת, כִּי
הֵם צְרָכֵי הַרְבִּים, וַיְדַבֵּר מִקְדָּשֶׁת הַמַּחְשְׁבָה שֶׁהִיא הַפֶּה קְלַפַּת עֲמֶלֶק.

ב' תקג לא
יְדַבֵּר מֵאֵין כֹּחֵנוּ אֶלָּא בְּפִינוּ, וַיִּחְזַק עַל חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, וּבִכְרֵט לְאַחַד
שֶׁהַצָּרֶף לְהִיּוֹת בֵּין עַרְלִים פְּחוּתִים וְכוּ', וַיַּעֲתִיק סִפּוּר מְחֹבֶבֶת הַלְּבָבוֹת
בְּעֲנֵן בְּזִיוּנוֹת, וְכֵן יִסְפֹּר מֵר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ז"ל, וַיַּחְבֵּר תַּפְּלָה קִצְרָה
עַל עֲנֵן הַדְּבָקוֹת וְהַבְּטוֹל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל מַצָּב, וַיִּחְזַק עַל תַּפְּלָה, שֶׁעַל
יְדֵי יְכוּלִים לְקוֹם מִכָּל הַנְּפִילוֹת.

ב' תקד לג
יִחְזַק עַל הַנְּהַגָּה שֶׁל אֲמוּנָה בְּמִשָּׂא וּמִתָּן, וַיְדַבֵּר מֵהַשְּׂגָחָה פְּרָטִית עַל
כָּל צַעַד שֶׁל אָדָם, וַיִּסְפֹּר מֵהַ שְׂאֲרַע בְּאוֹתוֹ יוֹם עַל־יְדֵי שִׁטְעוֹ בְּדַרְךָ,
וְאֲשֶׁר הִזָּה לְטוֹבָה, כִּי זָכוּ לְמַכַּר שְׁנֵי סִפְרִים וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר לְהַכְנִיס בְּדַעַת
אֲמוּנָה, וַיִּחְזַק לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עַל־יְדֵי נְגוּן וְשִׁמְחָה, הַעֲקָר שֶׁלֹּא
לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת.

ב' תקה לד
יְדַבֵּר מִמַּעַלֶּת מִדַּת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה וְחַיִּיב הַתְּחַזְּקוֹת בָּהּ, וּמֵעֲנֵן
הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה — שְׁלֵמוֹתָם כְּשֶׁהֵם עַל קֶטֶב הָאֲמוּנָה,

תִּכְן הָעֲנִינִים

שמוז

וַיִּרְחִיק מִהֶעֱצָבוֹת — תּוֹצֵאת חֲטָאוֹת נְעוּרִים, וַיִּדְבֵּר מִתְקוֹן הַכְּלָלִי
וּמִנְקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת, וְלִהְתַּחַזֵּק מִתּוֹךְ הַיְאֹוֹשׁ וְהֶעֱצָבוֹת.

ב' תקו לו

יַחֲדָשׁ חֲדוּשׁ קָצֵר וְנֹאָה עַל-פִּי צְרוּף הַמַּלִּים יִשְׂרָאֵל — 'בְּרֵאשִׁית' עַל-פִּי
הַשִּׁיחָה צֵא שְׁבִשִׁיחוֹת-הַר"ן.

ב' תקז לו

יִגְלֶה שְׁעַקֵּר הַהֶתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל הִיא רַק עַל-יַדֵּי לַמּוֹד סְפָרִי
הַקְּדוּשִׁים, וְאִם לֹא — הוּא רַק מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלֶּת לַמּוֹד
סְפָרִי רַבְּנוּ ו"ל, וּבִפְרָט סְפָרִי מוֹהֲרֵנ"ת ו"ל, וַיִּדְבֵּר בְּכָאֵב עַל אוֹתָם
מְטַרְפִּים, שְׁעוֹשִׂים שֵׁם רַע, שְׁבֹאֲמֵת אֵין לָהֶם שׁוֹם שִׁיכוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל
וְכוּ', וַיִּגְלֶה מֵהוֹת הַקְּבוּץ בְּאוֹמֵן, וּכְשֵׁאֵי אֶפְשָׁר הוּא בְּכָל מְקוֹם
שְׁמַתְקַבְּצִים לְשֵׁם שְׁמַיִם.

ב' תקח מא

יֵאָרִיךְ בְּגִנוֹת הַנִּכְנָס לְהִיּוֹת בַּעַל חוֹב, וְאֵילוֹ רְעוֹת עֲצוּמוֹת הוּא גוֹרֵם
לְעֲצָמוֹ, וּמַעֲנִין "לִוְהָ רֶשַׁע וְלֹא יִשְׁלָם", אִךְ יִבְיַע דַּעְתּוֹ כִּי לְגַבִּי עֲנִין
הַנְּסִיעָה לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁאֲזִי כֵן כְּדֹאֵי לְלוֹת, אִךְ בְּזִהִירוֹת וּבִהְחֻלְטָה
חֻזְקָה לְפָרַע מַעַט מַעַט עַד הַסּוּף.

ב' תקט מג

יִדְבֵּר מֵהִתְיַחְסוּת אֶל הָאִשָּׁה וְהַדְּאָגָה לָהּ, שְׁלֵא תֵבֵא לְיַדֵּי שְׁעֲמוֹם
הַמְּבִיא לְיַדֵּי חֲטָא.

ב' תקי מג

יִדְבֵּר בְּעֲנִין תְּסַבֶּכֶת הַנוֹצֵרֶת בְּעַקְבוֹת כְּבוֹד סְנֻדָּאוֹת, בְּאֶפֶן שֶׁהָאֵב הוּא
מֵאֲנָשִׁי דְלֹא מַעֲלִי, וְאֵין רוֹצִים לְתַן לוֹ, אֲזִי אֵיךְ מִתְחַמְקִים מִבְּלִי לְפָגַע
בוֹ.

ב' תקיא מד

יִדְבֵּר מַעֲנִין שְׁלוֹם-בַּיִת, וּבִפְרָט בְּעַרְב שַׁבַּת סְמוּךְ לְהֶתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם, שְׁאֲז
הַשֶּׁטֶן מִתְגַּרֵּה בְּיוֹתֵר.

ב' תקיב מה

יִדְבֵּר בְּעֲנִין סְבוּף שְׁנִתְגַּלֶּה בֵּין בְּגֵי זוּג, וַיִּיעֵץ שְׁלֵא לִילֵךְ אֶל צְבוּעַ, רַק
אֶל צְדִיק אֲמַתִּי, שְׁיַעֲזֹר לָהֶם בְּעֵצָה וְתוֹשִׁיָה, וַיִּשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ב' תקיג מו
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין נִתְיַנֵּת פְּדִיּוֹן וּמִמַּעַלְתּוֹ, וּבִפְרָט כְּשִׁנּוּתָנִים בְּעָרְבֵי רֵאשִׁי הַשָּׁנָה,
 וּמֵהַכֹּד בְּתֵי דִינִים וְכוּ', וּמִי רְאוּי לְקַחַת פְּדִיּוֹן.

ב' תקיד מז
 יוֹכִיחַ וַיִּגְלֶה צַעְרוֹ עַל הַפְּרוּדִים שֶׁנַּעֲשִׂים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְעַל
 הַגְּזֻעָנוֹת שֶׁיֵּשׁ בִּינֵיהֶן, וְאֵין שְׂמִים לֵב מֵהִי הַתְּכָלִית, אֲבָל אִם מִתְעַלִּים
 מֵעַל כָּל הַבָּלִים אֱלוֹ, שְׂמַחִים עִם הַבֵּן וְאוֹהֲבִים אוֹתוֹ אִף אִם נִשְׁתַּיֵּף
 לַחֲסִידוֹת אַחֲרָת וְכוּ', כִּי הָעֶקֶר שֶׁהוּא שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת.

ב' תקטו מח
 יְדַבֵּר מִשְׂמַחַת הָאֱמוּנָה וְעַל שְׁנֹבְרָא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל.

ב' תקטז מט
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין שְׂדוּכִים, אִיךָ שְׂאָסוּר לְהִיּוֹת בְּרֶרֶן, וְיִזְכִּיר עֲנִין סוּד כְּנֹנֶת
 אֱלוֹל — הַשְּׂתִיקָה וְהַדְּמִימָה, וּמֵעֲנִין מְצִיאַת הַזּוּג שֶׁקָּשׁוּר עִם סוּד
 כְּנֹנֶת אֱלוֹל עַל־פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּמֵעֲנִין נְחוּת דְרָגָא וְכוּ', וּמֵהַחֹב
 לְשֵׂאת אִשָּׁה בְּגִיל צַעִיר.

ב' תקיז נא
 יְדַבֵּר מִשְׂמַחָה, וְשֶׁעַל יְדָה יְכוּלִים לִידַע הֵיכָן אוֹחֵז בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת עֲשֵׂה
 וְלֹא תַעֲשֵׂה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַרְמ"ח אֵיבָרִים וְשֵׁס"ה גִּידִים.

ב' תקיח נב
 יְדַבֵּר מִמַּעַלַת קְבָלַת הַבְּזִיוֹנוֹת בְּאַהֲבָה, וְשֶׁעַל־יְדִי־זָה הַגִּיעוּ כָּל הַצְּדִיקִים
 לְמַדְרַגְתָּם, וּבִפְרָט הַיּוֹם שֶׁאֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הַרְבֵּה עַל־יְדֵי מַעוֹט פְּעֻלוֹת,
 וַיְדַבֵּר מֵאוֹר הַגְּאֻלָּה, שְׂדוּפֶק בְּכָל יוֹם, וּמֵה צְרִיף לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוֹר זָה,
 וַיְדַבֵּר מֵהַשְּׂפָלוֹת בְּהַ נְמַצָּאִים אֲנָשֵׁי הָאֱמֶת בְּזָה הַדּוֹר, וַיִּתְּנֶק מְאֹד לְבַטֵּל
 אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לִפְל בּוֹכוֹחִים, וַיִּסְפָּר
 מִשְׁעוּרוֹ שֶׁלְמַד בַּיּוֹם רְבִיעִי.

ב' תקיט נד
 יְדַבֵּר דְּבוּרִים נִפְלְאִים שֶׁנִּדְבְּרוּ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל־פִּי הַתּוֹרָה 'אִיהַ הַשָּׁה
 לְעוֹלָה', עַל קֶטֶב "לְמַצָּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּבָר", וַיִּשְׁבַּח תּוֹרָה זוֹ,
 וַיִּסְפָּר מֵעֲשֵׂי שְׂאָרְעָה עִם בְּחוּר מְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוֹ שֶׁבְּזָהוּ אֵיזָה רַב.
 וְהַכֵּלל הַיּוֹצֵא; שֶׁכָּל תּוֹרָה מִלְּקוּוֹטֵי־מוֹהֲר"ן הִיא כְּסֻגְיָה. וַיִּצְרִיף לְתַאֵר
 גְּנוּת מַדַּת הַלִּיצְנוֹת וַיּוֹכִיחַ עַל זָה, וַיִּסְפָּר אִיךָ הַתְּנַהֵג אַחַד מְאֲנָשֵׁי
 שְׁלוּמְנוֹ בְּהַתְּרַחֲקוֹתוֹ מִלִּיצְנוֹת.

תַּכְּן הָעֲנִינִים

שמט

נז ב' תקכ

יְדַבֵּר מֵעֲבוּדַת הַהִתְבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וַיִּתְאַר מֵאַפְסוּיֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וְחַיֵּי הָאָדָם הַשְּׁלֵם שְׂמֵבִיטִים עַל הָעוֹלָם הַבֵּא, וַיִּסְפֹּר מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל זֶה, וַיְדַבֵּר הַרְבֵּה מְזָכְרוֹן הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן וּמֵהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, עַל-יְדֵי שִׁיחוֹת נְאוֹת וּמֵאַמְרֵי חַי"ל הַמְּעוֹרְרִים מְאֹד, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַשְׁלִיף הַכֹּל, וְלַעֲסֹק בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֹרֶךְ רַבָּנוּ וְ"ל בְּכֹל הָעוֹלָם.

נט ב' תקכא

וַיַּעֲוֹרֵר לְהַכְנִיֵס אֶת כָּל הַמַּחַ בְּמַחֲשָׁבוֹת אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין פְּנִיִּים שׁוֹחֲקוֹת וְאַרְיִכוֹת אַף, וַיַּחֲזֹק עַל לְמוֹד סִפְרֵי רַבָּנוּ וְ"ל, וַיִּפְרֹשׂ מֵהַ שְׂאֵמֶר הָאֲרִיזוֹ"ל לְכוּן בְּפָסוּק: "פּוֹתַח אֶת יַדְךָ" וְכוּ' עַל-פִּי דְבָרֵי רַבָּנוּ וְ"ל.

סא ב' תקכב

וַיִּדְוֶיעַ מִמְשַׁלְּחֵי סִפְרֵי רַבָּנוּ וְ"ל שְׁשַׁלַּח, וַיִּגְלֶה מֵעֲלֹתָם בְּקִצּוֹר, וַיַּצְרִיף דְרוֹשׁ נִחְמָד עַל פְּרֻשַׁת נַח עַל-פִּי דְבָרֵי הַסֵּפֶר "חֲמָרָא טְבָא", וַיִּבְאָרֵם בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת, עַל-פִּי הַקְּדָמוֹת רַבָּנוּ וְ"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עַל קֶטֶב קִדְשֵׁת הַדְּבוּר וּפְגָמוֹ וְהַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק וְכוּ'.

סג ב' תקכג

וַיִּתֵּן עֲצָה עַל אֵיזָה עֲנִין פְּרֻטִי, לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׁשֵׁם עֶקֶר הַבֵּית־מְנוֹס וְלֹא לְהַתְּבַיֵּשׁ כָּלֵל. וַיַּעֲתִיק מֵהַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "קֵב הַיִּשְׂרָ" וְ"חֲמָרָא טְבָא" הַמְּבִיאִים בְּשֵׁם הָאֲרִיזוֹ"ל בְּעֲנִין כְּוָנָה בַּשַּׁעַת הַנִּחַת הַיָּד עַל הַמְּזוּזָה, וַיִּבְאָרוּ עַל-פִּי דְבָרֵי רַבָּנוּ וְ"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל, וַיַּחֲזֹק שְׁלֹא יִפֹּל מֵהַחֲלִישוֹת הַדַּעַת שְׂאֵתָד בְּזָה אוֹתוֹ, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמְּעַלְת מִי שְׁכָל צַעֲרוֹ הוּא רַק שְׂאִינוּ כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאַיֵךְ שְׁצָרִיף לְהַחֲיֹת עֲצָמוֹ עִם זֶה הַצַּעֲר גּוֹפָא.

סה ב' תקכד

וַיִּגְלֶה עֲנִינִים נִפְלְאִים הַמְּרַמְזִים מֵעֲנִין הָעֲנִיּוֹת הַקָּשָׁה שְׁעוֹבְרַת עַל הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד בַּתְּפִלוֹת וּבְקִשּׁוֹת, וְלְבָרַח מִבְּנֵי-אָדָם הַמּוֹנְעִים. וַיִּסְפֹּר מִמְּעַלְת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּבְפְרֻטִיּוֹת מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֵיךְ הִיָּתָה הַנְּהַגְתָּם לְהַפְּלִיא, עַיִן לֹא רָאָתָה.

סז ב' תקכה

וַיַּרְחִיק מְאֹד מִמִּדַּת הַדְּאָגָה הַהוֹרְסַת אֶת הָאָדָם, וַיַּעֲוֹרֵר לְשׁוּחַ כָּל אֶשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיַּעֲוֹרֵד עַל הַתְּנַעֲדוֹת חֲבָרִים, וְלְהַזְכִּיר זֶה לְזֶה

תִּכְן הָעֲנִינִים

מהתכלית הנצחית. ויאריך לספר ספורים נפלאים ושיחות יקרות מאנשי שלומנו האמתיים שבדורות הקודמים, איך התנהגו בנקדה זו — נקדת הקבר, ויצאן ההבדל בין ר' שמואל אייזיק לבין מוהרנ"ת ז"ל, איך שכל אחד מהם קבל דבר רבנו ז"ל בצורה שונה.

ב' תקכו סט

ידבר בנעימות לאחד שזוכה לפעל בענין הנסיעה לאומן, ויחזקו לנסע אחר-כך לקבוצת הקדוש שבירושלים, ויכניס בו אמונה גדולה שעמה יוכל לדלג על כל הפחדים והמניעות, ויזרוזו לערך חשבון נפשו וכו', ויחזקו על התקבחות מחדש לרבנו ז"ל ועל חדושי תורה, ויזכירו את התבצרה שהיתה לו בימים הקודמים, ויעוררו לחדש את עצמו כמו שעשה רבנו ז"ל תמיד, ויחזר על כמה שיחות יקרות בשם ר' לוי יצחק ז"ל על שמחה, ועל מעלת אמירת תקון חצות, וגדל החשיבות של כל מה שעושים בשעות ההן, ומגנות הופחים, וממעלת התועדות לדבר מרבנו ז"ל פעם בשבוע אך בלי שום וכוזחים, ויספר אילו מעשיות ותאורים מאנשי שלומנו של הדורות הקודמים, איך התנהגו בענין שתיקה ודמימה למתחפרים, ויספר באריכות מענינו של מוהרנ"ת ז"ל, איך התעלה באותן השנים שרדפו אותו באפן מבהיל, ואת התבטאותו הנקדרת על ענין אי אכפתיותו ממה שעושים לו, וישעל-ידי-זה הצליחו כל אנשי שלומנו. בן ביא אמרת ר' לוי יצחק ז"ל על הבזיונות שמכרחים בכרסלב, ועל הטוב שאפשר לפעל בזה העולם, ומה שספר ר' געצי לחתנו ר' ברוך בחלום אחר פטירתו, ויספר מהנהגת ר' נחמן בר' יצחק ליב, תלמיד מוהרנ"ת ז"ל, איך עשה טוב הרבה, ומה שאמר לחברא קדישא לפני פטירתו, ויחזק מאד מאד.

ב' תקכז עז

ירבה לדבר נחומים לאחד שרודפים אותו, ויורהו לקרא מכתב רבנו ז"ל לאחיו ר' יחיאל, ויחזק שלא לפל בדעתו, וידבר מכף, שמכל מה שעובר יתקרב אליו יתברך, ויספר ספור נאה מר' נתמן טולטשינער על קטב האסור לדבר מאחרים, ויעורר על שמירת הדבור.

ב' תקכח פא

יגלה מעלת הפדיונות בכלל ובפרט ראש השנה בפרט, ויגלה למי צריך לתן פדיון, וידבר ממעלת מדת התמימות והפשיטות, ואיך ששבח רבנו ז"ל מדה זו.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שנא

ב' תקכט פג

יִגְלֶה דַעְתּוֹ בְּעֵינָיו עֲרִיכַת שְׂמִיחַת נְשׂוּאֵינָן בְּחֻדְשׁ אֱלוֹל, שְׂאִין עַל זֶה שׁוֹם חֲשָׁשׁ — לֹא עַל-פִּי דִין וְלֹא עַל-פִּי מִנְהַג, וְיָבִיא מְקוֹר לְדַבְּרֵיו, וְיִבְאֵר הַשְׂיִכוּת בֵּין נְשׂוּאֵינָן לְחֻדְשׁ אֱלוֹל, וְיַעֲוֹרֵר עַל נְשׂוּאֵינָן בְּגִיל מִקְדָּם, וְיַדְבֵּר מִכַּמָּה צְרוּפִים נִפְלְאִים מִתַּבַּת אֱלוֹל, וְהִתְעוֹרְרוּת נִפְלְאָה עַל זֶה.

ב' תקל פו

יְדַבֵּר מֵאֲמַתּוֹת הָעֵינָן שֶׁל "תִּקְוֵן הַפְּלִי" וְהַנְּכוֹנוֹת שֶׁל הַבְּטָחַת רַבְּנוּ ז"ל וְגִדְלַת כַּחֲה. וְיַעֲוֹרֵר עַל הַהִתְיַחֲסוֹת הַמִּתְאַיְמָה לְעֲנִינִים נִפְלְאִים כְּאֵלוֹ, וְכֵן יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל מִתּוֹךְ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה וְכוּ', וְיִודַע שְׂזוּהֵי רְפוּאָתוֹ וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת בִּימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשִׁים.

ב' תקלא פח

יְדַבֵּר מֵעֵינָן הַהִשְׁתַּטְחוֹת עַל קַבְרֵי צְדִיקִים וְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּעָרֵב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאִין זֶה תִּפְלָה לְצְדִיק, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אִם בְּזִכּוֹת הַצְּדִיק, וְיִגְלֶה מַעַלְת הַצִּיּוֹן הַקְּדוּשׁ עַל-פִּי שִׂיחַת רַבְּנוּ ז"ל לְבַתּוֹ, וְיַדְבֵּר מִנּוֹרָאוֹת הַיּוֹם וְהַלִּילָה הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁל הַשָּׁנָה וּמִמָּה שְׂאֵפְשֵׁר לְפַעַל אֹז.

ב' תקלב פט

יְדַבֵּר מִהַלְמוֹד שֶׁל "יְדִיעָה שְׁכַל הַמְּאוֹרְעוֹת הֵם לְטוֹבָתוֹ", שְׂזוּה שְׂעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וְיַדְבֵּר מִהַזּוֹכָה לְחֻטֵּף טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וְיִגְלֶה מַעַלְת קִרְשֵׁת הַמְּצוּוֹת שְׂזוֹכִים עַל יָדָן לְהָאֲרֵת הַנְּבוּאָה, לְהַמְשִׁיף אֹר רִוְחָנִי שֶׁל הַמְּצוּוֹת עַל-יְדֵי עֲשִׂיתָן בְּגִשְׁמִיּוֹת.

ב' תקלג צ

יְחַזֵּק שְׁלֵא לְהִתְיַאֵשׁ מִהַמְּצָבִים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר, וְיוֹרֶה שְׁלֵא לְעָרֵב אֶת הָאִשָּׁה בַּמְּצָבִים הַקָּשִׁים, וְיַסְפֵּר עֲבֻדָה מִמּוֹהַרְנֵי ז"ל, וְיַעֲוֹרֵר עַל עֲצָבִים חֲזָקִים, שְׂזוֹכִים לָהֶם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה.

ב' תקלד צא

יִוְרֶה דַעָה וְעֵצָה לְבַחֲוֹר שְׂהוֹרֵיו מִתְּנַגְדִּים לְהַתְקַרְבוֹת, אִיף לְהַתְנַהֵּג עִמָּהֶם כְּדַבְעֵי, וְיִגְלֶה לוֹ, שְׂהַתְקַרְבוֹת שְׂהִיא דְבַר רִוְחָנִי, שְׂאִינוּ מְצַמְצָם בְּמִקּוֹם וּבְמַצָּב, וְעַל-כֵּן הִיא יְכוּלָה לְהִיּוֹת בְּהַסְתֵּר בְּלֵי שׁוֹם מְנִיעוֹת.

ב' תקלה צב

יְדַבֵּר נּוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת מִדַּת הַשְּׂמִחָה, וּבִפְרָטִיּוֹת עַל שְׂזִכְנוֹ

תכּן הענינים

להבּרא מזרע ישׂראל, אֲשֶׁר שְׁמָתָהּ זֹו עוֹלָה עַל הַכּל, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מוֹחֵל עוֹנוֹת עַל־יְדֵי־זֶה.

ב' תקלו צג

יְדַבֵּר מְנוֹרָאוֹת הַמְּדַרְגָּה שֶׁל אָדָם שֶׁשְׁבוּרֵן רוּחוֹ מוֹלִיד בּוֹ יְדִיעָה וְהַחֲלָטָה, שְׁנִמְסָר לְגַמְרֵי רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּגְלֶה לוֹ עֲנִין הַתְּפִלָּה כְּשֶׁהִיא בְּדַמְעוֹת, וְאִיזוֹ פְּעֻלָּה גּוֹרֶמֶת, וַיַּעוֹרְרוּ לְבַטַח בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ וּבַחֲסָדָיו הַרְבִּים, וְלֹא לִפְלִ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.

ב' תקלז צו

יְדַבֵּר מֵעֲנִין שְׁמָתָה וְהַתְּחַזְקוֹת, דִּיקָא מִתּוֹךְ הַיְגוֹן וְאַנְחָה, וַיִּרְעִיף חֲזוֹק וְנַחוּמִים לְמִי שֶׁלָּבְבוֹ שְׁבוּר מַחֲמַת הַחֹבוֹת שֶׁהוּא מְסַבֵּב בָּהֶם.

ב' תקלח צז

יֵאָרִיף לְעוֹרֵר עַל הַלְמוּד הַרַב בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, וַיִּסְפֹּר מִהַחֲלוּם הַנּוֹרָא שֶׁחָלַם ר' אֶלְטֵר בְּנִצְיוֹן ו"ל, כְּשֶׁבָא בַּפְּעַם הָרֵאשׁוֹנָה לְאוּמָן, וַיִּסְפֹּר מִבְּקִיאוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַמְּדַפִּיס וּמַפְיֵץ סֵפֶר זֶה בְּכָל הָעוֹלָם, וַיִּזְהֵר לְבָרַח מִמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַשְּׂגוֹת גְּבוּל וְכוּ', שֶׁבָּזֶה אֵין שִׁיף עֲנִינִים אֱלוֹ, וַיִּגְלֶה תְּכַנִּיתוֹ בְּעֲנִין סִפְרוֹ "שִׁפְת הַנַּחֵל".

ב' תקלט צט

יִסְפֹּר מִהַדְּבוּרִים שֶׁנִּדְבְּרוּ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית פְּרֻשַׁת כִּי־תֵצֵא, מֵעֲנִין אַחוֹר וְקָדָם, שֶׁזֶה סוּד הָעֲנִין שֶׁצָּרִיף לְהַסְתַּכֵּל רַק קְדִימָה, וְלַהֲסִיחַ דַּעְתּוֹ מִמָּה שֶׁעָבַר, וַיְדַבֵּר מִקְּדָשֶׁת הַמַּחֲשָׁבָה וּבִטּוֹל אֱלִיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּזְהֵר מִדְּבוּרִים יִתְרִים, וַיְדַבֵּר מִיִּשׁוּב הַדַּעַת, וַיִּגְלֶה בְּאִפְן נִפְלֵא סוּד הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, וְעֲנִינִים בְּדַרְךְ עֲבוּדַת הָאָדָם.

ב' תקמ קב

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הָרֵאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל וּמִהַתְּקַבְּצוֹת שֶׁלָּנוּ אֲצִלוּ בְּאוּמָן. וַיִּגְלֶה עֲנִין חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, שֶׁאֵינָה נִכְס פְּרָטִי שֶׁל יְחִידִים, וּבַפְּרָט לֹא שֶׁל כְּמָה מְטֻרְפִים, שְׁעוֹשִׁים חֲלוּל הַשֵּׁם וּבְזִיוָנוֹת, וְגוֹרְמִים שִׁיתְרַחְקוּ מִדְּבַר רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁזֹּו הִיְתָה עֲצַת הַסֵּמ"ךְ־מ"ם עוֹד לִפְנֵי לְדַת רַבְּנוּ ו"ל. וּבְאֶמֶת אֵין לָהֶם שׁוּם שִׁיכוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁמֶתָר לְשָׁנוֹת בְּדַבֵּר הַשְּׁלוֹם, וְעַל־כֵּן מֶתָר לְשָׁנוֹת בְּדַבֵּר הַנְּסִיעָה הַקְּדוּשָׁה לְאוּמָן, אִם הִיא מְסַגֵּלַת לְעוֹרֵר הַתְּנַגְּדוֹת וּמַחֲלֵקַת.

תִּכְן הַעֲנִינִים

שנג

ב' תקמא קד

יִסְפַּר מִכָּל הַתְּכָנִית לְנִסְיַעָה לְאוּמָן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תשל"ח, וַיִּתְאַר בְּפָרוּטְרוּט כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת וְהַתְּכָנִיּוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ עַד שֶׁהִחְלִיט מַה לַעֲשׂוֹת, וַאִיךָ שְׁסוּמֶךָ בְּכָל פֶּרֶט עַל הַהִשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

ב' תקמב קו

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מֵהַטַּעַם שְׁמֵרְגִישִׁים בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, וַיִּסְפַּר מִגְדֹּל שֶׁקִּיָּדְתוּ בְּנַעֲוִירָיו בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל וּמוֹהֲרֵנִי ת"ו"ל, וַיְדַבֵּר שְׁגָם בְּהַרְגָּשָׁה בְּאוֹר רַבְּנּוּ ו"ל שֶׁיָּךְ הָעֲנָנִים שֶׁל "אֲנִי יָדַעְתִּי" הַמוּכָא בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן א'.

ב' תקמג קז

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת קִדְשָׁת שַׁבַּת-קִדְשׁ וּמִגְדֹּל הַשְּׂמִיחָה וְהַחֲדוּדָה הַשׁוֹרָה בָּהּ וְהַאֲרָתָה הַנִּמְשָׁכָת לְשִׁשַּׁת יָמֵי הַחַל, וַיִּרְחִיק מְאֹד מִמֶּנָּה שְׁחוֹרָה וְעַצְבוֹת, וְלִהְתַּחַזֵּק רַק בְּהִשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵךְ הַפְּרָטִית.

ב' תקמד קט

יִגְלֶה מֵעֲנָן פְּסוּפֵינוּ רַק לְזָכוֹת לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיְדַבֵּר מ"נִקְדַּת הָאֲמֵת", שֶׁהוּא רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַסְתַּרְת הַמַּחְשָׁבוֹת מִבְּנֵי-אָדָם אַחֲרַיִם, וַיִּזְהֵר מֵאֲמִירַת בְּדִיחוֹת עַל חֶשְׁבוֹן הַזוּלָת, שֶׁזֶהוּ פָּגַם הָאֲמוּנָה, וְאִם עוֹבֵר בָּזֶה עַל "לֹא תִקֵּם", הָרִי שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִסִּיר מִמֶּנּוּ הַהִשְׁגָּחָה.

ב' תקמה קי

יְדַבֵּר מִיִּדְעֵת גְּדֻלְתוֹ יִתְבַּרֵךְ הַנִּשְׁקָפֶת מִתּוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְשׂוֹזִכִים לְזֶה עַל-יְדֵי רַבּוּי דְבוּרִים בֵּינוּ לְבֵין קוּנּוֹ, וַיִּזְהֵר עַל קִדְשָׁת הַדְּבּוּר שֶׁלֹּא לְפָגַם בּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, וַיַּעֲוֹרֵר לְעַסֵּק בַּתְּכָלִית הַנִּנְצָחִית — תּוֹרָה וְתַפְלָה, וַיִּגְלֶה מֵעַלְת שְׁבַח הַצְּדִיקִים — לְדַבֵּר מִרַבְּנּוּ ו"ל, וּמַה זֹכִים לְפַעַל עַל-יְדֵי-זֶה אֲצֵל עֲצָמוֹ וְאֲצֵל זוּלָתוֹ.

ב' תקמו קיג

יְדַבֵּר מֵהַמַּעַלָּה שְׂוֹזִכִים לְחֻזֵּק אֶת זוּלָתוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה גַם לוֹ בְּעֲצָמוֹ הַתְּחַזְּקוֹת, בְּסוּד אוֹר הַחֲזוֹר, וַיִּזְכִּיר מֵאֲמָרָם ו"ל מִהֲנִי תְרִי בְּדַחֵי וְכוּ', וַיִּפְלִיג בְּגְדֻלַּת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִיךָ שִׁישׁ לָהֶם עַל-פִּי הַקְּדָמוֹת רַבְּנּוּ ו"ל, דְבוּרִים נוֹרְאִים, וַיִּחַזֵּק עַל קִדְשָׁת הַדְּבּוּר.

ב' תקמז קיד

יֹכִיחַ בְּחִרְיָפוֹת מַעֲשֵׂה מַגְנָה שֶׁעָשָׂה רַב אֶחָד, וַיִּוְרָה טַעוֹתוֹ עַל-פִּי שׁו"ת נוֹדַע בִּיהוּדָה, וַיִּגְלֶה מִדְּרָגָתוֹ.

ב' תקמח קטו
 ידבר ממעלת פיוטי ה'יוצרות' ומגדלת רבי אלעזר הקליר וגדל מעלת
 אמירתם.

ב' תקמט קטז
 ידבר ממעלת אכילת מאכלי שבת-קדש והחשיבות הגדולה שצריך
 ליחס להם, ולא לפגם בהם, חס ושלום, ויגלה ענינים נפלאים בזה.

ב' תקנ קיז
 ידבר מענין בטול והתייחסות גמורים אל האין סוף ברוך הוא, ומהשיחה
 נב שביחיות-ה'ר"ן, מענין "הוא תהלתך והוא אלקיך", שהתפלה והשם
 יתברך חד אינון, ויעורר לקבוע עתים לתורה, ולדבר אליו יתברך, וללמד
 הלמודים הרמוזים בתבת פי"ת.

ב' תקנא קיט
 יחזק להמשיך את עצמו אליו יתברך למרות כל הספקות וכו', ויעורר
 מאד על עבודת השיחה בינו לבין קונו, וייעץ לחלק את זה לשלש
 פעמים במשך היום, וידבר מאמונה ונצול הזמן ולהיות מסדר.

ב' תקנב קכ
 יאריך להפליג במעלת הזוכה לעסק בקרוב רחוקים אליו יתברך, על-פי
 דברי רבנו ו"ל, וינתיק לזה קטע מ'חובות הלכות', ויגלה החוב
 העצום שנפל על בני הדור הזה, ואף שההכרח שתהיה מחלקת על
 העוסק בזה, צריך להמשיך בלי להתפעל, ויורה לעוסק בזה מה ואיפה
 ללמד, שיזכה להנצל מהרע של המתקרבים.

ב' תקנג קכב
 יחזק ויאמץ ויעודד בחור אחד שנפל אל פגם הברית — הוצאת זרע
 לבטלה, רחמנא לצלן, ויורהו לקחת עצת הח"י פנקים משניות בכל
 יום יום, שזה יוציא אותו מהחטא המטמטם הזה, ויזהירו בפרטיות
 על ענין ההתבודדות, ויזרוזו לצית לפני שתשתבש דעתו מרב עון ופשע,
 חס ושלום.

ב' תקנד קכד
 יחזק על מדת הסבלנות, ולא לענות למחרפים דבר, אף שעולבים בו
 קשות, ויגלה מעלת הזוכה לזה, שזו היתה דרגת כל הצדיקים, ויזכיר
 שיחת ר' לוי יצחק ו"ל מדרגת ר' אברהם בר' נחמן, שזכה למה שזכה

תִּכְן הַעֲנִינִים

שנה

על-ידי שתיקה על עלבונות, ויעורר לעשות שעור קבוע בש"ס, ללמד כסדרן דף אחרי דף עד סיומו, שהוא ענין גדול.

ב' תקנה **קכה**

יגלה ויפרסם מעלת הזוכה לברח מפל צרותיו אליו יתברך בתפלה והתבודדות, שזו היא הצלחה נצחית, שעל-ידי-זה נזכה גם אנו לטפס ולעלות אל מדרגת הצדיקים שעסקו ביהודים קדושים, ויעורר על התבודדות שהיתה היסוד אצל רבנו ז"ל.

ב' תקנו **קכז**

ידבר ממעלת הזוכה לתן צדקה בשביל הדפסת ספרי רבנו ז"ל.

ב' תקנו **קכז**

יגלה, שעקר ההתקרבות לרבנו ז"ל היא על-ידי למוד ספריו הקדושים, וידבר מאמונה פשוטה ויחזק על הנסיונות העוברים, וידבר מהגלוי של "בצר הרחבת לי", ויזהיר שלא להמשיך אחר הצער, רק להסתכל ולהתבונן על הטובות והחסדים.

ב' תקנה **קכט**

יחזק על-פי באור פסוק "וללוי אמר", ויגלה שעל-ידי רבוי תפלה, נדבק אליו יתברך, וידבר מהזכות לנדב על פרסום אור רבנו ז"ל בעולם.

ב' תקנט **קל**

ידבר נוראות מגנות מדת העצבות והמרה שחורה על-פי שיחת רבנו ז"ל, ויצרף לזה שיחת ר' אהרן מקרלין, ועבדה מר' שלמה מקרלין על גנותו של בעל מרה שחורה, ויבאר על-פי זה פסוק "ועתה אל תעצבו", שעקר התשובה היא כשאדם בשמחה, וידבר מישוב הדעת, ויזכיר צואת צדיק אחד לתלמיד לפני פטירתו, שעקר ישוב הדעת לעשות חשבון הנפש על האתמול.

ב' תקס **קלא**

ידבר מהחוב לאחז במדת ההתחזקות, שמי שאחז בה, הוא הצדיק דאחיד בשמיא וארעא, ויבאר על-פי-זה פסוק ראשון שבתורה, ויזרו להרבות בצדקה בעבור הדפסה.

ב' תקסא **קלג**

ידבר מבטול להשם יתברך ומענין "שוא תשועת אדם", ומענין שיחה בינו לבין קונו ושעורים כסדרן.

ב' תקסב קלג
 ידבר מהעבודה והמשרה של "מלמדות", שהיא אחריות גדולה, ואינה תפקיד לסתם מחסרי עבודה, ויגלה איך זוכים שיהיו מלמדים הגונים.

ב' תקסג קלד
 ידבר מענין הנסיונות שעוברים על נער צעיר, ויגלה שהעצה היחידה לעור בזה היא רק על-ידי שמתחתן בגיל צעיר, ויגלה שהצדיק הוא השדכן האמתי.

ב' תקסד קלה
 יוכיח שגם בתמימות אסור להיות שוטה ולהיות פתי מאמין לכל צבוע ורמאי המתחזה כנותן תקונים, ומבקש כסף בעבור זה, ויגלה שאף שמצות צדקה אמנם מצלת ופודה, אף לא על-ידי שמתנים תקון הנשמה על-ידי-זה (ובפרט בדור הזה, שאין מי שיהיה שיף לזה). וסימן נוסף על צדקת הרב — אם כל ענינו הוא לחזק בתורה וביראת שמים בלבד.

ב' תקסה קלז
 ידבר נחומים על מי שגחלה וזקוק לרופאים, ויזהירהו מרופאי אליל שמתלמדים על בני-אדם, ויעורר הרבה על הסתכלות נכונה על אפסיות החיים בעולם הזה, ויחזק לחטף בחיים הרבה טוב אמתי ונצחי, ולעשות חסד עם יהודים, וידבר מענין בקשת רפואה על חולי עם ישראל, ויחזק חולה שישפיל לעשות טוב בחייו, ובפרט לתן צדקה למלמדים עניים.

ב' תקסו קלט
 יגלה חמרת ענין הנגיעה בגזקן וקציצתו על-פי דברי הזהר, ויוכיח שפך טוב יותר גם להשפעה הנשמית, ויגלה שהוא מיעץ לחתן לשמור על שלמות זקנו וכו'.

ב' תקסז קמ
 יגלה מעלת הטבילה במקוה טהרה בכל יום ויום, ולכל הפחות בערב-שבת-קדש, אשר על-ידי-זה נמתקים כל הדינים ממנו, ובורחים כל מיני רוחות רעים ומזיקים.

ב' תקסח קמא
 ידבר בפשיטות מעצת חכמינו ו"ל בענין גזל ואינו יודע ממי גזל — יעשה מזה צרכי רבים'.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שנז

ב' תקסט **קמא**

יְדַבֵּר נְחוּמִים וְדַבּוּרֵי חֲזוֹק לְאַחַד שְׁכַפּוּיֵי טוֹבָה, שְׁכַפְרוּ בַחֲסָדָיו שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם, מוֹצִיאֵם עָלָיו שֵׁם רַע וּמַצְעֵרִים אוֹתוֹ, וַיִּגְלֶה שְׁזָה עֶבֶר עַל כָּל הַצְדִּיקִים מִמָּשָׁה רַבָּנוּ — וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלָתוֹ, שֶׁעַל־יְדִי־זָה דִּיקָא זָכָה שְׁתַּהֲיֶה הַתּוֹרָה נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ, וַיַּחֲזֵק שְׁלֹא לִקְחַ כְּלוּם לְלַב.

ב' תקע **קמג**

יִוְרָה עֲצָה נְכוּנָה, אִיף לְהִזְהַר וּלְהִשְׁמֵר שְׁלֹא תַהֲיִינָה מְרִיבוֹת בְּבֵית לְעוֹלָם.

ב' תקעא **קמג**

יִגְלֶה לְבַעַל־תְּשׁוּבָה, מְדוּעַ נֶאֱרַע, שְׁדִיקָא כְּשֶׁהוּא נִמְשָׁף אֶל הַטּוֹב וְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, אֲזִי נּוֹפֵל, עַל־פִּי דְבָרֵי רַבָּנוּ ז"ל בַּתּוֹרָה ע"ב, בַּחֲלָק א' וּבַחֲלָק ב', סִימָן קִיז, וַיַּחֲזִקוּ לְקַחַת מִכָּאֵן דִּיקָא הַתְּחִלָּה, שְׁזָהוּ הַסִּימָן שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּדַרְךָ נְכוּנָה.

ב' תקעב **קמד**

יִגְלֶה מַעֲלַת הַיְהוּדִי דְבָרִים, וְאִיף זֶה מוֹעִיל כָּל־כָּף, וַיִּמְשִׁיל זֹאת מִמְּצִיאוֹת הַחַיִּים, עַל־פִּי מַה שְׁרוּאִים, אִיף בְּנֵי־אָדָם מִתְרַצִּים זֶה לְזֶה עַל־יְדֵי וְדוּי וּסְלִיחָה, וְכָל שֶׁכֵּן אֶצֶל אָב הַרְחֵמֵן הַרוֹצֵה בַתְּשׁוּבָה.

ב' תקעג **קמו**

יְסַפֵּר מִסְדֵּר נְסִיעָתוֹ: לֵיל זְכוֹר בְּרִית — בְּצִיּוֹן רַבָּנוּ ז"ל, רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּקַיִב, שְׁבַת שׁוּבָה בִירוּשָׁלַיִם, יוֹמִים בְּמִקְוֹמוֹת הַקְדוּשִׁים. וַיְדַבֵּר מִהַמְתַּקֵּת הַמְרִירוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם עַל־יְדֵי הַצְדִּיק, וַיְדַבֵּר דַּבּוּרֵי אַמוּנָה, לִידַע שְׂאִין בַּלְעַדְיוּ יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְרַק בּוֹ תְלוּיָה הִישׁוּעָה.

ב' תקעד **קמז**

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַחֲזוּקָה לְקַיִם צוֹ חו"ל בְּדַבֵּר הַשְּׁלֵמַת הַפְּרָשִׁיּוֹת עִם הַצְּבוּר, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת מַעֲנֵן זֶה, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַהֲתַחַדְשׁוֹת.

ב' תקעה **קמח**

יְדַבֵּר מִסְדְּרֵי הַיְשִׁיבָה שְׁנוּסְדָה אֲזוֹ, וּמִקְדָּשׁ שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, וּמִהַסְתַּכְּלוֹת תְּמִיד רַק עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֵלֶקוֹת שְׁבָכָל דְבָר, וַיִּגְלֶה מֵהוּיָת עֲנֵן "נְהַר הַמְּטַהֵר מִכָּל הַכֶּתָּמִים", עַל־פִּי שִׁיחַת ר' לִוִי יִצְחָק ז"ל.

ב' תקעו **קמט**

יְדַבֵּר מֵהַגְלוּי שֶׁל 'בְּצֹר הַרְחַבְתָּ לִי', וַיַּחֲזֵק עַל אַמוּנַת צְדִיקִים, וַיְסַפֵּר מִנּוֹרְאוֹת הַפְּלָגַת גְּדֻלַּת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וּמִהָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל

יְדוּ, וַיְדַבֵּר מִהֶעֱצָה — לְשׁוֹחַ כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ אֵלָיו יִתְפָּרֵף, וּמֵעֲנִין בְּקִי בְרִצּוֹא וּבְקִי בְּשׁוֹב, דְּרִי מַעֲלָה וּמַטָּה, שְׂוֹ הֵיִתָּה מְדַרְגַת נַח, וְהִבֵּן.

ב' תקעז קמב

יְחִזֵּק עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁעוּרֵינָה כְּסִדְרָן וּבְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי נִוְרָאָה הִיא, וְיָבִיא עֲבָדוֹת מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִיף שֶׁהֵיִתָּה אֲמִירַת תְּהִלִּים שְׁלָהֶם מִמֶּשׁ לְהַפְּלִיא.

ב' תקעח קמד

יְחִזֵּק אֶחָד שְׂזָכָה לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה לוֹ מַעֲלַת עֲנִינָן זֶה, וְאֵבֵב יִבְאֵר גְּדֻלַת עֲנִינָן רַבְּנוּ ז"ל, וּמָה פָּעַל וְעָשָׂה אֶצֶל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂזָכָם לְמַדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה וְכוּ'.

ב' תקעט קנו

יְדַבֵּר מִמֶּה שֶׁעָבַר עָלָיו עַל-יְדֵי הַתְּלַבְּשׁוֹת הַסֵּמ"ף-מ"ם בְּכַמֵּה אֲנָשִׁים, וַיִּגְלֶה אֶת אֲמִץ לְבוֹ כְּנִגְדָם, וַיְסַפֵּר מֵהוּ עֲנִינָו שֶׁכָּתַב מִיְרִידוֹת בְּנֵי-אָדָם, שֶׁזֶה מִצִּיל אֶת מִי שֶׁצָּרִיף לְהַצִּיל, וַיְדַבֵּר מִסְפָּרוֹ הַקְּדוּשׁ "תִּקּוֹן הַבְּרִית" הָעֵתִיד לְצֵאתָ.

ב' תקפ קנז

יְדַבֵּר מִמְקָרָה מוֹזֵר שְׂאֵב נִשְׁלַ אֶת הַבֵּן לְגַמְרֵי, וַיַּעֲוֹר בְּאַרְיִכוֹת עַל כְּבוֹד אָב וְאֵם, וַיַּחֲבֵר תְּפִלָּה נְאֻה עַל זֶה, וַיַּעֲוֹר לְלַמֵּד הַלְכוֹת כְּבוֹד אָב וְאֵם (וְעִיז לְקַמֵּן בְּמִכְתָּב תִּקְפָּג מִיּוֹם רַבִּיעִי לְךָ-לְךָ).

ב' תקפא קנט

יִגְנֶה מִדַּת הַבְּטָלָה וְהַשְׁעָמוּם, וַיִּזְהֵר לְכָרוֹחַ מְזֻה בְּתַכְלִית, וְלִהְיוֹת לְהִיּוֹת עֶסוֹק תָּמִיד.

ב' תקפב קס

יְדַבֵּר מִקִּימַת חֲצוֹת וְהַתְּבוּדוֹת בְּלִילָה, וּמֵעֲנִין הַנְּהֻגַת הַבֵּית בְּחֻמָּה עֲצוּמָה, וּמִשְׁמִירַת הַדְּבוּר וּמֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה.

ב' תקפג קסא

יְתַיַּחַס לְמִכְתָּבוֹ לְעִיל (מִיּוֹם רֵאשׁוֹן תִּקְפּ), וַיִּגְנֶה אָב הַמֵּתְאֲכֹזֵר לְאִשְׁתּוֹ וּבְנוֹ, וַיַּחֲזֵק "יְתוֹם חַי", שְׂאִינ לוֹ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אָבִיו שְׂבִשְׂמִים.

ב' תקפד קסג

יְדַבֵּר מִגְלוֹי הָאֲמַת בְּעוֹלָם כְּנִגְדַּת הַתְּפִשְׁטוֹת הַשָּׁקֵר, וַיִּזְרִיף בְּמַעֲלַת

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שנט

הַמְחֵדֵשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וּבְמִי שְׁאוּחֵז אֶת עֲצָמוֹ עִם נִקְדַּת הַחֶבֶר, וַיְדַבֵּר
מִהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִצּוּלִים מֵהַכֹּל.

ב' תקפה **קסה**

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַהִתְבּוֹדָדוֹת בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וַיִּסְפֹּר כַּמָּה מַעֲשִׂיּוֹת
וְשִׁיחוֹת מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ עַל זֶה, וְכֵן יְדַבֵּר מֵעֲנִין 'הַכָּרַת רַבְּנוּ ז"ל', שֶׁהוּא
רַק עַל-יַדֵּי סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים עַל-פִּי שִׁיחַת מוֹהֲרַנְ"ת הַקְּדוֹשׁ, וַיִּתְאַר
הַפְּלָגַת מַעַלְת ר' מִתְתִּיּוֹ כֹהֵן, שֶׁהָיָה תַלְמִיד הַחֶפְצַן חַיִּים, וְנִגְעָשָׁה
מִמְקוֹרְבֵי רַבְּנוּ ז"ל, אִיךְ שֶׁחֲטַף הַרְבֵּה טוֹב אִמְתִּי וְנִצְחִי.

ב' תקפו **קסח**

זִנְהִיר לְבָרַח מְלִיצָנוֹת, וְלַחֲשׁוֹב שֶׁרַק הַנִּקְדָּוֹת טוֹבוֹת שֶׁחֲטַפְּנוּ הֵם יַעֲמְדוּ
לָנוּ בְּזָה וּבְכָא, וְיוֹכִיחַ לְבָרַח מִמְחַלְקַת, וַיַּעֲזֹרֵר עַל לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
וַיִּתְאַר עֲנִין הַיְשִׁיבָה שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁשֶּׁקוּלָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן כִּנְגַד
הַרְבֵּה יוֹתֵר בְּכַמּוֹת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין לְמוֹד בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ, וַיִּזְהִיר שֶׁלֹּא
יִהְיֶה הַמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ 'מוֹשֵׁב לְצִים', חֵס וְשָׁלוֹם, וַיְדַבֵּר מִהַכְּנַסַּת אוֹרְחִים
וּמֵעֲנִין אֵי הַתְּפַעְלוֹת מִמָּה שֶׁהוֹיֵלֶת יָגִיד.

ב' תקפז **קעא**

יִגְלֶה מַעַלְת הַמְּרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּתְאַר דְּמוּתוֹ הָאִמְתִּית
שֶׁל "בְּרֶסֶלְבֶר חֲסִיד" אִמְתִּי שְׁעוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין אֲמוּנָה
חֲזָקָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וַיִּסְפֹּר עַל מַעַלְתוֹ שֶׁל ר' אֶפְרַיִם בֶּר' נַפְתָּלִי,
וּמִמְדְּרַגַּת תַּלְמִידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, אִיךְ שֶׁהָיוּ נִכְרִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ.

ב' תקפח **קעג**

יְדַבֵּר מֵעֲנִין מְצִיאַת הַזְּוִיג, וַיַּחֲזִק עַל כֵּן, וַיַּעֲזֹרֵר עַל עֲנִין הַתְּפִלָּה
וְשַׁעוּרֵין כְּסִדְרָן, וּמַגְדֵּל הָאֲשֶׁר וְהַהֲצִלְחָה שֶׁיֵּשׁ לָזֶה שְׂמַחֲזִיק בַּתּוֹרָה,
וַיִּאָּרֶיךְ קֶצֶת בְּדַבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מִמַּעַלְת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל
יָדָהּ אֶפְשָׁר לְסַבֵּל הַכֹּל — בְּזִיוּנוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת וְכוּ'.

ב' תקפט **קעה**

יִתֵּן תַּקּוּן וַעֲצָה לְאַחַד עַל מַחֲשָׁבוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים — לְמוֹד וַתְּפִלָּה,
וַיְבַאֵר מֵאִמְרָם ז"ל: יָפָה שִׁיחַתָּן שֶׁל עַבְדֵי אָבוֹת וְכוּ', וַיִּגְלֶה מַעַלְת
הַמְּקַדֵּשׁ מִחֻשְׁבָּתוֹ, וַיִּסְפֹּר סְפוּרִים מִרַבְּנוּ ז"ל עִם אָדָם "חֹשֵׁב" שֶׁהֵבִיא
לְפָנָיו, וַיַּחֲזִק לְהַגִּיעַ אֶל כָּל זֶה.

ב' תקצ **קעח**

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַדְּבּוּר עִם הַחֲבָרִים דְּבוּרִים שֶׁל אֲמוּנָה פְּשוּטָה וְהַשְׁגָּחָה

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

פְּרָטִית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַזְקֶת הָאֱמוּנָה גַם אֶצְלוֹ, וַיִּסְפֹּר מִמְעַלְת מְדֻרְגָת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהָיוּ בּוֹעֲרִים בְּאֱמוּנָה.

ב' תקצא קעט

יְדַבֵּר מִנוֹרָאוֹת הַהֶעֱלָמָה וְהַהִסְתָּרָה שֵׁישׁ עַל אֹר רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּחְזֹר עַל
הַנִּדְבָר בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל-פִּי הַתּוֹרָה ז', שְׁעַל-יְדֵי עֲצַת הַצַּדִּיקִים
נִחְקָקֶת בּוֹ אֱמֶת, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַן בְּטוֹל תְּאוֹת נְאוֹף וַקְרָשָׁה וְטִהְרָה עַל-יְדֵי
מִצְוֹת צִיצִית, וַיִּבְאֵר עֲנִינָה, וַיִּתְּבֵל דְּבוּרָיו בְּשִׂיחוֹת נְאוֹת עַל מִצְוֹת
צִיצִית, וַיִּזְכִּיר מִנְהַג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּעֵינַן קְנִיַת בְּגָדִים חֲדָשִׁים לְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַן מִלְּבוּשׁ חֲסִידֵי בְּפָרְטִיּוֹת, שֶׁגַם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ נִהְגּוּ
כּוֹ, וַבְּעֵינַן הַקְּפָדָה עַל פְּאוֹת בַּחוּץ וַגְּדוּל זָקֵן דִּיקָא.

ב' תקצב קפו

יְרַבֵּה לְדַבֵּר מֵעֵינַן יֵשׁוּב הַדַּעַת וּמִמְעַלְתּוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְחֹשֶׁב בְּכָל מָה
שֶׁעוֹשָׂה שִׁיחָהּ שֶׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּסְפֹּר מִיֵּשׁוּב דַּעְתּוֹ שֶׁל ר' נַחֲמָן
טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, וַיִּגְלֶה אִיךָ זוֹכִים לָזֶה? רַק עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָדוֹת.

ב' תקצג קפח

זֶהִיר מִפְּגַם הַדְּבוּר, וַיִּגְלֶה מָה נִגְרַם עַל-יְדֵי-זֶה, וַלְהַפִּיךָ לְמָה זוֹכִים
עַל-יְדֵי קְדָשֵׁת הַדְּבוּר.

ב' תקצד קפט

יְדַבֵּר מִקְדָּשֵׁת הַבְּרִית עַל-פִּי פְּסוּקִים רֵאשׁוֹנִים מִפְּרָשֵׁת בְּרֵאשִׁית, וַיִּגְלֶה
מָה נִגְרַם לְפּוֹגֵם, חֵס וְשְׁלוֹם, וַיַּעֲוֹרֵר עַל וְדוּי דְּבָרִים עַל-פִּי הַתּוֹרָה ד',
וַיִּבְאֵר סוֹד מִצְוֹת סְפָה עַל-פִּי תוֹרָה ה', וַיִּזְרֹז עַל לְמוֹד מְשֻׁנְיוֹת, וַיִּחְזֹק
שֶׁלֹּא לְדַאֵג עַל עֵינַן לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל, וּמִמְעַלְת מִדַּת
הַהִתְחַזְקוֹת.

ב' תקצה קצא

יְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמֶת וַצִּדִּיק לְכַמָּה אֲבָרְכִים שֶׁרָצוּ לְשִׁמְעַ דַּעְתּוֹ לְפָנַי
שְׁחֹרְצִים עָלָיו מִשֶּׁפֶט וּמִחֻלָּקָת, וְהַפֵּל בְּגִלְל שְׁאֲחָד הַדְּפִיס כְּרוֹז בְּשֵׁם
מוֹסְדוֹתָיו, וְבוֹ שְׁתֵּי שִׂיחוֹת שֶׁאֵינָן נְכוֹנוֹת, וַיְדַבֵּר הַרְבֵּה מִהַגְּחוּף לְגֵרֵם
מִחֻלָּקָת בְּעִבוּר זֶה, וְלַעֲסֵק בְּהַבְּלִים בְּמִקּוֹם בְּתִכְלִית הַנְּצִיחִית, וְגַם יִסְבִּיר
שֶׁהַכּוֹתֵב לֹא טָעָה מְאֹד, וַיִּשְׁלַב בְּדְבוּרָיו דְּבָרִים חוֹצְבִים לְהַבּוֹת אֵשׁ,
מִהַתְּכָלִית הַנְּצִיחִית מִמְּקוֹר הָאֱמֶת.

ב' תקצו קצו

יְדַבֵּר מֵעֵינַן סִיּוּם בְּנִית הַמְּקוֹה, וְהַמְּנִיץ שְׁנֵתִיפֵד לְתִקּוֹן חֲצוֹת, וְכֵן מֵעֵינַן

קונטרס שיחות מר' לוי יצחק ז"ל, וידבר מענין שיחה בינו לבין קונו ומשעורים בסדרן.

ב' תקצו קצח

ידבר מהחוכה להפיץ ולגלות עתה ספרי רבנו ז"ל בעולם, כפי גדל ההסתרה, ויביא ספור מבכית מוהרנ"ת ז"ל על גדל כח הסמ"ך-מ"ם, וידבר מנוראות פגם המחשבה וממעלת קדשתה בדבקותה בהשם תברך.

ב' תקצח ר

יחזק שלא להשבר בעתים שצריך להיות בהם איש פשוט, ויספר ממדרגת ה"מאור ושמש" וה'אור לשמים' כעדות הרב הקדוש מצאנז, וידבר מענין 'אחד היה אברהם' ומהזירות להחשיב את העבודות הפשוטות.

ב' תקצט רא

יזהיר לברח מלצים והתעסקות עם הבריות רק לרוץ לתדרי תורה, ולנצל הזמן לחדש חדושי תורה, ויגלה שגם במלי דעלמא גנוזים דברי תורה ואלקות, וידבר מצרוף ראשי תבות של ב"ת חול"ם, שזהו התרוץ של התסיד שהשתמט מלילך למתנגד, וידבר מענין צמצום האור בכלים על-ידי בטול היסורים על-ידי חדושי אורייתא, ויחזק על זה מאד מאד.

ב' תר רד

ידבר מענין התבודדות ושיחה בינו לבין קונו, וממעלת מדרגת הצדיקים שמקדישים כל ימיהם לעבודת השם, ומה שנעשה מזה לעתיד, וידבר מהמניעות שיש על דבר רבנו ז"ל, ומהנסיין שיש לצדיקים לחלק על דבר רבנו ז"ל, ויספר נוראות על גדלת מדרגת אחד מאנשי שלומנו, איך שהיתה הנהגתו הנוראה, ויספר מופת גלוי שקרה עמו, והפל בדרך פשטות וכו', וכן מה שספר ר' לוי יצחק ז"ל מהתמימות של אנשי שלומנו, שעל-ידי זה התקרב איזה גדול בתורה לדרך רבנו ז"ל.

ב' תרא רה

יחזק מאד על למוד "לקוטי-הלכות", ויפרש גמרא במגלה (כד:) על-פי תורה ד' בלקוטי-מוהר"ן, ועם עוד כמה הקדמות על קטב שתי בחינות שיש בהתקרבות לצדיקים.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ב' תרב רי
 יגנה ענין הכאת ילדים וממדת אריכת אפים וסבלנות, ולדון את עצמו
 וחיבריו לכף זכות, ומאסור שנאת חנם.

ב' תרג רבי
 יחזק אהד שעובדים עליו בזיונות ובושות ומניעות על ההתקרבות,
 וכואבת לו היד בגשמיות, וידבר מתקון היד איך מכפרים על עוונות
 הנגרמים על-ידי היד.

ב' תרד ריג
 ידבר מהסכנה של המניעות שמעמידים בעלי בחירה, ויספר מר'
 אברהם בר' נחמן, איך התנהג אחר דבורו עם בני-אדם, ויחזק לברח
 מפל מיני לצים ולעשות התענינות רק בדברים שבקדשה, וידבר
 מאמונה והשגחה פרטית ולא להקשות קשיות על צדיקים וכשרים, ולא
 להתפעל אם לצים דוקרים ומבזים את האדם.

ב' תרה רטו
 ידבר מענין הצרות שיש לכל יום והרחבתו, וצמצום ההתלהבות הוא
 על-ידי התבודדות, שלזה זכינו על-ידי חמלת רבנו ז"ל, ועורר על
 אמונה בו יתברך, כי מה יעשה לך אדם, ולשמח ברבנו ז"ל.

ב' תרו רטז
 ידבר מהחיוב להודות ולהלל על רבי אמת כזה, וידבר מענין "האמונה
 היא הרפואה", ויאמץ לא לקחת כל דבר ללב, ומאסור דחיקת השעה,
 ומענין תפלה על משהו מסים שעה אחת בכל יום, ויספר מופת נפלא
 מאחד מאנשי שלומנו, איך שזכה לפעל בתפלתו רק על-ידי תמימותו
 ופשיטותו באמונה.

ב' תרוז ריט
 ידבר מחקיקת האמונה בלב, ויבאר באפן נפלא דברי רבנו ז"ל:
 "שעל-ידי האנחה נשלמים כל החסרונות", ויורה לעבדה ולמעשה,
 ויגלה נפלאות מענין גלוי משיח וענינו בעולם — להמשיך דעת
 האמת, שעל ידה נשלמים כל החסרונות, ונצולין מדחיקת השעה,
 ויספר ספור נפלא מר' ישראל קארדונוער, איך שבטל דעתו לדעת קונו,
 שעל-ידי-זה רואה שאין לו שום חסרון.

ב' תרח רכא
 ידבר מעסק משלוח ספרי רבנו ז"ל ומהארת השכינה על-ידי הצדיק.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסג

ב' תרט רכב

יחזק על ענין ההתבודדות, ויגלה שזה ממשיך אריכת אפים, ויגנה דחיקת השעה, ויביע שמחה על גדל הזכות שיש לנו לשמש את רבנו ו"ל, שאנו מחיבים לעסק בזה ולהודות על זה.

ב' תרי רכג

יאריך לגלות ולבאר גדלת מעלת נקדת חצות לילה, ונוראות הפלגת הזוכה לקום אז ולעסק בתורה ובתפלה ובחודים, וידבר מגמילות חסדים שעושים בשביל הדפסת ספרי רבנו ו"ל, שהוא כמו עם כל ישראל, ושיחת מוהרנ"ת ו"ל על זה, ויספר ממה שמדפיס אז ספר "משיבת נפש", שעל-ידי-זה נתקרב, ויחזק על כבוד ושלום ביתו.

ב' תריא רכו

יעורר ויזכיר מאד לברח מכל מיני לצים ויושבי קרנות, ויספר מארע שארע עם מוהרנ"ת ו"ל, וכן איך התנהג עם ר' נחמן טולטשינער שמורה על נצול זמנו לטובה בשמירה מעלה.

ב' תריב רכז

ידבר מענין ענוה אמתית וגאונה אמתית, איך זוכים להגיע לדרגה הנכונה בענין זה.

ב' תריג רכח

ידבר מהענין שהשם יתברך דן את האדם כפי מעשיו, לפי ערכו של העושה, וכן ידבר מקדשת המחשבה, ויגלה שמצד אחד המחשבות והמעשים הם קשורים זה בזה, ומצד שני הם נפרדים.

ב' תריד רכט

ידבר מקדשת ירושלים, ויגלה שכל ארץ הקדש שנה בענין לקבע דירה, ויתנה תקף הצער שיש ממה שגרמו הערב-רב בזה שהביאו גוים וכו', שזו סכנה בגשמיות וברוחניות, וידבר מתפקידנו בעת כזאת.

ב' תרטו רלא

ידבר בקול חוצב להבות אש נגד הפלי המשחית — הטלויזיה, שמחריב כרם בית ישראל, ואסור להתפשר בזה, כי הורס את הילדים ואת השלום-בית.

ב' תרטז רלב

זיהיר מלבלות הזמן הקר, ויעורר מאד על נצול הזמן על-ידי עסק מלא

תִּכְן הָעֲנִינִים

בְּסֵדֶר-דְּרָף-הַלְמוּד שֶׁהֵנִיג אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּחְזַק עַל אֲמוּנָה וְהִתְבוּדָדוּת.

ב' תריז רלג

יִסְפָּר מִמֶּה שֶׁמִּדְּפִיס אֲזוּ וּמִמֶּה שֶׁזָּכָה בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמוֹת, וַיִּגְלֶה תִּכְנִיּוֹתָיו לְעֵתִיד בְּעֵנָן זֶה בְּשִׂמְחָה וּבְהוֹדָיָה גְדוֹלָה, וַיִּבְאֵר גְּדֹל הַטְּעוֹת שֶׁל אֱלוֹהִים שֶׁמִּפְקִיעִים שְׁעַר סְכוּמֵי עֲלוֹת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁלָּנוּ, וַיִּגְלֶה שֶׁבְּדַעְתּוֹ לְחֹלֵל מִהֶפְכָּה בְּעֵנָן זֶה.

ב' תריח רלז

יִחְזַק אֶחָד שֶׁרְשָׁעִים רוֹדְפִים אוֹתוֹ, וַיִּגְלֶה לוֹ הָעֵנָן שֶׁל דְּמִימָה וּשְׂתִיקָה, וַיִּזְהִירוּ שְׁלֵא לִיצֵר קָשָׁר וְשִׂיכוֹת עִמָּהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי זוֹ שְׂנֵאָה שֶׁל עֲמִי אֲרָצוֹת לְתַלְמִידֵי חֻכְמַיִם. וַיִּבְאֵר פְּסוּק בַּתְּהִלִּים: "גַּם כִּי אֵלֶּךָ" וְכוּ', עַל-פִּי דְבוּרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל בְּעֵנָן הַתַּחֲזָקוֹת, וְכֵן עַל-פִּי שִׂיחַת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל הַתְּבוּדָדוֹת שֶׁמוֹעִילָה בְּכָל מִצְבָּ.

ב' תריט רלח

יִחְזַק מְאֹד מְאֹד עַל הַתְּכִלִּית הַנּוֹצְחִית לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וַיִּזְרֶה לְקַח מִיּוֹסֵף הַצְּדִיק, אִיף הַתַּחֲזָק לְהַפְּיֵךְ כָּל הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וַיִּבְאֵר אִיף הָאָדָם צָרִיף לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה זוֹ, וַיִּגְלֶה שֶׁכָּל עֲנִינֵי הַתַּנ"ף עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת בְּמִצְבּוֹ וּבְמִקוּמוֹ וְכוּ'.

ב' תרכ רמ

יִחְזַק מְאֹד עַל הָעֵסֶק בְּ"תוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֻסְדִּים". תוֹרָה — לְסַגֵּל לְעֲצֻמוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל חֻלְקֵי הַתוֹרָה וּלְהַתְמִיד מְאֹד, וּגְמִלוֹת חֻסְדִּים — בְּרוּחָנִיּוֹת לְחֻזַק וּלְעוֹדֵד אֲחֵרִים בְּדְבוּרֵי אֲמוּנָה וְלִבְרַח מוֹכּוּחִים.

ב' תרכא רמב

יִבִיעַ וְעוֹזֵעַ עִמָּךְ וּשְׂאֵט נֶפֶשׁ מִמְעֵשָׂה שֶׁלְּשָׂה רְשָׁעִים, שֶׁעֲסָקוּ בְּכַתִּיבַת הַדְּפִסַּת וְהַדְּבָקַת כְּתָבֵי פְּלִסְתֵר עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וַיִּנְבֵּא מִפְּלִתָם כְּגִמּוּלָם הָרַע, וַיִּזְהִיר שְׁלֵא לְהִשִּׁיב לָהֶם כְּגִמּוּל מַעֲשֵׂיהֶם הַמְּגִנִּים, כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִנְקָם מֵהֶם דָּם אֱלוֹהִים שֶׁהֵיוּ יְכוּלִים לְהַתְקַרֵּב וְכוּ'.

ב' תרכב רמג

יִדְבֵּר מִמְעַלַּת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת וְהַשְּׂמֵרוֹת מִכַּעֵס, שֶׁזֶּה בָּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה וְלִבְרַח מוֹכּוּחִים וּמַחְבוּרוֹת בְּגִי-אָדָם, וַיִּדְבֵּר מִמְשֻׁלּוֹחַ סְפָרִים, וַיִּחְזַק עַל

חובות, וְיִזְהִיר מִפֶּחַד וּמִרָה שְׁחוּרָה, וַיִּדְבֵּר מִגְדֵּלֵת הַבוּרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ,
שֶׁהוּא נוֹדֵעַ בִּשְׁעָרִים.

ב' תרכג רמה

יִתְפַּלֵּא עַל אֶחָד שְׁדוּחָק רַק לְקַבֵּל בְּכָל פַּעַם מִכְתָּבִים מִמֶּנּוּ, וְלֵמָּה לֹא
יֵגַשׁ לְמַקּוֹר לְלַמֵּד בְּעֶצְמוֹ סִפְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, וַיִּגְלֶה לְמִי וּמִתִּי הוּא פֶּן
כּוֹתֵב, וַיִּדְבֵּר מְאוֹר הַחֲנֻכָּה — הַתְּגַבְרוּת מִתְּהִיָּהוּ וּבְנִיּוֹ, עַל קִלְפֵת יָוֵן
— כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וַיִּדְבֵּר מְאוֹר רַבְּנּוּ ו"ל — אוֹר הַגְּנוּז לְדְבַר
אֱלֹוֵי יִתְבַּרֵךְ, וַיִּסְפֵּר מִטְרוֹת עֲבוֹדָתוֹ אֲזַ בְּסִדּוֹר סִפְרִים תְּדַשִּׁים עַל כָּל
חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ב' תרכד רמז

יִגְלֶה מַעֲלַת חַיּוֹב לְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנּוּ
ו"ל, וַיִּסְדֵּר שְׁנֵי שְׁעוּרִים מְחִיבִים בְּזֶה, וַיִּדְבֵּר מִהַתּוֹרָה "לְמִי חֲנֻכָּה",
וּמַעֲנִין תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וַיְדוּדֵי דְבָרִים, וַיַּעֲתִיק קָטַע נִפְלֵא מִהַסֵּפֶר
הַקְּדוֹשׁ "עִיר דָּוִד" עַל גְּדֵל מַעֲלַת הַיְדוּדֵי לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ.

ב' תרכה רמט

יִגְלֶה מְקוֹרָם מֵהוּתָם וְעֲנִינָם שֶׁל הַחֲשָׁמוֹנָאִים בְּשֵׁם הַסִּפְרִים וּבְשֵׁם
הַבְּנֵי-יִשְׁשַׁכָּר, וַיִּגְלֶה שֶׁכָּל מָה שְׁעוֹסֵק לְדָלוֹת וּלְהַשְׁקוֹת בְּסִפְרֵיו
הַתְּדַשִּׁים מִסִּפְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, הוּא רַק לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשָׂה.

ב' תרכו רנ

יְבַשֵּׁר בְּשִׁמְחָה עַל בְּנוֹ הַנוֹלָד לוֹ לְמִזְל-טוֹב, וַיִּדְבֵּר מִנְשֻׁגְבוֹת מִצְנוֹת
מִיָּלָה וּמַעֲנִין קִיּוֹם הַמְּצֻנָּה, (וּבְדִרְבָּרָה אֲגַב יַעֲזֹר לְקַיִם כָּל הַנְּאָמָר בְּש"ס
אֲלִיבָא דְכוּלֵי עֲלָמָא), וַיְבִיא כַּמָּה הַנְּהַגוֹת שְׁנֵהֲגוּ אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּעֲת
הַמִּיָּלָה עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, וְכֵן יְבִיא תוֹדָתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל שְׂרַפָּא
בְּנוֹ הַבְּכוֹר שֶׁשָּׁכַב בְּבֵית-חֹלִים, וַיִּדְבֵּר מִנְקֻדַּת 'תּוֹדָה וְהוֹדָא',
וּמִהַתּוֹרָה שֶׁל יְמֵי חֲנֻכָּה וְלְמוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף, וּמִקְרוֹב רְחוּקִים, וּבְפִרְט
לְעֲנִין הַתְּבוּדוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנּוּ ו"ל. וַיִּגְלֶה מֵהוּ "דְּבַר
רַבְּנּוּ ו"ל" בְּאֶמֶת.

ב' תרכז רנד

יִדְבֵּר מִהַהֲתַקְרְבוֹת לְרַבְּנּוּ ו"ל, וּמֵאֲמוּנָה — לְהַכְנִים אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל
הַפְּרָטִים, וּלְגִלוֹת כָּל הַהֲסֻתּוֹת, שְׁלֹזָה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת. וַיִּזְהִיר
שֶׁלֹּא לְהִסְתַּגֵּף בְּאֵי אֲכִילָה, וַיִּדְבֵּר מִקְדָּשַׁת הָאֲכִילָה, וְאִיךָ הִיָּתָה אֲצֵל
אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ב' תרכח רנו

יְדַבֵּר מִשְׁמַחַת הַתְּקַרְבוֹתָנוּ לְרַבִּי שְׁמַחְתִּיה אֹתָנוּ. וַיִּסְפֹּר מִגְדֹּל הַשְּׂמֵחָה שֶׁהָיְתָה לָהֶם בַּהֲלוּלָא רַבָּא דְּמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל. וַיְרַבֵּה לְדַבֵּר מִהַדְּפָסָה מִמָּה שְׁמַדְפִּיסִים אֹז, וְאִיךָ זָכָה לְהַכְנִס לָזֶה, וַיְדַבֵּר מִישׁוּעוֹת וַחֲסָדִים, וּמִהַתְּבוֹדָדוֹת וַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיַּעֲזֹר עַל קְבִיעוֹת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרַךְ וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה.

ב' תרכט רנט

יַחְזֹק אֶת מִי שֵׁישׁ לוֹ פְּלִים מִתְּאִימִים, שֶׁיַּחְדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּסְפֹּר שְׁנֵי סְפוּרִים בְּקֶשֶׁר לְצִיּוֹן מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל: א. בְּעֲנִין הָרַב שֶׁל בְּרַסְלָב ר' אֶהְרֹן, שֶׁרָצָה שְׁיַקְבֵּר מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל לִיד חֲלָקְתּוֹ, וְלֹא צִיּוֹתוֹ לוֹ. ב. מַעֲנִין דִּין אֶחָד שֶׁרָצוּ לְהַטְמִינוּ לִיד מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, וְהָיֹת שֶׁהָיָה מִתְּנַגֵּד, נִמְנָע הַדָּבָר עַל־יְדֵי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׁמָסֵר נָפֵשׁ. וַיְדַבֵּר מִהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּזוּל, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל שְׁלֹשֶׁת הַמִּתְנַגְּדִים הַרְשָׁעִים, שֶׁשְּׂמוֹתָם רוֹמְזִים עַל מַהוּתָם, וַיְדַבֵּר מִכַּח רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא גְּדוּל כָּל־כָּף לְהַתְּגַבֵּר עַל הַכֹּל.

ב' תרל רסא

יִגְנֶה אֶת הַכְּלִי הַמְּשַׁקֵּץ וְהַמְּתַעֵב — טְלוּיָזְיָה, וַיּוֹרֶה לְזֶרֶק אוֹתוֹ הַחֹצֵה מִבְּלֵי לְהַתְּחַכֵּם.

ב' תרלא רסב

יַחְזֹק מְאֹד, שֶׁלֹּא לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הַצַּעַר וְהַעֲצָבוֹת, וַיְדַבֵּר מִהַלְמוּד שֶׁל "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", אֲשֶׁר יֵהְיֶה מִה שֶׁיֵּהְיֶה אֲנִי זוֹכֶה עַל־יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל לְעֲנִינִים נִפְלְאִים וְכוּ', וַיַּחְזֹק אֶחָד שֶׁקָּשָׁה לוֹ מִחֲמַת מְנִיעוֹת לְלַמֵּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּגִלוּי, וַיִּזְכִּיר שֶׁהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה הַכֹּל. וַיַּעֲזֹר עַל שְׁעוּרִים כְּסִדְרֹן, וַיַּחְזֹק שֶׁכָּל הַבָּא לְקַדֵּשׁ עוֹבֵר עָלָיו, וַיַּעֲזֵץ לְשִׁמְעַת הַרְבֵּה כְּלֵי זְמַר.

ב' תרלב רסג

יְדַבֵּר מִמַּדַּת הַשְּׂכֵחָה מִהַעֲבֹר וְהַתְּחַדְּשוֹת הָעֵתִיד, וַיְגַלֶּה לָמָּה זוֹכִים עַל־יְדֵי־זֶה.

ב' תרלג רסד

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַזּוֹכֶה לְצִיּוֹת לְדַבּוֹר אֶחָד מִרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא — לְשִׁמְעַת בְּזִיוּנוֹ וְלָדִם וְלִשְׂתַק, וּבְפָרֵט מִה שְׂזוֹכִים לְחֻטֵּי מִהַמִּתְנַגְּדִים, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין "הַנֶּעֱלָבִין וְאֵינָם עוֹלָבִין", שְׂזוּהִי מַהוּתוֹ שֶׁל 'בְּרַסְלָבֵר חֲסִיד', וַיִּזְכִּיר שֶׁיֵּחָה שְׁלָמָה מִה שְׁסָפֵר ר' לִוִי יִצְחָק ו"ל מִמְּדַרְגַּת חוֹתְנוֹ, אִיךָ שֶׁהָיָה עֲלוֹב וְאֵינוֹ עוֹלָב, וַיִּזְכִּיר עֲנִין נִקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה — אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ,

שְׁמַקְבִּילִין מִהַנְּקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה — רַבְּנוּ ז"ל, עַל־יְדֵי הוּא"ו — הַבְּזִיווֹת.

ב' תרלד רסח

יְדַבֵּר מִמָּה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: "כְּשֵׁי שֶׁ לְאָדָם לֵב, אֵין שֵׁיף אֶצְלוֹ מְקוּם"; וְאִם יֵשׁ חִלְשׁוֹת הַדַּעַת — לַעֲשׂוֹת מְזָה תַּפְּלָה, וְיִזְכִּיר מֵאָמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", וְיִרְחִיק מִבְּטָלְנוֹת עַל־יְדֵי נְצוּל הַזְּמַן לְתוֹרָה וּתַפְּלָה וְהַתְּנַהֲגוֹת בְּסִדְרֵי־דְרָךְ־הַלְמוּד.

ב' תרלה ער

יְדַבֵּר מִהַתְּגַלּוֹת שֶׁל "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", וַיִּפְרַשׁ אֶת הַפְּסוּק: "טוֹב מְעַט לְצַדִּיק", עַל־פִּי הַהַתְּגַלּוֹת הַנִּפְלְאָה שֶׁל "אֲזַמְּרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי", שֶׁבָּאָר רַבְּנוּ ז"ל בְּסִימָן רַפּב.

ב' תרלו רעא

יְדַבֵּר מֵעֶצֶם הַמְּלַחְמָה שֵׁישׁ עָלֵינוּ מִבְּפָנִים וּמִבַּחוּץ, וּמִגְדֹּל הַחַיּוּב לְהַפִּיץ אֹר רַבְּנוּ ז"ל, לְמֵרוֹת הַהַתְּנַגְּדוֹת הַקָּשָׁה, וַיִּסְפֹּר מֵה שְׂזוּכִים אֲז לְהַדְפִּים וּלְהַפִּיץ מִבְּלֵי לְהַתְּפַעֵל מִהַזְּקָנִים וְכוּ', וַיְבַהֵיר חֲמֹשֶׁה סְעִיפִים שֶׁהַחֲלִיטוּ בִּינֵיהֶם הַכְּשָׁרִים הָעוֹסְקִים בַּהֲפָצָה: א. לְבָרַח מוֹכּוּחִים ב. לְדַבֵּר רַק מִהַתְּכַלִּית ג. לְהַפִּיץ בְּזוּל בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ. ד. טוֹבֵי הַמַּחּוֹת יִטְלוּ תַּפְקִידִים מִתְּאִימִים לְאֶפְסִים בְּחֲמֹשׁ חֲזִיתוֹת, לְהַפִּיץ דָּבָר רַבְּנוּ ז"ל. ה. לְגַרֵּשׁ כָּל מִינֵי לְצִים, וַיִּגְלָה לְנִמְעָן, שֶׁהָיִיתָ וַיֵּשׁ לוֹ כְּלָיִם נִפְלְאִים, שֶׁלֹּא יִבְזֹז זְמַן אֶף רַגַע עַל מַחֲלַקַת וּדְבָרִים שֶׁל מַה בְּכֹךְ, רַק לַעֲסֹק בְּעִבּוּדַת ה', כִּי עָלָיו נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם.

ב' תרלז עדר

יְדַבֵּר מִהַדְּפַסַּת הַ"לְקוּטֵי־תַּפְּלוֹת" וְהַ"אֲרָךְ אֶפְסִים", וַיִּגְלָה מֵהוּת סִפְרָ זֶה — עֲנִין הַסְּבָלְנוֹת, וַיְזַהֵר מוֹכּוּחִים וּמִהַתְּעַקְּשׁוֹת, וַיַּחֲזֹק לְסִמְנָךְ בְּכָל הַהֲזָקִים עַל הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, וַיַּזְרֵז לְלַמֵּד כְּסִדְרָן בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה, וַיְדַבֵּר מֵהוּדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הַהַתְּקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל.

ב' תרלח ערה

יְגַלֵּה מַעֲלַת הַהַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק, שְׂזוּכִים עַל יְדוֹ לְטַהֲרַת הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְתַקּוֹן הַמַּעֲשִׂים.

ב' תרלט רעו

יְגַלֵּה שֶׁכָּל מַה שֶׁקּוֹרָה בְּעוֹלָם, הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְעוֹרֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר מְזָה, שֶׁהַעֲקָר לְעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת שְׁבֵת שֶׁמְקַרְבֶּת הַגְּאֻלָּה, וְעַל שְׁמִירַת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא לְהַבְהִיל מִשִּׁיחוֹת וּחֲדָשׁוֹת בְּנֵי־אָדָם, כִּי רַק הַשֵּׁם

תְּכַן הָעֲנִינִים

יְתַבְרַךְ מְנַהֵג הָעוֹלָם.

ב' תרמ רעח

יְתַנֶּה מְאֹד אֶת הַמָּצֵב הָרַע שֶׁל הַיּוֹם, שְׂבַחְוֹרִים רְוָקִים נְעֻשִׁים בְּרָנִים
בְּנוֹגֵעַ לְשִׁדּוּכָם, וּמִפְסִידֵים הַרְבֵּה עַל-יְדֵי-זֶה, וַיַּעֲוֹרֵר לַחֲתָן אֶת הַיְלָדִים
בְּגִיל צָעִיר, וְכֵן לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַנְשֵׂא כַּמָּה שְׂיֹתֵר מִקֶּדֶם.

ב' תרמא רעט

יִנְעֵץ לְעִנֵּן הַפְּחָדִים שְׂעוּבָרִים עַל בְּנֵי-אָדָם — לְבֹדֵק אֶת הַמְּזוּזוֹת, וְכֵן
לְעַרְךָ חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ אִם מְזוּלָזֵל, חָס וְשְׁלוֹם, בְּנִטְיִלַת יָדַיִם, וְלֹהֵשְׁתַּדֵּל
לְתַקֵּן זֹאת, וְלֹהֲקִפִּיד עַל כָּל פֶּעַם שֶׁנִּצְרָךְ לְנִטְיִלַת יָדַיִם.

ב' תרמב רפ

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַזִּזְכָּה לְעֵשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְזֶהוּ עַל-יְדֵי
תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, וַיִּפְרֹשׁ מֵאֲמָרָם ו"ל בְּשִׁבְתָּם קֵד. בְּדַרְשָׁתָם אֶת
הָאוֹתִיּוֹת א,ב,ג,ד עַל-פִּי הַהִקְדָּמָה שֶׁל קְרוֹב רְחוּקִים, וְכַמָּה יַעֲזוֹת
נִפְלְאוֹת שְׂיֹצְאוֹת מִזֶּה לְעֵבְדָה וּלְמַעֲשֵׂה.

ב' תרמג רפא

יֹדִיחַ אַחַד עַל מַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וּבִפְרָט עִם בְּנוֹ, שְׁגָם עָלָיו סוּבָב אֶסוּר
הַלְּבָנַת פָּנִים, וַיִּגְלֶה גְנוּת הַכַּעֲסָן, מֵהַ שְׂסוּבָלִים הַיְלָדִים, וַיִּסְפֹּר אֵיךְ
הַתְּנַהֵג ר' אֶפְרַיִם ל ו"ל עִם בְּנוֹ הַחֹרֵג בְּסִבְלָנוֹת נִפְלְאוֹה, וַיְדַבֵּר בְּכִלְיוֹת
מִמַּדַּת הַסְּבָלָנוֹת, אֵיךְ שְׁגָם בְּקְרוֹב רְחוּקִים צְרִיכִים זֹאת.

ב' תרמד רפג

יְדַבֵּר מִהַגְלוֹי הַנִּפְלְאוֹ שֶׁל "בְּצֹר הַרְחַבְתָּ לִּי", וַיִּרְחִיק מוֹכּוּחֵי סָרְק, וְכֵן
לְדַבֵּר כָּל עֲנִינָיו אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְלֹא אֶל בְּנֵי-אָדָם, שֶׁלֹּא יִבְיֹנוּהוּ, וַיְדַבֵּר
מִנּוֹרָאוֹת הַפְּלִגַּת הַמַּדְרָגָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל כְּטוֹל אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וַיִּזְרַז לְצִיַּת
מִיד אֶת רַבְּנוֹ ו"ל עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָה עֲתָה דִּיקָא.

ב' תרמה רפה

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַמְּחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְאִינוֹ מִתְּבַלְבֵּל מֵאַחֲרֵים וְכוּ',
וַיִּגְלֶה שְׂעַל-יְדֵי שְׂמִכְנִים בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְשׁוֹמֵר דְּבוּרוֹ
בְּקַרְשָׁה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה לְמַח נְקִי וְלֹהֲשִׁיג אוֹרוֹ
יְתַבְרַךְ.

ב' תרמו רפו

יִבְיַע שְׂמִחָה עַל זְכוּת הַתְּקַרְבוּתָנוֹ לְרַבְּנוֹ ו"ל, וְעֲלִינוֹ לְצִיַּתוֹ מִבְּלִי
לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמָנוּ, וַיִּזְכֵּיר שִׁיחַת ר' לִוִי יִצְחָק ו"ל בְּשֵׁם מוֹהֲרֵינָת ו"ל

תִּכְן הַעֲנִינִים

שסט

שֶׁהִתְבַּטָּא עַל שְׁמִירַת זְמָנוּ גַם בְּנִסְיָעוֹת, וַיִּמָּה שְׁאָמַר ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֵר עַל זֶה, וְאִיךָ הִתְנַהֲגוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּאוֹמֵן בְּלִמּוּד כָּל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל־פִּי סִדְר־דְּרָף־הַלְמוּד, וַיִּזְכִּיר הַתְּבַטָּאוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל מַתְנַת הַהִתְבּוֹדְרוֹת, כִּי נוֹרְאָה הִיא, וַיְדַבֵּר מִמְּנַהֵג אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּעֵנָן אֲמִירַת שִׁיר הַכְּבוֹד 'אַנְעִים זְמִירוֹת' וְכוּ'.

ב' תרמז רפח

יְדַבֵּר מִמְּדַת הַשְּׁפָלוֹת וּבִטּוֹל הַיְשׁוּת, שְׁלוֹמְדִים אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהַסִּימָן עַל זֶה — הַתְּנַהֲגוֹת בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, וַיִּזְכִּיר מַר' לִי יִצְחָק ז"ל בְּעֵנָן דְּרָף אֶרֶץ, וְכֵן יְדַבֵּר מִיִּשׁוּב הַדְּעַת אֶף בְּקִרְוֹב רְחוֹקִים, וּמִמִּין מְתִיקִין שְׂזָכָה לְזֶה ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן, וַיְסַפֵּר מִטְּרַדְתּוֹ, וַיִּמְהַפְּחוֹת שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד, וַיִּרְחִיק מִפְּחָדֵי הַכֵּל, וַיַּעֲזֹר לְדַבֵּר לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ.

ב' תרמח

רפט יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַשְּׁמִחָה עַל הַבְּזִיוּנוֹת שְׁמַקְבָּלִים וְנִשְׁחָרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וַיַּעֲזֹר לְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ, שְׁגָם הַטָּבַע כֶּסֶף לַהֲשִׁיחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַהֲכַנִּים בְּדַעְתּוֹ אֲמוֹנָה שֶׁהַכֵּל מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַקֵּר מֵהַשְּׁמַבְקֶשׁ — שְׁנִדְבָר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ב' תרמט רצא

יְדַבֵּר מִגְּדַלַת הַדְּבוּר שֶׁל הַבְּעֻטְלִיר הַחַרֵּשׁ, שְׁאִינוּ שׁוֹמְעֵי הַחֲסוּרוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וַיִּפְּלִיג מִהַמוּסָר הַיּוֹצֵא מִדְּבָרֵי הַמְּדַרְשׁ בְּפָרֶשֶׁת וַיֵּלֶךְ, וְהִיא גַם גְּמָרָא עֲרוּכָה הַמְּגַלָּה אֶפְסוּיֹת הַחַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וַיְדַבֵּר מִגְּדַלַת הַצְּדִיק, שְׁעֵנִינּוּ הוּא דִּיקָא לַהּוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ וּלְקַרֵּב אַחֲרָיִם, כִּי זוֹ שְׁלֵמוֹת תְּכָלִית הַבְּרִיאָה, וַיּוֹכִיחַ שְׁעֵנָן גְּדוּלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׁמַתְחָבָאִים מִהָעוֹלָם וְאִין רוֹצִים לְקַרֵּב, נִמְשָׁךְ מִפְּגָם קְטְרוּג הַמְּלֶאכִים, וַיִּבְהִיר הַחֲלוּק בֵּין בְּנִים לְחִילֵי צָבָא, וְשִׁמְהוֹת הַמְּלֶאכִים מִתְּאִימָה לְחִילִים, וְעֵנָן הֵבִין גְּבוּהָה הַיְמָנוּ, שֶׁהוּא — לְפָרְסָם לְכָלֵם גְּדַלַת אָבִיו.

ב' תרנ רצג

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַמַּתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּחֲזֹק מְאֹד בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת, וַיִּגְלֶה שְׁעַל־יְדֵי הַדְּבוּר דְּקַדְשָׁה מְכַנְיַעִים אֶת לֵב הָאָבֵן שֶׁהוּא הַדְּמִיוֹן, וְאִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת חוּץ מִזֶּה, וַיְדַבֵּר מִעֵנָן "הַטָּבַע מְחִיב כְּךָ וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה הַטָּבַע", וַיְסַפֵּר אִיזוֹ מַעֲשֵׂיהָ נִאָּה עַל זֶה.

ב' תרנא רצה

יְדַבֵּר מִהַאֲזָהָרָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — "שְׁלֵא נִטְעָה אֶת עֲצָמְנוּ", וַיִּזְהִיר שְׁלֵא לְהַתְּבַלְּבַל מֵאַחֲרִים, וַיִּאֲרִיף לְסַפֵּר מִנוֹרְאוֹת הַפְּלָגַת גְּדַלַת מַעַלַת הַסִּפֵּר

הנפלא "פעלת הצדיק", ומעלת הזוכה להגות בו, ולמה זה מופה את האדם, ויספר באריכות ספור נורא ונפלא מגדלת הציין של רבנו ז"ל, ואיך על-ידי הציין זכה לחזר בתשובה קצין רוסי שבילדותו התרחק ממקור מחצבתו, ויזהיר שעקר ההתקרבות הוא רק על-ידי שמצייתים את רבנו ז"ל בעצת התפלה והתבודדות.

ב' תרנב שא

יחזק אחד שהפילו הבעל-דבר לחטאים מרים, ויחזקו מאד, ויחזק מאד על חלישות הדעת ובזיונות, וידבר דבורי אמונה ודבקות, ויזכיר נגד הקלפה של "כחי ועצם ידי" וכו', שנתפשטה עכשו בעולם.

ב' תרנג שג

ידבר מגדל ההתחזקות שצריך בחדרו של רבנו ז"ל, ומפעלת העמידה באותה התלהבות כבתחלה, וידבר מענין מציאת נקודות טובות וממצות השמחה, ויתן עצה לזה שנופלת עליו שפלות קדם התפלה — שיחזר הרבה בתורה 'אומרה', ויזכיר פרוש בעל 'סוד ושרש העבודה', ששבחו רבנו ז"ל, ויבאר פרוש הפסוק: "תהלת ה' ידבר פי" על-פי ספור נפלא מפדיון שבויים של הרב הקדוש מסאסוב, זכותו יגן עלינו.

ב' תרנד שו

יגלה מעלת הפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, ויזכיר אחד שאבד הודמנות לקים מצות הכנסת אורחים בשלמות, ויארץ בזה לגלות מעלתה וחיוביה על-פי דעת חז"ל וספרים הקדושים, ויעזר לברח מבטלה.

ב' תרנה שט

ידבר מגדלת מעלת ענין התפשטות ספרו הקדוש של רבנו ז"ל בעולם, ויחזק על קדשת הדבור, איך צריך לנצלו לטוב.

ב' תרנו שי

יארץ לגנות מדת הבטלה שמוקת מאד, ויעזר לנצל הזמן היקר לתורה ולעבודת השם ולחידושי דאורייתא, וידבר מנקדת המשיח שבכל דור, ויגלה מהותו, ואפן התגלותו, ויעזר לדבק במדתו — דבקות באין סוף ברוך הוא, וסבלנות עצומה, שזהו כל ענינו של משיח.

ב' תרנז שיג

ידבר ממדת ההתחזקות שנוצרכת מאד בכל חיי האדם, ויאמץ להיות בשמחה במסירות נפש, ויגלה מעלת הזוכה לעסק במלאכת הקדש של הדפסת ספרי רבנו ז"ל, שזהו לוחם בבעל-דבר, ויחזק שלא לפחד

תַּכְּן הַעֲנִינִים

שעא

וְלֵהֲתַבְּלַבֵּל מְאַחֲרִים הַמְצַעְרִים, וַיַּעֲוֹר עַל אֲסַפְת צְדָקָה וְאֲמִירַת 'תַּקּוּן הַכִּלְלִי'.

ב' תרנח שטו

וַדְּבַר מִמְעַלְת הַזּוֹכָה לְחִדּוֹשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיִּגְלֶה שֶׁהַחַיִּיב הוּא לְדָלוֹת מִמְעֵיָן הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּכֹל יוֹם דִּיקָא, כְּמַעֲשֵׂה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל.

ב' תרנט שטז

יַחֲזֹק מְאֹד עַל לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּזְהֵר לְשָׁמֹר עַל הַזְּמַן הַיְקָר וּלְנַצֵּלוֹ בְּטוֹב — לְהַתְּבַדֵּד וּלְכַתֵּב וְכו', וַיִּזְכִּיר אֶת אֲפִסְיוֹת הַזְּמַן, וַיְדַבֵּר מִקְדָּשֶׁת הַדְּבִוּר וּמְאֻמוּנָה, וַיְסַפֵּר סִפּוּר נִפְלָא עַל מְלַמֵּד אֶחָד מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אִיךָ זָכָה לְעֲנִינִים נִשְׁגָּבִים עַל-יְדֵי דְבִקּוּתוֹ וְהַתְּפַלְלוֹתוֹ בּוֹ תְּבַרְךָ, וַיַּחֲזֹק לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם.

תרס שיח

וַיִּגְלֶה מִמְעַלְת הַנִּשְׁמָה שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת בְּקִיָּאָה בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּרְחִיק מִכּוֹפְחִים, וַיִּזְהֵר עַל תְּפִלָּה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר.

ב' תרסא שיט

וַדְּבַר מִמְדַּת הַסְּבָלָנוֹת וּמִגְנוּת הַפֶּעַס, וַיִּגְלֶה שְׂאֵי אֲפִשָּׁר לְזִכּוֹת לְסְבָלָנוֹת, כִּי אִם עַל-יְדֵי תַקְּףָה הָאֻמוּנָה, וַיְבִיא דְבָרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁמִּפְרֹשׁ מְאֻמְרָם ז"ל: הַמְּלַבִּין פְּגִי חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים וְכו', וַיְסַבֵּר הָעֲנִיָּן.

ב' תרסב שכ

יַחֲזֹק עַל לְמוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיֹּאמֶץ אֶחָד שְׁנוֹכְשֵׁל בְּפָגַם הַמְּקָרָה וְכו', וַיּוֹרְהוּ עֲצָה נְכוּנָה, וַיִּזְהֵירוּ עַל קִדְשֶׁת שְׁבַעַת הַנּוֹרוֹת, וַיְדַבֵּר מִנְקֻדַּת הָאֵמֶת שֶׁהִיא רֹאשׁ, תוֹף, סוּף, שֶׁל הָאוֹתוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצֵאִים אוֹתוֹ תְּבַרְךָ שֶׁהוּא הָאֵמֶת, עַל-יְדֵי הַדְּבִוּר דְּקִדְשָׁה, וְעַל-יְדֵי הָעֵינַן שֶׁמְסַתְּכֶלֶת עַל הַחַיּוֹת אֲלָקוֹת שְׁבָכֵל דְּבַר. וַיִּגְלֶה שֶׁהַעֲקָר לְזִכּוֹת לָזֶה הוּא עַל-יְדֵי אֻמוּנָה.

ב' תרסג שכב

וַיִּשְׁבַּח אֶת הַחֲדוּשִׁים שֶׁל הַנְּמָעָן, וַיִּגְלֶה לוֹ מִמְעַלְת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּכֹלֵל, וַיְבַאֵיר שְׁשִׁיף בְּאֵדָם בְּחִינּוֹת תוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּי — הַמְּחַשְׁבָּה וְהַדְּבִוּר, וְאִיךָ שֶׁצָּרִיךְ לְיַחַדְּם, וַיְדַבֵּר מִזֶּה, שֶׁעַקֵּר הַיְהוּדוּת הוּא לִילֵךְ בְּפִשְׁטוּת, וַיְבִיא שִׁיחַת אֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל זֶה, שְׁמִי שֵׁישׁ לוֹ עֵט מְבָרָךְ, עָלָיו הַתְּבִיעָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה.

ב' תרסד שכד
 יְדַבֵּר מִשְׁמִירַת הַזְּמַן וַיִּתְאַר מַעֲלַת וּמְדַרְגַת אִישׁ כְּשֶׁר, וַיַּחֲזֵק עַל הָעֲנִין
 ד"אל תתאווה לשלחנם של שרים".

ב' תרסה שכה
 יַחֲזִק אֶחָד שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיַּעֲוֹרוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
 לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וַיִּדְבֹּר מִמַּעֲלַת לְמוֹד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת בְּכָל יוֹם
 וּמִמַּעֲלַת לְמוֹד גְּמָרָא, וַיִּתְּנֶה גְדֹל הַכָּאֵב שֶׁהַלְצִים מִקְּלָקְלִים, וַיַּחֲזֵק לֹא
 לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם, רַק לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, שֶׁרַק הִיא מְכַבֶּה אֶת הָאֵשׁ הַבוֹעֶרֶת.

ב' תרסו שכז
 יַחֲזִק מְאֹד שְׁלֹא לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַצָּעֵר, וַיִּזְהִיר שְׁלֹא לְהַכְנִס
 בְּכּוֹחֵים, וְלִידַע שְׂאִין אוֹהֵב נְאֻמָּן חוּץ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן
 צָרִיךְ לְסַפֵּר הַכָּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיַּחֲבֵר תְּפִלָּה נְאֻה עַל קֶטֶב הַשְּׁמִחָה,
 וַיִּשׁוּב הַדַּעַת לִידַע ש"שׂוּא תְּשׁוּעַת אָדָם".

ב' תרסז שכח
 יְדַבֵּר מִמְּנַהֵג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַקְדוּשִׁים לְרַקֵּד בְּלֵיל חַג הַשְּׁבוּעוֹת, וַיִּגְלֶה
 מְקוֹרוֹ, וַיִּדְבֹּר מִהַשְּׁמִחָה הַמִּיֻּחָדֶת שֶׁל שְׁבוּעוֹת, וַיַּעֲתִיק קֶטֶע מ"לְקוֹטִי-
 הַלְכוֹת" עַל זֶה, וְסִפּוֹר מְרַקוּדֵי הַמַּגִּיד מְטֻשְׁעֲרָנוּבֵל עִם הַמַּגִּיד
 מְטֻרְהוּוִיץ, וַיִּדְבֹּר מֵעֲנֵן הַטְּבִילָה שֶׁל לֵיל שְׁבוּעוֹת, וַיִּדְבֹּר מִהִיסוּד
 הַחֲשׁוֹב לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם חֵבֵר, וַשִּׁיחַת ר' לוי יִצְחָק ז"ל עַל זֶה.

ב' תרסח של
 יוֹרֵה דַעַת לְאַבְרָהָם בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה, שְׁלֹא יִתְעַקֵּשׁ עַל דְּבָרִים שֶׁל מֵה בְּכֶן,
 הֵיכֵן לַעֲשׂוֹת אֶת הַפֶּסַח, וַיִּרְחִיק מִמְּרִירוֹת מִיִּתְרַת, וַיַּחֲזֵק לְמִצַּא אוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם, וְלִהְיוֹת מְקַשֵּׁר לְמַקּוֹר הַשְּׁמִחָה.

ב' תרסט שלא
 יְדַבֵּר מִשִּׁיחַת מוֹהֲרָנֵי ז"ל: "הֵיכֵן לִוְקָחִים אֶת הַפֶּסַח בְּעֲצָמוֹ", וַיְבַאֵר
 מֵאֲמָרָם ז"ל: אֵיזוֹהוּ בֶּן עוֹלָם הַבָּא — זֶה הַסּוּמָךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה שֶׁל
 עֲרֻבִית, עַל-פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל.

ב' תרע שלב
 יְדַבֵּר מְכַף, שְׁעָקֵר הַבֵּית-מְנוּס בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֵׁרֵי
 מִי שְׁעָמְלוּ בַּתּוֹרָה, וַיִּזְרוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה מ"לְקוֹטִי-מוֹהֲרָנֵי ז"ל, וְעָלֶיהָ הַתְּפִלָּה
 מ"לְקוֹטִי-תְּפִלוֹת", וַיִּגְנֶה מִדַּת הַכַּעַס.

תִּכְן הַעֲנִינִים

שעג

ב' תרעא שלג

יעורר לעשות התחלה חדשה, ולספור כל לבו אליו יתברך, ויחזק על קבלת ביונות לכפרת עוונות, וידבר ממעלת הזוכה להפיץ, ובורח מן הליצנות — קלפת הדור הזה.

ב' תרעב שלה

ידבר מהגלוי של "אחד היה אברהם" — לא להתבלבל מאחר, ויורה דעה לבכור מה לסיים בערב פסח, ויגלה לו נקדת עגן בכור — עגן גלוי השגחה.

ב' תרעג שלו

ידבר מאמונה, ויתאר המתיקות שמרגישים במים שאין להם סוף — ספרי רבנו ז"ל, ויזרו מאד לשמר על קדשת הדבור בכלל, ועל נטירותא תירא לפני התפלה בבקר מצת קומו. ויגלה למה זוכים על-ידי קדשת הלשון, ולהפך — גדל הפגם הנגרם על-ידי אי שמירת הנ"ל.

ב' תרעד שלז

ידבר מגדל החסד חנם והנפלאות שנעשו בדורות האלו, שנתגלו אורות כאילו כתורות של רבנו ז"ל, שהוא סוד התגלות משיח וכו', ויגלה שאי אפשר לעבור את זה העולם, כי אם על-ידי ההתגלות הנפלאה הרמוזה ב"דרך" שגלה רבנו ז"ל. וידבר מזה שכל תורה ותורה היא מרשם לדבר מסים, ויזרו לברח מרשעים, ורק להסתפל על עצמו, אם זוכה לחטף טוב אמתי ונצחי, תורה ושעורים כסדרן וכו', ולדון הכל לכף זכות, ויגלה ש'חסידות ברסלב' אינה עגן פרטי של מישהו מסים, כי אם מתנה לכלל ישראל, וחובותינו בעת כזו שנתפשטה הכפירה — לגלות עגן רבנו ז"ל, שהוא דבור אליו יתברך, ולמוד כל התורה, ויחזק שלא להתביש, כי בשביל זה נברא העולם, וגאלתו — על-ידי שישיחו כלם להשם יתברך.

ב' תרעה שמ

יעורר לקח תרופה נכונה כנגד המרירות דמרירות שעוברת על כל אחד, שהיא למוד "לקוטי-הלכות", ויעורר ללמד ספרי רבנו ז"ל בשביל התחזקות ולא בשביל פלפולים, ויחזק לחמל על עצמו שלא להתבלבל ממניעות מצד רשעים, רק להזדרז לחטף טוב נצחי, כי ימי שנותינו הקל, ויחזק להתאזר בסבלנות, כי בוא תבוא ישועתו.

ב' תרעו שמא

יחזק אחד שאחותו וגיסו רחוקים מהיהדות, ויזרו להשתדל מאד

בְּהַצְלָחָתָם הַרוּחָנִית, וַיִּדְבֵּר מֵהַגְלוֹי שֶׁל רַבְּנּוּ וַיֵּל: "אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל", וַיַּעֲזֹר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים, וַיִּדְבֵּר מֵהַתְּגַלּוֹת הַנִּפְלְאָה לְמִצְא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶף מֵהַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים, שֶׁזוֹ הָאֶרֶץ הָאֲמוּנָה — הַבְּטוּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּבְאֵר עֲנִין "צְדִיק גּוֹזֵר" וְכוּ'.

ב' תרעז שמב

יְרַחֵק מְאֹד מֵהַדְּמִיוֹן הַנִּכְנָס כְּאִלּוּ זוּלָתוֹ יְכוּל לְהִרְע לוֹ, וַיִּדְבֵּר מִ"שְׂוֹא תְשׁוּעַת אָדָם", וַיַּחֲזֵק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְתוֹרָתוֹ, וְלַחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיַּעֲתִיק קִטְע מִנַּעַם אֱלִימֶלֶךְ, הַמְדַבֵּר מִשְׁבַּח הַצְּדִיק הַדְּבּוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיַּגִּלָּה אֵיךְ זוֹכִים לְטִיֵּל בְּיַחֲוּדִים קְדוּשִׁים אֲפֵלוּ אֲנָשִׁים כְּעֶרְכָּנוּ — עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת הַדְּבּוּר וְתַפְלָה יָמִים וְשָׁנִים.

הספר הקדוש הזה

נדפס לעילוי נשמת

מרדכי בן אסתר

ת.נ.צ.ב.ה.

*

ולרפואת

פּרַחַה בַּת יוֹכָבֵד כַּבִּירָה

הקב"ה יעזור, שתזכה לאריכות ימים ושנים טובות

בבריאות הנפש והגוף, אמן!

❖

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות ולרפואת הילד

אליעזר שלמה בן רחל

הקב"ה ישלח לו רפואה שלמה מן השמים

בתוש"י ברמ"ח איבריו ושס"ה גידיו וכל טיפי

דמיו, ולא יבוא לידי מיחוש ומחלה לעולם, ויזכה

לאריכות ימים ושנים טובות, ויהיה מקורב

לרביז"ל כל ימיו, ויהיה צדיק ויר"ש אמיתי, קדוש

וטהור, אמן!

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תְּקוּן הַכֶּלֶלִי

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְיֵי הַחֲטָאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצִלָּן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמֵיּוֹת וּבְרוּחֵי חַיִּים
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֻדוּ, תְּקַנּוּ, גְּלוּ וְצִוּוּ לְפָרְסְמוּ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רְבִנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנוֹרָא אֹרֵךְ הַיָּמִים וְהַצִּפּוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

*

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל
הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני
עפר, קדושים אשר בארץ הטהרה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק
יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא,
זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה
בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:
קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את
בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו
ורחימו על-ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז.

מכתם לדוד שמרני אל כייחסייתי בך: אמרת
ליהנה אדני אתה, טובתי בלעליך: לקדושים אשר-
בארץ הטהרה, ואדירי כל-חפצי-בם: ירבו עצבותם
אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם, ובל-אשא את-
שמותם על-שפתי: יהנה מנת חלקי וכוסי, אתה
תומיך גורלי: חבלים נפלו-לי בנעימים, אפי-נחלת
שפרה עלי: אברך את-יהנה אשר יעצני, אף לילות
יסרוני בליותי: שויתי יהנה לנגדי תמיד, כי מימיני
בל-אמוט: לכן שמח לבי ויגל כבודי, אפי-בשרי

יִשְׁכַּן לְבַטַח: כִּי לֹא־תֵעָזֵב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא־תִתֵּן
חֲסִידְךָ לְרֹאוֹת שָׁחַת: תוֹדִיעַנִי אֲרַח חַיִּים שִׁבְעַ
שָׁמַחֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעֻמֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח:

לב.

לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁר־י נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
אֲשֶׁר־י־אָדָם, לֹא יַחֲשֹׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ
רַמְיָה: כִּי הִחַרְשֹׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגַתִּי כָּל־הַיּוֹם:
כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדֹךְ, נִהַפְּךָ לְשִׁדִּי בְּחֶרְבֵּנִי
קוּץ סָלָה: חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנִי לֹא־כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי
אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי
סָלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מִצָּא, רַק
לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סֹתֵר לִי*
מִצָּר תִּצְרֵנִי רַנִּי פִּלַּט תִּסּוּבְּבֵנִי סָלָה: אֲשֶׁפִּילְךָ
וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה תִּלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תִּהְיוּ
כְּסוּם כְּפָרֶד אִין הָבִין בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם בַּל
קָרַב אֱלֹהֶיךָ: רַבִּים מְכֹאֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹשֵׁחַ בִּיהוָה
חֶסֶד יִסּוּבְּבֵנוּ: שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ
כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא.

לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד: אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל בְּיוֹם

* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג) :

רְעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיְחַיֶּהוּ וְאֲשֶׁר
 בְּאָרְץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֹיְבָיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל
 עָרְשׁ דָּוִד. כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָת בְּחִלּוֹ: אֲנִי־אֶמְרָתִי
 יְהוָה חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: אֹיְבֵי יֹאמְרוּ
 רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ: וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֵא
 יִדְבַּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ־אָזֶן לוֹ, יֵצֵא לְחוּץ יִדְבַּר: יַחַד עָלַי
 יִתְּלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאָי, עָלַי יַחֲשִׁבוּ רְעָה לִּי: דְּבַר־כְּלִיעַל
 יִצְוֶק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יִוָּסֵף לְקוֹם: גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי
 אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הִגְדִּיל עָלַי עֵקֶב: וְאַתָּה
 יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי
 כִּי־חִפְצָתָ בִּי, כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבֵי עָלַי: וְאַנִּי, בְּתַמּוֹי,
 תִּמְכָּת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מ.ב.

לְמִנְצַח מִשְׁכִּיל לְבָנֵי קִרְחָ: כְּאִיל תִּעְרַג עַל־
 אֲפִיקַי־מַיִם, כִּן נַפְשִׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צְמָאָה
 נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מָתִי אֲבֹא וְאַרְאֶה פָּנֵי
 אֱלֹהִים: הִיתָה לִי דְמֻעָתִי לָחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה כְּאֶמַר אֵלַי
 כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרָה וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי
 נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱבֹר בַּסֶּדֶךְ, אֲדִידֵם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־
 רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוֹגֵג: מִה־תִּשְׁתַּוְּחָחֵי נַפְשִׁי וְתַהַמִּי
 עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנֵינוּ:

אֱלֹהִי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּחַח עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרֶץ
 יִרְדֵּן, וְחַרְמוֹנִים, מִהַר מִצְעָר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁפָּרֶיךָ וְגִלְיֶיךָ עָלַי עֲבְרוּ: יוֹמָם
 יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי:
 אִמְרָה לְאֵל סְלֻעֵי לְמָה שָׁכַחְתָּנִי, לְמָה־קִּדַּר אֱלֹהֶיךָ,
 בְּלַחֵץ אוֹיֵב: בְּרָצַח בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפְוִנִי צוֹרְרִי,
 בְּאִמְרָם אֱלֹהֵי כָּל הַיּוֹם אַיִה אֱלֹהֶיךָ: מִהֵת־שְׁתַּחַחְחִי
 נִפְשֵׁי וּמִהֵת־תִּהְמִי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנֶנּוּ,
 יְשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: הֲצִילֵנִי מֵאוֹיְבֵי אֱלֹהֵי,
 מִמַּתְקוֹמְמִי תִשְׁגַּבְּנִי: הֲצִילֵנִי מִפְּעֻלֵי אֶזְרָא וּמֵאֲנָשֵׁי
 דָּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יַגְרוּוּ עָלַי
 עֲזִים, לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־חַטָּאתַי יְהוָה: כְּלִי־עֵזוֹן יִרְצוֹן
 וַיְפֹנְנֶנּוּ, עוֹרָה לְקָרָאתִי וּרְאָה: וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים
 צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הִקִּיצָה לְפָקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־
 תַּחַן כָּל־בְּגָדֵי אֶזְרָא סָלָה: יָשׁוּבוּ לְעָרֵב יַחְמוּ כַּכֶּלֶב,
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יַבִּיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי שִׁמַּעַ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־לְמוֹ,
 תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֲזוֹ, אֱלֹהֶיךָ אֲשַׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים
 מִשְׁגַּבִּי: אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי יְקֻדְמִנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשׁוֹרְרֵי:

אֶל־תִּהְרָגִם פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי, הִנֵּיעַמֹּו בְּחִילָךְ
וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנוֹ אֲדֹנָי: חֲטֵאת־פִּימוֹ דְּבַר־שְׁפָתַיִמוֹ
וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וַיִּמְאָלְהוּ וַיִּמְכַּחֲשׁוּ יִסְפְּרוּ: כִּלְהַ בְּחִמָּה,
כִּלְהַ וַאֲיַנְמוֹ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁלַל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי
הָאָרֶץ סָלַח: וַיִּשְׁבּוּ לְעָרֵב יַהֲמוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּבְּבוּ עִיר:
הִמָּה יִנִּיעוּן לְאָכֵל, אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלִּינוּ: וַאֲנִי
אֲשִׁיר עֲזָדָה, וַאֲרִינֹן לְבַקֵּר חֲסֵדָה, כִּי־הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי,
וּמִנּוּס, בְּיוֹם צָר־לִי: עֲזִי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה, כִּי־אֱלֹהִים
מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסֵדִי:

עז.

לְמַנְצַח עַל־יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל־
אֱלֹהִים וַאֲצַעֲקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: בְּיוֹם
צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג
מֵאֲנָה הַנַּחֵם נַפְשִׁי: אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וַאֲהַמְיָה,
אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטֵּף רוּחִי סָלַח: אַחֲזֵת שְׁמֵרוֹת עֵינָי,
נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת
עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי כִּלְיָהָה, עִם־לִבִּי אֲשִׁיחָה,
וַיַּחֲפֵשׂ רוּחִי: הֲלַעוֹלָמִים יוֹנַח אֲדֹנָי וְלֹא־יִסְיֵף
לְרִצּוֹת עוֹד: הָאֶפֶס לְנִצַּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר:
הַשֹּׁכַח חֲנוּת אֵל, אִם־קָפִין בְּאֵף רַחֲמָיו סָלַח: וַאֲמַר
חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה, כִּי

(* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאָה: וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּהּ
 וּבְעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ דְּרָכָה, מִי־אֵל
 גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עָשָׂה פְּלֹא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָה: גְּאֻלַּת בְּזֹרְעַ עֲמֹה, בְּנִי יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סָלַח:
 רָאוּהָ מַיִם אֱלֹהִים, רָאוּהָ מַיִם יַחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ
 תְּהוֹמוֹת: זָרְמוּ מַיִם עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים, אַף־
 חֲצֹצֵה יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעְמָה בַּגְּלָגַל, הֵאִירוּ בְּרָקִים
 תִּבְל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: בַּיָּם דְּרָכָה וּשְׁבִילָהּ
 בְּמַיִם רַבִּים, וַעֲקֹבוֹתֶיהָ לֹא נוֹדְעוּ: נְחִיתָ כִּצְאוֹן
 עֲמֹה, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

ז.

תִּפְלֹה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וַתַּחֲזִילֵל אָרֶץ
 וַתִּבְל, וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֻׁב אֲנֹשׁ
 עַד־דְּכָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֵלֶּף שָׁנִים
 בְּעֵינַיִךָ כִּיֹּם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה:
 זָרְמַתֶּם, שָׁנָה יִהְיֶה, בְּבִקֹּר כְּחֲצִיר יַחֲלֶף: בְּבִקֹּר יִצְיִן
 וַחֲלֶף, לָעָרֵב יִמּוּלֵל וַיִּבֶשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאִפְהָ, וּבְחֲמַתָּה
 נִבְחַלְנוּ: שָׁתָה עוֹנֵתֵינוּ לְנִגְדָהּ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיָה:
 כִּי כְּלִי־מִינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתָּהּ פְּלִינוּ שְׁנִינוּ כְּמוֹ־חֲגָה:
 יָמֵינוּ שָׁנוֹתֵנוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַחֲבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי גַז חִישׁ וְנִעְפָּה:

מִי יוֹדֵעַ עַל אַפְּדָה, וּכְיִרְאָתָהּ עֲבָרְתָהּ: לְמִנּוֹת יָמֵינוּ
 בֶּן הַיּוֹדֵעַ, וְנָבִיא לְבַב חֲכָמָה: שׁוֹבָה יְהוָה עַד־מָתִי
 וְהִנָּחֵם עַל עֲבָדֶיהָ: שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר חֲסֹדָהּ, וְנִרְנָנָה
 וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יָמֵינוּ, שִׁמְחָנוּ פִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שָׁנוֹת
 רָאִינוּ רָעָה: יִרְאֶה אֶל־עֲבָדֶיהָ פְּעֻלָּהּ וְהַדְרָהּ עַל
 בְּנֵיהֶם: וַיְהִי נָעַם אֲדָנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהּ:

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
 עֲלִילוֹתֵינוּ: שִׁירוּ לוֹ זִמְרוּ־לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל נַפְלְאוֹתָיו:
 הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קֹדְשׁוֹ יִשְׁמַח לֵב מִבְּקָשֵׁי יְהוָה: דַּרְשׁוּ
 יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָּנָיו תִּמְדוּ: זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר
 עָשָׂה, מִפְּתִיּוֹ וּמִשְׁפָּטֵי־פִיו: זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוֹ בְּנֵי
 יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
 מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוָה לְאַלְפֵי דוֹר:
 אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אֲבָרָהֶם וַשְׁבוּעָתוֹ לִישָׁחֵק: וַיַּעֲמִידָהּ
 לַיַּעֲקֹב לְחֵק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לָךְ אֶתֵּן אֶת
 אָרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם: בְּהִיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כַּמַּעֲט
 וְגָרִים בָּהֶּ: וַיִּתְחַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם
 אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹתָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מַלְכִים: אֵל
 תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנָבִיאֵי אֵל תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא רָעַב עַל־
 הָאָרֶץ כָּל מִטְהַלְחֵם שָׁבַר: שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לַעֲבֹד

נִמְכַר יוֹסֵף: עָנָו בְּכָבֵד רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: עַד עַתָּה
בֹּא דְבַרְוּ אִמְרַת יְהוָה צְרַפְתָּהּ: שְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּתִּירְהוּ
מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ וּמוֹשֵׁל
בְּכָל־קִנְיָנוֹ: לְאִסֵּר שָׁרְיוֹ בְּנִפְשׁוֹ וּזְקָנָיו יַחֲכֵם: וַיָּבֹא
יִשְׂרָאֵל מִצָּרִים וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ־חָם: וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ
מְאֹד וַיַּעֲצֵמְהוּ מִצָּרָיו: הִפְךָ לָכֶם לְשָׂנֵא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל
בְּעַבְדָּיו: שְׁלַח מִשָּׁה עַבְדּוֹ אַחֲרָיו אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:
שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי אֱתוֹתָיו, וּמוֹפְתֵי־חָם בְּאֶרֶץ חָם: שְׁלַח
חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשִׁיךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם
לְדָם וַיִּמָּת אֶת דְּגָתָם: שָׁרִץ אֶרֶצָם צִפְרֹדָעִים בְּחֻדְרֵי
מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֹא עָרַב פְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן
גְּשָׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶצָם: וַיָּדָ גִּפְתָּם
וַתֵּאֱנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֹא אֲרָפֶה, וַיִּלַּק
וַאִין מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֶרֶצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי
אֲדָמָתָם: וַיָּדָ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶצָם, רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל: שָׁמַח
מִצָּרִים בְּצֵאתָם, כִּי־נִפְל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֵנָן
לְמִסְדָּה, וְאִשׁ לְהֵאִיר לְיִלְהָ: שָׁאֵל וַיָּבֹא שְׁלִיו וּלְחֵם
שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: פִּתַּח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת
נָהָר: כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת־אֲבֹרָהֶם עַבְדּוֹ:
וַיּוֹצִיא עַמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם
אַרְצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֶמִים יִירָשׁוּ: בְּעַבּוֹר יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הִלְלוּ־יָהּ:

קלז.

על נהרות פכל שם ישבנו, גם בכינו בזכרנו
את ציון, על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: כי שם
שאלונו שובינו דברי שיר, ותוללינו שמחה, שירו
לנו משיר ציון: איך נשיר את שיר יהוה, על אדמת
נכר: אם אשפח ירושלים תשפח ימיני: תדבק
לשוני לחפי, אם לא אזכרי, אם לא אעלה את
ירושלים על ראש שמחתי: זכר יהוה לבני אדם את
יום ירושלים, האמרים ערו ערו עד היסוד בה: בת-
פכל השודדה, אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת
לנו: אשרי, שיאחו ונפין את עלליך אל הסלע:

קנ.

הללויה, הללו אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו:
הללוהו בגבורתיו, הללוהו כרב גדלו: הללוהו
בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור: הללוהו בתוף
ומחול, הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי שמע,
הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יהוה,
הללויה:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב
ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה מעזם בעת צרה:
ויעזרם יהוה ויפלטם, יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

ולעילוי נשמת

כ"ק אדמו"ר אבינו עט"ר רבי

אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב

זצוק"ל זיע"א

ולעילוי נשמת

הרבנית הצדקת מרת **יחנא**

שיפּרה ע"ה בת הרה"צ

רבי **אשר ישעיה ראטענברג**

מקוסון זצ"ל אשת

עט"ר כ"ק אדמו"ר **מוהרא"ש**

זצוק"ל.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות ולהצלחת

מורנו ורבנו

רבי **יצחק שמואל אהרון לעזער** שליט"א

דולה ומשקה מתורת כ"ק אדמו"ר **מוהרא"ש** צוק"ל זיע"א

מתורת הנחל נובע מקור חכמה רבנו **נחמן מברסלב** זי"ע

ותלמידו רבי **נחמן מברסלב** זי"ע

ולהצלחת **משה בן דליה ואסתר** בת **רחל לאה**

וילדיהם - **אליעזר שלמה, רחל לאה**

מאיר חי, פייגא דליה, מלכה ויחנא שיפרה בני **אסתר**

שיזכו להיות מקורבים ומקושרים לכ"ק אדמו"ר **מוהרא"ש**

צוק"ל ולתלמידיו האמיתיים עם כל משפחתם בזה ובבא

לנצח נצחים.

ויזכו להיות עמו ובחלקו וללכת בדרכו הקדושה ולעשות תמיד

רק נחת לה' יתברך ולצדיק מתוך שלום בית אמיתי

נחת דקדושא מכל יוצאי חלציהם בריאות איתנה שמחה שפע

רוחני וגשמי ויהיו שמורים מכל רע ויצליחו בכל עניניהם

ויזכו לגור ביבנאל עיר ברסלב הם וכל יוצאי חלציהם

לנצח נצחים

לעלוי נשמת

מאיר חי בן משה ז"ל

ורחל לאה בת **שרגא פיבל** ז"ל

